

ANTECKNINGAR

OM

VÄRMLANDS FÄLTJÄGARE

AF

AXEL KIND.BERG

MAJOK

II. DELEN: OKT. 1814—1901

S-VMT

LEFNADSTEGKNINGAR

UTGIFXA PÅ UPPDRAG AF FORNA
MEDLEMMAR AF KUXGL. VÄRM-
LANDS FÄLTJÄGARE-REGEEMENTES
OCH -KÅRS OFFICERSKÅR OCH MED
: : HIDRAG AF STATSMEDEL : :

INNEHÅLL.

	Sid.
Förord	5
A. Kungl. Värmlands fältjägare-regemente okt. 1814—1875)	^
Kungl. Värmlands fältjägare-kår 1876—1901	j
I. Åter till Eda skans	9
II. Under fredens dagar	14
1. Fredstjänstgöringens allmänna gång	14
2. Högre myndigheter	14
3. Rangförhållanden	17
4. Krigsmoln, som ej drogo sig till vårt land	18
5. Ett och annat	22
6. Organisation	25
7. Befälets anställande	32
8. Rekrytering, manskapets tjänstetid m. m.	39
9. Värnplikten och inskrifningsväsendet	42
10. Beklädnad och utrustning	45
11. Beväpning	37
12. Tjänstgöring och vapenöfningar	60
13. Förläggning	91
14. Allöning och underhåll	99
15. Fanan	105
16. Strödda minnen	110
a. Midsommar	110
b. Den ombyggda officerspaviljongens invigning	112
c. Från fältjägare-kårens sista tid	115
B. Jägarelif på 1860—70- och — 80-talen af Claes Bratt	118
C. Minnesstenen å Trossnäs fält af Claes Bratt	155
U. Lefnadsteckningar	179
1. Officerare vid Yärml. fältjäg.-reg:te eller -kår	181
2. Officerare vid andra truppförband och i armén	298
3. Präster	302
4. Auditörer	307
5. Läkare	312

	Sid.
6. Musikdirektörer	327
7. Förteckning öfver chefer för Värmlands fältjägare	330
8. Alfabetiskt register	331
E. Förteckning å källor	334
Bil. 1. Sammanställning af allöningar m. m. 1861	335
>> 2. » » » » >	187(5). 336

MED DENNA DEL FÖLJA:

Porträtt af H. M. Konungen.
 2 uniforms-planscher och 1 fan-plansch.
 Porträtt och bilder från Trossnäs fält ni. m.

FÖRORD,

Då härmed II. och sista delen af dessa »Anteckningar» om de forna Värmlands fältjägare föreligger färdig att lemna trycket, är det min vördsamma förhoppning, att densamma måtte emottagas med samma välvilja som den I. delen.

De i denna del förekommande levnadsteckningar kunde i en del fall kanske varit fullständigare, i andra kanske kortare. Sådana, som de nu bli f vit, hafva de grundats på det materiel, som stått mig till buds, och jag hoppas, all de skola kunna erbjuda något af intresse.

Och nu har jag till sist all tolka min djupt kända lack-samhet till alla, som främjat verket.

Först och främst då till H. M. Konungen min underdåniga tacksägelse för del nådigst lemnade porträtt, som fått pryda denna del.

Därefter ett vördsamt tack till statsrådet och chefen för Kungl. Landtförsvarsdeparlementet E. A. Nilsson f or utverkande af statsbidrag till tryckningskostnaderna. Äfven till öfversten m. m. Claes Bratt — hvilken dels ingifvit ansökan om statsbidraget, dels lemnat ett par af honom författade, innehållsrika kapitel — liksom till kaptenen m. m. Albert Danielson — hvilken äfven vid denna dels utgif-vande lemnat det bästa stöd — har jag att hembära ett varmt tack för deras osvikliga intresse.

Därtill kommer den tacksamhet, jag är skyldig alla de många, hvilka genom beredvilligt lemnade upplysningar och porträtt för mig möjliggjort arbetets slutförande.

Stockholm i november 1919.

AXEL KINDBERG.

KUNGL. VÄRMLANDS
FÄLTJÄGARE-
REGEMENTE

OKT. 1814—1875

KUNGL. VÄRMLANDS FÄLTJÄGARE-KÅR
1876-4901

ÄTER TILL EDA SKANS.

Sedan kriget i Norge genom konventionen i Möss den 15. augusti 1814 upphört, och regementet, såsom förut omtalats, den 6. september s. å. hemförlofvats, tänkte nog de fleste, att nu skulle efter krigsåren den välförtjänta hvilans tid vara inne.

Häruti missräknade man sig emellertid. Vid de underhandlingar, som efter stilleståndets avslutande fördes af de svenska kommissarierna med norska stortinget, hade uppstått en del svårigheter, som gjorde, att kraftiga påtryckningar blefvo af nöden för att påskynda fredsverket, innan stilleståndet den 21. oktober utlöpte.

I Norge kvarstodo, som förut anförts, två svenska fördelningar under fältmarskalken, grefve von Essens befäl, och i Sverige befunno sig en del ännu ej hemförlofvade trupper, hvilka beordrats t. v. kvarstanna vid västra gränsen.

Det ansågs nu nödvändigt att förstärka dessa trupper, hvarjämte det i trakten af Eda stående Västerbottens regemente och en kontingent af Lifregements-brigadens husar-kår beordrades att ingå i en nybildad 3. brigad tillika med de båda hemförlofvade Värmlands regemente och Värmlands fältjägare-regemente. Dessa båda regementen fingo i gen.-order den 5. okt. befallning att jämte sitt förstärkningsmanskap och de båda beväringsskyltar, som förut varit i tjänstgöring, genast samlas och skyndsamt afmarschera till gränsen.

Till chef för denna nybildade 3. brigad och tillika såsom befälhaf-vare i Värmland» beordrades den till generalmajor befördrade chefen för den forna 10. brigaden C. P. Gahn.

Värmlands fältjägare-regemente samlades till följd häraf den 16. oktober ånyo i Karlstad, då truppen genast bekläddes och utrustades vid rustkamrarne. Beväringsskyltarna indelades på två kompanier, af hvilka ett tilldelades hvarje bataljon. Kompanichefer och befäl i öfrigt placerades lika som under det nyss avslutade fälttåget, då denna beväring utgjort en särskild bataljon.

Därefter inkvarterades regementet i Karlstad öfver natten och påföljande dygn, hvarjämte provianterades för tiden 16.—18. okt. med torrföda från i staden varande magasin.

Den 16. okt. kl. 4 fm. gick reveljen, kl. 6 fm, blåstes regementets marsch af hela musikkåren, och kl. 7 fm. slogs förgaddring, då kompanierna uppryckte på Stora torget, där bataljonerna formerades. Truppen var då iförd grön mundering med kapotter och damasker samt pa-radhufvndbonad utan cordonger, hvilka nedlagts i ränslarne.

Som färden skulle ske med marche-forcée, voro kronoskjutsar rekviderade och kl. 6 fm. ordnade på landsvägen utanför västra tullen åt Sandbäcken.

Sedan regements-chefen inspekterat bataljonerna, afmarscherade dessa till fordonen, och då alla intagit sina platser, sattes den långa vagnkolonnen i marsch, och färden gick därefter bataljonsvis till den för regementet så välbekanta trakten af Eda.

Första natt-kvarteret togs af I. bataljonen vid Finnbäckeii (i Brunskogs s:n), af II. bataljonen vid »Hoerud» (Högsrud s:n?).

Den 17. fortsattes färden, och intogos då kantonnerings-kvarter:

- # af II. bat:n med
1. majorens och bevär.-komp:t i Emterudsgårdarne,
     kaptan Löwenborgs komp. i Heljeboda och
     »   Gyllenhaals komp. i Morast; samt
   » I. bat:n i trakten af Kärrmossen (i Arvika s:n) med båt.-staben
     på Agneteberg.

Proviering skedde därefter från Eda magasin och furagering från Sälboda härmagasin.

Utefter gränsen voro nu på de till Norge ledande vägarne sedan den 7. okt. fältvakter utsatta af det då på två bataljoner indelade Västerbottens regemente, hvilket då stod med två kompanier i Eda skans och öfriga styrkan att börja med i Nolby och Morast, därefter i trakten af Åmot. Brigad-kvarteret var å Rud (vid Bergsjön, nära nuvarande Otte-bol st:n).

Den 16. okt. anlände Värmlands regemente, indeladt på tre bataljoner, till Eda skans och beordrades att där öfvertaga vaktgöringen, då där-varande västerbottningar fingo förena sig med sitt regementes hufvud-styrka.

Därefter aflöstes Västerbottens regementes bevakningsafdelningar vid gränsen den 18. af Värmlands fältjägare-regementes II. bataljon.

Brigaden synes den 20. okt. hafva haft ungefär följande förläggning:

Brigad-kvarteret i Rud.

<i>Västerbottens reg de.-</i>	I. båt. i trakten af Dalen—Hvittensten,
	II. » » » > Ottebol—Kyrkebol,
<i>Värmlands</i>	» I. » » :> » Ädölsfors—Lesserud,
	II. » » » » Åmot,
	III. » » » » N:a By—Eda skans;

Värmlands fältjägare-reg:le: Regements-chefen i Haga,

Mindre och ringare staben) . . . . .,
samt musik-kåren /

I. båt.: staben i Tälle,

chefens komp. i St. o. L:a Hög samt Ås,

2. majorens komp. i Lerol, Hammar och Sjögevål; samt

kapten Ugglas komp. i Långelanda,

beväringsskompit (uppgift saknas);

H. båt.: i] enlighet med livad ofvan anförts om den 17.

intagen förläggning i Heljeboda, Emterudsgårdarna och
Morast.

Kontingenten ur Lif-reg:tsbrig:ns husar-kår i Rud.

Som exempel på, huru generalmajor Gahn ansåg sig kunna ordna brigadens bevakning, må här äfven anföras, att enligt brigadorder den 20. okt. följande vakter utsattes:

- 1:o af Värml. fältjäg.-reg:tes II. båt.: 1) i Häfvelserud 1 korpr. och 6 man,
2) i N:a Emterud 1 korpr. och 12 man,
3) vid Magnor bro 1 und.-off. 1 korpr. och 12 man.
4) » Högsäter-Sätra i Skillingmarks s:n 1
u.-off.,
1 korpr. och 14 man, hvaraf
detacherades
1 korpr. och 6 man på vägen till
Kraak-
fossen.
- 2:o » » » » I. » 1) ss. fältvakt i Ås 1 korpr. och 6
man,
- 3:o » Värmlands reg:tes II. < t » i Långelanda 1 korpr. och 6 man,
och i Nolby 1 und.-off., 1 korpr.
6 man.
- 4:o » » » » I. » » » i »främsta gården af
Lässerud» 1
- 5:o » » » » III. » » s i »främsta gården af Fjällered» 1
korpr. och 6 man,

Det blef enligt hvad H. Lilliebjörn berättar i sina »Hågkomster» en ganska sträng tjänstgöring, med morgon- och aftonvisitationer i de spridda kvarteren, i mörker och smuts; några timmars exercis hvarje dag och desstom sabelfäktning och fälttjänst. »Kantonneringskvar-ter på senhösten» — fortsätter Lilliebjörn i sin berättelse — »äro ej mycket behagliga, men tiden gick, emedan vi hade fullt upp att göra. Någon gång, men sällan, kunde man få permission att besöka de öfriga kamraterna, hvilka . . . bodde i Emterud. Där rumlades något och speltes mycket.»

Från och med den 15. oktober utdelades enligt brigad-order Va Jungfru brännvin per man, hvilket emellertid ej tyckes hafva varit tillräckligt för en del individer. Å brig.-order den 20. okt. ansåg därför gen.-major Gahn sig böra utgifva följande erinran: »Som jag förmärkt, att sedan bönderna blifvit tillåtna bränna brännvin, en del soldater däraf öfverlastat sig, anbefalles befälet noga tillse, att denna oordning häm-

mas, och blifver det kompani-chefernas ansvar, om någon karl vidare härmed skulle beträdas.»

För öfrigt äro i behåll varande enskilda meddelanden från denna tid helt få. I några till Krigsarkivet skänkta bref, skrifna till synes under gränsvakten 1813—14, lämnas dock en del uppgifter om lifvet i kantonneringskvarteren vid Eda, hvilka nog kunna anses hafva haft sin motsvarighet äfven under hösten 1814. Brefven äro skrifna till deras fader af bröderna A. J. och P. R. Uggla, af hvilka den förre var sergeant, den senare fänrik vid Värmlands regemente. Brefskrif-vnrne omtala, hurusom de bodde, än något rymligare i en prästgård eller hos någon herreman, som sände hälsningar till fadern, än i en trång bondstuga; huru de samlades till måltiderna i något spiskvarter eller huru de hushållade tillsammans och betalade maten med 32 skill. riksgälds om dagen »utom brännvin». Afven förekommer tacksägelse för bekommen matsäck.

•

Emellertid hade, som bekant, de svenska kommissarierna i Norge den 17. okt. erinrat, att stilleståndet ej skulle förlängas, om ej före dess utlöpande det högtidliga förklarandet av landets förening med Sverige ägt rum, och den 20. hade då Stortinget fattat härför erforderliga beslut.

Med anledning däraf gafs då order om hemsändande af en del af trupperna kring Eda. Den 23. anlände dit kurir med generalorder, att Värmlands regemente skulle, så fort ske kunde, uppbyta och afgå till hemorten. I den 24. okt. utfärdad gen.-order, — som ankom till brigadchefen den 27. — befalldes därefter, att de under generalmajor Gahns befäl då varande trupper skulle så snart ske kunde uppbyta till sina hemorter och hemförlofvas.

Till bevakning af magasin och förråd vid Eda skans skulle af Värmlands fältjägare-regemente kvarlämnas 1 officer, 1 underofficer och 30 man, hvarjämte vid regementets ankomst till Karlstad där skulle lämnas 1 underofficer och 24 man till handräckning vid därvarande förråd.

Uppbrottet var först bestämdt till den 29. och 30. okt. men blef uppskjutet till den 7. november, till synes emedan norska Stortinget först den 4 nov. antog de af föreningen med Sverige föranledda grundlagsändringarna samt valde och erkände Carl XIII såsom Norges rättmätige konung.

Sedan Värmlands regemente afmarscherat den 24. okt., fick Västerbottens regemente och det med detta förenade »Gränse-kompaniet» därefter den 2. nov. afmarschera, hvarvid enligt general-ordern regementet

från Värmlands fältjägare-regemente erhöll »kronans egne tillhöriga trosshästar» såsom ersättning till en del af de rotar, som förlorat sina under kampanjen.

Den 7. nov. bröt Värmlands fältjägare-regemente upp efter verkställd afmönstring. Underlöjtnant Julius Lilliehöök med 30 man kvar-kommenderades till tjänstgöring vid Eda.

Afven återmarschen till Karlstad skedde bataljonsvis, men nu till föls med nattkvarter i Ämot och Strand, den 8. i Bålgård, den 9. och 10 i Högboda samt med återkomst den 11. till Karlstad efter en högst besvärlig marsch i »djupa smutsen».

Stadens invånare visade då både befäl och trupp mycken välvilja och artighet. För att i någon mån vedergälla detta vänliga mottagande arrangerade officers-kåren en s. k. picknick eller bal med supé, dit en stor del af stadens damer och herrar voro inbjudna.

Under den 12.—14. nov. verkställdes för öfrigt inlämning af persed-larne å rustkamrarne, h varvid förstärkningsmanskapet enligt gen.-order fick behålla hela dess gamla beklädnad utom tschakåer, hattar och kapotter. Därjämte beordrades fanjunkare Björkman att tillsvidare jämte 24 man stanna som garnison i Karlstad, hvarefter regementet den 14. oktober åter hemförlofvades efter en knapp månads bortavaro.

Under vistelsen vid Eda meddelades å regementsorder den $^{26}/_{10}$, att Kronprinsen den $^{4}/_{8}$ tillagt guldmedalj för tapperhet i fält åt följande officerare vid Värmlands fältjägare-regemente:

Kapten II. O. Roos, löjtnant O. Ulfspärre samt underlöjtnanterna (i. A. Lilliehöök och H. Lilliebjörn.

Sedermåra tillkännagafs å reg:ts-order $^{23}/_{15}$ 1814, att 12 st. silfver-medaljer för tapperhet i fält anländt, hvilka Kronprinsen tilldelat regementets underbefäl och manskap.

UNDER FREDENS DAGAR.

I. Fredstjänstgöringens allmänna drag''.

Från och med 1815 vidtog nu en period af fredligt utbildningsarbete med rätt så länge enligt tidens sed korta vapenöfningsstider, hvilkas längd så småningom ökades. Enligt n. br. ¹²/₂ 1815 bestämdes den tid, under hvilkeii Öfningarna skulle äga rum till blott två månader af året, hvilken bestämmelse gällde ända till början af 1880-talet.

Öfningarna, för hvilka framdeles närmare skall redogöras, utgjordes af de i allmänhet årligen återkommande mötena samt jämförelsevis sparsamt anordnade öfningsläger, sedermera ersatta af fälttjänstöfnin-gar.

Generalmönstringar förrättades t. o. m. år 1851 årligen, därefter hvar annat år för att fr. o. m. 1877 äga rum blott hvar tredje år.

Regementets mötesplats var t. o. m. 1831 Varnäs mö; därefter förlades Öfningarna fr. o. m. 1832 till Trossnäs fält, där de bedrefvos så länge Värmlands fältjägare existerade såsom ett af arméns truppförband.

Mellan vapenöfningarna var personalen hemförlofvad och förestods då regementsexpeditionen — fr. o. m. 1876 kår-expeditionen — af någon af regementsofficerarne, af hvilka en såsom tjänstgörande major förestod majorexpeditionen, medan kompaniexpeditionerna sköttes af vederbörande kompanichef eller någon subaltern officer.

2. Högre myndigheter.

Under denna tid ombytte svenska armén fyra gånger högste krigsherrar, näml. % 1818, då Carl XIII. efterträdtes af Carl XIV Johan, hvilken den ⁸/₅ 1844 följdes på tronen af Oscar L, som i sin ordning lämnade riket i arf den ⁸/₇ 1859 åt Carl XV., den %, 1872 efterträdd af Oscar II.

Vid tronskiftet 1818 inbeordrades regementet i dess helhet till den 14.—15. februari till Karlstad för afläggande av tro- och huldhetseden till konung Carl XIV. Johan. Den 14. samlades officerarne och under-officerarne och den 15. manskapet, som då bekläddes och utrustades,

hvarefler regementet den 16. uppställdes på Stora torgel, iklädt full parad och med öfver- och undergevär, hvarefter eden högtidligen aflades. Ofördröjligen efter edens af läggande företogs inlämning af alla truppens persedlar å rustkamrarne, och regementets personal hem-förlofvades.

Huruvida regementet 1844 samlades till tro- och huldhet sedens afläggande, framgår ej af orderjournalerna. A gen.-order den 8. mars befalldes visserligen, att regements- och kår-chefer, så skyndsamt sig göra lät, skulle utfärda nödiga order om underlydande trupps samlande (de indelta regementena och kårerna kompani- och skvadronsvis på vanliga ställen). Någon allmän samling af regementet i dess helhet synes emellertid ej hafva ägt rum, ty under befälsmötet beordrades den ²⁴/₇, de officerare, som då ej aflagt eden, att för detta ändamål infinna sig hos regementschefen.

Vid konung Carl XV:s tronbestigning åter beordrades å g. o. att regementet skulle, så skyndsamt sig göra lät, samlas å vanlig samlingsplats för att kompanivis af lägga och svärja tro- och huldhet sed, hvadan å reg:tsorder d. ¹⁸/₇ kompanicheferna beordrades att genast utfärda order till de inom regementet vistande kompaniofficerare, som ej redan aflagt denna ed, till samtliga underofficerare, hornblåsare och spel af behörig ålder samt korpraler och fältjägare att sig ovillkorligen i sagda ändamål inställa å Trossnäs måndagen den 8. aug. I enlighet härmed skedde å nämnd dag samling å Trossnäs fält, då truppen bekläddes och bevarades, samt eden aflades. Omedelbart därefter återvände alla till hemorterna. Samma åtgärder vidtogos vid regementet 1872, då konung Oscar II blef högste krigsherre. Den 18. okt. samlades då regementet på Trossnäs fält och aflade samma dag eden, hvarefter de inkommanderades hemförlofvades.

Vid samtliga nu anförda tronskiften aflämnade officerare och underofficerare dessutom till regementschefen egenhändigt skrifven och under-tecknad trohetsed in duplo.

x   %
                          %

Sedan svenska armén återkommit från 1813 och 1814 års krig, föredrogos och handlades de s. k. kommandomålen af konungens generaladjutant för armén, som utfärdade konungens befallningar i kommandoväg till de sex inspektioner, i hvilka armén blef indelad. Hvarje inspektion indelades i brigader, och Värmlands fältjägare-regemente inrangerades då i I. inspektionens 2. brigad, med generalmajoren frih. G. v. Otter som brigadchef, sedermera efterföljd af generalmajorerna C. P. Gahn och grefve C. U. Ridderslölpe.

Den 1. okt. 1832 upphörde denna indelning och, intill dess ytterligare blef slagdadt i fråga om arméns organisation, skulle »tjänstgöringen bestridas regementsvis och följaktligen underd. rapporter och anmälningar ske direkt till H. K. M:t genom statsexpeditionen eller föredragande i kommandomål. Sedermera organiserades svenska armén den ⁵³/8 1833 på sex militärdistrikt, hvarvid regementet kom att tillhöra V. militärdistriktet, omfattande Örebro, Karlstads, Falu och Gäfleborgs län med, — förutom fältjägare-regementet — Lifreg:ts grenadjärkår, Västgötadals, Västmanlands, Nerikes och Värmlands regementen samt Lifreg:ts husarkår. Generalbefälhafvare blef då grefve Ridderstolpe.

På grund af att Rikens ständers förslag till ändring i rikets grundlagar i fråga om statsrådets organisation vann K. Maj:ts gillande, bestämdes den ¹⁶/B 1840, att benämningen »generaladjutant för armén» skulle försvinna och i stället kommandomålen handläggas och föredragas af statsrådet och chefen för det till följd af den nya organisationen bildade landförsvarsdepartementet. Därjämte fick den expedition, hvarifrån konungens befallningar i kommandoväg nu skulle utfärdas, benämningen Landförsvarsdepartementets kommandoexpedition.

Då den ²% 1847 bestämdes, att endast fem militärdistrikt och en lif-gardesbrigad skulle finnas, upplöstes dåvarande V. mil.-distrikt och tillökades det III. med Värmland och de i samma län förlagda Värmlands infanteri- och fältjägare-regementen, i följd hvaraf distriktet kom att omfatta Hallands, Göteborgs och Bohus län, Älfsbqrgs, Skaraborgs och Värmlands län med därinom befintliga Västgöta, Skaraborgs, Elfsborgs, Västgötadals, Bohusläns, Värmlands inf.- och fältjägare-regementen samt fjällands inf.-bataljon och Göta artilleri-regemente.

Generalbefälhafvare inom III. militärdistriktet hafva sedan dess varit grefve C. G. Löwenhielm, O. A. Malmborg, P. C. Loven, frih. C. H. Leuhusen, A. F. Wijkander (tj.-förr.), J. H. Rosensvärd, frih. G. H. Peyron och K. A. Ryding.

Sedan Värmlands fältjägare-regemente fr. o. m. 1876 års ingång — såsom framdeles närmare skall omtalas — »förbytt» till en kår om 500 man, ombildades ånyo armén vid årsskriftet 1888—89 och kommo då Värmlands fältjägare åter till den då riorganiserade V. fördelningen tillsammans med Lifreg:ts grenadjär-kår, Västgötadals, Västmanlands, Nerikes och Värmlands regementen samt Lifreg:ts dragon-kår.

Fördelningschef blef nu grefve Sven Lagerberg och efter honom O. F. Taube.

Då fördelningsindelningen 1893 åter ändrades, kom Värmlands fältjägare-kår jämte Värmlands regemente att tillhöra III. fördelningen och trädde då ånyo under generallöjtnant Rydings befäl, hvilket under Ry-

dings sjukdom utöfvades af dåvarande gen.-majoren grefve M. W. Ha-milton, till dess frih. C. W. Eriksson öfvertog chefskapet.

Den 31. december 1901 var Värmlands fältjägare-kårs saga lyktad. Från och med den 1. jan. 1902 uppgick kåren jämlikt 1901 års af statsmakterna gemensamt fattade beslut i det till IV. arméfördelningen hörande Kungl. Vaxholms grenadjär-regemente.

3. Rangförhållanden.

Samtidigt som Kungl. Maj:t den ²/_r, 1833 upphäfde alla äldre bestämmelser om turberäkningen inom armén, utfärdades nya, hvarvid dock vissa företrädesrättigheter tillerkändes officerarne vid en del regementen och kårer framför officerarne af den öfriga armén. Ordningen emellan regementen och kårer blef likväl orubbad. Värmlands fältjägare-regemente, som dittills saknat nummer, erhöll nu N:r 26, hvilket förut innehafts af Konungens eget värfvade regemente, med plats emellan Södra skånska infanteri-reg:t och Gottlands Nationalbeväring.

För civile och ecklesiastike tjänstemän bestämdes rangordningen genom n. br. ¹¹/₃ 1837 blifva 1) ecklesiastikstaten, 2) justitiestaten, 3) läkarestaten, 4) fältförvaltningsstaten.

Tjänsterangen inom de särskilda staterna blef inom:

ecklesiastikstaten för: fältprost — öfverstelöjtnant, regementspastor = kapten, båt.-predikant = underlöjtnant.

justitiestaten för: öfverauditör = kapten, auditör = löjtnant, vice-auditör = näst efter underlöjtnant, framför fanjunkare.

läkarestaten för: öfverfältläkare — major, regementsläkare = kapten och bataljonsläkare = underlöjtnant.

fältförvaltningsstaten för: reg:ts-skrifvare = löjtnant, regementskommissarie = näst efter underlöjtnant och mönsterskrifvare = sergeant.

Genom n. br. ¹¹/_s 1839 reglerades därefter äfven rangförhållandena emellan officerare och trupper af svenska och norska arméerna.

Med afseende å de olägenheter, som vållades af de i n. brefvet den ¹ - 1833 gjorda stadgandena, och då K. M:t ansåg det vara af vikt, att dessa olägenheter undanröjdes, fann K. M:t den ¹²/₅ 1870 — på föredragning af dåvarande statsrådet Abelin — att, med upphäfvande af berörda n. bref och eljest gifna bestämmelser för såvidt därigenom i afseende å turbestämning vid transporten samt rättighet att vid gemen-*am tjänstgöring taga befäl stadgades företräde för officerare af samma .rad vid Generalstabens, Topografiska kårens, Lifgardesregementena, Lifreg:ts-dragon-, husar- och grenadjär-kårer, Artilleriet och Fortifikationen å ena sidan framför officerare af öfriga armén å den andra, nu i n. stadga och förordna,

Värmlands fältjägare. II.

att då officerare af olika regementen och kårer men af lika grader sammanträffa vare sig i tripp, i staber eller vid andra tillfällen, fullmaktens datum bestämmer hvars och ens tur eller rättighet att taga befäl; att när tvenne eller flere officerare äga fullmakter af samma datum inom lika grad turen eller rätt att taga befäl dem emellan bestämmes efter näst föregående fullmakt af olika datum inom lika grad, men att därest fullmakterna till och med lägsta officersgraden skulle äga lika datum, befälsrätt bestämmes efter den ordning, regementena och kårerna sinsemellan enligt arméns anciennitets-tur och rangrulla äga.

att vid transport den transporterades tur bestämmes efter samma grunder, som här ofvan blifvit för rätt att taga befäl stadgadt; samt

att vid tjänste- och lönebyte de officerare, för hvilka sådant byte med gifves, skola inträda i hvarandras tur, så att icke någon må erhålla högre tur än efter fullmakten.

Som K. M:t af ven ansåg, att de företräden, hvilka i ofvan berörda hänseende af ven blifvit officerarne af Sjö vapnets kårer framför officerarne vid en del regementen och kårer tillerkända, jämväl borde för framtiden upphöra, skulle hvad nu i afseende å förhållandet emellan officerare af olika regementen och kårer af armén förordnats, äfven i tillämpliga delar gälla till efterrättelse beträffande förhållandet emellan officerare vid armén å ena samt sjövapnets officerare å andra sidan.

För öfrigt och då ofvan gifna bestämmelser i afseende å officerares af olika vapen samt regementen och kårer tur och rätt att vid gemensam tjänstgöring taga befäl likväl icke borde föranleda rubbning i den af regementen och kårer sinsemellan vid underdåniga uppvaktningar, presentationer, vaktparader med flera dyl. tillfällen hittills iakttagna ordning, skulle samma ordning äfven framgent bibehållas sådan den uti Arméns tur- och rangrulla finnes angifven.

4. Krigsmoln, som ej drogo sig till vårt land.

Under denna period kallades visserligen ej de värmländska fältjägarna under vapen mot rikets fiender, men tre gånger voro de dock nära att få rycka i fält.

Första gången var 1848, då med anledning af dansk-tyska kriget K. M:t i g. o. $\frac{8}{5}$ befallde, att alla vid arméns regementen och kårer anställda officerare och underofficerare (med vissa undantag) ofördröjligen skulle inställa sig till tjänstgöring vid sina regementen och kårer. Då sedan större delen af trupperna inom III. milit.-distriktet erhöillo nppbrottsorder, fingo emellertid Värmlands fältjägare stanna hemma. I stället beordrades ur regementet befäl att exercera Västgöta, Skaraborgs och Bohusläns regementens rekryter och beväringmanskap.

Två af regementets officerare, — dåvarande löjtnanterna Ehinger och Scheffer — tillätes likväl af K. M:t att blifva beordrade till tjänstgöring vid de trupper, som den 4. juni samlades i Göteborg för att därstädes embarkera för öfverfart till Danmark.

När sedermera 1854 krig utbröt emellan Ryssland och Västmakterna, samt en engelsk flotta, åtföljd af några franska skepp, under den gamle amiral Charles Napiers befäl seglade in i Östersjön i afsikt att förmå Sverige till biträdande af Västmakternas förbund, fann K. M:t för Sverige bäst att följa Preussens exempel och förklara riket neutralt. För upprätthållande af Sveriges neutralitet under de då yppade politiska förvecklingarna förlades under april en del trupper dels till Gott-land (en brigad), dels till åtskilliga fästningar och kustorter å rikets fastland.

I enlighet härmed befallde så K. M:t, d. 6. juni 1854, att en bataljon ur Värmlands fältjägare-regemente skulle den 30. s:a månad inträffa å Vaxholms fästning för att därstädes öfvertaga garnisonstjänstgöringen i stället för den å nämnda fästning då förlagda bataljonen ur Nerikes regemente, hvilken efter fältjägarnes ankomst skulle återvända till hemorten.

Den sålunda till Vaxholm beordrade bataljonen samlades den 28. juni kl. 10 fm. å Trossnäs fält. Bataljonen fick följande sammansättning:

Staben.

Bataljonschef: Öfv.-löjtnant A. E. Colliander, tj. f.
 reg:ts-kvartermästare: löjtnant E. A. W. Sparre, tj. f.
 adjutant: underlöjtnant J. A. F. Hedberg, båt.-läkare:
 doktor W. Wester,
 bat.-adj.: furir A. Mogren, t. f. bat.-kommiss.: fanj. J. Pettersson,
 reg:ts-väbel: fanj. Uggla

Kompanistaten.

1. komp.	2. komp.
Kapt. C. J. Linroth.	Kapt. C. W. Nernst.
Löjtnant H. M. Wetterström.	Löjtnant K. F. Godenius.
Underlöjtnant Ch. G. Oxehufwud.	Underlöjtnant C. H. I. v. Vegesack.
C. Fanj. Garlsten.	Fanj. Lundblad.
Serg. Noreen.	Serg. Rosell.
Furir Beckman.	Furir Hedberg.

3. komp.	4. komp.
Löjtnant O. Ehinger.	Kapt. G. T. Adelsköld.
» A. H. C. Reiher.	Löjtnant A. E. Lewenhaupt.
Underlöjt P. D. A. Ugglä.	Underlöjtn. G. A. Lilliehöök.
Fanj. Hultman.	Fanj. Olsson.
Furir N. Colliander.	Serg. Zandén.
» O. Camitz.	Furir Andersson.

16 spel, 16 förste korpraler, 19 andre vice korpraler och 368 man.

Kl. 6 fm. den 29. juni uppställdes truppen, iklädd kask, exercismundering med gröna byxor samt med full packning och besiktigades af regementschefen. Någon s. k. afmönstring till kronan ägde likväl ej rum, utan skulle, enligt generalbefälhafvarens order, passevolans-kontraktet fortfarande gälla.

Bataljonen medförde fullständig beklädnad, utredning och beväring (däraf 64 tappstudsare), medicinal- och instrumenttalattiralj samt SOskar-pa skott per man. För trossens fortskaffande uttogos 14 kronoskjutshästar.

Den 30. juni kl. 5 fm. bröt bataljonen upp från Trossnäs fält och marscherade till Karlstad samt därifrån till Arboga. Där skedde embarke-ring å ångfartyg, hvarefter färden fortsattes öfver Stockholm till Vaxholm. Underhåll och aflöning under marschen och sjötransporten bestreds genom K. Maj:ts befalln.-hafvande i vederbörande län enligt 1842 års nåd. tågordning. Efter framkomsten till Vaxholm utgick aflöning och underhåll enl. särskildt n. bref d. ²¹/4 s. å.

Tyvärre hafva endast få detaljer från bataljonens vistelse i Vaxholm kunnat återfinnas i nu tillgängliga handlingar ¹. Att lugnet emellertid ej stördes af några utifrån hotande faror kunde visserligen vara en anledning till belåtenhet med tillvaron, men så mycket svårare hemsöktes dock bataljonen från det egna landet. Koleran rasade, som bekant, häftigt, särskildt i hufvudstaden, och Vaxholms fästningsmurar förmådde ej hålla den hemska fienden ute.

¹ En liten oskyldig anekdot från dessa dagar synes här kunna räddas från glömskan. Då en del af bataljonens officerare med öfverstelöjtnant Colliander en dag voro inne i Stockholm, kommo de till Djurgården, där de bl. a. stannade vid en karusell. Sedan de åsett denna en stund, fortsatte de i skilda grupper till andra nöjen, och ingen lade märke till, att öfverstelöjtnanten saknades. Då de sedan skulle intaga gemensam supé, fattades denne. Någon kom då på den tanken att söka honom vid karusellen, där man senast sett honom. Alla följdes då dit, och man kan fatta deras löje, då de där fingo se sin vördade bataljonschef och förman fortfarande upptagen af karusellens nöjen, sittande på en gås. Spjufrar, som de voro, ställde de upp sig på ett led och hälsade under stram honnör sin öfverstelöjtnant hvar gång, han passerade, innan karusellen stannade, och han en smula generad kunde lämna den plats, i hvilken han funnit sådant behag.

Ej mindre än 1 t. f. bat.-läkare och 17 man föllo offer för sjukdomen under dagarna den $13/9$ — $12/10$ \ och då bataljonen den 28. oktober af-löstes (af en båt. ur Södermanlands reg:te) och anträdde hemfärden, fördes befälet af äldste kompanichefen, kapten Linroth, emedan öfver->telöjtnant Colliander insjuknat i kolera och först senare tillfrisknade.

Bataljonen återkom den 2. nov. till Trossnäs, hvarest densamma omedelbart upplöstes.

För de under kommenderingen aflidna af manskapet tillerkände K. M:t den $12/4$ 1855 kompanicheferna full ersättning för värfning af nytt manskap.

Då kriget 1864 ånyo hemsökte Danmark, var det, som bekant, nära att äfven Sverige dragits med, och generalorder utgick den 5. mars s. å. om regementets färdighållande för en. eventuellt blifvande hastig mobilisering. Regementet kunde emellertid som vanligt samlas till rege-

¹ Genom välvilligt tillmötesgående af regem:tspastorn vid Vaxh. gren:reg:e kyrkoherde Hedlund, har förf. beredts tillfälle, att här meddela följande:

Uppgift

å personer, som afledo i Vaxholm i kolera under september och oktober 1854, tillhörande Kungl. Värmlands fältjägare-regemente.

Militär grad	Namn	Gift eller ogift	Död den	Ålder	Från	Begravnen den
Fältjäg.	Fjell, Olof Nilsson.	og.	$13/9$	23 år 6 m. 27 d.	Magnskogs s:n	$14/9$
tj. f. bat.-läk.	Thelin, Alfred	og.	$18/9$	29 »	»	$17/9$
Fältjäg.	Bjur, Olof	gift	$17/9$	38 » 9 » 27 »	»	$18/9$
»	Selin, Olof Persson.	og.	$18/9$	25 » 9 » 23 »	Gunnarskogs »	$22/9$
»	Arén, Anders... ..	änkl.	$19/9$	43 » 6 » 4 »	Långserud »	$20/9$
»	Törnqvist, Per Jons-son	og.	$19/9$	27 » 1 » 3 »	Säfsnäs »	$20/9$
»	Berg, Anders J:son	gift	$21/9$	31 »	Huggenäs »	$22/9$
»	Blixt, Anders J. ...	og.	$23/9$	21 » 8 » 27 »	Nors »	$25/9$
»	Wassberg, Anders...	og.	$24/9$	22 » 4 » 15 »	Fröskogs »	$25/9$
»	Storm, Jonas E:son	og.	$25/9$	23	Gräsmarks »	$27/9$
»	Hjort, Pehr P:son...	gift	$26/9$	42 » 11 » 6 »	Gunnarskogs »	$28/9$ ¹
»	Åkergren, J. P.	og.	$27/9$	30 » 1 » 6 »	Karlstads »	$28/9$
»	Borre, Carl.....	gift	$29/9$	24 » 4 » 16 »	Arvika »	$30/9$
»	Kylén, Per P:son ...	og.	$29/9$	24 » 7 » 17 »	Brunskog »	$30/9$
»	Berg, Johan E:son .	og.	$1/10$	26 »	Millesvik »	$2/10$
»	Ås, Anders E:son ..	og.	$2/10$	25 »	Gillberga »	$7/10$
»	Eriksson, Olof Gustaf	og.	$2/10$	21 »	Karlstad »	$6/10$
»	Tybeck, Johan	gift	$10/10$	42 » 2 » 12 »	Magnskog »	$12/10$

¹ Död i hjärnblödning.

Samtliga ofvannämnda ligga begrafna å den s. k. kolerakyrkogården i Vaxholm.

mentsmöte, utan att någon mobiliseringsorder kom. Vid mötets afslutande den 1^e/s uppmanades dock manskapet, för den händelse uppbrotsorder ankomme, att vistas i närheten af sina uppgifna adressorter; dock kunde den, som för erhållande av arbetsförtjänst behöfde uppehålla sig på längre afstånd från sin adressort, få göra detta, om han föranstaltade, att ankommande order genast blefvo honom tillställda. Befälet permitterades med villkor, att inställelse till regementet skedde fyra dagar efter därom utkommande orders afgang från Karlstad.

Krigsmolnet drog sig emellertid, som bekant, denna gång ej till variland; redan den 23^r/i utgafvos g. o. angående upphäfvande af de åtgärder, hvartill g. o. af den 5. mars föranledt.

5. Ett och annat.

Bland mer eller mindre anmärkningsvärda tilldragelser under denna period af regementets tillvaro må här anföras:

Den 24^a/4 1818 voro kaptenerna inbeordrade till Karlstad för att välja en regementsfullmäktig att närvara vid konung Carl XIV. Johans kröning i Stockholm den 7^a/5 s. å.

Då förra regementschefen, öfverste Holmstedt afled i maj 1819 den siste af sin ätt, beslöt officerskåren att bestrida omkostnaderna för begrafningen, och deltog alla häri med lika belopp utan afseende på innehafvande lön eller grad.

Till de marknader, som denna tid höllos på olika platser inom Värmland t. ex. vid Nysäter och i Filipstad, beordrades vanligen en polisvakt ur regementet, hvarvid noga tillsågs, att endast »särdeles nyktert och pålitligt manskap» beordrades.

I likhet med hvad för Stockholms garnison 1823 blifvit befalldt, utgafs d. 7^a/n 1829 g. o., att officerare och underofficerare, då de voro klädda i uniform icke skulle aftaga hatt, kask eller tschakå vid hälsning utan endast med de tvenne främsta fingrarna af högra handen vidröra hufvudbonaden, hvarjämte för kungliga personer vid nämnda hälsning skulle göras halt och front.

Då konung Carl XIV. Johan på resa till Norge äfven gästade Karlstad, beordrades officerare och vederlikar vid regementet att inställa sig i staden för att »en corps» uppvakta konungen. Så skedde exempelvis 1837 den 11. oktober och 1839 den 31. maj. Vid det senare tillfället beordrades musik-kåren att under löjtnant Ströms befäl kl. 3 fm. afmarschera från Trossnäs — där då regementsmötet pågick — till Karlstad för att utföra musik vid konungens ankomst, och samtliga officerare (utom tre) afreste under tjänstgörande majorns (Ulfsparres) anförande kl. 1 em. till staden i ändamål att där uppvakta H. M:t.

Under sistnämnda möte, 1839 års reg:tsmöte, utbröto smittkoppor inom lägret, men som patienterna isolerades i sjukhuset, och ingen beröring med detta fick äga rum, tog epidemien ej någon större omfattning.

Med anledning af dåvarande kronprinsens, sedermera konung Carl XV:s, då förestående förmälning instiftade K. M:t den ¹²/₆ 1850 en sjätte värdighet inom Kungl. svärdsorden, näml. »svärdstecknet», »till uppmuntran och belöning för de underofficerare, hvilka ådagalagt förtjänster såväl i fält som under tjänstgöring i fred». Därjämte instiftades vid samma tillfälle den särskilda medalj, som är känd under namn af *svärdsmedaljen*, vid hvilken stiftelse ett visst antal pensioner följde. Som villkor för erhållandet stadgades för underofficer till svärdstecknet minst 16 tjänsteår (däraf 6 ss. und.-off.) och för korpraler eller manskap till svärdsmedalj 12 års berömlig tjänst.

Till de nya utmärkelsetecknen fingo då från Värmlands fältjägare-regemente föreslås 1 underofficer och 4 korpraler eller vederlikar af manskapet. Den förste svärdsmanen blef i enlighet härmed den ²⁰/₁₀ fanjunkaren Carl Hultman och de fyra första den ³¹/₁₀ med svärdsmedalj benådade n:ris 51 Bergius och 66 Depui af 2. majorens kompani samt 1 Envall och 51 Hassel af kapten Wahrolins kompani¹

Sedan Rikens ständer hos K. M:t anhållit om upphäfvande af förbudet för gemenskapen af krigsmakten att gifta sig utan vederbörande befäls samtycke, förordnade K. M:t den ⁹/₁₀ 1860, att stadgandet skulle upphöra att vidare tillämpas; dock skulle det åligga den af manskapet, som ämnade träda i äktenskap, att anmäla detta hos befälet.

*

*

Redan vid riksdagen 1837 väcktes frågan till lif om en reduktion af Värmlands fältjägare-regemente. Orsakerna sades vara regementets ofullständiga organisation och därifrån vid flera tillfällen uppkommande olägenheter vid manskapets samling och marsch till och från mötesplatsen samt underhåll under mötestiden. Någon reduktion blef det emellertid ej då, men en rätt så liflig debatt fördes i ämnet i Krigs-Vetenskaps-Akad: s Tidskrift 1838. Frågan kom sedermera i annan form före år 1862.

¹ Öfverlämnandet bestämdes skola ske framför fronten af det komp. (batt. el. sky.), vederbörande tillhörde, genom dess befälhafvare med följande ord:

»K. Maj:t har åt mig i nåder uppdragit att åt Dig, N. N. såsom en belöning för ditt i tjänsten ådagalagda välförhållande, din trohet mot Konung och din kärlek lill Fäderneslandet öfverlämna den Kungl. Svärdsmedaljen. Visa Dig densamma städse värdig!»

Inom den nämnda år tillsatta landtförsvarskommittén hölls den 24. april s. å. af den kommittén tilldelade ingenjööfficeren ett anförande, som nära berörde Värmlands fältjägare. Den frågan hade nämligen då framställts, om ej någon redan befintlig trupp skulle kunna förändras till ingenjörtrupp för att sålunda antingen helt och hållet eller till någon del göra upprättandet af nya trupper öfverflödigt.

Värmlands fältjägare-regemente ansågs då af nämnde ingenjööfficer »i detta hänseende vara det mest passande, för den händelse K. M:t skulle finna lämpligt på sådant sätt förändra dess bestämmelse». Regimentet var genom sin organisation uti en undantagsställning, som gjorde, att detsamma lättare än något annat kunde utbrytas för att till ifrågasvarande ändamål användas. Som det var värfvadt, ansågs det äfven vara det för ingenjörtrupp i vårt land lämpligaste. Däremot var regimentets dåvarande organisation ej passande för ingenjörtrupp. Visserligen bestod regimentet af 600 man eller jämt den nummerstyrka som erfordrades för att tillssammans med dåvarande sapperkompaniet uppbringa ingenjörtrupperna till den antagna styrkan af 720 man. Detta manskap var emellertid efter genomgången rekrytmöte gemenligen sammandraget endast till 10 dagars öfningar om året¹ och hela den öfriga tiden af året permitteradt, och på dessa korta öfningstider berodde till en hufvudsaklig del möjligheten af regimentets bibehållande med dess dåvarande organisation. *Flertalet af manskapet utgjordes nämligen af lagstadde drängar, värfvade inom Värmland och nästan gränsande landskap,*² och såväl de som deras husbönder hade ingått sina ömsesidiga förbindelser under antagande, att den dittills vanliga lindriga tjänstgöringen skulle alltjämt fortfara. Om därför K. M:t begagnade sin laga rätt (att anbefalla längre öfningstider), så skulle otvifvelaktigt rekryteringen blifva betydligt försvårad, om ej rent af omöjlig.

Men äfven med en sådan 2:ne månaders öfningstid ansågs ej möjligt att erhålla fullgoda ingenjörsoldater, ej heller syntes Värmland lämpligt som förlägningsort, hvadan det således vore nödvändigt att gifva regimentet en ny organisation.

Enligt Krigskoll, räkenskaper de senare åren hade kostnaderna för Värmlands fältjägare-regemente i medeltal belöpt sig till 95,000 Rdr smt om året, och var den disponibla summan tillräcklig.

Med afseende å öfvergången från regimentets dåvarande organisation till den, som K. M:t kunde komma att bestämma, funnes två vägar att

¹ Detta var nog i hufvudsak riktigt, men kunde hafva kompletterats med uppgift om, att omkr. ^ af manskapsstyrkan, d. v. s. underbefäl m. fl. årligen dessutom inkommanderades till befäls- och beväringmötena.

² Denna redogörelse för truppens beskaffenhet vid regimentet torde böra tillmätas större vitsord än Cl. Adelskölds i hans lefnadsminnen (sid. 277 m. fl.).

följa. Den ena — som dock var förenad med svårigheter — att förändra fältjägarna till ingenjörtrupper; den andra — vida lämpligare — att göra öfvergången endast i mån af manskapets och befälets afgång vid Värml. fältj.-reg:te. Då manskapet vid detta regemente i regel kapitulerat på 6 år, kunde efter en sådan tid hela den för truppen och dess öfningar då utgående kostnaden 53,000 Rdr om året vara disponibla.

K. M:t fann emellertid detta förslag icke kunna föreläggas Rikens ständer, hvadan det förföll, och Värmlands fältjägare fingo tills vidare fortfarande existera som förut.

*   *
*

Med anledning af minnesfesten den 4. nov. 1854 lät K. M:t prägla en medalj med å ena sidan konung Carl XIV. Johans bröstbild och å den andra en afbildning af den å Slussplanen i Stockholm uppresta statyn. Af denna medalj utdelades ett exemplar i silfver att »såsom minne af Högtal. Konung Carl XIV. Johan och därjämte såsom ett vedermäle af H. M. Konungens nåd. tillfredsställelse med långvarig och trogen tjänst tilldelas hvar och en i armén ännu kvarstående officer, som gjort fälttåg under befäl af Högtal. Konungen såsom kronprins». Medaljen bars å bröstet i blått band med gula ränder. Vid Värmlands fältjägarregemente var, då medaljen utdelades, blott en af veteranerna från krigsåren kvar i tjänstgöring, nämligen öfverstelöjtnant A. E. Colliander, hvilken den ~I₁₀ 1855 tilldelades densamma. Flere af de forna fält-jägare-officerarne hugnades dock utan att vara i tjänst med medaljen, såsom öfverste Ulfsparre, major J. Lilliehöök, kaptenerna G. E. Geijer, frih.. H. F. Kruuse och frih. J. G. Ugglå samt löjtnanten frih. O. N. Fleming m. fl.

*   *
*

Den 2. dec. 1887 fann K. M:t för godt att förordna, att *krigsmanna-cden* skulle afskaffas och ersättas med en *erinran* om de krigsmän åliggande förpliktelse och ansvaret för deras åsidosättande.

6.   Organisation.

Den organisation, regementet erhöll 1812, bibehöll det, i stort sedt, till slutet af 1875.

Bland förändringar, värda att anteckna, må anföras, att K. M:t den 1819 fastställde, att *chefsplatsen* vid regementet skulle vara öfverste-

plats på stat, äfvensom att K. M:t samma dag förordnade, att *pro foss-befattningen* vid fältjägarna — liksom vid arméns öfriga regementen — vid skeende afgang skulle försvinna, och att professionen skulle tilläggas en utlärdd timmerman, hvilken skulle antagas ss. *öfvertimmerman* och i denna egenskap »anförä regementets öfrige timmermän». Öfver-timmermannen skulle äfven verkställa de förrättningar, hvilka icke förringade uniformens anseende, och hvilka dittills varit förenade med profosstjänstgöringen, ss. ordningshållande vid paradering m. m.

Därjämte befallde K. M:t 1820, att inga utlänningar, om de äfveii voro försedda med de mest hedrande vitsord, därefter skulle få antagas vid arméns värfvade regementen eller kårer.

I n. br. ⁸/2 1825 förordnade K. M:t, att den officer, som därefter begärde afsked från en beställning, men önskade kvarstå i armén eller generalstaben, borde därom göra särskild, underdånig anhållan, enär han i annat fall skulle anses hafva sökt fullkomligt entledigande från krigstjänsten.

Någon fast bataljonsindelning ägde regementet ej förr än 1860, utan bestämdes i mån af kompani-chefernas afgang, hvilka kompanier, som skulle tillhöra I. eller II. bataljonen. Under mötena tillhörde dock vanligen chefens och 1. majorens kompanier samt ett tredje kompani I., bat:n, med öfverstelöjtnanten som bat.-chef, medan 2. majorens och och två af de andra kompanierna bildade II. bat:n under befäl af 2. majoren.

Sedan till följd af indelta arméns nya organisation några stabskompanier vid de indelta infanteri-regementena och kårerna ej längre skulle finnas, biföll K. M:t den ⁷/5 1836 på därom gjord framställning, att första kompaniet vid Värml. fältjäg.-reg:te, hvilket dittills kallats Chefens kompani, därefter skulle benämnas Lif-kompaniet. De öfriga kompanierna fingo dock gå under sina forna benämningar, hvaraf följden blef, att det kompani, som en tid benämnts efter kompanichefen-kaptenen, vid dennes befordran till 2. major blef »2. majorens» för att sedermera vid dennes vidare befordran blifva »1. majorens» (eller »Lif-kompaniet» vid 1. majorens befordran till regements-chef).

Detta förhållande ändrades emellertid 1858, då K. M:t den 16. mars vid fastställande af förslag till provisorisk aflöningsstat under åren 1858—1860 för regementet förklarade, att densamma skulle få tillämpas endast, såvidt tjänsteinnehafvarne gingo in därpå, enär enligt densamma regements-chefen och de båda majorerna skulle afträda sina då innehafvande kompanier till stabs-kaptener, som däremot skulle öfver-taga större delen af majorernas ackordsränta (697 Rdr 24 sk. b:o), medan återstående delen af denna (90 Rdr) skulle dem emellan fördelas.

Då vederbörande befattningshafvare gått in härpå, och intet hinder således förefanns, att den nya staten i allo tillämpades, förklarade K. M:t

den 15. juni s. å., att densamma utan undantag skulle vara gällande. Med anledning därpå transporterade K. M:t samma dag till chef för Lifkomp:t majoren i armén, stabskapt. G. J. A. Blum, till chef för 1. majorens komp. stabskapt. B. K. Palmcrantz och till chef för 2. majorens komp. stabskapt. O. Ehinger, hvarjämte på regitsorder den 14. juli s. å. meddelades, att de båda majorskompanierna med borttagande af de förra benämningarna därefter skulle bära namn efter deras chefer, äfvensom att samtliga nämnda kompanier skulle i nummerordning n:ris 1, 2 och 3 tillhöra I. bat:n, hvaremot kapt. Adelskölds kompani därefter skulle tillhöra II. bat:n, som då skulle komma att bestå af kaptenerna Sparres, Adelskölds och Nernsts kompanier med n:ris 4, 5 och 6. Slutligen tillkännagafs å reg:order den 29. maj 1860 att kompanierna därefter endast skulle erhålla n:r, så att major Blums kompani skulle betecknas Lifkomp:t el. 1. komp:t, kapt. Palmcrantz' 2. komp:t, kapt. Ehingers 3. komp:t, kapt. Sparres 4. komp:t, kapt. Adelskölds 5. komp:t och kap:t Nernsts 6. komp:t, samt att de tre första skulle utgöra I. bat:n och de tre öfriga II. bat:n.

*   *

*

.Som K. M:t på gjord framställning fann, att regementet skulle vara bättre betjänt med 1 examinerad bataljonsläkare — regementet hade då 1 reg:ts- och 2 underläkare — förordnades den 12. maj 1832, att efter dåvarande regem:tsläkarens af gång regem:tsläkarelönen skulle höjas och 1 bataljonsläkaretjänst tillsättas.

I sammanhang med den 2. febr. 1833 fastställd lönereglering, hvar-igenom bl. a. lönerna vid regementena inom hvarje grad bestämdes till lika belopp, befallde K. M:t indragning af 2:ne n:r per kompani (n:ris 99 och 100) vid regementet, hvarjämte den 22 april 1834 ytterligare 2:ne n:r per kompani fingo bibehållas för tjänstbare volontärer, hvilka efter verkställd pröfning ansågos kunna »vinna den skicklighet, som erfordrades för att vara antaglig som underofficer».

Sedan K. M:t den 17. aug. 1833 anbefallt inrättandet af *ackords- eller löningsdirektioner* vid indelta armén, befalldes i n. br. den 25. mars 1834 inrättandet af en sådan direktion äfveii vid Värmlands fältjägare-regemente i och för ackordslikviderna. Denna direktion skulle utgöras af en af regementschefen förordnad reg:tsofficer, en kapt. och en subalternofficer, valda inom sina grader, samt regementsskrifvaren, hvilken tillika skulle föra protokollet.

Genom 1833 års lönereglering blefvo visserligen för indelta armén staterna förändrade, -och särskildt hade »andre kaptener» tillkommit.

Så blef emellertid ej fallet vid Värmlands fältjägare-regemente, där organisationen och staterna i det stora hela bibehöllos oförändrade.

Förslag ingåfves nog både af regementschef och generalbefälhafvare, framhållande behöfligheten af en förbättrad organisation, utan att K. M:ts därpå grundade propositioner till Rikens ständer vunno gehör.

Regementschefen gjorde emellertid ytterligare framställning om en omorganisation för regementet, särskildt dess underofficerskår, för beredande af bättre aflöning åt ett färre antal dugliga och befintliga än ett större antal, som blott kortare tid kvarstod i tjänst och med många vakanser. Sedan generalbefälhafvareii i V. mil. distr. med vissa ändringar biträdt detta förslag, bestämde K. M:t den 16. mars 1838, att underofficerspersonalen skulle utgöras af 6 fanjunkare, 6 sergeanter, 6 furirer, 1 regementsväbel, 2 bat:s-adjutanter samt 1 und.-off. ss. stock-makare, eller tillsammans 22 i stället för förut i staten uppförda 30.

Genom n. br. ¹⁷/₃ 1837 hade förut *underofficerarnes titlar* förändrats, så att benämningarna rustmästare och förare ersatts med sergeanter och fältväblarna blefvo fanjunkare.

Sistnämnda år bestämdes å g. o. den ²²/₃, att i stället för de då vid regementet befintliga trumslagarna skulle i mån af af gång antagas *hornblåsare*, och skulle aflönings- och värfningsmedlen för afgående trumslagare, så snart vakans inträffade, ingå till den vid regementet bildade *musikkassan*.

Ett 1851 uppgjortt nytt förslag till ändring i regementets dåvarande organisation vann ej heller ständernas bifall. Visserligen utfärdade K. M:t några år därefter den ²⁰/₁₂ 1854 ny stat för regementet (liksom för de tre Lifgardes-reg:tena och Kronprinsens husarer) att fr. o. m. den Vi 1855 lända till efterrättelse, men därigenom skedde ej någon väsentlig förändring i organisationen.

Den 16. mars 1858 kunde emellertid K. M:t fastställa en ny, provisorisk lönestat för regementet men förklarade därmed tillika, som ofvan nämnts, att densamma i hvad beträffade chefen, de båda majorerna och stabskaptenerna finge tillämpas endast, så vi dt tjänsteinne-hafvarne gingo in på de därvid af K. M:t fastade villkoren. Som förut anförts, gingo dessa ut på, att de tre stabskaptenerna skulle öfver-taga större delen af majorernas ackordsränta men i stället blifva chefer för de förutvarande stabskompanierna, från hvilka regementschefen och majorerna då afstodo.

Enligt denna nya stat skulle regementet fortfarande bestå af 600 man, korpraler, vice-korpraler, jägare och spel, fördelade på sex kompanier med placering:

Antal	Å regementstaben	Antal	Å kompanistaten
1	regementschef och öfverste,	6	kaptener och kompanichefer
1	1. major,	6	1. löjtnanter,
1	2. major,	6	2. löjtnanter,
1	regementskvartermästare,	6	underlöjtnanter,
1	1. adjutant,	6	fänjunkare,
1	2. adjutant,	6	sergeanter
1	regementspastor,	6	furirer
1	regementsauditör,	12	distinktionskorpraler,
	(tillika regementsskrifvare),	12	korpraler
1	regementsläkare,	24	vice-korpraler,
1	mönsterskrifvare,	12	trumslagare eller hornblåsare
2	bataljonsadjutanter,	540	jägare,
1	regementsväbel		Anm. Af manskapspersonalen
1	» trumslagare,		voro 96 skarpskyttar.
1	stockmakare,		
1	pistolsmed,		
1	(profoss) öfvertimmerman.		

Denna organisation bibehöll regementet därefter, tills K. M:t den 2°/s 1870 i n. bref förklarade sig hafva beslutit, dels att den då (genom öfverste Silfverstolpes transport till chef för Västmanlands regemente) vakanta regements-chefsbeställningen skulle förblifva obesatt, intill dess den då väckta frågan om regementets förändring till en kår å endast en bataljon blifvit definitivt afgjord; dels att öfverstelöjtnanten och 1. majoren skulle i kommando väg förordnas att med regementschefs makt och myndighet under ledigheten föra befälet öfver regementet. Därjämte förordnade K. M:t, att, intill dess annorlunda blefve för-ordnad, den lediga regementschefslönen skulle få användas till ersättning åt de officerare vid regementet, hvilka till följd af regementschefsens då erhållna transport voro eller skulle komma i tur att befordras till högre lönegrad. Detta skulle ske sålunda, att regements-befälhafvaren fr. o. m. den 1. därpå följande juni tillades ett belopp motsvarande skillnaden emellan 1. majors och öfverstelönerna, samt därefter återstoden af chefslönen tilldelades öfriga förbemälda officerare med lika procent af skillnaden emellan innehafvande lön och lönen för den grad, hvartill befordran skulle hafva ägt rum. Dock borde högre ersättning i intet fall någon tilldelas än, att densamma tillika med den innehafvande ordinarie lönen uppgick till enahanda belopp, som lönen för den högre tjänst, till hvilken han varit i tur att befordras. Afven skulle den kompanichef, som var eller kunde komma i tur till befordran till major, icke få uppbära någon särskild aflöningsförhöj-

- 9 länge han bibehöll passevolansskapet med kompaniets persedelunderhåll.

Sedan K. M:t därefter den ²⁶/i 1871 i proposition till Riksdagen angående landförsvarets ordnande föreslagit bl. a., att Värmlands fältjägare-regemente skulle förändras till kår på en bataljon om 500 man, förordnades i n. br. ³⁴/2 s. å., att därefter, tills frågan om den föreslagna organisationen blifvit slutligt afgjord, ledigblifvande manskapsnummer vid regementet ej behöfde ersättas, förrän regementets nummerstyrka komme att understiga 500 man, då rekrytering finge ske intill nämnda styrka.

Redan följande år, den ²⁷/i 1872, kunde emellertid reg:tsorder utgifvas om användning af 43 man till det årets rekrytmöte.

Då befalldes emellertid å g. o. den ¹⁵/3, att regementet under vapen-öfningarna skulle organiseras såsom en kår på 4 kompanier, samt att i följd däraf kommanderingarna till befälsmötet och timmermansöfningarna skulle beräknas i öfverenskommelse därmed och regementschefen på sätt, honom lämpligast syntes, fördela befälet och manskapet på de nya kompanierna.

Genom g. o. ²¹/2 1874 tillät K. M:t därefter, att 2 jägare vid hvarje af regementets kompanier fingo inöfvas och användas såsom *hornblåsare*.

Sedan så Riksdagen den ³/r, 1875 till K. M:t anmält sina beslut med af seende å den af K. M:t föreslagna löneregleringen för Generalitetet, Generalstaben, indelta och värfvade armén samt beväringstrupperna, hvilken från och med 1876 skulle tillämpas, meddelade K. M:t den ²¹/-, 1875 sitt beslut, att Värmlands fältjägare-regemente med 1876 års ingång skulle förbytas till en kår på 500 man, och att med bibehållande af befälspersonalen i öfrigt oförändrad, regementschefs- och 1. majorsbefattningarna skulle indragas och i stället en kår-chef tillsättas.

De af regementets officerare och underofficerare, hvilka ej ville ingå på den nya aflöningsstaten, ägde i vederbörlig ordning hos chefen för Värmlands fältjägare-kår göra anmälan därom före den 1. februari 1876; de som icke gjorde sådan anmälan ansågos vilja gå in på den nya staten. Regementets »förbytning» till en kår om 500 man skedde nu fr. o. m. 1. januari 1876 så, att Lif-kompaniet och 4. kompaniet erhöilo 84 man, of riga kompanier 83 man hvarje.

Genom n. br. ¹⁰/i₂ 1875 uppdelades visserligen vid arméns öfriga truppförband kaptens-, löjtnants- och sergeantsgraderna i två klasser, hvarjämte benämningen »furir» upphörde, och man kunde hafva väntat, att äfven Värmlands fältjägare-kår skulle hafva erhållit kaptener af 2. klassen. Så blef emellertid ej händelsen enligt den nya, från och med 1876 års ingång gällande staten. Enligt denna skulle därefter följande personal tillhöra

Kungl. Värmlands fältjägare-kår.

Antal	Staben	Antal	Kompanistaten
1	öfverstelöjtnant och kårchef,	6	kaptener af 1. klassen,
1	major,	6	löjtnanter af 1. klassen,
1	regementskvartermästare,	6	» » 2. »
1	förste adjutant,	6	underlöjtnanter,
1	andre »	6	fanjunkare,
1	regementspastor,	6	sergeanter af 1. klassen,
1	auditör,	6	» » 2. »
1	regementsläkare,	24	korpraler,
1	andre bataljonsläkare,	24	vice korpraler
1	mönsterskrifvare (att indragas),	452	jägare (och spel).
2	bataljonsadjutanter,		
1	regementsväbel,		
1	» trumslagare,		
2	gevärshandtverkare,		

Någon särskild *musikpersonal* utöfver regementstrumslagaren fanns ej till antalet uppgifven i staten, men, som förut anförts, hade K. M:t ^{21/2} 1874 tillåtitt, att därefter 2 jägare per kompani fingo inöfvas och användas såsom hornblåsare, hvarjämte såsom ett särskildt anslag i den nya staten var uppfördt ett belopp af 1,750 kr. till musikens underhåll. Härtill kom, att sedermera fingo per kompani 3 nummer anslås till musiken (ss. hornblåsare) och 3 nummer afses för jägare tjänstgörande såsom spel. Med tillskott af medel från den vid det forna regementet bildade Enskilda musik-kassan samt från officerskåren kunde en för den nya kårens förhållanden tillräcklig musik-kår underhållas, som på ett i allo för-tjänstfullt sätt uppehöll traditionerna från den gamla jägare-musikens dagar.

På grund af Riksdagens beslut föreskref så K. M:t ^{24/n} 1893, att från och med den 2. januari 1894 två af kårens då befintliga stamkompanier skulle indragas.

Med anledning häråt' hade dessförinnan sökts och erhållits transport till andra regementen af följande officerare: till Bohusläns regemente underlöjtnant H. C. F. Erichsén, » Värmlands regemente underlöjtnant C. G. Holmberg, » Norra skånska inf.-reg:t underlöjtnant C. A. F. Myrin, » Västernorrlands reg:te kaptän J. L. v. Schewen,

löjtnant G. J. Sergel,
 » O. A. von Malmberg
 samt » G. R. Westin.

Af underofficerarne transporterades sergeant G. Mossberg till Jämtlands fältj:reg:te samt sergeanterna C. A. Michal och Chr. Karlfelt till Västernorrlands regemente.

Kom så nästa, och för kåren så skicksedigra omorganisation, då till följd af 1901 års urtima riksdags beslut Värmlands fältjägare-kår

Officerskåren på 1890-talet.

uppgick i Vaxholms grenadjär-regemente, en organisation, för hvilken ej här torde vidare böra redogöras.

7. Befälets anställande.

Såsom tillägg till bestämmelserna i n. br. af den ⁵/₁₂ 1796 »att ingen må till första officersgraden föreslås, som ej med approbation undergått prof på skicklighet och kunskaper», och då närmare stadganden rörande beskaffenheten af dylika prof saknades, förordnade K. M:t den ²⁴/_i 1835 bl. a.:

För att kuna anmälas till första officersgraden vid kavalleriet, infanteri- och jägare-regementen och kårer erfordras:

- 1:o att haiva uppnått 18 års ålder,
- 2:o studentexamen,

3:o alt minst el t är hafva varit underofficer och i sådan egenskap hevistat minst ett rekryt-, regements- och befälsmöte, att hafva genomgått graderna, samt i och utom tjänsten hafva ådagalagt ett godt uppförande;

4:o att inför någon examenskommission hafva undergått godkänd examen i krigskonstens delar, artilleri, befästningskonst, taktik, topografi och prof på färdighet i kartritning.

Inom hvart och elt af arméns 6 militärdistrikt skulle en *examens-kommission* af 2 å 3 för kunskaper kände män under ordförandeskap af generalbefälhafvaren eller den militärperson af regements-officers grad, han i sitt ställe förordnade, sammanträda 2 gånger om året — under april och oktober —, hvarje gång ej öfver 14 dagar.

Den, som vid K. Krigsakademien undergått officersexamen, skulle i vanlig ordning få föreslås till officer, men borde därefter som dittills »undergå graderna».

Fanjunkare, som under längre och utmärkt tjänstgöring ådagalagt hedrande uppförande skulle efter sex års verklig tjänstgöring såsom underofficer (hvaraf minst 2 år såsom fanjunkare), från 18. lefnads-året räknadt, af regementschefen kunna föreslås till officer utan af-lägga af examina.

Underofficer, som i krigstid utmärkt sig genom bragd, tapperhet och hedrande uppförande kunde föreslås till officer utan afseende å tjänsteåren.

I dessa bestämmelser fick mom. 3:o den ¹¹/₃ 1855 följande förändrade lydelse:

»att den sökande minst ett år varit underofficer, att han i sådan egenskap bevistat åtminstone ett rekryt-, ett befäls- och ett regementsmöte eller, därest regementsmöte i anseende till dess inställande ej kunnat öfvervaras, ett beväringmöte vid indelta regementena eller förberörde möten motsvarande vid de värfvade, likaledes såsom underofficer på sätt hittills för officerare föreskrifvit varit eller hädanefter i kommandoväg stadgadt blifver, genomgått graderna, samt att han såväl i som utom tjänsten ådagalagt ett hedrande uppförande.»

För att förbereda till examen inför pröfningskommission inrättade några unga officerare särskilda kurser, i Stockholm (under ledning af sedermera generalmajor Hazelius), Örebro eller Göteborg.

Gradpasseringen skedde vanligen vid något af fotgardes-regementena, men gjordes äfven vid Göta artilleri-regemente eller garnisonskom-menderingen i Karlskrona. Under densamma undergick »gradpasse-raren», pröfning grad för grad i »undervisningar», reglementen och exercis samt ägde att göra fyra manskaps-, fyra underofficers- och fyra officersvakter jämte en veckas tjänstgöring såsom dagkorpral i

kompaniet. Vid all tjänstgöring bar gradpasseraren manskaps- eller underofficersuniform men utom tjänsten officersuniform, om han blifvit utnämnd till officer.

Sedan K. M:t 1867 bestämt, att alla, som önskade befordras till officerare, skulle hafva genomgått krigsskolan, såsom krigsakademien därefter benämndes, stadgades 1872, att volontäranställning och mogenhetsexamen skulle föregå inträdet vid krigsskolan, där kursen förkortades. Därefter föreskrefs, ^{20/3} 1881, att alla officersaspiranter skulle, innan inträde vid krigsskolan söktes, hafva efter aflagd underofficers-examen, befordrats till sergeanter öfver stat, och voro dessa bestämmelser därefter gällande, så länge Värmlands fältjägare-kår fanns till.

Då infanterivolontärskolan å Karlsborg från och med hösten 1878 trädde i verksamhet (se nedan) voro officersaspiranterna att börja med ej skyldiga att genomgå denna skola, ehuru ett mindre antal frivilligt och på särskild framställan erhöll kommendering dit. Sedan 1881 i reglementet för krigsskolan stadgats, att den som sökte inträde såsom elev vid nämnda skola, skulle hafva fullgjort de för befordran till underofficer stadgade villkor, kommenderades samtliga det ej gar-nisonerade infanteriets officersaspiranter till infanterivolontärskolan, dit från och med 1892 äfven officersaspiranterna från lifgardesregementena till fot beordrades.

* * *

Alltifrån frihetstiden hade vid *befordringar* ancienniteten spelat stor roll; relationer och gunstlingskapet i början af 1800-talet om möjligt en än större. Härtill kommo ackorden eller tjänsteköpen. Efter väl vunnen första anställning som officer måste vid hvarje ny befordran en viss s. k. ackordsumma erläggas. Det var icke alltid lätt för den fattige officern att anskaffa den för den tiden betydande ackords-summa, som erfordrades för att erhålla önskad befordran. Huru detta bedömdes af de mer tänkande inom armén, belyses bl. a. af den rättframme v. Döbelns åsikt härom. Ur en skrifvelse från honom må anföras:

»De hava, dessa ackord, gjort högsta summan till högsta merite lik som till väsentligaste villkor. På detta sätt har anciennitet blifvit rätta måttstocken till befordringar eller ock utestängdes den, som jämte all annan förtjänst ägt den lyckan att vara äldst, men saknat penningar. I så måtto har skett inbrott i anseende till konungamakten, som limiterat sitt välbehag att bortgifva tjänsten till den mestbjudande, som ock i anseende till rättvisa och verklig förtjänst, hvilket, då de ej hand-hafvas, medför de mest skadliga följder. De (ackorden) hafva genom

en ordentlig författning blifvit offentligen förbjudna, men genom en oordentlig tillåtelse hemligen blifvit tolererade och således ej upphäfda.

Detta har uppgjagat priserna-----de sista åren ----- 60 å 70 % högre än de förut varit.»

Genom 1833 års, förut omnämnda lönereglering skedde dock en af-sevärd ändring i dessa förhållanden. Då reglerades nämligen ackorden, och en särskild fond bildades, af hvilken hvarje officer var berättigad att utfå en ackordsersättning mot afstående af viss procent af lönen, som då innehölls. Det dröjde dock ända till 1876 års ingång, innan arméns befäl befriades från utgifvande af stadgade ackordsräntor. Detta skedde, enligt n. br. den $^{21}/_5$ 1875, sedan Riksdagen gått in på den af K. M:t föreslagna löneregleringen.

*
*

Adjutants- och regementskvartermästare-befattningarna tillsattes från denna periods början på regements-chefens förslag till $^{2}/_{12}$ 1892 af K. M:t. Adjutantstjänsternas innehafvares befodringsrätt var dock ej fullt klar. I n. br. $^{10}/_{10}$ 1827 förklarades emellertid, att 1. adjutants-beställningarna skulle anses lika med löjtnantsbeställning på stat, medförande löjtnants tur och befodringsrätt samt värdighet och pensionsrätt i 5. klassen.

För erhållande af beställning såsom *regementskvartermästare*, som utnämndes af K. M:t, erfordrades enligt n. br. $^{23}/_4$ 1831 och 1834 års instruktion för Topografiska kåren att hafva tillhört nämnda kår. Endast i saknad af topograf-officerare fick nämnda beställning till-sättas med officerare af armén, som genomgått den topografiska kursen. Sedan emellertid förhållandena väsentligt ändrats, förklarade K. M:t $^4/_i$ 1855, att därefter officerare af armén, hvilka genomgått den för vinnande af inträde vid Generalstaben eller Topografiska kåren föreskrifna examen och därjämte under tvenne somrar tjänstgjort vid sistnämnda kårs rekognosceringar, skulle äga lika ansökningsrätt som topograf-officerare till regementskvartermästare-befattningarna inom armén. Tillkännagifvande af uppkommen ledighet skedde enl. n. br. $^{30}/_3$ 1855 i Post- och Inrikes Tidningar genom Landtförsvarsdep:ts kommandoexpeditioners försorg.

Dessa föreskrifter upphäfdes genom n. br. $^{23}/_u$ 1870. K. M:t förordnade då, att när regementskvartermästare-befattning blefve ledig, skulle vederbörande regements- eller kårchef i den för officersförslag i allmänhet stadgade ordning till befattningens återbesättande föreslå officer af kaptens eller subalternofficers grad vid regementet eller

kåren, samt därvid endast fästa afseende vid den föreslagnes lämplighet för platsen. Dock skulle ingen tvingas att mot sin vilja emottaga sådan befattning.

Slutligen uppdrogs i n. br. ²/_i₃ 1892 åt regements- och kårchefer att utfärda förordnande å såväl regementsskvartermästare- som adjutants-beställningar. Enligt g. o. ³⁰/_i 1893 skulle dock genom vederbörande fördelningschef vid skeende afgång till chefen för landtför-svarsdepartementet insändas anmälan om förordnandet med vunnit uppgift å den eller de förordnade.

Genom n. förordning i juli 1880 utfärdades bestämmelser angående bildande af en *reserv* vid armén af befäl och underbefäl med vederlikar, hvarigenom bl. a. stadgats, att vid uppnådd pensionsålder afskedstagande för erhållande af pension måste inträda i vederbörande truppförbands reserv och där kvarstå till fyllda 65 år, medan före pensionsåldern afskedstagande blott efter egen ansökan inträda i vederbörande reserv.

*

För erhållande af särskildt utbildadt *underbefäl* synes intet hafva stadgats förr än 1835. Då utfärdade generalbefälhafvaren i V. militär-distriktet en skrifvelse, i hvilken det säges:

»Då det icke inom V. distriktet hittills varit tillfälle att organisera s. k. korpralsskolor, som inom L, III., och IV. redan skett, böra till möjligaste ersättning för denna brist regements-cheferna under befälsmötena börja och under regementsmötena fortsätta sådana försök.»

Med anledning häraf befalldes å regementsorder ²⁶/_r, s. å. kompani-cheferna att »af härvarande rekryter utvälja 3:ne vid hvarje kompani och vid regementsmötets början likaledes utse 3 jägare, hvilka till deras conduite utmärkt sig för ordentlighet, uppmärksamhet och pålitlighet, och hvilka tillkänna gifva bättre och lifligare fattningsförmåga och omdöme (hvarvid afseende synnerligen bör fästas på dem, som redan äga någon kunskap uti skrifning och räkning) att i mån af tid och tillfälle bildas till korpralsämnen.»

Dessa skulle under den korta mötestiden dagligen 1 timme på f. m. och 1 timme på e. m. undervisas af sina fältväblar uti skrifning och räkning.

Denna regementets första korpralsskola ställdes under dåvarande löjtnanten, sedermera professorn Georgii inseende, och skulle löjtnant Georgii i öfrigt »på de stunder, som kunde komma att bestämmas» samla eleverna till »ofning i bedömande af local, rediga rapporters af-

i —nande, gymnastik och bajonettfäktning samt under de vanliga läs-injstimmarna föreläsa och informera dem i de delar af fälttjänst «:h krigsartiklar, som tillhöra korpraler, K. Krigskollegii instruktion ~ handgevärens kännedom och vård, soldatinstruktion m. m.» Den sålunda på försök anordnade korpralsskolan upprepades åren 1836—39 för att därefter först 1845 återupplifvas. Kompani-cheferna hade nämligen vid ett sammanträde den 2° 1844 ->lutit att i Karlstad organisera en korpralsskola. Till elever vid denna utvaldes per kompani 2 korpraler eller vice-korpraler, hvilka den 10. maj 1845 inryckte i Karlstad och ställdes under befäl af dåvarande underlöjtnant Ehinger. Under kommenderingen, som synes hafva räckt _ 14 dagar, erhöilo eleverna kontant aflöning af kompani-cheferna.

Enligt samma grunder underhölls äfven de tre följande åren på . jmpani-chefernas bekostnad en korpralsskola, hvilken dock 1848 för-lades till Trossnäs. Då emellertid denna stiftelse i sitt dåvarande skick visat sig otillräcklig, anhöll generalbefälhafvaren i III. mil.-distrikt hos K. M:t om beviljande af ett årligt anslag af 250 Rdr b:o, »hvarigenom med tillägg af de bidrag, kompani-cheferna än vidare voro villiga att lämna, berörda korpralsskola kunde vinna den utvidgning, att utom nödigt öfver- och underbefäl densamma dessutom komme att upptaga 4 man af hvarje af regementets 6 kompanier.» Denna anhållan blef den 2°/9 s. å. af K. M:t bifallen. Under 1849—53 kunde härigenom korpralsskola pågå å Trossnäs i 14 å 28 dagar med 24 man, men som medlen 1854 befunnes otillräckliga, minskades tiden till 20 dagar (i >tället för 28), till dess K. M:t den 2°/12 1858 fann, att denna tid var Alldeles otillräcklig för ändamålet. K. M:t biföll därför samtidigt, att regements-chefen fick *dels* till korpralsskolan beordra endast så många man, som han fann behöfligt för att kunna fylla uppkommande ledig heter bland korpraler och vice-korpraler, hvarigenom en längre öf-ningstid kunde vinnas, *dels* ock att under ett år reservera hela anslaget för att det följande året kunna bilda ett större antal elever med längre öfning. Till följd häraf hölls därefter årligen korpralsskola med i regeln 2 man per kompani under 30 dagar, t. o. m. år 1867, då nya bestämmelser gåfvos.

För befordran till underofficer synes inga andra fordringar hafva uppställts än godkänd examen i gällande reglementen inför en examenskommission vid regementet, hvilken kommission utgjordes af 1 kapten och 2 subalternofficerare, och kunde denna examen t. o. m. stå af läggas efter vunnen befordran.

K. M:t befallde emellertid den 2°/n 1867, att *underbefälsskolor* för indelta infanteriets samtliga regementen och kårer samt Värmlands fältjägare-kår följande år skulle hållas inom hvarje militärdistrikt un-

der vederbörande generalbefälhafvares öfverbefäl samt under ledning af chefen för det regemente, inom hvars förläggingsområde eller å hvars mötesplats skolan blefve förlagd, äfvensom att underbefälsskolan inom III. militärdistriktet skulle förläggas till Axvall. Till denna skola beordrades ur mil.-distriktet såsom befäl och lärare 1 kapten och 5 subalternofficerare samt såsom elever från hvarje bataljon af de till distriktet hörande regementen 2 underofficerare, 4 korpraler eller vicekorpraler och 8 menige, äfvensom 1 båt.-läkare, 1 sjukvårdssoldat och 3 spel. Genom g. o. d. $\frac{10}{3}$ 1868 bestämdes därefter, att skolan skulle pågå i 42 dagar (den $\frac{4}{8}$ — $\frac{17}{7}$).

Skolan organiserades på tre afdelningar, af hvilka första och andra afsågs för korprals- och för allmän underofficersutbildning, den tredje för underofficers utbildning.

Härmed var grunden lagd till svenska infanteriets med rätta, erkänt goda underbefälsutbildning, särskildt med afseende å utbildningen till underofficer, och torde förtjänsten därpå böra få tillskrifvas dåvarande statsrådet Rudolf Abelin, hvars statsrådstitid utmärkte sig för flere goda initiativ för höjandet af arméns, enkannerligen befällets kunskaper och krigsduglighet.

År 1869 sammandrogs III. milit.-distriktets underbefälsskolor till Axvall ($\frac{31}{1}$ — $\frac{12}{a}$), och året därpå togs steget fullt ut till en för hela det indelta infanteriet och Värmlands fältjägare-kår gemensam underbefälsskola å Karlsborg.

Genom g. o. den $\frac{30}{3}$ 1870 utgafvos nämligen de första bestämmelserna för denna underbefälsskola, som nu ställdes under befäl af en öfverste och regementschef och organiserades på två bataljoner. Bland kompanibefäl och lärare var då äfven dåvarande kaptenen vid Värml. fält-jägare-reg:te G. A. Lilliehöök, och såsom elever beordrades ur regementet 2 underofficerare samt 18 korpraler, vice-korpraler eller fältjägare. Skolan, som skulle pågå i 75 dagar, indelades i 3 klasser: 1. kl. korpralsskola, 2. kl. underofficersskola för dem, som genomgått korpralsskola eller egde motsvarande kunskaper, och 3. kl. för underofficerare eller volontärer, som aflagt underoff.-examen och i öfrigt kunde följa undervisningen i denna klass.

I ändamål att meddela eleverna de förkunskaper, som erfordrades för att kunna beordras till underbefälsskolan å Karlsborg kommanderades på grund af g. o. $\frac{2}{2}$ 1870 och följande år vid regementet 15 man under befäl af en subalternofficer till 42 dagars *förberedande underbfälsskolcl* å Trossnäs. Dessa elever voro dels fältjägare ej öfver 28 år och »med goda anlag i tjänsten» dels volontärer», hvilka ej redan ägde kunskap i de ämnen och öfningar, hvaruti undervisning i skolan meddelades.

För utbildningen till underofficer blef 1878 ett betydelsefullt år. K. M:t befallde näml. då $\frac{22}{6}$ och $\frac{24}{8}$, att en *infanterivolontärskola* skulle sammandragas den 1. okt. s. å. å Karlsborg och fortfara till framdeles bestämd dag i september följande år. Till denna första volon-tärskola beordrades ur kåren 1 sergeant ss. kompaniunderbefäl och biträdande lärare samt såsom elever 2 volontärer.

Sedermera befalldes, att chefen för infanterivolontärskolan äfven skulle vara chef för kommande årets *underbefälsskola*, samt att båda skolorna skulle stå under öfverbefäl af chefen för III. militärdistriktet.

Dessa båda skolor återkommo därefter årligen, underbefälsskolan fr. o. m. 1883 förändrad till *korpralsskola*, samt med inryckning i regeln i början af juli och utryckning i slutet af september s. å. för korpralsskolan och slutet af maj följande år för volontär skolan. Genom g. o. $\frac{12}{n}$ 1888 upphörde dock korpralsskolan å Karlsborg, och korpralsskolorna förlades fr. o. m. 1889 åter till vederbörande truppförband. Volontärskolan i dess 1879 gifna organisation upphörde, äfven den, vid 1901 års härordnings genomförande, då äfven underofficersskolorna i allmänhet förlades till regementena.

8. Rekrytering, manskapets tjänstetid m. ni,

Den K. M:t åliggande rekryteringen, som genom 1792 års öfver-enskommelser öfvertagits af kompanicheferna på passevolans, fortfar att under denna period ske efter i hufvudsak samma grunder till och med 1870.

Kompani-cheferna hade härvid ganska fria händer, enär de enda bestämmelser, som sedan 1794 funnos för rekryts antagande vid regementet, voro, att karlen skulle vara minst 11 kvarter lång samt i öfrigt befinnas »duktig och äga god kroppsställning». Den $\frac{13}{8}$ 1835 medgaf K. M:t med af seende på för regementet föreliggande särskilda omständigheter, att undantagsvis för detta regemente kompani-cheferna skulle få anvärfva rekryter, hvilka icke fullt höllo det föreskrifna måttet af 5 fot och 7 tum, i fall de eljest ägde den för soldat erforderliga kroppsstyrka och öfriga egenskaper, hvarvid dock skulle iakttagas, att sådana aldrig skulle antagas, som understego för arméns beväringmanskap bestämd längd af 5 fot och 5 tum.

Dessförinnan hade K. M:t i n. br. $\frac{25}{4}$ 1824 funnit för godt att förordna, att vid rekryters antagande och rekapitulation inom värfvade armén vederbörande läkare borde noga undersöka, »huruvida karlen har svårare bensår eller ärr efter sådana, samt om han har utslag af betänkligare natur, hvarigenom hudorganet redan betydligare lidit, i hvilka fall karlen icke får approberas eller i krigstjänst ånyo ingå».

Därjämte stadgades i sammanhang härmed, att då soldat vid värf-vade armén därefter erhöill afsked, skulle vederbörande läkare i afskeds-passet anteckna, om den afskedade var behäftad med fallandesot, andtäppa, rheumatism och andra ej synbara sjukdomar, hvilka göra honom till krigstjänst oduglig. Häraf torde också kunna dragas den slutsats, att i denna punkt omnämnda sjukdomar äfven voro hinder för antagandet till rekryt.

I regeln användes manskapet på sex års lid, och anföres som exempel följande värfriingsförbindelse:

Undertecknad har tagit frvillig värfning, att tjæua redeligen Kongl. Maj:t och Kronan uti Sex års tid wid Kongl. Werrnlands Fält-Jägare-Regemente och *1:ste majorns* Compagnie. Född den 7 maj 1818 uti *Flatungebgn Frösöks* Socken *Wedbo* Härad och *Elfsborgs* Län. År 5 Fot 7 Tum lång. *Stadig* Växt Ben och Lår, *blåa* Ögon, *ljusa* Hår och Ögonbryn, kan ..... Handverk ..... Skytt. *Wistelse-Ort Bågen* ..... Har ..... Egendom, *Arnvärfd af Corpl.*

Sillander kommer att få i värfning *RD:r B:co 10*. Fått redan deruppå 2 *RD:r B:co*, Permission tills *ordfes ankomma* då jag har att mig till Mötet å *Tråsnäs fäll* infinna. Åmål den 22 Januari 18,"8.

Som vittnen intyga

Anders Person.

Olof Nyman. Stadstjenare.

O. R. Thorén.

Om kapitulationen tilländagick under vanliga exercismånaderna, skulle jägarne dock, enl. värfn.-stadga $\frac{7}{4}$ 1802, tjäna kvar så länge exercistiden räckte. Likaså fick under krigstid — »då en rättskaffens krigsmans ofelbara plikt fordrar, att han ej undandrager sig Fäderneslandets försvar» — ej någon afskedas annat än för sjukdom eller ålderdomsbräcklighet.

Före 1824 hade manskapet haft frihet att taga sitt hemvist hvar som helst inom länet utan förbindelse att göra reda för sin sysselsättning, hvilket haft sin grund i, att manskapet ej haft någon inkvarteringser-sättning. Före hemförlofningen från mötet skulle dock fältjägarna vara försedda med »kapitulationerna», hvaraf en förvarades vid kompaniet: äfven skulle beskrifningsjournalen vid kompaniet kompletteras. Genom n. Ir. ^s% 1824 tillade emellertid K. M:t enligt Rikens ständers beslut fältjägarna en årlig inkvarteringspenning af 2 Rdr 24 sk. b:o att till vederbörande utbetalas, så vida han kunde förete intyg af pastor tillika med kronofogde å landet samt af magistrat i stad, att han hade stadigt hemvist och ständigt arbete eller annan loflig sysselsättning, hvars beskaffenhet borde i intyget utsättas, samt att han var behörigen mantals skriven i den ort, där han mellan mötestiderna vistades.

Det blef sedermera regementspastorns åliggande att granska dessa intyg, hvilket skedde under regementsmötena.¹

Med afseende på manskapets vistelse utom länet befalldes å r. o. ⁹/₇ 1827, att då permission utom länet för några jägare begärdes, skulle alltid medfölja präst- och läkarebetyg och skulle alltid hvarje utom länet boende jägare en gång i hvarje kvartal inrapportera sin adress.

Från och med juni 1835 började den principen tillämpas, att regementschefen ej lämnade »permission åt aflägsnare orter än de Värmland närmast omgifne». Omfattningen af denna permission var 1849 ej ^örre än, att då utlämnades 26 permissionspass utom länet, och fingo de permitterade därför betala 11 sk. b:ö för hvarje, hvarför kompanicheferna af regementsredogöraren debiterades.

Att Värmlands fältjägere-regemente, både genom sin egenskap af värff-vadt truppförbund, hvarigenom yngre och kraftfullare folk än vid in-delt trupp beständigt kunde uppställas, men i synnerhet genom sin förläggning i Värmland otvifvelaktigt skulle under bättre förhållanden kunna blifva mönster för en god jägare-trupp, var öfvertygelsen hos dem, >om förordade 1837 års omorganisationsförslag.

Som förut omtalats, voro vissa nummer på kompanierna anslagna till *volontärer*. Ä regtrtsorder den ¹¹/₉ 1852 tillkämogafs, att ej flere än '2 fingo finnas per kompani, samt att inga andra ynglingar fingo upptagas såsom volontärer än sådana som i öfverensstämmelse med n. hr. " ₃ 1836 »kunde anses vara eller blifva tjänliga underofficersämnen».

I samband med att kompanichefernas skyldighet att på passevolans handhafva rekryteringen upphörde, befallde K. M:t ³¹/₃ 1871 inrättandet vid regementet af en *rekryterings-* och *beklädnadsdirektion* med rege-nients-chefen såsom ordförande samt majoren och två kaptener såsom ledamöter.

Då denna rekryterings- och beklädnadsdirektion 1872 skulle anskaffa rekryter, meddelades å r. o. ²⁷/₁, att ingen fick antagas till rekryt, som ej var känd såsom välfrejdad, som var gesäll eller förut tjänat vid garnisonsregemente, som var under 21 år eller of ver 25 år gammal, som var under 5 fot 5 tum lång, som ej obehindradt läste innantill och skref

¹ Som exempel på dessa intyg anföres här ett:

Fältjägere Rekryten Johannes Erlandsson, som är skattskrifven i Kättersrud i Gunnarskog, der han har stadigt hemvist och ständig sysselsättning såsom tjänste-dräng, är född 18²⁵/₂41, eger hjälplig kristendomskunskap, är till h. Nattvarden sist antecknad 18ⁱⁱ/₅₈ och är till lefvernet klanderfri. Attr:

Gunnarskog den 17 Maj 1863

G. W. Austrin
V.

Com:r Rekryt. 6 komp. N:o 81 Krön.

någorlunda läsligt, som befanns förhindrad att bevista årets möte, och som var mantalsskrifven utom provinserna Värmland och Dalsland.

I regeln afslöts kapitulationen på 6 år, ehuru äfven kortare tid undantagsvis medgafs, och utfärdades såsom »säkerhetsdokument» för såväl den värfvaren som den anvärfde bevis å tryckta blanketter.

Så långt författningesenligt var tillåtet, ersattes vakanserna med volon-tärer. För att dessa skulle antagas, borde de äga »de kunskaper i

humaniora, som vanligen »kunna fordras af en underofficer» på det att bristande bildning ej skulle utgöra hinder för befordran.

Med hänvisning till n. br. ²¹/io 1871 ålades kompanicheferna att ej lämna någon möda ospard för anskaffande af volontärer utom nummer och fastades intet afseende på mantalsskrifnings-orteii vid volontärernas antagande. Någon brist på volontärer synes emellertid ej hafva funnits, då i regeln flera sökande anmälde sig än platser funnos.

*
*

*

Musikpersonalens ställning under början af 1800-talet synes ej klart

oen ^CpeTViMÄrt"* man" framgå af tillgängliga handlingar. Af staterna synes dock, att det funnits en regementstrumslagare samt 12 trumslagare eller hornblåsare, hvar-jämte 2 nummer per kompani besatts med spel i nummer. En musikdirektör omnämnes äfven, men huruvida han aflönats af statsmedel eller, hvilket synes mer sannolikt, af officerskåren, framgår ej tydligt. Från och med 1837 omnämnes emellertid »den vid regementet bildade musikkassan», till hvilken vakansafgifterna för de till musikens underhåll anslagna numren ingick och från hvilken musikpersonalen därefter aflönades. Angående musikpersonalen efter 1875 års omorganisation har förut redogjorts (se sid. 31).

9. Värnplikten och inskrifningsväsendet.

Genom K. M:ts n. kung. d. ²⁷/10 1812 om utskrifningsväsendet och inrättningen af allmänna beväringssmanskapet infördes visserligen den allmänna värnplikten inom svenska krigsmakten, men det dröjde länge,

innan den vackra, fosterlandsvärnande grundprincipen däruti skulle vinna sin för landet betryggade utveckling.

Sedan K. M:t den $^{27}/_2$ 1816 beslutit, att därefter beväringsskaps öfningar alla år borde äga rum, voro sedermera de ynglingar, som under året fyllde 21 år, skyldiga att inställa sig till s. k. mönstring, som länsvis förrättades af landshöfdingen och regementschefen eller deras ombud. Till mönstringarna voro äfven de inställeskyldiga, hvilka vid senaste mönstring varit frånvarande eller då antecknats såsom på tillväxt stadde och icke bevistat vapenöfningar. Endast efter läkarebesiktning såsom vapenfört befundet manskap fick approberas. Till förrättningen skulle de mönstringsskyldiga medföra prästbetyg. Den beväringsskyldige var emellertid medgifvet att genom lega sätta annan karl i sitt ställe.

Så snart mönstringen fullbordats, egde K. M:ts Befallningshafvande att låta uppföra det mönstrade manskapet i behöriga namnrullor, hvaraf vederbörande regementschef erhöll 1 exemplar, med åliggande att genast till Krigs-kollegium samt generaladjutanten för armén insända förslag öfver det regimentet sålunda tilldelade beväringsskaps.

Efter mönstringen hemförlofvades beväringsskaps med order an gående tid och plats för samlingen till vapenöfningen.

Att börja med kallades i regeln blott en årsklass till öfning under 12 dagar, och det dröjde ända till 1859, innan beslut fattades om, att utbildningen skulle utsträckas till 30 dagar, fördelade på två år, hvarigenom hvarje år två klasser inkallades. Genom n. kung. $^{13}/_{\pm 1}$ 1860 angående den allmänna beväringsskaps upphäfdes rätten att lega annan i stället, men lämnades i stället tillåtelse för den beväringsskyldige, att mot erläggande af en afgift af 100 Rdr Rmt — som dock kunde höjas eller nedsättas med högst 20 Rdr — vinna befrielse från vapenöfning i fredstid. Denna afgift afsågs att under benämning »Allmänna beväringsskapsfonden» användas till beväringsskapsinrättningens ytterligare utbildande.

Till en början erhöll Värmlands fältjägare-regemente sin beväring från Jösse härad samt Kristinehamn och Filipstad. Sedan K. M:t emellertid 1849 utfärdat en ny beväringsskapsstadga, fastställande »en annan fördelning af National-beväringsskaps, såväl mellan armén och flottan som de särskilda regementena och kårerna emellan», erhöll fältjägare-regementet en jämförelsevis betydligt ökad beväringsskapskontingent. Från och med 1850 tilldelades regimentet Nordmarks härads norra socknar samt Jösse härads beväring, hvilket hade till följd att beväringssstyrkan från att i vanliga fall hafva utgjort ett kompani därefter organiserades på en bataljon om två å fyra kompanier.

Därefter blef genom g. o. $^{5}/_2$ 1870 regimentets beväringsskapsområde Ferne-bo, Nyeds och Vase härader af Öster-Sysslets fögderi, Karlstads härad i Mellan-Sysslets fögderi, of re och Nedre Elfsdals härad i Norra-Sysslets

fögderi samt Karlstads och Filipstads städer. Nästa förändring biet 1884, då regementets beväring utgjordes af Karlstads stad och tingslag. Vase, Nyeds, Eldfals härads öfre och nedre tingslag samt Fernebo härad och Filipstads stad.

Genom den 5. juni 1885 utfärdad värnpliktslag togs äntligen ett betydelsefullt steg i den svenska krigsmaktens tidsenliga utveckling. Värnpliktsskyldigheten bestämdes då för hvarje svensk man från och med det kalenderår, under hvilket han fyllde 21 år t. o. m. det år, under hvilket han fyllde 40 år; dock med frikallelse för till tjänst vid rikets försvar oförmögne.

De värnpliktige indelades nu i *beväring* och *landstorm* med en tjänstetid af åtta år i beväringens första och därefter af fyra år i dess andra uppbåd; skolande dock i krigstid endast behovet bestämman tjänstetidens längd för det inkallade manskapet.

Skyldigheten att inställa sig till inskrifning bestämdes nu, som förut, inträda det år, de värnpliktige fyllde 21 år, och skulle därefter de vapenföra inskrivas till vapeutjänst, öfriga till krigstjänst dugliga uttagas till den befattning, hvartill de kunde finnas lämpliga.

För de värnpliktiges inskrifning (och redovisning) indelades nu riket uti 31 *inskrifningsområden* och hvarje sådant visst antal bataljons- och kompaniområden, de senare (188 st.) äfven i af delningsområden. För hvarje bataljonsområde anbefalldes en *inskrifningsnämnd*, bestå ende af området befälhafvare samt fyra ledamöter (1 lagfaren, den rullförande kompaniofficern inom vederbörl. kompaniområde samt två inom samma område bosatta icke militära, valda för två år af landsting eller stad). Därjämte stadgades för hvarje inskrifningsområde en in-skrifningsrevision. Till *Värmlands fältjägare-kårs inskrifningsområde*, omfattande Värmlands fältj.-kårs bataljonsområde inom Värmlands län kommo nu

- 1) *Karlstads kompaniområde N:o 106*, hvartill hörde af *Mellansysslets* fögderi:

Kils härads alla socknar: Stora Kil, Frykerud, Öfre Ullerud,

Ransäter, Nedre Ullerud; Karlstads härads alla socknar:

Karlstads landsförsaml., Grafva,

Hammarö, *Karlstads*

stad. Karlstads sjömanshus;

samt

- 2) *Östra Värmlands kompaniområde N:o 107*, till hvilket hörde af *Östersysslets* fögderi:

Vase härads alla socknar: Vase, Ö:a Fogelvik, Alster,

Nyeds härads alla socknar: Nyed, Elfsbacka,

Fernebo härads alla socknar: Fernebo, (Filipstads landsförs.),

Nordmark, Rämmeii, Brattfors, Gåsborn, Kroppa,
Långse rud; samt

Filipstads stad.

X u infördes, genom 1885 års värnpliktslag, att den värnpliktige, som ;<krifves, erhåller en *inskrifningsbok*, i hvilken hans värnpliktsförhållan-iei i korthet meddelas. Tjänstgöringstiden stadgades nu, med vissa undantag, till 90 dagar under fredstid, hvilka vid flottan och rytteriet -kulle fullgöras under det första året, men vid öfriga vapenslag — således äfven vid Värmlands fältjägare-regemente — under två år med 68 dagar under det första året och 22 dagar under det därpå följande.

Dessa bestämmelser trädde emellertid ej genast i kraft, utan till--ämpades endast efter hand. Först fr. o. m. 1887 fick lagen tillämpas — då alltså den k. kung. af ¹³/i 1860 ang. den allmänna beväringen m. m. upphörde att gälla, — men den viktigaste föreskriften angående de värnpliktiges öfningstid blef genom s. k. öfvergångsstadganden betydligt modifierad. Från och med 1888 t. o. m. 1892 vapenöfvades 1. kl. beväring i 23 dagar, 2. kl. i 15 dagar. Genom lag af ²/₃₂ 1892 bestämdes då att 1893 värnpliktige, tillhörande 1. årsklassen skulle of vas 66 dagar, om de inskrifvits vid flottan eller vid rytteriet, och eljes i 44 samt värnpliktige tillhörande 2. årsklassen, som inskrifvits vid fotfolket eller vid trängen, öfvas i 15 dagar, hvarefter stadgandet om de 90 dagarnes öfning skulle träda i kraft.

Kom så 1901 års nya värnpliktslag och härordning, å hvilken här ej finnes anledning ingå, då vid dess tillämpning Värmlands fältjägare upphört att existera.

10. Beklädnad och utrustning-

Medan officerarne voro skyldiga att själfva vidkännas kostnaderna för sin uniform, bekostade kronan såväl underofficerares som manskapets beklädnad, hvars anskaffande och underhåll ålåg kompani-cheferna enligt passevolanskontraktet. Underofficerarne synas likväl själfva haf-va fått anskaffa sin uniform mot åtnjutande af ersättning från beklädnadsanslaget.

Under den ²³/₉ 1816 fastställde K. M:t såväl för befäl som manskap bruket af *långbyxor*, då de förr använda trånga eller åtsittande byxorna fr. o. m. 1817 års ingång aflades. Därjämte fastställdes den 25. s. m. lika-ledes bruket vid parader af vida gröna långbyxor, som gingo utanpå stöflarne ned till fotleden, och som på sidorna voro försedda med en dubbel smal silfvergalon. På af regements-chefen gjord ansökan med-gaf sedermera K. M:t, ²⁷/₄ 1827, afläggandet af de silfvergalonerade

byxorna och deras ersättande med andra, grå, af för arméns öfriga officerare vanlig modell.

Officerare och underofficerare ålades nu äfven att anskaffa (gröna) *exercismössor* efter den under årets möte brukade modellen; underbefällets enbart gröna med kokard och utan galon. Dessutom erinrades om, att fr. o. m. den ²⁷/ii 1816 fick till uniform ej brukas annat än grön eller svart *väst* eller hvit linon-väst.

De särskilda kompanierna betecknades 1817 med olika färgade pom-poner i tschakåema, för chefens komp. hvita, för 1. majorens röda, för 2. majorens gula, major Löwenborgs gröna och hvita, kapten Ugglas gröna, kapten Palmstiernas röda och hvita. På tschakåerna fastades därjämte gröna *jägarehorn*, dock ej på spelets (se Pl. I: 6).

Sedan K. M:t funnit, att de af officerarne brukade breda lifgehängen voro obekväma och kostsamma därigenom, att de nötte rockarna, fastställdes 1819 modell till *officersskärp*. Dessa skulle anses såsom fälttecken och alltid nyttjas till parad, i större tjänstgöring samt framför trupp. Regimentsofficerarnes skärp bestämdes att blifva af samma modell som öfriga officerares, men med tofsarne försedda med buljoner.

På samma gång bestämdes, att värjorna skulle bäras i smala *Mådes-gehäng* under rocken, och skulle dessa gehäng alltid vara af samma färg som byxorna. De jägare-officerare, som ägde tillstånd att nyttja sablar — således Värmlands fältjägar-regementes officerare — skulle bära dessa i smala, svarta *lädergehäng* (hvilket ock befalldes å r. o. ¹⁸/ö 1819).

Samtidigt befalldes för Värml. fältjägares underbefäl och manskap svarta axelgehäng, i hvilka huggarne skulle bäras.

Å reg:tsorder ²% 1819 förständigades kompanicheferna att i öfver-ensstämmelse med passevolans-kontrakten låta förfärdiga syrtuter för trumslagare och spel i n:r.

De officerare och underofficerare, hvilka 1821 ej hade *signalpipor* ålades då att vara försedda därmed; anskaffandet af sådana för manskapet ålades kompani-cheferna.

Beklädnadsmedlen utgingo 1824 enligt följande beräkningsgrunder:

för 30 underofficerare, 3 mönsterskrifvare, 1 reg:tstrumslagare, 1 pro-foss, 12 trumslagare och 588 man, korpraler, spel och fältjägare med 9,996 Rdr 13 sk. 4 rst. b:o, och utgjordes beklädnaden af:

för *underofficerare* och *regementstrumslagare* för 6 års bruk: 1 syr-tut, af grönt kläde med svart foder och 2 ^x/2 duss. mäss. knappar,

för *trumslagare* för 12 års bruk:

1 syr-tut af grönt kommisskläde med svart foder och 2 ^x/9 duss. mäss. knappar,

för *profossen* för 3 år:

13 par profosslistor;

öfrigt beklädnad för 3 års bruk:

1 jacka af grönt kommisskläde med svarta passepoiler och foder,
 1^{2/3} duss. mäss. knappar, 1 aln hvita kamelgarnssnören,
 1 väst, utan ärmar af svart komm.-kläde, ^{3/4} duss mäss. knappar,
 2 par klädesbyxor, af grönt kläde, med svarta passepoiler, 1^{2/3} duss.
 mäss. knappar,
 1 par buldansbyxor, hvita, med 1 duss. mäss. knappar,
 1 par lärftsbyxor, hvita med 1 duss. mäss. knappar,
 2 par halfklädesstöffletter (1 par hvita, 1 par svarta),
 1 tschakå med tillbehör (för 6 års bruk),
 1 linnebanderolle,
 1 pompon af ullgarn,
 1 halsduk af svart halfkläde,
 3 par ullstrumpor,
 3 st. skjortor, samt
 3 par skor.

Kapotterna synas ej hafva anskaffats och underhållits af kompanicheferna på passevolans, utan utlämnats från kronans förråd. Att de emellertid ingingo i utrustningen framgår af en r. o. ^{19/8} 1826 där *packningen* angifves bestå af ränsel¹, kapott, flaska och tornist.

Till 1828 års möte tillätos officerare och underofficerare att vid exercisen begagna grå nankings- eller linnebyxor af samma färg som de grå klädesbyxorna, hvilka som förut nämnts, ersatt de gröna silfver-galonerade.

Uti cirkulär ^{10/7} 1829 utgaf K. M:t bestämmelser om genomgripande förändring af indelta infanteriets och jägarnes uniform, och genom cirkulär ^{3/6} 1830 befalldes, att dessa föreskrifter äfvenledes skulle vara gällande för Värmlands fältjägare-regemente med vissa iakttaganden. Först den ^{15/4} 1831 hölls emellertid upphandlingsauktion å landskansliet i Karlstad på regementets nya uniform (se Pl. II: 7, 8 och 9).

Regementet skulle på denna bibehålla samma färger som dittills, och således kommo kragen, uppslagsklaffarne och uppvecken på *fracken*. fodret samt passepoiler att göras af svart kläde. *Epåletter*, *epålettsleifer* samt *axelklaffar* skulle fodras med *rödt* kläde i enlighet med hvad för öfriga till 2. inf.-brigaden hörande trupper var stadgadt.

Till den nya uniformen hörde äfven *tschakå* af ny modell med hak-remmar af förgyllda mässingfjäll. Till densamma befalldes å g. o. ^{16/3} 1832 officerare att begagna de under den ^{25/1} 1831 approberade *vapen-*

¹ Renslerremmarne, skulle från och med 1824 färgas svarta ej vita som förut.

och *namnplålar* af förgylld mässing. Dessa namnplålar, i hvilka regementets namn, »*Kongl. Wermelands Fältjägare Regemente*» skulle utskäras, fastades fram på tschakån så, att plåten något öfversköt tscha-kåtakets. Midt på och tätt under namnplåten fastades *kokarden*, medelst en tredubbel tråns af fina, blanka guldbuljoner och en mindre uniformsknapp. *Vapenplåten*, som var försedd med tre kronor på en emaljerad glob, fastades under (nedanför) kokarden. Därjämte skulle officerarne begagna guld-pomponer af glitter-buljoner med Kungl. Maj:ts namnchiffer broderadt i guld på blått kläde enl. ¹⁷/₋ 1830 approberad modell.¹

Officerarne fingo nu aflägga sablarne och i stället anlägga vanliga infanteri-värjor (helst med huggklinga) att bäras i axelgehång under fracken eller syrtuten.

För till häst tjänstgörande officerare fastställdes

schabrack af grönt kläde till begagnande under sadeln, kantadt med 2 klädeslister — den yttersta ¹/₂ tum och den inre 1 tum bred med ett afstånd mellan båda af omkr. ³/₄ tum — af svart kläde samt

pistolknappar af kläde, kantade enligt samma grunder som schabraket äfvensom betsel, ländstycke och förbygel af svart läder med några gula beslag och spännen; samt stigbyglar och stänger af stål eller plåter.

För *underofficerarne* bestämdes, att de af alla grader skulle å *tscha-kåerna* begagna vapen- och namnplåtar samt hakremmar med förgyllda mässingsfjäll, allt enligt för officerare fastställd modell med den skillnad att globen i vapenplåten skulle vara utan emalj. Kokarden skulle som förut vara af gulmåladt papper samt fästas i tschakåerna ined en smal guldgalonstråns och en vanlig underoff.-knapp. Fanjunkarna skulle dock begagna officersknapp liksom officerspompon; öfriga und.-off:es pomponer skulle vara af blanka silfvergaloner med K. M:ts namnchiffer broderadt i silfver på blått kläde enl. ²⁴/₈ 1831 fastställd modell.

Såsom förut skulle fanjunkarne begagna guldporte-epée med s. k. crépiner å tofsen; öfriga und.-off:e silfverporte-epée äfvenledes med crépiner.

De underofficerare, som ej voro fanjunkare, skulle ej anlägga epålet-ter. Till axelgehängets fästande i högra axeln angafs en grön snodd kunna brukas å syrtuten och fracken af dessa underofficerare. Und.-off.-skärpen af redgarn bibehöllos oförändrade. *Und.-off.-värjor* skulle anläggas i stället för sablar och bäras i svart axelgehång öfver fracken eller syrtuten. Fanjunkarne, som fingo nyttja officersvärjor, skulle bära dessa i axelgehång under fracken eller syrtuten.

Lägermössorna skulle för und.-off:e blifva lika officerarn.es men för-ses med und.-officers-kokard.

¹ Regimentet synes nu äfven hafva fått gula uniformsknappar.

Manskapet erhöill äfven nya *tschakåer* med *vapen-* och *namnplåtar* af samma modell som underbefålet, ehuru af oförgylld messing, samt med läderkokard och hakremmar, äfvensom nya lägermössor af grönt kläde med en enkel passepoil rundt omkring och kompanimärke framtill.

Korpralerna försågos vid den nya uniformens anskaffande med gula redgarnssnören ej allenast å kragens öfre och främre del, utan äfven omkring uppslagen och uppslagsklaffarne; *vice-korpralerna* fingo nöja sig med ett redgarnssnöre längs jack-kragens öfre och främre del.

Timmermännen erhöillo svarta fårskinn samt å båda frackärmarne yxor af gult kläde, *öfvertimmermännen* 2:ne korslagda yxor af mäs-sing.¹

Musikpersonalen, som vid fältjägerregementena ej skulle begagna plymer, erhöill vid regementet svarta axélprydnader.

Från och med den 1. maj 1833 var allt befäl skyldigt att iakttaga de of van anförda uniformsföreskriftema. Sedan K. M:t ^{22/2} 1833 infordrat uppgift å, på hvilka villkor kompani-cheferna voro villiga att förbinda sig till att till 1835 års möten uppsätta fullkomligt ny mundering för regementet, antogs ^{21/9} 1833 regementets anbud. Beklädnadsanslaget enligt den nya modellen fick då beräknas från Vi 1833, och de då i bruk varande persedlarne fingo af regementet behållas (för att utslitas), hvaremot kompani-cheferna utan annat bidrag af staten skulle före den 1. maj 1835 anskaffa och till besiktning uppvisa nya jackor, byxor, *tschakåer* och lägermössor. Därjämte befalldes Kr.-koll. att uppgöra förslag till ny beklädnadsstat för regementet, hvilket ^{21/n} 1834 approberades af K. M:t.

I ytterligare en cirkulärorder — ²⁵/io 1834 — befalldes, att Värml. f alt j.-regementes officerares epåletter skulle förses med röda klädesmattor, fodrade med kläde af samma färg, samt att manskapets jackor och kapotter skulle erhålla helt röda axelklaffar.

Chefen för Värmlands fältjägare-regemente hemställde emellertid, att regementets nya mundering skulle få göras af *mörkgrönt* i stället för af mellangrönt kläde, hvilket äfven ¹J₁₂ 1835 vann K. M:ts bifall, sedan Kr.-kolleg. och Teknologiska institutet blifvit hörda i fråga o.m den mörkgröna färgens företräde framför den mellangröna². Enl. r. o. ⁸/3 1832 hade K. M:t därjämte tillåtit, att de anbefallda uniformskapporna fingo förfärdigas af mörkgrönt i stället för af mellangrönt kläde.

Först sommaren 1837 synes regementet hafva varit fullt beklädt enligt 1830 års bestämmelser, sedan från Kr.-koll. ¹⁰/G bekommit 589

¹ Genom cirkulär den ²¹/s befalldes äfven, att de *lösskägg*, som timmermännen förut burit, skulle afläggas och ej vidare användas.

² Äfven för öfriga jägare-regementen fastställdes i sammanhang härmed den mörkgröna färgen.

i. Värmlands fältjägare. II.

nya kapotter, hvilka skulle få »nyttjas i all tjänstgöring men icke vid handräckning eller om nätterna brukas till täcke eller underlag, till hvilka ändamål de gamla t. v. bibehållas».

I den mån nya munderingsjackor anskaffades för manskapet enligt 1830 års modell, skulle de enligt g. o. $\frac{4}{6}$ 1838 till mera likhet med befälets uniform göras med en i stället för två knapprader med nummerknappar af bättre tillverkning än förut brukliga. I sammanhang härmed skulle äfven underofficerarne i mån af nyanskaffning anlägga frackar med en knapprad. Detta gällde äfven beväringens uniformer.

För *musikdirektörer* hade ingen särskild dräkt varit fastställd, förrän K. M:t $\frac{15}{12}$ 1837 tillät dem att nyttja den för K. Hofkapellets medlemmar antagna uniformen men med vederbörligt regementets knappar. Samtidigt fingo äfven *regementsskrifvarne* rätt att bära uniform lika med Kr.-koll. tjänstemäns med regementets knappar.

Nästa uniformsförändring blef år 1846, då genom g. o. $\frac{10}{2}$ på framställning af geiierabefälhafvaren i V. militärdistriktet befalldes, att *befälet* vid Värmlands fältjägare-regemente fick, i den mån officerare och underofficerare voro i behof att åt sig låta förfärdiga ny uniform, anlägga en sådan, bestående af kask, vapenrock 'm. m. i enlighet med hvad som för befälet vid de indelta fältjägare-kårerna och regementena genom g. o. $\frac{4}{c}$ 1845 blifvit stadgadt; dock med bibehållande af regementets färger, mörkgrönt och svart samt röda mattor på officerarnes epåletter, hvilka liksom epålettsleiferna skulle fodras med mörkgrönt kläde, hvarjämte sergeanters och furirers axelklaffar skulle blifva röda.

Denna nya uniform (se Pl. II: 10) utgjordes för *officerarne* af

1:o *kask* af svart lackerad läder med prydnader och hakfjäll af förgylld messing och blå emalj samt kokard fästad å kaskens högra sida;

2:o *lägermössa* af mörkgrönt kläde med svart passepoil längs öfversta delen af hufvudbandet, kokard framtill och skärm af svart lackerad läder;

3:o *halsduk* af svart siden såsom dittills;

4:o *vapenrock* af mörkgrönt kläde med svart foder, en rad knappar af för regementet dittills gällande modell, ståndkrage, öppen och snedskuren framtill, å kragens bägge sidor en svart klaff, svart passepoil framifrån kragen ända ned, omkring uppslagen och uppslagsklaffarne (dessa lika med dem, som funnos å dittills brukliga syrtuter). De å uppslagen och uppslagsklaffarne befintliga knapparne skulle vara af samma storlek som öfriga knappar å vapenrocken. Knapparnes antal å denna rock skulle vara framtill 8, i hvardera uppslagen 3 (hvaraf 2 i klaffen) samt i hvardera f lek-klaffen äfven 3. Vapenrocken skulle vara öppen baktill och längden af skörten afpassas så, att dessa slutade

midt på låret. Kragklaffarnes längd nedtill bestämdes för hvardera till $\frac{1}{3}J_3$ af kragens hela längd. Epålettsleiferna, hvilka skulle vara af samma sorts guldgalon, som var anbragt å epåletterna, skulle fodras med kläde af enahanda färg som vapenrocken.

5:o *epåletter* af den modell, som dittills gällt för infanteriofficerare men med röda mattor och fodrade med mörkgrönt kläde samt med gradbeteckningar anbragta enl. g. o. ³⁰/i 1845 och med stjärnorna fastade å nedre delen af mattorna;

6:o *långbyxor* af mörkgrönt kläde med svart passepoil i yttre söm-marne och med hållor;

7:o *långbyxor* af linne eller annat h vitt tyg (och skulle af befälet äfven till de hvita långbyxorna begagnas stöflar utan damasker);

8:o *värja* med porte-épée af dittills gällande modell; att bäras till vapenrock såsom förr till syrtut;

9:o *skärp* af dittills gällande modell;

10:o *kappa* af mörkgrönt kläde ss. dittills, men med svarta i stället för röda klaffar;

11:o *handskar*, gula eller hvita;

12 :o *klacksporrar* med raka halsar för de officerare, som det ålåg att tjänstgöra till häst.

Sadelmunderingen blef i hufvudsak oförändrad.

I afseende å *underofficerarnes* uniform föreskrefs, att persedlarne till snitt och färg skulle vara lika som för officerarne, dock med följande undantag: att *fanjunkarne* skulle begagna officersepåletter men utan gradbeteckningsstjärnor och deras kaskar förses med plåt af fullkomligt samma beskaffenhet som öfriga underofficerares, således utan all slags emalj eller färg; att *sergeanternas* vapenrockar skulle vara utan passepoil framtill samt förses med axelklaffar samt med förgyllda, kullriga knappar af samma form och storlek som truppens, utan n:r eller vapen; samt att sergeanterna skulle bära sidogevär af dittills gällande modell såsom förut i svart axelgehång; hvarjämte deras kokarder och porte-épées förblefvo oförändrade.

För *korpraler* och *vice korpraler* föreskrefvos samma munderingar som för manskapet i öfrigt med iakttagande af, att dittills gällande utmärkelsetecken af redgarnssnören å kragen, uppslagen och uppslags-klaffarne skulle anbringas å vapenrockarna liksom förut å jackorna. Därjämte skulle korpralerna bibehålla huggare att bäras i svart axelgehång.

Manskapet försågs med:

1:o *kask* af svart lackerad! läder med vapenplåt, prydnader och hakfjäll af mässing samt gul kokard af maladt läder, fästad på kaskens högra sida.

2:o *lägermössa* af mörkgrönt kläde med svart passepoil och kom-panimärke enl. föreskr. i g. o. ¹⁰/₇ 1829,;

3:o *vapenrock* af mörkgrönt kläde med 1 rad knappar; knapparne af samma antal som i officerarnes vapenrockar; manskapets vapenrockar skulle dock vara slutna baktill samt förseda med axelklaffar;

4:o *långbyxor* af mörkgrönt kläde med svart passepoil.

6:0 *kapott* af mörkgrått kläde med svarta klaffar å ståndkragen och knappar af samma slag som i vapenrocken;

7:o *halsduk, hvita linnebyxor, svarta halfklädes-* samt *hvita linne-stibletter* och *skor.* tills vidare efter dittills gällande modeller.

8:0 *Beväring s-, utrednings- ooh remtygspersedlarne* oförändrade.

Timmermännens beklädnad bestämdes blifva lika med det öfriga manskapets, med förskinn och utmärkelsetecken oförändrade.¹

Af *musikpersonalen* skulle *regementstrumslagaren* bruka samma uniform som underofficerarne men med tillägg å vapenrocken af dittills å fracken begagnade svarta axelprydnader, galoner m. ni. samt staf och axelgehäng som förut; för öfrigt skulle de, som voro underofficers vederlikar bruka underofficersuniform och de öfriga mundering lika med manskapet med tillägg af dittills för nummerspelet gällande svarta axelprydnader samt snören å ärmarne etc.

Först bestämdes, att hvarje officer ägde rätt att anlägga den nya uniformen, dock ej framför trupp förrän hela officerskåren hunnit att förse sig därmed eller senast den tid, då lifmundering efter de nya modellerna blifvit för manskapet vid regementet approberad. Till dess så skett, egde officerare och underofficerare rätt att så väl i som utom tjänsten begagna »egande uniform». A. r. o. ²/₄ 1846 medgafs emellertid livar och en af befälet att bära den nya 'uniformen i all tjänstgöring, jämväl framför trupp, utan att afvakta den tid, då hela officers- eller underofficerskåren kommit i behof att förse sig därmed.

Utseendet af *kompani-märkena*, till lägermössorna ändrades nu äfven så att enl. r. o. ²³/₅ 1846.

chefens kompani fick hvitt kompanimärke,

2. majorens kompani fick rödt kompanimärke,

1. »   »   » hvitt kompanimärke med ett rödt perpendikulört streck,

kaptan Linroths kompani fick hvitt kompanimärke med rödt horisontalt streck,

kaptan Lilliebjörns kompani fick rödt kompanimärke med ett hvitt perpendikulört streck,

¹ Å g. o. ⁹/₂₁ 1849 bestämdes, att *timmermännen* skulle aflägga yxor, förskinn och kraghandskar och sasom utmärkelsetecken därefter bibehålla endast de tvenne korslagda yxorna å ärmarne.

kapten Aminoffs kompani fick rödt kompanimärke med ett hvitt horisontalt streck.

Därjämte fastställdes genom g. o. ²³/n 1846 modell å kompanimärke, som skulle begagnas af manskapet å kaskarne, detta märke skulle göras af mässing och fästas å kaskens högra sida, midt öfver kokarden samt midt emellan dennas öfre kant och nedersta ändan af det öfver kasken gående beslaget.

Fältläkare-kåren tilläts å g. o. ²²/₂ 1847 att med bibehållande i öfrigt af dess då ägande uniform anlägga vapenrockar (i stället för frackar) af mörkblått kläde med en rad knappar, öppen och siiedskuren ståndkrage af svart sammet, kantad med röd pssepoil, fick-klaffar som å syrtuten, uppslag och uppslagsklaffar, knappar och epålettsleifer såsom å fracken varit anbefalldt. Genom samma dag utgifven g. o. tillätos äfven *musikdirektörerna* att anlägga vapenrockar i stället för frackar, hvilken tillåtelse å g. o. ²⁰/₇ s. å. utsträcktes äfven till *auditörer* och tjänstgörande *vice-auditörer* samt *regementskrifvare*.

Kapporna undergingo genom g. o. ⁴/.-, 1849 den förändring, att officerare och und.-off. till den 1. januari 1852 skulle h af v a anlagt kappor af mörkgrått kläde. Dessa bestämdes att vara försedda med två knapp-rader framtill och sleifer med knappar baktill, med ärmor, öppen och snedskuren ståndkrage, öppning för sidogeväret, fickor och ficklock samt en vid kragen fäst kapuschong (eller hufva). Ståndkragen skulle kantas med en mörkgrön passepoil. Färgen å klaffarne samt knappar och foder bestämdes blifva enligt förut gällande föreskrifter.

Sedermera befallde K. M:t ³⁰/n 1858, att kragklaffarne å de mörkgrå kapporna skulle afläggas och kragen göras helt och hållet af mörkgrått kläde samt med klädespassepoil som förut.

Sedan K. M:t ³¹/i 1854 fastställt modell å *lägermössa* för manskapet vid samtliga till armén hörande trupper, befalldes s. d., att officerare och underofficerare af alla vapen skulle anlägga lägermössor i öfver-ensstämmelse med nämnda modell. Vid de regementen, där manskapets mössor hade gula tränsar och beläggningssnören — således äfven Värmlands fältjägare-regemente — skulle sådana af guld anläggas af officerare och fanjunkare; öfriga underofficerare skulle hafva mössorna försedda med tränsar af gult redgarn.

Efter att ³¹/₃ 1856 hafva befallt, att manskapet vid alla till indelta infanteriet och jägarne hörande regementen och kårer skulle i stället för dittills brukliga kaskar vid skeende nyanskaffning anlägga andra hufvudbonader eller s. k. *keppys*, bestämde K. M:t ⁹/₉ s. å., att officerare och underofficerare vid dessa regementen och kårer skulle anlägga hufvudbonader i of veren sstämmelse med de för manskapet sålunda fastställda. Dessa keppys voro för officerarne försedda med

galon af guld omkring öfre kanten, stolpar af fina guldsnören, kokard framtill, knapp i midten af kokarden, träns af guldgalon samt pompon af guld. För underofficerarne bestämdes galon och stolpar af silke samt pompon af silfver. Dessa nya hufvudbonader skulle likväl ej anläggas af officerare och underofficerare, förrän manskapet vid regementet försetts med nya lifmunderingspersedlar efter senast fastställda modeller. Då så ej hunnit ske, innan K. M:t ³⁰/s 1859 fastställde nya modeller till uniform för regementet, kommo dessa hufvudbonader, äfvensom samtidigt anbefallda förändringar å vapenrock (ss. kragens förseende med knapphål af guldgalon) m. m. emellertid ej att anläggas vid Värmlands fältjägare-regemente.

Med afseende på gradbeteckningarna å kappor och vapenrockar m. m. stadgade K. M:t ³⁰/n 1858 bl. a.:

1) för generalitetet: en bred galon omkring kragen, som därjämte i hvardera hörnet skulle försees med broderade stjärnor: för generaler tre, för generallöjtnanter två och för generalmajorer en;

2) för regementsofficerare: en smalare galon, likaledes omkring kragen med i hvardera hörnet anbringade stjärnor: för öfverste tre, för öfverstelöjtnanter två och för majorer en;

3) för kompaniofficerare: kragen utan galon, försedd i hvardera hörnet med stjärnor: för kaptener tre, för löjtnanter två och för underlöjtnanter en.

Som of van nämnts fastställde K. M:t ³⁰/s 1859 ny uniform för Värmlands fältjägare-regemente, den sista uniform, de värmländska fältjägarna burit (se Pl. II: 11 o. 12).

Denna utgjordes af

för *officerare*:

hatt af filt eller felb med ett rundt om nedre delen af kullen gående hattband af blankkläder samt en framtill anbragt kokard af sidan;

plym af svart fjäder, fäst vid sidan af hattkullen och uppstående of ver denna;

lägermössa af mörkgrönt kläde med träns och beläggningssnören af silfver;

jacka, mörkgrön med svart foder och svarta passepoiler; hvita (för-silfrade) knappar, 8 i en rad framtill, 4 baktill samt 2 å nedre delen af ärmarne (däraf å ärmuppslagen), axelprydnader af svart redgarn samt å hvardera axeln en silfverträns, svarta redgarnssnören i 8 rader å bröstet, hvardera snöret slutande i en tofs (å hvarje sida); svart red-garnskordong om halsen med 2:ne långa tofsar, att uppfästa vid vänstra axeln; gradbeteckning (af silfver) å kragen;

långbyxor, mörkgröna med svarta passepoiler;

långbyxor, hvita af linne eller bomullstyg;¹
skärp af blått och gult silke;
sabel med stålbalja och förgyllt fäste;
sabelkoppel af silfvergalon, fodradt med svart saffian och försedl med hvita (försilfrade) beslag;
syrtut, mörkgrön med svart foder, svarta passepoiler, hvita (försilfrade) knappar;
kappa;
sadelmundering för beridna officerare lika förutvarande (med iakttagande af regementets färger, mörkgrönt och svart efter samma grunder som för indelta infanteriet i allmänhet).

Fanjunkarne erhöilo likadan uniform som officerarne men utan kordong och med hatt-plym af tagel.

För *sergeanter* blef uniformen i hufvudsak lika med den skillnad bl. a., att *hatten* försågs med und.-off.-kokard och tagelplym, att *jackan* ej erhöill passepoiler och tofsar, ej heller kordong, samt att knapparne blefvo släta, svagt kullriga af samma modell som manskapets och hvita (försilfrade). Därjämte skulle sergeanterna ej bära skärp. Genom g. o. $\frac{7}{8}$ 1862 erhöillo underofficerarne af ven tillstånd att anlägga sablar.

Manskapets uniform blef:

hatt af filt med rundt om nedre delen af kullen gående hattband af svart läder samt en framtill anbragt gul kokard;

lägermössa af mörkgrönt kläde med träns och beläggningssnören af hvitt redgarn;

jacka, mörkgrön (utan passepoiler och snören å bröstet), med hvita, släta, svagt kullriga knappar, axelprydnader af svart redgarn, å hvar-dera axeln axelklaffar (mörkgröna, utan n:r);

långbyxor, mörkgröna med svarta passepoiler;

långbyxor, hvita af linne eller bomullstyg[^],

kappa.

Underbefälet af manskapet erhöill distinktioner af silfver eller hvitt redgarn å krage och å ärmuppslagen, hvarjämte 1866 det manskap, som genomgått korpralsskolan tilldelades galoner af silfver eller band af redgarn å axelklaffarne.

Af smärre uniformsbestämmelser från 1860- och 70-talen må här anföras, att *sjnkvaridsbeteckning* medelst flaggor och armbindlar anbefalldes 1866, samt att samma år *halsduk* af yllesatin *med spänne* (den s. k. »spännhalsduken») föreskrefs för regementet, äfvensom att *lyror* af metall för musikpersonalen infördes 1869 (eller 1870). Under juni

¹ Borttogos enl. g. o. $\frac{2}{4}$ 1870 och ersattes med blårandiga."

1872 ankommo till regementet 500 lägerrockar och 500 par byxor af blårandig linneväf, och 1878 tillät K. M:t officerare och underofficerare att i stället för kapp af fastställd modell begagna *regnkappa* af gummi eller annat vattentätt tyg, dock endast af svart eller annan mörk färg under fälttjänstövningar äfvensom vid alla tillfällen, då ej tjänstgöring med trupp ägde rum, en bestämmelse hvilken sedermera ändrats.

*   *

:f

I sammanhang med K. M:ts förslag till 1870 års Riksdag om regementets förvandling till en kår var den öfverenskommelse, som träffats angående vissa persedlars underhåll på passvolans afsedd att upphöra med 1870 års utgång. Som likväl detta förslag för tillfället förföll, erbjödos passevolantörerna (kompani-cheferna) ¹⁷/₆ 1870 att fortfara med passevolansbestyren af ven under 1871. Emellertid upphörde jäml. k. brefven ³% och ^{~1}/₂ 1870 det med kompani-cheferna uppgjorda passevolanskontraktet om regementets rekrytering m. m. ined samma års utgång, och Arméförvaltningens intendentsntedepartement meddelade ⁴/₋ 1871 en uppgift för 1871 å värdet af regementet tillhörande beklädnads-, remtysgs-, utrednings- och trosspersedlar. Anskaffandet och underhållet af dessa persedlar ålåg således fr. o. m. 1871 års ingång K. M:t, som dels i n. br. ¹⁷/₃ s. å. tillade kompani-cheferna vid regementet en lönetillökning för nämnda år af 1,300 Rdr till hvar och en såsom ersättning för förlorade passevolansinkomster, dels, såsom förut anförts, befallde tillsättande af en *rekryterings- och beklädnadskommission*, (bestående af t. f. regementschefen ss. ordf. samt majoren och två kaptener ss. ledamöter.

Sedan kronan öfvertagit anskaffningen och underhållet af persedlarne, ålåg vården om och ansvaret för dem, då de ej voro i bruk, regementskommissarien¹. Före hvarje mötes början skulle han till kompani-chefer och befälhafvare från förrådet utlämna alla för begagnande under mötet erforderliga beklädnads-, remtysgs-, utrednings- och trosspersedlar, hvilka kompani-cheferna därefter hade att låta intaga i sina rustkammare, tills de behöfdes. Då från och med ²³/_{i2} 1889 kårens ekonomiska angelägenheter handhades af en *förvaltningsdirektion* (ordf. majoren, ledamöter 1 kaptan, 1 sub.-off., regtsintendenten och 1 komp.-off. som kassakontrollant) öfvertog denna direktion äfven rekryterings- och beklädnadskommissionens åligganden.

Af *remtysgs-* och *utredningspersedlar* erhöll regementet trots de många uniformsförändringarna länge nog ej så särdeles mycket nytt sedan krigs-

¹ Fr. o. m. 1889 reg ts.-intendenten.

åren. I november 1858 fick emellertid regementet 632 nya matornist-rar (hvita) m. m. och i oktober 1860 tilldelades det ny ränselutredning, bestående af ränsel (svart) med bärremmar af sämskadt läder, lifrem (svart) med spännen samt 2 rörliga bärhylsor af mässing, bandoler (svart) med tändhattsväska samt två läderhylsor för bajonett- och faskinknifsbaljor.

* Efter att ^{2/5} 1882 hafva fastställt modell å nya ränslar med tillbehör och bärbara verktyg befallde K. M:t ^{1/2} 1884, att Arméförvaltningens intendentsdepartement skulle till vissa infanteriregementen utlämna erforderligt antal af de nya persadlarne samt till öfriga — bland dessa Värmlands fältjägare-kår — i den mån tillgången medgaf till stan* manskapets bruk. Först till 1885 års möten kunde den nya ränsel-utredningen komma till användning vid kåren. Till utseende, form och inredning var den afgjordt fördelaktigare än den förra och bibehölls med smärre ändringar, till och med 1901.

11. Beväpning.

Som i föregående del omtalats, erhöll dåvarande Värmlands fältjägare-bataljon 1810 nya studsare, hvarjämte regementet 1812 mottog sådana för den då tillkomna nya bataljonen äfvensom 200 skarp-skyttegevär för förstärkningsmanskapet. För beväringmanskapet, som deltog i 1812—14 års krigshändelser erhöles vapen från utredningsförrådet i Karlstad. Samtliga dessa vapen voro utan bajonetter, och traxipper som ersättning därför utrustad med huggare. Under kriget hade naturligt nog beväpningen slitits ganska mycket, och 1817 undergingo alla »gamla stammens» studsare en välbehöflig reparation.

År 1821 utfärdades emellertid gen.-order om regementets förseende med nya studsare »med apterade huggare som bajonetter». Dessa studsare voro emellertid endast afsedda som »krigsgevär», och fingo ej nyttjas »i fredstider vid vanliga exerciser». Då således regementet, som ej ägde bajonetter, var i behof af vanliga och då brukade huggare, befallde K. M:t ^{31/a} 1821, att detsamma till det årets möten skulle förseas med »dylika huggare af gamla modellen» till fyllnad för de, som blifvit kasserade.

Innan dessa nya studsare anländt, synes emellertid regementet under sommaren s. å. hafva erhållit nya »exercisgevär», af hvilka 100 st. per kompani ^{1/5} utdelades till hvarje kompani. Dessa gevär smordes och försågos med »träflintor», hvarefter de till manskapet utlämnades i stället för studsarne och skarpskyttegevären, som intogos å rustkam-rarna och besiktigades, hvarefter rapport lämnades om huru många af dem, som kunde nyttjas till målskjutning. Följande år, 1822, an-

lände de nya studsarne från Örebro och utdelades $\frac{3}{6}$ s. å. Sedan de användts vid målskjutningarna, sändes de från Varnäs till Karlstad för att där förvaras i regementets förråd.

Nästa vapensändning inträffade 1827, då i september från förrådet i Jönköping till regementet ankommo 16 gevärskistor, innehållande:

- 400 st. gevär af 1815 års förkortade modell,
- 400 st. bajonetter af 1815 års förlängda motlell,
- 400 st. baljor samt 400 kratsar.

Häraf fördelades 67 af h varje slag på 4 kompanier och 66 på 2.

Dessa gevär af 1815 års förkortade gevär synas äfven hafva benämnt.-»*gevär af 1826 års modell*».

Enligt Kr.-koll. skr. ¹⁹/i 1837 ålades regementet att aflevera alla vid detsamma befintliga huggare med undantag af det antal, som erfordrades för korpraler och spel, eller 8 per kompani.

Sedan enligt g. o. ^{K_J} 1837 infanteriregementenas jägare-divisioner erhållit förkortade infanterigevär, väcktes äfven fråga om, att fältjägarregementena skulle till förråden inlämna sina gevär af 1826 års modell (eller förkortade af 1815 års modell) och i utbyte erhålla samma gevär som infanteri-regementenas jägare. Med fästadt afseende på den betydliga kostnad, som skulle uppkomma genom kassation utan trängande nödvändighet af trenne regementens i godt stånd varande krigsgevär beslöt emellertid K. M:t $\frac{3}{4}$ 1838, att de förkortade jägaregevären tills vidare skulle behållas vid fältjägarregementena. I sammanhang härmed befalldes dock, att såväl de vid dessa regementen utevarande som i förråd upplagda jägaregevären af 1826 års modell skulle till vinnande af ett enkelt och mera tillförlitligt riktningssätt förses med höga sikten enligt af H. K. H. Kronprinsen generalfältygmästaren föreslagen och af K, M:t fastställd modell.

Vid Värmlands fältjägarregemente utfördes med anledning häråt under 1839 års möten den på grund af de nya siktenas anbringand-erforderliga skottställningen af regementets 400 jägare-gevär.

Som emellertid af regementets styrka endast Vm eller 96 man vara skarpskyttar och således endast 96 studsare med sabelbajonetter erfordrades i stället för de 176, regementet ägde, och som regemente: borde hafva 1,180 jägaregevär med bajonetter i stället för då ägand[^] 1,100, bestämde Kr.-koll. ⁸/o 1839, att utbyte skulle ske vid Göteborg-förråd, så att regementet erhöi 80 jägaregevär med bajonetter och. med bibehållande af 12 studsare i reserv, af lämnade 68 studsare med sabelbajonetter och tillbehör.

På det att »lätt må kunna upptäckas, hvilken af manskapet sitt gevär vanvårdar», befallde K. M:t ¹³/5 1845, att gevären skulle märka-med regementets, kompaniets och karlens inom kompaniet ägande n::

hvertill Kr.-koll. ^{5/}>» s. å. tillfogade, att för detta ändamål skulle stockarna märkas med bokstäfver och siffror.

Under 1848 erhöil regementet 108 »nya och brukbara» *jägaregevär* med högre sikten af *1826 års modell*, hvilka under 1849 års möten skottställdes samtidigt med då mottagna 96 »med *tapp försedda*» *stud->are*, af hvilka senare 16 den ²⁴/₃ s. å. utdelades till hvarje kompani. A regementsorder ³⁰/_ö 1849 befalldes, att manskapet under tiden mellan -exercistimmarne, särskildt kl. 8—11 fm. skulle tillhållas att under be-:älets tillsyn blankskura gevären enl. Kr.-kollegii föreskrifter.

Samtliga hittills bekomna vapen voro försedda med flintlås med -jndantag af tappstudsarne, hvilka hade slaglås, och h vilkas ammunition utgjordes af knallhattar och patroner.

Från Karlsborgs förråd mottog regementet 1853 nya gevär och ge-'. ärspersedlar, denna gång af *184-5 års förändrade modell*, af hvilka den 3. okt. s. å. utdelades till hvarje af de sex kompanierna 98 gevär, 98 bajonetter med baljor, 98 gevärsremmar, 98 tappnycklar, 98 krat--ar och 98 mynningsproppar samt 48 tändhattstappar (däraf 24 i reserv) äfvensom (i depå) 15 fjäderess, 15 nötryckare, 15 skumfoder :>ch 34 oljefoder af tenn.

Genom g. o. ²⁹/₂ 1864 befallde K. M:t, att Värmlands fältjägare-regemente skulle förses med det för regementet bestämda antalet ref f lade sevä. Dessa gevär, 1,000 st. jämte bajonetter med baljor, kratsar, och fappnycklar erhöilos i mars s. å. och voro *spetskulegevär, uppräflade af 1854- års modeller*. Af dessa afsattes 1 gevär för hvarje man, att af honom begagnas under målskjutning, medan i vanlig exercis vid regementet fick användas de från kronans förråd utlämnade gevären af 1845 års modell.

En stor förändring skedde nu å vapentillverkningens område. Alla .evär, som efter 1864 tillverkades, bestämdes blifva med *bakladdning*, och de först tillverkade »i nära likhet» med den år 1860 fastställda modellen. Blott ett sikte fanns, på 800 fot, men möjlighet fanns af ven ttt sikta på 600 fots afstånd, emedan kulbanan på detta afstånd var i det närmaste bestrykande. Skarpskyttegevären skulle vara af samma modell men med sikte från 800 till 2,000 fot. Af 1860 års modell voro vid 1864 års slut en del af arméns gevär redan förändrade till bakladdning.

Skarpskyttarnes tappstudsare inlämnades nu till regementets förråd, och nya erhöilos 1865, då de profskötos. De af regementet innehafda slätborrade gevären öfverlämnades till regementets beväring förråd och Linvändes vid beväringens målskjutning; de i detta förråd befintliga Manila flintlåsgevären inlämnades till kronans förråd för att utlånas till

frivilliga skarpskytteföreningar, sedan erforderligt antal bajonettfäktningensgevär afsatts för regementets räkning.

Några bakladdningsgevär erhöll emellertid ej regementet förr än 1869, då till detsamma i maj anlände 450 gevär (med skrufmejslar och borstviskare) af 1867 års modell, hvaraf då utdelades erforderligt antal till rekryterna. Resterande antalet erhöles följande år i maj 1870 från Värmlands regemente. Dessa gevär — Remington, 12,1Jmm. kaliber — kommo nu all stam och beväringen till godo under utbildningen och voro i bruk, tills det ändrade Remington-geväret — mod. 1867—89 med 8 mm. kaliber — 1894 kunde utdelas.

Det dröjde emellertid nu ej länge, innan tiden kräfd ny ombeväring, och sedan Mauser-gevärets öfverlägsenhet pröfvats, fastställdes 1896 nytt infanterigevär af 6,5 mm:s kaliber, hvilket 1900 utdelades till kåren, och hvilket ännu är i bruk inom svenska armén.

Officerarnes *sablar*, för hvilka modell faststälts $\frac{30}{12}$ 1859 och $\frac{27}{12}$, 1862, undergingo $\frac{B}{1}$ - 1876 mindre förändringar.

Som förut anförts, hade regementet 1837 fått aflämna alla huggare utom 8 per kompani. Dessa utbyttes 1866 mot lika antal sådana af ny modell.

För officerare och fanjunkare fastställde K. M:t $\frac{18}{2}$ 1887 modell å *revolver*, hvilken äfven skulle användas af läkare, veterinärer, regementsintendenten och kommissarier.

12. Tjänstgöring" och vapenöfningar.

Som förut anförts, var enligt n. br. $\frac{12}{12}$ 1815 den tid, under hvilken öfningarna vid Värmlands fältjägare skulle äga rum ända till 1880-talet bestämd till blott två månader. Inom denna ram inpassades i regeln de årliga mötena.

Dessa voro fr. o. m. 1816 befäls-, regements- och beväringensmöten öfvensom fr. o. m. 1821 rekrytmöten samt fr. o. m. 1835 korpralsskolor.

Härtill kommo fr. o. m. 1852 särskilda öfningar för skarpskyttarne. 1878 förvandlade till skjutmöten, och fr. o. m. 1856—1883 för timmermännen, 1884—1888 förändrade till möten för fältarbetens öfvande. äfvensom fr. o. m. 1854 kommenderingar till särskilda utbildnings_kurser i sjukvårds- och förbandslära samt från 1880-talet till kurser för utbildning af gevärshandverkare-beställnings/män. Från och med 1880 anbefalldes därjämte särskilda officers- och stabsmöten

Dessutom deltog regementet-kåren tid efter annan i öfningsläger och fälttjänstöfningar.

Befälsmötet hölls t. o. m. 1820 i Karlstad, där öfningarna höllos dels å torgen, dels å den s. k. Brännerigården, hvarjämte officerarnes teore-

tiska öfningar försiggingo å Frimurarehuset. Under åren 1821—30 ägde befälsmötet rum å Varnäs, 1831 åter i Karlstad samt fr. o. m. 1832 å Trossnäs (eller som ordena lydde »å Höglunda i Nors socken»).

Att börja med pågick befälsmötet under 16 å 14 dagar, tills det 1848 minskades till 12 dagar. Under 1856—59 var tiden nedsatt till 10 dagar och från 1860 till 8 dagar för att från 1866 åter räcka i 10 å 12 dagar, in- och utryckningsdagarna inräknade.

Till deltagande i detta möte inbeordrades officerare, underofficerare, korpraler och vicekorpraler samt spelet jämte fr. o. m. 1854 visst antal (vanl. 12 å 24) menige, afsedda såsom stång- eller repbärare vid de öfningar, där verklig trupp markerades genom stänger eller fr. o. m. 1878 af rep, burna af manskap.

Officerarne och underofficerarne instruerades och öfvades af 1. majoren (fr. o. m. 1871 tjänstgörande majoren), medan korpraler, vice-korpraler och menige utbildades af 2. majoren eller vid förfall för denne af någon kapten. Öfningsgrenarne voro: genomläsning af reglementen, särskildt de nyutkomna,¹ »exercis med gevär,» stång- (el. rep-) bataljon (gemensamt för alla) och gymnastik samt fälttjänst och målskjutning, hvarjämte manskapet dagligen 1 timme undervisades i krigsartiklar och soldatuiidervisning. Sedan 1877 subskriptionslista å »Svenskt krigsspel» utsändts till cirkulation, synes därefter för offi-cerarne hafva tillkommit krigsspel i stället för förut praktiserad »exercis med brickor».

Med revelj kl. 4 fm. och lapto kl. 9 em. var intill 1858 dagen i allmänhet så indelad, att tiden kl. 5—8 och 10—12 fm. samt 3,30—4,30 och 5—8 em. var anslagen för öfningar. Efter 1858 var revelj kl. 5 fm. och öfningarna började kl. 6 fm. Sjukvisitation hölls i allmänhet vid detta som vid of riga möten $\frac{1}{2}$ timme efter revelj. År 1880 uppdelades befälsmötet på tre perioder, den första i 6 dagar för offi-cerarne, därefter den andra i 2 dagar för officerare och underofficerare, hvarefter följde den tredje perioden i 12 dagar för allt befäl och underbefäl samt spelet.

Särskilda *rekrytmöten* voro t. o. m. 1820 ej anordnade, utan utbildades rekryterna då dels under befälsmötena dels under regementsmötena. Fr. o. m. 1821 började emellertid vid regementet hållas särskilda rekrytmöten. Till dessa, hvilka i regeln pågingo samtidigt med befälsmötena, inkommenderades vanligen 100 man jämte erforderligt befäl, vid bristande antal rekryter, de mindre öfvade fältjägare, som ansågos i behof af ytterligare utbildning. Under tiden 1821—1846

¹ Som det 1820 fastställda exercisreglementet följande år icke kuride blifva färdigtryckt, fingo officerare och underofficerare afskrifva hvar sitt exemplar och medhafva till 1821 års befälsmöte, ett förfarande, som sedermera vid flere tillfällen upprepades

hade rekrytmötena en varaktighet af i regeln 14 dagar, därefter ökades dagantalet men minskades antalet inkommenderade, så att exempelvis 1827 öfvades under 20 dagar 60 rekryter, 1851 under 20 dagar 78 man. Därefter skedde år 1852—1861 en nedsättning i tiden till 17 å 12 dagar för att perioden 1862—68 åter en ökning skedde till 29 dagar, hvaraf hälften förlades till efter regementsmötets slut.

Ytterligare utsträcktes rekrytmötet 1869—79 till 42 dagar, och för- enades därmed fr. o. m. 1870 en förberedande korpralsskola. Under åren 1880—86 anslogos för rekryternas öfvande 50 dagar samt fr. o. m. 1887 100 dagar, fördelade på två omgångar, en före och en efter rege- mentsmötet, in- och utryckningsdagarne oräknade.

Under den tid, rekrytmötet till tiden inföll samtidigt med befäls- mötet, följdes samma dagordning som vid detta, och synas rekryterna under 1820-talet hafva indelats i tre klasser, af hvilka 3. klassen vid regementsmötets början ingick på sina stamkompanier, hvaraf kan slutas, att rekryten minst två år måste delta i rekrytutbildningen, innan han approberades.

Det 1820 för utbildningen i exercis anbefallda, 1823 fastställda reg- lementet utbyttes 1827 mot det samma år uppgjorda, sedermera (1829) fastställda förslaget till nytt jägare-regemente, hvilket i sin ordning 1848 följdes af ett nytt, som 1870 efterträddes af det då uppgjorda förslaget till nytt exercisreglemente för infanteriet, genom hvars tillämpning den speciella jägare-exercisen upphörde (se nedan).

Ehuru öfningar i gymnastik redan 1820 omnämnas, synes först fr. o. m. 1834 genom då anbefalld »Instruktion för gymnastik» (som måste afskrifvas) denna öfningsgren hafva tillmätts någon betydelse.

För utbildningen i målskjutning gällde samma bestämmelser, för hvilka nedan under regementsmötet redogöres.

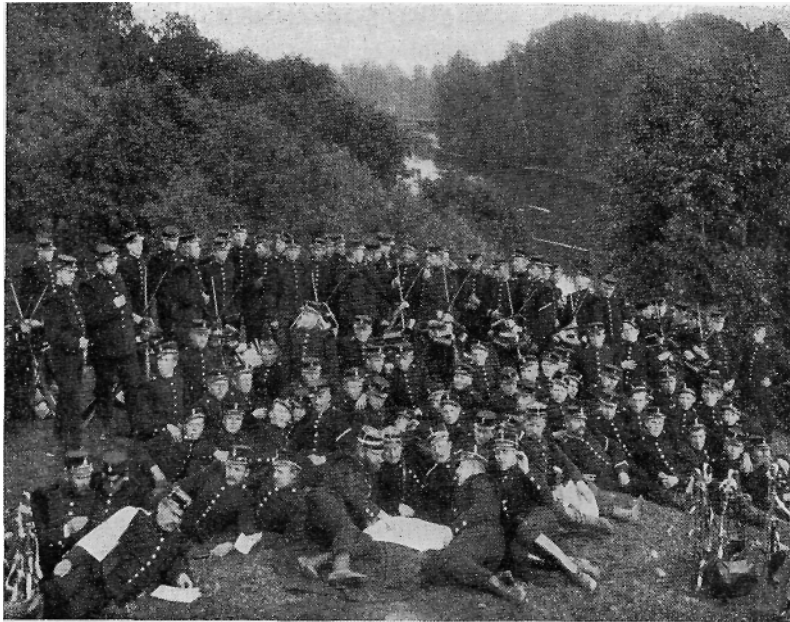
I rekrytutbildningen ingick äfven från och med 1877 undervisning i hälso- och förbandslära samt fr. o. m. 1884 utbildning i fältarbeten, hvarjämte rekryterna fr. o. m. 1886 fingo öfning i kokning m. m.

Någon planläggning af utbildningen synes före 1849 ej hafva ägt rum, utan alla öfningar anbefalldes å regementsorder. Emellertid synes 1849 en ändring häri hafva inträdt, i det att då, den ²⁸/5, å regements- order befalldes inlämnande till majorsexpeditionen af *exercistabeller* för korpralsskolan och rekrytkompaniet, och ehuru några sådana nu ej funnits i behåll, torde kunna antagas, att de grundats på en plan för öfningarnas bedrifvande, och att de äfven efter en sådan uppgjorts.

Först 1858 hade den principen gjort sig gällande hos arméns ledande män, att det var af stor vikt, att arméns vapenöfningar blefvo så ord- nade, att likstämmighet vanns icke blott i åsikter utan äfven i utförande, samt att, så vidt möjligt var, lika färdighet bibragtes hvarje till de sär-

skilda vapnen hörande regementen och kårer. Sedan Rikens ständer anvisat nödiga medel till lika lång öfningstid för alla truppförband, blef det möjligt att bättre ordna och på ändamålsenligare sätt använda mötestiden.

Genom g. o. 262/1858 befalldes i överensstämmelse härmed, att öfverdrift i handgreppens of vande icke skulle äga rum, men däremot mer uppmärksamhet ägnas åt laddning, eld och målskjutning äfvensom

Rast vid Norsälven.

åt manövern i sluten och spridd ordning samt bevaknings- och fälttjänst, allt i omväxlande mark.

För detta ändamål skulle under rekrytmötet ungefär $\frac{1}{6}$ af tiden användas till gymnastik och bajonettfäkning, $\frac{1}{2}$ af tiden till handgrepp, målskjutning, marscher och öfningar i sluten ordning samt återstoden, eller $\frac{1}{3}$ till exercis i spridd ordning och bevakningstjänst.

Dessa föreskrifter voro i stort sedt gällande, tills genom g. o. $\frac{23}{4}$ 1880 nya, mera efter tidens kraf afpassade bestämmelser utgafvos angående öfningarnas bedrifvande vid regementen och kårer. Sedan dessa stad-ganden $\frac{16}{4}$ 1887 undergått vissa ändringar, upphäfdes de den $\frac{10}{2}$ 1890, då K. M:t fastställde »Instruktion för rekrytutbildningen vid indelta infanteriet och Värmlands fältjägarer». Denna instruktion har sedan dess varit grundläggande för sedermera utgifna bestämmelser, hvar-

igenom rekrytens systematiska och gradvisa utbildning sker i för modern krigsföring erforderliga färdigheter, så att han kan blifva fullt användbar och finna sig tillrätta inom kompaniet och högre förband.

Regementsmötena höllos i regeln årligen under tiden 1816—1831 å Varnäs efter i Karlstad skedd samling; därefter fr. o. m. 1832 å Trossnäs fält. I regeln pågingo de 14 dagar om året t. o. m. 1853 för att åren 1854—1868, alltefter som mötesanslagen medgåfvo, växla mellan 9 å 13 dagar. Från och med 1869 utsträcktes mötestiden till 20 dagar, hvartill fr. o. m. 1880 ytterligare 2 dagar tillkommo, afsedda för skjutöfningar.

De reglementen, som lågo till grund för öfningarna, voro 1816 tjäist-göringsreglementet, exercisreglementet och förpostreglementet (hvar-vid, som förut anförts, dessa flere gånger måste afskrifvas).

Enligt utfärdade g. o. erinrades ¹⁰/₆ 1817 på regementsorder bl. a. om, att marschen borde vara »väl lidande» med 6 kvarters stora steg och hastig takt — hastigare än 100 steg i minuten; att kommandoorden lämpades efter truppens styrka, samt att de sista dagarna af mötet, — då exercisen skulle ske bataljons- och regementsvis, — truppen borde vara klädd med full packning, äfvensom att åtminstone en gång under mötet en militärisk marsch på ett par mils afstånd borde företagas med full packning samt »med iakttagande af de försiktighetsmått, som nyttjas i fält nära fienden». Äfven borde fälttjänst öfvas under mötet. Som bataljonerna i krig, förstärkte med flere klasser beväring, skulle komma att utgöra en styrka af 800 man, hvardera, borde plutonstängerna vid stångbataljon någon gång äfven vara svarande mot nämnda styrka, fördelad på 12 plutoner, hvilket utgjorde 22 mans eller alnars front på hvarje pluton. Därjämte skulle regementets båda bataljoner en och annan gång sammanslås och exerceras på en bataljon. Härmed afsågs att vänja befälets ögonmått, röst och takt att i fält föra så stora plutoner och divisioner.

Under regementsöfningarna indelades regementets kompanier till 1870 på två divisioner hvardera bestående af två korpralskap, och var hvarje divisionschef enskildt 1. löjtnanten ansvarig för »proprie-téen» eller manskapets vård inom dess division.

Vid exercisen lades intill nämnda år största vikten vid öfningar i kedja och signalering.

Kungl. Maj:t hade visserligen 1823, som ofvan anförts, fastställt nytt exercisreglemente för infanteriet, men redan fr. o. m. 1827 utfördes vid Värmlands fältjägare-regemente öfningarna i hvad som rörde rekryt- och kompaniexercisen såväl i slutet som i spridd ordning efter det af öfverste Blum författade och i afskrift meddelade »Tiraljör-reglementet». I den slutna »rörelseläran» följdes dock i görligaste mån det

af K. Maj:t stadfästa reglementet för arméns infanteri-regementen i hvad som rörde bataljons- och regementsexercisen, dock med undantag af frontförändringar, hvilka utfördes efter de principer, som voro gällande och praktiserades såväl å regementsmötet som öfningslägret å Ladugårdsgärdet sommaren förut.

Som ofvan anförts, samlades regementet före 1834 i Karlstad, hvarest det genom kungörelser inkallade manskapet inryckningsdagen infann sig vid respektive kompaniers rustkammare, där det bekläddes och utrustades och vanligen därefter för natten inkvarterades hos stadens borgerskap. Följande morgon skedde afmarsch, vanligen bataljonsvis, tiu mötesplatsen, dit trossen under särskild bevakning då äfven afgick.

Från och med 1834 samlades regementet direkt till Trossnäs fält, dit då genom kompani-chefernas och regements-kommissariens försorg utrustning, vapen och tross i förväg förts med skjuts för att på inryckningsdagen vara till hands. För detta ändamål hade 8 å 10 man per kompani beordrats till Karlstad för att vid rustkamrarne verkställa inpackningen.

Detta för regementet besvärliga förhållande upphörde 1836, då det nya förrådshuset å Trossnäs fält blifvit färdigt, hvarefter manskapet kunde beklädas, utrustas och beväpnas direkt från detta.

Inryckningsdagarne till såväl stam/mens som beväringens möten voro för befälet — särskildt subalternofficerarne och fanjunkarne — i allmänhet inga så synnerligen behagliga dagar. Det gällde ju att så snart som möjligt medhinna all uttagning och tillpassning af mer eller mindre välsittande beklädnadsersedlar samt remtys- och och utrednings-m. fl. persedlar. För stammen gick ju detta i allmänhet jämförelsevis lätt, emedan af densamma hvarje man hade sina bestämda persedlar å kompaniets rustkammare (ehuru äfven dessa voro underkastade förändringens lag och alltsom oftast måste ersättas med andra). För beväringen däremot ställde sig saken annorlunda och ledde många gånger till mer eller mindre tragi-komiska scener.

Sedan emellertid beklädnads-, remtys- och utredningspersedlarne uttagits, gällde det att få ut gevären, och då var det att passa på vid gevärsförrådet i täflan med de fem andra kompanierna. Kom så det sedvanliga inryckningsregnet, rådde just ingen angenäm stämning bland alla dessa, som i det fria skulle förvandlas från civila medborgare till gröna Värmlands-jägare. Men gråvädersstämningen varade ej länge, snart togo ungdom och Värmlänslynnet ut sin rätt, och munterhet och glädje rådde bland »de gröna».

Sedan manskapet blifvit utrustadt vid alla kompanierna, skedde på aftonen uppställning kompanivis, och därefter formerades regementet —• sedermera kåren — på uppställningslinjen, där chefen, följd af rege-

mentskvartermästaren (båda liksom bataljonscheferna och adjutanterna till häst), mottog och hälsade den gröna jägare-skaran välkommen till årets regementsmöte. Vid regementsmusikens toner hölls därefter korum (efter 1885 föregånget af parad för fanan, som efter korum troppades), hvarefter kompanierna fingo rycka in. Sedermera förrätades i allmänhet fältskärs- eller sundhetsvisitation kompanivis, samt utsattes läger- och polisvakter, hvilka sedermera dagligen ombyttes. Följande dag började öfningarna.

Att under 14, stundom 9 å 12, dagars årligt regementsmöte medhinna att utbilda ett regemente, äiven om detsamma utgjordes af ungt och vid jägare-lifvet mer eller mindre vant folk, förefaller knappast möjligt. Dock synas regementschefernas åtgärder härför, understödda af för sitt kall och sitt truppförband hängifna officers- och underofficers-kårers pliktuppfyllda sträfvanden, hafva krönts med sådan framgång, att inspektionsrapporterna vitsorda, att allt från fredsperiodens början har Värmlands fältjägares under krigen förvärfvade goda anseende bibehållits. »Det måtte», — säger en författare i K. V. A:s H. o. Tidskr. 1836 — »skulle jag tro, vara en stor förtjänst hos ett regemente, att med så kort exercistid, och således med mindre kostnad för staten, arbeta sig upp till användbarhet och duglighet.»

Från och med 1820 synas öfningar i gymnastik hafva bedrifvits under regementsmötet med två kompanier dagligen, $\frac{1}{2}$ timme per gång, hvarvid inga till gymnastik odugliga karlar fingo kommenderas därtill.

Som åtskilliga ändringar i 1823 års exercisreglemente för regementena till fot 1836 faststälts, blefvo dessa jämte af K. M:t gillade regementen för gymnastik¹ och bajonettfäktning samt en fullständig soldatinstruktion i slutet af sistnämnda år befordrade till tryck för att i vanlig ordning anbefallas till efterrättelse. Målskjutningen bedrefs i allmänhet från 1816 t. o. in. 1831 med två kompanier samtidigt en gång under mötet, hvarvid först sköts med studsarna, sedan med jägaregevären, och all ammunition förbrukades mot 2 taflor af trä, 3 alnar höga och 4 alnar breda, förfärdigade af kompanierna. Den ammunition, som före 1821 varit tilldelad regementet, befanns emellertid otillräcklig för att förskaffa manskapet den vana att hantera studsare och göra säkra skott, som särdeles för jägare-truppen ansågs högst nödvändig. K. M:t befallde därför nämnda år, att hvarje jägare af Värml. fältj.-regementet därefter skulle för regementets årliga vapenöfningar förses med 12 skarpa samt 60 lösa patroner, »åliggande det regementet att efter skjutningen söka igenfå kulorna och desamma redovisa».

¹ Detta regemente synes redan 18M hafva utlämnats, emedan då en ny »Instruktion för gymnastik utan maskiner» cirkulerade bland kompanierna till afskrift.

Från och med 1828 anteckandes noga, hvilka som voro »säkraste skyttar för att sedermera till skarpskyttar uttagas».

Sedan under 1830 års möte på regementsorder befallts, att målskjutningen skulle vid regementet utföras efter de i »Projekt till jägare-reglemente» (jämf. of van!) gifna föreskrifter, fick regementet i juni 1832 sig tillställd »Instruktion för målskjutning vid Svenska infanteriet», för att till underofficerarne utdelas, livar jämte i oktober s. å. mottogs 3 ex. af »Anvisning till skjutkonsten med handgevär», som från o. m. 1833 tillämpades.

Genom g. o. ¹⁰/₂ 1839 befallde K. M:t, att i den mån nya skott-vallar behöfde byggas, fingo de till besparing uppföras af jord och torf i stället för de genom 1832 års målskjutningsinstruktion anbefallda. Till sådana arbeten skulle regementenas timmermän användas.

I och med öfningarnas förläggning till Trossnäs fält 1832 erhöll regementet två skottlinjer i Mellby-skogen, och utfördes målskjutningen äfven där med två kompanier samtidigt, ett på hvardera skottlinjen. Före skjutningen uttogs ända intill 1863, hos regements-kommissarien för hvardera kompaniet 50 st. jägare-gevär samt omkr. 380 skarpa patroner till dessa äfvensom 776 studsarepatroner och 776 studsare-kulor till kompaniernas studsare, hvilka alla medtogos till skjutplatsen jämte 1 flinta till hvarje jägaregevär och studsare. Vid målskjutningen fördelades detta patronantal så, att hvarje jägare kom att skjuta lika många skott med såväl jägaregevär som med studsare som de tilldelade patronerna medgåfvo. Sedan målskjutningen på eftermiddagen afslutats, rengjordes vapnen af hvarje kompani, som sedan lämnade jägaregevären till den vakt, som kommenderats vid skottvallen af de båda närmast i tur varande kompanierna.

Till belysning af huru tiden användes under tiden före 1848 må här nedan anföras ett ur orderjournalernas bestämmelser hämtadt och sammanställt program.

I sammanhang med att K. M:t den ²⁴/_s 1848 gillat ett nytt exercis-reglemente för regementena till fot, befalldes å g. o. ¹⁰/₄ 1849 att utom hvad förut var föreskrifvet för regementsmötet följande öfningar skulle äga rum under detsamma, nämligen:

a) brigadexercis med 4 å 6 stångbataljoner, då chefen skulle kommandera brigaden, bataljonschefer träffen samt kaptener turvis på bataljon;

b) fältmanöver på tvenne kårer mot hvarandra efter af regementschefen uppgjord allmän förutsättning under en hel dags tid och på längre eller kortare afstånd från mötesplatsen;

c) bevakningstjänst med 2 å 3 samtidigt och i samband med hvar andra utsatta fältvakter och med fästadt afseende på bibehållandet af

Program för tidens användande under regemenstmötet 1840.

Dag i Juni	Ö f n i n g s t i m m a r			
	Kl. 5—8 fm.	Kl. 11 fm.—1 em.	Kl. 3,30—4,30 em.	Kl. 5—8 em.
11	Inryckningsdag	Beklädnad och utrustning		Fältskårsvisitation
12	Kl. 9,30 fm. Uppställn. bat.-vis på reg.-tets uppst.-linje och mottagn. Exercis kompaniervis på ett af regts.-chefen	Kl. 10 fm.—12 midd. Exercis kompaniervis på ett led	Soldatinstruktion kompaniervis	Exercis kompaniervis på ett led
13	Från kl. 3 fm. Målskjutning af 2 kompanier Kl. 5—8 fm. Exercis komp.-vis på ett led af 4 kompanier		D:o	D:o
14	Gevärensrengöring	Gudstjänst		D:o
15	Från kl. 3 fm. Målskjutning af 2 kompanier Kl. 5—8 fm. Exercis komp.-vis på ett led af 4 kompanier		D:o	Exercis
16	Från kl. 3 fm. Målskjutning af 2 kompanier Kl. 5—8 fm. Exercis komp.-vis på ett led af 4 kompanier		Instr. teoret. och prakt. i manöverexercis	Exercis kompaniervis
17	Exercis komp.-vis i spridd ordning	Kl. 11 fm.—12,30 em.	D:o	D:o
18	Exercis komp.-vis i spridd ordning	Kl. 11 fm.—12,30 em.	Gymnastiköfn.	Exercis
19	Exercis	Kl. 11 fm.—12,30 em. Exercis (6 lösa patr.)	Bajonettfäktning	Gevärs- och bajonsexercis
20	Exercis komp.-vis	Bataljonsexercis		Kl. 4 em.—8 em. Förmönstring
21	Fälttjänst komp.-v. på exercisfältet	Gudstjänst	Bajonettfäktning	Linje-exercis (6 lösa patr.)
22	Exercis	Exercis och generalmönstring		Exercis kompaniervis
23	Kl. 7—9 fm. Kompaniexercis	Kl. 10,30 fm.—12,30 em. Bataljonsexercis	Instr. kompaniervis	Linje-exercis (klädsel full parad m. gröna byxor). 8 lösa patroner och en flinta pr man. Regt för- meradt bataljonsvis på lägreis uppsällningsplats Linjen kommenderad af öfv.-hörn. O. Ulfögarne, I. bat. af kapt. Collander; II. bat. af kapt. Lilje- björn. Bev.-manskt. af kapt. Liljehöök.
24		Fält-tjänstgöring		Linje-exercis (4 patroner)
25	Utryckningsdag. Efter revej börja kompani-cheferna afskeda truppen, då persedlarne inlämnas på rustkamrarne, väl rengjorda. Beväringsmanskapet afklädes på fm.			

sambandet såväl emellan fältvakter och hufvudposten som emellan fältvakterna inbördes och under deras reträtt till denna post;

d) tvenne alerter, en om dagen och en om natten, med iakttagande af allt hvad reglementet föreskrifver om larm i läger;

I den utförliga rapport of ver regementenas vapenöfningar, som *enligt* reglementets föreskrifter borde vid vapenöfningarnas slut genom generalbefälhafvåren insändas, skulle upptagas:

a) med huru många stångbataljoner brigadexercis blifvit of vad;

b) en med mindre croquis öfver trakten åtföljd berättelse öfver fält manövern, innehållande förutsättningen, kårernas sammansättning och ställning vid manövernns början, rörelser samt kårernas ställning vid manövernns slut;

c) en med crequis öfver trakten åtföljd berättelse om fältvakternas ställningar samt de mått och steg, som blifvit tagna för att underhålla sambandet emellan hufvudposten samt fältvakterna sinsemellan under reträtten till närmaste post; samt

d) uppgift på den tid, som åtgått från den stund, då larmsignal slogs intill dess, då piketen var uttryckt och regementet formeradt på linjen.

Från och med 1853 uttogos vid hvarje kompani 1 korpral, 1 vicekorpral och 28 man till *ständiga tiraljörer*. Dessa utvaldes bland kompaniernas bästa manskap, såvida ej åldern m. m. gjorde dem till denna tjänstgöring odugliga, och därefter af kompaniernas öfriga yngre, »rörligaste och begripligaste» manskap. Dock skulle äfven det öfriga manskapet öfvas i den spridda ordningen för att därpå i mån af behof kunde utses tiraljörer. En äldre subalternofficer (1853 löjtnant Reiher) beordrades såsom ständigt tiraljör-chef.

Från nyssnämnda år finner man äfven regelbundet årligen återkommande premier eller belöningar för målskjutning.

Då K. M:t, som ofvan anförts, 1858 utfärdade bestämmelser för vinnande af likstämmighet i arméns vapenöfningars utförande, befalldes bl. a. angående regementsmötet:

att fulländning skulle ske i målskjutning äfvensom i bataljonsmanövern, bevakning ooh fälttjänstgöring samt att största vikt skulle läggas vid öfningar i spridd ordning.

Af tiden skulle nu % användas till kompaniexercis i slutet och spridd ordning, bevakningstjänst samt 1 timmes daglig öfning i gymnastik och bajonettfäktning; af återstående $\frac{2}{3}$ skulle minst $\frac{1}{3}$ användas till stångbataljon, fältmanöver m. m., och för målskjutning anslogos per man 24 skott, af hvilka ej flere än 8 fingo aflossas per dag. Under det att hälften af skotten aflossades på visirafstånd, skulle manskapet bära paradhufvudbonad och full packning, öfningar med truppaf-delningar emot hvarandra borde äfven ofta äga rum. För öfrigt be-

stämdes exercistiden nu till 8 timmar dagligen hvarje söckendag, dock ej mer än 2 timmar i sänder. Dessutom fingo 1 å 2 timmar dagligen användas till undervisning i soldatmstruktion, klädsel, puts och pack-

På skjutbanan.

ning m. m.; sön- och helgdagar fingo 2 timmar på eftermiddagen användas till öfningar.

Revelj bestämdes nu skola gå först kl. 5 fm. och tapto som förut kl. 9 em.

Bland mer egendomliga föreskrifter från denna tid märkes följande punkt i reg:tsorder "1862: »Då truppen hvilar under kompani-exercisen, öfvas manskapet att sitta och gifva eld på så sätt, att hvarje karl får sigta på afdelningschefens öga och af trycka» — en bestämmelse, hvaraf reminiscenser synas hafva fortleft inom armén in till början af 1880-talet, då förf. gjorde sitt rekrytmöte.

Den $\frac{1}{12}$ 1863 fastställdes nytt »Reglemente för skjutöfningar vid infanteriet», och som regementet i mars 1864 emottog 1,000 upprefflade tappgevär af m/1854 kunde nu hvarje man vid målskjutningarna begagna sitt eget gevär. Af det nya reglementet tillställdes regementet 45 exemplar å 0,60 rdr per ex., och infördes genom detsamma af-bildningsprotokoll samt afståndsbedömning.

Med införandet af bakladdningsgevären inom svenska armén befalldes å g. o. $\frac{21}{3}$ 1869, att handgreppet »i armen gevär» skulle upphöra, hvarjämte nu äfven bestämdes, att patronväscorna skulle placeras fram till i stället för bak på ryggen. Äfven utfärdades genom g. o. $\frac{2T}{c}$, s. å. nya föreskrifter för målskjutning med 1867 års gevär samt anbefalldes å reg:tsorder $\frac{17}{c}$ s. å., noga tillsyn öfver, att de nya gevären vårdades enligt de nya »Anvisningar till kännedom och vård af 1867 års gevär», som kommit regementet tillhanda. De vid målskjutning använda skottaflorna af trä ersattes 1873 af järnskott-taflor, hvilka 1879 efterföljdes af nya taflor af på trä-ramar spänd papp.

Af särskilda kommitterade hade 1870 uppgjorts förslag till nytt exercisreglemente för infanteriet, och blef detta förslag i af seende å rekrytskolan och kompaniet samt till hufvudsakliga delar angående bataljonen aiibefalldt till efterrättelse från och med samma års möten. Härigenom upphörde Värmlands fältjägare-regementes speciella utbildning såsom från öfriga infanteriet särskild jägaretrupp, om än den traditionella jägare-andan fortfarande sorgfälligt vårdades såsom ett dyrbart arf från forna dagar.

I sammanhang med den föreslagna omorganisationen fort-giingo nu (från och med 1870) öfningarna vid regementet inde-ladt på en fältbataljon, hvarvid i regeln två kompanier uppdelades på de öfriga fyra, enligt vederbörande chefs anordnande. Organisation och förläggning bibehölls dock på de sex stamkompanierna.

Af de 20 dagar, regementsmötet nu varade, anslogos 12 till kompani-öfnmgar, inberäknadt målskjutning — jämte »linje-eld och tiraljering med skarpa skott» (24 skott per man). Denna s. k. linje-eld och tiraljering med skarpa skott ersattes 1879 af fältskjutning, utförd enligt genom g. o. ^{2u}/₄ s. å. utfärdad »P. M. om fältskjutningar». Under 12. dagens sista exercistimmar skedde så kompaniernas uppvisning för regementschefen, och därefter fingo de ingå i bataljonen. Under nu följande öfningsperiod företogs därefter fältmarsch och fältmanöver samt täflingskjutning, efterföljd af prisskjutning — hvarvid fr. o. m. 1874 den s. k. skjutmedaljen utdelades — samt å därför bestämda år generalmönstring, hvarefter mötet afslutades.

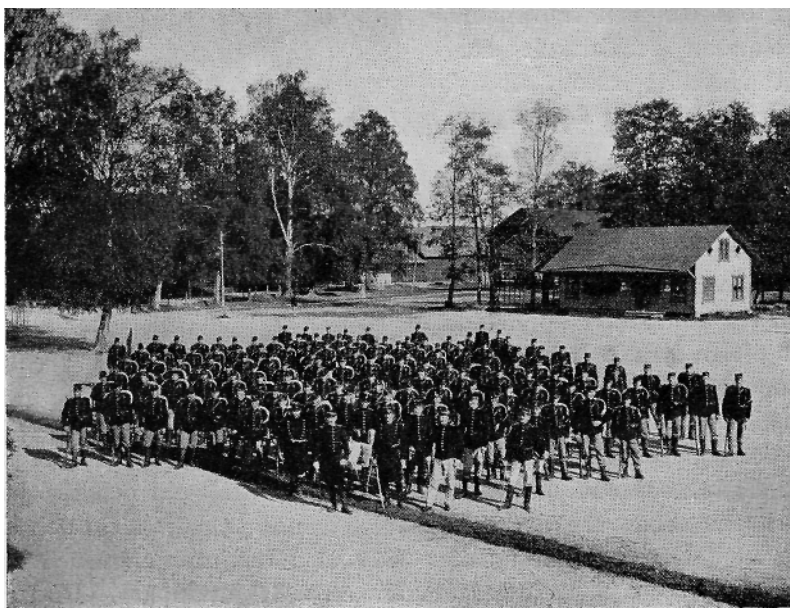
Hittills hade beväringen öfvats särskildt, och siiniöfnmg med stam och beväring endast undantagsvis förekommit. Visserligen hade 1858 (se nedan) föreskrifvits, att där regementsmöte hölls samtidigt med 2. klassens beväringmöte 3 dagars samöfning skulle ske, men synes denna bestämmelse mer sällan kunnat följas.

Från och med 1872 skedde härutinnan den förändring, att 2. klassens beväring efter i allmänhet 8 å 10 dagars särskild öfning de sista dagarne af beväringmötet samöfvades med stammen. Så länge beväringen öfvades särskildt, formerades den vid hvarje kompani såsom

Fältskjutning i trupp.

en pluton, och indelades då under samma tid hvarje fältkompani på två plutoner. Därefter, då öfningarna blefvo gemensamma för stam och beväring, öfvergicks till fältkompaniernas indelning på tre plutoner med beväringen ingående till ungefär lika styrka på hvarje pluton. Vid utryckning till morgon-exercisen iaktogs fr. o. m. 1873, att uppställning skedde på därtill kl. 5,50_ fm. gifven signal från lägervakten, upprepad af hornblåsare vid officerspaviljongen och barackerna. På kompaniernas uppställningsplatser, (i kompani-luckorna) möt-

Ett kompani på kaserngården.

togo då pluton-cheferna sina plutoner, öfverräknade och visiterade dessa samt aflämnade dem under vederbörlig »honnör» till kompani-chefen eller 1. löjtnanten. Kl. 6 blåstes från lägervakten ny signal, »midtåt», och korum hölls kompanivis. Omedelbart sedan alla kompanierna slutat sången, blåstes utryckningssignal, då kompanierna på en gång uttryckte ur kompani-luckorna med täterna väl rättade på hvarandra, hvarefter de, utkomna på exercisfältet, öfvergingo till morgonens öf-ningar.

Då exercisen för dagen var slut, iaktogs vid inryckning, att, så snart alla kompanier efter signalen till korum inkommit till sina »luckor», från lägervakten blåstes »midtåt», då korum hölls, hvarefter ordena expedierades (om så ej skett förut) och kompanierna upplöstes, dock ej förr än alla slutat sången.

Genom g. o. $\frac{23}{4}$ 1880 angående öfningarnas bedrifvande vid regementen och kårer togs slutligen ett betydelsefullt steg för ett tidsenligt ordnande af tjänstgöringen under regementsmötena, hvilkas längd fr. o. m. 1883 ökades med 2 dagar utöfver dittills bestämda 20 dagar, och afsågs denna ökning för skjutöfningarnas bättre bedrifvande.

För öfningar i gymnastik och bajonettfäktning indelades stammen enligt 1871 års reglemente i tre klasser, *1. M.* jägare under 28 år, *2. kl.* jägare mellan 28—41 år, hvilka ej deltog i appareljgymnastik, samt *3. M.*, jägare of ver 41 år, hvilka befriades från gymnastik men deltog med *2. kl.* i bajonettfäktning. Af 1880-talets mer betydelsefulla nya reglementariska bestämmelser märkes 1881 års instruktion för bevakningstjänsten samt skjutinstruktion för infanteriet.

Bland på senare tid tillkomna öfningsgrenar för alla märkas fältarbeten fr. o. m. 1884 (fr. o. m. $\frac{18}{o}$ 1885 enligt å kårorder då meddelad plansch öfver skyttegrafvar) samt i proviantens tillredande i fält enligt 1886 utfärdad kokinstruktion. Från och med 1887 fördes under fälttjänstöfningar dagböcker enligt utfärdad instruktion.

Först under 1890 kunde steget tagas fullt ut att låta de värnpliktiga erhålla den utbildning, utan hvilken de äro till föga gagn för landets försvar. Då meddelades nämligen å kårorder den $\frac{21}{s}$, att under regementsmötet skulle samöfning mellan stam och beväring fortgå från mötets början till beväringens utryckning, och skulle de 3 sista dagarne af samöfningen anslås till bataljonsutbildning, tiden dessförinnan till kompaniutbildning. Af den tid, som inföll efter *2. klassens* beväringmöte, anslagos de 4 sista dagarne till bataljonsutbildning och dagarne därförut till kompaniutbildning med 1 dag afsedd till inspektion af hvarje kompani.

*   *

*

Under regementsmötet företogs äfven granskning af de prästatter, manskapet var skyldigt att medföra, utvisande att det ägde stadigvarande hemvist m. m. Dessa attester lämnades genom kompaniexpeditionerna till regementspastorn, som det ålåg att granska och påteckna desamma samt till chefen afgifva rapport om utfallet af granskningen. Äfven ägde under tiden före 1860-talet läsning för regementspastorn rum en gång med hvarje kompani.

*   *

*

När regementsmötet var slut och utryckningsdagen inne, uppmarscherade kompanierna på uppställningsliiijen för att efter skedd af-

täckning börja inlämningen till förråd och rustkammare. Därefter skedde hemförlofnirigen — exempelvis 1837 — på sådant sätt, att ingen af manskapet, eho det vara månede, fick enskildt hemförlofvas eller aftåga från Trossnäs fält, innan likviden med hela kompaniet var fullgjord, hvarefter kompaniet, nu ifördt sina civila kläder, uppställdes och öfverräknades af kompanibefälet. Sedan därefter hela kompaniet blifvit »aflikviderad!» och ånyo uppställdt, delades det i tvenne delar, hvardera under en underofficers eller pålitlig korprals befäl så, att den ena delen utgjordes af alla de jägare, som började hemmarschen långs vägarne åt Utterud, och den andra delen af dem, som tågade åt Lill-nor och Karlstads-vägen, hvardera delen åt sitt håll ända till ändan af Mellbymon och Lillnors vägskillnad. Därifrån fick hvarje karl begifva sig till hemorten. All annan brännvinsförsäljning i märke-tenterierna förutom en morgon - och en middagssup förbjöds strängeligen under utryckningsdagen. Om denna befallning egde regements-väbeln att förständiga marketentarne med antydan, att den af dem, som bröte däremot, skulle anklagas med den påföljd, som lagen i slikt fall stadgade. Under enahanda påföljd och ansvar förbjödös marketentarne att åt manskapet försälja res-brännvin för hemfärden »hvarken i större eller mindre parti».

Sedan järnvägsstation tillkommit, först vid Kil, sedan vid Edsvalla, användes järnvägen i största utsträckning för manskapets hemfärder, och kommanderades då subalternofficerare att under resorna tillse ordningen.

Beväringmötena pågingo, som förut anförts, under 1816—58 under 12 dagar med blott en årsklass, därefter t. o. m. 1887 med två årsklasser, inkallade till 15 dagar under h vardera af två på hvarandra följande år. Då 1885 års värnpliktslag började tillämpas efter 1887, blef öfningstiden 1888—92 för 1. klassens beväring 23 dagar, för 2. klassens 15 dagar, 1893 för 1. kl. 44 dagar, för 2. kl. 15 dagar och fr. o. m. 1894 för 1. kl. 68 dagar, för 2. kl. 22 dagar.

När beväringen 1816 och åren därefter samlades i sina hemorter, möttes den på samlingsplatserna af sarskildt från regementet (eller kåren) beordradt hämningsbefäl, som mottog de inkallade af kronobetjäning — fr. o. m. 1888 af rullföringsbefälet — och förde dem till mötesplatsen under äldre tid genom fotmarsch, sedermera, där så ske kunde, medelst ångbåts- eller järnvägstransport. Det gällde då för hämningsbefälet att noga öfvervaka, att den svenska potatisnektarn, som beväringssynglingarna medförde i sina matsäckar från hemorten, ej vållade någrr svårare uppträden. I allmänhet aflöpte dock färderna lugnt, helst sedan en å två af de värsta »bråkstakarne» tagits under sarskildt förvar, hvilket alltid hade en lugnande inverkan på de öfriga.

Så länge mötesplatsen var Varpnäs, fick det befäl, som beordrats till 1. kl. beväringsskars exerciserande, efter befälsmötet af resa från Karlstad till Varpnäs, dit då äfven beklädnads-, utrednings- och gevärs-persedlar samt tross afsändes för att efter mötets slut återskickas till Karlstad. Sedan 1832 mötesplatsen blifvit Trossnäs fält, skedde inryckningen dit, hvarest fr. o. m. 1834 utrustningen skedde från där då uppförda förråd. Efter skedd beklädnad och utrustning fingo beväringssmännen aflägga krigsmanna-eden — fr. o. m. 1888 ersatt af en s. k. erinran —, hvarefter de förlades i tältläger, vid hvilket särskild lägervakt utsattes. Sedan de båda beväringsskarsbarackerna 1880 uppförts, skedde dock förläggning i dessa, och tältläger kom endast undantagsvis till användning.

Angående tidens användning och öfningarnas beskaffenhet innehålla de äldre regementshandlingarna föga. Man får dock veta, att 1816 beväringen öfvades 8—11 fm. och 5—7 em. uti »plie och stånd, rättning och vändningar, samt öfrig exercis utan och med gevär», samt att 1818, (då inspektion af generalbefälhafvaren förestod), samtidigt med att bataljonsexercis anbefalldes för L bataljonen, gafs order om »exercis med samma bataljons rekryter och beväringsskarskapet, hvilka senare chargerats med krut, hvartill uttages af regementskvartermästaren 1 flinta och 10 patroner per man för effektiva styrkan».

Vid den inspektion, generalbefälhafvaren, generallöjtnant Ridder-stolpe 1833 tillämnade, skulle enligt hans cirkulärskrifvelse $\frac{1}{6}$ s. å. för beväringsskarskapet endast förekomma »vanlig exercis», h var jämte beklädnad, utredning och hållning skulle granskas, men däremot ej någon målskjutning ifrågasättas.

Sedan från 1850 två klasser beväring öfvades, utfärdade K. M:t 1858 en del bestämmelser för beväringsskarsmötena. Enligt dessa bestämmelser skulle vid infanteriet för 1. klassens beväring målskjutning utslutas, men laddning och eld flitigt öfvas, samt skjutning med löst krut äga rum; i öfrigt skulle exercisreglementet genomgås. För 2. kl. beväring skulle ske repetition af förra årets öfningar samt målskjutning på 100 alnar med 3 skarpa skott per man, h varvid skulle begagnas reservgevär, hvilka funnos i regementenas förråd. De 3 sista dagarne af mötet skulle beväringsskarskapet äfven öfvas i bataljonsexercis; där regementsmöte hölls samtidigt, skulle beväringsskarskapet insättas i andra ledet af stambataljonerna, dock med flygelkarlar i alla troppar utur stammen.

Den s. k. »skjutningen med löst krut» tillgick sålunda, att af 5 skott sköts 1. skottet enskildt af nvarje man, 2. skottet med rotevis eld, 3. skottet med pluton samt 4. och 5. skotten med hela kompaniet. De

3 skarpa skott, som bestodos 2. kl. beväring, skötos vid regementsmötet med kompaniernas reservgevär, 5 st. per kompani.

Fr. o. m. 1877 bestods till förberedande målskjutningsöfningar för 1. kl. beväring 5 och för 2. kl. 20 lösa patroner. I enlighet med n. förordning $\frac{4}{2}$ 1864 angående beväringseliter uttogos därefter under en följd af år 3 å 4 sådana årligen, hvilka vapenöfvades 15 dagar samtidigt med 2. kl. beväring.

Som förut anförts, blef regementets beväringkontingent fr. o. m. 1850 ökad så att den, från att förut hafva organiserats på estt kompani, därefter utgjorde två kompanier — några år, då omkr. ett 100-tal stam-manskap därjämte inkommanderats, t. o. m. en bataljon — för hvars öfvande kräfdes inbeordrande af ett större antal befäl och underbefäl än förut.

Sedan kåren fr. o. m. 1884 fått sitt beväringssområde ytterligare ökad, indelades dess 1. kl. beväring på en bataljon om fyra kompanier, h vilkas manskapsstyrka exempelvis 1884 utgjordes af:

<i>1. kompaniet.</i>		<i>2. kompaniet.</i>	
Från Karlstads stad	63 man	Från Fernebo socken	57
.....man			
» » socken...	5 »	f Brattfors »	16 »
» Grafva »	27 »	» Kroppa »	19 »
» Hammarö »	15 >	» Lungsunds »	13 »
•' Nyeds »	37 »	» Gåsborns »	18 »
s Filipstads stad	17 »	» Nordmarks >	22 »
	164 man	» Råms »	23 *
			168 man
<i>3. kompaniet.</i>		<i>>t. kompaniet.</i>	
Från Elfsbacka socken	».....		11 man
Från Ekshärads socken	.....		47man
» Wäse »	.....		32 »
» Råda T	.....		51 »
=> Fågelviks »	.....		15 »
i> Gustaf Adolfs »	43.....		»
> Alsters «	.....		14 »
» Sunnemo »	.....		21 »
s Dalby »	36 »		
102 man			
» N y »	23 >		
t N:a Finnskoga »	9 *		
5 S:a »	12 »		
> Nyskoga »	7 »		
	159 man		Summa 653 man

Under 2. klassens beväringssmöte fördelades beväringssstyrkan — 636 man år 1884 — på de 6 stamkompanierna, och beordrades då två kaptener att leda öfningarna för 3 kompanikontingenter hvardera, till dess att samöfningen började med stammen, då beväringen ingick på respektive stamkompanier.

Då stamtruppen räknade en numerär af 500 man, och 2. kl. beväring uppgick till öfver 600 man, blef det sålunda inga små fredskompanier,

som bildades när kåren under en del af regementsmötet organiserades som en fältbataljon om 4 fältkompanier. Åt öfningarna kunde också, särskildt under stridsöfningar och fälttjänst samt fältskjutning, gifvas en karaktär af verklig fältmässighet, som kanske vid få andra truppförband.

*   *
*

Som förut anförts, utfärdade K. K:t 1819 bestämmelser, angående *öfvertimmermän*, hvilka skulle »anföra» regementets öfriga *timmermän*. I sammanhang med att generalorder den ²³/i 1838 utgafvos rörande vid regementen och kårer befintliga timmermäns öfvande i fältarbeten, blef chefen för Ingeniör-kåren anmodad att låta utarbета lämplig instruktion, hvilken sedermera samma år af K. M:t gillades och stadfästes. Timmermännens öfningar i alla slags fältarbeten skulle därefter med all möjlig omsorg bedrifvas samt ungt och intelligent manskap utväljas till timmermän. Såsom distinktion för dem, som utmärkte sig genom skicklighet och godt uppförande, skulle regementschefen äga att gifva rätt att bära för korpral eller vice-korpral fastställd gradbeteckning.

Några särskilda möten för dessa timmermäns utbildning anordnades emellertid ej förr än 1880. Dessförinnan fingo de »som vanligt» in-beordras antingen till rekryt- eller befälsmötena samt erhöilo under regementsmötena särskild öfning.

Ar 1868 utfärdades en »Undervisning för fältarbeten och broslagning», hvaraf 2. ex. öfverlämnades till undervisning af regementets timmermän, och sedan K. M:t genom generalorder ⁵/4 1870 utfärdat bestämmelser angående officerares genomgående af fortifikationsöfningar å Karlsborgs fästning, synes utbildningsarbetet hafva kommit in på en mer gifvande väg. Det dröjde dock, som sagdt, till 1880, innan (genom ¹⁰/s utgifven generalorder angående timmermansöfningar) årligen återkommande särskilda *möten för timmermännen* i 20 dagar kommo till stånd. Snart nog, eller 1884, upphäfdes emellertid timmermansorganisationen, och under 1884—88 anordnades i stället särskilda *möten för fältarbetens öfvande* med därtill utsedt manskap. Därefter har det ansetts öfverflödigt att till fältarbeten vid infanteriet hafva några förgångsmän, sedan genom kompaniernas utrustning med bärbara verktyg allt manskap kan erhålla utbildning i sådana arbeten.

*   *
^

På grund af K. M:ts beslut skulle enligt regementsorder Ve 1838 kompani-cheferna utse de jägare, hvilka därefter skulle utgöra permanenta *skarpskyttar* till ett antal af ^{x/}<i af hvarje kompani, d. v. s. 16 man eller för hela regementet 96 man.

Därtill skulle utses »de mest bepröfvade och skickligaste» och däribland 4 korpraler per kompani.

Dessa skarpskyttar erhöles att börja med 4 å 5 dagars särskild utbildning mot slutet af regementsmötet och fingo exempelvis under 1850-talet förbruka 32 skarpa skott med 8 .skott om dagen. När fr. o. m. 1859 särskilda *skarpskyttämöten* anordnades under o å 3 dagar, anslogos per man 40 skarpa patroner, af hvilka 8 skulle skjutas om dagen på 600 fots afstånd.

Genom generalorder ^{2/r} 1864 minskades därefter antalet skarpskyttar till hälften, i det att af kompaniernas förutvarande 16 blott 8, de bästa skarp'Skyttarna, skulle såsom sådana uttagas, och sedermera upphörde skarpskytte-organisationen helt och hållet, enligt bestämmelserna i generalorder den ^{29/10} 1878.

I stället infördes skjutmöten under 8 dagar för sådant manskap, som visat sig vara i behof af ytterligare utbildning i målskjutning.

*

*

*

Musik-kårens öfningstider sammanföllö i allmänhet med regementets öfningar, tills från och med 1876 särskilda elevmöten började hållas dels i Karlstad dels på Trossnäs fält, hvarjämte då äfven särskilda öfningmöten kommo till stånd med inryckning vanligen omkring 14 dagar före befälsmötets början.

Under tiden fr. o. m. 1816 t. o. m. 1836 hade i regeln 1. adjutanten »uppsigten» of ver harmoni-musiken, 2. adjutanten of ver hornblåsare och trumslagare.

Det är från denna tid, H. Lilliebjörn i sina »Hågkomster» berättar, hurusom den originelle öfverstelöjtnanten C. F. von Lagerlöf en dag såsom tjänstgörande major vid regementsordernas utgifvande dikterade, att Lilliebjörn, hvilken då tjänstgjorde som adjutant, skulle hafva öfver-inseendet öfver musikens öfningar. Då Lilliebjörn, åberopande sin fullkomliga inkompetens härför, gjorde invändningar däremot, skall v. Lagerlöf hafva genmält: »Å, Gudbevars! Lilliebjörns far spelar ju basfiol!» Då således ingen ändring i beslutet stod att få, passade emellertid Lilliebjörn vid regementsordernas utskrifvande på att tillägga, att detta öfverinseende öfver musikens öfningar skulle ske »enligt tjänstgörande majorens instruktion». När Lilliebjörn sedan i enlighet härmed inställde sig hos v. Lagerlöf för att erhålla instruktion, skall han då hafva

fått följande anvisning: »Jo, ser Lilliebjörn, jag vill bara säga, att de svenska musikedirektörerna äro så dumma — de gå *före* ned kappen. Men Lilliebjörn skall gå *efter* med kappen såsom de ryska och klå dem duktigt, emellanåt, så ta de så rena toner.»

Öfningarna leddes emellertid i regeln af särskilda musikedirektörer såsom Sippelius, död 1815 och efterträdd af Piscator, efter hvilken afgang ingen musikedirektör synes haiva anställts förr än 1837. Då uppdrog regementschefen den 1. maj åt löjtnanten vid regementet C. H.

Musik-kåren på 1890-talet.

Ström att »i egenskap af musikedirektör vid regementet regementsmusiken informera äfvensom att vaka of ver musikperson alens disciplin och ordning» emot ett årligt arvode af 300 Rdr b:o, som beräknades fr. o. m. årets början, dock med skyldighet för löjtnant Ström att dessutom bestrida sin tjänstgöring som kompaniofficer.

Att löjtnant, sedermera kaptan Ström äfven förstod sin sak som musikedirektör, torde framgå af att hans förordnande som sådan varade under en lång följd af år eller till hans af skedstagande 1861. Och vid flere tillfällen, exempelvis $3\frac{1}{5}$ 1839 och $3\frac{1}{2}$ 1845, var regementets musik-kår beordrad att under hans befäl utföra musik vid kungliga besök i Karlstad. I en af Karlstads tidningars referat öfver den Kungliga familjens besök i Karlstad den $3\frac{1}{2}$ 1845 lämnas bl. a. en skildring af den supé, som intogs gemensamt af hela den höga familjen å residenset, och må ur denna skildring anföras följande:

»Och presterades därvid taffelmusik af Värmlands fältjägare-regementes musik-kår, som bl. a. utförde Prins Gustafs vals, arrangerad af

löjtnant Ström, och lärer den höge kompositören visat stor belåtenhet med denna uppmärksamhet.

Efter kapten Ströms af sked 1861 blef ej heller någon musikdirektör omedelbart tillsatt, utan beordrades löjtnant Bror Beckman sedermera såsom musikbefälhafvare och tjänstgjorde som sådan, tills han 1875 erhöill begärddt entledigande.

I den för Värmlands fältjägare-kår upprättade nya staten fr. o. m. 1876 fanns ingen musikdirektörs-lön upptagen, utan fick kårens musik-kassa anlitas, då 1878 fanjunkaren C. W. H. Åström — 1880 af K. M:t tillagd musikdirektörs n. h. o. v. — förordnades till musikföreståndare. Han efterträddes 1882 af den populäre, numera aflidne musikdirektören Oscar Blomquist, som i sin tur 1890 efterföljdes af kårens siste musikdirektör O. Rosén, hvilken 1902 öfvergick till Vaxholms grenadjär-rege-mente.

Musikpersonalens styrka och sammansättning har, som förut omtalats, under åren växlat, men de goda traditionerna från fältjägare-musikens äldre dagar fortlefde och fördes vidare in i det sista. »Jägare-musiken» var inom provinsen — på och utom mötesplatsen — högt uppskattad och värderad, och äfven vid sitt uppträdande utom provinsen blef den, (bl. a. under sitt flere gånger upprepade konserterande i Uppsala) erkänd som ovanligt högt stående. Härtill kommer, att synnerligen god disciplin och ordning utmärkte personalen, därvid under senare åren den mång-åriga regementstrumslagaren, dåvar. fanj. sedarm. underljt Gustafsson hade den ej minsta förtjänsten.

För fältjägare-regementets och kårens ännu i lifvet varande forna medlemmar kvarstår minnet af vår präktiga musik-kår i vackraste dager.

Antingen det gällde att med kläm »utföra musiken under öfningarna» — såväl i terrängen och å dammiga landsvägar som vid paradering och förbimarsch — eller att i den gröna lunden vid officerspaviljongen med »harmoni-musik» förljufva hvilans stunder — då än ett potpurri ur någon opera, än något arrangement af folkvisor eller Bellmanssånger ljöd — eller att i gamla kasernen blåsa upp till dans, ständigt för-stodo musikanförarne att med sin musik-kår vinna och bibehålla sina åhörarens sympatier. Men kanske mest uppskattad och värderad blef musik-kåren, då den under fälttjänstöfningar — när så medgafs af »krigsläget» — med sina toner väckte nytt lif i af dagens ansträngningar mer eller mindre trötta fältjägare och värnpliktige, hvilka då i täta skaror samlades kring den plats, hvarifrån musiken tonade. Och länge dröjde det ej då, innan dansen var i full gång, och inga spår märktes af dagens mödor.

Öfningsläger och fälttjänstöfningar. Å reg:tsorder^{18/2} 1822 med-

delades, att regementet skulle bevista ett under generallöjtnanten frih. Posses befäl å Ödskölds moar å Dalsland den ¹⁵/₁₀—⁵/₇ förestående öf-ningssläger, dit regementet med vanlig tågmarsch skulle begifva sig.

Efter reveljen den 11. juni uppmarscherade regementet bataljonsvis på uppställningslinjen vid Lillerud samt anträdde därefter tåget till Ödskölds moar. Under tåget erhöll truppen 2 mål om dagen i kvarteren. På eftermiddagen den 11. juni gick regementet i kvarter vid Carlberg i närheten af Malsjö. Morgonen därpå egde samling rum vid det I Va fjärdingsväg bortom Malsjö belägna Flakerudstorp, hvarifrån marschen gick till Ökne. Följande dag, den 13., var rastdag, dock exerceades i arla morgonstund på Nysäters marknadsplats. Efter den 14. skedt uppbrott ur kvarteren samlades regementet vid hemmanet Skåmperud (Skannerud) i regementets väg, omkr. $\frac{1}{2}$ mil från Ökne, och marscherade därefter till Svaneholm och gick där i kvarter för natten. Den 15. togs nattkvarter vid Billingsfors, där regementet stannade den 16. och kl. 5—8 fm. företog kompaniexercis. Kl. 5,30 fm. den 17. sammandrogs regementet vid Billingsfors bruk, och nu anträdde den sista dagsmarschen före »storlägrets» början. Vid sista raststället skedde omklädsel af hela regementet. Officerarne och underofficerarne klädde sig i parad med hvita byxor men utan plymer, manskapet i sina gamla munderingar med hvita lärftsbyxor och tschakåer med banderoller. Därefter fortsattes marschen fram till Ödskölds moar, där regementet intog sin plats i storlägret.

På grund af H. M. Konungens befallning utgjorde Värmlands fältjägare-regemente samt 8. och 9. (indelta) jägare-bataljonerna fr. o. m. den 23. juni t. o. m. den 5. juli en särskild brigad under öfverste Mont-gomery-Cederhielms befäl med löjtnanten vid Västgöta regemente J. Ulfsparré som adjutant. Angående tidens användande framgår af orderjournalerna, att utryckning till exercis egde rum två gånger dagligen, kl. 5,30 fm. och em., samt att middagsmålet intogs kl. 1 em. Öf-ningarna synas hafva utgjorts af kompani- och bataljonsexercis samt »linje-exercis». Därjämte förrättades generalmönstring den 3. juli.

Den 5. juli företogs hemmarschen med nattkvarter den 5. i Billingsfors, den 6. och 7. vid Svaneholm, den 8. vid Ökne, den 9. vid Äshammar, den 10. vid Varpnäs och den 11. i Karlstad, där den 12. juli hemförlofning skedde.

*   *

*

Å generalorder den ¹²/₂ 1826 befallde K. M:t, att ett öfningsläger skulle sammandragas vid början af därpå följande juni månad å Ladugårdsgärdet vid Stockholm, samt att Södermanlands, Nerikes och Värmlands fältjägare, II.

lands regementen äfvensom 300 man af Värmlands fältjägare-regemente skulle bevista detta.

Efter att två dagar hafva deltagit i regementsmötet å Varnäs uppbröt den på grund häraf ur regementet beordrade styrkan den 22. maj. Den var då organiserad som en bataljon med öfverstelöjttianten grefve Wachtmeister som bataljons-chef samt 1. adjutanten löjtnant Andersson som regementskvartermästare och 2. adjutanten, löjtnant frih. Brauner som regementsadjutant. För öfrigt utgjordes bataljons-staben af 1 bataljonsadjutant, 1 regementsväbel och I. bataljonens musikpersonal äfvensom underläkaren Griberg, regementspastor Nordin och 1 kommissarie. Kompani-staten utgjordes af 4 kaptener, 8 subalternofficerare och 16 underofficerare samt 300 man, korpraler och fältjägare.

Marschrouten var så uppgjord, att bataljonen den 22. maj marscherade från Varnäs till Karlstad, där packningar och öfrig utrustning kompletterades, hvarefter marschen samma dag fortsattes till Spånga. Den 23. blef rastdag, den 24. togs nattkvarter i Kristinehamn, den 25. i Åtorp, där den 26. blef rastdag. Den 27. fortsattes till Edsbergs Sanna, den 28. till Örebro med den 29. som rastdag. Dagen därpå marscherades till Fellingsbro och den 31. maj till Arboga, hvarest bataljonen den 1. juni embarkerade å ångfartyg för att den 2. framkomma till Stockholm och inrycka i lägret å Ladugårdsgärdet.

Under de 24 dagar, öfningslägret varade, ingick bataljonen i den under regements-chefens, öfverste Blums befäl ställda jägare-brigaden, och upptogs tiden med exercis, målskjutning (med särskildt utlämnade studsare, som efter skjutningen återlämnades), gymnastik, fältmanöver, vaktgöring och handräckning samt väganläggningar m. m.

Till truppen utdelades allt som oftast extra förplägnad och gratifikation. Den 19. juni voro bataljonens officerare och deras vederlikar af civil-, ecklesiastik- och läkarestaten inbjudna till supé hos H. M. Konungen kl. 9 em. på Kungl. Borgen.

Den 22. juni skedde utryckning till »stormanöver», som sedermera afslöts med paradering.

Kl. 3 fm. den 26. juni skedde uppbrott, hvarefter följde embarkering å ångfartyg för återfärden till hemorten. På eftermiddagen skedde de-barkering i Arboga, hvarifrån omedelbart därefter marschen anträdde till Lia, där nattkvarter togs. Därefter fortsattes den 27. till Kils Blacksta med rastdagar den 28. och 29., den 30. till Lekhyttan, den 1. juli till Karlskoga kyrka, den 2. till Kristinehamn, den 3. till Spånga och den 4. juli till Karlstad, där bataljonen då upplöstes och hemförlofvades.

Enligt generalorder ³/₂ 1865 var en bataljon af regementet beordrad att samma år bevista öfningslägret å Axvall.

Befälet öfver denna bataljon fördes af dåvarande öfverstelöjtnant Helin, och samlades bataljonen å Trossnäs fält den 13. juni s. å.

Följande morgon skedde afmarsch till Karlstad, där på eftermiddagen embarkering egde rum på ångaren Karlstad. Denna afgick därefter den 15. på morgonen till Lidköping, dit man framkom på eftermiddagen, och hvarest bataljonen efter skedd debarkering inkvarterades för natten till den 16. Denna dag marscherade bataljonen till Skara och förlades där för natten. Den 17. juni framkom bataljonen till Axvall, där öfningar sedermera egde rum till och med den 2. juli.

På morgonen de 3. juli skedde uppbrott från öfningsorten, då bataljonen afgick från Vårgårda järnvägsstation till hemorten, där densamma inträffade den 6. juli på Trossnäs fält. Följande dag upplöstes bataljonen, och de af densamma under öfningslägret använda skyddstälten m. m. rengjordes och inlämnades å förrådet.

Som alla ;af staben, kompaniofficer are, underofficerare och öfrigt underbefäl samt hornblåsare och manskap, hvilka ej varit kommenderade till Axvall, beordrats att inställa sig samma dag, återtog regementet då sin ursprungliga formering på två bataljoner.

Ä: %
                          π

För deltagande i 1874 års fälttjänstövningar i Småland och Västergötland, formerades regementet på en fältbataljon, som den 28. juni afmarscherade till Karlstad, hvarifrån densamma kl. 10,48 samma dags afton med bantåg färdades till Jönköping, där urlastning egde rum.

Bataljonschef var dåvarande majoren Chr. Oxehufwud och kompanichefer kaptenerna Poignant, A. F. Lilliehöök, Hedberg och Lilliestråhle; som regernentsadjutant tjänstgjorde dåvarande löjtnant Chr. Bratt.

Bataljonen återkom den 8. juli till Trossnäs fält.

*   x
                          *

Därefter dröjde det ända till 1886, innan Värmlands fältjägare fingo vara med om någon större fälttjänstövning utom hemorten. Då deltog kåren under kår-chefens, öfverstelöjtnant Kuylenstiernas befäl den 12.—19. september i fälttjänstövningarna inom Skaraborgs län.

Högsta ledningen af dessa öfningar hade öfvertagits af H. M. Konung Oscar II med generalmajoren frih. Rappe som generalstabs-ohof, och i desamma deltog förutom Värmlands fältjägare-kår äfven Krigsskolans elever, en bataljon ur hvartdera Lifgardesregementet till fot, indelta

infanteriets volontär- och korpralsskolor, 1. och 2. Lifgrenadjär-regementena, Västgöta, Skaraborgs, Älfsborgs, Västgötadals, Bohusläns och Värmlands regementen, Lifgardet till häst med kavalleriskolan, Lifregementets husar-kår, en division af Svea och en af Göta artilleri-regemente, Fältsignal-kompaniet, Sappör-bataljoneii samt Träng-bataljonen.

Efter verkställd ilastning afgick Värmlands fältjägare-kår den 11. sept. kl. 10,50 em. från Kil och anlände följande morgon kl. 7,13 fm. till Töreboda, där urlastning då ägde rum. Kåren, indelad som en bataljon, räknade då en personal af 459 man, däraf 17 officerare, 22 underofficerare och 23 spel. Med kvarlämnande af en pluton i Töreboda att under dagens lopp bestrida vakt vid H. M. Konungens kvarter, af-marscherade jägare-bataljonen till öfningssområdet, 'där bivack intogs i närheten af Katrineberg, hvarest på aftonen den i Töreboda kvarlämnade plutonen fick uppsöka bataljonen.

Till grund för öfningarna låg den allmänna förutsättning, att en västhär, efter en afgörande strid vid Hallsberg med en osthär, nödgats draga sig tillbaka med sina hufvudkrafter bakom Letälfven, medan en del af densamma (kåren A.) gått söder om Tiveden; samt att osthären följt sin motståndare såväl västerut till Kils-bergen som (med kåren B) söderut genom passet mellan Skagern och Unden, äfven-som att en särskild afdelning af osthären genom passet mellan Vettern och Undeii framsändts mot Karlsborg.

Enligt de särskilda underrättelserna skulle bl. a. kåren A:s uppgift vara att försvara Västergötland, därvid stödjande sig på Karlsborg, medan kåren B:s uppgift var att söka slå fiendens stridskrafter i Västergötland och innesluta Karlsborg från väster och söder, under det att en genom passet mellan Vettern och Unden framryckande »Vetter-kår», tills vidare ställd under chefens för kåren B. befäl, skulle innesluta fästningen från norr.

Kåren A., som utgjorde en fördelning, stod under befäl af dåvarande Kronprinsen, numera H. M. Konung Gustaf V. med majoren G. Uggla som stabschef. Fördelningens infanteri utgjordes den 13. och 14. sept. af två, den 16. och 17. sept. af tre brigader. Dess 1. brigad stod under öfverste Muncks befäl och sammansattes af Krigsskole-kompaniet, de båda Lifgarides-bataljonerna, Värmlands fältjägare-kår och Karlsborgs-bataljonen samt det i Stockholm då förlagda 'Norska gardes-kompaniet.

Den under generalmajoren, grefve W. Hamiltons befäl ställda kåren B. utgjorde, af ven den, en fördelning, hvars infanteri den 13. och 14. räknade tre, den 16. och 17. två brigader.

För själfva rörelserna torde här ej böra redogöras, då ju tryckt berättelse föreligger.

Den 12. sept. åtgick till truppernas koncentring och ordnande af bevakningen, den 13. och 14. samt 16. och 17. sept. upptogos af strids-öfningar, och under den 15. sept förrättades brödmönstring med alla i fälttjänstöfningarna deltagande trupper, staber m. m., hvarjämte H. M.

Konungen vid Fimmerstad höll kritik öfver de båda föregående strids-dagarnes rörelser samt senare på aftonen på det ståtliga Fimmerstad gaf supé för ett stort antal i öfningarna deltagande officerare och civilmilitäre.

Efter stridernas af slutande den 17. samlades de i öfningarna deltagande trupperna vid Stång och aftackades kl. omkr. 4 em. af H. M. Konungen och därefter af kår-cheferna, hvarpå trupperna gingo i bivack, de flesta å de platser de på morgonen lämnat. Samtliga staber och regementsofficerare kallades till Fimmerstad, där H. M:t då höll kritik öfver rörelserna under den 16. och 17. sept.

Den 18. sept. på morgonen upplöstes högkvarteret, samt kår- och brigadkvarteren, hvarefter truppernas hemtransporterande började.

Värmlands fältjägare-kår ilastades den 18. sept. kl. 10 em. vid Mo-holm, och ankom följande dag, den 19. kl. 8,01 fm., till Kil, hvarifrån densamma efter skedd urlastning afmarscherade till Trossnäs fält.

Manöverdagarne hade delvis varit rätt ansträngande, med nog så frestande marscher på de djupa, sandiga vägarne, hvartill kommo en del svårigheter vid förplågnaden. Så kunde t. ex. vid Värmlands fältjägare-kår middagsmålet för den 13. sept. utspisas först den 14. kl. 11 em., beroende på bagage-trängens försenade inträffande.

*

Nästa större fälttjänstövningar egde rum 1895, då under H. M. Konung Oscar II:s ledning sådana öfningar med stam och beväring för trupper af alla vapen höllos inom Örebro län med början i trakten af Qvissbro den 12. sept. och afslutning den 17. s:a månad i trakten af Hallsberg.

Till deltagande i öfningarna beordrades III. och IV. arméfördelningarna samt Norrlands dragonregementes vid Stockholm förlagda skolor, hvarjämte en del personal och hästar uttagits ur 2. Svea artilleri-reg:te till fyllande af brist vid 1. Svea art.-reg:te.

Den allmänna förutsättning, som låg till grund vid öfningarnas början, hade följande lydelse:

»En östhär, som med sina hufvudkrafter framryckt öfver näset mellan Mälaren och Hjälmaren samt med en särskild afdelning (kåren B) söder om Hjälmaren utmed västra stambanan, står i begrepp att från linjen Ervalla—Vintrosa—Viby fortsätta framryckningen västerut genom Kilsbergen.

En västhär står i linjen Nora—Karlskoga kyrka oeh håller de mot dessa orter ledande öfvergångarna över Kilsbergen. På västhärens högra flygel är en särskild afdelning (kåren A) framskjuten till passet mellan sjöarne Multen och Teen i Kilsbergens sydligaste del.»

Kåren A, som ställdes under befäl af generalmajoren frih. C. W. Ericson, bestod af 5., 6. och 7. inf.-brigaderna, Lifreg:ets husarer, 1. Göta art.-reg:te, ett fälting.-koinp., m. m. B-kåren, under befäl af general-

majoren H. Gadd, sammansattes af Gardes-brigaden — hvilken Värmlands fältjägare-kår tilldelats —, 8. inf.-brigaden, Lifgardet till häst, 1. Svea art.-reg:te, ett fälting.-komp., m. m. Chef för Gardesbrigaden var öfversten frih. Z. Rudbeck.

Under befäl af kår-chefen, öfver-stelöjtnariten, frih. W. C. Stjemstedt, ilastade Värmlands fältjägare-kår den 11. sept. vid Edsvalla, hvarifrån militärtåget afgick kl. 7,32 fm. samt kl. 5,20 em. ankom till Vretstorp, där urlastning då ägde rum.

Fältjägare-kåren var då indelad på en fältbataljon om 16 officerare, 14 underofficerare och 570 man (stam och beväring).

Från Vretstorp afmarscherade bataljonen En paus i krigstillståndet. till förlägningsplatsen, Berget, i närheten af Gippersta, där

densamma under strömmande hällregn hälsades af brigad-chefen och därefter ingick i brigadförband.

Då fullständig berättelse äfven öfver dessa öfningar förut föreligger i tryck, må här endast några drag därur anföras.

Som Västhären enligt de särskilda underrättelserna den 12. på aftonen ämnade motsätta sig fiendens framträngande genom Kilsbergen, hade chefen för kåren A fått anvisning att vid möjligt anfall af fienden följande dag förhålla sig försvarsvis, men utföra striden så, att han dagen därpå, när den ännu ej disponibla 5. brigaden hunnit fram, kunde med kraft framgå till anfall.

Kåren B. (som för tillfället förstärkts med 5. inf.-brigaden) stod den 12. på aftonen mellan Logsjön och Skarby-sjön och skulle följande dag ansluta till östhärens framryckande västerut samt över Qvissbro framtränga genom passet mellan sjöarne Multen och Teen, sökande undankasta den där stående fienden samt om möjligt skilja honom från västhärens öfriga trupper.

De härigenom inledda operationerna förde den 13. sept. till strid vid Ljungstorp, efter hvars afblåsning kl. 2,15 e. m. stridsdomare och alla officerare af regementsofficers grad med adjutanter m. fl. samlades till Norrhult, där H. M. Konungen höll kritik öfver dagens händelser.

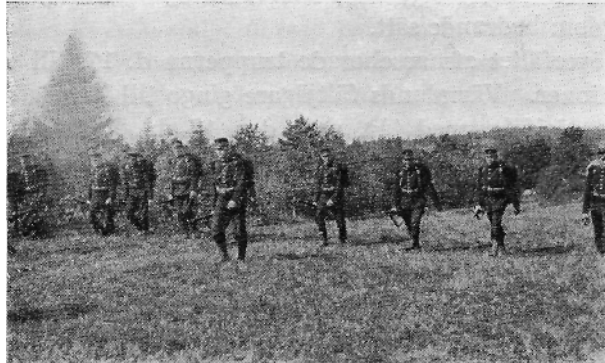
Därefter utgåfvos nya, särskilda underrättelser, enligt hvilka kåren A. (som nu kunde förfoga äfven öfver o. inf.-brig:n) följande dag skulle göra ett motanfall,

och kåren B (som då måste afstå från 5. inf-brig:n) fick till uppdrag att till skydd för den hejdade östhärens vänstra flank hålla Svarta-linjen närmast norr och söder om Qvissbro och ej upptaga afgörande strid väster om nämnda linje.

Detta ledde till strider den 14. vid Qvissbro och den 15. vid Riseberga kloster, då striden afblåstes kl. omkr. 9,35 fm.

Under det uppehåll, som nu inträdde i operationerna, förrättades brigadvis guds-tjänst, och brödmönstrades trupperna, hvilka under dagen af Konungen tilldelades extra förplägnad. Därför höll Högstjensamme vid Edsbergs Sanna kritik öfver de båda senaste dagames strider.

Kl. 6 em. inträdde ånyo krigstillstånd. Dessförinnan hade emellertid chefen för kåren B. med anledning av erhållna särskilda underrättelser beslutit att redan kl. 4

Skyttelinjen framrycker.

em. draga sina trupper tillbaka längre österut till trakten af Hardemo, där Gardes-brigaden förlades omkring Getabro.

Följande dag gick kåren A. ånyo fram mot B-kåren, som tagit ställning i trakten af Hardemo. Kl. 1,15 em. afblåstes striden, och Konungen höll från en kulle, 500 m. norr om vägkorset vid Skyberga, kritik öfver dagens händelser.

Därmed afslutades första delen af öfningarna, och ny förutsättning utgafs, hvar-jämte trupperna erhöillo ny indelning.

Enligt denna skulle de till kåren A. dittills hörande trupperna, med undantag af 5. inf.-brigaden, tre skvadroner och en fältart.-division, bilda kåren A:s ena (III.) arméfördelning, samt de till kåren B förut hörande trupperna bilda kåren A:s andra (IV.) arméfördelning. Kåren B. skulle markeras genom 5. inf.-brigaden, Lifreg:ts husarer och en division af Göta art.-reg:te, hvarvid hvarje inf.-bataljon utmärkte ett regemente och hvarje kanon en afdelning.

Öfver kåren A. öfvertog Konungen själf befälet, medan kåren B. underställdes inspektören för kavalleriet, generalmajor Bråkenhielm.

Enligt den nya förutsättningen hade en östkår — kåren B. (markerad) — tagit ställning vid Kumla i afsigt att trygga vänstra flanken af en i linjen Örebro—Mosas stående östhär, medan en västkår — kåren A. — utgörande högra flygeln av en västhär var under framryckning mot Kumbla med hufvudkrafterna öfver Skyberga.

I enlighet härmed gick kåren A. (som under natten varit förlagd inom området Byrsta—Åbytorp—Julsta, med Värmlands fältjägare vid Åbytorp) på morgonen den 17. fram till anfall, hvilket fått namn af manövern vid Kumla. och som afslöts kl. 10.20 fm., då striden afblåstes.

Efter slutad manöver samlades trupperna på fältet öster om Stene och ordnades kårvis efter den ursprungliga indelningen, hvarefter H. M. Konungen aftackade desamma. I den högkvartersorder, i hvilken H. M:t uttalade sitt erkännande af det berömvärda sätt, hvarpå trupperna under de ansträngande daganie fyllt sin tjänst, framhölls, hurusom de nu avslutade öfningarna varit ett betydelsefullt steg framåt i mer än ett afseende. Den genom 1892 års härordning stadgade, ökade öfnings-tiden hade redan burit goda frukter, och beväringssmanskpet hade nu för första gången allmänt deltagit med stamtruppen — hvars plikttrohet lång erfarenhet ådagalagt — i större fälttjänstöfningar på ett för¹ Sveriges ungdom hedrande sätt.

Från manöverfältet af marscherade trupperna d. 17. till vederbörliga ilastningsstationer. Värmlands fältjägare gingo till Kumla samt afreste kl. 9.26 em. därifrån med tåg, som den 18. kl. 5 fm. framkom till Edsvalla, hvarifrån omedelbart efter urlastningen marschen anträdde till Trossnäs fält.

* * *

Den sista större fälttjänstöfning, hvari Värmlands fältjägare deltog, egde rum den 7.—11. juli 1900 i samband med den dessförinnan företagna försöksmobiliseringen.

Med kvarlämnande af ett depå-kompani å Trossnäs fält afmarscherade den fältutrustade, mobiliserade bataljonen om 900 man den 7. juli kl. 6,20 fm. från mötesplatsen till Edsvalla järnvägsstation, där trängen en timme tidigare börjat ilastas.

Kl. 8 fm. var bataljonen med fordon och trupp ilastad, och kl. 8,15 afgick tåget till »krigsskådeplatsen» i Östergötland. Vid framkomsten till Kristinehamn gjordes där uppehåll för utspisning af kaffe, hvarefter färden fortsattes till Malmslätt, dit framkomsten egde rum följande morgon, och bataljonen gick i bivack.

Värmlands fältjägare fingo nu »höra de amplaste loford. Urlastningen ansågs hafva gått exemplariskt, inmarschen till bivacken raskt och hurtigt, och truppens hållning och uppförande hade på alla gjort det bästa intryck », heter det i tidningsreferat från dessa dagar.

Tillsammans med de båda 1. o. 2. Lifgrenadjär-regementena, Smålands husar-regemente och en del artilleri, samtliga mobiliserade, fick kåren nu, den 9. juli, börja öfningar, fördelade på tre skeden, 1. öfningsskedet intill krigstillståndets inträdande den 9. kl. 8 em., 2. öfningsskedet intill krigstillståndets upphörande den 10. och 3. öfningsskedet intill krigstillståndets upphörande den 11. juli kl. omkr. 12 midd. å Malmen.

Första skedet började med, att chefen för II. arméfördelningen, gene-

ralniajor Munck tog emot de i öfningarna deltagande trupperna, som då stodo uppställda på Malmen, hvarefter han inspekterade de olika truppförbanden. Först fick ett af fältjägare-kårens kompanier exercera och manövrera och därefter hela bataljonen. När då under stridsexercisen eldgifning skedde, och den hastiga elden bröt lös, läser en gammal grenadjär-korpral hafva utbrustit: »Jag tror det är bäst, pojkar, att vi söka vara vänner med jägarne.» Lifgrenadjärerna hade då ännu det gamla 8 mm. geväret m/1867—89, och fältjägare-bataljonen var beväpnad med de då nya Mausergevären.

Efter inspektionen marscherades under »fredsmarsch» genom Linköping till den 25 km. söder därom belägna öfningsterrängen i trakten af Berga, hvarest förläggning skedde med två kompanier under tak och två kompanier i bivack. Kl. 8 em. inträdde krigstillståndet och 2. öfningsskedet vidtog. Följande morgon den 10. sept. började »Östhären», dit jägare-bataljonen jämte 2. Lifgrenadjär-regementet samt en del kavalleri och artilleri hörde, sin framryckning mot Malmen med jägare-bataljonen i avantgardet. Kl. 2,15 em. hade stridsöfningen redan genomförts, vid hvars slut »det var en ståtlig syn att se de fältstarka bataljonerna rycka fram under musiken från kanoner och gevär».

Sedan följande dag 3. öfningsskedet genomgåts, skedde uppbrott, och med bantåg förö Värmlands fältjägare åter till hembygden, där de inryckte å Trossnäs fält den 12. juli.

Därefter skedde inlämning af alla för mobiliserings- och fälttjänst-öfningen utlämnade persedlar och materiel, hvarefter kåren hemförlof-vades för att följande år samlas till sitt sista möte på Trossnäs fält.

* *
vr

Då 1901 års regementsmöte närmade sig sitt slut, företog kåren under ledning af chefen för Värmlands regemente, dåvarande öfverste Nordensvan, gemensamt med nämnda regemente en fälttjänstöfning, hvilken afslutades med ett af alla fyra bataljonerna gemensamt företaget anfall mot en markerad fientlig styrka, som besatt Trossnäs fält. Sedan anfallet genomförts, skedde förbimarsch af både regementet och fältjägare-kåren för öfverste Nordensvan, hvarefter regementet uppmarschade med de tre bataljonerna på samma linje, medan fältjägare-kåren formades midtför och med front däremot. Under paradmarschens toner och »skyldra gevär» blottades nu vid båda truppförbanden fanorna, hvilka vederbörligen saluterades af officerare och underofficerare, hvarefter öfverste Nordensvan red fram till jägare-kåren samt höll till denna följande tal:

»Jag uttrycker inför Eder, medlemmar af Värmlands fältjägare-kår, min glädje öfver att under dessa dagar ha fått hafva Eder under mitt befäl, men jag har en vida djupare tacksamhet att nu uttrycka för Eder.

På Värmlands regementes vägnar framför jag till Värmlands fältjägare-kår vår — deras, som nu lefva och tjäna, och deras, som under tidernas lopp slutat — hjärtliga tack för troget vapenbrödraskap, för ärligt samarbete under 112 år. Och då I nu gå till ett ansvarsfullare värf, till att vakta ingången till fosterlandets hjärta, till Sveriges hufvud-stad, så medtagen dit våra hjärtligaste lyckönskningar för eder framtid. Och kommer ofred, hoppas vi, att I med heder skolen på eder blågula fana fästa namnet Vaxholm.

Lefve Värmlands fältjägare-kår!»

Sedan de dånande hurrarop förklingat, med hvilka Värmlands regemente följde sin chefs maning, besvarade Värmlands fältjägare-kårs t. f. chef, majoren Chr. Tamm, detta genom att utbringa lefverop för öfverste Nordensvan och för Värmlands regemente, bägge åtföljda af kraftigt ljudande hurrarop från fältjägare-kåren.

För den, som var med om detta afsked emellan de båda truppförbanden, hvilka nu efter mer än hundra-årigt vapenbrödraskap skulle gå skilda banor, blef det ett gripande ögonblick, då manskapet skyld-rade gevär, befälet saluterade med sablarne och fanorna sänktes, allt till en sista afskedshälsning.

Vid tonerna af sin gamla marsch ryckte så fältjägare-kåren därefter in till sitt eget lägerområde, där en än mer gripande högtidlighet återstod — troppande af fanan för sista gången inför Värmlands fältjägare-kårs front.

*   *

Ä

Tjänstgöringen mellan mötena var så ordnad, att regementschefen eller öfverstelöjtnanten, sedermera kårchefen själf förestod regements-eller kår-expeditionen, medan en regementsofficer i egenskap af tjänstgörande major förestod majors-expeditionen med biträde af vederbörliga adjutanter. Kompani-expeditionerna sköttes i regeln af kompanicheferna och stabs-kaptenerna under möteskvartalet och ännu ett kvartal, medan de båda andra kvartalen updelades på vederbörande kompanis subalternofficerare. De officerare och underofficerare, hvilka ej togos i anspråk för expeditionstjänsten tilldelades semester och fingo då vistas hvar som helst inom Värmland och Dalsland eller efter särskild ansökan, som i regeln beviljades, hvar som helst inom riket.

Samma förhållande rådde, som förut anförts, för manskapet; dock

beviljades tillstånd att vistas utom Värmland och Dalsland endast undantagsvis och först, sedan vederbörande styrkt sigega »laga» försvar», 'd.v. s. fast bostad och sysselättning.

13. Förläggning.

Den för regementet sedan 1811 upplåtna mötesplatsen, Varnäs mö, är belägen inom Nors socken 15 4tm. väster om Karlstad och onokr. 1 km. från den öfver Norsälven ledande bron. Från och med 1816 var äfven Värmlands regementes befälsmöte samt fr. o. m. 1817 samma regementes alla möten dit förlagda, och delade de båda regementena då de kvarter, som funnos i de kringliggande byarne N. o. S. Varnäs, Lillerud, Mön, Valum, N. o. S. Törne samt tingshuset vid Lillnor, med fältjägare-regementet i byarne Varnäs och Lillerud. Under regements- och bevaringsmötena »camperades» i tält. I Lilliebjörns »Hågkomster» skildras lägerplatsen sålunda:

»Då man passerar Lillerud, ser man nu på norra sidan om landsvägen en tät småskog af tall; där var exercisfältet. I regniga år var det mycket bra, ty då bibehöll det sig torrt och fast, men i långvarig torka fick man där vada i djup sand, och det dammade alldeles förfärligt. Bredvid västra kanten af fältet, tätt intill barrskogen stod ett litet anspråkslöst sockerstånd med ett par simpla bänkar utanför. Så tarfligt det var till sitt yttre, innehöll det dock, utom konfekt, alla sorters dryckesvaror af bästa kvalitet samt limonad och glacer, hvilket kunde förtäras antingen, i fria luften eller i det för ändamålet strax bredvid uppresta granristjället. Utefter samma sida af fältet ända intill landsvägen stod en mängd marketenteri-stånd, där manskapet förplögade sig.»

Härtill kan tilläggas, att fältjägare-regementets larmplats var å landsvägen vid Lillerud samt dess uppställningsplats för uttryckning till exercis å landsvägen midt för exercisfältet. Regements-staben synes hafva haft kvarter i Varnäs och tjänstgörande majoren i Lillerud, där äfven några kompanier bereddes inkvartering. Lägervakten utsattes »å den mot Lillerud vettande delen af landsvägen».

För sjukvisitation — som hölls kl. 8 fm. — samlades de sjuka hos »bonden Olof Jonsson i Lillerud» och för »svårare sjuka» fanns sjukhus vid Mön. Skjutbanan var förlagd till »kärret å Varnäs», där skott-vallar funnos, »en för hvarje af tre kompanier».

Några förrådsbyggnader förfogade regementet ej öfver på Varnäs, utan all beklädnad, utredning och tross samt beväpning måste fraktas till mötesplatsen från rustkamrarne i Karlstad. Officerarne bodde i byarne och torde hafva intagit sina måltider i den anspråkslösa »salong», som hyrdes af markegaren, kommerserådet Norström.

Då Varpnäs mö af flere anledningar, ej minst på grund af dess af-lägsenhet från rinnande vatten, visat sig mindre lämplig, förnyades ej arrendekontraktet, då detsamma utgick 1830.

I stället hade vederbörande fäst sin uppmärksamhet på annan, lämpligare plats, och beslöt K. M:t den ¹⁰/₁₀ 1831, att Värmlands regementens möten skulle från Varpnäs mö förläggas till Trossnäs fält, för hvilket ändamål mark finge arrenderas från Trossnäs gård.

Med anledning af erhållen skrifvelse från Krigs-Kollegium tillkänna-gaf Konungens Befallningshaf vande i Värmland den ¹/_t 1832 för chefs-embetet vid Värml. fältjäg.-regre,

att kontrakt blifvit afslutadt¹ mellan nämnda Kungl. Kollegium och Brukspatron Norström på femton års tid, räknadt från den 1. januari s:a år, om upplåtelse af en Norström tillhörig plats vid Värmlands Trossnäs till exercisplats för Värmlands infanteri- och fältjägare-regementen, med förbehåll för Norström att få begagna den emellan Södra Trossnäs och stora landsvägen löpande väg.

Två dagar efter det denna skrifvelse afläts, eller den ¹⁵/₄ s. å., anbefalldes å regementsorder samling till årets befälsmöte skola ske en månad därefter eller den ¹⁸/₅ »på Höglunda i Nors s:n, Grums härad af Värmlands län».

Nämnda dag egde i enlighet härmed inryckning rum vid Höglunda till såväl befäls- som rekrytmöte, och förlades rekrytkompaniet med både befäl och trupp i kvarter vid Höglunda.

Till regementsmötet med inryckning den ¹/₆ beordrades inställelsen skola ega rum »på mötesplatsen Trossnäs».

Från denna tid har således Trossnäs fält varit mötesplats för Värmlands fältjägare, hvilka där under trogen pliktuppfyllelse sökte bevara de goda traditionerna från forna dagar.

Den nya mötesplatsen är belägen 2,7 km. norr om Nors kyrka, invid den på Norsälvens östra strand befintliga landsvägen, 20,3 km. från Karlstad. Där fingo nu Värmlands fältjägare sitt läger å den nordvästra delen, medan Värmlands regementes läger förlades till den östra, hvarifrån det på 1850-talet flyttades till södra delen. Större delen af fältet utgjordes af lerblandad sandjord, södra delen var sank — allt gräsbevuxet.

Redan från början utfärdades stränga bestämmelser till förhindrande af eventuella klagomål från de kringboende egendomsegarne, och följden häraf har ock visat sig i det i allo goda och angenäma förhållande, som in i det sista rådde mellan fältjägare-regementet och dess grannar.²

¹ ¹V₂ 1832.

* Å reg.-order ²⁷/₅ 1832 meddelades: »Ej **mindre** under nu påstående befäls- och rekrytmöten än under förestående regementsmöten anbefalles och åtvarnas stränge-

Till att börja med fanns på den nya mötesplatsen endast själfva exercisfältet, men var kronan enligt sedermera upprättadt köpekontrakt berättigad till »plats för målskjutningar och fälttjänstövningar å (Trossnäs) egendoms skog» — utan afgift. Som detta kontrakt emellertid ej blef in-tecknadt, uppstodo tvistigheter därom, hvilket emellertid ej hindrade skjutningars bedrifvande på nämnda skog. Som ofvan anförts, förlades 1832—34 befäls- och rekrytmötenas personal vid Höglunda, och 1835 å N:a Trossnäs, där patron Weinberg då upplät en *ria*, dit truppen hvarje afton efter kvällsmålet fick afmarschera. Under regementsmötet inkvarterades en del af truppen å Höglunda samt å N:a Trossnäs. Bevärmen förlades i tält å fältet.

De provisoriska förhållandena varade länge nog. Sedan kontraktet af $14\frac{1}{2}$ 1832 förlängts den $19\frac{1}{2}$ 1835 till Vi 1862, -uppfördes dock till 1836 års möten ett förrådshus för regementets räkning och till 1837 års möten officerskasern och manskapsbaracker å Trossnäs fält, hvarjämte sjukhuset 1838 kunde tagas i anspråk. Till 1839 års möten fick brukspatron Norström tillstånd att uppföra 4 försäljningsstånd för dricka och brännvin¹, af hvilka 3 fingo begagnas af de 6 kompanierna, 2 i hvarje, och 1 af beväringen.

Befälet inkvarterades älven, till dess officerskasern 1837 hunnit uppföras, dock ordnades med gemensam mathållning, soim förstods af en »titulus Hallgren». Denne afsade sig emellertid i april 1834 att vidare hålla mat för officerare och underofficerare, och som då ingen blifvit antagen till denna befattning, underrättades på regementsorder om nödvändigheten af, att hvar och en försåg sig med eget couvert af sked, knif och gaffel,» i händelse den blifvande traktören icke skulle vara försedd med behöfligt antal couverter».

I kvarteren såväl som sedermera i officerskasernen tillhandahöll brukspatron Norström sängkläder åt officerarna och civilmilitäre tjänstemän samt ainderofficerarne. Till 1840 års möten tillkännagaf han emellertid, att han ej längre var i tillfälle därtill, hvadan hvar och en därefter måste ordna därmed för egen del.

För ordningen i de nyuppförda barackerna eller kasernerna befalldes å regtrtsorder den $15/s$ 1837, att ingen af manskapet fick aflägsna

ligen, att ingen af regementets personal----- med ohägn ----- må ofreda de under Trossnäs, Höglunda och Edsvalla gårdar samt Nors prästgård tillhöriga egor; hvarjämte all trafik öfver Trossnasmossen mellan Trossnäs och Varnäs mö förbjudes med undantag af den gångstig öfver mossen till Varnäs, som patron Weinberg låter utstaka till vinnande af närmare kommunikation emellan dessa ställen.----- Likaså förbjudes manskapet, som är inkvarterad! på Trossnäs att intränga sig i de boningslägenheter, som äro aftagna i nedre våningen till husbehof.»

¹ Enl. kontraktet af "» 1832 hade jordegaren rätt att *ensam* hålla utskänkning under mötestiden.

sig utom kaserngården efter tapto, då marketenterierna äfven skulle vara stängda samt vattenhämtning verkställd. Inom barackerna skulle gevärs- och munderingspersedlar vara väl ordnade. Ingen tobaksrökning fick ske eller eld tändas därstädes och intet oljud där förekomma. Ej heller fingo några kvinnspersoner eller andra obehöriga där inträda.

Vid hvarje mötes början och slut besiktigades barackerna till och från regementet af entreprenören (egaren till Trossnäs) eller dennes ombud, hvarje kompani-chef och regementskvartermästaren samt (å K. M:ts och Kronans vägnar) tjänstgörande majoren. Vid denna besiktning eftersågos bristfälligheter å fönster, dörrar m. m. och öfrigt innan-rede, som genom ovarsam behandling under begagnandet kunnat uppkomma, och skulle den därtill vållande vara skyldig ersätta skadan. Kunde någon särskild till åverkan vållande ej finnas, skulle ersättning ske genom repartition på hvarje man inom vederbörligt kompani, hvar-för kompani-cheferna gjordes ansvariga.

För öfrigt anbefalldes uppmärksamhet åt god disciplin, ordning och trefnad under mötena.

Dessa, de äldsta manskapsbarackerna eller kasernerna voro tre, västra, midtel- och östra kasern, af hvilka midtelkasernen var störst, erbjödande förlägningsutrymme för fyra kompanier, de båda öfriga för hvardera två, hvadan äfven bevarings- och rekryt-kompanierna vid behof kunde beredas plats.

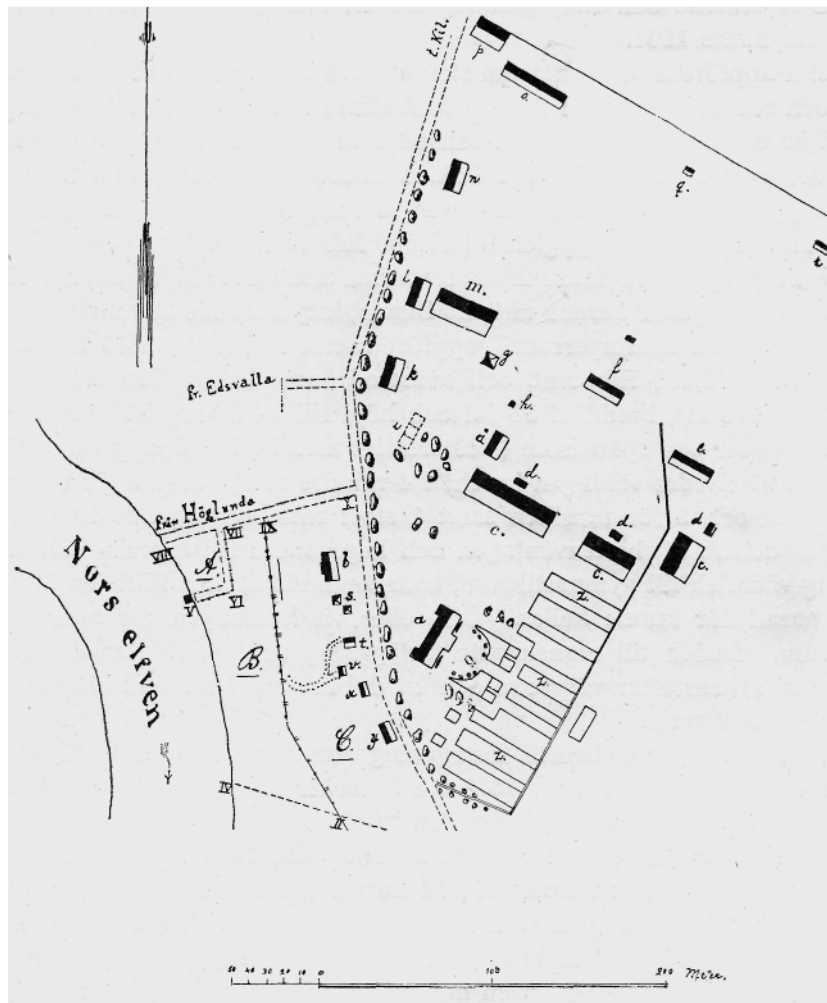
Sedan K. M:t ^{12/4} 1859 förordnat, att det åt Värmlands regemente och Värmlands fältjägare-regemente upplåtna fältet vid Trossnäs, utgörande 100 tunnland skulle i öfverensstämmelse med n. förordning ^{20/u} 1845 inköpas till exercisplats för nämnda regementen, komrnö förhållandena där i ett stabilare läge.

Den ^{12/i2} 1861 medgaf K. M:t att särskilda *arrestlokaler* fingo uppföras på fältet för de båda regementena och ett år därefter den ^{28/i2} 1862 tillät K. M:t nybyggnad vid Trossnäs fält af ett *förrådshus* för fältjägare-regementet.

Denna förrådsbyggnad, som blef färdig 1863, betingade en entreprenadsumma af 9,900 Rdr rmt, och var entreprenören berättigad att för uppförandet därpå disponera Värmlands regementes gamla förrådshus och använda de materialier, som befunnos i fullgodt skick, med undantag af takteglet.

Emellertid begagnade sig ej entreprenören häraf, utan sålde den ursprungligen 1819 å Varpnäs uppförda och 1850 till Trossnäs flyttade byggnaden till Värmlands regementes enskilda kassa, som 1866 öfverlät densamma till kronan att användas till proviantmagasin för nämnda regemente. Det för Värmlands fältjägare 1863 färdiga förrådshuset uppfördes i stället af nytt timmer och brädfodrades samt rödmålades.

Karta öfver en del af Värmlands fältjägare-kårs öfningsplats
å Trossnäs fält.

a. Officerspaviljong.	h. Spmthus. ;'.	o. Förråd.	x. Handelsstånd. 17.
b. Und.off.paviljong.	Gymnasik. k.	p. Vagnsskjul.	Posthus. z.
c. Manskapsbarack.	Bageri. /.	q. Smedja.	Lägerplats, å. Stall.
d. Tvätthus.	Magasin. m.	r. Arrest.	ö. Minnessten,
e. Marketenteri.	Mathall. n.	s. Vedbodar.	rest 1918.
g. Kokhus.	Gevärsförråd.	t. Iskällare.	

Med en längd af 130 fot, bredd af 32 fot och höjd till takfoten af 27,5 fot, erhölet det en grund af 27 pelare af sprängd eller bruten gråsten och försågs med 7 ytterdörrar. De tre våningarna fingo 7 rum hvar-dera och användes till förvaring af stamtruppens och beväringmanskapets beklädnads-, remtys- och utredningspersedlar.

I stället för det sjukhus, regementet 1838 erhöll, uppfördes enligt Kr.-Koll. skr. ²¹/i 1862 å östra gränsen af lägerplatsen ett för Värmlands regemente och fältjägare-regementet af s e dt gemensamt *sjukhus*, som af synades 1864.

Detta uppfördes af timmer på stenfot i två våningar, samt brädfodrades och rödfärgades samt täcktes med skiffer. Med en utvändig längd af 27,32 m., bredd af 13,66 m. och höjd till takfoten af 8,02 m. inreddes det med 20 rum, däraf 1 kök, 1 badrum, 2 förrådsrum, 2 mottagningsrum, 1 rum för mathållaren, 5 rum för läkarne och 8 stora sjukrum. Kostnaden uppgick till 19,500 Rdr rmt.

De 1837 uppförda manskapskasernerna ersattes 1865 af en ny, för *stamtruppen af sedd barack* af trä. Denna, inrymmande 300 man jämte underbefäl och musikpersonal, uppfördes enl. k. br. ²⁸/i 1862 å entreprenad för 13,900 Rdr rmt, och kvarstod ännu 1918. Den erhöll en längd af 178 fot, bredd af 50 fot och höjd till takfoten af 13 fot, med tak af bräder och spån (sotn 1889 ersattes med Munksjöpapp och 1898 med plåt). Nedre våningen innehöll 4 mindre rum, däraf 2 för underofficerare och 2 för musiken samt 1 stort rum, upptagande hela den öfriga delen af bottenvåningen och begagnades till exercis- och vid regnig väderlek till gymnastikrum, hvarjämte vid sådana tillfällen äfven kyrkparad där kunde hållas. Of re eller vindsvåningen var af delad i tre rum, afsedda till manskapets förläggning och inredda med enkla rader sofbritsar efter väggarne och en dubbel rad i midten, lämnande plats för 296 man.

För *beväringmanskapets* förläggning var man hänvisad till tältläger till dess enl. k. br. ¹⁰/3 1878 två *baracker* af trä, en större och en mindre, uppfördes och afsynades den ²²/3 1880.

Af dessa var den ena afsedd för 20 und. off., 16 korpraler och 408 man, den andra för 20 und. off., 12 korpr. och 324 man. Den större innehöll å nedre botten 2 rum för underofficerare och 8 rum för beväringen, inredda med sofbritsar i 2 våningar, hvarje rum rymmande 25 bevär. o. 1 underbefäl. Den mindre hade å nedre botten 1 rum för underofficerare och 1 jour-rum samt 6 rum för beväringen, inredda liksom i den större. Öfre våningen i båda barackerna innehöll ett stort rum, inredt med enkla rader sofbritsar efter väggarne och tvenne dubbla rader i midten, rymmande i den större 216 man, i den mindre 180 man.

Året därpå, eller 1881 ombyggdes äfven den forna *officerskasernen* till en prydlig paviljong, inrymmande både mess-lokaler och bostadsrum för officerskåren och civilstaten, hvilkas enskilda kassa för ändamålet upptog ett större lån, som sedermera förräntades och amorterades.

Den ombyggda *officerspaviljongen* invigdes under 1881 års regements-

möte med en ståtlig bal, hvars glada minnen ännu torde lefva i ljust minne hos dem, som då voro unga och fingo vara med därom.

För de äldre värmländingar, som någon gång besökt Värmlands fältjägares läger å Trossnäs fält, det »gröna lägret» (så kalladt till motsats mot Värmlands regementes, »det blå lägret») torde minnet af denna plats stå i vacker och oförgätlig dager.

Den stora ljusa officerspaviljongen, omgifven af en med åren uppvoxen härlig park af lummiga hängbjörkar samt välvårdade blomster-

Officerspaviljongen. Östra fasaden.

planteringar, gaf det hela prägeln af en prydlig herrgård, å hvars med tälttak öfverspända veranda frodigt växande vildvinsrankor omslingrade pelarne, mellan hvilka på senare tid stodo rikt blommande röda pelargonier i urnor, skänkta till officerskåren af dess gode vän och granne, grefve Axel Pontus von Rosen.

Äfven underofficerskåren redde sig ett eget tjäll å Trossnäs fält. Dess paviljong låg hänförande vackert å en plats invid Norsälven, och erhöll underofficerskåren på 1880-talet marken, där den uppförts, i gåfva af dåvarande egareii till Trossnäs, patron Andersson.

* *
*

Eldsläckningsmateriel erhöå kåren 1871, då nytt *spruthus* uppfördes, hvarefter kåren 1878 fick ny materiel, som besiktigades och afprovades den ³/7.

7. *Värmlands fältjägare*. II.

För tillredandet af manskapets proviant var man ända till 1878 hänvisad till öppna *kok-gropar*, enligt det den $^{12}/_3$ 1859 af slutade köpekontraktet belägna »i beteshagen utmed Norselven». Förslag ingåfvos visserligen under 1860-talet till uppförande af kokhus med ugnar enligt af major Alfred Blum uppgjorda ritningar, men först den $^{17}/_i$ 1879 erhö

Flustret.

kåren ett då afsynadt *kokhus*, innehållande 1 rum med ångpanne-inredning och kokapararat med 5 kittlar, och var detta då förlagdt 200 meter från älven, i närheten af den 1867 uppförda bageri-byggnaden. Härmed var visserligen ett afsevärdt framsteg gjordt för manskapets trefnad, men ända till 1890 måste truppens mat utspisas vid under bar himmel placerade bord och bänkar. På kårens egen be kostnad uppfördes då en *mathall*, bestående af ett »stick tak», hvilande på sträfvade

stolpar (längd 35,8 m., bredd 17,9 m., höjd till ryggsåsen 6,97

m.), rymmande 600 man och försedd med bänkar och bord. Denna mathall öfvertogs enligt n. br. $^{23}/_T$ 1890 af K. M:t och Kronan mot en årlig afgäld till kåren af 150 kr. under loppet af 10 år.

Emellertid uppstod natten till den Vs 1893 en svår storm, hvarunder mathalleri blåste omkull. Sedan chefsembetet därom gjort anmälan, beslöt Arméförvaltningens fortifikationsdepartement den $^{16}/_3$ s. å., att en ny mathall med plåt-tak skulle uppföras för en kostnad af högst 2,971 kr.

Bland of riga byggnader, hvilka efter hand uppfördes å Trossnäs fält för fältjägarne räkning märkas:

Bageriet, uppfördt och afsynadt 1867, (och till 1890 deladt med Värmlands regemente), användt til bageri, bostad och expeditjonsrum för förrådsförvaltaren, regemenskommissarien, senare regementsiitenden, samt lokaler för korprals-skolorna.

Magasin för förnödenheter (i händelse regementet själf skulle upphandla och tillhandahålla proviant), uppfördt och afsynadt 1867, och användt till förvaring af timmermansmateriel och redskap m. m.

Tvätthus, 3 st., ett för stammanskapet, uppfördt 1886 och två för beväringen, uppförda 1881.

Bekvämlighetsinrättning, afsynad 1885, (i stället för en gammal).

Vagnshus, afsedt att inrymma trossfordon af alla slag, uppfördt 1876—77 och 1884 försedt med mellantak för uppläggande af målskjutningsmateriel, samt

Gevärsförråd för en entreprenadsumma af 4,275 kr., uppfördt 1867—68 i två våningar (längd 17,8 m., bredd 8,9 m. och höjd till takfoten 6 m.) med tak af asfalt. I nedre våningen var ett rum för reparationsverkstad och därinnanför ett större rum för stammens gevär; i öfre våningen inrymdes beväringens gevär.

Krutkapell, byggdt 1851, *smedja*, afsynad 1873 och

Ammunitionsbyggnad, uppförd 1894.

Härtill kommer det 1880 uppförda *marketenteriet*, tillhörigt den s. k. lägerkassan.

Ä Trossnäs fält fanns äfven vid gränsen emellan de båda lägren en schweizeri-byggnad, det s. k. »*Flustret*», där ett lifligt umgänge emellan de »gröna» och »blåa» idkades.

vr

*

vr

En besökande, som 1881 såg mötesplatsen, sådan den då tedde sig, skref därom i Nya Värml. Tidn. bl. a.: »Den som ej på flere år besökt Trossnäs, kan ej annat än förvånas och glädjas öfver den förändring, som inträdt. — Förändrade förhållanden ha också inträdt med afseende på manskapets beklädnad, bispisning och logerande. De forna kokgroparne hafva fått till efterträdare tidsenliga ångkök, hvarifrån provianten i riklig mängd levereras, ren och välsmakande. Väftälten äro till största delen (vid jägarne i sin helhet) ersatta af kasernbyggnader, där hvarje man har sin brits med filt, madrass och hufvudkudde. Tvätthus äro uppförda, där manskapet har tillfälle att dagligen tillse sin snygghet.»

14. Aflöning och underhåll.

Sedan K. M:t till Riksens ständer 1818 öfverlämnat regements-chefens underd. hemställan om tillökning i aflöningen för korpraler, trumslagare och fältjägare vid Värml. fältjägare-reg:te, funno ständerna, att regementet i jämförelse med de värfvade trupperna i allmänhet åtnjöt en ringa aflöning och fördenskull äfven borde tilläggas en mot tidens varupris närmare svarande aflöning. Ständerna tillstyrkte därför, att regementets 600 korpraler, trumslagare och fältjägare erhöles en tillökning i aflöningen intill 33 V₂ procent. Som K. M:t därtill

den $17/e$ s. å. lämnade sitt bifall, ökades manskapets aflöning i staten — som förut utgjort 3,732 Rdr b:o — då med 1,244 Rdr b:o.

Sedan K. M:t, som förut anförts, den $30/3$ 1819 bestämt, att chefsplatsen vid regementet skulle i staten uppföras såsom en öfversteplats, ökades denna lön den $1/2$ 1825 med 500 Rdr b:o årligen.

Rikens ständer ansågo 1824, att ännu en förbättring i de knapipa aflöningsvillkoren för manskapet vid regementet borde beviljas, och anslogo till följd däraf utöfver förut bestådda 15 Rdr b:o i värfningspenningar äfven ett lika stort belopp i *inkvarteringspenningar*. Dessa utgingo enligt K. M:ts bestämmelse d. $28/9$ 1824 fr. o. m. den 1. jan. s:a år med 2 Rdr 24 sk. b:o årligen, så vida vederbörande kunde förete i det föregående omnämnda intyg angående stadigt hemvist och arbete samt behörig mantalsskrifning (jämf. sid.).

Anledningen till dessa villkor var, att Kon:s Befalln.-hafv. i Värmland, som hörts i frågan, framhållit en del olägenheter af den manskapet vid regementet dittills lämnade frihet, att hvar som helst (inom provinsen) taga sitt hemvist utan förbindelse att göra reda för sin sysselsättning. Till följd däraf hade ej sällan inträffat, »att församlingar af orsak att fältjägare esomoftast ombyta bostäder, sökt förhindra deras mantalsskrifning och inflyttning på det att deras hustrur och barn, hvilka hvarken äro födda eller haft stadigt hemvist i församlingen icke må i en framtid ligga till last».

Som förut omtalats, skulle det fast anställda manskapet vid regementet enligt de vid första uppsättningen gällande bestämmelserna själfvt bekosta sitt *underhåll under mötena*, samt under marschen till och från desamma. Beväringsmanskapet underhölls och förplägades däremot genom Kr.-Kollegii försorg, och synes så äfven ibland varit förhållandet med rekryterna, t. ex. år 1821.

I fält och under öfningsläger bestod dock kronan underhållet för allt manskap.

Som exempel härå må anföras nedanstående provianteringsstat för 8 dagar, gällande vid *öfningslagret å Ödskölds moar år 1822*.

Torrt bröd	Ärter	Korn-gryn	Färskt kött	Salt kött	Salt fläsk	Sill	Koksalt	Brännvin	Anm.
$1\frac{1}{3}$ Rdr dag- ligen	$1\frac{1}{4}$ Rdr 4 da- gar	$1\frac{1}{4}$ Rdr 4 da- gar	$\frac{3}{4}$ Rdr 4 da- gar	$\frac{3}{8}$ Rdr 2 da- gar	$\frac{1}{8}$ Rdr 2 da- gar	$\frac{1}{8}$ Rdr 4 da- gar	$\frac{1}{30}$ Rdr dag- ligen	$\frac{1}{2}$ jung- fru ²⁵ dagligen	I stället för- torrt bröd läm- nas motsvaran- de mjukt.

I extra förplägnad utdelades under öfningslägret på Konungens befallning flere gånger dels 1 jungfru brännvin, dels t. ex. d. $\frac{24}{10}$ 1¹/₂ jungfru brännvin, Vs k:a dricka och Vi S fläsk per man.

I gener.-adj:ts-exp:ns skr. den $\frac{30}{3}$ 1833 bestämdes, att underhållet vid regementet skulle ordnas enligt reglementet af den $\frac{20}{1}$ 1832 angående arméns underhåll vid möten och mönstringar, och proviantrekvisitioner för 5 dagar i sänder förekomma äfven från denna tid. Dock synes detta hafva gällt beväringssmanskapets underhåll, ej stammans, hvilket bestyrkes af Kr.-Kollegii anmodan till chefsembetet från denna tid att ombesörja anskaffning af mötesbehofven för beväringssmanskapet genom upphandlingsauktion.

För stammens underhåll under mötena voro till följd här af särskilda marketentare anställda, hvilka i af egarne till Varpnäs och Trossnäs uppförda stånd tillhandahöllo mat och dryck, som mot af regementschefen fastställd taxa tillhandahölls dem, som ej medförde egen matsäck. Skuldsättning utöfver ett visst mindre belopp fick ej där förekomma, hvilket kompani-cheferna egde att öfvervaka.

Emellertid vidtogs 1838 den förändring, att regementschefen då med manskapets medgifvande anskaffade proviant i likhet med hvad vid arméns indelta regementen egde rum mot ett underhållskostnaden motsvarande afdrag i aflöningen.

Redan efter slutet af 1839 års möten uttalade dock manskapet den önskan att få »på förr vanligt vis återgå till marketenterilifvet». Detta ansågs likväl i både moraliskt och disciplinärt hänseende vidlådas af så många olägenheter, att generalbefälhafvaren 1840 ingaf en skrifvelse till K. M:t med förslag till undanrödjande däraf.

Detta förslag fann K. M:t för godt att i hufvudsak bifalla och förordnade den $\frac{8}{n}$ 1840,

att hvar och en af de vid regementet tjänande jägare, som frivilligt åstundade att mot afstående af 2 Rdr 24 sk. b:o årligen af sin lön erhålla proviant in natura genom befälets försorg under de årliga mötestiderna, skulle anses därtill berättigad de år, då mötestiden icke öfversteg 12 dygn;

att i de kontrakt, som med därefter antagne jägare blefve afslutade, skulle intagas, att af själfva lönen, utgörande 10 Rdr b:o årligen, 2 Rdr 24 sk. samma mynt tillsvidare, och intill dess annorlunda kunde blifva förordnad, disponeras af regementschefen för karlens underhåll under regementsmötet, hvaremot inkvarteringspenningarne fingo till deras afsedda ändamål af karlen oafkortade uppbäras.

att till fyllnadsbidrag till denna nya provianteringsstat högst 300 Rdr b:o af det till musikens vidmakthållande å regementets stat bestådda anslaget t. v. finge användas emot redovisning inför K. Krigs-

kollegium samt med förbehåll, att denna anvisning på musikmedlen icke i något afseende verkade till förminskning af regementets tjänstbarhet eller kompletta utredning; samt

att generalbefälhafvaren skulle med regementschefen öfverenskomma om de närmare åtgärder, hvarigenom manskapets belåtenhet försäkrades, samt efter hvarje år med regementet förrättad mönstring inberätta, till huru stor styrka af regementet nu berörda underhållssätt kunnat utsträckas äfvensom verkningarna däraf på truppens hälsa och trefnad i jämförelse till den del af regementet, som under mötet underhållit sig själf eller hämtat sin mat från marketenterierna.

Då detta K. M:ts beslut emellertid skulle bringas i verkställighet, uppstodo en del svårigheter, enär en del af de med musik-personalen af slutade kontrakten först efter sex års förlopp tilländalupo.

K. M:t upptog då efter anmälan härom frågan i dess helhet och förordnade den ^r/s 1841, att det nya provianteringsättet borde införas på en gång och med samtliga redan i tjänst varande jägares frivilliga bifall, men i annat fall uppskjutas till en annan tid.

Alltså skulle endast i förstnämnda fall, eller därest manskapet, därom tillfrågadt, enhälligt förklarade sig belåtet att af sin lön till regementschefens disposition och emot redovisning, som af honom blefve föreskrifven, af stå högst 3 Rdr b:o till anskaffande af proviant i enlighet med den för indelta armén fastställda provianteringsstaten under mötet med iakttagande af de villkor och förbehåll i öfrigt, som i n. brevet af den ⁹/n 1840 innefattades.

Då emellertid härigenom vållades en del svårigheter vid rekryteringen, befriade K. M:t den ⁵/r 1855 manskapet vid regementet från bekostandet af mötesunderhållet och anslog 1,800 Rdr b:o för manskapets underhåll under *regementsmötet*, samt beviljade till underlåtande af rekapitulationer hvarje af regementets kompanier ett särskildt bidrag af 125 Rdr b:o. Därjämte beviljade K. M:t på regementscheifeis ansökan den ³¹/i 1856, i öfverensstämmelse med hvad vid indelta armén egde rum, en viss årlig summa, hvilken då antogs till 2,800 Rdr b:o eller 1,000 Rdr b:o utöfver det förut bestådda anslaget af 1,800 Rdr b:o till manskapets underhåll under regementsmötena, dock skulle regementet nu äfven vara skyldigt att bekosta manskapets sjukvård under mötestiden.

Regementschefen hade äfven föreslagit ersättning åt manskapet under marscherna till och från mötena, och fann K. M:t då äfven (d. ³¹/i 1856) den ifrågavarande ersättningen vara af både billighet och nödvändighet påkallad. Hvar och en utöfver 3 mil från mötesplatsen bosatt fältjägare erhöll till följd däraf fr. o. m. 1856 för marschen fram och åter emellan sin sockenkyrka och mötesplatsen en

aflöning af 16 sk. b:o för hvarje marschdag med beräkning af 3 mils marsch om dagen, dock med iakttagande af att ingen fick tillgodonjuta aflöning för mer än 12 marschdagar sammanlagdt för fram- och återmarschen.

Till täckande af kostnaderna härför anslogos 600 Rdr b:o årligen, hvarigenom anslaget till manskapets underhåll under regementsmötet jämte marschkostnaderna komme att utgöra tillsammans 3,400 Rdr b:o.

Dessa medel skulle därefter förvaltas på enahanda sätt som indelta regementens mötesanslag, hvadan K. M:t ock förordnade, att, i likhet med hvad inom dessa regementen egde rum, jämväl vid Värmlands fältjägareregemente skulle bildas en *provianteringsdirektion*, som skulle förvalta och redovisa medlen enligt instruktion af den ¹⁴/₁₂ 1841-, och för hvars sammansättning förut redogjorts. Härigenom var nu manskapets underhåll under regementsmötena definitivt öfvertaget af kronan och fältjägarernes aflöningsvillkor något förbättrade samt regementsmötenas hållande under längre tid tryggadt.

På regementschefens framställning biföll K. M:t den ⁴/₁ 1859, att den nya provianteringsstat, som utfärdats den ¹⁴/₉ året förut samt det den ⁹/₃ s. å. gifna stadgandet angående tillökning i tobaksskillingen för värfvad trupp finge tillämpas äfven vid Värmlands fältjägarers såväl *rekryt-* som *befälsmöten* samt anvisade nödiga medel därtill. Frågan om manskapets underhåll under samtliga möten blef således då ändtligen slutgiltigt löst på ett för staten värdigt och för regementet tillfredsställande sätt.

Från och med den ²³/₁₂ 1889 öfvergingo provianteringsdirektionens åligganden till den förut omnämnda *förvaltningsdirektionen*, som då öfvertog handhafvandet af alla kårens ekonomiska angelägenheter.

Till belysande af de aflöningsbelopp och andra anslag, som på skilda tider kommo kåren och dess personal till del hafva i bil. 1 o. 2 lämnats ett par exempel.

* * *

Pensioner erhöles efter uppnådd pensionsålder officerare och underofficerare samt civilstaten genom arméns pensionskassa, med belopp, som under årens lopp så småningom ökats. Ehuru staten genom den s. k. fyllnadspensionen medverkat härtill, hafva likväl, med hänsyn till de redan under tjänstetiden utgående otillräckliga lönerna för det stora flertalet vid fältjägarne som inom den öfriga armén, pensionsbeloppen ej på långt när motsvarat behovet, helst sedan, genom förpliktelsen att inträda i vederbörande reserv, de pensionerade nödgas ega och underhålla uniform intill fyllda 65 år.

* * *

Med stöd af föreskrifterna i underhållsreglementet af ^a/_i₃ 1815 («att de krigsmän, som erhållit blessyrer, under tjänstens utöfning, blifvit skadade eller med utmärkt välförhållande bevistat krigstillfälligheter, skola med underhåll föreses») erhöilo åtskilliga af regementets manskap efter 20 tjänsteår underhåll eller pension. Genom n. br. ¹⁰/_s 1835 bestämde emellertid K. M:t, att manskapet vid Värmlands fältjägare-regemente icke kunde medgifvas tidigare rätt till underhåll, än manskapet vid de indelta fältjägare-regementena åtnjöt enligt n. br. Ve 1831, d. v. s. vid uppnådda 25 tjänste-år.

Det underhåll eller den pension, som tillföljd däraf tillkommit manskapet, utgick från Vadstena krigsmanshuskassa till belopp, som ehuru flere gånger höjda, varit jämförelsevis blygsamma.

En enskild pensionskassa fanns ock för från regementet och kåren afskedadt manskap, nämligen »Värmlands Militär-pensionskassa». Denna som bildades 1830 af medel som återstodo af den 1788 inrättade landtvärnskassan, erhöil sitt reglemente den ⁷/₅ 1832 och vårdades af en direktion eller kommitté, i hvilken landshöfdingen i Värmland var ordförande. Från kassan utgingo »pensioner åt blesserade, vanföra eller utfattiga afskedade soldater och fältjägare, hvilka tjänt vid de inom länet förlagda regementen samt åt deras enkor och oförsörjda barn», enligt de bestämmelser, som vederbörande chef egde att utfärda. Den ⁶/_a 1877 beslöt emellertid kommittén för vårdandet af kassans angelägenheter, beträffande Värml. fältjäg.-kår, att tjänstetiden för jägare nedsattes till 15 år, och att den, som under tjänstetiden erhållit skada af beskaffenhet att menligt inverka på hans arbetsförmåga, skulle efter direktionens bepröfvande tilldelas pension utan afseende å tjänsteåldern.

x   -v
¥

Före 1817 hade ofta inträffat, att militärer vid timade dödsfall lämnat änkor och barn i så torftig belägenhet, att de medel statskassan kunde aflåta till deras understöd icke blefvo för behofvet tillräckliga. Detta föranledde dåvarande Konungen och Kronprinsen samt Hertigen af Södermanland att förklara sig »benägna att efter hand förvara ett kapital som efter 6 % årlig ränta af kastar 5,000 Rdr b:o och till dess detta kapital blifvit samladt årligen svara för samma räntebelopp för att tilldelas Enke- och pupillkassa för armén». Därjämte öfverenskom det då samlade krigsbefälet att med en procent öka de årliga afgifterna till arméns pensionskassa. Denna tillökning skulle därefter årligen af sättas för att jämte D. D. K. K. H. H:s gåfva utgöra fond till *Arméns Enke- och Pupillkassa*, hvilken därefter den ²⁰/_r, 1817 inrättades, och i hvilken alla

tjänande delegare i Arméns Pensions Kassa egde rättighet ätt komma till delaktighet mot erläggande af vissa afgifter.

15. Fanan.

Då Värmlands fältjägare uppsattes, erhöilo de ej någon fana. Anledningen härtill torde vara, att jägare-bataljonen ej var afsedd att strida i sluten ordning såsom »linje»-infanteriet, och i de för fältjägarna gällande exercisreglementena fanns ej angifven plats för någon fana. Först sedan genom 1871 års exercisreglemente fältjägarnes exercis blef likartad med det öfriga infanteriets, gjorde sig behovvet af en fana gällande. Det dröjde emellertid ända till 1884, innan detta behof tillgodosågs.

Då beslöt K. M:t den 2. okt., att en fana skulle tilldelas Kungl. Värmlands fältjägare-kår, och befallde i generalorder samma dag Arméförvaltningen att gå i författning om sagda trofés anskaffning. Därvid skulle iakttagas, att fanan tillverkades af blå och gul duk, pryddes med vapen och försågs med s. k. cravatter med tofsar och fanspets, allt i öfverensstämmelse med bifogad ritning (hvaraf en af bildning å pl. 3 i detta arbete lämnas).

Därefter uppdrog K. M:t den 12. maj 1885 åt dåvarande generalmajoren H. K. H. Kronprinsen — numera H. M. Konung Gustaf V. — att å dag under 1885 års regementsmöte vid kåren, som af H. K. H. bestämdes, till kåren öfverlämna den fana, som på grund af ofvan anförda generalorder för kåren förfärdigats, och som då af Arméförvaltningen försändes till kårens chef.

Sedan dagen för den förestående högtidligheten af H. K. H. bestämts till den 19. juni, vidtogos vid kåren en del förberedelser för att värdigt fira densamma.

A regementsorder den ²/₌ anbefalldes bl. a., att kompani-cheferna skulle gå i författning om lifmunderingarnas passning och möjligen behöfliga ändring för det manskap, som den 19. juni skulle vara närvarande å mötesplatsen; och att därför erforderliga handtverkare skulle ställas till förfogande af regementskommissarien.

Under öfverinseende af tjänstgörande majoren A. F. Lillihöök anskaffades och tillverkades hufvudsakligen på officerskårens bekostnad en del flaggor och andra dekorationsföremål såsom sköldar m. m., för hvilfcet ändamål en särskild dekorationsmålare från hufvudstaden engagerades.

När H. K. H. sedan den 19. juni anlände, var allt på bästa sätt förberedt, och Värmlands fältjägare-kårs läger vackert och värdigt smyckadt till fest.

Officerspaviljongen var utvändigt dekorerad med Värmlands vapen

samt flaggor, standar och vimplar. Rundt omkring paviljongen och å den öster om densamma varande halfcirkelformiga planen voro flaggprydda master resta, hvilka uppburo sköldar, upptagande namnen på de fältslag, i hvilka konungahusets stamfader Konung Carl XIV Johan deltagit. Äfven den stora allén — där nu minnesstenen står — var å båda sidor kantad med sådana master fram till lägervakten, där som afslutning på det hela stodo två, väldiga, med grönt och flaggor prydda pyramider. Å framsidan till den högra af dessa syntes H. M. Konung Oscar II:s namnchiffer och därunder lästes å en stålgrå sköld: »För Konung och Fosterland», medan pyramidens andra sida pryddes med H. M. Drottning Sophias namnchiffer. Den andra pyramiden bar å framsidan H. K. H. Kronprins Gustafs namnchiffer och därunder å en, äfvenledes stålgrå sköld inskriptionen: »Intill sista man vid fanan», samt å andra sidan H. K. H. Kronprinsessan Victorias namnchiffer.

Kronprinsen, som med ordinarie morgontåget anländt till Kil station och därifrån med extra tåg fortsatt till närheten af Edsvalla station mottogs där af generalbefälhafvaren i III. militärdistriktet generalmajor Peyron, chefen för Värmlands regemente öfverste H. Falk och chefen för Värmlands fältjägare-kår, öfverstelöjtnant Kuylensstierna.

Från järnvägen fortsatte Kronprinsen färden till Höglunda, där H. K. H. tog sin bostad hos kammarherren, grefve Axel Pontus von Rosen.

Kl. 12 midd. blåstes i jägarelägrat officersappell, och officerskåren och civilstaten af officers tjänsterang samlades för att under kårchefens ledning uppvakta och presenteras för H. K. H. å Höglunda, där då Värmlands regementes officerskår nyss förut uppvaktat sin öfverste och Värmlands hertig.

Därefter blåstes kl. 1,30 em. ställning, och fältjägare-kåren ryckte ut på uppställningslinjen, ett stycke framför de båda pyramiderna och med front mot dessa. Klädseln var nu stor parad, d. v. s. grön mundering med hatt och plym, packning med rullad kappa (men utan kok-kärl och mattornist), patronväskan bak och gevär med påsatta bajonetter.

Vid ställningssignalen afsändes från Lifkompaniet en pluton under löjtnant Låftmans befäl till norra gafveln af officerspaviljongen att afhämta fanan hos tjänstgörande majoren. Vid 2-tiden på em. anlände så Kronprinsen till häst och iklädd generalitetets uniform samt åtföljd af generalbefälhafvaren, generalmajor Peyron, sin stabschef, kaptenen vid Generalstaben G. Ugglå samt ordonnansofficeren, löjtnanten vid Kronprinsens husarer Thott. Hälsad af paradmarschens toner och »skyldra gevär» red H. K. H. fram till frontens midt och mottog kårchefens aflämningsrapport samt hälsade kåren, hvilket af densamma på öfligt sätt ljudligen besvarades.

Därefter formerades öppen fyrkant, och den till fanans afhämtande

afdelade plutonen ur Lifkompaniet frammarscherade och gjorde halt midtframför fyrkanten. Fanan framtogs därefter ur sitt fodral och öfverlämnades till Kronprinsen, som gaf den till kårchefen. Denne öfverräckte den i sin ordning till 1. fanföraren, underlöjtnant A. Kindberg, h vilken, sedan kårchefen kommenderat »Parad för fanan! Skyldra gevär!» uppvecklade fanan och med densamma under paradmarschens toner marscherade fram 8 steg framför fronten och där gjorde helt om halt. H. K. H. Kronprinsen yttrade därefter följande ord till kåren:

»Konungen har tilldelat Värmlands fältjägare-kår denna nya fana. Vi äro skyldiga att den med lif och blod försvara. Viljen I, såsom jag härmed lofvar, med mandom och trohet uppfylla denna plikt mot Konung och Fädernesland, så svaren härtill 'ja!'»

Ett kraftigt »ja», blef nu fältjägare-kårens svar härå.

1. fanföraren intog därefter, medan paradmarschen ånyo tonade, sin plats i midteii af fronten och, sedan först »hvila gevär» kommenderats, följdes detta af »för fot gevär».

Regementspastor F. Fredriksson förrättade nu en kort godstjänst, hvarunder han bl. a. hembar en tacksägelse till den Allsmäktige Guden för fredens välsignelser och uttalade den bön, att om Värmlands fältjägare en gång kallades kring fanan till strid för Konung och Fädernesland, för hem och härd, baneret då måtte uppresas i Guds namn, att mannamod och mannakraft städse då måtte omge detsamma, samt att svenske män aldrig, vare sig i fredens eller stridens tid, måtte svika den trohet, de äro skyldiga en älskad Konung och ett älskadt fosterland, äfvensom att vår fana måtte erinra oss om det korssets heliga baner, som är upprest ibland oss.

Därefter lästes »Fader vår» och »Välsignelsen».

Sedan så H. K. H. aftackat kåren, troppades fanan, under det paradmarschen åter blåstes, hvarpå följde formering till kompanier och inryckning i lägret.

*   *

*

Kl. 3 em. gaf därefter officers-kåren middag för H. K. H. och ett större antal inbjudne i den äfven inomhus med smakfulla sköld- och flagg-dekorationer samt grönt smyckade officerspaviljongen. Å den stora, höga matsalens fondvägg syntes det svensk-norska riksvapnet omgifvet af flaggor och å väggen midtemot H. M. Konung Oscars II:s namnchiffer i en dekoration af flaggor, gevär och växter. Äfven dessa anordningar hade skett under major A. F. Lilliehööks ledning.

Vid det hästskoformiga bordet, som upptog så godt som hela salen, hade H. K. H. sin plats emellan generallöjtnant Rosensvärd och general-

major Peyron, midt emot H. K. H. satt kår-chefen, öfverstelöjtnant Kuylenstierna emellan biskop Rundgren och öfverste Falk. Till middagen voro i öfrigt inbjudna länets nyss afgångne och dåvarande höfdingar (Gyllenram och Widmark), de Kronprinsen åtföljande officerarne, Värmlands regementes regementsofficerare och kaptener samt två subalternofficerare ur hvarje grad äfvensom civilmilitäre af officers grad, riksdagsmännen i orten m. fl. Några hade dock ej kunnat infinna sig.

Under middagen utbragte kår-chefen först H. M. Konungens skål, som följdes af kraftiga hurra-rop och afsjungandet af »Ur svenska hjärtans djup etc.». Därefter föreslog kår-chefen en skål för H. K. H. Kronprinsen, därvid framhållande, att den nåd, som blifvit kåren bevisad genom fanans öfverlämnande, gjort dagen till en hedersdag, och försäkrade, att den skulle bevaras i ett tacksamt minne. Sedan hurra-ropen efter denna skål förklingat, svarade H. K. H. härpå, att det varit honom en kär plikt att å Konungens vägnar öfverlämna till kåren dess första fana, och sade sig vara förvissad att kåren, om det gällde, skulle så försvara henne, att den skulle komma att intaga ett ärofullt rum i fäderneslandets minnesrika krigshistoria.

Med anledning af att kåren hade glädjen att bland gästerna se äfven den forne generalbefälhafvaren, generallöjtnant Rosensvärd, utbragte kår-ohefen så en skål för denne, anhängande, att fältjägare-kåren måtte få ett rum i hans minne, för hvilket generallöjtnant Rosensvärd tackade. Slutligen frambar kår-chefen en välkomsthälsning till den nye generalbefälhafvaren, generalmajor Peyron, och utbragte en skål för honom.

Middagen serverades enligt följande

Matsedel:

Potage Tortne	Golden Sherry.	Asperges en branges	Vin de Saumur.
Bouillon	Pontet Canet.	Bécasses rôties f sa-	Monopole &
T, , , , , , , , / , , , , , , ,		Poulets rôties Ilade	Bourgosne.
Turbot, s:ce bollan-	/Château Millet.		o "
daise.....	\SteinbergerCabinet.	Glace	Oporto 1857.
Entrée en Coquilles	Château Giscours.	Dessert	Påle Sherry.
Viande méléée aux le-	, , , ,		
gumes	Venve Cliquot.		

Taffelmusik utfördes under middagen af kårens musik-kår, anförd af direktör Oscar Blomqvist, enligt följande

Program:

»Parad för fanan», marsch af	<i>O. Blomqvist.</i>
Ouverture ur operan »Regementets dotter» af <i>Donizetti.</i>	
Les patineurs, vals af	<i>Waldteufel.</i>
Potpourri ur operan »Mefistofiles» af	<i>Boito.</i>
Svenska folkvisor och danser, ärr. af	<i>Söderman.</i>

Sérénade, Valse Espagnole af	<i>O. Metra.</i>
Potpourri ur operan »Aïda» af	<i>Verdi.</i>
Lauravals ur »Tiggarestudenten» af	<i>Millöcker.</i>
m. m.	
	* *
	* *

Efter middagen utryckte både Värmlands regemente och fältjägarekåren på exercisfältet och formerades där kl. 7 em. på linje med front norrut. Sedan fanorna blottats, red H. K. H. Kronprinsen med suite utefter fronten och hälsade trupperna, hvarefter båda truppförbanden — hvart och ett företrädt af sin musik-kår samt med flygande fanor — defilerade i parad för H. K. H., som efter defileringsens slut aftackade trupperna.

y-   ^
*   *

Dagens festligheter avslutades med en ståtlig bal, som Värmlands regementes officerskår gaf i sin festligt smyckade paviljong för H. K. H. och ett stort antal inbjudna gäster.¹

I de båda lägrens underofficerspaviljonger pågingo också under aftonens lopp festligheter för underofficerarne, och för manskapets trefnad var äfven sörjdt genom extra förplägning ni. m.

Väderleken var hela dagen kylig med stark blåst, regndigra moln täckte himlen, och under fanutdelningen föll äfven något regn, som dock inom kort upphörde.

På fältet voro under dagens lopp stora människoskaror i rörelse, hvilka med intresse följde dagens tilldragelser och särskildt gladda sig åt att få se Värmlands-hertigen som gäst i provinsen.

Den fana, som Värmlands fältjägare-kår sålunda erhöll, bär, som ofvan sagts, ett gult kors på blå grund med provinsens vapen — en svart örn på guldgrund — krönt af en hertiglig krona. Den förgyllda fanspetsen prydes med H. M. Konung Oscar II:s namnchiffer.

Som i I. delen (sid. 307) anförts, bär fanan ej inskriften »Leipzig 1813» efter det slag, i hvilket fältjägarna med sådan heder deltagit. Förf. till dessa anteckningar har vågat uttala den förmodan, att detta grundats på hvad som blifvit senaste fankommittén »förelagdt af den eller dem som fått i uppdrag att göra utredning i ärendet»; samt »att

¹ Att här ingå på en närmare skildring däraf förbjudes af utr3'mmesskäl.

vid denna utredning om de värmländska fältjägarnes förhållande, de rätta källorna ej funnits, torde få anses bevisadt af kommitténs beslut». Detta författarens uttalande har föranledt ett anonymt »Meddelande» i K. Krigs-Vetenskaps-Akademiens Tidskrift, 11. och 12. häftena innevarande år, hvori säges, att »Om författaren till ofvannämnda anteckningar tagit del af senaste fankommitténs beslut, innan han nedskref sitt uttalande om detsamma, skulle han haiva funnit, att omförmälda beslut icke innehåller ett enda ord om Värmlands fältjägares uppförande i slaget vid Leipzig 1813», h var jämte sagda beslut citeras. Härpå har förf. endast det svar att afgifva, att ofvan anförda yttrande i Del I. sid. 307, ej riktats mot fankommittén utan tillkommit, emedan jag läst såväl dess beslut som den kommittén förelagda »utredning», hvilken gjorts, innan Värmlands fältjägares arkivhandlingar i Krigsarkivet voro ordnade. Dessa handlingar ordnades först 1895 af mig, som då fann just, hvad jag ansett vara »de rätta källorna», och med stöd af dem gjort en ny »utredning» i ämnet, från hvilken jag ej finner något skäl att vika.

16. Strödda

minnen, a.

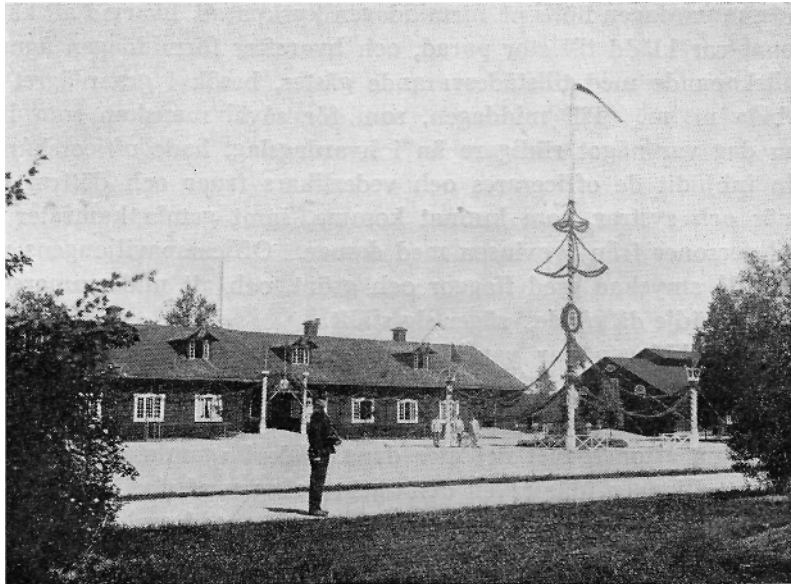
Midsommar.

Trossnäs fält står i sin vackraste skrud, de välskötta planteringarna prunka i lummig grönska och färgrik blomsterprakt, medan ett myllrande folklif på midsommaraftonen börjar fylla alla vägar och platser inom lägerområdet med muntert sorl. Föräldrar och syskon, släktingar och vänner till de värnpliktige, hustrur och barn, eller fästmör till fältjägarna, kanske ock till en och annan beväring, bilda tillsammans med det uniformerade manskapet en brokig och liflig bild af svenskt folklif, där de till officers- och underofficers-kåreerna inbjudna damernas ljusa toiletter lysa upp taflan, som i allo vittnar om den festi vitas som nu dragit in öfver mötesplatsen.

Under ledning af en mer eller mindre konstnärligt begåfvad subaltern-officer har på jägare-lägreets kaserngård rests en med flaggor och vimplar samt grönskande guirlander och sköldar prydd, ståtlig midsommarstång, och såväl manskapskasernerna som officers- och underofficerspaviljongerna smyckats till fest.

Ute på exercisfältet har en särskild plats inhägnats och omgifvits af vimpelprydda blå-gula master samt försetts med anordningar för afhållande af idrottstäflingar, hvilka de senare åren hörde till mid-sommarfirandet. När alla anordningar blifvit färdiga och öfningarna för dagen slut, gå dessa täflingar på aftonen af stapeln efter ett program, vanligen omfattande tre-stegslöpning, velocipedtäfling, dragkamp, längd-

hopp och hiiiderlöpning samt hastighetslopp, det hela i regeln inter-folieradt med några skämtnummer samt avslutadt med ett karnevalståg. I detta senare firades verkliga triumfer af manskapets uppfinningsförmåga att åstadkomma mer eller mindre roliga typer och »lustiga gubbar». Hvem bland den tidens jägare minnes ej exempelvis distinktionskorpral Gerdins och korpral Nyréns dråpliga generalstyper?

Midsommar.

Efter täflingarnas slut följde så prisutdelning, hvarvid prisen — åstadkomna genom sammanskott inom officerskåren — utdelades till vin-narne, vanligen af någon dam bland officerarnes gäster.

Gick så signalen till korum, hvarefter kompanierna marscherade till mathallen för intagande af aftonmåltiden, medan officerarne och underofficerarne med sina gäster samlades i respektive kårers paviljonger.

Efter aftonmåltiden ljöd från stora kasernen regementsmusik. Det var musik-kåren, som blåste upp till dans. Scottish, vals och polka af-löste hvarandra och vid brist på kvinnliga moitiéer sågos jägare och beväring hålla till godo med hvarandra, ty dansa skulle man. Officerare, underofficerare och manskap, alla sågos med samma lif och lust tråda dansen såväl med nejdens tärnor som med af officerare och underofficerare inbjudna damer. , En och annan civil kavaljer syntes ock kasta sig in i vimlet.

Men äfven en midsommarafon har sitt slut, och när midnattens

skuggor började breda sina slöjor öfver nejden, gick tapto och en stund därefter inryckningssignal, följd af tystnadssignal, och i lägret rådde efter dagens rörliga lif stillhet och frid. Blott dagofficern med sin patrull skymtade fram, där han gick och visiterade posterna, och endast från vägarne hördes buller. Det var från de hemåtåkande gästernas vagnar och kärror. Snart dog äfven detta ljud bort i den stilla sommarnatten.

Midsommardagen hölls på förmiddagen kyrkparad, hvarvid all kårens personal var klädd till stor parad, och hvarefter förmiddagen ägnades åt sällskapande med tillstädesvarande gäster, besök i grannlägret hos »de blå» m. m. Till middagen, som för såväl manskaf som befäl denna dag var något rikligare än i hvardagslag, hade officerskåren i regeln inbjudit de officerares och vederlikars fruar och döttrar eller fästmör och systrar, som kunnat komma, samt gamla kamrater och en del personer från provinsen med damer. Officerspaviljongens matsal var då smyckad med flaggor och grönt, och att midsommarstämning och glädje då rådde, säger sig själf.

På eftermiddagen var vanligen på senare år en fosterländsk fest anordnad ute i lägret, där då någon af officerarne höll föredrag och i vackra och högstämda ordalag tolkade fosterlandets betydelse.

Senare på aftonen blef det åter dans, både i »gamla kasern» och i officers-paviljongen, där äfven den vackra sången af såväl solister som dubbelkvartett utfyllde pauserna emellan danserna, framkallande i den ljusa sommarkvällen oförgätliga stämningar af glädje och harmoni.

Den sista midsommaren Värmlands fältjägare firade på Trossnäs fält är särskildt minnesvärd, och lämnas i annat sammanhang en skildring däraf.

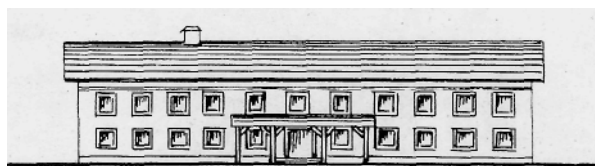
b. Den ombyggda officerspaviljongens invigning.

Att tillsammans med officerskåren deltaga i glädjen öfver den sommaren 1881 färdiga omdaning af den gamla officers-paviljongen hade till bal och supé å midsommaraftonen inbjudits Värmlands regementes officers-kår, damer och herrar från provinsens alla delar äfvensom från andra orter af riket.

Då gästerna vid 8-tiden på aftonen ankommo, företedde jägare-lägret en festlig anblick. Framför den s. k. stora kasernen hade rests en ståtlig midsommarstång, prydd med blommor, grönt och vidt fladdrande vimplar. Den vackra officers-paviljongen var smyckad med flaggor och grönt, och på planen öster om densamma hade uppslagits ett par större, likaledes festligt prydda tält, hvarjämte i den omgifvande parken en rikedom af kulörta lyktor vittnade om hvad som komma skulle.

Inne i officers-paviljongen var den stora, genom två våningar sig höjande matsalen utrymd och anordnad till balsal, rikt skrudad med riksvapnet, Värmlands vapen, svenska och norska flaggor samt smakfulla blomster- och löfverksdekorationer. I den tillbyggda salongen samt å verandorna voro buffefer iordningställda, där förfriskningar af många slag i riklig mängd voro framdukade.

Sedan generalbefälhafvaren i III. militärdistriktet, generallöjtnant Rosensvärd, anländt, tog dansen sin början med en promenadpolonäs, i hvilken generalen samt Värmlands regementes chef och kår-chefen deltog. Med lif och lust — som väl endast på en militärbal står till finnandes — fortsattes därefter dansen vid tonerna af den förträffliga dansmusik, som utfördes af musik-kåren under direktör Åströms an-

Gamla officerspaviljongen uppförd 1837.

förande. Under pauserna mellan danserna promenerades i den vackra parken, som efter skymningens inbrott strålade i ekläreringen från de kulörta lyktorna.

Vid midnattstid gjordes uppehåll i dansen för intagande af supé. Denna, som var särdeles väl anordnad i de of van anförda, nu med kulörta lyktor upplysta tälten, skildras af ortspressen såsom »splendid».

Under supén tog kår-chefen till orda och önskade gästerna välkomna. Därjämte erinrade han om festens syfte och om dess betydelse för officers-kåren, som nu fått sitt sommarhem väl och tidsenligt inredt.

A gästernas vägnar besvarade generallöjtnant Rosensvärd detta, framhållande, hurusom han och de flesta af gästerna erfarit, att gästfrihet och trefnad städse varit rådande i den gamla paviljongen, och önskande, att detta äfven måtte blifva fallet i den nu nyinredda och utvidgade, föreslog han en skål för Värmlands fältjägare-kårs officers-kår.

Efter supén vidtog åter dansen, som med om möjligt än större liflighet fortgick tills den vid 3-tiden på morgonen afblåstes, då de dans-lystna, långt ifrån uttröttade, nödgades finna sig i, att det blef ett slut på den i allo lyckade balen. Festen blef dock ej slut därför; flertalet gäster dröjde sig kvar till långt in på morgonen.

* #
*

En ej obetydlig del af de till balen inbjudna, synnerligast damer, kvarstannade till följande dag, då kyrkparad i vanlig tid hölls i de båda lägren. Värmlands regementes officers-kår hade därefter inbjudit åtskilliga af de kvarvarande gästerna jämte flere af grannskapet familjer till middag.

På aftonen hade »de blå» i sin salong anordnat en bal, till h vilken de kvarvarande damerna jämte fältjägare-kårens officerare inbjudits.

Officerspaviljongen, västra fasaden.

Ehuru denna mer improviserade tillställning var anordnad i enklare former än balen dagen förut, stod äfven här glädjen »högt i tak», som man säger, och dansen var synnerligen liflig utan spår af afmattning.

* *
*

Ett gladt folkliif rådde under båda aftnarne i båda lägren. Kring midsommarstängerna trådde manskapet midsommardagen dansen med bygdens tärnor, och jublet nådde sin höjdpunkt, när Jösse-häradspoj-karne i sin bekanta polska gjorde sina »kast».

Från Värmlands fältjägares sista tid.

Då man hade all anledning att antaga, att sommaren 1901 skulle blifva den sista för Värmlands fältjägare på Trossnäs fält, fick mid-

c.

sommarfirandet det året en särskildt stämningsfull prägel. Det låg däri äfven en underström af vemod med tanke på de mer än hundra-åriga band som innan årets slut skulle lösas, och på de öden kårens medlemmar därefter skulle gå att möta.

Midsommaraftonen på förmiddagen var anordnad en mycket anslående fosterländsk fest, och samma dag hade fältjägare-kårens officerare och civilstat till middag inbjudit forna kamrater och en del personer från provinsen, bland dem landshöfding Malmborg och dennes maka. Lägret var som vanligt vid midsommar smyckadt till fest, nu dock något rikligare än vanligt, med sköldar öfver hela kasernfasaden, med namnen af fältjägarne strider, och midsommarstången kanske präktigare än förr, med af granris förfärdigade örnar. Inne i officerspaviljongen var matsalen vackert dekorerad med flaggdekorationer och vapnen af de regementen, värdarne och deras gäster tillhörde.

Den under kår-chefens tjänstledighet isom t. f. kår-chef beordrade majoren vid Västgöta regemente Stellan Mörner hälsade vid middagens början gästerna välkomna, hvarefter den äldste af officers-kåren, kapten Georg Bagge, i ett högstämtdt tal frambar jägare-kårens hyllning för Värmland. Då detta på samma gång blef kårens farväl till hembygden, må det här återgifvas:

»Det är fest i dag i jägare-lägret, hvilket såväl innan som utan redt sig i fager högtidsskrud. Dagen är också af särskild betydelse för oss. Den bjuder oss nämligen, mina kamrater och mig, att vid den snart förestående skilsmässan från detta vårt gamla militärhem höja en af-skedets hälsning till våra ärade och kära gäster samt en afskedets hälsning till våra många fjärran varande kamrater och vänner. Det ligger i detta ögonblick nära till hands att påminna sig, hurusom fordom vid de romerska spelen gladiatorerna vid inträdet på arenan till den för mången sista kampen, tillropade statens öfverhufvud: »Hel! Caesar, de som skola dö, helsa dig!» För oss, som sedan många år med djupa rötter vuxit fast i den värmländska jorden, skall skils-messan från vårt gamla vana hem bereda ett rågadt mått af vemod och saknad. Man öfvergifver icke saklost den ungdomens härd, vid hvilken knutits så månet oförgätligt glädjens, förtroendets och förhoppningens band. Dock, att klaga åtar föga och höfves icke män. Synes oss rättvisans vågskålar något ojämnt afvägda, då det gällt vår lilla kår, så må vi dock lojalt böja oss under förhållandena. Vi vilja i stället likt den stolte Oraniern, då hans lands frihet och själf-ständighet under pröfningens mörka dagar hotades med undergång, förtröstansfullt utropa: »Låtom oss på andra sidan hafvet bygga oss ett skönare Haarlem och ett rikare Amsterdam!»

Om vi icke kunna förverkliga den vackra drömmen, så skola vi dock,

då vi nödgas draga bort och på andra strand bygga oss ett nytt hem, söka göra detta hem lika ljust och gladt, lika omgärdadt af vänskapens, kamratskapens och trefnådens band som detta varit. Förlusten af det gamla skall aldrig förblekna, men vi skola minnas det bland mycket annat i oförgätlig sång och oförgätligt sträiigospel samt fager sommarskrud.

Där borta skall visserligen vårt värff utföras under annat namn och

Utsikt öfver parken, där minnesstenen nu står.

under andra färger, men vårt gamla ärorika fälttecken, vårt gula kors på högblå grund förblifver dock detsamma, och i det tecknet skola vi af ven segra.

Med dessa tankar och löften vilja vi här höja en minnenas skål för tider, som flytt, för kamrater och vänner, som saknas, en förhoppningarnas skål för tider, som stunda, och en tacksamhetens skål för den öfver hundraåriga tillvaro Värmlands fältjägare haft inom denna provins. Aldrig skola vi glömma vårt fagra Värmland och dess gästfria innebyggare, och när till sist den dagen kommer, då vårt värff här är slut, och den gamla jägare-sagan all, då bedja vi alla våra vänner, när och fjärran, att i välvillig hågkomst bevara minnet af dem, som med redligt nit i svenska härens led sökt fylla sin plats för Konung och Fosterland, men som ej längre få lystra till namnet 'Värmlands fältjägare'.

Och nu kamrater! Höjom en vördnadens och tacksamhetens skål för våra ärade gäster, som lyssnat till vår inbjudning och i dag velat hedra oss med sin härvaro! En skål för dem, vi sakna, en skål för minnesrika dagar, som flytt, och en välgångsskål för dagar, som stunda!

Värmlands och våra gästers skål!»

Efter det kraftigt framsagda anförandet, tog landshöfding Malm-borg till orda och talade för jägare-kåren samt tolkade därefter — sedan först löjtnant Hj. Falk i ett versifieradt tal utbragt en skål för kvinnan ^- gästernas tacksamhet.

Senare på aftonen gingo de traditionella idrottstävlingarna af stapeln och efter deras slut blåste musik-kåren upp till bal i officerspaviljongen. Under densamma förekommo flere roliga och originella »öfverrask-ningar», bland hvilka här må nämnas, hurusom under kottiljoiiigen framfördes en väl gjord afbildning af officers-paviljongen, som damerna anmodas rifva, då den befanns innehålla en kopia af Vaxholms fästning, ur hvars torn och gluggar buketter lyste fram.

*
%

Då sedermera regementsmötet, det sista, var inför sitt slut, ägnades kåren, som förut anförts, en anslående och vacker hyllning af Värmlands regemente, hvars officers-kår på aftonen i sin paviljong gaf en ståtlig afskedsmiddag för de »gröna» kamraterna.

Öfverste Nordensvan höll därunder ett synnerligen vackert tal, hvori han tackade Värmlands fältjägare för gångna tider och önskade dera lycka under de nya förhållandena, och slutade med att utbringa en skål för fältjägare.

De kraftiga hurra-rop, som följde därpå, røjde också, hvilka djupa känslor som gripit och rörde sig hos alla. Skålen följdes af Värmlands-visan och sedan den förklingat, tackade t. f. kårchefen i några ord för talet.

Efter middagen var parken briljant eklärerad, och ett präktigt fyrverkeri afbrändes. I en dekoration af olikfärgade lyktor lyste midt framför paviljongen jägare-kårens gamla nummer — 26 — och gjorde en charmant effekt i den mörka höstkvällen.

*
*

Genom n. kung. angående genomförande af den nya härordningen förordnade K. M:t den 27. sept. 1901 bl. ,a.

att Värmlands fältjägare-kår och Hallands bataljon skulle fr. o. m. den 1. januari 1902 bilda ett nytt infanteriregemente, afsedt till besättning å Vaxholms och Oscar Fredriksborgs fästning och benämndt Vaxholms grenadjär-regemente.

Detta nya regemente erhöU därefter genom g. o. $\frac{1}{10}$ 1901 fältjägarekårens forna nummer 26 och bildades dess kompanier enl. g. o. $\frac{31}{12}$ 1901 genom ofverflyftning i hufvudsak af den personal, som då ingick i kompanierna vid Värmlands fältjägare-kår och Hallands bataljon sålunda, att Värmlands fältjägare-kårs 1., 2., 3. och 4. kompanier bildade regementets 1., 3., 5. och 7. kompanier, samt Hallands bataljons 1., 2., 3. och 4. kompanier reg:ts 2., 4., 6. och 8. kompanier.

Den 5. december 1901 fastställde K. M:t turlista för officerarne och den civilmilitära personalen vid Vaxholms grenadjär-regemente och blefvo då till detta regemente öfverflyttade följande, tillhörande

Värmlands fältjägare-kår:

i aktiv tjänst varande:

Kaptenerna: G. A. Bagge, B. C. J. Lilliehöök, C. G.

Ling-Vannerus,

A. H. Byström, R. D. E. Wahlberg, G. G. O. von Bahr och J. A. Kindberg; Löjtnanerna: R. Huss, C. G. V. Hammarskjöld,

D. A. Danielson, S.

A. S. Klingenstierna, C. Lilliehöök, G. A. A. Blum, E. O. Wid-

mark och Hj. Falk; Underlöjtnanerna: Ch. A. Leffler, C. L. Setterberg och F. Strömholm.

/ reserven:

Kaptenerna: C. C. K. Edborg, A. L. Andersson, R. L. Björck (major i armén), G. O. Cronhielm:

Löjtnanerna: W. A. Bäcklin, G. A. Sodenstierna, C. O.

Colliaidder; Underlöjtnanerna: J. Högman och R. U. H. Croneborg.

Civilmilitär personal af officers rangklass:

Reg:tspastor A. N. A. Randel, auditör J. H. Rundgren, reg:tsläkare A. J. Ligner, bat.-läkare A. Gullström, reg:tsintendent G. H. E. A. Låftman och musikdirektören C. O. Rosén.

*   ••   *

Värmlands fältjägare hade således den 31. december 1901 upphört att finnas till.

JÄGARLIF PÅ 1860, 1870 OCH 1880-TALEN.

AF

CLAES BRATT.

Skildringen af det lif, som under loppet af 1860-, 1870- och 1880-talen lefdes i det gamla jägarelägret på Trossnäs', nu så öde, fält, åter-väcker hos skildraren minnen af oförgänglig art. Visserligen finnas både glada och mindre glada sådana att anteckna, men i stort sedt äro de dock alla af den beskaffenhet, att man med vemodsblandad saknad fördjupar sig i dem.

Den skildring jag går att framlägga kommer uteslutande att byggas på mina egna intryck och erfarenheter. Jag har tyvärr intet annat att komma med. Dock skall jag försöka att vara så objektiv som en samvetsgrann memoirförfattare ägnar och anstår. Trots att jag skrif-ver i första personen skall jag bemöda mig att hålla min person så pass i bakgrunden, att densamma ej må undanskymma de små kulturhistoriska drag, jag kan hafva att framlägga!

Det var i början af 1860-talet som jag inträdde i jägarekretsen, den jag sedan kom att tillhöra i nära trettio år. Den 18. juni 1864 ut-examinerades jag från krigsskolan på Karlberg, och inom knappt en vecka senare gjorde jag — efter föregången uppvaktning för regementets chef öfverste Silverstolpe och »tjänstgörande major» öfverste-löjtnant Helin — mitt första inträde på Trossnäs fält. Där pågick då, under min onkel major Gösta Blums befäl, årets andra klass beväring-möte. Enligt den tiden gällande bestämmelser kunde man såsom lönlös underlöjtnant inte kommenderas till annan tjänst än till befäls-och regementsmötena. Till beväringmöten och expeditionstjänstgöring »inbjöds» man däremot helt gratiöst. Det vill med andra ord säga: man tvangs till en extra tjänstgöring, hvartill inte ett öres aflöning bestods. Ty det gick alls inte an att säga nej till en dylik inbjudning. En sådan var det emellertid, som jag nu emottagit och jag skyndade genast att hörsamma densamma, och det så mycket mer utan alla skrupler som det var min far och inte jag själf, som fick betala fiolerna!

Min far åtföljde mig på denna min första Trossnäsfärd. Såsom f. d. kapten vid Värmlands regemente var han gammal kamrat och vän

med samtliga äldre jägare-officerare, samt sålunda för mig den allra bästa introduktör hos mina nya förmän och kamrater.

I hans sällskap företogs alltså färden från mitt hem Brosäter på Värmlandsnäs till det tre och en half mil därifrån belägna Trossnäs fält. Framkomsten egde rum en stund före officers-kårens middag, och jag hann jämnt och nätt aftvätta resdammet och iföra mig paraddräkten innan matsignalen ljöd, och jag fick träda in för att föreställas.

Officers-kårens mässlokal hade på den tiden ej den glada och hem-trefliga fysionomi, som den genom den 1881 verkställda om- och tillbyggnaden erhöll. Grundstommen var visserligen nära nog densamma, men inom denna rymdes endast den stora matsalen med tillhörande kökslägenheter och domestikrum, ett mindre sällskapsrum, två expeditionslokaler samt — om jag minns rätt — 23 små bostadsrum, däraf regements-chefen disponerade två, öfverstelöjtnanten, majoren ooh kaptenerna hvardera ett, under det att subalternerna bodde två och två tillsammans. Eldstäder funnos endast i kökslägenheterna. I alla de andra lokalerna härjade fukten vårtiden så fruktansvärdt, att möglet dröp af väggarne, hvadan svåra halsflussepidemier hörde till ordningen för hvarje befälsmöte.

I ett af dessa smårum hade jag tillfälligt inkvarterats innan jag med min far inträdde i matsalen, där vi före oss funno hela den vid be-väringsmötet kommenderade delen af officerskåren samlad.

Antagligen för min fars skull vardt den föreställnings-iscen, som nu följde, rätt ceremoniös. Den begynte med att min far högtidligen föreställde mig för majoren, hvarefter denne i sin tur föreställde mig för mässens öfriga personal. Därefter grep man sig an med det väl-försedda smörgåsbordet. Det fanns två sådana. Ett för regements-officerare, kaptener och vederlikar och ett för subalternofficerare, och vid detta senare fick jag min beskärda del. Sedan man en god stund grundligt förplägat sig vid dessa, slog man sig ned vid det stora häst-skobordet, vid hvars öfre sida platsbefälhafvaren presiderade. Middagen bestod af tre rätter väl lagad mat, hvilket jag senare fann vara det i hvardagslag vanliga. Sön- och helg- samt andra högtidsdagar bestods det däremot fyra, och då dracks det vanligen också vin. Eljest förekom sådant — på den tiden — endast mera undantagsvis. Öl hörde däremot till hvardagslagets middagsdiet.

Under middagens lopp hälsade majoren min far — den gamle vännen och forne kamraten — välkommen, lyckönskande honom att ha fått sin förstfödde så långt på livvets slippriga vädjobana, samt mig därefter välkommen till regementet.

Major Blum var till sitt så väl yttre som inre en fulländad gentleman. Med ett särdeles fint utseende — (hans porträtt i denna bok

ger därom ett ganska klen begrepp) — och en ovanligt vacker figur förenade han ett synnerligen älskvärdt och elegant uppträdande. Son till regementets forne chef, den finske hjälten Mikael Adolf Blum, af en gammal liffländsk adlig ätt, och hans maka, född grefvinna Mörner, hade han undfått en för den tiden särdeles vårdad uppfostran. Redan som ganska ung officer blef han fästad vid general Löwenhjelm's stab, och tillvann sig där genom sin älskvärdhet, duglighet och plikttrohet ett sådant anseende, att han redan vid 36 års ålder befordrades till major. Efter general Löwenhjelm's afskedstagande återgick han emellertid till tjänstgöring vid sitt regemente och förde nu där med både allvar och kraft, men på samma gång med både älskvärdhet och humanitet sitt befäl.

Då det för mig — 19 år som jag var — föll sig svårt att i detta stora sällskap besvara den skål, som riktats till mig, var jag glad att befrias därifrån därigenom att min far -inlade ett tack ifrån mig i det, som han för egen del uttalade. Efter middagen serverades kaffe, likör och punsch, hvilket — efter hvad jag senare kom underfund med — hörde till så godt som hvarje dags sedvana. Njutandet af denna traktering blef emellertid af ganska kort varaktighet, enär en knapp halftimme efter middagens slut utryckningssignalen kallade till allvarligare sysselsättningar. Eftermiddagsexercisen pågick sedan — med en half timmes uppehåll — från klockan $\frac{1}{2}$ 4 till 8, då — efter för-rättadt korum — aftonmåltiden intogs. Därefter började den för officerskåren gladaste tiden på dygnet. Efter supén samlades nämligen dess medlemmar ganska mangrant i matsalen, där punschborden då i all hast framdukades.

Mina intryck af denna min första afton i min nya kamratrekrets voro ganska angenäma. Alla voro glada och muntra, alla vänliga mot den nykomne, som de alla flitigt tryckte med glas i hand. Med samtliga underlöjtnanter och flere löjtnanter blef jag bror redan denna första kväll, och allt syntes mig för den skull lofva godt för framtiden. Dock tyckte jag redan då, att det fanns en och annan, som umgicks litet för oförsiktigt med punschen. Längre fram kom jag underfund med, att ett särskildt koteri inom officers-kåren offrade rätt så mycket, för mycket åt Bacchi gudom. Dess bättre voro dock dessa i afgjord minoritet. Hvad jag särskildt tyckte illa om, och* föröfrigt alltid ogillat, var dessa personers bruk att vid skålandet kräfva att glaset ständigt skulle drickas i botten. Dess bättre är denna simpla sed bland hyggligt och anständigt folk nu för längesedan bortlagd.

Vår samvaro denna kväll — och för öfrigt de flesta af våra andra kvällar — urartade emellertid inte till ett simpelt dryckeslag. Till all lycka kom däruti ett inslag af högre värde —: *musiken!* Regements-

musiken spelade nämligen under en timme på planen utanför officerspaviljongen, dörren till den utanförvarande verandan stod öppen, och dit ut smögo sig stundtals några af oss yngre för att njuta af de vackra tonerna i den stilla, ljusa sommarkvällen.

Men detta var inte allt! När regementsmusiken slutat sin konsert, stämde fyra af kamraterna upp en kvartett, och det på ett sätt som mycket öfverraskade oss bägge, som inte varit i tillfälle att höra deras utmärkta prestationer. — Det var nämligen fyra oförlikneligt goda och väl sammansjungna sångare, som här uppträdde, alla därtill goda pianister och väl skolade solosångare. Bränder sjöng första tenor, Florman andra. Beckman första bas, Hahr andra.

Den senare — en utmärkt fin och behaglig ung man — hade genomgått Musikaliska akademien och var både som pianist och sångare fullkomlig artist. Och en sådan basstämma som hans har jag hvarken förut eller senare hört maken till, så outgrundligt djup, men på samma gång så klangrik och fyllig var den. Han slutade också — till stor förlust för vårt land — såsom professor vid ett musikkonservatorium i Nordamerika, dit han efter några år begaf sig för att nå en bättre utkomst än den militära banan i hemlandet bjöd. — Branders tenor var af en högst ovanlig fägring. Den var — om jag minns rätt — utbildad af professor Berg. Beckman var redan som ung student erbjuden anställning vid Stockholmsoperan. Hade till och med redan instuderat sin debutroll —: Bertrams parti i Robert af Normandie, — då han, på grund af sin faders, den stränge' gamle Klara-komministerns hot om förbannelse, nödgades slå operan ur hågen för att i stället vända den åt det militära kallet. Men musiken öfvergaf han därför icke. Vid den tid det här är fråga om var han, utom officer, dels musikdirektör vid regementet, dels sång- och musiklärare i så väl Karlstads högre allmänna läroverk som dess folkskolelärareseminarium. Florman hade inte samma musikaliska underbyggnad som de andra tre. Men äfven han var mycket musikalisk samt hade en vacker och sympatisk röst.

Denna utmärkta sångarskara sprängdes emellertid efter några år. Hahr reste till Amerika. Florman och Beckman togo afsked. Endast Bränder stod kvar till pensionsåldern. Men kring denna sångarveteran fylkades snart en ny sångarfalang af åtminstone delvis mycket god beskaffenhet. Först kommo Bagge, Låftman, Cronhielm och Byström. Därefter Uggla, Randel, Rundgren, Danielson och Holmberg, samt dessutom i följd efter hvarandra musikdirektörerna Åström, Blomqvist och Rosén. Repertoaren af så väl kvartett- som duett- och solosång kunde sålunda alltjämt hållas vid makt till stor trefnad och njutning för oss

alla; och det så mycket mer som flere af de nämnda samt dessutom Carl Gustaf Ling-Vannerus voro skickliga pianister.

Jag påminner mig med stolthet det starka intryck våra sångares "prestationer utöfvade äfven på utomstående. Så blef exempelvis gamle kapten Oskar Gyllenram vid gottlänningarna under sin tillfälliga tjänstgöring hos oss rent förhäxad däraf. Liksom hypnotiserad jämkade han sig, när sången började, småningom allt närmare sångargruppen, där han sedan i hänryckt beundran blef stående så länge sången ljöd. Och länge efteråt mindes han dessa njutningsrika stunder. När jag flere år efteråt såsom major vid Alfsborgs regemente gästade honom på hans gods Stora Ekered i trakten af Ulricehamn, kom detta fram i det tal, hvarmed han då hedrade den forne jägare-kamraten. »Det fanns där» — yttrade han bland annat — »inte blott en präktig trupp, en älskvärd officers-kår och ett kamratskap, sådant som det just synes mig böra vara, utan där var därjämte ett *sångarhof*, i hy ars krets jag till-bragte några af de njutningsrikaste stunderna i mitt lif.»

En gång efter en ansträngande inspektionsdag inför general Ryding, då sången på kvällen under några timmar klingat på sitt vanliga anslående vis, samt Bagge känsligt och varmt deklamerat ett par Runebergs-dikter, tog generalen i sitt afskedstal upp slutstrofen i en af dessa på följande sätt: »Där inom ett regemente eller en kår efter arbetsdagens slut kamratkretsen hålles samman med musikens och poesiens band som här —: där har man rätt att tänka och tro, att än kommer dag, än är ej allt förbi!»

En annan gång — jag låg då kommenderad vid Gymnastiska Centralinstitutet i Stockholm — hände det, att Florman och Beckman samtidigt gjorde hufvudstaden ett besök samt att i anledning däraf de där vistande kamraterna trummades ihop till en liten aftonunderhållning på det lilla kaféet »Hörnan» vid Fredsgatan, där vi fingo det längst in i filen belägna pianorummet till vårt förfogande. Bland de tillståes-kommande befunno sig både Bränder och Hahr. Kvartetten — den *stora* kvartetten — var sålunda fulltalig. Det dröjde för den skull inte länge, förrän sången tonade för fulla strupar. Den ena kvartettsången af löste den andra. Beckman drog dessirtem bland annat sitt debutnummer arian »Helvetets drott» ur Robert. Hahr sjöng, utom Jätten och Svinaherden, Sarastros båda arier ur Trollflöjten samt Porter-visan ur Marta och »Hvilken dåre» ur Ernani, under det att Bränder med sin om Oskar Arnoldsons påminnande härliga tenor bjöd på flere af denne store sångares paradnummer.

Länge hade emellertid detta inte pågått, förr än en af serveringsflickorna kom in och å den i de yttre rummen församlade publikens vägnar frågade hvad det var för sångare. Man hade trott att det var

några af Operans förnämsta krafter, som samlats därinne, men när man fick veta att hvarken Arnoldson, Willman eller Behrens funnos där, så blef man ytterligt nyfiken på hvilka andra det kunde vara, som presterade en sådan sång. Hvilken min som gjordes när man fick veta, att det var officerare från Värmlands fältjägare erforo vi ej; men när vi några timmar senare aflägsnade oss för att intaga vår på Operakällaren beställda supé, så stod hela publiken därute upp och gaf under vår förbimarsch en helt enkelt ovationsartad applåd, den vi bugande åt alla sidor mottogo som om vi varit sångare allesammans.

Jag har uppehållit mig länge vid de musikaliska förhållandena inom regementet-kåren. Men jag har gjort det med afsikt *därför*, att jag velat starkt markera hvilken roll desamma spelade i vår samlefнад, samt dessutom göra klart hur ofantligt denna faktor bidrog till sällskaps-tonens inom vår mäss höjande. Ju flere etiska moment, som kunna läggas in i lifvet inom en mäss, där det förfinande kvinnliga elementet saknas, dess bättre. Och ju noblare kvalifikationer dessa element innesluta, dess kraftigare verka del Det är i så fall en kolossal skillnad på den verkan några goda musikaliska förmågor med *våra* sångares läggning åstadkommer och den, som frambringas exempelvis af till kabaretdamer utklädda officerares fröjdvisor eller genom mer eller mindre groteska clownupptåg!

Jag återvänder emellertid till skildringen af mitt första inträde i tjänsten och mina intryck från därefter närmast följande tjänstgöringstid.

Dagen efter inträdesfesten mottog jag order att klockan half tio förmiddagen anmäla mig till tjänstgöring på kapten Adelskölds kompani. Jag hann således både att intaga frukost och att vid hans afresa säga min far farväl, innan jag på allvar skulle därän med min tjänst.

Hela den innevarande styrkan — befäl så väl som trupp — var under alla möten, undantagandes befäls- och stamrekrytmötena, förlagd i tärtläger midt framför och tätt intill officers-paviljongen. Den under de närmaste åren tillkomna lägerparken fanns det då ingen tillstymmelse till, och lika litet till någon af de andra täcka parkanläggningar, som de senare jägare-generationerna hade att lustvandra i. Lägerbyggnader funnos på den tiden heller inte många. Officers- och underofficerspaviljongerna, rekrytbaracken, sjukhuset, kruthuset, gevärs- och persedelförråden samt ett par hemlighus — se där allt som då förefanns.

Exercisfältet sträckte sig då kalt och bart ända in till officers-paviljongen utan en enda förmedlande plätt med svalkande skugga. De enda träd, som funnos, voro de sekelgamla björkarne utmed den förbi-strykande landsvägen, samt två rader sprickiga alar, som sträckte sig från officers-paviljongens gaflar till tärtlägrets baksida.

Anmälningen för min kompani-chef och nyvordne farbror Adelsköld aflopp helt gemytligt. Jag' möttes genast vid min strama anmälan med ett: »Välkommen på kompaniet, min gosse! Du skall ha tredje plutonen. Af fanjunkaren får du namnförteckning öfver manskapet samt del af dagordningen och livad mera du kan behöfva att veta —»; så ungefär föllo den vänlige gubbens ord.

Klockan tio minuter före tio blåstes ställning. Jag öfverräknade och aflämnade min pluton till kompani-chefen, och så bar det — på gifven utryckningssignal — af ut på fältet. Jag fick mig genast en reprimand för att jag som plutonchef i kompaniets tät ej höll rättning på de andra utryckande kompanierna. Jag blef ganska ledsen för att det skulle börja så illa, men jag hade ingen aning om att *del* skulle vara så noga med en sådan sak. Dock blef jag tröstad, när vid första rast kompani-chefen kom bort till mig och helt godmodigt yttrade: »Ser du, min gosse, vi hålla så noga på, att vid utryckningen alla kompaniernas täter äro i höjd med hvarandra. Det ser så bra ut och ger ett så godt intryck af ordning. Och ordning — ser du — det måste man hålla på in i de allra minsta detaljer.» Och så visste man det!

Emellertid arbetade jag flitigt med min pluton. Det var kraftiga, duktiga och villiga Jössehärads-pojkar, som jag hade att göra med, och de bjödo till allt hvad de förmådde. Föregående år hade de gjort femton dagars möte, och vid min ankomst hade de undanjort några dagar af andra årets lika långa möte, så de hade ju en svag aning om hvad saken gällde.) Men nog (tyckte den .forne kadett-korpralen, att det var en enorm skillnad mellan dem och den trupp, hvarvid han förut varit van.

Ända sedan krigsskolan på Karlberg — eller den då så kallade Krigsakademien — på 1700-talet inrättades, gafs det intill midten af 1870-talet två helt olika sätt att vinna officersbefordran: det ena att genomgå nämnda krigsskola, det andra att gå den så kallade kursarevägen. Det förra kräfde under den tid, det här är fråga om, normalt fyra å fem år, de senare däremot i regel blott ett enda.

Det är gifvet, att denna stora skillnad i utbildningstid skulle vålla en högst betydande skillnad i kadetternas och kursarnas prestationsförmåga på det militära området, samt att denna skillnad ännu långt efter officersutnämningen skulle göra sig förnimbar.

Med åren utjämnade sig denna skillnad allt mer och mer. Ju längre det led begynte nämligen medfödda anlag och till fortsatta studier drif-vande intresse så småningom göra sig gällande därhän, att inom förste-löjtnants- och kaptensgraderna det var dessa senare faktorer, som satte duglighetsmärket på individerna.

På hvilket af de nämnda sätten man än vunnit sin officersgrad, klädde sig dock för bäggedera inträdet i officerstjänst och lifvet på mötesplatsen i alldeles lika former.

Värmlands fältjägares trupp utgjordes — som på den tiden alla svenska regementens — af stam och beväring. Stammen var, i olikhet med andra landtregementen, värfvad. Vid den första anställningen var tjänstetiden sex år. Rekapitulation förekom dock, och då i regel på tre eller sex år. Än ytterligare rekapitulation förekom nog också, men detta hörde — hvad de obefordrade beträffar — mera till undantagen. Korpralerna däremot, som hade samma befälstillägg som *sina* indelta kolleger, tjänade ganska allmänt »på pension» — d. v. s. i 25 år. Ung trupp och gamla korpraler karakteriserade sålunda regementet. Fördelarne af en sådan sammansättning voro påtagliga nog.

Ända in på 1870-talet utgjorde manskapslönerna endast 36 kronor per år, däraf 5 kronor voro inkvarteringspengar, hvilka endast fingo åtnjutas af dem, som hade »stadigt hemvist och ständig sysselsättning». Detta hade på min tid i regel alla, men fullt tillfredsställande blef rekryteringen dock icke, förr än lönerna på öfverste Falks initiativ höjts till 75 kronor per år, värfningspengarna oräknade. Hvad som vidare i hög grad underlättade rekryteringen var inrättandet af underbefälsskolan på Karlsborg. Därigenom blef det nämligen inom västra Värmland och Dalsland modernt, att förmögna bondsöner togo värfning vid Värmlands fältjägare dels för att undgå den oaflönade beväringsexercisen dels för att genomgå denna för deras civila yrken så utbildande skola. Den småningom skeende utsträckningen af stammens öfningstid gjorde härutinnan intet afbräck, men verkade i stället oerhördt utvecklande i så väl kroppsligt som intellektuellt hänseende på truppen. Och när man väl kommit så långt var det i sanning en charme att föra befäl of ver den unga, villiga och följsamma trupp, som då danades, och som tillsammans med de gamla, säkra befälskraftiga korpralerna bildade ett helt af på sin tid utomordentlig konsistens.

I början af min tjänstetid var dagordningen i regel följande:

Klockan 5,— fm.	revelj; manskapets kaffe.
» 5,45	» uppställning och korum.
» 6,—	» utryckning till exercis.
» 8,—	» inryckning och frukost.
» 9,50	», uppställning.
» 10,—	» utryckning.

Klockan 1,— em.		inryckning och förgadring; manskapets middag.
»	1,05	» vaktombyte.
»	1,30	» officerames och underofficerarnes middag.
»	3,20	» uppställning.
»	3,30	» utryckning.
»	5,30	» inryckning.
j>	6,—	» utryckning.
»	8,—	» inryckning, korum; order och aftonmåltid för alla parter.
»	10,—	» Tapto.
»	10,30	» Tystnadssignal.

Några variationer förekommo nog då och då — särskildt beträffande frukost- och middagsrasternas längd —, men detta var i hufvudsak det sedvanliga. Med vaktombyte — vid hvilket alla officerare skulle vara närvarande — samt order, visitationer m. m. hade man sålunda minst tio timmars daglig tjänstgöring. Äfven för den som var ung och stark kändes detta understundom inte så litet tröttande, och det så mycket mera, som öfningarna så godt som uteslutande rörde sig omkring det rent formella samt sålunda voro rätt så enformiga.

Af historien känner man, hur enormt den militära bildningen efter Napoléons fall gick tillbaka i alla länder. Det var, som om denna krigskonstens jätte aldrig funnits till, och inte hans talangfulla uttolkare Clauzewitz, Willisen, Jomini, Rogniat m. fl. heller. Man nöjde sig med att träget gå i de gamla väluppkörda förnapoléonska hjulspåren och tänkte knappt på annat än petitesser och detaljer, ju obetydligare ju bättre. Utom dess skulle allting klafbindas. Någon den ringaste fläkt af själfständigt dömande och handlande var öfver hufvud inte med-gifvet. — För hvarje möte uppgjordes af tjänstgörande majoren ett öfiingsprogram, däruti för hvarenda timme bestämdes hvad som skulle öfvas, och den enda makt, som härutinnan kunde göra ändring, var — utom det gudasända regnet — fördelningsgeneralen eller, som han då kallades, generalbefälhafvaren. När dennes order om inspektion anlände, fick öfningsprogrammet för en dag eller par beskedligt stoppas i fickan. Programmets innehåll var eljest så godt som oföränderligen sluten ordning, spridd ordning, instruktionsläsning, hälsning och puts. Bevakningstjänst öfvades under 1860-talet knappast mer än de tre, fyra gånger som Gösta Lilliehöök höll föredrag och förevisning däruti. Målskjutning fanns ju äfven på programmet, men den inskränktes till några få timmar samt betraktades mest som ett onus. Den utfördes dessutom — egendomligt nog — ej med de gevär, som hörde till utrustningen, utan med de gamla tappstudsare, som ännu funnos på

vårt förråd. Utom att några lösa skott lossades innan skarpskjutningen tog sin början, existerade ingen förberedande målskjutning alls. Det var bara att marschera till skottvallarne i Mällby-skogen och där så raskt som möjligt bränna af det bestämda antalet skott: och därmed bastå.

Fälttjänstöfningar förekommo också. De voro af två slag: fälttjänst-öfningar i Mällby-skogen och fälttjänst på längre afstånd från mötesplatsen. Båda dessa voro till sitt kynne väsentligen olika. Till de förra, hvartill i regel användes ett eller par tre å fyratimmarsryck under regementsmötet, utmarscherade hela regementet med musik-kåren och hela den beridna staben i spetsen till den nämnda, omkring en kilometer från lägret belägna skogen, där halt gjordes samt ett å två kompanier beordrades att i egenskap af fiende taga ställning ett stycke längre in i skogen. När detta var gjordt utbeordrades en »officerspatrull» att utforska fiendens ställning och därom gifva rapport. Denna patrull framryckte då, men behöfde ej gå många steg innan den kunde iakttaga, hvar fienden stod. Ja, jag påminner mig, att vid ett dylikt tillfälle den utsände patrullbefälhafvaren, löjtnant Bränder, från själfva den plats, därifrån han gjorde sina iakttagelser, kunde till regementschefen anmäla: »Fienden står där uppe vid sandgropen.» — När anfallet sedan sattes i gång, så utfördes det med tiraljörer 30 å 40 steg framför den i s. k. anfallskolonn formerade bataljonen samt bestod mest i ett hejdlöst springande och »poande» och i förtviflade försök att så kalladt öfverflygla fiendens skyttelinje. Det ansågs nämligen för ett stort taktiskt glansnummer, om den ena »kedjan» kunde med några rotar öfverflygla den andra. Ropet: »Öfverflygla dom» hördes för den skull ofta, och man sprang sig — allt inom närhåll samt med fullständigt uppgifvande af sambandet i skyttelinjen — helt andfädd för att komma åt att slänga några rotar utanför fiendens skyttar, hvilka å sin sida rusade ut med lika fart för att hindra den farliga manövern. Det var ju ren barnlek detta, men sådan var tiden.

Fälttjänstöfningarna på större afstånd från mötesplatsen kräfde där- emot en vida större apparat. Hos oss omfattade de i regel tre dagar i slutet af regementsmötet, hvilket ju var respektabelt nog. Flere dagar förut skrefvos i de stora orderböckerna flere sidor fulla med bestämmelser angående utförandet, och dagen före fälttågets öppnande var hela lägret i den lifligaste rörelse. Trossvagnarne drogos fram och packades. Officerarnes fältkök — present af konung Karl XW under lägret på Axvall 1865 — letades fram och fejadades. Officers- och underofficersmatlagens »mammor» hade långvariga öfverläggningar med restauratriserna angående egen och sina hufvudmäns proviantering, samt kompani-cheferna och deras fanjunkare ett liknande bestyr angående truppens. Men när allt detta var klappadt och klart, så var

det med ett stolt medvetande om att allt var i behörig ordning som man marscherade iväg, sina okända öden tillmötes.

Om någon föregående träning i marsch och packningsbärande var det under 1860-talet aldrig fråga. Först vid manövern kommo de full-packade ränsarne på allvar på, hvilket åter hade till följd, att truppen under de mången gång ganska långa marscherna pressades mycket hårdt. Men den var uthållig och villig samt, såsom åtminstone vi yngre af befälet, glad att få byta ut enformigheten på heden mot några dagars rörligt jägarelif i skog och mark.

Själftva utförandet af manövern ställde sig vid skilda tillfällen rätt olika. Ibland kunde små situationer framställas, hvaraf ett och annat för den taktiskt intresserade kunde vara att inhämta. Men för det mesta var dock förhållandet alldeles motsatt. Öfverste Silfverstolpe gaf då och då ett och annat godt uppslag och likaledes major Bl u m, när han någon gång fick reda sig på egen hand.

Innan jag går vidare, vill jag begagna tillfället att inflicka några ord om Öfverste Silfverstolpe, som var regementets chef när jag inträdde däri. — Öfverste S. var en riddersman »sans peur et sans reproche» i hvarenda tum. I dansk-tyska kriget 1848—49, hade han utmärkt sig för öfverdådig — det sades till och med för allt för öfverdådig — tapperhet och bar därför, utom andra yttre hederstecken, en välförtjänt medalj för tapperhet i fält. Att han var en den gamla skolans man kan man inte förtänka honom, då han däruti var både född och fostrad. Men den stora erfarenhet han i både krig och fred förvärfvat gjorde att han på ett lika värdigt som hvad regementets utbildning beträffar — efter den tidens fordringar — utmärkt sätt fyllde sin plats som chef.

I tjänsten var han sträng, men rättvis och, när anledning därtill förelåg, erkännsam. I umgänget var han älskvärd och tog sig sina yngre kamrater med stor gästfrihet och välvilja an. När han 1870 lämnade regementet, saknades han mycket. Öfverste S. efterträddes af dit-tillsvarande öfverstelöjtnanten Helin, som några år förut kommit till oss såsom »present» från våra grannar I. 22.

Med Gösta Liliehöoks majorsutnämning och Öfverste Falks ett år senare öfvertagande af chefskapet öfver regementet kom en ny anda in i våra öfningar samt mera planmässighet i både deras förberedande och genomförande. Dessutom infördes då rätt omfattande taktiska öfningar utan trupp såsom förberedelse till de egentliga truppöfningarna. Själft höll regementschefen dels högst lärorika kritiker öfver utförda öfningar, dels med spändt intresse åhörda krigshistoriska och taktiska föredrag, hvilka inte kunde undgå att verka både väckande och höjande på alla som voro i ringaste mån mottagliga därför.

Blott en enda gång förut hade hos oss något liknande förekommit.

Det var när general Leuhusen vid en inspektion anbefalldes och själf ledde en. för I. 22 och I. 26 gemensam taktisk öfning utan trupp. Att vid detta tillfälle kritiken hufvudsakligen kom att sysselsätta sig med den, som bland alla deltagarne utan jämförelse stod högst så väl i fråga om kunskaper som i förmåga att göra dessa fruktbärande i handling, nämligen kaptenen vid I. 22 Julius Mankell, berodde nog ej — som några höllo före — på vederbörandes önskan att opåtaladt få kalfatra en politiskt oliktankande — därtill voro så väl general L. som hans stabschef Timoleon Berg alltför stora gentlemän — utan för visso därpå, att Mankells arbete —: ordnandet af försvaret af Norsälfslinjens nedre del mot anfall västerifrån — var det enda af den betydelse, att det inbjöd till ett mera ingående tankeutbyte.

General Leuhusen var äfvenledes den förste under min tid, som anordnade samöfning mellan I. 22 och I. 26. Det var en lika ansträngande som lärorik sådan, som han bragte till stånd under — om jag minns rätt — regementsmötet 1871. Den pågick i flere dagar och sträckte sig genom Nors och Frykeruds socknar ett godt stycke inom Fryksdalens gräns. Markerade trupper förekommo därvid för första gången. Den bataljon af dessa senare, som vid detta tillfälle formerades, kom det på min lott att föra, så bara underlöjtnant jag än var. Jag påminner mig från denna manöver än i dag lifligt en min patrull-befälhafvare N:o 59 Ljungs rapport vid återkomsten från en rekognoscering. »Ve Gönås ä dä minst ett kompani Blå, å i skogen hitom va dä så möna Blå, när ja skulle smyge mej tebakars, att dä va ända som i en mörstack. Te sist ble ja så rasen, att ja ga mej den onne på att när ja kommer hem å träffer bror min, som ä' soldat ve di Blå, så ska' åtminstingen *han* ha' smörj!»

Efter general Leuhusens förenämnda samöfningsförsök upptogs hans idé af I. 22:s dåvarande chef öfversten, sedermera generalmajoren Wij-kander. Och åt de öfningar af sagda slag, som han genom öfver-enskommelse med öfverste Falk bragte till stånd, förstod han att gifva både fart och intresse. Öfverste W. var för öfrigt en man, som i mångt och mycket och inte minst det militära var långt före sin tid. Han besatt dessutom en betydande förmåga att belysa de under öf-ningarna timade tilldragelserna med en lika skarp — stundom kanske väl så skarp — som lärorik kritik.

För öfrigt hade öfverste W. en förmåga att ta' sina värmlänningar — och våra jägare med för resten —, som var mycket framstående. Härvid hjälpte honom hans i riksdagen och på andra framstående poster förvärfvade stora — om ock något för teatraliska — talemåten ett långt stycke på väg. När våra jägare första gången hörde honom, fick man bland dem efteråt höra yttras: »att i hela Varmelann

fins dä' ingen präst, som kan tale så grant som han»; och det var nog det förnämsta betyg, som de kunde ge.

Under 1874 års stora fältmanöver stodo jägarne i öfverste W:s brigad. Till tilldragelserna under denna torde jag återkomma i det följande,

En liten anekdot om öfverste W. kan jag inte underlåta att i detta sammanhang inflicka, ehuru den ligger utanför det närvarande ämnet. Det påstods om honom att han — ehuru eljest af ett rätt despotiskt kynne — lämnade sina fyra söner — hvilka alla sedermera blefvo mycket framstående män — stor frihet inte allenast i tal och svar, utan äfven i handling. En af dessa söner studerade i Lund och anmälde sig därunder till deltagande i ett studentmöte i Köpenhamn. Under detta hade af svenska studenter i den danska hufvudstaden tillställts några i den grad skandalösa uppträden, att både den danska och den svenska pressen ansåg sig nödgad att taga saken om hand. Orolig öfver att hans son möjligen skulle vara inblandad i denna affär telegraferade öfverste W. till denne samt begärde omgående telegrafsvär om huru härmed förhöll sig. Svaret kom ögonblickligen. Det var af följande lydelse: »Full redan i Malmö kom jag aldrig med till Köpenhamn.» Om pappan blef glad öfver detta i allt fall från all oro befriande svar, förmåler inte historien.

*

#

Truppens provianteringsförhållanden voro på 1860- och 1870-talen allt utom väl ordnade. Maten kokades i öppna kokgrafvar nere vid Norsälfsstranden, där löf och sand ofta kommo i tillfälle att krydda anrättningarna. Beståndsdelarna i provianteringsstaten voro i allmänhet fullgoda, men tillagnings- och utspisningssätten jämte den ringa omväxlingen gjorde dem till sist onjutbara nog. Någon sorts servis fanns det heller inte tillgång till. Man åt, sittande på bara marken, med träskedar, dem hvar och en själf fick bestå sig, ur de gamla, till utrustningen hörande kopparflaskorna. Någon klagan öfver dessa primitiva förhållanden hörde man emellertid sällan eller aldrig. Truppen tog det som det så skulle vara, äfven om sanden gnisslade under tänderna, eller en och annan välinkokt löfmask någon gång hittades i ärterna eller vällingen.

Först under öfverste Falks tid ordnades dessa förhållanden till ett bättre. För medel som anskaffades genom försäljning af skulor och öfverblifven proviant, hvilka förut aldrig tillvaratagits, inköptes matbord och bänkar samt tennservis, skedar, knivar och gafflar m. m., hvarjämte genom provianteringsstateis omläggning åtminstone någon grad af omväxling åstadkoms. Egendomligt nog mottogos dessa re-

förmer inte med samma ogillande, som drabbade mina små försök i samma riktning, under 1869 års skarpskyttemöte, för hvilket jag var själfständig befälhafvare. Detta föll nämligen en del af kamraterna lika litet på läppen som att jag hvarje middag före inryckningen anslög en halftimme till badning i den i Norsälven utmynnande Ärbäcken. Men denna olikhet i bedömandet af dessa i viss mån likartade sträf-vanden att förbättra *truppens* förhållanden kom sig väl däraf, att det ansågs oförskämdt af en underlöjtnant att komma med reformer. »Qvod licet jovi, non licet bovi», tänkte man väl och behandlade reformatörerna därefter.

Officerarnes mathållning bekostades då som nu helt och hållet af dem själfva. Men meningen var väl, att den mötestiden utgående dag-aflöningen skulle utgöra ersättning för provianteringskostnaderna. Trots de då rådande billiga prisen räckte emellertid aldrig aflöningen till att täcka dessa, åtminstone inte för subalternerna, hvilkas aflöning då för tiden utgjorde endast två kronor per dag. Priset för officerarnes mat understeg nämligen aldrig 2 kr. 50 öre per dag; ja ett par år, då vi försökte oss med eget hushåll, steg den på grund af dålig ledning och bristande tillsyn från de båda mat-officerarnes sida, till inte så litet öfver fem kronor per dag. Under så godt som alla år var emellertid mathållningen i mässen utmärkt. I den nödtid, som är rådande när detta skrives, vattnas det riktigt i munnen, när man tänker på det goda kosthåll, som då bestods. Till frukost fick man kaffe, smör, bröd, ägg, mjölk, rikligt med källskuret samt varmrätt. För middagens matordning har redan redogjorts. Till kvällen fick man smörgåsbord och varmrätt. Middag och kväll fanns dessutom brännvin att tillgå. Till frukost serverades däremot aldrig sådant mer än en enda gång och då blott till en enda person. Någon spjufver hade nämligen en morgon placerat ett bräddfyllt brännvinsglas framför kapten Godenius, hvars smak för starka drycker var ganska utpräglad. När G. — efter att ha satt sig till bords — fick syn på glaset, hörde man honom med stentorsröst kalla på en af uppasserskorna samt gifva henne befallning att genast ta bort supen. Sidokamraten Sparre, som tydligen kände till hur den kommit dit, frågade då helt troskyldigt, hvarför i all världens dar den inte kunde få stå kvar, hvartill G. argt genmälde: »Nej —; för då super jag ur honom. Lotta, ta' bort honom genast!» Men när Lotta lydigt skulle till att bära den farliga frestaren bort, så hördes till allas vår obeskrifliga förlustelse Godenius med fulla lungor ropa: »Nej! Lotta, ta' hit honom», hvarefter han ärligt tömde den i ett enda svepande!

Jag har förut yttrat mig något om lifvet i mässen, men vill nu anförä ytterligare några drag därur. Jag har redan nämnt, att för-

täringen af spritdrycker — särskildt punsch — spelade en ibland kanske något för stor roll vid vår samvaro. Men i själfva vår mässlokal hölls dock punsehdrickmngen i allmänhet inom en viss återhållsamhetens gräns, som inte gärna fick utan anmärkning öfverskridas. Det fanns emellertid ett kotteri — med hvilket vi andra gu'bevares nog då och då slogo oss i slang —, som ogärna höll sig inom denna gräns, och som för att i fred få öfverskrida densamma tidt och tätt anordnade små extra punsch- och toddykollatioier i det rum på vår paviljons nedre botten, som i anledning av särskildt det nämnda kotteriets trägna tillhåll där fick binamnet: »Källaren Röda Näsan».

På denna källare gick det ofta så hett under sköldarna till, att det långt in på nattkröken hördes i hela södra halfdelen af huset. Själff kallade sig stamkotteriet för »lif- och sjätte» därför att dess flesta medlemmar tillhörde dessa kompanier. Dess själfskrifne ledare var chefen för sjätte kompaniet, den ofvan nämnde kapten Godenius — vanligen biskopen kallad (jfr major C. Adelskölds minnen). G. var en både duglig och duktig karl, mera bemärkt dock som järnvägsingeniör än som militär, men främst dock som Bacchi-dyrkare. Han var på sin tid en af Wilhelm von Brauns bästa vänner, och hade i hans skola lärt åtskilligt i den vägen. — Om von B. och en annan dennes vän doktor Klosterberg hörde jag Godenius en gång berätta en anekdot, den jag anser värd att anföra, betecknande som den är för det civila kotteri, hvartill kamraten Godenius hörde! — Von Brauns Stockholmsvänner voro samlade i ett af hufvudstadens dåvarande småkaféers enskilda rum. Efter en stunds prat och pokulerande framsade von B. en af honom nyförfattad dikt, som lifligt uppskattades. När applåderna slutat tog emellertid doktor K. till orda och förebrådde von B. för att denne, som skrifvit så mycken poesi, aldrig ägnat honom, en af von B:s äldsta och bästa vänner, en enda rad. — »Kära du» — genmälde von B. härtill — »däri har du alldeles rätt, men vill du låta mig få fem minuter på mig, så skall det felet vara repareradt.» Efter detta drog sig von B. en stund afsides, men framträdde därefter, äskade ljud och yttrade: »Nu är poemet färdigt. Det har till titel: *En väns råd till järn-vägsläkaren doktor Klosterberg och lyder som följer:*»

»Järnvägsbödel röd till färg,
utan vilja, utan märg,
du, som jämt till krogen stjal dej,
aldrig kan det här gå väl dej;
gå i kloster, Klosterberg
annars super du ihjäl dej!»

Att jublet, som följde på denna uppläsning, blef stormande behöfver knappast nämnas, och doktor K., som hade alldeles för godt hufvud

för att känna sig stött och som dessutom nog kände med sig, att bilden var sann och rådet godt, deltog däruti med både styrka och liflighet.

Jag har anfört detta också *därför*, att jag velat rädda den lilla humoristiska biten från att helt och hållet falla i glömska.

Lif- och sjätteklubbens — om man så får kalla den — verkliga spiritus rector var emellertid i dubbel bemärkelse förstelöjtnanten på Lifkompaniet Hjalmar Ugarph. Denne var eri mycket begåfvad man samt, när häri så ville, en särdeles angenäm sällskapsmänniska. Men han var på samma gång i högsta grad härsklysten och själf tillräcklig. Såsom militär hade han sina sidor! Så länge det gällde instruktionsläsning och exercis på öfningsfältet, var han i sitt esse, men så snart det kom an på lösandet af äfven de mest elementära taktiska uppgifter utom öfningsfältet var han totalt ur spelet.

Emellertid hade hans egenskap af »exerciskarl» ställt honom så högt i vår dåvarande mycket värderade general Rosensvärds tanke, att ett år, då kåren var i tur att lämna kompani-chef till volontärskolan på Karlsborg, kår-chefen, öfverstelöjtnant Kuylenstierna, fick från generalen emottoga en för kapten U. i hög grad smickrande skrifvelse, däri uttalades generalens önskan att U. skulle utses därtill. Härvid var ingenting annat att göra än att gå generalens önskan till mötes, oaktadt att chefen, som kände bättre till hurudan U. var bakom kulisserna, för sin del tviflade på, att denne på sätt, generalen förutsatte, skulle kunna fylla den förelagda uppgiften.

Och i detta fall blef det tyvärr chefen som fick rätt. Ty när U. väl kommit till Kaiisborg, så sprack det helt och hållet för honom både hvad beträffar tjänsten och konduiten. Ty när han beträffande den förra såg sig allt mer distanserad af de andra kompanicheferna, tilltog i så hög grad hans begär att dränka sin besvikelse, att han inte längre kunde brukas vid skolan. Han blef sjukanmäld och hemskickad, och under de få år han sedan lefde var han blott en ständigt tynande skugga af sig själf.

Under 1860- och 1870-talen var emellertid U:s kraft ännu obruten, och han regerade då med tyrannisk makt öfver sina yngre, ja delvis också äldre kamrater. Att — om man gifvit sig med ditin — lämna laget på Röda Näsan, innan han själf bröt upp, ansåg han för ett oförsönligt »crimen Isesse majestatis», och det fattades sällan, att detta straffades med turnering eller annat städningsobehag, när han och hans medlöpare gjorde efterskallgång genom korridorerna.

Eljest var hans största fröjd att i spetsen för sina trognaste »gå med vimpeln» — d. v. s. en bål fylld med punsch — till sina sofvande kamrater.

Vid vimpelvandringarna trakterades de hemsökta af ven med sång:
»vimpelvisan», som var af följande lydelse:

Och hvem skall denna vimpeln ha'
med lustigt mod,
jo den skall vännen N. N. ha',
vår vän så god.
Kom luta dig till
och drick som du vill
tre klunkar å ra', å ra', å ra',
så kommer du ej någe buller åsta'. —

Men drack man inte eller visade man på annat sätt missbelåtenhet med besöket, så blef det däremot buller och det ganska eftertryckligt ändå, enär i sådant fall man högst sällan undgick turnering eller vattendusch. Det var vid en dylik döpelseakt, som en eljest ganska trogen kund på Röda Näsan, andrelöjtnanten på sjätte kompaniet Emanuel Poignant, förtretad utbrast: »Det är då bedröfligt att om jag en enda kväll går och lägger mej ordentligt, så kommer halfva officers-kåren å skriker, å bråkar, å stänker vatten på mej —; å vatten, som ä' dä' värschta ja' vet!»

En kamrat som genom sitt oförbränneliga goda lynne, sin uppfinningsrikedom, sin snarfyndighet och sin högt uppdrifna regiekonst beredde kamratkretsen mycket nöje, var Karl Konrad Knut Edborg. Bland annat roade han oss då och då med att göra trollkonster, dem han uppträdde, talade han alltid en tysk-dansk rotväliska med en sådan utförde lika bra som den allra skickligaste yrkestrollkarl. När han munvighet och med så många ständigt nya lustiga vändningar, att publiken riktigt sjöd af munterhet.

Inte minst nöjsamma voro härvid hans rena improvisationer. Så exempelvis när han en gång mellan sina stora nummer ur kamraten Colliander — som mycket litet förstod skämt — framtrollade det ena föremålet efter det andra och till sist hela den i ett hörn af rummet uppstaplade matservisen, därvid han till sist fick hela officers-kåren till medhjälpare. Den ende som inte märkte hvarifrån hjälpen kom var Colliander, hvars generadt förargade min bredvid Edborgs triumferande gaminlöje inte var det minst komiska.

En annan gång var det biskop, sedermera ärkebiskop Anton Sundberg, som råkade illa ut för Edborg. Efter en generalmönstringsmiddag hade man tvingat E. fram på arenan och han gick också då — som vanligt — mellan de ordinarie numren på med sina improvisationer. Därunder kom han slutligen i tillfälle att helt behändigt snappa en försvarligt stor kork ur hedersgästen biskop Sundbergs huf-

vud. Bispén, hälft stött, hälft road, inföll då: »Inte visste jag, att jag hade någon kork i mitt hufvud», hvartill Edborg — i det att han ur samma hufvud plockade fram ännu ett tiotal korkar — skrattande svarade: »Äjo, det visste jag nog, men jag trodde inte att det var så många.» Och den gången blef biskop Sundberg svarslös!

En gång roade E. med sitt trolleri vår dåvarande mycket populäre general grefve Malcolm Hamilton, som därvid uttryckte sin förundran öfver att E. kunnat förvärfva sig en så stor skicklighet på ett så främmande område. Edborg svarade, att det alls inte vore svårt, att generalen själf lätt skulle kunna lära det, samt slutade med att framkasta påståendet, att generalen, om han ville, redan nu kunde trola, till exempel så, att vi sluppe exercisen i morgon bitti mellan 6 och 8. — »Nej», genmälde härtill generalen skrattande, »det kan jag inte.» — »Ja, där ser Ni», ropade Edborg med hög röst, »att det är som jag alltid har sagt, att våra generaler ä' inga trollkarlar.» Trots respekten skrattade vi alla öfverljudt —; generalen själf inte minst!

Under 1885 års möte hade E. hittat på att utnämna sig själf till menageridirektör och större delen af oss då äldre till menageridjur. En middagsrast hade han till den ändan hopsamlat några af de allra yngsta kamraterna att föreställa »det aerede publikuni» samt började så — själf iklädd nattrock och rökmössa samt försedd med en stor klatschpiska — förevisningen. Denna framtedde så många komiska moment alltifrån presentationen af de båda äldsta kaptenerna Colli-ander och Ugarph såsom »der Grisselbär» och »die fläckige hyene» till Bengt Lilliehök som »der kleine Hippopotamus» och Olof Oxe-hufvud som »der Giraffenkalbe» samt regementsläkare Westergren som »die Grossmutter des kleinen Hippopotamus», att inte endast åhörarne utan äfven föremålen kiknade af skratt.

Tyvärr medger inte utrymmet att anföra vare sig de öfriga namnen eller E:s kostliga monologer under förevisningen.

Edborg var ganska berest. I både Tyskland, Frankrike och Italien hade han vistats rätt långa tider. Om jordbäfningen i Iskia var han med och räddades där genom en ren slump från att omkomma. Tyska talade han. Franska kunde han något litet, italienska ännu mindre, hvilket inte hindrade honom att just på detta språk då och då hålla de befängdaste tal, därvid dock italienskan utgjorde minsta delen af det strömmande ordflödet, svenska med italienska ändelser det mesta.

Från sina resor hade E. städse många humoristiska episoder att förtälja. En för dessas art och innehåll särdeles karaktäristisk vill jag här försöka återge: När E. reste i Tyskland hade han vid ett tillfälle fått en alltför frågvis profryttare till sidokamrat i kupén. För att

bli dennes plågsamma svada kvitt grep E. slutligen till sin bok — ett häfte Shakspeares dramer — och sysslade därmed en stund. Under läsningen kunde han dock inte af hålla sig från att halfhögt yttra: Shakspeare i st doch herrlich. Detta gaf emellertid grannen anledning att genast fråga: »Was ist Shaksbier?» hvartill E. förvånad genmälde: »Kennen Sie nicht Shakspeare?» Svar: »Ich kenne Hamburgerbier, Erlangerbier, Pilzenbier und alle mögliche arten Bier, aber Shaksbier hab' ich nie getrunken.» »Kan förstå det», genmälde E. och tog till boken igen!

Men kamraten Edborg var inte blott en oförliknelig rolighetsminister. Det låg under allt hans glada skoj, som dock aldrig förföll till grofhet, en grund af sann ridderlighet, som tog sig många lika vackra som sympatiska uttryck. Det är för den skull med vemod som vi, som lefva efter, tänka tillbaka på den bortgångne med det varma kamratsinnet, som med sin oförbränneliga humor beredt oss så många glada stunder.

En annan rätt originell namntilldelning verkställdes af von Döbeln, som förargades öfver några kamraters höga middagsdiät, den han för öfrigt gärna velat vara med om, om han ansett sig ha råd därtill. Det förekom nämligen vid den bordsända, där Christian Bratt, Björck, Geijer, Ridderbjelke, Mörner och Låftman voro placerade, rätt ofta inte blott vindrickning, utan också att då och då en extra desert inrekvirerades, och detta förtröt af nämnd anledning von Döbeln. En middag, när von D. efter slutad måltid passerade dessa kvarsittande, portvinssmut-tande herrar, såg han dem mildt förebrående an samt tilltalade dem sålunda: Här sitter Kristian tyrann med hela sitt hof. Ridderbjelke är Dyweke, som han älskade. Låftman är mor Sigibrit den ränksmi-derskan. Björken är Jens Beldenacke (B. var redan i ungdomen barskallig), Geijer är Didrik Slaghök den giftblåsan, och Mörner är Torben Oxe, som äfven älskade Dyweke, men blef af med hufvudet på kuppen!

Angående Mörner kan man emellertid säga, att denna karaktäristik inte var träffande. Ty hvarken var han en oxe eller utan hufvud. Tvärt om var han en af de kunnigaste, dugligaste och högst begåfvade i hela vår samling, och det inte blott på det militära området, utan äfven på andra. Som ung officer hade han genomgått tekniska högskolan samt tidigt blifvit anställd som förvaltare på faderns bruk Stjärnfors i Västmanland, därifrån han — ännu bara löjtnant — förflyttades såsom disponent för det stora Värmlandsbolaget Mölnbacka—Trysil. Denna stora affär, som låg fullständigt i lägervall när han fick den om hand, bragte han inom några få år på fötter, och skötte den allt framgent på ett utmärkt sätt utan -att därigenom försumma det allra ringaste af sina militära plikter. Men hans arbetsförmåga

var också enorm. Under mötestiden satt han, när vi andra hvilade eller roade oss, timme efter timme vid skritbordet sysslade med sitt bolags affärer; och aldrig gaf han tappt ens då när sjukdomen begynte bryta hans krafter. Angripen af obotlig struplungsot afled han till stor saknad för oss alla vid endast 45 års ålder. Frid öfver hans minne!

Den ofvan nämnde kamraten von Döbeln var en person, som också hade sina remarkabla sidor, fastän inte af samma art som Adolf Mörner. Lika energisk och rörlig som Mörner var, lika bekväm och kommod var von Döbeln. Men han var rikt begåfvad och därtill mer än de flesta beläsen, särskildt på det historiska och därmed besläktade memoirlitterära området, samt, så snart man kom in på det kapitlet, särdeles intressant. Men för kroppsrörelse var han däremot inte svag. All sin lediga tid tillbragte han för den skull till det mesta liggande på sin soffa med läsning. Hans korpulens tilltog till följd häraf år från år därefter, att han redan vid omkring 40 år var så godt som alldeles oförmögen till annan militär tjänst än expeditionsarbete, hvartill däremot hans vackra handstil och hans utpräglade ordningssinne gjorde honom särdeles lämplig. — I yngre år hade han haft anställning såsom järnvägsingeniör samt därvid gjort sig känd såsom både kunnig och duglig.

Mycket karaktäristisk för von D. är en tilldragelse mellan honom och general Ryding vid dennes första inspektion på Trossnäs fält. General R. hade vid detta tillfälle af en händelse kommit att rikta några frågor till von D. samt därvid blifvit så öfverraskad och road af de originella svar han erhöll, att han slog sig ned och underhöll sig med honom en god stund. Under samtals gång allt mer intresserad af den omdömesgillhet, som här strömmade honom tillmötes, kunde generalen till sist inte afhålla sig från att utbrista: »Kapten ska' ta' sig några ordentliga språngmarscher var dag, så skall kapten få se, att kapten inte har långt kvar till befordran», hvartill von D. i sin ordning svarade: »Herr general, jag skall nämna, att jag är kompaniområdesbefälhafvare (= nuv. rullförings-dito) och har min själ annat att göra än vara ute och springa. Och hvad befordran angår så åstundar jag ingen annan sådan än min pension, men den skulle jag vilja ha så snart som möjligt.»

Och när någon, som hört detta yttrande, efteråt anmärkte på von D:s snäfvare sätt att svara en så hög förman, så replikerade D. med att yttra: »Tycker du, han är så hög? Han är general och jag är kapten, men i öfrigt tycker jag att vi äro fullkomligt likställda. Jag talar för-öfrigt till generaler på alldeles samma sätt som till andra människor.»

Det enda som kunde göra von D. afundsjuk var — utom att inte

få vara med, när det vankades något extra godt i matväg — om någon kunde lista sig till en bekvämare tjänstgöring än han. Hans vän Geijer var inom hela regementet-kåren nog den, som härutinnan visade sig sitta inne med den största talangen. Under hela sin tjänstetid vid L 26 gjorde han inte mer än ett par beväringmöten. Alla de andra lejde han konsekvent bort. Under flere år var han dessutom sjuk-permitterad, och när han slutligen åter inställde sig i tjänst, så lyckades det honom göra troligt, att hans hälsa fortfarande kräfde lättnader i tjänsten. Han blef i anledning därpå kommenderad att skottställa gevär och höll sedan troget på därmed i .flere år. Men när han på andra eller tredje året omigen stod på order såsom skottställningsofficer, så brast tålmodet von Döbeln, som hoppats att åtminstone något enda år få njuta det härliga otium, som låg innelyckt i detta ord. Han gick för den skull rakt på Geijer, spände i honom sina milda blå ögon, talade och sade: »Vän Geijer: sköter du den här skottställningen som du har börjat, så räcker den ta mej tusan hela din tjänstetid», hvar-efter han — vändande G. ryggen — långsamt och värdigt förfogade sig bort.

vr

En särdeles präktig kamrat var den lille blonde, välfödde Ludde Andersson. Om honom kan man med fog säga, att mycket tålde han skrattas åt, men mest att hedras ändå. Ty en äkta hedersman var han från hjässan ända ned till fotabjället. Mellan mötena var han bosatt i Filipstad, i hvars närhet han ägde en vacker villa — Rivoli — med ett det härligaste läge vid Daglösens leende strand — ett riktigt litet Tusculum! I ungdomen var han gifvetvis ett af den lilla bergslagsstadens förnämsta societetslejon, på äldre dagar lika gifvet en af dess största pampar. Tjänsten förde ofta medlemmar af vår officerskår till Filipstad, dels vid officersöfningar, dels vid inskrifnings- och mönstringsförrättningar, men aldrig felade det att man därvid, hur många man än var i följe, blef hjärtligt mottagen samt rikligen bespisad hos vännen Ludde. På mötesplatsen var han godmodigheten själf. Den enda som någon gång kunde reta honom var Gustaf Ceder-ström, som föröfrigt var hans bästa vän. Men C. var alltför uppfinningsrik i de puts han spelade vännen Ludde, för att inte denne då och då skulle ega full anledning att fatta humör. En konst, som C. med förkärlek öfvade, var att, sedan Ludde väl insomnat i sitt luftiga tält, spela en liten nattserenad på hans tältstreck, hvilken fortsattes ända till dess Ludde genom en grymtning gifvit tillkänna att han var vaken, då musikanten behändigt smög sig bort för att om möjligt undgå miss-

tanken att det var han, som bestått serenaden. Ofta upprepade C. detta flere gånger under samma natt och blef — trots all försiktighet — då och då ertappad.

En gång hade C. funderat ut att vända Luddes yttertält så, att tältluckan blef stängd, hvadan Ludde för att komma ut nödgades krypa under tältduken. Men då blef Ludde arg! Beväpnad med en pjäxa i vardera handen kröp han, iklädd bara skjortan, ut och öfverraskade där vännen C. »en flagrant délit». — Det blef en vild jakt. C. före och Ludde efter med pjäserna i högsta hugg. Cederström har i sitt arbete: »*Funderingar*» förevigat denna episod i en liten karrikatur, som förträffligt återger densamma i alla dess drag.

I Filipstad hade Ludde bland många andra en god vän, som hette Backelin, känd för sin snarfyndiga tunga. En varm sommardag gick Ludde förbi den i sitt öppna fönster stående B. utan att observera denne. B. lutade sig då ut och ropade ned till Ludde: »Goddag herr hofråd.» — Ludde, ofverräskad, men besluten att gå anfallsvi tillväga för att inte få of ver sig en skur af B:s vanliga sarkasmer, svarade med att yttra: »Goddag. Jaså, dä' ä' du Backelin. Men vore ja' så ful som du, så vände jag hellre ut bakändan än ansiktet», hvartill Backelin ögonblickligen genmälde: »Dä gjojde ja' i gav, men då sa' alla, som gick förbi: God dag Ludde!» — Hvad Ludde, som eljest inte var svars-löiS, den gången replikerade förmäler inte historien.

Sent en höst — om jag minns rätt 1906 — afled den vänfaste gamle kamraten utan föregående sjukdom helt hastigt i sin bostad i Filipstad. Föregående dag hade han i sin hustrus sällskap tillbragt med städningensarbete i sin trädgård ute vid sitt kära Rivoli. Efter återkomsten till staden hade han ätit sin middag och sedermera i lugn och ro tillbragt aftonen vid sin tidning och sin patience, samt, efter i sedvanlig ordning intagen aftonmåltid, gått till hvila. Men när hustrun påföljande morgon efter vanan gick in i hans rum för att väcka honom och bringa honom hans rakvatten, låg han död och redan kallnad, men fortfarande leende och blid i sin säng. Döden hade tydligen drabbat honom försänkt i ljusa drömmar samt varit fullkomligt smärtfri. Så godt som hela Filipstad följde honom till grafven. Men af de forna jägarekamraterna fanns där ingen mer än jag.

« *
*

Luddes gode vän Gustaf Cederström miste vi — som af detta arbetes biografiska afdelning framgår — mycket snart. Hans rika konstnärsanlag drefvo honom tidigt in på den bana, där han snart skulle

skära så många lagrar, och där han till sist skulle nå den främsta plats, densamma hade att bjuda. Men hos oss lämnade han ett stort tomrum. Ty i själ och hjärta var han i alla fall främst knekt och till på köpet knekt af ett särskildt ,godt virke samt därtill — trots sin då ej ännu urväxta gamängaktighet — en kamrat med trofast sinne och hjärta af guld.

Den trohet mot minnet af sin korta militära tjänstetid, som han ännu i sin ålders höst bevarar, bevisar bäst huru starka de band äro, som fästa honom vid hans gamla regemente. Att han efter femtio års frånvaro stod i våra leder under den högtidliga minnesfesten på Trossnäs den 30. augusti 1918 utgör ännu ett bevis i samma riktning, det vi alla sätta ytterligt stort värde på.

Näst den 90-årige Gösta Lilliehöök, vår oförliknelige gamle major, och våra trogna gamla jägare var han den festens största prydnad. Alla glädja vi oss också åt att han ännu lefver kvar ibland oss, samt åt att vi kunna hoppas, att han än i många år med sin ståtliga person skall hjälpa oss att illustrera vårt gamla kära, sprängda regemente!

Min kusin Christian Bratt var under en följd af år en af förgrundsfigurerna inom vår kamratkrets. Efter officersutiiämningen i juli 1860 genomgick han i rask .följd dels tekniska högskolan i Stockholm, dels högre kursen vid Alnarps landtbruksinstitut, hvarefter han mellan mötena ägnade sig åt skötseln af sin faders gods Forsvik på Värmlandsnäs. God ryttare och ständigt ypperligt beriden, bl ef han snart anställd i regementsstabem, där han ,sedan kvarstod i fulla aderton år. Hur utmärkt han skötte sig där torde tillräckligt bevisas af detta faktum. Men för hans befordran blef denna långt utsträckta stabstjänstgöring inte förmånlig. När han utnämnd till kompanichef slutligen återgick till trupptjänsten, var han nämligen så främmande för denna, att det dröjde ganska länge innan han hann att sätta sig tillräckligt in däri. Med den stora noggrannhet och starka plikt känsla, som utmärkte honom, kom han dock till sist till ett nöjaktigt resultat äfven häruti, men hann därvid ändock aldrig så långt som han med sina gedigna egenskaper skulle ha gjort, om han tidigare utbytt stabstjänstei mot trupptjänst. Först vid afskedet nådde han af denna anledning den majorsgrad, som eljest utan allt tvifvel vunnits långt tidigare. Sällan har emellertid en dylik utmärkelse gifvits åt någon, som gjort sig bättre förtjänt däraf.

Det var dock såsom landtbrukare och kommunalman som hans framstående egenskaper framför allt skulle göra sig gällande. På det förstnämnda området gick han så långt, att han blef det värmländska hushållningssällskapets hedersledamot och vice ordförande. En lång följd af år var han dessutom kommunalordförande i Säffle köping.

som till stor del har att tacka hans ointänksamhet och energi för sitt framåtgående.

I september 1916 afled han i sitt vackra hem i Säffle 78 år gammal. Han fanns en morgon fullt påklädd ligga död i rummet utanför sin sängkammare.

Genom att följa några af de närmaste kamraterna ända till deras sista har jag kommit ett godt stycke utanför den tidsram, jag här rätteligen har att hålla mig inom. Jag har dock ansett det riktigare att på en gång redogöra för hvad jag haft att andraga om dessa kamrater än att framföra det i skilda skikt. Efter att ha fullgjort min plikt emot dem återgår jag emellerid nu till den tidpunkt, där jag afbröt när jag öfvergick till de ifrågavarande uttalandena.

Först då ytterligare några ord om tjänsten och dess bedrifvande under denna nu så aflägsna tid.

Den tidens befälsmöten — för att nu begynna med dem — b UTÖ en så säregen prägel, att de för den från krigsskolan nyss utgångne tedde sig i högsta grad förunderliga. Inryckningsdagarne till dessa möten voro, sedan, allt kommit i behörig ordning — liksom de flesta sina likar — i allmänhet synnerligen glada. Man fick en god middag, vanligen också några glas godt vin, och blef dessutom under aftonens lopp ytterligare förfriskad. Kamraterna hälsades, vinteridestidens öden skärskådades och kommenterades, sången och musiken ljud klangrik och härlig som vanligt, och glädjen stod högt i tak — också som vanligt! —

Men dagen därpå begynte allvaret. Första åtgärden var att i kompaniexpeditionen afhämta eller låta afhämta gevär, bandolär och patronväska. För den, som både på Karlberg och under gradpasseringen blifvit approberad rekryt, föreföll det inte så litet underligt att nu begynna den gamla dansen på nytt. Hela den till mötet inkommande personalen indelades nämligen på tre exercisafdelningar: den första — under öfverstelöjtnantens befäl — utgjordes af officerare och underofficerare, den andra, som stod under majoren, af isamtliga korporaler, och den tredje, som fördes af en af kaptenerna, af inkommande menige.

När detta var undangjordt började öfningarna, hvilka bestodo i att från morgon till kväll utföra handgrepp, rättningar, vändningar och marscher med flere lägst på rekrytstadiet stående rörelser, någon gång då och då med ett litet mellanstick af »öfning i kommandoordens utsägande», som var det mest komiska i hela räckan! Alltsamman föreföll mig som att på nytt begynna lära mig alfabetet. Men härvid

var absolut ingenting att göra, utan bara att gå på. När detta skoj pågått några dagar byttes programmet om. Turen var nämligen då kommen till exercisen med rep; och med den roade man sig nu i några dagar från morgon till kväll. Af meniga med rep samt det tillgängliga befälet bildades först fyra rep-kompanier, däraf ett — instruktions-kompaniet — fördes af majoren, de andra turvis af kaptener. Sedan kompani-exercisens slutna former på så sätt genomgåts, sammanslogs kompanierna — då samtliga förda af kaptener — till en rep-bataljon, som under öfverstelöjtnantens högst egna befäl hade att genomgå den då så oändligt tilltrasslade bataljons-exercisen. Ofta utfördes härvid rörelserna »succisivt», d. v. s. med en pluton i sänder. På så sätt kunde det hända, att man fick hålla på i två å tre hela timmar med att plocka i ordning en bataljonsfyrcant.

Under de båda sista mötesdagarna isammanslogs vanligen hela styrkan till ett enda »levande» kompani med kaptener som plutonchefer samt subalternofficerare som tropp- och halftroppchefer och med majoren som chef, hvarvid öfvades kompanimanöver i spridd och sluten ordning (mest det senare) under dagens alla timmar. Målskjutning förekom också. Man låg vid skottvallarne en hel för- eller eftermiddag, därunder alla, som innehade befäls grad, fingo aflossa — om jag minns rätt — 8 skott på kort distans mot skottafla.

Efter befälsmötet följde första klassens beväringmöte, hvilket, liksom andra klassens hade en utsträckning af femton dagar, in- och ut-ryckningsdagar oräknade. Under både dessa möten genomgicks rekrytreglementet så godt som den korta tiden medgaf.

Under min första officerstid hade vi oss den lätta, lifliga Jössehärads-beväring tilldelad. Efter några helt få år ändrades emellertid områdesindelningen därhän, att vi fingo de mera tunga och allvarliga älfdalingarna. Men inte heller denna indelning egde långvarigt bestånd. I midten af 1880-talet ändrades nämligen områdesindelningen på nytt därhän, att vi fingo oss tilldelade Karlstads och Filipstads samt Kils, Nyeds och Fernebo häraders beväring. »Variatio dä' läskar» sa' bodbetjänten.

Andra klassens beväringmöte följde till en början inte omedelbart efter det första, utan regementsmötet sköts in mellan båda. Detta ändrades dock rätt snart därhän, att andra beväringmötet förlades till regementsmötet utan att dock någon samöfning med stammen annat än undantagsvis kom till stånd.

När jag trädde in vid regementet, begagnade beväringen ännu flint-låsgevär, dem det var en riktig trollkonst att kunna ladda. Därefter kommo de slätborrade slaglåsgevären och därefter 1854 års uppreff-lade, dem stammen redan från början innehade. Sist fingo vi de

amerikanska Remingtongevären — hos oss benämnda 1867 års gevär. Dessa utdelades dock inte förr än 1869—70.

*

Ett uppfriskande äfbrott i mötestjänstgöringen var när man blef kommanderad att afhämta eller hemföra beväring. Bland dessa färder skattades Alfdalsfärderna högst. Förde man hem första klassen, så fick man också föra andra klassen till Trossnäs, och i så fall kräufde utflykten en hel vecka. Man hade därunder i regel minst ett par hundra man under sitt befäl och kände sig för den skull som en veritabel liten höfding, när man lät jägarhornen smattra vid marschen genom byarne.

Första marschdagen hann man så långt, att man kunde inkvartera sin trupp i byarne norr om Kils kyrka. Andra dagen fortsatte man sjöledes öfver Fryken till Lysvik, där nattläger var beredt. Tredje dagen marscherades från Lysvik den tre och en half näverskomil långa vägen till Norra Skoga i Alfdalen,¹ där man hade att deponera sina beväringar i den i Alfdalen då för tiden residerande länsman Myrins händer för att efter ett eller två dygn af honom mottaga och därefter till Trossnäs nedföra andra klassen. Ännu minns jag, som om det varit i går, dessa uppfriskande marscher. De härliga Fryken-färderna, gästfriheten på Berga, Vålberga och Sjögränd, de svalkande baden i sjön Jangen, det gudafrika vattnet i den beryktade Frökällan samt, sist men inte minst, den sköna hvilan i Norra Skoga -efter den kraftpröfvande marschen öfver Hindershöjden.

Beväringarne voro i allmänhet mycket villiga och lydiga samt lätta att hålla reda på. Liksom allt Värmlandsfolk togos de lättare med lampor än med hårda ord. Blott två gånger kan jag påminna mig något bråk från deras sida under dessa färder, och då var i bägge fallen spriten orsaken därtill.

*   *

*

På 1860-talet var regementsmötet förlagdt till försommaren, hvilket var i så måtto olägligt, att man då hade högst ringa tillgång till obesådd terräng. Mötets längd var 22 dagar. Då som nu var det afsedt dels

¹ Den nämnda vägen var på den tiden inte uppmätt. Med näverskomil betecknades af folkhumorn den vägsträcka, som tillryggalades under det att ett par näverskor sletos ut. Att de voro afsevärdt längre än vanliga mil kan den intyga som några gånger frestat deras längd.

till repetitions-, dels till truppöfningsmöte.¹ I praktiken trängdes dock detta sista moment väl mycket i bakgrunden. — Till en början sönderdelades plutonerna på samma sätt som under beväringmötena i af-delningar, om fem å sex man, med hvilka under ett par dagar rekrytskolans första grunder genomgingos. Pluton-cheferna förde därvid själf-va en dylik liten afdelning samt beröfvades därigenom allt inflytande på och all möjlighet till uppsikt öfver sin plutons öfriga afdelningar. Öfverste Kuylenstierna tog helt och hållet bort denna ytterligt olämpliga anordning samt förkortade dessutom denna öfverflödiga repetitionsakt till några få timmar.

Någon rationell stegring af öfningsföljden var det före Öfverste Falks tid aldrig fråga om. När rekrytexercisen på småafdelningar genomgåtts — ja äfven dessförinnan — drogos kompanierna omedelbart tillsammans, ja ibland kunde till och med bataljonsexercis förekomma redan första eller andra mötesdagen. Längre fram inträdde emellertid även härutiinnan den förbättringen, att särskild tid anslogs till plutonernas och kompaniernas o. s. v. utbildning, därigenom ansvaret för de resp. truppdelarnes utbildning kom att falla på dem som vederborde.

Ett bland de mest i ögonifallande bevisen på huru mycken omsorg man under min första officerstid nedlade på oviktiga detaljer utgör det sätt, hvarpå det dagliga vaktombytet omhuldades. Inte nog med all den oerhörda möda som nedlades på att vaktmanskapets yttre puts (om den personliga renligheten brydde man sig däremot inte alls) skulle bli så glänsande som möjligt, utan denna puts visiterades sedan ,med den yttersta noggrannhet af tre å fyra olika instanser samt sist i hela officerskårens närvaro af själfva öfverstelöjtnanten. Själfva vaktombytet utfördes äfvenledes i närvaro af hela officers-kåren.

*   #
                                 *

Under påverkan af den militärlivets renässans, som tysk-franska kriget 1870—71 framkallat, utvecklades öfningarna mer och mer i rationell riktning samt erhöilo samtidigt ett långt mera djupgående innehåll än tidigare, hvartill öfverste Falks insiktsfulla ledning inte minst bidrog.

Nu infördes ordentliga träningsmarscher >med småningom stegrade väglängder och ökad packningsvikt. En ny skjutinstruktion omlade och utvecklade skjututbildningen, och det nya, 1871 utkomna exercisreglementet tog bort åtminstone det allra mesta af de antediluvianska oformligheter, som man dittills haft att dragas med. Våra små fält-

10. *Värmlands fältjägare*. II,

tjänstövningar — i hvilka beväringens 2. klass numera emellanåt deltog — fingo så småningom allt mera af planmässig naturlighet och fyllighet, i all synnerhet när de tyvärr allt för sällsynta samövningarna med I. 22 kunde bringas till stånd. Militäryrkets pedagogiska sidor begynte nu också mer och mer träda i förgrunden. Man var inte längre enbart den hojtande och kommenderande exercismästaren. Man kände, om man fattade sin uppgift rätt, att man var både *lärare* och *uppföstrare*, samt att man, vid sidan af den rent militära uppgiften, fått också den, att med till buds stående medel söka slå en bro emellan de olika folkklasser, som .militärlifvet förde tillsammans i tid och rum. Det blef under sådana förhållanden en fröjd att vara officer!

Inte ens idkandet af militära studier sågs nu med samma förakt som tidigare. Jag glömmar aldrig hur innerligen löjligt det föreföll flertalet af mina kamrater, att jag på min lilla bokhylla hade bland annat Riistows *Feldherrnkunst*; ja hur oförskämd! det påstods vara af en underlöjtnant att inneha en bok med en sådan titel. Arbetet var emellertid ganska elementärt. Det användes på den tiden såsom lärobok vid krigshögskolan, så brottet att ega den borde inte ha varit så stort. Efter 1870 ändrades emellertid denna uppfattning därhän, att när jag i början af sagda decennium fick ett par uppsatser införda i Krigsvetenskapsakademiens handlingar och 1878 en annan dylik belönad med samma akademis stora silfvermedalj, så lyckönskades jag ganska varmt af kamraterna, eller åtminstone flertalet af dem, i stället för att som förut skojas med för min håg för militära studier.

Undan för undan ställdes nu också allt större fordringar på office-rarnes taktiska uppfattning och vetande. De stabs- och officersmöten, som nu aflöst de gamla karrikatyrmässiga befälsmötena, gaf kårchefen tillfälle att utveckla sin förmåga att göra dessa öfningar lärorika, om ock det ännu fanns en och annan officer — särdeles bland de äldre — som hade svårt att däraf draga tillbörlig nytta.

*   ^
%

Under 1875 års riksdag hade Värmlands fältjägare på regeringens förslag ombildats till en kår med en öfverstelöjtnant till chef i stället för en öfverste. Denna förändring skulle träda i kraft den 1. januari 1876, och 1875 års generalmönstring var för den skull den sista, som *Värmlands Fältjägare-regemente* hade att undergå. — I anledning här-af inlade generalmönsterherren, general Rosensvärd i sitt tal vid middagen efter slutad mönstring några lika väl framsagda som erkänn-samma ord till tack för hvad det upplösta regementet i fosterlandets

tjänst presterat så väl under hans eget befäl som tidigare; ett erkännande, som mycket gladde oss alla, hur vemodig än själfva förändringen i of ligt var!

*   *

En annan liten tilldragelse, som torde vara förtjänt af att här hugfästas, var firandet den 14. juni 1877 af dåvarande major Ture Adelskölds 50-års jubileum som militär. Major A. låg såsom befälhafvare för då pågående beväringmöte, och vi hade bestämt oss för att festen skulle firas dels med lite extra till supén, dels med tal och bålur efteråt. Utförandet uppdrogs åt Bagge och mig. B. skulle ordna matfrågan och bålurerna samt dekorera, jag hålla högtidstalet. Kompani-cheferna skulle nämligen äfven de inbjudas samt voro sålunda i ty fall satta ur spelet. Festen blef — så improviserad den än var — mycket lyckad. Den gamle majoren vardt rörd och tackade varmt. Kaptenerna voro smickrade för den släng de också fått af slefven, och den vackra kvällen tillbragtes på det angenämaste. Det lilla tal jag riktade till hedersgästen anføres här såsom i någon mån belysande så väl .festföremålets som den anspråkslösa festens karaktär samt den under den senare rådande stämningen.

TILL MAJOR T. ADELSKÖLD

på femtioårsdagen af hans inträde i tjänst.

Femti år ha flytt se'n i våra leder trädde
 som yngling fin den veteran i dag vi hylla,
 femti långa år med sina sorger, fröjder
 och med sina blandadt glada, bittra minnen.
 Alla ha vi liksom han trädt in i jägarringen
 fulla utaf ungdom, mod och lefnadsglädje,
 fulla utaf hopp för tid som skulle komma,
 fulla utaf lit till våra nornors ynnest.
 Alla nalkas vi dock hän emot den tiden,
 då till aftonen det lider, och vi finna,
 att femtiåra mödor fört oss mindre vida,
 än vår ungdomsdröm oss ständigt föra ville.
 Men en ära gifs det mera värd än glansen af den falska
 lager f lär den efterfika: det är den som
 vinnes genom fyllda plikter, genom träget
 arbete och redlig vandel. —

Kamrater! —• Denne man, som här nu står,
 den för hvilken våra glas i dag vi höja,
 den vi alla nu vår hyllning bringa,
 denne man han ser idag bakom sig
 allt det myckna *vi* af framtid hoppas,
 mycket ock af sviket hopp och fåfång väntan. —
 Måtte dock, kamrater, när en gång vi hinna
 femtiåra tjänstedagen, liksom han vi hyllas
 utaf yngre män för trogen vänskap,
 för vänligt öfverseende kamratskap,
 och vi kunna mer än lyckliga oss kalla. —
 Hög och stor i egna ögon är väl mången,
 som i andra mer än obetydlig tyckes,
 största storhet ligger i ett hjärta
 vänsällt, öppet, känsligt, fritt och manligt. —
 Vänner, bröder och kamrater:
 dessa dygder under tid som svunnit
 hos vår hedersgäst vi städse funnit,
 hojen då pokalen, hyllning honom gif
 för ett långt, ett mödosamt, ett vänsällt lif!

*:

Ett annat evenemang i vår Trossnäs-tillvaro var ombyggnaden af vår paviljong och invigningen af densamma med en ståtlig bal midsommaren 1881. — Det var en talrik samling af hvad Värmland på den tiden hade främst, som denna gång fyllde våra salar, och vi kände oss alla nöjda och glada öfver att kunna få visa vår gamla kåk i detta nya, lika prydliga som hemtrefliga skick.

Bäst af allt var dock det ökade utrymme, som denna ombyggnad beredde oss i vårt hvardagslag. Utom den nytillkomna rymliga samlingsalen hade nämligen ett så stort antal nya bostadslägenheter åstadkommits, att samtliga officerare och vederlikar kunnat beredas egna kaminförsedda rum, hvilka, då truppen numera var förlagd i baracker, fingo användas hela mötestiden.

*

*

*

Under årens lopp hade de allt talrikare vordna lägerbyggnaderna genom officerskårens försorg blifvit omgifna af de nättaste parkanläggningar. Öfverste Silfverstolpe och major Adelsköld voro de, som be-

gynte denna rörelse genom anläggning af den stora parken i och omkring det dåvarande tältlägret. Af sjukhusparkens anläggning ha fördelningsläkare Haak och regementsläkare Ekelund uteslutande hedern. Sedermera blef det befälhaf våren för årets »långmöte» (= rekryt- och underbefälsskola) såsom en moralisk plikt ålagdt att alltid lägga något nytt i planteringsväg till det förutvarande. Och på så sätt fingo vi något hvar, som en eller flere gånger kommo till sagda befäl innan kåren 1901 upplöstes, vår lilla plätt att peka på såsom tillkommen under våra händer.

†

År 1885 erhöll kåren sin första fana af dåvarande Kronprinsen, numera konung Gustaf V:s hand. Den dag fantilldelningen förrättades blef för kåren en högtidsdag af stor betydelse. Lägret fejadades fint många dagar i förväg. Flaggor och vimplar blåste öfver högt och lågt. Vädret var härligt och på och omkring fältet böljade högtidsklädda folkskaror i tusental. Och så när den stund var kommen, då kårchefen överstelöjtnant Kuylenstierna — öfverstelöjtnant K. hade 1881 efter-trädt öfverste Falk — ur den unge furstens hand fick emottaga den vackra symbolen för trohet och sammanhållning och kåren gaf den sin ed, fans det knappast ett öga som var torrt.

Efter fanutdelningen var middag i vår mäss och därefter paradering och defilering för Kronprinsen samt sist på kvällen stor bal hos I. 22, där hela Värmland då var samladt. Det tal, som öfverste Falk vid detta tillfälle höll till Kronprinsen, var ett bland de ståtligaste och stoltaste, jag någonsin hört. Synd bara att det inte blifvit bevaradt åt eftervärlden. I Värmlands regementes historia borde det haft sin plats. Där förekommer det emellertid ej.

€
*

Vår nye ohef öfverstelöjtnant Kuylenstierna, kunde inte i någon män jämföras med företrädaren. Men han var älskvärd och angenäm samt i mer än ett hänseende också duglig. I yngre år hade han aflagt kansliexamen och var för den skull en mycket skicklig expeditjonskarl, hvilket kom honom väl till pass vid tydningen af de just vid denna tid massvis utkommande nya författningarnas, reglementenas och instruktionernas mången gång ganska svårtydda föreskrifter. Med det formella i tjänsten var han väl förtrogen. Men för planläggningen och ledningen af de nyinf orda stabs- och officersmötenas arbeten var han

enligt eget erkännande fullständigt främmande. Dem överlämnade han för den skull — klokt nog — åt underordnade att utföra samt åtnöjde sig med att af hvad som af dem framlades utvälja och framföra det han ansåg vara lämpligast. Och som han hade ett ljust hufvud och ett värdigt uppträdande, så redde han sig härutinnan särdeles väl. Allt mer och mer tillvann han sig för den skull vår tillgifvenhet, något hvartirl hans jämna samt på botten inte så litet humoristiska lynne också bidrog.

På tal om svårtydda militära författningar kan jag inte afhålla mig från att här inflicka ett general Sven Lagerbergs yttrande i vår mäss om den just då nyutkomna första mobiliseringsinstruktionen. »Ha' herrarne läst den?» frågade generalen. Svar: »ja». Generalen: »Nå, hur fann ni den då?» Svar: »Jo med sina långa, invecklade satsperioder är den bra nog svårbegriplig.» — Generalen: »Ja det ska' Gud veta att den är, och jag vill tillägga, att det är en förbannad tur för Generalstaben, att den skall hållas hemlig.»

*   *

*

År 1874 fick regementet för första gången på nio år vara med om en större fältmanöver. En sådan egde nämligen det året rum i Småland och Västergötland med hela III. samt delar af II. och IV. arméfördelningarnas trupper. Den omfattade — om jag minns rätt — en tid af tolf dagar, rese- samt in- och utryckningsdagarna inräknade, samt var sålunda rätt genomgående. Öfver Sydkårens trupper förde general Abelin, öfver Nordkårens general Rosensvärd befälet. Vi tillhörde den förra. Vår brigad-chef var öfverste Wijkander, som, utom oss, hade under sitt befäl I. 22, kadetterna och norska gardet. Värmlands fältjägare-regemente var sammanslaget til en bataljon, som fördes af vår mycket afhållne nyutnämnde major Christer Oxehufvud.

Brigaden Wijkander kom under hela manövern att spela rollen af flygande brigad. Gång efter gång sökte nämligen brigad-chefen genom kraftiga initiativ åstadkomma en förintande inringning af motståndaren, men hölls af den metodiske och försiktige kår-generalen i sista stund tillbaka. Först vid Falköping den sista manöverdagen lyckades det brigaden — den gången dock på initiativ af befälhafvaren för I. 22 öfverstelöjtriant Blum — att, genom ett käckt framryckande från Påverås i kanten af Mösseberg till Märka kyrka i Nordkårens rygg, åstadkomma en sådan effekt att — om inte ledningen kommit Nordkåren till hjälp genom att afblåsa striden — dennas nederlag blifvit lika förintande som det drottning Margareta 476 år tidigare på samma

plats och genom en alldeles liknande manöver tillfogade hertig Albrekt af Mecklenburg. —.

De, som under denna manöver hade den största oturen voro dock de båda Östgöta lifgrenadjär-regementena. En kväll påträffades de under intagandet af sin aftonmåltid obevakade och fullkomligt oföberedda af Västgöta-brigaden under öfverste Alexander Wästfält, hvilken därvid ansatte dem så, att all tanke på ordnadt motstånd från deras sida var utesluten. Andra gången var det öfverste Falk, som med sina Karlsborgs bataljoner (öfverste F. låg för tillfället kommenderad såsom chef för underbefälsskolorna å Karlsborg) söder om Vartofta öfyerföll och sprängde först Första och en timme senare Andra lifgrenadjär-regementet med den påföljd, att bådadera sattes ur stridbart skick för återstoden af den dagen. — Detta hindrade emellertid inte öfverste Falk att under påföljande natt öfverfalla dem på nytt och att därvid tillfoga dem ett nederlag af den allvarliga beskaffenhet, att om det varit krig, nog ingen enda efter det föregående öfverlevande östgöte kommit till sitt land igen.

För O'ss jägare var denna vår första efter modernare mått anlagda manöver af det allra största intresse, och vår unga kraftiga trupp redde sig därunder så väl, att man från motsidan fick höra bittra beklaganden öfver att »de förbannade jägarne lämna en inte ro hvarken natt eller dag». — Trots manövern utsträckning i tid låg nog i ty fall kvar inte så litet af den gamla oseden från Trossnäs, att under fältmanövern hvarken skulle sovas eller hvilas.

Nästa stora manöver Värmlands fältjägare fingo deltaga uti egde inte rum förr än 1886. Äfveii den var af mycket stort intresse såsom anlagd ännu mera efter moderna mönster än 1874 års. Äfven nu var det III. samt delar af II. och IV. arméfördelningarna, som samöfvades. Jägarne, som nu fördes af öfverstelöjtnaait Kuylenstierna själf, tillhörde Sydkåren, som fördes af d. v. Kronprinsen. Nordkåren fördes af general Hamilton.

Om manövern förlopp har jag ingen anledning att yttra mig, hur frestande det än vore, och jag går för den skull den saken stillatigande förbi för att i stället hålla mig till andra sidor af tilldragelserna därunder.

Vid Fimmersta låg vår brigad under tvenne nätter i bivack. Den ena af dessa fingo vi mottaga talrika besök från närliggande bivacker. Man kom i själf va verket rusande från snart sagdt alla kanter. Det var vår härliga kvartettsång, som lockade den ena efter den andra af våra grannar till våra flammande vakteldar, kring hvilka vi lägrat oss; och först långt fram på kvällen slöt den angenäma aftonunderhållning, som däraf blef en följd.

Den andra kvällen gaf Kung Oscar en ståtlig fest på Fimmersta, dit större delen af de i manövern deltagande officerarne inbjudits. Där gick som alltid, när gamla kamrater råkades, synnerligen både lifligt och gemytligt till. Och då därtill kom att förplägnaden var både god och riklig, Kung Oscars tal som vanligt särdeles anslående, den musik som den ditbeordrade musik-kåren — jag vill minns att det var I. 22:s — utförde förstklassig, samt stället själf med dess ståtliga park och rymliga salar både vackert och hemtrefligt, så förstår man godt att det var med förnöjda sinnen som vi fram på nattkröken förfogade oss hem till våra bivacker.

*

Aren 1883—84 var jag kommenderad till volontär- och 1885 till korpralskolan på Karlsborg samt år 1887 till de stora höstmanövrerna i Frankrike, i sammanhang med hvilket senare jag begärde och erhöll 3 $\frac{1}{2}$ månaders permission för studium af franska språket och militärförhållandena. Under dessa år var jag sålunda så länge 'borta från kåren, att jag från dem har föga att förmäla.

Vid min återkomst hade emellertid en hel del förändringar inträffat. Öfverstelöjtnant Kuylenstierna hade afgått och vår förre kamrat Axel Lilliehöök hade från Öfverstelöjtnant vid I. 15 till vår stora glädje återbördats till kåren som chef. Något tidigare hade, vid Lilliehööks af-gång till I. 15, majorsplatsen blifvit besatt med en kamrat från I. 22, friherre Carl Stjernstedt. Flere af de äldre kamraterna hade dessutom afgått. Äldst i kaptensgraden voro numera Edborg, Bränder och Chr. Bratt. Därefter komimo Andersson, jag, Björck, Geijer, von Döbeln och Mörner i nu nämnd ordning. I löjtnantsgraden var Cronhjelm den äldste.

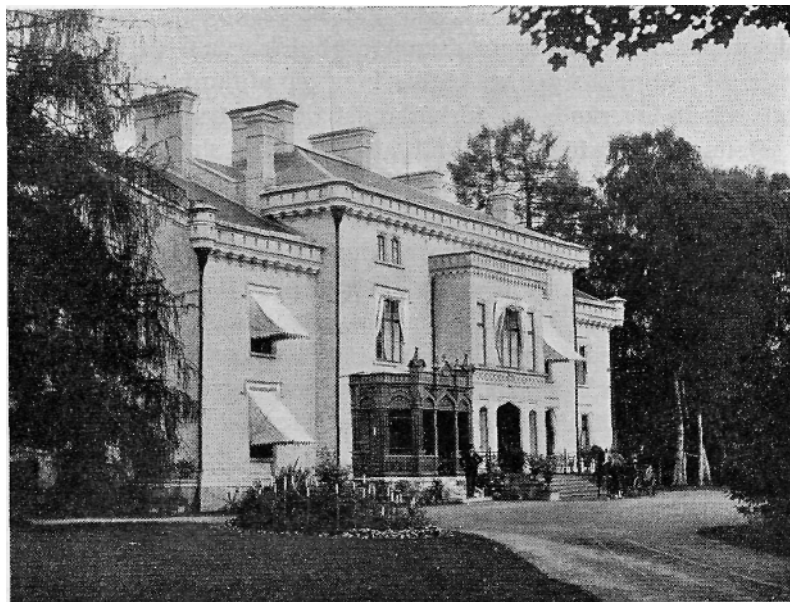
Hvad som däremot var sig alldeles likt var vårt angenäma mässlif, hvartill inte minst bidrog vår nye, ridderlige chefs älskvärda egenskaper.

Så väl stammens som beväringens öfningstider hade nu förlängts. De förra rätt afsevärdt, de senare däremot rätt obetydligt, men dock tillräckligt för att i någon mån öka möjligheten att gifva truppen en rationellare utbildning, äin de båda femtondagarnes möten erbjödo. Kort sagdt, allt bidrog till att göra lifvet i vårt kära gamla läger angenämt och arbetet både lätt och framgångsrikt.

Något som mycket bidrog — ja som i alla tider bidragit till vår trefnad, var det goda förhållandet till våra grannar och bland dessa i synnerhet Höglunda och Trossnäs herrgårdar. Särskildt dessa senare visade nämligen i alla tider en outtröttlig gästfrihet och välvilja så

väl mot oss som mot våra kamrater i »blåa lägret», som Värmlands regementes läger till åtskillnad från det »gröna» jägarelägret vanligen kallades.

På Höglunda — det gamla Brattska stamgodset — residerade under hela den tid, det här är fråga om, en gren af den grefliga ätten von Rosen. Först gamle grefve Axel Pontus von Rosen, sedan dennes änka,

Höglunda.

den. älskvärda gamla blinda grefvinnan Caroline von R., och sist sonen grefve Axel Pontus junior, hos hvilka vi alla — gröna som blå — hade högtider af nöje och trefnad.

På Trossnäs bodde under min första tjänstetid vår auditör Wikström och efter honom den vida kände godsegaren och förstakammarleda-moten Jonas Andersson. Under båda dessa egares tid hade vi där så godt som vårt andra hem. När man kom, var man välkommen. Begärde man där få inkvartera hustru och barn för längre eller kortare tid, nekades det aldrig, lika litet som skjutsar och annat dylikt. Liksom på Höglunda gåvos där flere gånger under hvarje möte än af den ena, än af den andra anledningen stora middagar, så att vi hade all anledning att vara belåtna.

Äfven med våra öfriga grannar, dem vi med våra öfningar ofta gjorde inte så litet omak, stodo vi på den allra bästa fot, och *aldrig*,

Min lilla skildring är nu slut. Den har blifvit långt både bristfälligare och mindre väl af v ägd, än jag hoppats. Men jag har skrivit så, som tankarna löpt, utan strängt iakttagande af tidsföljden, och därför har resultatet blifvit ett tämligen planlöst kåseri mera än en fullt genomförd kulturskildring. På så sätt har det i alla fall blifvit mera personligt än fallet eljest skulle varit, och detta kan ju å andra sidan vara aif ett visst värde. Mig själf har det emellertid beredt ett stort nöje att få i minnet återkalla och på papperet fästa dessa smådrag från min ungdoms och mandoms lif i kamratkretsen, och vore det mig gifvetvis en stor glädje, om de kunde sprida något frö af sådan äfven till de kamrater och andra intresserade, som få denna bok i sina händer.

Själf inser jag emellertid mer än väl, att mitt inlägg, för att fullt försvara sin plats i ett verk af den beydelse som detta, bort vara både utförligare och bättre planlagdt samt dessutom mindre späckadt med betydelselösa smådrag än fallet nu blifvit. Men å andra sidan har jag trott, att just dessa smådrag borde vara ägnade att gifva åt skelettet mera både kött och blod, samt att de för den skull inte borde vara borta. Och därför har det blifvit som det blifvit. Må det mottagas med öfverseende samt läsas utan ovilja!

¹ Lagergren var en särdeles angenäm person, som hade stora förtjänster. Det var emellertid han, som hos en firma i Örebro beställde en ridsadel under uttalande af den önskan, att den skulle passa åt en liten korpulent person med svinläder i sitsen.

VÄRMLANDS FÄLTJÄGARES MINNESSTEN Å TROSSNÄS FÄLT.

AF

CLAÉS BRATT.

De flesta af de regementen, som i följd af 1901 års härord ning fått lämna sina gamla mötesplatser, hafva, för att hugfästa minnet af förlaggningsen där, å desamma låtit uppresna vårdar af ett eller annat slag.

Vid Värmlands Fältjägares afflyttning från Trossnäs fält blef emellertid ingen dess minnessten rest, och under de närmast följande åren kom frågan därom ej heller upp. Tanken därpå var emellertid ingalunda död. Fast mer lefde den med växande styrka i mången f. d. jägares trofasta hjärta, fastän den — sprängd som kamratkedjan var — inte kunde komma till uttryck. Efter ännu något år kom emellertid uppslaget i form af ett förslag, som denna boks författare, majoren ra. m. Axel Kindberg, gjorde hos styrelsen för Värmlands Fältjägares f. d. officerskassa. I detta förslag hemställde han, att kassan skulle bekosta en, det forna regementet värdig minnesvård på Trossnäs fält. Detta hans förslag vann dock — märkligt nog — ingen anklang hos de till grenadjärer förvandlade jägare, som då disponerade sagda kassa, och frågan fick för den skull förfalla.

Men när under år 1917 mellan major K. och mig frågan om att inom den forna kamratkretsen söka åstadkomma medel till utgifvande af regementet-kårens historia dryftades, så togs också frågan om minnesvården upp. Vid våra öfverläggningar härom kommo vi dock till det resultat, att det skulle pressa de kvarlevande kamraterna allt för hårdt, om *båda* dessa önskningsmål på samma gång skulle tillgodoses, hvadan vi funno rådligast att — då det historiska monumentet syntes oss böra äga företräde — dröja ännu någon tid med minnesstenen. Men knappt hade uppropet till insamling af medel till utgifvande af regementshistorien utskickats, förr än från kaptenerna Carl Setterberg och Albert Danielson ingingo de mest varmhjärtade uppmaningar att omedelbart igångsätta äfven insamlingen till minnesstenen. Deras entusiasm verkade så medryckande, att alla betänkligheter veko; och jag beslöt mig för att genast låta också den andra minan springa.

Nytl upprop och nya listor utsändes för den skull med det lyckliga resultat, att vi inom några månader hade 2,070 kr. tecknade för ändamålet,

Saken var alltså klar, och det återstod endast att sätta dess utförande i verket. — Detta skedde omedelbart. Sedan ritningar uppgjorts af major Kindberg, afslöts med stenhuggaremästaren V. Persson i Säffle kontrakt om monumentets uppförande för en sammanlagd kostnad af 1,290 kronor. Det skulle utgöras af en 3,5 meter hög, på en låg kulle stående bautasten av röd granit, omgifven af fyra, genom bronserade järnkättingar förenade hörnpelare af samma stenart.

Minnesstenen.

På stenens släthuggna framsida skulle under värmlandsörnen följande inskrift i guld insättas:

VÄRMLANDS FÄLTJÄGARE
HADE HÄR PÅ TROSSNÄS FÄLT SIN LÄGERPLATS
ÅREN 1832—1901.

HÄVDADE TROGET OCH HÄNGIVET SVENSK KRIGSMANNAANDA I KRIG
OCH FRED. UTMÄRKTE SIG I KRIGEN 1788—1789, 1807,
1808—1809,

1813 OCH 1814.

INFÖRLIVADES ÅR 1902 MED K. VAXHOLMS GRENADJÄRREGEMENTE.

F. D. FÄLTJÄGARE RESTE STENEN 1918.

I kontraktet hade entreprenören förbundet sig att till den 10. augusti ha minnesvården färdig å af Kungl. Maj:t åt oss för evärdelig tid upplåten plats midt uti regementets forna bataljonslucka, och kallades för den skull alla bidragsgifvare och alla andra f. d. jägar-kamrater, som kunde nås af bref, kungörelser och tidningspress, att möta upp på Trossnäs fält i och för vårdens högtidliga aftäckning den 30. i samma månad.

För färden till och från Trossnäs voro extratåg anordnade från Kil till Edsvalla och Edsvalla till Kil. Af chefen för K. Värmlands regemente var hela sagda regementes musik-kår ställd till vårt förfogande. Kårens forna fana fanns äfvenledes med. Den kom, egendomligt nog, att vid högtidligheten föras af samme man — numera majoren Kindberg — som vid fanutdelningen 1885 mottog den ur d. v. kronprinsens, numera konung Gustafs hand, och som sålunda blef vår förste och vår siste fanförare-

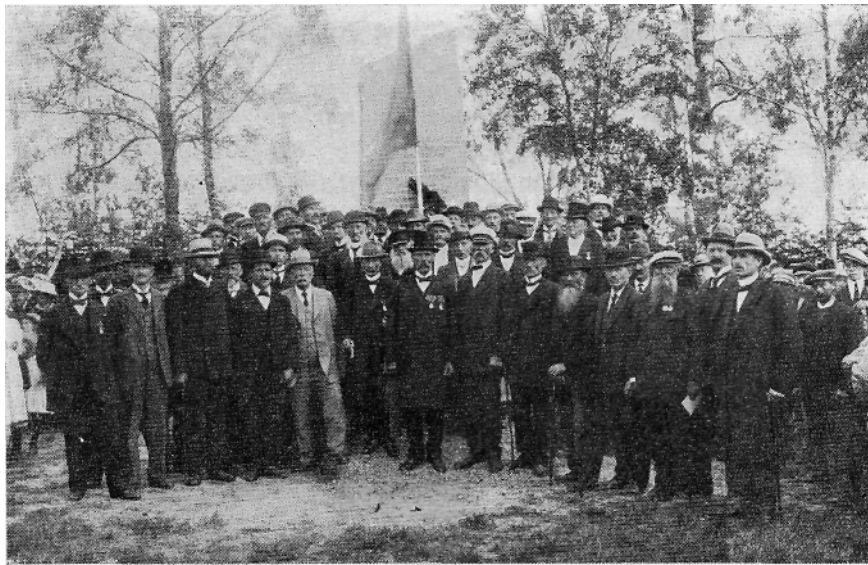
Programmet för aftäckningshögtidligheterna på Trossnäs och i Karlstad var af följande innehåll:

1. Kl. 2 e. m. samling och hälsning.
2. Värmlands Fältjägares regementes marsch.
3. Uppställningssignal. Uppställning framför minnesstenen.
4. Parad för fanan. Paradmarsch.
5. Aftäckningstalet.
6. Musikkåren: »O Gud som styrer folkens öden.»
7. Tal till underbefälet och manskapet.
8. Musikkåren: »Värmlandsvisan» med unison kör af samtliga deltagare och hela folkmassan.
9. Kapten Hugo Falks skaldestycke »Jägarnes signal» föredrages, hvar efter jägarsignalen blåses med ackompagnement af hela musik-kåren. Fotografering.
10. Musik-kåren spelar några musiknummer. Fanan troppas. Korum.
- Slutmarsch.
11. Kaffefest för underbefäl och manskap samt musik-kåren.
12. Afsked från underbefäl och manskap.
13. Affärd till Edsvalla och vidare med tåg via Kil till Karlstad.
14. En krans nedlägges af en officerskårens deputation, anförd af brodern, major Gösta Lilliehöök, på forne kår-chefens, öfverste Lilliehööks graf.
15. Kl. 6,15. F. d. officerskårens middag å stadsträdgårdens i Karlstad restaurang.

Beträffande programmets genomförande tillåter jag mig att i hufvudsak följa referaten i de två i Karlstad utkommande tidningar, som hade representanter närvarande vid högtidligheten.

Strax efter klockan 2 började jägarofficerarne samlas på den gamla mötesplatsen, där de möttes af nära ett hundratal f. d. fältjägare, som från när och fjärran samlats för att öfvervara högtidligheten och

än en gång få råka hvarandra och sina gamla officerare. Bland dessa senare märktes öfverstarne Bratt, Melander, Byström och Hammarskjöld, öfverstelöjtnant von Bahr, professorn, friherre Cederström, hvilken såsomlöjtnant tjänat vid regementet, fältläkaren Gullström, majorerna Lilliehöök, Bagge, Wendt, Ling-Vannerus, von Malmborg, Kindberg, Huss, Widmark och Erichsén, regementsläkare Rosengren, f. audi-törerna borgmästare Lindholm och v. häradshöfding Rundgren, f. regementspastorn kyrkoherde Fredriksson, kaptenerna grefve Cronhielm, de Verdier, A. Danielson, Bäcklin, Hj. Falk, Setterberg, Strömholm, Å. G. Bratt och Block, löjtnant Colliander samt underlöjtnanterna Gus-

Grupp af f. d. underbefäl och manskap samlade kring stenen.

tafson och Cervin. Af underofficerare kunna nämnas fanjunkarne Nordlind, Dahlström, Collberg, Johansson, Pettersson, Brunzell och Lindholm, korpralerna Brunzell, Stam, Nyrén, Hultén, Jerdin, Sanden, Wärnlöf, Färnström, Kjellin, Wennersten och Nordström m. fl. samt, som nämnts, inemot ett hundratal f. d. fältjägare. »Det var rörande att se den hjärtlighet som å ömse sidor präglade återseendet.» De gamla officerarne, iförda de prydliga gröna jägaruniformerna, hälsade som gamla kamrater de forna underordnade jägarne och korpralerna såväl som underofficerarne.

En stor menighet från kringliggande bygder hade infunnits vid festen.

Strax före klockan half 3 tog den högtidliga akten sin början. Regementsmusiken under anförande af underlöjtnant Grehn spelade

jägarnes regementsmarsch, h varpå fanan blottades under öfliga former, och paradmarsch spelades.

Öfverste Claes Bratt framträdde därefter till minnesstenen och höll följande tal:

Kamrater!

Det är en högtidlig stund denna, då så många af de forna jägarne samlas på denna för oss så minnesrika plats, den de flesta af oss inte torde hafva återsett, sedan kåren för sjutton år sedan upplöstes. Men hur för-ändradt har inte allting här blifvit under dessa sjutton år. — Öde ligga fält och läger och borta är vårt ljusa sommarslott.

Det är tomt, det är glömdt, det är härjadt och kalt,
där det låg, ligger jordgrunden bar,
och däröfver går minnet med vinden svalt,
och det minnet är allt, som är kvar.

Det är tomt, det är glömdt — jag vill lägga mig ned på
dess grund för att höra dess ord, om det gamla som
gått, medan tiden led, om det gamla på Trossnäs jord.

Och dess sorgsna, dess suckande svar jag får,
fast så svagt som det blott vore drömdt: Det
är kastadt för vind sedan sjutton år, det är
dödt och begrafvet och glömdt.

Där du kära gestalter och syner minns, är
blott tomhet och saknad och sorg, och det
slocknande minnet är allt, som finns af vår
grusade jägareborg!

Ja, kamrater, det är inte allenast en högtidlig, utan också en i hög grad vemodig stund denna, då vi med all denna förödelse inför våra ögon göra klart för oss, att allt, hvad vi här under många långa år verkat och njutit, inom kort är för alltid begrafvet och glömdt.

Här stå vi alltså — kan man med sanning säga — vid Värmlands Fältjägares öppnade graf och en sannskyldig grafvård är det, som vi här i dag inviga.

Men i det vemod, som af denna anledning tränger sig inpå oss, blandar sig dock in inte så litet både varmt och ljusst. Redan det, att vi än en gång så pass talrikt kunnat samlas är ju i hög grad glädjande. Men mer än allt annat är dock den omständigheten, att vi på denna plats lyckats åstadkomma ett — som vi hoppas — varaktigt minnesmärke öfver vårt kära truppförbands förläggning här, ägnad att skingra eller åtminstone i hög grad förmildra vemodet.

Ja, kamrater: vår varma önskan och förhoppning är, att denna vård må under kommande sekler påminna om vår käcka, gröna kår och om de in-

satser den under sin 130-åriga tillvaro gjort i fosterlandets tjänst. Att denna vård för oss själfva är ett heligt minnesmärke, det förstår nog en och hvar. Men vår innerliga önskan är, att den må blifva så äfven för denna bygds innevånare. Det är för Värmlands folk och eftervärlden, som vården blifvit rest. Må den tala till dem om vår — dess uppresares — tillgifvenhet för denna bygd, vid hvilken vi hela vår lefnad komma att ha våra tankar tacksamt fastade för allt hvad den gaf oss under den härliga tid, då lifvets morgondagg ännu låg kvar i våra sinnen!

Och nu kamrater och här närvarande landsmän och vänner låta vi täckelset öfver stenen falla och hälsa den med fansalut och sång! Må den väl vårdad och omhuldad stånda här intill sena tider såsom ett tecken för vår kärlek till detta våra mödors, våra fröjders evigt minnesrika fält.»

Talaren bjöd så täckelset falla. Fanan sänktes, officerarne saluterade, ett fyrfaldigt hurra för Värmlands Fältjägares minne dånade ut i rymden, musiken stämde in med fyra honnörsappeller, hvarefter den omedelbart fortsatte med Gunnar Wennerbergs ståtliga hymn: »O Gud som styrer folkens öden,» däruti hela menigheten instämde.

Öfverste Bratt framträdde därefter ånyo till minnesstenen och höll till underbefälet och manskapet följande tal:

Kamrater! Trotsande långa afstånd och dryga kostnader ha Ni samlats här på vår gamla mötesplats för att närvara vid aftäckningen af vår minnessten. Detta bevisar, att Ni ännu i den dag, som är, med edra hjärtan hänga fast vid det yrke, Ni i ungdomen valde, vid den kamratkrets, Ni då inträdde i, och vid de förmän, som då ledde edra steg. Hafven tack för denna eder minnesgodhet, hafven tack för allt ert nit och allt ert intresse i den ofta ansträngande, ofta också enformiga tjänsten samt för all den tillgifvenhet, som Ni under dess utöfning städse visade ert befäl!

De flesta af edra forna officerare ha sedermera fört befäl öfver andra trupper — utmärkta och öfver allt beröm äfven de — men *det* kan jag försäkra Er, *att ingen enda bland oss finns, som någonsin glömmar våra kära, gröna jägarkamrater eller den tid, vi voro ett med dem!* Ännu under våra grå hår värmas våra sinnen vid tanken på Er och på allt som vi haft med Er gemensamt.

Och föröfrigt —: hvad är väl en befälhafvare utan sin trupp — dessa många små, som, när det gäller, ändå äro de, som bära mesta tyngden af det hela? Först med och genom dem får han sin ställning och sin betydelse. Utan den betyder han — det personliga värdet oräknadt — så väl i krig som fred så godt som ingenting. På honom kan för den skull i ty fall i fullaste mått tillämpas skaldens bevingade ord:

Tryggt är i fiendetrakt veta
bakom och framför sig
ryggtrygga ledet, som rör sig
framåt i trummornas takt.

Där är hans trygghet, där får han sin styrka!!

Men —•; tiden går sin jämna gång och döden skonar ingen. — Många, ja de flesta af våra gamla kamrater sofva redan nu den långa sömnen i jordens moderliga famn. Andra vandra på grafvens brädd i vidt skilda delar af provinsen, men såväl till dem som till Er, som i dag infunnit Er här, uttalar jag å alla edra forna officerares, både de redan bortgångnas och de ännu lefvandes vägnar vårt hjärtevarma tack för allt, hvad Ni varit för oss i goda dagar som i onda och all eder pålitlighet och trohet emot oss därunder! Kunde vi, så ville vi sluta Eder alla i vår famn. Tagen emellertid alla i lifvet varande emot vår kamratliga tillönskan om en lång, ljus och fridfull lefnadsafton och om ett godt återseende för oss alla, när signalen kallar oss fram till mönstringsbordet vid den allra sista stora mönstringen, då det mer än någonsin gäller att ha alla sina papper klara!

De f. d. jägareofficerare, som vid tillfället buro jägarkårens uniform, samlade vid stenen,

Och nu till sist kamrater af alla grader höja vi ett kraftigt fyrfaldigt hurra för det band, som än i dag binder oss tillsammans, nämligen: minnet af vårt forna kamratskap. *Må det minnet intill döden lefva. Lefve det!!!»*

Sedan de rungande hurraropen tystnat, spelades värmlandsvisan, hvaruti de närvarande instämde. Kapten Hj. Falk föredrog därefter kapten Hugo Falks ståtliga dikt »*Jägarnes signal*,» som var af följande lydelse:

Vid Elsterns vassbevuxna strand en
mörk oktoberdag till Danckwardt
rider Sköldebrand: »nu gäller slå ett
slag!

Låt blåsa till attack! Ryck an
med kyrkan där som mål, och
kostar det hvarenda man, så slå
på muren håll!»

Då saluterar Danckwardt: »Bra:
Mot Tomaskyrkans torn!»
Då skallar jägarhorn,
då smattra jägarhorn,
då stormar Värmlands jägartropp
igenom dalgång smal,
då flyga Leipzigs portar opp
för jägarne signal!

Det är ett krigets lasarett i nejd,
som strid förrött, där sängar stå
så tätt, så tätt och blodet
sipprar rödt. En jägare med
kinden hvit ber om en sista
tröst: »Räck gröna jägartröjan
hit och bred den på mitt bröst!»

Hans matta öga strålar gladt,
med stelnad läpp han ler,
en trupp så käck i jägarhatt
på Trossnäs fält han ser.
Hans trötta hand höjs till honnör,
ty ned i dödens dal
de kära tonerna han hör
af jägarne signal!¹

Det är en dag på Trossnäs fält
högtidlig, stolt och glad,
där fordom restes tält vid tält
i valv af björkars rad.
Dit samlas män med grånad lock
att vårda minnets skatt,
män uti snörprydd jägarrock
och jägarne fjäderhatt.

¹ Denna vackra episod hänför sig till löjtnanten vid Värmlands fältjägare Berg-qvists död på ett fältlasarett i Nordamerika af sina under en batalj i slafkriget 1863 några dagar förut erhållna dödliga blessyrer. Bergqvist, som gått ut i kriget som frivillig, tjänstgjorde där som kapten och kompanichef. Episoden vid hans dödsläger berättades i bref till en regementskamrat, d. v. löjtnanten Hjalmar Ugarph, af en vid tillfället närvarande svensk, lavars namn emellertid har fallit ur mitt minne.

Män utaf höst, män utaf vår
 de alla samlats hit
 att rista sagan om sin kår
 i minnets grå granit,
 att sista gång tillsammans stå
 i festlig jägarsal,
 att sista gången höra få
 en jägare-signal!

*

Omedelbart därpå blåstes jägarnes gamla regementssignal: »Jägar-lifvet är så härligt» o. s. v. med instämmande i refrängen af hela musik-kåren, hvarefter följde en del andra musikstycken såsom värmländska folkmelodier, Stenhammars Sverige, Hjärtats saga etc.

Till sist troppades (anan, hvarefter den imponerande festen avslöts med korum och Värmlands-visan.

Sedan underbefäl och manskap därpå en stund förfriskat sig vid de i den forna lägerparken uppdukade kaffeborden, var tiden för uppbrott inne och de gamla kamraterna från Trossnäs fält begynte säga hvarandra farväl. Det blef ett afsked, som man sent skall glömma. De gamla officerarne, nu gråhårsmän, omfamnade hjärtligt sina forna jägarkamrater och betygade dem sitt tack för trohet och nit samt önskade dem allt godt i fortsättningen. Och de gamla jägarne, som ännu gjorde ställningssteg med nästan samma spänstighet, som i forna dagar, togo med tårar i ögonen farväl af sina afhållna officerare och tackade dem för alla ljusa, gemensamma minnen från jägartiden.

Efter återkomsten till Karlstad samlades jägarkårens f. d. officerare till middag på Stadsträgårdens restaurang. Som gäster voro inbjudna chefen för Värmlands regemente öfversten friherre G. Leijonhufvud, öfverstelöjtnant F. Löwenborg såsom representant för Vaxholms gre-nadjär-regemente, samt skalden kapten Hugo Falk.

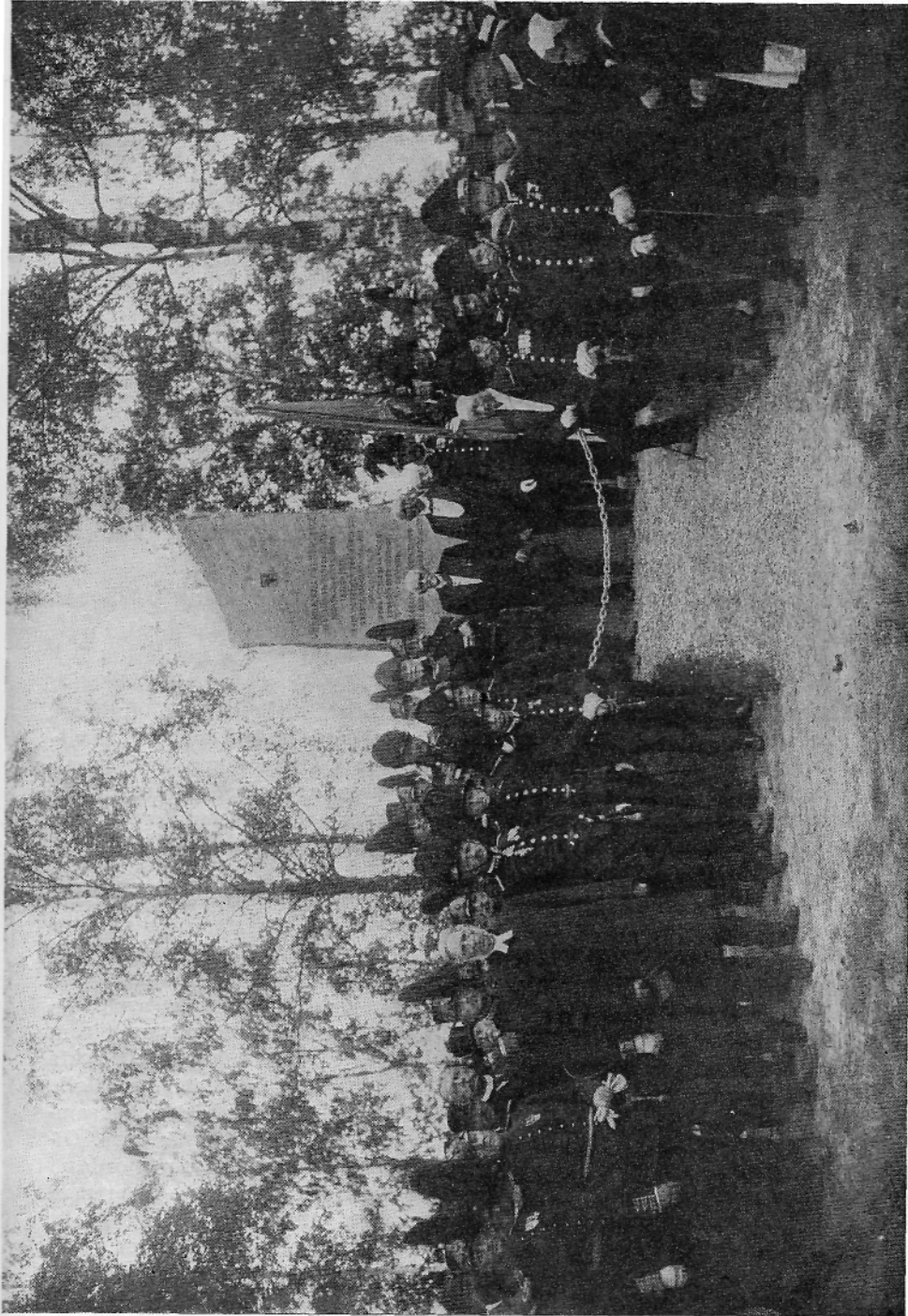
Så långt tidningsreferaten.

Middagen afåts i restaurangens, dagen till ära, festligt smyckade officersmässliknande stora sal, å hvars läktare musik-kåren var placerad.

*

När middagen en stund pågått, föreslog öfverste Bratt Konungens skål, hvilken efterföljdes af hurrarop, fanfarer och kungssången, hvarefter till Hans Maj:t afsändes ett så lydande telegram:

Grupp af f. d. jägareofficerare, samlade vid stenen.

»Värmlands fältjägars f. d. officerskår, samlad till högtid i anledning af minnesstenens aftäckande på Trossnäs fält, frambär till sin höge krigsherre sin undersåtliga hyllning.

Å de närvarandes vägnar.

Underdånigst

Gösta Lilliehök.

Claes Bratt.

Gustaf Cederström.

Otto Cronhielm.»

Härpå ingick följande morgon nedanstående svar:

»Värmlands fältjägars f. d. officerskår.

Jag sänder eder alla mitt hjärtliga tack för det vänliga hälsnings-telegrammet. *Gustaf.»*

I sammanhang med afsändandet af kunga-telegrammet afsändes telegram till våra enda, ännu kvarlevande chefsfruar, öfverstinnorna Anna Falk och Ammy Stjernstedt.

När allt detta var undangjordt, tog öfverste Bratt på nytt till orda samt yttrade därvid följande:

Kamrater!

Under förmiddagens lopp hafva vi ute på vårt gamla mötesfält fullgjort en kär plikt mot det numera ur tillvaron utplånade truppförband, vid hvilket vi alla, eller så godt som alla började vår militära tjänst. Då vi nu åter samlats för att fortsätta minnesfestens firande, torde det vara på sin plats att för en kort stund rikta våra tankar mot de generationer, som gått före, och mot de minnen, som fästa sig vid dem.

Och göra vi det, så måste vi vidgå, att — så vidt vi känna — regementet-kårens flesta medlemmar varit redbara och oförvitliga män, som, på blygsammare eller mera framskjutna poster, hvar i sin stad sökt att efter måttet af sina krafter och inom ramen af en otillräcklig öfningstid fullgöra sina plikter, samt att det är deras sammanlagda arbete, som befast den ställning, som regementet-kåren på sin tid intog inom vår armé. — I begynnelsen var truppförbandet visserligen lika läsligt organiseradt som dåligt aflönadt och i följd däraf dess rekrytering ojämn och truppens rykte ute i bygden ej det bästa. Men det var dock ungt och intelligent folk, som fyllde leden, och när uniformerna väl kommit på, blef det, enligt samstämmiga vittnesbörd, både ordning och skick i de halfvilda skarorna. Oficerarne voro i regel unga och kraftiga, och de insatser, som gjordes i krigen, voro i allmänhet utslag af både mod och rådighet — om man ock — i sanningens intresse — måste medge, att med få undantag allt vårt armébefäls skolning på krigskonstens område på den tiden var i hög grad bristfällig. Vackra prof på personlig tapperhet gåfvos dock esomof-tast, hvarom allt vi bli i tillfälle att läsa i kamraten Axel Kindbergs nu utkomna verk.

Mitt minne som officer sträcker sig mer än 54 år tillbaka i tiden, men ännu minnes jag, som om det varit i går, det lif, som framlefdes i den soliga tältstaden, där man utan öfverdrift kan säga, att alla bekvämligheter saknades. Men aldrig hörde man någon klagan, vare sig däröfver eller öfver den nära elfva timmar dagliga tjänstgöringens eller den bristfälliga utspisningens enformiga enahanda.

Inte utan djup rörelse påminner jag mig dessutom de mångfaldiga prof på finkänslig och själfuppoffrande tillgifvenhet från truppens sida, jag kunnat bevittna, och på dess plikttrohet, uthållighet och kraft skulle jag kunna framdraga exempel i hundratal. Jag vill emellertid inte uppehålla därmed, och det så mycket mindre som något hvar af oss sitter inne med en mångfald liknande erfarenheter. I dag ha vi föröfrigt ute på Trossnäs fält allesammans sett förnyade bevis på denna rörande tillgifvenhet, den ingen tid har kunnat släcka!

*

Men mina tankar söka sig tillbaka till Trossnäs' nu så ödsliga fält och till den vård öfver dess och våra minnen, som vi där kvarlämnat. Jag tänker mig — eller rättare — jag drömmer, att vi gamla samlats därute vid den tid, då kåren redde sig till att lämna platsen för alltid. Vi se framför oss den soliga sommarstaden med de hvita tälten och de talrika lagerbyggnaderna — med deras då så fagra, nu så fullständigt förvildade parkanläggningar. Vi tycka oss höra det sista skottets dofva knall, den sista signalens sorgsna trall eka öfver nejden. Vi lyssna till den sista förgadd-ringsmarschens manande toner, till kommandoropen vid den sista uppställningen, till paradmarschen vid vår fanas sista blottande, samt reda oss därefter själfva till att draga dädan, då en inre röst hejdar oss och håller oss kvar.

»Stanna,» säger den,
 »gå ej än!
 Lyss för sista gången!
 Känner ni igen
 korumsången,
 som öfver slätten dör,
 medan ekot rullar
 öfver fält och kullar?» —
 Men rösten manar än:
 »Lyssna än en gång
 — tyst — än ljuder sång!
 dröj ännu och hör!»
 Då som en suck ur djupa jorden
 komma vemodstunga orden;
 »Gula höstlöf fall,
 nu är jägarkårens saga all!»

*

Men äfven drömmen är slut! Än en gång — den sista — tycka vi oss böra kårens taktfasta steg hän öfver den af gångna järgenerationer hårt

tilltrampade marken, än en gång regementsmarschens toner förklinga i fjärran. — Därefter blir allt tyst. Natten bryter in. Mörker breder sig öfver nejden. — Men nya dagar komma. De länka sig tillsamman en och en och bli till veckor, månader och år med ständigt nya intryck och ändrade förhållanden. Ensam står nu stenen kvar därute. Stum minner den om det, som varit, men som aldrig mera kommer igen, och om hvilket det inom kort inte skall finnas någon lefvande erinring.

Kamrater! I det stora världsdramat med alla dess skiftningar spela dessa våra minnen och de obetydliga insatser, hvarpå de äro byggda, inte den allra ringaste roll. Men den innebörd, *de ha för oss*, göra dem dock värdiga, att vi i detta ögonblick till deras helighållande tömma en skål och höja ett lefve för det begrepp, den institution, det namn, som — ehuru inte längre tillhörande de lefvandes antal — dock innefattar och uppbär dem alla nämligen: *Värmlands fältjägare*. Jag vet, att den skålen kan sätta gamla jägarhjärtan i brand! En skål för den skull för Värmlands fältjägare och ett kraftigt fyrfaldigt lefve för dess minne!!!!

*

Under middagens förlopp föreslogs af öfverste Bratt skålar äfven för Vaxholms grenadjärer och Värmlands regemente.

Den förstnämnda motiverades efter en kort inledning sålunda:

Alla veta vi, att det nya 26:e regementet har sin ena rot långt nere i Sydsverige och den andra här i denna bygd. Alla förstå vi dessutom, att sammanförandet af dessa vidt skilda rottrådar till en enda kraftigt växande stam måste vara en uppgift, som är lika grannlaga, som den är vansklig. Från ledningens synpunkt måste för den skull dessa rottrådars skilda ursprung snarast te sig som ett hinder för den önskvärda sammanslutningens genomförande, samt dess förhoppning så godt som uteslutande stå till den generation, som växer upp, och som intet annat rotfäste har än inom det nya regementet.

Och dock fanns det så mycken gammal god tradition inom det gamla I. 26, att det vore mer än illa, om den blefve helt till spillo gifven. — Vi gamla önska för den skull liftigt och innerligt, att allt godt och ädelt, rätt och nobelt, som fanns inom den gamla organisationen må helt och odeladt öfverföras till den nya och där vårdas och än vidare utvecklas, det nya regementet till heder och fosterlandet till gagn.

Men för att så skall kunna ske, kräfvdes det, att allt befäl, från det högsta till det lägsta, äger klar och full insikt om, att det för dess medlemmar inte är nog att vara raska instruktörer och goda taktici, utan att det fast mer och framför allt för dem gäller att, så i som utom tjänsten, vara sina lärjungar en god och värdig föresyn samt dessutom deras tålmodigt hängifna lärare och uppfostrare —: *uppfostrare Ull hälsa, till styrka, till tukt och goda seder*.

Ty först, om så sker, blir den brygga slagen mellan befäl och trupp, som skall hjälpa oss öfver svårigheterna, om och när den stora påfrestningen en gång kommer, först då fyller befälet helt och fullt sin plikt, först då kan det af sitt yrke skapa sig en värdig och tillfyllestgörande

livsuppgift, först då förvärfva sig dess medlemmar rätt att vid nedläggandet af sina vapen likt den gamle romaren kunna utbrista: »F; hafva icke förlorat vår dag»!

Vi gamla hysa lifligt den förhoppningen, att dessa inom det forna I. 26 traditionella tankar och åsikter måtte finna genklang inom det nya regementet, och lika lifligt och uppriktigt önska vi, att regementets dagar i det nya hemmet må bli lika ljusa och glada, som för oss uti det gamla, samt arbetet där lika angenämt som framgångsrikt.

Till sist anhålla vi, att Ni, Herr öfverstelöjtnant samt öfriga här närvarande representanter för vårt dotterregemente ville till detsamma och dess chef framföra vår kamratliga hälsning och samtidigt vår anhållan om att, när vi alla en gång äro borta, det nya regementet måtte betrakta den nu resta minnesvården *såsom sin egendom samt åtaga sig uppsikten öfver och vården af densamma!*

Kamrater: dessa våra tankar, åsikter och önskningar besegla och bekräfta vi genom att tömma en skål och höja ett lefve för Kungl. Vaxholms grenadjär-regemente ock dess här närvarande representanter. Deras skål! Fyrfaldt lefve de!

På talet följde fanfarer och Kungl. Vaxholms grenadjär-regementets marsch.

Talet för Värmlands regemente hade följande lydelse:

Kamrater! Till våra många angenäma minnen från Trossnäs fält hör äfven hågkomsten af broderregementet och samlifvet och samarbetet med dess officerskår. Förhållandet mellan de båda truppförbanden förblef nämligen ända till slutet i stort sedt särdeles godt, och minnet däraf hör således till dem, som vi gamla jägare med nöje återkalla i våra tankar! Och då vi nu genom Hugo Falks gripande inlägg ha fått ett nytt bevis till många föregående på, hur varmt en blå kamrat kan känna för sina gamla gröna vänner, och då därtill den glädjen kommit oss till del, att på denna för oss så betydelsefulla dag ha vårt broderregementets nuvarande chef i vår krets, så faller det af sig själf, att vi — i förening med den hyllningsskål vi nu gå att ägna denne vår högt ärade gäst — anhålla, att genom honom få till hans regemente framförd vår broderliga hälsning och vårt varma tack för den härliga tid, vi på vårt kära Trossnäs haft med hvarandra gemensam!

Till öfverste Leijonhufvud själf hembäres samtidigt å allas våra vägnar vårt varma tack för att han velat hedra vår enkla minnesfest med sin närvaro, samt för den utomordentligt stora älskvärdhet, hvarmed han lämnat sitt och regementets bistånd till dess högtidliggörande!

Kamrater: En skål för det tappra tjugandera och för vår ärade gäst, dess nuvarande chef. Deras skål. Fyrfaldt lefve de!

På talet följde först Värmlands regementets ståtliga, af dess gamle, förtjänte musikdirektör Pfeifke, i början af 1800-talet komponerade marsch och omedelbart därefter arian »lefve det tjugandera» ur Regimentets dotter af Donizetti.

Talet för Vaxholms grenadjär-regemente besvarades af dess äldste

närvarande representant, öfverstelöjtnant Löwenborg, med ett tack för den gåfva, som blifvit hans regemente gifven, samt med en kraftig försäkran, att så väl *den* som det rika arf af vackra och ärofulla traditioner, som från det gamla I. 26 kommit detsamma till del, skulle för all framtid med kärleksfull omsorg vårdas och om möjligt än vidare utvecklas.

På talet för Värmlands regemente svarade öfverste Leijonhufvud i sympatiska och väl lagda ordalag. Han tackade för, att det förunnats honom att närvara vid dagens högtidlighet, den han betecknade såsom lika anslående som upplyftande, och han gladde sig åt, att han kunnat i någon mån lämna sitt och sitt regementes bistånd till dess högtidliggörande, samt slöt med att utbringa ett med kraftiga hurrarop besvaradt lefve för Värmlands fältjägare. —

Sista skålen under middagens lopp gällde de båda seniorerna i laget: *major Gösta Lilliehöök* och *friherre Gustaf Cederström*. Den var af följande lydelse:

Kamrater: En skål till har jag att föreslå. Den gäller seniorn ibland oss alla: majoren och kommandören Gösta Lilliehöök, som, trots sina för flere månader sedan fyllda 89 år, i dag är midt ibland oss. Nära femtio vintrar ha snöat öfver hans hjässa, sedan han som ung major lämnade tjänsten vid regementet, men ännu brinner hans sinne varmt för detsamma, ännu känner han sig ung på nytt, när han återser sina gamla minnens mark och hör de kända ljud från fordom! Han var en gång en af våra främste, ja för visso vår allra främste: en man äfven på det militära området långt, långt framom sin tid, hvarom allt vi, som då stodo under hans befäl, skulle kunna vittna både mångt och mycket, om vi ville vara mångordiga. Vi veta dock, att han inte älskar rökoffer af dylik art, och inskränka oss för den skull till att enkelt och flärdfritt tömma en skål och höja ett lefve för hans välgång.

Men —: vi ha en veteran till, som jag anhåller få ta med på samma gång, fastän han endast var en glad underlöjtnantslax, när den förut nämnde redan var major —: nämligen professorn m. m, friherre Gustaf Cederström. Nära 50 år ha förflutit, sedan *han* lämnade regementet, men inte desto mindre ha vi talrika bevis i både tal och skrift på, hur varmt han än i dag hänger fast vid de grönhvita färgerna, trots att han som konstnär lärt sig att lägga äfven andra på sin palett. Att han i dag befinner sig här, är emellertid för oss alla ett nytt, oförtydbart bevis för, att han ännu inte på långt när kunnat göra sig kärleken till den förutnämnda färgblandningen kvitt —: ett bevis, som vi alla på det allra högsta värden sätta!

Kamrater: för dessa två, våra högt uppskattade och värderade veteran-seniorer en hjärtlig skål och ett klingande fyrfaldigt lefve. Deras skål. Fyrfaldt: lefve de!!!!

På detta tal svarade först friherre Cederström. Han började med en utförlig exposé af sina oförgätliga minnen från sin korta tjänste-

tid vid regementet, och af den i hans utveckling, både som konstnär och människa, djupt ingripande daning, han där undergick, samt slöt med ett varmt tack till hela kamratkretsen för det till hjärtat gående återupplifvande af dessa hans minnen och intryck, som han på denna oförgätliga dag fått göra sig till godo!

Major Lilliehöök tog därefter till orda och tolkade i varmhjärtadt erkännssamma ordalag kamratkretsens tacksamhet mot nedskrifvaren af dessa rader för den möda, jag nedlagt på att åstadkomma den nu resta minnesstenen samt på anordningarna för så väl aftäcknings-högtidligheten som den pågående minnesfesten. Äfven han slöt med att i delvis rörande, delvis humoristiska ordalag framdraga några karaktäristiska minnen från sin ungdomstid vid regementet. —

I mitt svar på detta tal framhöll jag — då jag icke ville lysa med lånta fjädrar — att — hvad jag i början af detta kapitel förut omnämmt — inte jag, utan kamraterna Axel Kindberg, Albert Danielson och Carl Setterberg hade äran af initiativet i minnesstensfrågan, samt att näst efter dem major Lilliehöök själf samt kaptenerna de Verdier, friherre Ugglå, Danielson, Strömholm och Block samt sist men icke minst löjtnant Leffler, genom de kraftiga ekonomiska handtag, de lämnat, äga största förtjänsten af, att minnesstenen nu står där han står! Och härmed var så talens långa rad omsider af-slutad!

Innan vi lämnade bordet, föredrog emellertid kamraten, major Georg Bagge på sitt medryckande sätt nedanstående stämningsfulla lilla dikt, som lifligt senterades och acklamerades!

Mitt land!

Jag älskar mitt land, ej bara den
hembygd, mitt öga ser, hur kärt
än mitt *hem* må vara, mitt *land*
är oändligt mer!

Det är ej blott fält och skogar,
där gårdar och byar stå, och
fyllda lador och logar och städer
stora och små.

Mitt land, det är morgonstrimman,
som klär sig i glans och färg, en
skärgård stiger ur dimman med
fattiga gråa berg.

Det är aftonens rosendager öfver
Skånes bördiga jord det är midnatten
ljus och fager där uppe i Lapplands
nord.

Mitt land det är klang af stålet, där
hytta och hammare gå, det är ljudet
af modersmålet, starkt, härdadt, men
ljuft ändå

Af folkets röst är det bruset, som
tonar i saga och sång, det är tanken,
som går mot ljuset, ej fjättrad af våld
och tvång.

Hvad Sveriges ädlaste söner ha byggt
med tanke och hand, vår *frihet*, vår
tro, våra *böner*, allt detta är också
milt land. —

Därefter ägnade man sig vid kaffet och den skarpt »ransonerade» punschen åt lifligt kamratligt samspråk, därvid gamla glada minnen från lägertiden på Trossnäs trädde starkt i förgrunden. Musik-kåren utförde förtjänstfullt det ena vackra musiknumret efter det andra, och timmarna flögo som minuter.

Under dagens lopp anlända telegram upplästes af major Kindberg. De som ihågkommit oss med dylika hälsningar — utom det förutnämnda från Hans Maj:t Konungen — voro chefen för K. Vaxholms grenadjär-regemente öfverste Tell Schmidt å hans regementes vägnar, samma regementes officerskår genom öfverste Schmidt, major R. Björck, major W. Lilliehöök, kapten E. Herin, major G. Sergel, distinktionskorpral J. Moden, kapten C. G. Reutercrona, löjtnant A. Sodenstierna, kapten A. Låftman, major C. G. Holmberg, major R. Geijer, löjtnant A. Leffler, major C. Myrin, major G. Westin, kaptenerna A. Blum och W. Carlberg, fanjunkarne Carlbom, Andersson, Bågenholm, Nyholm, Larsson och Kallin, sergeanterna Lindqvist och Roth, furir Hulström och förrådsvaktmästaren Norlander samt tvenne våra bortgångna kamraters änkor, friherrinnan Ammy Stjernstedt och grevinnan Anna Mörner.

Skriftlig hälsning ankom dessutom från vår ungdomskamrat från Värmlands regemente, general Gustaf Ugglå, ehuru för sent att vid minneofesten kunna uppläsas.

Utom dessa ankom en versifierad hälsning från kamraten kapten Axel Låftman. Den anföres här in extenso:

Till kamraterna.

Den 30. augusti 1918.

Minns du trädens stolta stammar,
kransande vår Trossnäsborg?
Minns du skog, som slätten famnar
lik en bräddfull blomsterkorg?
Minns du sommarsolnedgången
tjusande och klar och skär, minns
du dagrarna och sången ifrån
luftens lätta här?

Minns du parkens svala gömma,
dold för västersolens brand? Än en
gång jag ville drömma där på
ungdomshemmets strand. Drömma
om förgångna tider och om allt,
mig då var kärt, glömma alla
lifvets strider och de slag, de mig
beskärt.

Minns du lifvets högtidstimmar, då
vi mötts i festligt lag? Än för
själens öga glimmar minnet från
så mången dag, då vi uti
skymningsstunder njöto efter
dagens tvång hvilat uti Årbäcks
lunder, lyssnande till Cronhielms
sång?

Ja vi minnas forna tider från vår
ungdoms solskensdar, och vi se,
hur kvällen skrider för oss alla,
som stå kvar från de tider, då vi
spådde lyckan skulle bli vår lott
—: Men hur många af oss nådde
målet —: våra drömmars slott?

När bifallet efter detta stämningsfulla stycke tystnat, begärdes Hugo Falks »Jägarnes signal» da capo och Hjalmar Falk fick då på nytt fram på arenan för att föredraga denna, hvilket åter föranledde en ny skål och nya lefverop för den frejdade skalden-författaren.

Under allt detta hade tiden flugit fram och närmade sig redan midnatt. Allt närmare kom tiden för uppbrott, allt vemodigare blefvo blickarne, allt starkare medvetandet, att denna dag var oåterkalleligen den sista i jägar-kårens lif. Och när till sist vid tofslaget musik-kåren spelade upp svenska arméns tapto till tecken, att uppbrotts-tideii nalkades, så gick det som en elektrisk stöt genom hela samlingen, och på allas läppar lågo orden: »*nu är jägarkårens saga all.*» Rent automatiskt ordnade man sig därvid par om par i rotekolonn samt marscherade så en stund rundt salen, till dess att vid marschens mäktiga sluttone brödrakedjan bröts, och man med varma handslag sade hvarann godnatt!

*

Påföljande dag gjorde efter intagen frukost en liten deputation pa-radklädda officerare besök vid forne kårchefen, öfverste Axel Lillie-hööks graf, där den dagen förut nedlagda ståtlige kransen låg frisk och doftande. På kransens band, som buro fältjägarne färger, hvitt och grönt, lästes: »Till öfverste Axel Lilliehöök på minnesdagen den 3° 1918 från Värmlands fältjägarne f. d. officerskår. Gärd af vördnad och tillgifvenhet.»

Jag hade hoppats, att de flesta af de i högtidligheten deltagande skulle stanna öfver i staden den 31. och i anledning därav vidtagit anordningar för en liten enkel hvardagsmiddag i enskild lokal å stadshotellet. Därpå blef emellertid ingenting. En hel del reste med förmiddagståget, de flesta andra voro bjudna till middag hos gamla vänner och bekanta på skilda håll i staden, så att det till sist blef endast Cronhielm, Bagge och jag, som spisade tillsammans. Men äfven den stunden blef kort. Klockan 7 e. m. gick mitt tåg, och därmed var för mig den minnesdiga aftäckningshögtidligheten blott ett minne, men ett ljusst och härligt minne!

*

I pressen förekommo några dagar efteråt både vackra bilder och sympatiska artiklar om minnesfesten. Det torde vara af intresse att här lämna några utdrag ur dem. I Hvar 8 Dag, som meddelar 3 lyckade grupper från mötet, skrives:

»Den 30. augusti ägde en ståtlig fest rum på Trossnäs fält, där då restes en sten till åminnelse af Värmlands fältjägar-kår, hvilken i och med den nya härordningen ströks ur de lefvande regementenas antal.

Kårens anor äro ej långa, men desto mera lysande, dess historia ej gammal, men desto ärorikare. Den härstammar från ett frivilligt uppbåd

till Värmlands-gränsens försvar under de norska oroligheterna 1788. År 1792 förvandlades denna trupp till en fast jägarbataljon, af hvilken hälften alltid skulle utgöra Karlstads garnison.

Under Elias von Eckstedt kämpade kåren 1808 hjältmodigt vid Lier och Magnor, men dess stora hedersdag inföll den 18. oktober 1813, då den genom ett med öfverdådigt bravur utfördt angrepp stormade Leipzigs stadsport. — — — Med glädje och stolthet kan äfven kåren minnas den 6 augusti 1814 då den — — gick fram till anfall vid Rakkestad i Norge. Dess ojämförliga tapperhet vid detta tillfälle flätade en ny lager i den gamla kransen.

Nu har den varit död i 17 år, men den steg upp ur griften för en dag för att än en gång fira sina stolta minnen och fädernas ärofulla bragder. Manstarkt hade de forna jägarna mött upp på sin gamla mötesplats, Trossnäs fält, som således än en gång fick höra den käckas jägarsignalen och se den gröna jägarens fjäderbuske svaja i den sena augustisolens friska vind.

Med en stämman, som stundtals vibrerade af undertryckt rörelse, höll öfverste Claes Bratt ett formfulländad!, varmhjärtad! och hänfördt tal för kårens minnen och bjöd det täckelse falla, som höljde stenen. — — —

Sedan öfverste Bratt därefter med tåradt öga talat till de gamla fältjägarne, som under synbar rörelse hörde de hjärtliga orden, uppläste kapten Hjalmar Falk en dikt till jägarkårens minnen, ägnade desamma af en gammal kamrat från det blå grannregementet.

Till slut förrättades på öfligt sätt korum, och den stämmingsfulla minnesfesten var till ända. — — —

På kvällen gäfvo jägarne middag i Karlstad med en del inbjudna.

Så var festen slut, och stenen står i grönan dal för att påminna sena släkten om trohet ock mannamod. Det är en vacker vård öfver en vacker gärning, men för Värmland behöfdes inga yttre tecken — provinsen kommer aldrig att glömma den snörpydda jägarjackan och den käckas jägarhatten, liksom värmlänningarne alltid skola i troget och tacksamt minne bevara den dristiga, älskvärda, granna trupp, som med sina tappra dater fullskrifvit ett ärofullt blad i Värmlands historia!»

*

I »Aftonbladet» skrifver kamraten friherre Gustaf Cederström om Trossnäs fält och sina intryck från minnesfesten där den 30. augusti bland annat följande:

»Hvad mig beträffar, hyser jag de varmaste känslor af tacksamhet mot denna plats, som på min utveckling haft ett så stort inflytande. — — — Längtat har jag, men äfven fruktat att komma dit, och trots många vänliga inbjudningar har jag aldrig vågat rifva upp de gamla kära minnena. I dag däremot var all tvekan fjärran, här gällde ju en sista hederstjänst. — — — Evigt skulle jag ångrat, om jag icke tillgodogjort mig detta härliga minne, den 30. augusti, den sista dagen på Trossnäs fält!

Många ståtliga ceremonier har jag bevistat, men någon mer gripande än högtidsstunden vid den stenen aldrig.

Det ögonblicket, då parad för fanan, denna världens skönaste ceremoni, ägde rum under paradmarschens toner, och alla officerarnes sablar blixtrade till i solen för att med stora saluten hälsa fanan, då hon från gravkullen vände sig mot fronten, var oförglömmelig, och få voro de ögon, som ej i det ögonblicket skymdes af tårar.

. Det var, som om en stilla susning gått genom björkarnes kronor, talat om flydda tider, manat fram minnet af blodiga strider och gladt kamrat-lif, bringat en hälsning från alla dem, som krupit ur den gröna tröjan ned i den gröna jorden, och från de många, som ej kunnat inställa sig. Den sade oss: »*Glammen aldrig, att ni haft äran tillhöra det käcka, stolta, härliga 26:e regementet!*»

Men så kom uppbrottets stund, och med tunga sinnen måste man skiljas för all tid. Det var rörande att se det hjärtliga förhållande mellan befäl och trupp, som rådde här, nu som förr, se de varma handslag och omfamningar, med hvilka officerare och menige skildes åt, och huru ännu i sista stund jägare sågos vandra längs tåget vid Edsvalla station för att få kasta en sista afskedsblick på sina gamla vänner, officerarne, dem de aldrig i detta lifvet mera skulle återse.»

*

Några utdrag af ett och annat ur de skrivelser, som i anledning af minnesfesten ingått, torde här förtjäna ett litet rum. Öfverstinnan Falk skrifer:

»För det utomordentligt vänliga och fina telegrammet beder jag få framföra mitt varmaste tack — — — Med fårade ögon läste jag det om och om igen och emellan raderna den strofen i herr öfverstens vackra verser till Helmer vid afskedsfesten 1881 —: »här blir ert minne aldrig glömdt.» Jag kände, att min oförgätlige, saknade Helmer fått vara med i Eder krets och hur det värmdde mitt hjärta kan jag ej säga. — — — Tacksammast, värdsammast. Anna Falk.»

Kapten O. Oxehufvud, som af sjukdom varit förhindrad närvara vid festen skrifer:

— — — »Jägartiden och mina gamla jägarkamrater tillhöra mina härligaste minnen och komma alltid att göra det, så länge jag lefver.»

Ur kapten Hugo Falks bref anföres följande:

»Jsg anhåller härmed att få framföra mina allra varmaste och innerligaste tacksägelser för den utomordentliga vänlighet och oförtjänta heder, som den oförgätlige 30. augusti visades mig. Den person, som ej kände sig gripen in i hjärteroten af den festen skall fullkomligt sakna såväl den ringaste känsla för poesi som historiskt sinne. Jag vet bara, att på mig gjorde alltsammans ett så öfverväldigande och mäktigt intryck, att jag aldrig skall glömma det.»

F. d. korpral A. Wennersten skrifer:

»Jag är öfverlycklig — — — för att jag reste upp till vår gamla mötesplats för att ännu en gång få se alla mina gamla förmän och kamrater.

Detta blir ett af de heligaste och dyrbaraste minnen, som jag upplefvat. Jag gläder mig öfver att med en liten skärf fått bidra till detta minnesmärke, som jag, om hälsan är mig bevågen, ännu en gång vill blotta mitt hufvud för. — — Jag beder om min vörndad till alla mina kära ä-gareförmän. Med utmärkt högaktning. A. M. Wennersten.»

Ur f. d. distinktionskorpralen Nordströms skrifvelse må följande anföras:

»Det var en solig och inbjudande dag den 30. sistl. augusti, då vi på morgonen lämnade våra hem för att resa till det kära Trossnäs, men det blef ännu soligare *och varmare, när vi gamla fältjägare, officerare, underofficerare och andra tillhörande manskapet, samlades framför minnesstenen, och då öfversten framträdde och höll sitt högstämnda tal. Då klappade våra gamla jägarhjärtan af fröjd och gamman. Jag kunde ej åter hålla mina tårar, utan dessa sipprade ner öfver mina kinder; jag nästan blygdes för min vekhet, men då jag förstulet såg mig omkring så fann jag, att mina kamraters hjärtan voro lika veka som mitt. — — Tag icke mitt opus som ett närgånget Sätt att säga, hvad jag känner och tänker om denna sak, som nu är ett kärt minne blott, utan som en gärd af tacksamhet och tillgifvenhet. Tecknar vörndads- och vänskapsfullt.

P. J. Nordström,
f. d. distinktionskorpral.»

Ur major von Malmborgs skrifvelse:

»Ett hjärtevarmt tack för den vackra och oförgätliga upplevelsen på gamla Trossnäs och i Karlstad från gamle kamraten Otto v. Malmborg.»

Spel n:r 19 Östlund skrifver:

»Undertecknad får härmed framföra mitt djupa vördsamma tack för mig tillsända tidningen Aftonbladet med friherre Cederströms artikel om min nesfesten,¹ å Trossnäs, samt föröfrigt för all den hjärtliga vänlighet, som oss f. d. fältjägare bevisades å minnesfesten den 30. augusti 1918, hvilken sent eller aldrig skall glömmas i våra sinnen. Vördsamt.

Carl Gustaf Östlund Spel n:o
19 v. 5 komp. af Kungl. Värmlands
fältjägare-kår.»

Ur major Ling-Vannerus' bref anføres nedanstående:

»Jag ville härmed uttrycka min innerliga tacksamhet för det — — — sätt hvarpå Claes ledde oss gamla jägare under den så minnesvärda festen för jägarminnet på Trossnäs. — — — Allt var också ägnadt att för-Ijufva våra korta afskedsstunder i det gamla gröna lägret: de många af sannt kamratskap rörda gamla jägarne, menigheten, som besjälad af medkänsla, trängdes omkring oss, våra gamla lägerträds yppiga ståt, som öf-vertäckte och skylde så mycket, som blicken så längtande sökte — — Norsälven, som lika mäktig ock klart böljande inbjöd till samma veder-

¹ Ett ex. af sagda tidningsnummer sändes till *alla* underbefäl och menige, hvilkas adresser det varit mig möjligt att få reda på. „ „ „

kvickelse som förr i sin kära, pånyttfödande famn, det minnesvärda hvita slottet vid älfvens andra strand, ännu härligt att skåda, ja allt af den kära nejden däromkring, som vi hunno se under den alltför korta stund, vi fingo trampa de gamla tegarne, och icke minst de välkända, mer eller mindre bevarade anletsdragen hos de kära gamla officerskamraterna, som alla lyste af det ärliga kamrathjärtats värme, hvilken — det hoppas och tror jag innerligt — aldrig skall kallna.

Med rödda hjärtan åhörde vi alla för sista gången jägarkårens igenkännings- och samlings-signal —: Eja om det gällt samling till strid for-gamla Sveriges ära, och om vi som forna tappra jägarhjällar fått blöda den gröna jackan full, innan den göms — den käraste bland många kära troféer!

Och nu är denna afskedsfest också ett minne blott. Måtte den dock för alla kamrater liksom för mig förblifva ett minne, som förenar oss mer och mer intill det sista.

Tillgifne kamraten

C. G. Ling-Vännerus.»

Det anförda kan vara nog. Det klarlägger med tydliga drag den stämning, som präglade den i ordets fullaste mening minnesrika fest, som afslöt Värmlands fältjägares korta, men vackra lefnadssaga. Den gaf oss ju så oändligt mycket denna korla sensommardag, som var ägnadt att tilltala våra känslor och värma våra sinnen. Men hvad den gaf oss som mest och bäst af allt var dock mötet mellan truppen och befälet. Den djupa känsla, som präglade detta möte efter en skilsmässa, som för flertalet uppgick till minst ett tjugotal år, var i sanning så gripande, att ingen, vare sig deltagare eller åskådare, kunde undgå att känna sig starkt berörd af dessa »de smås» så tydligt i dagen lagda tillgifvenhet för sina forna ledare och förare, och dessa senares inte mindre tydligt förnimbara tillgifvenhet för dem!

De tillgifvenhetens tårar, som dessa ännu kraftiga gråhårmän gjöto, de varma handslag och famntag, som de växlade, buro dessutom med en tydlighet, som inte kunde missförstås, vittnesbörd om att *hår* hade den stränga militära disciplinen inte varit fotad på öfversitteri eller tvång, utan på den tillgifvenhetens, förtroendets och det sanna kamratskapets fasta grund, som håller, när den förra vacklar och faller!

LEFNADSTECKNINGAR

LEFNADSTECKNINGAR

1. Officerare vid Värmlands fältjägerregemente eller -kår

VON RAPPOLT, THOMAS. Född $8\frac{1}{3}$ 1749 (enl. Anr. is/s)- Förn. åldrar: Brukspatr. Johan Henr. v- Rappolt och Christina Charlotta Geijer.

Volontär vid Ner. och Värml. reg:te $10\frac{1}{3}$ 1770, rustmästare $13\frac{1}{10}$ 1773, fänrik $11\frac{1}{7}$ 1773, löjtnant $80\frac{1}{5}$ 1781, kapten och chef för Kristinehamns komp. "/H 1785.

Deltog i kriget mot Rysslad 1788 — 90. Erhöll den $33\frac{3}{8}$ 1788 af konung Gustaf III i uppdrag att afresa till Värmland och där uppsätta en jägarekår, till hvars chef konungen framdeles ville utse honom. Då med anledning af rådande kritiska förhållanden uppsättandet af denna jägarekår inom Värmland ej medhanns, men i stället Värmlands landtvärn där bildades, förde han en tid befälet öfver detta, men fick sedermera å nyo med Värmlands reg:te afresa till Finland, där han den $4\frac{1}{e}$ 1790 afled till följd af de sår, han erhöll i striden vid Savitaipal.

GYLLENSPETZ, JOHAN CHRISTIAN. Född $9\frac{1}{u}$ 1753 i Dalsland. Föräldrar: Kaptenen vid Västgötadals reg:te Jonas Gyllenspetz och Cecilia Elisabeth Brummer-

Volontär, befordrad till rustmästare $31\frac{1}{3}$ 1774 vid Ner. o. Värml. reg:te, sergeant $14\frac{1}{7}$ 1775, fältväbel $26\frac{2}{9}$ 1776, fänrik $8\frac{1}{6}$ 1781, löjtnant $7\frac{1}{10}$ 1788 vid Värml. landtvärn, kapten $16\frac{1}{8}$ 1790 vid Värml. Fotjäg.-bat., konfirmat.-fullm. (som kapten med kompani) $80\frac{1}{6}$ 1792, afsked 1793.

Deltog i kriget på gränsen mot Norge 1788 — 89.

Död $23\frac{1}{2}$ 1833 på Frykstad, Kils s:n Värml. Ogift.

NISBETH, JOHAN FREDRIK. Född $10\frac{1}{8}$ 1752 (enl. Anr. $5\frac{1}{s}$ 1751) i Småland. Föräldrar: Löjtnanten i konung Stanislai tjänst Axel Nis-beth och Anna Beata Bäfverfelt. Gift $23\frac{1}{12}$ 1798 med Elisabeth Wilhelmina Mullberg.

Volontär vid Kalmar regie 2% 1762, rustmästare 2% 1770, furir 1773, sergeant 1778, stabsfänrik vid Ner. o. Värml. reg:te $22\frac{1}{6}$ 1781, konstitutorial

som löjtnant vid Värml. landtvärn $7/_{10}$ 1788, af frih. Armfelt konstit. till kapten vid Värml. Fotj. bat. $8/_{}$ 1789, kapten med kompani $16/_{8}$ 1790, erhöll konfirmat.-fullm. ss. kapten med komp. $30/_{e}$ 1792, major i bat:n $1^G/_{i2}$ 1796, afsked $16/_{i3}$ 1802.

R. S. O. 1801.

Var med Jösse härads landtvärnskontingent af Värmlands landtvärn kommanderad till Eda skans under kriget mot Norge 1788—89 samt med Värml. fältjäg.-bat. vid arméns västra fördelning under neutralitetsvakten mot England 1801. Han arrenderade en längre tid öfverjägmästarebostället Gate i Värml. och ägde dessutom egendomen Hällsbäck i Gillberga s:n. Omtalas i H. Lilliebjörns »Hågkomster».

Död $6/_{lä}$ 1818 på Hällsbäck.

BAUMAN, JOHAN DANIEL. Född $2/_{5}$ 1748 i Nerike. Föräldrar: Länsmannen Daniel Boman och Maria Sophia Kråka. Gift med Cajsa Maria Brand.

Kom i tjänst vid Ner. o. Värml. regite 1768, var vid s:a reg:te 3. adjutant $19/_{s}$ 1783— $27/_{9}$ 1785 och blef fänrik sistnämnda dag. Förordnades $7/_{10}$ 1788 till löjtnant vid Värmlands landtvärn samt transporterades 1790 som kapten till Andra gardet, där han den $3/_{12}$ s. å. blef kompanichef. Erhöll majors afsked $2/_{2}$ 1794.

Död $9/_{}$ 1814 på lilla Bräcke i Dalsland.

FRISELL, HENRIC. Född $25/_{u}$ 1727 i Skog i Värml. Föräldrar: Nämndemannen Lars Larsson o. h. h. Annicka Olofsdotter i Fagerås.

Fänrik vid Ner. och Värml. reg:te konst. t. fänr. vid Värml. landtvärn $7/_{10}$ 1788, afsked $37/_{t}$ 1790 med löjtnants n. h. o. v., tillträdde pension fr. o. m. V₇ 1791.

Död $28/_{u}$ 1797.

PETER, [Carl Fredrik Petri, enl. Nordensv. N. o. V:s reg:s hist.]. Född $8/_{i}$ 1744 i Rasteborg vid Berlin. Gift med Margareta Söderman.

Inträdde i tjänst vid garnisonen i Stralsund 1762, kom öfver till Sverige 1771; rustmästare vid Ner. o. Värml. reg:te $15/_{e}$ 1775, fältväbel, konstit. till fänrik vid Värml. landtvärn $24/_{io}$ 1788, sec.-löjtnant vid Andra gardet $25/_{12}$ 1790; afsked med pension $25/_{i}$ 1793.

R. S. O. 1790.

Deltog i kriget vid norska gränsen 1788 och var då kommanderad till Eda skans, följde därefter med den del af Ner. o. Värml. reg:te, som 1789 öfverfördes till Finland, och deltog med utmärkt tapperhet i de strider, i hvilka regi var med. Blef vid Savitaipal sårad i vänstra låret och fången,

Död $29/_{9}$ 1813 i Hallsberg.

KELLGREN, CLAES FREDRIK. Född $18/_{\ll}$ 1750 (el. $10/_{\ll}$ 1752) i Värmland. Gift med Maria Caijsa Apelqvist.

Volontär vid Ner. o. Värml. reg:te 1768, rustmästare ¹¹/_{io} 1770, förare ²¹/₁₂ 1772, sergeant ¹⁸/_t 1774, fältväbcl ¹⁸/_{io} 1781, fänrik vid Värml. landt-värn ¹¹/₁₀ 1788, konstit. t. fänrik vid Värml. Fotjäg.-bat. ¹¹/₃ 1790, fänrik vid Ner. och Värml. reg:te ¹⁸/₄ 1791, löjtnant ¹⁵/₇ 1792, afsked ¹¹/₅ 1798.

Kommenderad till norska gränsen 1782 samt 1788 — 89. Flyttade från Mörkerud i Sunne till Knoll i Glafva 1789.

Dödsåret obekant.

BRATT, OLOF. Född ¹⁶/₈ 1769 i Värmland. Föräldrar: Brukspatron Lars Bratt och Maria Sandelin.

Korpral vid Bohusläns dragonreg:te ¹⁹/₈ 1779, sergeant vid Ner. o. Värml. reg:te ¹⁴/₄ 1788, fänrik vid Värmlands landt värn ¹¹/₁₀ 1788, därefter fänrik vid Dala-frikåren, löjtnant i armén och vid Dalvarger-reg:t ¹/₇ 1789, löjtnant vid Ner. o. Värml. reg:te ¹⁵/₁₂ 1790, kapten i reg:t ¹⁸/₇ 1796, chef för Nordmarks komp. ³/₇ 1803, afsked ⁸/_i» 1807.

R. S. O. ¹⁶/_n 1799.

Deltog i 1788 års sammandragning af Värmlands landtvärn mot danskarne samnt med Dalvarger.-reg:t i höstfälttåget i Finland 1789, då han sårades i striden vid Elgsö ⁸/_o 1789.

Död ¹⁸/₈ 1821, ogift, på Prestbol i Värmskogs s:n.

VON OLDENSKÖLD, AXEL. Född ²⁸/_s 1773. Föräldrar: Majoren Eric Olbers nobil. von Oldensköld, och Charlotta Christina Piscator. Gift ^u/₂ 1802 i Åmål med Brita Johanna Åberg.

Sergeant vid Ner. o. Värml. reg:te 1788, fänrik vid Värml. landtvärn ¹/_n 1788 (enl. Anr. vid Ner. och Värml. reg:te), 2. adj. vid Ner. o. Värml. reg:te ³⁸/_s 1790—¹⁵/₇ 1792, löjtnant 1791, kapten ²⁶/_{io} 1796, major ¹⁵/_e 1808, öfverste-löjtnant i armén ²⁹/_g 1809, öfverstelöjtnant och 1. major vid sistnämnda regite 1812.

R. S. O. 1809.

Deltog i 1788 års krig på gränsen mot Norge och i 1789—90 års krig i Finland mot Ryssland samt därunder i striderna vid Pardakoski, Kärna-koski och Savitaipal, kommenderades till Karlskrona 1798, till Skåne 1806 och till Pommern 1807, då han deltog i striderna vid Seemuhl och Negast samt båda belägringarna af Stralsund. Deltog äfven i 1808—09 och 1814 års fälttåg mot Norge.

Död ²⁴/₃ ¹⁸²⁰ i Kristinehamn.

STEN, (enl. Nordensvan: N. o. V:s reg:tes hist.: Steen) DIDP_XIK ADOLF. Född ¹²/₁₀ 1769 i Småland.

Volontär vid Ner. o. Värml. reg:te 1788, sergeant Yii ^s- å., fänrik vid Värml. landtvärn ¹⁸/_u 1788, fänrik vid Ner. o. Värml. reg:te 1789, transp. ss. löjtnant till Andra gardet ³/_{is} 1790; afsked ³¹/₇ 1793.

R. S. O. 1790.

Deltog 1788—89 i kriget på gränsen mot Norge samt i 1789—90 års krig i Finland mot Ryssland och därunder i striderna vid Pardakoski,

Kärnakoski och Savitaipal. Var vakthavande vid Operamaskeraden
^{16/3}
 1792.

Död antagl. 1833.

LANNERSTIERNA, PETTER ABRAHAM. Född ^{18/4} 1773 i Värmland.
 Föräldrar: Majoren Magnus Wilh. Lannerstierna och Johanna
 Lagerlöf-Kom i tjänst vid Ner. och Värml. reg:te ^{4/9} 1788,
 fänrik vid Värml. landtvärn ^{2^{ti}/10} s. å., konstit. t. fänrik vid Ner. o. Värml.
 reg:te i juli 1791 samt afförd från regementet »såsom ej regementet
 tillhörig, hvarken genom fast lön eller placering» enl. bref d. ^{22/8}
 1793 från dåvarande chefen för Nordmarks komp. v. Rajalin, till chefen för
 Ner. o. Värml. regtte. Deltog i 1788—89 års krig vid norska gränsen
 Dödsåret obekant.

WALLENCRONA, GUSTAF. Född ^{28/y} 1771 på Hammars säteri i
 Värml. Föräldrar: Löjtnanten Olof Lorentz Wallencrona och Catha-
 rina Lagerhielm. Gift ^{19/i₀} 1843 med Marie Währ.

Volontär vid Ner. och Värml. reg:te ^{12/8} 1787, fänrik vid Värml.
 landtvärn ^{7/m} 1788, löjtnant vid Ner. och Värml. resite ^{2%_n} 1791,
 kapten

och reg:tskvarterm. ^{2^b/10} 1796, afsked ^{5/12} 1807. R. V.
 O. 1816, R. Carl XIII:s O. 1822. Deltog i 1788—89
 års krig på gränsen mot Norge samt 1788—89 års
 krig i Finland mot Ryssland. Under de första 50
 åren af 1800-talet intog han en betydande plats
 inom Karlstad. Hög frimurare, var han därjämte
 ägare af ett tryckeri, från hvilket Carlstads
 Tidning utgafs. Det fanns näppeligen något företag
 som nyssnämnda år startades i staden utan
 Wallencronas medverkan ss. Karlstads sparbank,
 Värml. pro-vinsialbank, Värml. läns
 Hushållningssällskap m. m. Såsom skattmästare i
 sistnämnda sällskap erhöi han ^{29/2} 1812
 Sahlgrenska guldmedaljen. Led. af Landtbr. Akad.
 År 1850 afflyttade han till Stockholm, lämnande
 det samhälle, där hans

stora begåfning och rika initiativ verkat mycket godt. Han skildras un-
 der senare år som en lång och barsk gubbe af en omiskänlig gammal-
 dags militärtyp.

Död ^{26/7} 1852, den siste ät sin ätt.

GYLLENSPETZ, OTTO MAGNUS. Född ^{31/s} 1766. Föräldrar:
 Hofjunkaren Bengt Gustaf Gyllenspetz och Magdalena Charlotta
 Lei-jonstolpe. Gift ^{1/9} 1791 med Anna Maria Gyllenspelz.

Kom i krigstjänst (vid Ner. o. Värml. reg:te?) 1785 som volontär; fänrik
 vid Värml. landtvärn 1788, kapten vid Värml. Fotjäg.-bat. ^{16/3} 1790,
 kon-firm.-iullm. (som kapten med kompani) ^{8%} 1792. Afsked ^{"/±} 1795.

Deltog i kriget på gränsen till Norge 1788—89.

Död $31/6$ 1820 på Ribbenäs.

VON LAGERLÖF, NILS FREDRIK. Född $21/2$ 1777. Föräldrar: Exped.-sekreteraren Erland Lagerlöf (jämte sina syskon adlad von Lagerlöf för faderns förtjänster) och Agneta Margareta Uggla.

Adjutant och fänrik (konstituerad) vid Värmlands landtvärn $10/10$ 1788, adjutant vid Värml. Fotjäg.-bat. $16/g$ 1790, konfirm. fullm. ss. fänrik $10/s$ 1792, sekundlöjtnant $2/4$ 1796, stabspremier-löjtnant $15/12$ 1799, kapten i båt. V-t 1808, kapten med komp. $11/2$ 1808, 2. major $25/2$ 1812 (vid Värml. fältj.-reg:te), 1. major $18/12$ 1812, öfverstelöjtnant i armén $25/8$ 1814; afsked $7/10$ 1823.

R. S. O. 3% 1808.

Var 1801 med bat:n kommenderad till arméns västra fördelning vid Göteborg under neutralitetsvakten mot England. Deltog i fältttåget i Pommern 1807, — hvarunder han bevistade affären utanför Knieperfront vid Stralsund den $9/s$ —> samt mot Norge 1808—09, då han utmärkte sig vid Lier och Overud. Som chef för reg:tets II. hat. var han 1813—14 kommenderad till Eda skans, där han tjänstgjorde som kommandant och chef för högra flygelns förposter vid reservarmén. Därefter bevistade han fältttåget i Norge 1814 och utmärkte sig i striderna vid Rakkestad d. $6/8$, Onstadssund d. $9/s$ och Trögstad d. $11/8$ 1814.

»En hederlig och aktad man, aktad för sin tapperhet och älskad för sin hjälpsamhet mot kamraterna. Mången besynnerlighet i hans sätt att vara och uttrycka sig ådrog honom visserligen mycket gyckel, men det var ej så illa ment och blef ej heller illa upptaget» (Lilliebjörn).

Död $18/9$ 1825 på Jakobsberg i Värml., ogift, och slöt sin ätt på svärdssidan.

MAGNELL, JACOB. Född 1765. Föräldrar: Landtbrukaren Erik Magnell och Maja Lisa Montan. Gift 1) med Britta Sillen, 2) med Beata Christina Maria von Proschwitz.

Volontär vid Ner. o. Värml. reg:te, fänrik vid Värmlands landtvärn 1788, och vid Värml. Fotjäg.-bat. $16/3$ 1790, konfirm. fullm. 8% 1792, sekundlöjtnant 1794, afsked med kaptens namn o. heder $7/4$ 1795.

Var bosatt på Gullsjö i Långseruds s:n, Värml.

Dödsåret obekant.

EKMAN, SEVERIN. Född $21/i$ 1773. Föräldrar: Kaptenen vid Ner. o. Värml. reg:te Håkan Ekman och Anna Christina Löwenhielm.

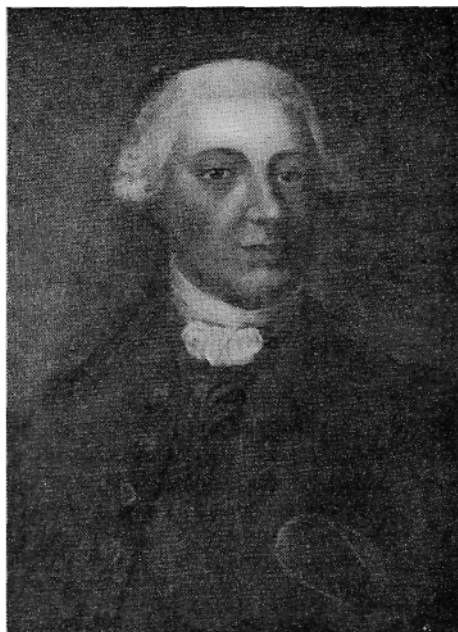
Fänrik vid Dala-frikåren (enl. en uppgift vid Värml. landtvärn) 1788 och vid Värml. Fotjäg.-bat:n $10/8$ 1792, afsked med löjtnants namn och heder

$11/6$ 1795.

Död $n/2$ 1808 på Blixbol i Värml.

STUART, FREDRIK MAGNUS. Född $15/12$ 1729 i Värmland. Föräldrar: Reg:tskvarlermäst. Gabriel Stuart och Margareta Ysing. Gift 1769 med Hedvig Ulrika Lundstedt.

Styckjunk. v. art:t $10/7$ 1750, underlöjtnant 1756, löjtnant 1763, transp. till Ner. o. Yärml. reg:te $7/4$ 1767, öfveradjutant hos fältmarskalken greve

Spens 1772—73, kapten $23/7$ 1773, chef för Jössehärads komp. $12/10$ s. å., 3. major och chef för regiets jägare-bataljon $23/6$ 1781, afsked $27/9$ 1785.

Enl. frih. Armfelts order af den $22/7$ 1789 emottog han den $1/5$ s. å. befälet öfver Värmlands Fotjägare-bataljon, och utnämndes den $8/6$ 1792 af K. M:t till major och chef för bataljonen. Afsked $18/1$ 1794.

R. S. O.

Död $12/10$ 1798 på Alster i Värml.

HEDBLAD, JOHAN (Jean) LARS (Lorentz). Född $15/10$ 1773 -Fänrik vid Dala-frikåren $29/10$ 1788 och vid Dalvarger.-reg:t juli 1789, •erhöll Kungl. Maj:ts konfirmationsfullm. samt placerades på Värml.

Jäg.-

bat. $18/4$ 1791, befordrad till sekundlöjtnant $10/5$ 1792, premiärlöjtnant $10/2$ 1794, stabskapten 1797, afsked $21/2$ 1798.

Deltog i 1788—89 års krig på gränsen mot Norge, samt i kriget mot

Ryssland 1789—90, hvarunder han blesserades flere gånger.

Dödsåret obekant.

FRIBERG, CARL. Född $4/s$ 1766.

Fänrik vid Dala-frikåren 1788 ('.), konslit. till fänrik vid Värml. Fotjäg.-bat:n $16/8$ 1790, konfirm. fullm. 8% 1792, afsked $21/9$ 179-1. Deltog i kriget på gränsen mot Norge 1788—89.

Dödsåret obekant.

POIGNANT, JONAS. Född $28/i$ 1768^S (1769 enl. Örn. Sv. Ättart.) Föräldrar: Brukspatronen Emanuel Poignant på Elga, Värml., och Sara Elisabeth Kolthoff.

Fänrik vid Dala-frikåren 1788. konstit. till fänrik vid Värml. Följ.-båt. $16/s$ 1790, erhöill konfirm.-fullmakt $10/8$ 1792, sekundlöjtnant $7/4$ 1795, slabs-prem.-löjtnant $26/10$ 1796, prem.-löjtnant på stat $21/a$ 1798, stabskapten $18/1$:> 1799, afsked $9/s$ 1803 med tillst. att kvarstå i armén. Placerad som kapten i Jämtlands fältjäg.-reg:te 1805, komp.-chef 1806, major i reg:t 2% 1809, 2. major $18/i$ > 1810, transporterad ss. major vid Värml. reg:te $16/2$ 1813.

R. S. O"

Deltog i Dala-frikårens marsch till Värmland under kriget mot Danmark 1788, och i kriget mot R3'ssland 1789—90; tjänstgjorde vid arméns norra fördelning ss. gränsbefälhavare i Jämtland 1808 och gjorde därunder ilere rekognosceringar öfver norska gränsen samt deltog i striderna vid Hjerpe skans $16/s$ 1808, vid Hörnefors och Umeå 1809. Vid reservarméns sammandragning 1813—14 var han även kommenderad till gränsen mot Norge samt deltog 1814 i fälttåget därstädes.

Död $M/8$ 1820 på Lundsholm i Värml., ogift.

AHLBOM, LARS GUSTAF. Född W_{10} 1763 ($15/io$ 1764). Föräldrar: (möjl. klockaren i Nora Frans Ahlbom och Christina Catharina Berndt).

Auskultant i gen.-landtmät.-kontoret $2/6$ 1785, konstituerad till fänrik vid Dala-frikåren $80/n$ 1788, och vid Värml. Fotjäg.-bat. $16/8$ 1790, erhöill kon-firmationsfullm. $30/6$ 1792, sekundlöjtnant $18/i_2$ 1792, premierlöjtnant $20/io$ 1796, kapten $31/2$ 1798, afsked $18/12$ 1799.

Dödsåret obekant.

(Enl. Sv. ättartal saknas L. G. Ahlbom, men däremot uppgifves att en Eric Ahlbom, f. 1766, död 1792, varit fänrik vid »Ner. Värml. jägare», hvilken uppgift synes bero på någon förväxling.¹)

BRANDBERG, CARL JOHAN. Född $8/i$ 1766 i Dalarne. Föräldrar: Häradshöfdingen Erik Brandberg och Helena Körsner.

Fänrik vid Dala-frikåren $11/10$ 1788, löjtnant vid Dalvargerings-regementet $1/7$ 1789, placerad på Värml. jäg.-bat. $18/4$ 1791. Sekundlöjtnant på stat vid bat:n $10/s$ 1792, premierlöjtnant $23/io$ 1793. Afsked 1796.

Deltog i krigshändelserna i Värmland 1788 och i kriget mot Ryssland 1789—90 (med Dalvargerings-reg:t).

Död 1844.

¹ Denne Eric Ahlbom var i juli 1789 reg.-adjutaut vid Dalvarger.-reg:t.

VON GERDTEN, ADAM EMIL. Född $^{12}/_8$ 1772 i Finland.

För-

äldrar: Kaptenen Adam von Gerdtten och Eva Christina Hollender.

Gift $^{18}/_6$ 1809 på Apertin i Värml. med grefvinnan Charlotta

Ulrika

Catharina Löwenhielm (från Long).

Inskrifven som volontär 1787, fänrik vid Kajana jägare-båt. $^{4}/_8$ 1789,

löjtnant vid s:a båt. $^{10}/_2$ 1790, transporterad som premier-löjtnant vid Värml.

Fotjäg.-bat. $^{80}/_6$ 1792, kapten med kompani $^{7}/_4$ 1795, major i bat:n $^{18}/_{12}$

1802, inspektör för jägare-truppen 1807, afsked från bat:n $^{n}/_2$ 1808; afsked från befattn. som inspektör för jägare-truppen samt utnämnd till öfverstelöjtnant i armén och öfveradjutant $^{2a}/_6$ 1809, afsked $^{2}\%$ 1810. R. S. O. $^{9}/_{i2}$ ^{1802} -

Var befälh. för garnisonskommende-ringen vid Eda skans Y₇ 1793 — $^{n}/_2$ 1794, kommenderad med bat:n till arméns västra fördelning vid Göteborg under neutralitetsvakten mot England 1801. Deltog i kriget mot Ryssland 1789 — 90 och i fälttåget i Pommern 1807, då han förde befälet öfver bat:n samt erhöll en kontusion under affären utanför Knieper-front vid Stralsund den % 1807. Deltog sedermera i Värmländska fördelningens marsch till Stockholm 1809.

Död $^{25}/_u$ 1844 på Apertin i Kils s:n,

Värml.

NORRMAN, CARL. Född $^{n}/_a$ 1766.

Kom i tjänst som fänrik vid Dala-frikåren $^{13}/_3$ 1789, löjtnant i armén $^{15}/_e$ 1789, löjtnant vid K. M:ts drabantkår transporterad till prem. löjtnant vid Värml. Fotjäg.-bat. $^{10}/_8$ 1792, stabskapten $^{28}/_{io}$ 1793, regementskvarter-mästare s. å., afsked $^{2G}/_{10}$ 1796.

Deltog i kriget mot Ryssland under generaladj. m. m. frih. v. Stedingks befäl och bevistade med Savolax' inf. reg:te affären vid Parkumäki % 1790.

Dödsåret obekant.

VON ECHSTEDT, ELIAS. Född $^{n}/_n$ 1766. Föräldrar: Majoren Svante Adolph Ekstedt, nobiliserad och adopterad von Eichstedt och Elsa Catarina Ugglä. Gift $^{4}/_9$ 1796 med Johanna Maria Löwenhielm.

Inskrifven som volontär vid Västmanlands regite 1775, kom i tjänst som fänrik vid samma reg:te $^{2}/_3$ 1785, stabspremier-löjtnant vid Värml. Fotjäg.-bat. $^{10}/_8$ 1792, premier-löjtnant på stat $^{28}/_{io}$ ^{1793} kapten i båt. $^{16}/_7$ 1795. regementskvartermästare 1801, kompanichef $^{9}/_{i2}$ 1802, major och chef för Värml. fält.-jäg.-bat. $^{16}/_3$ 1808, afsked $^{27}/_3$ (d. $^{3}/_4$) 1810 med öfverstelöjtnants rang, heder och värdighet.

R. S. O. $^{1}/_B$ 1805.

Revistade 1788—90 kriget i Finland mot Ryssland (under sin anställning vid

Västml. reg:te), samt som kompanichef vid Värml. fältjäg.-bat. 1807 års fälttåg i Pommern mot fransmännen och Stralsunds belägring s:a år äfvensom såsom chef för Sammanslagna jägare-bataljonen fälttåget mot Norge 1808—09.

Efter att hava blivit landshöfding i Värmland 1813, medföljde han under 1814 års fälttåg i Norge den Gahnska kåren och blef under den för denna kår så olyckliga affären vid Midskog den $\frac{5}{s}$ 1814 dödsskjuten samt plundrad in på bara kroppen.

VON PROSCHWITZ¹.

Fänrik vid Värml. Fotjäg.-bat., befordrad till sekundlöjtnant $\frac{3}{\%}$ 1792-

HÖKE, HARALD. Född $\frac{24}{10}$ 1764 i Finland. Gift med Anna Dahlberg t $\frac{2G}{4}$ 1815 och omtalas i dödsanm. ss. kapten Harald Hökes k. maka.

Fänrik vid Karelska jägare-båt. $\frac{25}{8}$ 1789, transporterad till adjutant vid Värml. fotjäg.-bat. $\frac{25}{10}$ 1792, sekundlöjtnant i båt. (med bibeh. af adjut.-sysslan och lön) $\frac{28}{10}$ 1793, afsked $\frac{20}{4}$ 1796, synes hafva varit befordrad till kapten.

Deltog i kriget mot Ryssland 1789—90. Ägde gård i Karlstad, som han sålde 1819.

Dödsåret obekant. */\$""

LEIJONSTEDT, CARL JOHAN, grefve. Född $\frac{22}{2}$ 1751. Föräldrar: Landshöfd. i Västerbotten Carl Wilh. Leijonstedt och Margareta Helena Nordensköld.

Kom tidigt i tjänst vid Nylands och Tavastehus dragonregite; blef 1769 korpral vid Lifgardet till häst, 1770 kornett vid förstnämnda reg:te, löjtnant i armén 1772, transporterad till lätta dragonerna af Kungl. Maj:ts lif-och hustrupper, löjtnant och stallmästare s. å., kapten 1778, generaladjutant af flygeln 1785, öfverstelöjtnant och 1. major vid Ner. o. Värml. reg:te $\frac{26}{7}$ 1787 med öfverstes karaktär, gener.-adj. och öfverste i armén $\frac{13}{s}$ 1792 och chef för samma regemente $\frac{12}{x}$ 1793.

I denna egenskap emottog han den Vi 1793 befälet öfver Värml. fältjäg.-bat. enl. kungl. brefvet af den $\frac{8}{\%}$ 1792.

Generalmajor $\frac{16}{s}$ 1810 och efter Ner. o. Värmlands reg:tes 1812 beslutade delning chef för Nerikes reg:te. Afsked 1813.

R. S. O.

Död $\frac{8}{2}$ 1817 i Örebro. (Se utförl. Nordensv. Värml. reg:ts hist.)

BRATT, HINDRIK. Född 1758. Föräldrar: Assessorn och ägaren till Rottneros m. m. Henric Bratt och Helena Catharina Chenon. Gift 1780 med Brita Cajsa (Olofsdotter) Antonsson.

Kornett vid Lifgardet 177 . , där han avancerade till major. Synes hafva transporterats till Värml. Fotjäg.-bat., h varifrån han erhöll afsked $\frac{29}{9}$ 1794.

Död $\frac{21}{i}$ 1821 på Nygård i Skarab. län.

VON MORIAN, CARL AXEL. Född $\frac{18}{4}$ 1762 i Finland. Föräldrar: Lagmannen Johan Christoffer Morian, nobil. von Morian, till

¹ Möjligen Lars Magnus von Proschwitz, h vilken $\frac{22}{io}$ 1789 blef fänrik vid Dalvarger.-reg:t.

Sarflax i Perno s:n och Kymmenegårds län samt Mäkkilä i Bjärnos s:n, Åbo län, och friherrinnan Hedvig Helena Creutz (i hennes 2. gifte).

Sergeant vid Åbo läns reg:te $2/1$ 1775, fänrik $3^b/11$ 1775, fänrik vid Svea lifgarde $27/3$ 1777, adjutant $s/.$ 1779, löjtnant $18/8$ 1782, sekundmajor vid Savolax int'.-reg:te $10/3$ 1787, generaladjutant af flygeln och öfverstelöjtnant i armén $2/u$ 1789, öfverstelöjtnant vid Savolax inf.-reg:te $25/8$ 1790, öfverstelöjtnant vid Upplands reg:te $8/.$ 1791. afsked därifrån $10/s$ 1792.

Placerad till tjänstgöring vid Värml. Jägare-båt. $26/s$ 1793, chef för s:a båt. $13/1$ 1794 (öfvertog befälet $1/i$ s. å.) öfverste och generaladjutant $2/n$ 1795, inspektör öfver samtliga svenska jägare-trupperna till fot $27/10$ 1802, afsked $1/a$ 1808.

R S. 'o. 1788. Stora guldmed. f. tapperhet i fält 1791.

Bevistade 1775 kriget mot Ryssland samt deltog därefter i krigen 1788—91 mot samma makt och blef därunder för blockaden vid Xyslätt (1788) ridd. af svärdsorden samt erhöll för sjöbataljen vid Fredrikshamn och Svenskund (1791) stora guldmed. för tapperhet i fält. Var därefter kommanderad vid den mot Frankrike under hertigens af Braunschweig befäl 1792 förenade armén samt att bevista höstmanövern 1795 i Köpenhamn, ledamot af kommittén 1795 för granskning af underd. projekt till fältjägarreglemente, kommenderad med bat:n till arméns västra fördelning under neutralitetsvakten mot England 1801, adjungerad ledarn, i krigskollegii krigskommissariats-departement 1802, erhöll 1803 i uppdrag att i Stockholm utarbete ett tross- och utredningsreglemente för armén, bevistade 1805—1806 fälttåget i Tyskland mot Frankrike samt förde %—Vn 1806 befälet öfver den detacherade kåren i Lauenburg, hvilken nödgades kapitulera vid Lubeck den $0/1.L$ 1806. Ställd inför åtal härför och dömd till tjänstens förlust, fick han $22/7$ 1807 af Kungl. Maj:ts nåd behålla tjänsten men skildes från generaladjutantsämbetet. Öfverste i ryska armén 1811.

Död $9/4$ 1817 i Åbo, ogift.

LAURELL, BRYNTE ANDERS. Född $12/3$ 1772. Föräldrar: Gods-egaren (i Stafnäs s:n Värml.) Lars Laurell och Katarina Maria Mag-nell. Gift 1797 med Carolina Maria Magnell.

Sergeant vid Ner. o. Yärml. reg:te, fältväbel vid Värmlands landtvärn Y₅ 1790, fältväbel vid Värml. Fotjäg.-bat. 1^A 1793, fänrik $23/10$ s. å., sekundlöjtnant 1795 (el. 1796), afsked $1^i/i$ 1796.

Genom sitt gifte vorden godsägare, egnade han sig efter afskedct åt skötsel af sin egendom. Då 1809 års landtvärn inkallades, blef han kapten vid ett värmländskt landtvärns-kompani, som afsågs för fälttåget i Finland men på grund af då rådande olyckliga förhållanden ej kom längre än till Sundsvalls-trakten. Efter kriget återgick han till privatlifvet och afled sommaren 1844 hos sin son i Ölme s:n, å hvilken församlings kyrkogård han jordades.

CRAZIUS, JOHAN HENRIK, (Justus Hindrik). Född $1/i$ 1764 i Preussen (?).

Kom i tjänst $10/ii$ 185 som ryttare vid preussiska Lif-kyrassier-reg:t

där han 1786 befordrades till underofficer. Vann därefter anställning som volontär vid Västmanlands reg:te 1788 och blef med öfverstelöjtnant Drufvas båt. af detta reg:te samma år kommenderad till Finland samt deltog där under kriget mot Ryssland 1788—89 i flere affärer. För välförhållande under affären vid Suttala erhöll han medaljen för tapperhet i fält och blef därefter fänrik vid öfverstelöjtnant Drufvas jägare-bataljon i juni 1790. Efter erhållet afsked, $^{10}/_s$ 1792, afreste han till Holland för att söka anställning och tjänade där i en fransk emigrant-kår under grefve Damas' befäl i fyra månader. Sedemera tjänstgjorde han ett hälft år vid preussiska Bruneckska inf.-reg:t samt tog afsked därifrån i april 1794.

Placerad som sekund-löjtnant vid Värml. fältj.-bat. $^{16}/_s$ 1795, adjutant $^{20}/_4$ 1796 och premier-löjtnant i båt. $^{26}/_{10}$ 1796. Transporterad till Konungens Lifdrabant-kår $^{29}/_{12}$ 1797; afsked $^3\%$ 1779.

Dödsår obekant.

LÖWENHIELM, CRISPIN. Född ^ 1777. Föräldrar: Kaptenen vid Ner. o. Värml. reg:te Carl Gustaf Löwenhielm och Anna Maria Ekman. Gift % 1811 med Christina Maria Lagerhielm.

Sergeant $^{17}/_4$ 1794 vid Värml. Fotjäg.-bat, fältväbel, stabsfänrik $^{7}/_4$ 1795, sekundlöjtnant $^{1(3)}/_1$ 1797, stabspremier-löjtnant $^{9}/_8$ ¹⁸⁰³ ($^{15}/_{12}$ ¹⁸⁰²)> afsked $^{16}/_i$ 1808.

Var med bat:n kommenderad till arméns västra fördeln. vid Göteborg på neutralitetsvakt mot England 1801 och bevistade fälttåget i Pommern 1807. Blef efter afskedet öfverjägmästare i Värml. län 1808 och erhöll afsked från befattningen som sådan 1815.

Död $^{19}/_7$ 1825 på Färjestad utanför Karlstad.

VON MATERN, JOHAN ANTON. Född $^{2}/_7$ 1777. Föräldrar: Majoren Carl Gustaf von Matern och Justina Margaretha von Echstedt. Gift $^{7}/_{lä}$ 1813 på Höglunda med Johanna Elisabeth Maule.

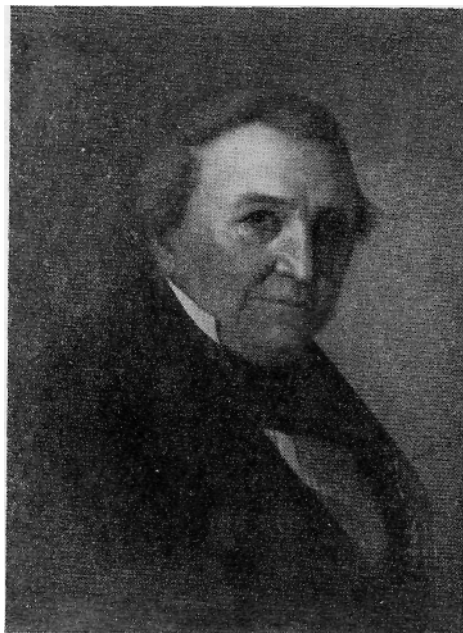
Fänrik på extra stat vid Västmanlands reg:te $^{22}/_u$ 1792, sekundlöjtnant vid Värml. Fältjäg.-bat. $^{17}/_4$ 1795 (med fänriks lön), stabspremier-löjtnant $^{21}/_2$ 1798, premier-löjtnants lön $^{18}/_{12}$ 1799, stabskapten $^{9}/_3$ 1803, komp.-chef $^{n:}/_3$ 1808, major i båt. $^2\%$ 1809, major och chef $^{27}/_8$ el. $^{8}/_4$ 1810, afsked $^{16}/_i$ 1811.

Guldmed. för tapperhet i fält $^s\%$ 1808, R. S. O. $^{21}/_e$ 1809.

Var 1801 kommenderad med bat:n till arméns västra fördeln. vid Göteborg under neutralitetsvakten mot England; bevistade 1807 års fälttåg i Pommern och 1808—09 fälttåget mot Norge samt deltog 1809 i Värmländska fördelningens marsch till Stockholm. Blef 1825 chef för Värmlands och Elfsborgs läns gräns-tulldistrikt.

Ansågs en tid mycket förmögen, om ej hvad man kallar rik; bodde efter 1814 års fälttåg i Karlstad, där han ägde den förut s. k. Arvidsonska gården, den ansenligaste i staden och förde den tiden stor stat. Hos honom sammanträffade icke ensamt de förnämsta af länets, stadens och ortens ämbets- och tjänstemän, utan äfven de notablare resande, som tid efter annan inträffade i Karlstad. Hans gästfrihet, kvickhet, och fyndighet förskaffade honom också en större umgängeskrets, än hans tillgångar med-

gåfvo, och då de industriella företag, hvori han var intresserad, afstannade, måste han afyttra den ena egendomen efter den andra, och slutligen nödgades han äfven sälja gården i Karlstad (som då inköptes af kronan till lands-höfdingeresidens). Han bebodde därefter under flere år den lilla lägenheten Sjötullen utanför Karlstad. Ädelsinnad och hjärtegod samt utrustad

med ett synnerligen godt hufvud, intog han ett mycket framstående rum i Karlstad, där han en längre tid var ledamot i lasarettsdirektionen, och sparbanken m. m. Hög frimurare, var han, i synnerhet under sin medelålder, mycket flitig i ordensarbetet och syntes ofta iförd frimurareuniformen med trekantig hatt med kvit strutsplym, blå frack med röda uppveck, ett hvitt sidenskärp om lifvet och en stor värja i hvitt axelgehång. Utföi. minnesteckn. i H. Lilljebjörns »Spridda minnen».

Död ⁿ/s 1851 i Karlstad.

LILLIESTRÖM, CLAKS HERMAX DANCKWARDT. Född ²⁷/_g 1778 (25 _e i 26/_g) Föräldrar: Majoren Jacob Herman Danckw.-Lillieström och frih:n Christina Leijonhufvud. Gift ¹⁷/_g, 1826 i Karlstad med stiftsfröken Catharina Maria Uggla.

Fänrik (placerad) vid Värml. Fotjäg.-bat. ²⁵/₁₂ 1795 > sekundlöjtnant ²¹/₂ 1798, premier.-löjtnant ⁹/_B 1803, stabskapten ¹⁶/₂ 1808, kapten med kompani ³/₄ 1810, major i Värml. fältj.-reg:te ²⁵/₂ 1812, 2. major ¹⁸/₁₂ 1812, öfverste-löjtnant i armén ²⁵/_s 1814, öfverstes namn, heder och värdighet ²¹/_{io} 1824, afsked s. d. med pension.

Guldmed. för tapperhet i fält ³% 1808, R. S. O. ²⁹/₆ 1809.

Var med bat:n kommenderad till Göteborg på neutralitetsvakt 1801, del-

tog i fälttågen i Pommern 1807 — hvarunder han bevistade affären ^{K/s} å Knieper-front vid Stralsund —, samt mot Norge 1808—09 — då han var med om affären vid Lier m. m. Han deltog äfven i Värmländska fördelningens marsch till Stockholm 1809 och i fälttåget i Tyskland 1813—14 —, då han sårades vid stormningen af Leipzig d. ^{19/10} 1813 —, samt i kriget mot Norge 1814, där han förutom flere förpost-fäktningar bevistade striderna vid Rakkestad och Trögstad. Enligt H. Lilliebjörn var han »En hedersman af den stilla naturen. Synnerligen berömd och omtalad för sitt lugn och mod. Man kunde icke varseblifva en min eller åtbörd, som gaf till känna, att han tänkte på någon fara, och han visade under en affär mer besinning och lugn än någonsin under en bataljonsexercis. Han var ganska road af skämt, men gaf själf sällan anledning därtill, var nästan alltid vänlig men aldrig artig -----och hatade gräl».

»Lillieström

hade ett vackert hufvud, var mycket fetlagd och såg ut som en goddagspilt.»

Död ^{8/7} 1854 på Lundstorp vid Södertelge.

BELFRAGE, HANS CARL. Född ^{2/4} 1777. Föräldrar: Kaptenen Sven Henrik Belfrage och Catharina Margareta Schagerström. Gift ^{13/12} 1803 med Elisabeth Karolina Sofia von Lagerlöf.

Förare ^{18/i} 1793 vid Värml. fältj.-bat, sergeant ^{24/3} 1796, sekundlöjtnant ^{18/ia} 1799 (^{18/12} 1797?), löjtnant ^{1ii/2} 1808, kapten i båt. och regiskvarter-mäst. ^{28/6} 1809, afsked ^{15/i} 1811 med majors karaktär.

Guldmed. för tapperhet i fält ^{3%} 1808, R. S. O. ^{29/6} 1809.

Var 1801 kommenderad med bat:n vid arméns västra fördelning till Göteborg under neutralitetsvakten mot England. Deltog i fälttåget i Tyskland 1807 och i Norge 1808—09 samt blef under affären vid Lier den ^{18/4} 1808 blesserad af en kula i vänstra benet.

Flärdfri, redlig och vänkär som en äkta värmländing skildras han i Lilliebjörns »Hågkomster», i hvilka hans yttre beskrifves sålunda: »En tämligen lång och benig kropp och däröfver ett högburet hufvud med ett grofmejsladt ansigte; öppna ögon, som alltid skådade rakt framåt, och bestämda, något stela rörelser». »Han var en vacker typ af svensk krigsbuss.»

Död ^{15/U} 1833 på Billingsberg.

POIGNANT, DANIKL. Född ^{16/2} 1776 å Åsebol i Elga s:n, Värml. Föräldrar: Brukspatronen Emanuel Poignant och Sara Elisabeth Kolthoff. Gift 1809 med Sara Regina Bergensköld.

Sergeant 1793 vid Värml. fältj.-bat., stabsfänrik ^{2G/10} 1796, fänrik på stat ^{18/12} 1798, sekundlöjtnant på stat ^{1s/12} 1802 (el. ^{9/8} 1803), premierlöjtnant ^{1G/2} 1808, kapten i bataljon ^{29/6} 1809, stabskapten ^{8/4} 1810, afsked Vu'1812.

Guldmed. för tapperhet i fält ^{80/8} 1808.

Var 1801 med bat:n kommenderad vid arméns västra fördeln. vid Göteborg under krigsoroligheterna mot England. Bevistade fälttåget i Pom-13. Värm/ands *fältjägare*. II.

mern 1807 och mot Norge 1808—09. Uodde på Öfre Kolsäter i Gillberga, Värml. och skildras af H. Lilliebjörn såsom »en af dessa stilla, trygga hedersmän, med hvilka det är så trefligt att lefva».

Död ¹²/_c, 1837 å Öfre Kolsäter.

EKMAN, CRISPIN. Född ³/_% 1774 på Björnö i Gillberga s:n Värml. Föräldrar: Kaptenen Håkan Ekman och Anna Christina Löwen-hielm (fr. Björnö).

Underårig volontär vid Ner. och Värml. reg:te ³/₉ 1782, manbar volontär vid s:a reg:te 1789, förare ⁹/₇ 1791, fänrik vid Värml. fältj.-bat. ¹⁽¹⁾/₁ 1797, sekundlöjtnant ⁹/_s ¹⁸⁰³> stabs-l.-löjtnant ^{1c}/₂ 1808, kapten i bat:n ²⁹/₆ 1809, regem:tskvarterm. ⁵/₄ 1811—²/_n s. å, afsked med majors karaktär ¹²/_i 1812.

Guldmed. för tapperhet i fält ³/_% 1808.

Gjorde 1789 års kampanj vid Eda skans och medföljde därefter Ner. o. Värml. reg:te till Finland, där han bevistade affärerna den ¹⁵/₄ 1790 vid Pardakoski, den ³⁰/₄ s. å. vid Kärna och Pardakoski samt den ³/₆ s. å. vid Savitaipala. Därefter var han med Värml. fältj.-bat:n 1801 kommenderad till Göteborg under neutralitetsvakten mot England samt deltog i fälttåget i Pommern 1807, då han under affären utanför Knieper-front vid Stralsund den ⁶/_s s. å. erhöll tre kontusioner. Han bevistade äfven fälttåget mot Norge 1808—09 och erhöll därunder guldmed. för tapperhet i fält.

Efter erhållet afsked tillbragte han sina sista lefnadsår i Karlstad, där han ägde en gård.

Död 1818 i Karlstad.

VON KOTHEN, SIMON GUSTAF. Född ²⁰/_{i₀} 1747 (²⁰/_{i₂} enl. Anrep): Föräldrar: Vice notarien i kamm.-revis. Gustaf Reinhold von Kot-hen och Ester Johanna Roos af Hjelmsäter. Gift med Eleonora Gillberg.

Volontär vid artilleriet ³/_r, 1761, furir ³/_j 1762, styckjunkare s. å., underlöjtnant vid artilleriet ²¹/_g 1762, afsked ¹⁷/₁₀ 1767 med löfte om pension. Tullskrifvare vid norska gränsen i Värmland. Af frih. Armfelt antagen till löjtnant vid Dala-frikåren ¹²/₁₀ 1788, blef han därefter kapten i armén ⁹/₃ 1789 och chef för 9. komp. af Dalvarger. reg:tet ²/₇ s. å. samt kapten (placerad med extra lön) vid Värml. fältj.-bat. ¹⁽¹⁾/₂ 1797.

Bevistade ⁴/_g 1761 affären vid Klemtenau och deltog med Dala-frikåren i kriget vid norska gränsen 1788—89 samt därefter med Dalvarger.-reg:t i kriget i Finland mot Ryssland 1789—90.

Död ⁸/₂ 1802 på N:a Kocklanda i Värml.

LUNDSTEDT, CARL FREDRIK. Född ⁿ/₁₀ (ⁿ/_n?) ¹⁷⁵⁷ M- präst-betyg ¹⁹/₈ 1756) på Hanvik i Segerstads s:n Värml. Föräldrar

Bergmästaren och brukspatronen Gustaf Lundstedt och Brita Maria Johansdotter Camitz.

Kom i tjänst vid Ner. o. "Värml. reg:te ²⁰/io 1771, fänrik ⁿ/₃ 1779, genom tjänstebyte transporterad till Dalvargerings-reg:t ¹/_J s. å., där han tjänstgjorde som kapten och chef för 6. komp:t. Efter dess upplösning placerad såsom kapten vid Värml. Fältjäg.-bat:n ¹⁶/_a 1797, transporterad ss. ryttmästare vid Adelsfanan ⁸/₁₂ s. å. och var i denna egenskap befälh. för en kom-mending af Älfsborgs II. landtvärnsbat. till Arvika magasiner 1808.

R. S. O.

Lundstedt var en ovanligt tapper man och visade många prof därpå under sitt deltagande i 1789—90 års krig i Finland. Han omnämnes ofta i rapporterna. Under affären vid Elgsö, den ³⁰/₉ 1789, förde han befälet öfver Dalvargeringen och blef där svårt sårad, liksom vid öfverrumplingen af Pardakoski och Kärnakoski den ¹⁵/₄ 1790, då han med sina dalkarlar, som bildade avantgardet, utförde stormningen så godt som utan hjälp af andra trupper.

Död ⁴/_{io} 1813, °g^{ift}-

SILFVERSWÄRD, CLAES. Född ¹⁸/_n 1755. Föräldrar: Löjtnanten Gustaf Wilhelm Silfverswärd och Anna Maria Uggla.

Volontär vid Änkedrottningens lifreg:te 1776, sergeant s. å. fältväbel 1777, fänrik på extra stat ²/_ä ¹/₈ afsked ⁸/₆ 1788. Konstit. till löjtnant vid Dala-frikåren ^s/₆ 1788, konstit. att vara kapten med kompani vid jägarebataljonen af Dala-vargeringen ¹/₇ 1789, konfirm.-fullm. att vara kapten i armén 1791, kapten (placerad på extra stat) vid Värml. fältjäg.-bat. ¹/_a 1797; ryttmästare vid Adelsfanan 1802.

Deltog med Dala-frikåren i krigshändelserna på gränsen mot Norge 1788 samt med Dalvarger.-reg:t i kriget i Finland mot Ryssland 1789—90,

Död ^s/_B 1823 på Karlslund i Värml., ogift.

VON VICKEN, GUSTAF WILHELM. Född ⁹/_^ *Ull*. Föräldrar: Majoren Hans Henrik von Vicken och Anna Wendela Lagerhielm. Gift ³¹/_{i2} 1813 på Kolsäters bruk i Värml. med Anna Elisabeth Papke.

Student vid Ups. akad. 1790, undergick ex. i teologi 1792, tog examen iuridicum 1794 och inskr. samma år som auskultant i Svea Hofrätt. Extra notarie vid Criminalprotokollet ²⁶/_e 1795. Sergeant vid Ner. o. Värml. reg:te ¹⁰/₃ 1796. Adjut. vid Värml. Fältj.-bat. ²¹/_{>/12} 1797 (med rustas lön). Afsked som löjtnant ¹⁵/_! 1808.

Var 1801 med bat:n kommenderad vid arméns västra fördelning vid Göteborg under krigsöroligheterna mot England samt bevistade 1807 års fälttåg i Pommern.

Död ¹²/₆ 1828 på Uggebol i Värml.

VON LAGERLÖF, CARL OLOF. Född ²⁴/₈ 1780- Föräldrar: In-neh. af Kungl. sekretariatet med expeditionssekreterares värdighet

Erland Lagerlöf, för faderns förtjänster adlad von Lagerlöf, och Agneta Margareta Uggla.

Volontär vid Värml. Fotjäg.-bat. 1798, rustmästare $^{10}/_7$ 1798, stabsfänrik $^{118}/_{12}$ 5-å, (med fältväbels lön), fänrik på stat $^9/_12$ 1802, sekundlöjtnant 1805; löjtnant vid Ner. o. Värml. reg:te $^{18}/_2$ 1808, kapten $^{29}/_6$ 1809, 2. major $^{12}/_2$ 1813, överstelöjtnant i armén $^n/_5$ 1818, afsked $^{19}/_{12}$ 1819.

Guldmed. för tapperhet i fält 1809, R. S. O. 1816.

Kommenderad med fältj.-bat:n till arméns västra fördelning vid Göteborg under neutralitetsvakten mot England 1801, deltog i fälttågen i Pommern 1807 — då han erhöill kontusion under affären utanför Knieper-front vid Stralsund den $^6/_8$ —, mot Norge 1808—09 och 1813—14.

Död $^{20}/_{12}$ 1819 i Karlstad, efter att dagen förut hafva erhållit afsked. Ogift.

VON MATERN, CARL FREDRIK. Född $^{12}/_5$ 1782. Föräldrar: Gener.-kvartermäst.-löjtnanten Johan Fredrik von Matern och Maria Elisabeth Brehmer. Gift $^7/_3$ 1820 med Sophia Amalia Wendel.

Volontär vid Värml.-Fotjäg.-bat., rustmästare $^{10}/_7$ 1798, Afsked $^1/_5$ 1800. Fänrik vid f. d. v. Stedingkska regi $^{12}/_7$ 1800, transporterad till underlöjtnant vid Göta art.-reg:te, stabslöjtnant $^1/_6$ 1808, kapten, heder och värdighet $^{24}/_2$ 1818, kapten med depåkaptenens lön, »likväl alltid förklarad yngste kapten i reg:t». Afsked ss. kapten i armén 1843.

Bevistade 1806 och 1807 fälttåget i Pommern och blef under affären vid Dänholmen den $^{24}/_8$ 1807 tillfångatagen af fransmännen. Efter skedd ut-vexling blef han den $^{27}/_{12}$ 1809 fri från fångenskapen, samt bevistade 1813 och 1814 fälttåget i Tyskland som löjtnant, tjänstgörande vid fältparken.

Död $^4/_4$ 1851.

CEDERSTRÖM, JOHAN GUSTAF. Född $^{1ä}/_7$ 1783. Föräldrar: Viceamiralen och chefen för eskadern i Göteborg, frih. Jacob Cederström och grefvinnan Anna Magdalena Sparre. Gift $^{12}/_{11}$ 1809 på Rössjöholm i Skåne med Sophie Magdalena Silfversköld.

Kadett vid Krigs.-Akad. $^{15}/_6$ 1794, utex. $^{22}/_9$ 1801; fänrik (placerad) utan lön vid Värml. fältjäg.-bat. $^o/_10$ 1801; stabsfänrik $^{15}/_{12}$ 1802, fänrik på stat $^n/_g$ 1803, transporterad ss. kornett till Skånska husar-reg:t 1804, löjtnant 1807, ryttmästare (vid s:a reg:tes varger.-bat.) 1815, major i armén 1828, afsked samma år.

R. S. O. 1824.

Deltog i fälttågen i Pommern 1805 och i Tyskland 1813—14 samt i Norge 1814.

Död $^{19}/_3$ 1830 på Säbyholm i Skåne.

LÖWENBORG, ERIK GUSTAF. Född $^{20}/_{10}$ 1784. Föräldrar: Löjtnanten Fredrik Gustaf Adolf Löwenborg och Märta Catharina Mall-men. Gift $^{2(1)}/_{12}$ 1811 med Johanna Hedvig Lindsfelt.

Rustmästare ²/_{io} 1797 vid Värml. Fotjäg.-bat., furir s. å., förare ^a/₇ 1801, stabsfänrik ^s/_s 1803, stabsunderlöjtnant 1804, underlöjtnant på stat ¹¹/₁₀ 1804, 2. löjtnant ^{1B}/₂ 1808, kapten i armén ^{2U}/_i ¹⁸⁰⁹> stabs-l.-löjtnant ⁸/₄ 1810, kapten i bat:n (med stabs-l.-löjtnants lön) ⁸/₅ 1810, stabskapten vid Värml. fältj.-reg:te ²³/₂ 1812, stabskapten och kompani-disponent ¹⁸/₁₂ 1812, kompani-chef och major i armén ²¹/₂ 1815, tjänste- och lönebyte med stabskapten frih. Fleetwood ¹⁰/₄ 1821, 2. major ²⁶/_i ¹⁸²⁵> afsked s. å. (före ¹/_s)-

R. S. O. 182 ...

Han var 1801 med bataljonen kommenderad till arméns västra fördelning vid Göteborg under neutralitetsvakten mot England. Deltog i fälttåget i Pommern 1807 och erhöll kontusion under affären den ⁶/_s utanför Knieper-front vid Stralsund. Han bevistade äfven fälttåget mot Norge 1808—09 och deltog med Värmländska fördelningen i marschen till Stockholm. Förde 1813 befälet i Karlstad öfver regementets hemmavarande styrka (stam och beväring), med hvilken han den ²⁸/₇ s. å. inträffade vid Eda skans och därefter deltog i 1813—14 års fälttåg å gränsen mot och i Norge.

»Han var» — säger H. Lilliebjörn — »mycket älskad af kamraterna och trufdes mycket väl med de yngre. Hans enkla och kordiala sätt jämte hans manliga och militäriska utseende var just ägnadt att intaga ynglingar. Någon värdighet behöfde han icke söka efter, ty därmed hade naturen be-gåfvat honom. Han exerceerade både bataljonen och kompaniet mycket väl. Det var ett nöje att se honom exercera sitt kompani. Små fula krutgubbar var det, men ruff var det i dem. Han älskade jägar-vapnet med passion och kunde ej lida något som stötte på linje-infanteri. — Det var omkring Löwenborg, som den bättre andan inom officerskåren svängde sig. Det var en anda af friskhet, rättsinne och kamratkärlek.»

Död ¹⁸/₄ 1825 på Bonderud i Värmland.

UGGLA, GÖRAN GUSTAF. Född ⁴/₈ 1784 (1785 enl. Anr.) i Värmland (äldre broder till Carl Wilh. U.) Föräldrar: Häradshöfd. Jonas Ugglå och Sophia Olivecrona. Gift ²⁷/_u 1811 på Jonsbol i Visnums s:n, Värmland, med frihrn Maria Antoinetta Hierta.

Volontär vid Värmlands fältj.-bat., rustmästare ^{1a}/_i ¹⁸⁰², stabsunderlöjtnant ⁹/₁₀ 1804, 2. löjtnant ¹⁶/₂ 1808, kapten i armén ⁸/₅ 1810, afsked ¹/_j 1812, kvarst. i armén, placerad som kapten (utan lön) vid Värmlands fältj.-regite ¹⁸/₄ 1815, afsked 1821.

Guldmed. för tapperhet i fält ⁸/_% 1808, R. S. O. ²⁹/₆ 1809.

Deltog i fälttågen i Pommern 1807 och 1808—09 mot Norge — då han erhöll kontusion i atfären vid Overud — samt i Värmländska fördelningens marsch till Stockholm 1809.

Enligt H. Lilliebjörn var frih. Adlersparres omdöme om de båda bröderna Ugglå: »Wilhelm och Göran — det är rikliga djäflar — präktiga karlar.»

Död ¹⁸/_n 1825.

UGGLA, CARL WILHELM. Född $31/8$ 1786 i Värmland (yngre broder till Göran Ugglå, se föreg.). Föräldrar: Häradshöfdingen Jonas Ugglå och Sophia Olivecrona. Gift $14/12$ 1817 med Sara Johanna Fryckman.

Kom i tjänst som furir vid Göta art.-reg:te $38/i$ 1802 och aflade off.-ex. samt erhöU afsked $4/5$ 1804. Anställdes därefter som adjutant vid Ner. o. Värml. reg:te, där han blef fänrik $17/4$ 1807. Transp. ss. 2. löjtnant vid Värml. fältj.-bat. $3\% 1808$ > kapten i armén $8/5$ 1810, stabskapten $25/2$ 1812, kapten m. kompani $18/1a$ s. å., afsked $5/9$ 1822.

Guldmed. f. tapperhet i fält 3% 1808, R. S. O. M/B 1809.

Deltog i fälttågen 1807 i Pommern, 1808—09 i Norge — då han blesse-rades vid Lier — samt 1813—14 i Tyskland — då han var med om bataljerna vid Gross-Beeren, Dennewitz och Leipzig — äfvensom 1814 mot Norge, då han var med om flere skärmytslingar samt om striderna vid Rakkestad och Trögstad. Han var äfven med om Värmländska fördelningens marsch till Stockholm 1809.

Enligt H. Lilliebjörn hade han »redan som ung gjort sig känd för sin tapperhet och var för öfrigt en af de prydligaste militäriska figurer, man kan se.»

Död $11/2$ 1844 i Segerstad, Värmland.

SABELFELT, CARL ÅKE. Född $15/it$ 1788 på Grimsberg, Solberga s:n, Östergötland. Föräldrar: Fänriken Nils Sabelfelt (till Grimsberg) och Charlotta Gustafva Key.

Kom i tjänst som sergeant vid Jämtlands fältjäg.-reg:te $1/e$ 1807, 2. löjtnant (utan lön) i nämnda reg:te $3/8$ 1807, trptd till underlöjtnant (med lön) vid Värml. fältjäg.-bat. $16/2$ 1808, 2. löjtnant i hat. $29/6$ 1809, 1. löjtnant vid Värml. fältj.-reg:te $3/3$ 1812, stabskapten $18/12$ 1812.

Bevistade fälttåget mot Norge 1808 — 09 samt deltog därefter med I. bat:n i kriget i Tyskland 1813, hvarunder han vid stormningen af Leipzig den $11/10$ 1813 blef dödsskjuten i täten för det af honom förda secundchefens kompani.

Ogift.

BELFRAGE, ESPRJÖRN MAGNUS. Född: $21/i$ 1790 ($3S/u$ enl. Anr.) på Rolfskärr, Dalsland. Föräldrar: Egendomssegaren Georg Erik Bel-frage och Hedvig Sophia Bergman. Gift: $21/<i$ 1817 med Maria Elisabeth Eggertz.

Volontär vid Värml. fältj.-bat., mstmästare $33/3$ 1805, furir $12/8$ 1806, underlöjtnant vid bat:n $10/2$ 1808, löjtnant vid reg:t $3/3$ 1812. kapten och afsked (före) 1816.

Bevistade 1807 års fälttåg i Pommern samt deltog i kriget i Norge 1808. Blef då i trakten af Magnor-brotull vid torpet Lindalen under en rekognoscering den $2/4$ 1808 tillfångatagen, men fick den $8/4$ s. å. »på parole» återvända och hemresle d. 12. s. m. samt blef sedermera utväxlad.

Död $15/i2$ 1844 på Rolfskärr, Dalsl.

EG(G)ERSTRÖM, GUSTAF FREDRIK. Född $^{16}/_{1}$ 1790 ($^{16}/_{i}$ 1791 enl. Lhfd) på Marsvinsholm i Skåne. Föräldrar: Godsägaren Gustaf Fredrik Egerström och Maria Helena Battram. Gift ^{1}) 1818 med Paraskevia Alessandrovna Davidov i hennes 2. gifte. ^{2}) 1829 med med Alexandra Peschekonoff.

Furir vid Svea art.-reg:e ^{7} / $_{10}$ 1807, underlöjtnant i Yärml. fältjäg.-bat. ^{li} / $_{2}$ 1808, afsked 1811 (?)

Guldmed. för tapperhet i fält ^{80} / $_{8}$ 1808. R. R. S:t St. O. 2' kl. 1840.

Bevistade fälttåget mot Norge 1808 — 09 och blef då i affären vid Lier sårad den ^{18} / $_{4}$ 1808. Afilyttade 1811 till Ryssland och erhöll genom frih. Armefelts bemedling anställning såsom underlöjtnant vid kejsarl. finska gardet s. å., följde nämnda truppförband till sydarmén under Kutusov vid Donau, tills freden med turkarne afslöts i Bukarest 1812; deltog med samma armé i striderna mot Napoleon s. å. och i drabbningarna vid Lutzen ^{2} / $_{s}$ 1813, Bautzen ^{20} / $_{1}$ o. ^{31} / $_{5}$ s. å. samt Leipzig ^{lt} ; — ^{lu} / $_{10}$ s. å. Sårad i armen i slaget vid Bautzen, blef han efter denna batalj R. R. Wl. O. 4. kl. med ärfeligt adelskap; svårt sårad i vänstra knäet under slaget vid Leipzig, erhöil han därför en hedersvärja. Därefter följde han ryska armén till Frankrike och deltog 1814 i striderna vid Montmartre vid Paris. Blef löjtnant vid kejsrerliga gardet s. å. och efter återkomsten till Ryssland adjutant vid 6. armékårens stab 1816, kapten och bataljonschef 1818; begärde på grund af sina under krigen erhållna blessyrer afsked, som beviljades honom med grad af öfverstelöjtnant 1820. Ägare till godset Teodorovskoe i Sudnikovo socken i distr. Staritza och guvernementet Tver blef han därefter deputerad för nämnda distrikt vid adelsförsamlingen för guvernementet. Han efterlämnade två söner, den ene general, den andre öfverste i Ryssland, och torde af deras barn ännu några befinna sig i lifvet.

Död 21 mars/2 april 1853 på Teodorovskoe och begrafven å Sudnikovo kyrkogård.

NORÉEN, SVEN GOTTHARD. Född ^{7} / $_{4}$ 1788. Föräldrar: Tullöfverinspektoren Eric Noréen och Christina Sophia Wagner. Gift 1824 med Johanna Sophia (Jeana) Löwenhielm.

Volontär, underlöjtnant vid Yärml fältj.-bat. ^{18} / $_{2}$ 1808, 2. löjtnant ^{8} / $_{s}$ 1812, 1. löjtnant ^{18} / $_{12}$ 1812, kapten i armén ^{21} / $_{2}$ 1815, placerad som kompani-disponent ^{9} / $_{4}$ 1815, stabskapten ^{8} / $_{5}$ 1821, kapten med eget komp. ^{11} / $_{3}$ 1822, major i regem:t ^{2} / $_{6}$ 1832, afsked med pension 1835.

R. S. O. ^{n} / $_{7}$ 1822.

Bevistade fälttåget mot Norge 1808—09 och deltog därunder i affärerna vid Lier ^{18} / $_{4}$ och Mobsck ^{18} / $_{5}$ 1808. Var 1812 kom-

menderad till Göteborg samt bevistade därefter 1813—14 års fälttåg i Tyskland och deltog därunder i affären vid Dessau /., 1813 samt stormningen af Leipzig $^{19}/_{10}$ 1813. Under fälttåget i Norge 1814 var han med om bl. a. striderna vid Rakkestad och Trögstad. Förde före sin utnämning till major åtskilliga gånger och längre tider majorsbefälet inom regementet.

Död $^{2}/_{7}$ 1846 i Karlstad.

VON MATERN, JACOB. Född $^{13}/_{9}$ 1790 (^ 1791). Föräldrar: Generalkvartermästarelöjtnanten Johan Fredrik v. Malern och Maria Elisabeth Brehmer. Gift $^{23}/_{12}$ 1818 med grefvinnan Anna Gustafva Cronhielm af Flostå.

Volontär vid Ner. o. Värml. reg:te $^{24}/_{3}$ 1807, rustmästare $^{1(i)}/_{8}$ 1807, adjutant vid Värml. fältj.-bat. med serg:ts lön $^{1(c)}/_{2}$ 1808, 2. löjtnant vid Värml. fältj.-reg:te $^{3}/_{3}$ $^{1812}>$ 1. löjtnant (placerad) 1812, stabskapten $^{22}/_{5}$ 1814, afsked $^{18}/_{6}$ 1818.

Guldmed. för tapperhet i fält $^{3}/_{7}$ 1809.

Bevistade 1807 (som volontär) med Värml. fältj.-bat. fälttåget i Pommern, 1808—09 fälttåget mot Norge samt deltog i Värmländska fördelningens marsch till Stockholm 1809. Var 1812 med II. bat:n kommenderad till Göteborg samt bevistade fälttåget i Tyskland 1813—14 samt i Norge 1814 och deltog i därunder förefallna affärer.

Död $^{2}Y_7$ 1854.

OXENSTIERNA, ERIC JOHAN GABRIEL, grefve. Född $^{2S}/_{6}$ 1790 i Söderby-Karls s:n i Roslagen. Föräldrar: Kaptenen, sedermera hof-rättsrådet grefve Axel Fredrik Oxenstierna (af Korsholm och Wasa) och Emerentia Maria Bäck. Gift $^{5}/_{10}$ 1820 på Thureholm i Södermani, med grefvinnan Eva Fredrica Bielke (från Sturefors).

Volontär vid Fortifikationen $^{2}/_{5}$ 1907, kammarpage hos änkedrottningen Sophia Magdalena $^{5}/_{7}$ s. å., stabsunderlöjtnant (utan lön) vid Värml. fältjäg.-bat. $^{19}/_{4}$ 1809, trptd som fänrik vid Andra Lifgardet 1811, löjtnant 1814, adjutant 1815, kapten i arméns generalstab 1816, kapten vid nyssnämnda lifgarde 1820, major i generalst. 1821, 3. major vid Södermani. reg:te 1822, 2. major s. å., öfverstelöjtnant i armén 1826, afsked 1828 ined tillst. att kvarstå i armén.

Guldmed. för tapperhet i fält 1814, R. S. O. 1824.

Deltog (med Värml. fältjäg.-bat.) i 1809 års kampanj mot Norge samt i 1813—14 års fälttåg i Tyskland, Rrabant och Norge ss. adjutant hos Gener.-löjtnanten grefve

Sandels samt bevistade bataljerna vid GrossBeeren, Dennewitz, Roslau och Leipzig, blockaden af Maestricht och träffningen vid Isse-bro.

Blef kavaljer hos prinsessan Sophia Albertina 1816 samt kabinettskamarherre 1826.

Död $^{10}/_7$ 1843 i Uppsala.

ROOS, HERMAN CARLSSON, AK HJELMSÄTER. Född $^{23}/_{i2}$ 1778 (1779 enl. Anr.) Föräldrar: Vice häradshöfdingen Carl Magnus Roos af Hj:r och Brita Lennartsson (från Elfvik).

Volontär vid Ner. och Värml. reg:te $^{i}/_6$ 1795, förare $^{i}/_i$ 1797, kornett vid Hertigens af Södermani, lifdrabantkår $^{29}/_{10}$ 1805, 2. löjtnant i Värml. fältjag.bat. (med bibehållen lifdrabantlön) $^{29}/_6$ 1809, regementskvartermästare $^3/_u$ 1811, 1. löjtnant vid Värml. fältj.-reg:le $^R/_s$ 1812, stabskapten $^{18}/_i$, 1812, afsked $^{10}/_4$ 1821.

G. M. f. tapperh. i f. 1814, R. S. O. 1818.

Var 1801 kommenderad till Karlskrona, bevistade 1808 — 09-kriget mot Norge, deltog med I. bat:n i marschen till Jönköping 1812, var med II. bat:n kommenderad till Reserv-arméns högra flygels förposter i trakten af Eda 1813—14, bevistade därefter fälttåget i Norge 1814, då han deltog i striderna vid Rakkestad, Onstadsund och Trögstad.

Död $\ll/_9$ 1824, ogift.

WAPPENGREN, ANDERS MAGNUS. Född Vs 1791 ($^{17}/_8$ 1790).

Volontär 1809 vid Värml. fältj. båt., rustmästare $^{28}/_4$ 1809, underlöjtnant utan lön $^{10}/_{10}$ 1809, stabs 2. löjtnant vid Värml. fältjäg.-reg:te $^8/_3$ 1812, stabs-I. löjtnant $^{10}/_7$ 1813. 1. löjtnant med lön $^u/_6$ 1816.

Bevistade en del af 1809 års kampanj mot Norge och var 1813—14 med II. bat:n kommenderad till Eda skans samt deltog därefter i 1814 års fälttåg i Norge, där han bevistade striderna vid Rakkestad, Onstadsund och Trögstad.

Död $^{13}/_!$ 1817.

MOBERG, HAMPUS HENRIK. Född $^{11}/_u$ 1782.

Kom i tjänst som Konungens lifdrabant $^{2<}/_{10}$ 1801, trptd till underlöjtnant vid Nylands jägare-båt. $^3/<t$ 1806, trptd med expektanslön som underlöjtnant vid Värml. fältjäg.-bat:n $^{1G}/_ä$ 1810, löjtnant i armén $^{19}/_6$ 1810, afsked $\ll/_6$ $^{1>^1-}$

Bevistade 1808—09 års fälttåg i Finland, där han bl. a. med den af majoren von Hertzen kommenderade Nylands jägare-bataljon deltog i striden vid Siikajoki d. $^{18}/_4$ 1808, den finska härens första seger. Vid kapitulationen i Kalix kommen i rysk fångenskap, blef han sedermera frigiven och deltog därefter med Värml. fältj.-reg:te i 1814 års fälttåg i Norge.

Död 18. ..

MONTGOMERY, GUSTAF ADOLF. Född $^7/_5$ 1791 ($^{34}/_5$ enl. Anrep) i Kemi s:n, Österbotten. Föräldrar: Majoren Gustaf Adolph Mont-

gomery och Hedvig Helena Löthman. Gift $^{10}/_5$ 1826 i Stockholm med Hedvig Elisabeth Wallmarck.

Antagen till trumslagare med lön vid Österbottens reg:te $^{1}/_u$ 1802, volontär med trumsl:s lön y_{12} 1804, rustmästare med lön vid Kajana båt. $^{25}/_u$ 1805, furir $^{3}/_4$ 1808, förare $^{14}/_8$ s. å., sergeant $^{4}/_7$ s. å., fältväbel $^{8}/_8$ s. å., fanjunkare $^{11}/_i$ 1809, kommenderad att göra officers tjänst febr. 1809 och s:a månad konstituerad till fänrik i s:a båt.; kommenderad att förrätta stabsadj:ts tjänst till krigets slut i okt. s. å. Löjtnant i armén $^{26}/_9$ 1809. Underlöjtnant (placerad med expektanslön) vid Värml. fältjäg.-bat. $^{19}/_6$ 1810, konstit. att förrätta fänrikstjänst vid norra finska Gränskomp:t af

Västerbottens reg:te, stabs 1. löjtnant vid Värml. fältj. regite $^{3}/_3$ 1812, 1. löjtnant på stat Ys 1815, kapten vid Västerbottens reg:te $^{27}/_2$ 1816, inspektionsadjut. vid arméns Norra inspektion s. å., kapten i Generalstaben 1817, major vid Jämtlands fälljäg.-reg:te 1818, chef för arméns N:a inspektions-stab s. å., afsked 1821 med tillst. att kvarstå i armén; öfverstelöjtnant i armén 1826, öfverste i armén 1835, afsked fr. krigstj. s. å.

Med. i silfver för tapperh. i f. 1809, R. S. O. 1820, Off. Fr. H. L. 1847. Inneh. af Carl XIV Joh:s med. 1855. K. N. O. 1856.

Led. K. Kr. V. Ak. 1829. Bestred i ungdomen åtskilliga förrättningar som biträde på häradskrifvare-kontor och hos domare samt bevistade sedan 1808—09 års fälttåg i Finland,

därunder med tapperhet deltagande i träffningarna vid Putkila, Koivisto (hvarest han tog en fånge och fick tapperh.-med.), Kuopio, Kulinjerni, Taipale och Idensalmi. Under det senare af de båda krigsåren tjänstgjorde han äfven såsom stabsadjutant hos generalerna Cronstedt, von Döbeln och Sandels m. fl. befälhafvare samt deltog äfven i fälttåget i Västerbotten, då han var med vid Hörnefors och Degernäs. Vid sistnämnda tillfälle förde han befälet öfver yttersta posteringen, då ryssarne marscherade öfver Qvar-ken, hvarvid han illa förfrös båda fötterna, dem man ville amputera. Under fälttåget blef han flere gånger illa blesserad. För det han vid Hörnefors tog en kosack med häst erhöill han fullmakt att vara löjtnant i armén. Enligt båt. o. $^{8}/_e$ 1811 kommenderades han som gränsmajor vid Torneå, och var 1813 med II. båt. af reg:tet kommenderad till Eda och bevistade därefter 1814 års fälttåg i Norge. Under detta blef han beordrad som adjutant hos generallöjtnant von Vegesack samt var med vid den af öfverste Gahn företagna operationen mot Lier och den därunder inträffade olyckan vid Midskog och Skotterud. År 1818 sändes han till Skåne och andra orter med underrättelse om tronomytet samt att mottaga vederbörandes trohetseder jämte därtill hörande »lika viktigt som hemligt förtroende». Var ledamot af åtskilliga kommittéer och deltog i flere riksdagars sammanträden. Åren 1834—41 var han förvaltare vid Gustafs och Carlbergs

kopparverk i Jäml. vid foten af Åreskutan, där han anlade landsväg, kyrka och skola för brukspersonalen. Efter afskedet ur krigstjänsten blef han t. f. landshöfding i Jämtlands län 1842 och i Västerbottens l. s. å.; afsked från landsh.-ämb. 1856.

Medarb. i flere tidn:r samt utg. af Medborgerlig Militärlidn. samt flere arbeten, däribl. Turkiska kartan samt historia öfver 1808—09 års finska krig, för hvilket allt han blef ledarn, af flere in- och utländska vittra samfund.

Död ²⁰/₅ 1861 i Stockholm.

ANDERSIN, GUSTAF ABRAHAM. Född ¹⁸/_i 1784 (1789 enl. 1822 års rulla) i S:t Michel, Finland.

Volontär vid Karelska dragonkåren ¹²/₃ 1791, korpral med serjeants karaktär vid sta kår ¹⁸/₆ 1801. Extra underlöjtnant (med serjeants lön) vid Savolax jägare-reg:le ⁹/_{io} 1804, löjtnant i armén Y₅ 1810, placerad som underlöjtnant med lön på extra stat vid Värml. fältjäg.-reg:le ¹⁹/₆ 1810, 1. löjtnant vid s:a regite ⁸/₃ 1812, afsked med kaptens n. h. o. v. ²/_s 1813, löjtnant vid Gottlands nationalbeväring med anställning som tygofficer i Visby ²⁷/₈ 1816, afsked ⁸/₄ 1836.

Guldmed. f. t. i f. ³/₁₀ 1808.

Han deltog med heder i kriget 1808—09 i Finland och, då han för vi-sadt mannamod erhöill medaljen i guld för tapperhet i fält, öfverlämnades denna personligen af brigad-chefen, öfverste Sandels, som vid öfverlämnan-det med en kyss hyllade hjälten.

Efter erhållet afsked från tygofficersbefattningen idkade han bokhandelsverksamhet i Visby, där den oskrymtad! blygsamme, vänsälle och gode gamla krigaren framlefde sina dagar, ärad af alla i en aktningvärd torftighet.

Död d. ²⁵/_i 1854 i Visby och där begrafd med militärisk hedersbevisning.

TAVASTSTIERNA, CARL GUSTAF. Född ¹²/_s 1788 i Finland. Föräldrar: Fältväbeln vid Savolax inf. Gustaf Wilhelm Tavaststierna och Maria Helena Logren. Gift 1829 med Sophia Wilhelmina No-vitzsky.

Volontär vid Savolax inf.-reg:te ¹⁶/_g 1798, kadett vid Haapaniemi militärskola ⁶/₉ 1803, erh. officers-konstitutorial vid Savolax fotjäg.-reg:te ¹¹/₄ 1804 och konfirmation därå ¹¹/₇ s. å., serjeants lön y_u s. a., af fältmarsk. grefve Klingspor konstituerad till underlöjtnant vid samma reg:te ¹¹/₄ 1808, konfirm.-fullm. ⁿ/₇ s. å., löjtnant i armén ¹/₅ 1810, underlöjtnant (placerad) vid Värml. fällj.-bat. ¹³/₆ 1810, 2. löjtnant vid Värml. fältj.-reg:te ³/₃ 1812, stabs- 1. löjtnant ¹⁸/_i₂ s. å., kapten och regementskvartermästare ¹¹/₄ 1816; major i armén 1819 och afsked s. å.

G. M. f. tapperh. i f. 1808 (el. 1809).

Deltog under 1808—09 års krig i Finland i affärerna vid Läppovirta, Junski, Idensalmi (3 ggr), Pulkila, Koivista, Kuopio, Kelloniemi, Toma-jervi, Holmö samt Hörnefors äfvensom i skärmytslingarna vid Koisto, Jöense, Ahois, Pippo, Frantzila, Holmo och Umeå. Var kommenderad till Stralsund 1811 och blef där 1812 tillfångatagen af fransmännen

hvilken fångenskap varade till i maj 1814. Han bevistade därefter 1814 års fälttåg i Norge och deltog därunder i affärerna vid Rakkestad, Onstad-sund och Trögstad.

Efter afskedet bosatt i Finland, blef han där öfverstelöjtnant samt lant-räntmästare i S:t Michels län 1832, erhöi afsked därifrån 1843.

Död $\frac{7}{6}$ 1849 i Heinola.

BLÅFJELD [BERNDT FREDRIK.]¹ Född $\frac{9}{9}$ 1782 i Finland. Föräldrar: Löjtnanten Otto Reinhold Blåfjeld och Anna Amalia Am-norin. Gift $\frac{81}{12}$ 1814 med frih:n Hedvig Lovisa Mellin.

Student i Åbo $\frac{5}{3}$ 1798, sergeant vid Tavastehus reg:te $\frac{25}{6}$ 1802, förste adj-vid Adlercreutzska reg:t $\frac{4}{6}$ 1804. Underlöjtnant, placerad $\frac{22}{8}$ 1810 vid Värml-fältj.-bat. med expektanslön, men aldrig inträdd i tjänstgöring. Blef efter 1810 erhållet afsked ur svensk krigstjänst kapten vid 1. finska jägarereg:t $\frac{10}{10}$ 1812, kapten vid 2. finska inf.-regtet 1819 och major $\frac{n}{g}$ 1822, därefter major vid 6. finska skarpskytebatn 1827, avsked som öfverstelöjtnant $\frac{22}{2}$ 1831.

Död $\frac{2}{ii}$ 1.835.

GEIJER, GUSTAF EDUARD. Född $\wedge$ 1791 på Tostebol, Ny s:n, Värml. Föräldrar: Kaptenen Anders Geijer och Lovisa Hedenblad. Gift $\frac{6}{3}$ 1824 på Risäter i Ekshärad med Charlotta Geijer.

Student i Upsala $\frac{17}{2}$ 1807. Volontär, rustmästare vid Värml. fältjäg.-bat. $\frac{13}{5}$ 1810, förare $\frac{2}{6}$ 1810, underlöjtnant $\frac{27}{u}$ ¹⁸¹⁰ löjtnant $\frac{8}{5}$ 1812 (vid regi), kapten i reg:t $\frac{17}{2}$ 1818, reg:tskvarterm. $\frac{12}{10}$ 1819, afsked från lön $\frac{o}{i2}$ ¹⁸²⁶ med rätt att ^{ss} - kapten i reg:t kvarstå, afsked $\frac{26}{i0}$ 1838. Regem:ts-kommiss. $\frac{1}{1}$ 1839, afsked $\frac{27}{9}$ 1844.

Carl XIV Joh:s med. 1855.

Var 1812 kommenderad med II. båt. till Göteborg och 1813—14 till Eda skans. Bevistade 1814 fälttåget i Norge och var 1815 ånyo kommenderad till Eda skans ss. befälhafvare. Ägde Östra Glänne i Frykeruds s:n, Hjärpetan i Nors s:n samt Östra Sund i Arvika s:n, alla i Värml. län. Blef efter afskedet från reg:tskommissariebefattningen postmästare i Arvika $\frac{27}{10}$ 1844.

Död $\frac{5}{3}$ 1863 i Arvika.

HOLMSTEDT, JOHAN JACOB. Född $<Yu$ 1770. Föräldrar: Direktören Olivier Holmstedt och Anna Margareta Sahlslén.

Volontär vid Kalmar reg:te 1784, befodr. t. sergeant s. å., secundadju-tant vid s:a reg:te $\frac{14}{12}$ 1785, premiäradjut. 1793, löjtnant $\frac{28}{e}$ 1794, trpt ss. kapten till Jämtlands reg:te $\frac{16}{u}$ 1804; genom byte ryttmästare och vice korpral vid Lifdrabant-kåren 1796; placerad på Skaraborgs reg:te $\frac{6}{u}$ 1799, stabskapten $\frac{24}{2}$ 1802, major i Skaraborgs reg:te $\frac{29}{e}$ 1809, transporterad till major och chef för Värml. fältj. båt. $\frac{14}{1}$ 1811. Öfverstelöjtnant och (secund;-chef för Värml. fältj.-reg. $\frac{26}{2}$ 1812; öfverste och (secund)chef $\frac{25}{s}$ 181⁴-Afsked $\frac{13}{2}$ 1816.

¹ Möjligen äfven: BLÅFJELD, ANDERS KONRAD. Född $\frac{19}{ju}$ 1777. Föräldrar: Fänriken Erik Adam Blåfjeld och Helena Juliana Witting, Gift $\frac{3}{6}$ 1810 med Hedvig Charlotta Ekestubbe. Fänrik vid Jägerhornska reg:tet $\frac{7}{10}$ 1805, afsked ss. löjtnant $\frac{10}{7}$ 1810. Död $\frac{*}{3}$ 1829 i Borgå.

Inneh. af Svensksundsmed, i. guld 1790, R. S. O. 1809.

Var 1788 kommenderad på Örlogsflottan och bevistade ombord å örlogsskeppet »Fäderneslandet» bataljen vid Högländ den $17/7$ s. å. Var, äfvenledes s. å., kommenderad till lands vid Tvermine och Hangö samt bevistade därvid flere mindre affärer. Därefter kommenderad på Örlogsflottan 1789 och å Skärgårdsflottan 1790 samt var med vid intagandet af Högfors batterier, reträtten från »Pique-pass» samt bataljen vid Svensksund, hvadan han

s. å. benådades med svensksundsmedaljen i guld. Han var äfven kommenderad till västkusten under krigsoroligheterna mot England 1801. Under åren 1805—07 deltog han i fälttåget i Lauenburg, Mecklenburg och Pommern samt var med om franska arméns fördrifvande från Stralsund den Y_4 1807 äfvensom om båda belägringarna vid Stralsund. Vid svenska armens vänstra flygels reträtt från Steinhagen var han kommenderad att betäcka reträtten.

Under därpå följande fälttåget mot Norge var han 1808 befälhafvare följande del af Västra arméns vänstra flygels förposter samt förde under förpost affären vid Gäddelund samma år befälet därstädes. Kommenderad att i mars 1809 taga befälet öfver en till Marstrand förlagd bataljon af Bohusläns regemente, blef han s. å. förordnad till kommandant å Carlstens fästning samt ridd. af Svärdsorden.

Efter sin befordran till chef för Värml. fältj.-reg:te var han med regis I. bat. kommenderad till deltagande i kriget i Tyskland 1813 samt bevistade därunder bataljerna vid Gross-Beeren och Dennewitz samt affären vid Dessau.

Sedan han med I. bat:n hemkommit från Tyskland, var han 1814 med hela regementet kommenderad till Norge, där han städse förde befälet öfver

avantgardet för gen.-löjtnanten frih. v. Vegesacks detacherade kår och därvid deltog i samtliga af detta avantgarde utkämpade affärer. Af Kungl. Maj:t blef han 1815 upphöjd i adligt stånd.

Död 1819, ogift, och slöt således sin adliga ätt.

BRISMAN, SVEN. Född $\frac{28}{6}$ 1790. Föräldrar: Phil. Mag:rn, sedermera Ekonomi-direktören i Stockh. Sven Brisman och Christina Maria von Stro-kirch (i hennes 2. gifte). Gift 1) $\frac{15}{2}$ 1824 med Elisabeth Beata Nisbeth, 2) 1846 med Anna Maria Eriksson.

Sergeant vid Skaraborgs reg:te $\frac{9}{i}$ $\frac{1807}{>}$ fänrik vid samma reg:tes landtvärn $\frac{8}{10}$ s. å., fänrik i armén $\frac{18}{10}$ 1809, underlöjtnant (placerad) på Värml. fältj.-bat. $\frac{24}{10}$

1811, löjtnant vid Värml. fältj.-reg:te

$\frac{15}{3}$

1812, stabskapten $\frac{22}{10}$ $\frac{1816}{>}$ kapten med kompani $\frac{1}{R}$ 1823, majors n. h. o. v.

$\frac{0}{i2}$

1826, afsked s. d., kvarstående i armén.

R. S. O.

Bevistade 1808 års fälttåg mot Norge samt deltog i fälttåget i Tyskland 1813—14 och i Norge 1814. Bodde en tid på Strand i Värmskogs s:n, Värml. och blef sedermera $\frac{3}{9}$ 1849 postmästare i Torshälla.

Död $\frac{2}{Yr}$, $\frac{1865}{-}$

CLAIRFELT, MAUIUTZ. Född $\frac{12}{i2}$ 1780. Föräldrar: Generalen m. m. frih. Gustaf Mauritz Armfelt och demoiselle L'Eclair. Gift 1) $\frac{20}{u}$ 1810 med hof-frök en frih:n Emilia Fredrica Aurora De Geer af Finspong, 2) $\frac{2}{\%}$ 1818 med Eva Lovisa Hallenborg och 3) $\frac{29}{6}$ 1820 med frih:n Amalia Sophia Oxenstierna af Eka och Lindö.

Kom i tjänst 1789, kadett vid Krigsakad. å Carlberg $\frac{23}{9}$ 1796, utexam. $\frac{3}{10}$ $\frac{1799}{}$, fänrik vid Bohusläns reg:te 1799, löjtnant i armén 1803, stabssadjut. vid generalstaben i Stralsund 1805, löjtnant vid nyssnämnda reg:te 1806, kapten i armén 1807, major därst. 1809, öfveradj. hos Konung Carl XIII och major transporterad $\frac{23}{>}$ 1812 till 1. major vid Värml. fältj.-reg:te samt $\frac{*}{12}$ 1812 som öfverstelöjtnant vid Lifgrenadjär-regem:t, öfverste i armén 1814, öfverste och generaladjutant vid Generalstaben och vid Södra skånska inf.-reg.-tet $\frac{111}{1}$ 1814. Adju-

tant hos Kronprinsen ¹⁵/_g 1815, chef för Södra skånska inf.-reg:tet ¹⁸/₂ 1816. Adjutant hos Konung Carl XIV Johan, generalmajor i armén och förste adj. hos Konungen ²¹/₈ 1829.

G. M. f. tapperh. i f. 1808, R. S. O. 1809. Adlad ²³/_i 1816, K. s. o. 1825, K. m. St. k. S. O. 1838. Hed.-led. i K. V. A.

År 1805 afreste han till Österrike och befann sig den ²/₁₂ s. å. vid Austerlitz. Han deltog därefter 1805—1807 i fälttåget i Pommern samt i kriget 1808—09 i Finland och blef då blesserad under affärerna vid Hastila och Pyhäjoki samt erhöll för sitt välförhållande i förstnämnda affär guld-med. f. tapperh. i f. Sedermera förde han under 1812 års truppsammandragning befälet öfver Värml. fältjäg.-regites II båt. vid Göteborg och deltog därefter i fälttågen 1813—14 i Tyskland och 1814 i Norge.

Död ¹⁹/₃ 1841 i Lund.

STJERNSCHANTZ, JOHAN ABRAHAM. Född ¹⁶/_{i2} 1787. Föräldrar: Majoren Johan Gustaf Stjernschantz och Sophia Maria de Freese. Gift ¹⁴/_s 1819 i Finland med ryska hoffröken Hedvig Charlotta Cronstedt.

Sergeant vid Stackelbergiska värfv. inf.-reg:t ³⁰/₃ 1797, kadett vid Haapaniemi krigsskola ¹⁰/_{io} 1802, kornett på stat vid Nylands dragon-reg:te ²⁵/_s 1805, utex. från Haap. kr.-sk. ⁸/₇ 1806, löjtnant i armén ¹⁰/₁₀ 1808, kommenderad t. tj.-gör. vid Mörnerska husar.-reg:t ¹²/₃ 1810, transp. som löjtnant med kornetts lön vid s:a hus.-reg:te, adjut. ²²/₁₀ 1810, transp. som 1. löjtnant på stat vid N:a skånska inf. reg:t ²⁰/₁₂ 1811, förordnad till komp. off. vid Krigsakad. ¹⁵/_g 1812, kapten och regitskvartermästare vid Värml. fältj.-reg:te ²³/₂ 1812, stabsadjut. hos chefen för Generalstaben 1813, major i armén och reg:tskvartermästare samt öfveradjutant i Generalstaben 1813 (¹⁹/₁ 1814), öfverstelöjtnant i armén (och reg:tskvarterm.) ⁷/_z 1815, öfverstelöjtnant v. Västgötadals reg:te ¹/₂ 1816, öfverstelöjtnant och 1. major vid Nerikes reg:te ¹/₁ 1817, öfverste i armén ²⁶/_i 1822, afsked ¹⁷/₅ s. å.

G. M. f. tapperh. i f. ¹²/₁₀ 1808, R. S. O. ³/₁₀ 1813, samt R. R. S:t Wladi-mir O. 4 kl. med ros 1813, R. Rysk-polska S:t Stanisl. O. 1. kl. 1830.

Bevistade 1808—09 års krig i Finland och deltog därunder i förefallande affärer, bl. a. vid Alavo, där han »på begäran fick göra adjutantstjänst, visade en särdeles contenance och rådighet samt fick 2:ne hästar blesse-rade och gjorde sedan tjänst till fot med jägarkcdjan i skogen, som förföljde fienden» (Adlercreutz' rapp. ¹⁸/_i 1808), samt blef vid kapitulationen i Kalix fången d. ²⁵/₈ 1809. Han återkom ¹/_a 1810 från den ryska fångenskapen och bevistade därefter såsom stabsadjutant hos fältmarskalken greve von Stedingk 1813 års fälttåg i Tyskland. Om hans deltagande i 1814 års fälttåg i Norge se Del I. Efter afskedet ur svensk tjänst återflyttade han till Finland och blef där vice landshöfding i Uleåborgs län 1826 samt ordin. landsh. i Uleåborgs och Kajana län 1829. Afsked fr. landsh. ämbetet ¹¹/₉ 1834.

Död ⁴/₄ 1864 på Sköldvik i Borgå s:n, Finland.

KOSKULL, CARL GUSTAF, frih. Född ²/_% 1782. Föräldrar: Hofjunkaren, frih. Otto Anders Koskull och Amalia Beata Silfversparre. Gift ⁸/_% 1830 med frihrn Gustafva Margareta Raab.

Und.-off., kornett vid Smal. lätta kav. $\frac{6}{5}$ 1802, fänrik vid Lifreg:tsbrig:ns gren.-kår 18..., löjtnant $\frac{10}{7}$ 1809, trptd till stabskapten vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{25}{2}$ 1812, trptd till Norra skånska inf.-reg:t $\frac{20}{11}$ 1812, sedermera kapten vid regementet »Royal Suédois» samt konstituerad $\frac{1}{2}$ 1814 och $\frac{19}{4}$ s. å. konfirmerad major därst. Därefter placerad major vid Konungens eget värfvade reg:te $\frac{19}{j}$ 1836 samt öfverstelöjtnant i armén $\frac{28}{i}$ s. å.

R. S. O. 1836.

Bevistade fälttåget i Tyskland 1813—14.

Död $\frac{5}{9}$ 1846 på Arninge i Roslagen.

LUNDEBERG, NILS GERMUND. Född $\frac{2}{10}$ 1781 i Stockholm.

Kom i tjänst $\frac{24}{4}$ 1799. Kungl. lifdrabant på stat $\frac{16}{2}$ 1801. Löjtnant i armén $\frac{16}{2}$ 1805 med »flyttning bland de 25 äldste kungl. lifdrabanter». Placerad på Jämtlands regem:tes hästjägare-komp. $\frac{4}{10}$ 1808, transp. till 1. löjtnant på stat vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{8}{5}$ 1812, kapten i reg:t 1813 och t.f. regementskvartermästare s. å.

Majors n. h. o. v. $\frac{14}{3}$ 1815, afsked s. d. Återinträdd ss. kapten vid Gottlands nationalbeväring med kapstens arvode $\frac{M}{4}$ 1817.

Deltog med Värml. fältjäg.:reg:tes I. båt. i fälttåget i Tyskland 1813—14 och i Norge 1814.

Död 1835.

FLEETWOOD, CARL GUSTAF, frih. Född $\frac{3}{12}$ 1794.

Föräldrar: Öfversten frih. Harald Georg Fleetwood och friherrinnan Christina

Charlotta Fock. Gift $\frac{w}{e}$ 1839 ined baronessan Aloisia von Geimil-ler (från Wien).

Kadett vid Krigsakad. $\frac{22}{5}$ 1807, utex. $\frac{2}{6}$ 1812. Underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{8}{3}$ 1812, 2. löjtnant $\frac{8}{12}$ 1812 ($\frac{12}{2}$ 1818), stabs- 1. löjtnant $\frac{11}{e}$ 1816, stabskapten $\frac{19}{is}$ 1815, genom tj. o. lönebyte med kaptenen, majoren i armén E. G. Löwenborg trptd till kapten med eget kompani $\frac{10}{4}$ 1821, major i armén $\frac{4}{7}$ 1823, 2. major $\frac{17}{5}$ 1825, 1. major $\frac{2}{3}$ 1833, öfverstelöjtnant i regementet $\frac{18}{i}$ 1834, öfverste i armén $\frac{10}{3}$ 1840. öfverste och chef för regem:t $\frac{24}{5}$ 1841. Afsked med gen.-adjutants n. h. o. v. $\frac{7}{8}$ 1843 med rättighet att bära den för denna grad då fastställda uniformen. Erhöll den $\frac{17}{8}$ s. å. af K. M:t tillstånd att fortfarande bära Värml. fältjäg.-reg:tes dåvarande uniform. Afsked ur krigstjänsten 1851.

R. S. O. $\frac{81}{8}$ 1829.

Bevistade fälttåget i Tyskland 1813—14 och var därunder med om affärerna vid Dessau och Wörlitz samt stormningen af Leipzig. Under fälttåget i Norge 1814 bevistade han affärerna vid Rakkestad, Onstadsund och Trygstad.

År 1829 var han ledamot af den kommitté, som förordnats att utarbета ett fullständigt jägare-reglemente.

Död $\frac{21}{7}$ 1855 i Göteborg.

UGGLA, JOHAN, GUSTAF, frih. Född $\frac{7}{3}$ 1792. Föräldrar: Lands-höfdingen i Karlstads län frih. Johan Gustaf Ugglä och frihin Johanna Gustafva Wilhelmina Fock. Gift 1) 1816 med frih:n Fredrika Mariana Ugglä, 2) $\frac{12}{10}$ 1841 med Charlotta Elisabeth Wolffelt.

Kadett vid Krigsakad. $\frac{19}{5}$ 1806, utex. och underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{8}{3}$ 1812, 2. löjtnant $\frac{12}{2}$ 1813, stabs- 1. löjtnant $\frac{22}{4}$ 1817, kaptens afsked $\frac{14}{7}$ 1818.

C. XIV Joh:s med.

Var 1813—14 kommenderad med II. båt. till reservarméns högra flygels förposter i trakten af Eda skans, då han från d. $\frac{s}{4}$ 1814 förrättade adjutantstjänst, samt deltog 1814 i fälttåget i Norge och därunder förefallande affärer vid Rakkestad, Onstadsund och Trögstad.

Död $\frac{8}{10}$ 1865 i Göteborg.

NORDENSKJÖLD, AUGUST [ADOLF] FREDRIK. Född $\frac{18}{5}$ 1794. Föräldrar: Vice-amiralen frih. Otto Henrik Nordenskjöld och grefvinnan Beata Jacqueline Wrangel af Sausis.

Kadett, först vid Hapaniemi krigsskola i Finland, sedan vid Krigsakad., underlöjtnant vid Värml. fältj. reg:te $\frac{3}{3}$ 1812.

Död $\frac{22}{3}$ 1813 på Fårebo i Misterhults s:n, Kalm. 1.

ULFSPARRE, OTTO. Född $\frac{28}{7}$ 1794 på Grimstorp i Sandhems s:n, Skarab. län. Föräldrar: F. d. kaptenen Johan Karl Ulfspärre

14. *Värmlands fältjägare.* II.

och Elisabeth Christina Tham. Gift $8\frac{1}{8}$ 1826 i Alingsås med Sofia Maria Dorotea Adelsköld.

Kadett vid Krigsakad. $8\frac{1}{10}$ 1810, underg. officersex. $15\frac{1}{11}$, 1812. Underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te $8\frac{1}{3}$ 1812, stabs- 2. löjtnant $19\frac{1}{7}$ 1813, reg:ts-adj. $22\frac{1}{5}$ 1814, 2. löjtnant $1\frac{1}{6}$ 1816, stabs- 1. löjtnant $17\frac{1}{12}$ 1818, 1. löjtnant $12\frac{1}{10}$ 1819, stabskapten $4\frac{1}{3}$ 1823, komp.-chef $25\frac{1}{11}$ 1825, 2. major $1\frac{1}{5}$ 1833,

öfverstelöjtnant och 1. major $22\frac{1}{11}$ 1811, öfverste och chef för regementet $16\frac{1}{11}$ /a, 1844. Afsked $2\frac{1}{11}$ 1855 och erhöll $19\frac{1}{7}$ s. å. tillstånd att fortfarande bära regementets uniform.

G. M. f. t. i f. 1814, R. S. O. $28\frac{1}{11}$ 1833, Carl XIV Johans med.

Deltog i fälttåget i Tyskland 1813—14 och bevistade därunder bataljerna vid Gross-Beeren och Dennewitz. Bleserad i sistnämnda batalj och afpol-leterad till sjukhuset i Potsdam, kommenderades han efter tillfrisknandet att som befälhafvare med 7 officerare och underofficerare föra 300 man convalessenter till arméns dåvarande högkvarter i Celle. Under därpå följande fälttåg i Norge 1814 bevistade han affärerna vid Idde-slätten, Rakkestad, Trygstad och Askim m. m. samt beordrades att såsom kurir till Christiania öfverföra de af konung Carl XIII ratificerade fredsvillkoren. Bevistade som ledamot krigsbefällets sammanträde i Stockholm 1827.

Blef efter erhållet afsked postinspektör i Hernösand, från hvilken befattning han erhöll afsked $27\frac{1}{2}$ 1874. Han ägde en tid Gräfsnäs slott i Mellby s:n, Älfsby län. Har i en efterlämnad »minnesbok» skildrat en del af sina upplevelser under fälttågen.

Död $18\frac{1}{6}$ 1889 i Alingsås.

AMINOFF, AXEL MAURITZ. Född $7/_{10}$ 1795. Föräldrar: Majoren Axel Henrik Aminoff och Catharina Margareta von Nackreij.

Sjökadett vid Amiralitetet 1808, kammarpage hos H. M. Drottningen febr. 1809, stabsunderlöjtnant vid Värml. fältj.-reg-te $8/3$ 1812 (inträdde i tjänstg. $1/5$ 1813 vid 2. majins komp.), kapten i armén och afsked $5/_{12}$ 1815.

Bevistade (som sjökadett) 1808 års kampanj samt 1813—14 (som und.ljt vid Värml. fältj.-regte) fälttåget i Tyskland och deltog därunder i affären vid Dessau och stormningen af Leipzig. Under fälttåget i Norge 1814 deltog han med reg:t i affärerna vid Rakkestad och Trygstad.

Afflyttade efter afskedet till Ryssland, där han 1833 var kapten i hären.

Dödsdag obekant.

FLEMMING, OTTO NILS, frih. (af Liebelitz). Född $28/_{10}$ 1793 ($28/5$ 1792 enl. Wr- o. Bergstr.). Föräldrar: Löjtnanten frih. Johan Ludvig Flemming (af Liebelitz) och frih:n Beata Fredrika Falkenberg (af Trystorp).

Kammarpage hos H. K. H. Prinsessan $10/_{10}$ 1808, stabsunderlöjtnant vid Värml. fältj.-regte $8/5$ 1812, stabs- 2. löjtnant $22/5$ 1814, 2. löjtnant $28/_{10}$ 1816, stabs- 1. löjtnant $19/_{12}$ 1818; afsked $10/4$ 1821.

Inneh. af C. XIV Joh. med.

Bevistade som sjökadett vid Amiralitetet 1808 års krig. Deltog sedermera i 1813—14 års fälttåg i Tyskland och 1814 års krig i Norge samt var därunder med om förefallande affärer och krigshändelser.

Död $13/_{11}$ 1863 i Stockholm, ogift.

RAMSAY, GUSTAF ADOLF. Född $23/8$ 1793 i Kuopio i Finland. Föräldrar: Landshöfdingen i Savolax och Karelen, Anders Johan Ramsay och Johanna Barbara Peterson. Gift 1) $3/9$ 1833 med Augusta Adamina Schulmaii f 1835; 2) $21/8$ 1837 med Wendela Gustafva von Essen af Zelle.

Sergeant på extra stat vid Arméns flotta, Stockh.-eskadern, $18/3$ 1811, aflade sjöoff.-ex. $4/4$ s. &•••> flaggjunkare vid nämnda flotta $7/8$ s. å., 1. adjutant vid Värml. fältj.-reg:te $3/8$ 1812, 2. löjtnant $18/_{12}$ s. å., kommand. ss. adjut hos generalbefälh. 1814, kompani-disponent 1815. Erhöll $27/2$ 1816 två års tjänstledighet för inträde i utrikes krigstjänst, kaptens n. h. o. v. $26/a$ 1816, stabs- 1. löjtnants lön $n/6$ s. å., 1. löjtnant på stat $22/4$ 1817; stabskapten $17/8$ 1818, afsked $14/7$ 1818. Enl. Anr. afsked ss. major.

G. M. f. tapperh. i f. $22/5$ 1814.

Han skildras af H. Lilliehjörn som »en liten, bredaxlad man, med ett för hans längd stort hufvud. Han hade stora, utstående, spelande ögon. Allt hos honom var lifligt, allt påskyndadt: hans rörelser, hans uttal — allt skulle gå fort. Han talade till och med så fort, att de annars ganska kvicka tankarne stundom blefvo efter. — — — Ramsay var mer kunnig och bildad än officerare den tiden i almänhet voro». Han bevistade 1813—14 års fälttåg i Tyskland och var därunder med om förefallande affärer, särskildt utmärkte han sig vid Dessau och stormningen af Leipzig genom sitt mod att »rusa fram ehvad som än mötte honom». »Det låg något i

hans sinne, som ständigt ropade: Framåt! framåt!» Under fälttåget i Norge var han med om skärmytslingarna vid Idde-slätten och Kjolen samt striderna vid Rakkestad och Trögstad. Efter sitt afskedstagande blef han major och bataljonschef vid 6. finska skarpskytte bataljonen, och sedermera öfverstelöjtnant samt 1833 vice landshöfding i Kuopio län, hvarjämte han s. å. erhöll öfverstes n. h. o. v.

R. R. S:t A. O. 2 kl. 1839, R. R. S:t Wladim. O. 3 kl. 1844 samt R. S:t Stanisl. O. 1. kl. Med f. turk. fältt. 1828—29. Afsked från landshöfdinge-ämbetet 1854.

Död $\frac{8}{5}$ 1859.

VON VEGESACK, DIEDRIC ULHIC ROBKHT (RODERIC), frih. Född $\frac{21}{s}$ 1796. Föräldrar: Generallöjtnanten Eberh. Ernst Gotth. v. Vege-sack, baron von Vegesack, och Anna Beata Hammarfelt. Gift $\frac{u}{4}$ 1816 med Anna Helena Brisman.

Fanjunkare vid Lifgardet till häst $\frac{15}{12}$ 1810, befordrad till 2. adjutant vid Yärml. fältj.-reg:te $\frac{8}{s}$ 1812, stabsunderlöjtnant $\frac{7}{10}$ 1814, stabs-2. löjtnant $\frac{u}{\ll}$ 1816, stabs- 1. löjtnant $\frac{12}{10}$ 1819, 1. löjtnant $\frac{19}{2}$ 1822, stabskapten $\frac{u}{?}$ 1825. Afsked $\frac{15}{6}$ 1833 med tillst. att såsom kapten i armén kvarstå.

Omtalad i H. Lilljebjörns »Hågkomster».

Bevistade 1813—14 års fälttåg i Tyskland, där han utmärkte sig i affären vid Dessau och bl. a. deltog i stormningen af Leipzig.

Död $\frac{21}{12}$ 1833.

TERSMEDEN, JACQUES ANTON. Född $\frac{22}{9}$ 1794 ($\frac{u}{10}$ enl. Anr.). Föräldrar: Ryttmästaren Johan Jakob Tersmeden och Anna Charlotta Gyllenkrook. Skriftligen trolofvad med Eva Charlotta Modig, som efter hans död blef såsom fästekviiina kyrktagen, enl. uppgift från Wislanda pastorat, Vexjö stift.

Kadett, utex. fr. Krigsakad., stabsunderlöjtnant (placerad) vid Yärml. fältj. reg. $\frac{3}{3}$ $\frac{1812}{>}$ underlöjtnant på stat $\frac{7}{10}$ $\frac{1814}{>}$ stabs- 2. löjtnant $\frac{u}{6}$ 1816, 2. löjtnant på stat $\frac{22}{4}$ 1817, stabs- 1. löjtnant $\frac{19}{12}$ 1818, 1. löjtnant $\frac{8}{5}$ 1821-, genom tjänste- och lönebyte med löjtnanten frih. Eug. v. Yegesack trptd till Hallands infanteri-bataljon $\frac{17}{5}$ 1822.

Skildras af H. Lilljebjörn som »stor och stark». »Hans lynne och karaktär voro af en besynnerlig art och fulla af aprilväder — solsken och regn om hvartannat och nästan alltid storm.»

Han bevistade 1813—14 års fälttåg i Tyskland, där han deltog i affären vid Dessau och stormningen af Leipzig. Under 1814 års fälttåg i Norge deltog han i därunder förefallande affärer.

Död $\frac{18}{6}$ 1825 i Träslöfs s:n, Halland.

GYLLENHAAL, CARL HENRIK, frih. Född $\frac{10}{8}$ 1788. Föräldrar: Öfversten och chefen för Skarab. reg:te frih. Carl Jonas Gyllenhaal

och Florina Gustava Strömbom. Gift 1) $7/s$ 1814 med frihin Hedvig Charlotta Rudbeck, f 1826, 2) $26/5$ 1829 med Beata Aurora af Nordin.

Volontär vid Vestgötadals reg:te $1/12$ 1788, kvartermästare vid Västgöta dragonreg:te $4/4$ ¹⁷⁹⁹ sergeant vid Bohusläns reg:te $5/6$ 1801, fänrik vid s:a reg:te $16/t$ 1805, löjtnant vid Jämtlands regemies hästjägare-skvadron $18/x$ 1808, afsked med tillstånd att kvarstå i armén $6/a$ 1811, ryttmästare i armén ¹⁹A 1811.

Kapten (placerad) vid Värml. fältj.-reg:te $24/3$ 1812, kapten och kompani-chef $12/2$ 1813, major och öfveradjutant i Generalstaben $17/10$ 1815 och samtidigt transporterad till stabskapten vid regemit genom af K. Maj:t medgivet tjänste- och lönebyte med stabskaptenen frih. C. O. Palm-stierna. Öfveradjutant hos H. M. Konungen $1^{(5)}/i$ 1816. Adjutant hos H. K. H. Kronprinsen $1/8$ 1816, afsked från stabskaptensbefattningen vid regementet med tillst. att kvarstå i Generalstaben $22/10$ 1816, öfverste-löjtnant i armén 1818, öfverste i armén 1821, chef för Jämtlands fältjäg.-reg:te 1821, afsked 1824,

Kab.-kammarh. hos H. M. Konungen och landshöfding i Blekinge län 1828 och i Skarab. län 1832, statsråd 1837, friherre $10/n$ s. å., ståthållare på Ulriksdals och Pläga Kungl. lustslott 1840, generaltulldirek-tör s. å. Afsked därifrån 1856.

Guldmed. f. tapperh. i fält 1808. R. S. O. 1816. K. N O. 1835.

Var med I. båt. af Bohusläns reg:te kommenderad till garnis.-tjäfstgör. på Carlstens fästning i sept. 1805. Som adjutant vid samma båt. 1806 kommenderad till Pommern, bevistade han fälttåget därstädes till i juli 1807. Befordrad till stabsadjutant med tjänstgöring hos chefen lör västra gränsbefålet, generalmajoren frih. v. Vegesack, $8/8$ 1808, bevistade han en del af fälttåget mot Norge s. å., hvarefter han den $20/3$ 1808 fick åtfölja frih. v. Vegesack till Åland samt bevistade landstigningen och affären vid Lemo $20/0$ och $21/e$ s-å., hvarvid han erhöll en svår kontusion. Som stabsadjutant hos konungen medföljde han därefter ånyo till Åland samt erhöll guldmed. för tapperhet i fält. Sedermera kommenderades han $8/8$ s. å., att som stabsadjutant åtfölja gen.-adjut. frih. v. Vegsack med en fördelning till norra Finland samt bevistade affären vid Lappfjärd och Omöja samt slaget vid Oravais $14/8$ 1808. Som stabsadjutant hos generalmajoren frih. von Döbeln vid dess mot norrmännen opererande fördelning följde han vid denna norrmännens reträtt mot Throndhjem, samt återvände därefter med von Döbelns fördelning till Umeå.

Han gjorde sedan en utrikes resa 1810—11 samt deltog efter hemkomsten därifrån i Värml. fältjägare-regementes I. bat:s marsch till Jönköping 1812. Följande år, 1813, var han som kompani-chef med reg:tets II. båt. kommenderad vid Reserv-armén och förlagd till Eda skans samt deltog

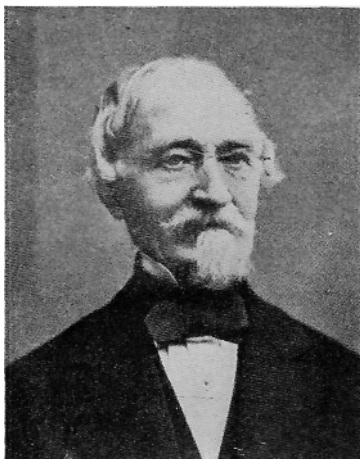

1814 i fälttåget i Xorge, där han bevistade affären vid Rakkestad $\frac{1}{s}$ s. å., hvarvid han erhöi en svår kontusion.

Död $\frac{12}{n}$ 1857 på Beijlon vid Ulriksdal.

KRUUSE, HANS FREDRIK, frih. (af Verchau). Född $\frac{8}{i_2}$ 1792. Föräldrar: Generalmajoren frih. Karl Magnus Kruise och Helena Sandberg (eller Löfgren). Gift $\frac{9}{8}$ 1823 På Hammar i Bro s:n, Värml., med stiftsfröken Augusta Maria Lilliehöök till Gälared och Kolbäck.

Kadett, utex. fr. Krigs-Akad. $\frac{2}{\%}$ 1812, underlöjtnant vid Värml. fältj.-regte $\frac{21}{3}$ 1812, 2. löjtnant $\frac{11}{6}$ 1816, 1. löjtnant $\frac{--}{10}$ 1816, stabskapten $\frac{19}{i}$ 1822; afsked, kvarst. ss. kapten i armén $\frac{27}{2}$ 1828, afsked ur krigstjänsten 1848. Inneh. af Carl XIV Joh:s med.

Var med reg:ts II. batt. kommenderad till Eda på gränsbevakning 1813—14 samt bevistade därefter fälttåget i Norge 1814.

D

öd $\frac{28}{s}$ 1880 i Göteborg.

HERTZMAN. Född 17. ..

Underlöjtnant (placerad enl. 1812 o. 1814 års ancienn. försl.). Underlöjtnant vid Värml. fältjäg. reg:te med lön på finska expektansstaten; aldrig anmält sig vid regementet.

Vidare öden obekanta.

vox BAHR, JOHAN OTTO. Född 1776 (1795) (äldre bror till A. F. L. von Bahr). Föräldrar: Ryttmästaren Johan Gustaf von Bahr och Henrika Eleonora Montgomery.

Utexamin. kadett och underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te 1813 ($\frac{22}{9}$ 1812?).

Deltog i fälttåget mot Norge 1813—14.

Dödsskjuteii i affären vid Onstadsund $\frac{9}{s}$ 1914.

LILLIEHÖÖK, GUSTAF ALEXANDER (af Fårdala). Född $\frac{2}{n}$ 1796 i Finland. Föräldrar: Öfversten i Flottorna Carl Lilliehöök och Maria Christina Wiman. Gift 1) $\frac{29}{8}$ 1830 med Sophia Juliana Emilia Olivecrona, 2) $\frac{28}{9}$ 1855 med Adelaide Mariana von Gegerfelt.

Ungick examen vid gymnasium i Borgå $\frac{10}{8}$ 1810, sergeant vid Arméns flotta $\frac{29}{5}$ 1811, ungick offlcersex. $\frac{11}{1}$ 1813, underlöjtnant (utan lön) vid Värml. fältj.-regite $\frac{2}{3}$ 1813, t. f. adjutant s. å., stabsunderlöjtnant $\frac{7}{10}$ 1814, underlöjtnant på stat $\frac{11}{6}$ 1816, stabs- 2. löjtnant $\frac{22}{10}$ 1816, 2. löjtnant $\frac{19}{i_a}$

1818, stabs- 1. löjtnant $\frac{8}{3}$ 1821, 1. löjtnant $\frac{4}{8}$ 1823, kapten i armén $\frac{1}{12}$ 1824, stabskapten $\frac{25}{4}$ 1827, kompani-chef $\frac{2}{6}$ 1832, major i reg:t $\frac{15}{3}$ 1840, 2. major vid reg:t $\frac{22}{6}$ 1841, öfverstelöjtnant och 1. major $\frac{6}{3}$ 1844, afsked med pension $\frac{2}{e}$ 1848.

Guldmed. f. t. i f. 1814, R. S. O. $\frac{10}{10}$ 1830.

Var 1813—14 kommenderad med II. båt. vid Eda samt bevistade där- efter norska fälttåget 1814 och deltog därunder i affärerna vid Idde-slätten, Rakkestad, Onstadsund och Trögstad samt benådades därför med guld-med. f. tapperh. i fält. Kommenderad d. $\frac{17}{10}$ 1817 till adjutant i Krigs- kollegium, d. Ye 1819 som stabs-adjutant vid 2. inf.-brigaden och Yiä 1824 — $\frac{80}{6}$ 1832 ss. brigadadjutant vid förenämnda brigad.

Skildras af Cl. Adelsköld ss. ovanligt stor och groft byggd samt »med det angenämaste och vänligaste sätt, man gärna kan tänka, och med ett hjärta, h vars innerliga godhet strålade ur de klara vänliga barnaögonen. Han var finne och talade med finsk brytning.»

Död $\frac{20}{13}$ 1863 på Uggleborg i Huggnas s:n, Värml.

PALMSTIERNAN, CARL OTTO, frih. Född «u $\frac{1790}{1792}$ enl-1816 års rulla) på Årebergs bruk i Kyrkfalla socken i Västergötland. Föräldrar: Ofversten och chefen för Vestg. dragon.-reg:te frih. Måns Palm-stierna och frihrn Beata von Essen-Gift $\frac{12}{7}$ 1819 med Louise Eleonora Rudbeck.

Kadett vid krigsakademien 1803, utex. $\frac{2}{4}$ 1807; kornett vid Vestg. dragon-reg:te $\frac{10}{4}$ 1807, $\frac{29}{G}$ 1809 löjtnant vid samma reg:te, trpt till Norra skånska inf.-reg:t $\frac{80}{2}$ 1812, trpt till Skånska husarreg:tet $\frac{23}{3}$ 1812, rytt-mästare i armén $\frac{26}{i}$ 1813 och $\frac{22}{3}$ s. å. stabskapten (placerad med 1. löjtnants lön) vid Värml. fältj.-reg:te, $\frac{17}{10}$ 1815 kompani-chef (genom löne- och Ijänstebyte med kapt. Gyllenhaal), kapten i Generalstaben $\frac{80}{4}$ 1816, inspektionsadjutant vid arméns 4. inspektion $\frac{8}{9}$ 1816, major i Generalstaben $\frac{18}{s}$ 1817, s. å. stabschef hos inspektören för dåvar. 4. inf. inspektionen, öfverstelöjtnant i Generalstaben $\frac{10}{4}$ 1821, afsked från komp.-chefsbeftattningen vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{20}{12}$ 1822, men fortfarande, som öfverstelöjtnant i Generalstaben, kvarstående som stabschef vid 4. inf. inspektionen, öfverstelöjtnant vid Västmanlands reg:te $\frac{27}{4}$ 1824, öfverste i Generalstaben $\frac{21}{s}$ 1828, chef för Västmanl. reg:te $\frac{30}{5}$ 1835, landshöfding öfver Linköpings och Vadstena län $\frac{38}{i}$ 1836, generaladjutant i arméns Generalstab $\frac{25}{i}$ s. å. Landtmar-skalk 1840, öfverstekammarjunkare $\frac{2}{Y}$; s. å., statsråd och chef för finans- departementet $\frac{2}{Y}$ 1851. Afsked ur krigstjänsten $\frac{28}{5}$ 1856.

Guldmed. f. tapperh. i fält $\frac{1}{u}$ 1813, R. S. O. $\frac{25}{n}$ $\frac{18}{13}$ (Jan. 1814), K. N. O. $\frac{22}{6}$ 1840, R. af K. Seraf. O. $\frac{24}{6}$ 1840, Inneh. af Carl XIV Johans med. 1855.

L. K. V. A. $\frac{8}{6}$ 1829.

Bevistade med Västg. dragon-reg:te fälttåget på Rugen 1807. I fälttåget mot Norge 1808—09 deltog han som stabssadjutant vid Västra arméns generalstab först hos generalen frih. v. Vegesack i Venersborg, därefter hos öfverste B unge på Dalsland samt hos befälh. i Värmland, öfversten greve Leijonstedt, och medföljde 1809 Värmländska fördelningen under marschen till Stockholm. Under fälttåget i Tyskland fick han tillfälle att utmärka sig i affärerna vid Wörlitz och Dessau samt d. $^{19}/_{10}$ 1813 vid stormningen af Leipzig, äfvensom vid de därefter förefallande affärerna vid Pakmihlen och Gr. Grünau utanför Liibeck $^{5}/_{12}$ och $^{9}/_{12}$ 1813. Under fredsunderhandlingarna med Danmark beordrades han den $^{14}/_{i}$ 1814 att åtfölja general Tawast på dennes beskickning till Köpenhamn och att därefter afresa till Sverige med fredsbudskapet. Han var under fälttåget i Norge 1814 stabssadjut. hos fältmarskalken frih. v. Essen och deltog i striderna vid Tron borg, Trygstad, Langenses och Onstadsund samt var efter fredsslutet adjutant hos Riksståthållaren i Norge till 1815.

Alltifrån riksdagen 1823, då han gjorde sitt inträde på den parlamentariska banan, var han en af Ridarhusets stödjepelare i aristokratisk-konservativ riktning och högt uppburen af majoriteten inom sitt stånd, af hvilket han valdes till innehafvare af många förtroendeposter.

Hans personlighet karakteriseras af en hans minnestecknare sålunda, »att man i honom och naturen af hans verksamhet återfinner ett minne af det adertonde seklets förening med det nittonde i Sverige, och skådar ett allvarligt, oafblåtligt sträfvande att med det pröfvades grundfasta beståndsdelar förlika nyare tidens strängare kraf på vidgad frihet, rättvisa och billighet, städse förutsättande såsom grundvillkor, att den svages rätt skyddas mot flertalets öfvervåld».

Död $^{19}/_{n}$ 1878.

COLLIANDER, ALEXIS ERLAND. Född $^{7}/_{a}$ 1796 i Elghults prostgård i Kronob. län. Föräldrar: Prosten Nils Colliander och Wen-dela Christina Nordenanckar. Gift $^{n}/_{7}$ 1830 med Justina Charlotta von Echstedt.

Student, sergeant vid Värml. fältj.-reg:te $^{1}/_{2}$ 1813, underlöjtnant vid regit $^{18}/_{4}$ 1813, stabss- 2. löjtnant $^{19}/_{12}$ 1818, 2. löjtnant $^{8}/_{s}$ 1821, stabss- 1. löjtnant Vs 1823, 1. löjtnant $^{23}/_{4}$ 1827, stabsskapten $^{26}/_{5}$ 1832, komp.-chef $^{22}/_{6}$ 1841, 2. major $^{29}/_{4}$ 1846, öfverstelöjtnant och 1. major $^{17}/_{6}$ 1848, öfverste i armén $^{4}/_{5}$ 1860, afsked $^{16}/_{-}$ s. å. med tillst. att kvarstå i armén, afsked ur armén $^{11}/_{/}$ » s- ä- f.

R. S. O. $^{38}/_{j}$ 1839, Carl XIV Joh. med. $^{27}/_{i0}$ 1855.

Var ursprungligen bestämd till präst och predikade fördenskull några gånger 1812 i Elghults kyrka, men fattades 1813 af den allmänna hänförelsen för krigaryrket.

Blef i juli 1813 kommenderad till Eda skansar vid den till Reserv-armén hörande II. båt. af reg:tet, med hvilken han i juli 1814 kommenderades till Bohuslän. Därifrån följde han med regementet under fälttåget i Norge öfver Berby, då regitet utgjorde avantgardet, samt bevistade affären på Idde-slätten. Efter densamma beordrades han att ss. befälh. med be-

vakn. från regementet afgå till Strömstad för att dit föra alla fångar och blesse-rade (hvilka senare aflämnades på där inrättade fältlasarett), hvilken transport skedde öfver Idde-fjorden på segelbåt utan sjövant folk. Efter utfördt uppdrag återvände han med bevakningen till regementet, som då befann sig i trakten af Fredrikshald, och bevistade belägringen däraf, hvarunder Col-liander enligt order medtog en del allmoge från Tistedalen, som under bevakning och med biträde av manskap ur regementet bortförde den uti en kvarn vid fästningen befintliga spannmålen.

Med regementet bevistade han lägret å Ödskölds moar på Dalsland 1822 samt var ²⁹/_e—³⁸/_{io} 1854 ss. bataljons-chef kommenderad med en fältbataljon ur regementet till garnisongförstärkning på Vaxholms fästning, där han då förordnades till t. f. kommandant. Beordrad att den ⁷/_u s. å. öfvervara aftäckningen af Carl XIV Johans staty i Stockholm hindrades han att inställa sig på grund af »iråkad cholera under kommenderingen å Vaxholms fästning.»

Under några år arrenderade han och bebodde moderns egendom Dera-gård i Elghult samt ägde och bebodde 1838—48 Åshammar i Grums s:n, Värml. Därefter flyttade han till egen gård invid Karlstad för att 1860 bosätta sig i staden, där han anförtrordes en mängd kommunala bestyr.

Död ⁵/₄ 1880.

VON VEGESACK, OTTO EUGENE GOTTHARD, frih. Född % 1795. Föräldrar: Generallöjtnanten frih. Eberh. Ernst Gotth. von Vege-sack och Anna Beata Hammarfelt. Gift ¹/₆ 1835 med sin systers svägerska Hedvig Beata Riittersköld (i hennes 2. gifte), förut gift med hofmarskalken grefve Claes Christer Horn af Åminne.

Kvartermästare vid Karelska dragon-reg:t, trptd till fanjunkare vid Svea lifgarde ¹⁶/₂ 1801 (el. 1804), fänrik vid Kalmar regite ¹/_i 1812, 1. löjtnant vid Hallands infanteribataljon ²⁴/_e 1813, erhöill tillstånd till tjänste- och lönebyte med 1. löjtnanten vid Värml. fältjäg.-reg:te J. A. Tersmeden den ¹⁷/₅ 1822, stabskapten ²⁵/_i ¹⁸²⁵> kapten med kompani ³⁵/₄ 1827. Afsked ⁷/₃ 1832.

G. M. f. tapperh. i f. 1814.

Deltog i fälttåget mot Norge 1808 och bevistade därunder affären vid Prsestebakke samt var därefter kommenderad till Finland s:a år, och var där med om affärerna vid Lemo, Lappfjärd, Ömossa och Pjalaks samt slaget vid Oravais. Under år 1813 var han kommenderad på strandpostering mot danskarne och var 1814 beordrad ombord på kanonsluparne under expeditionen mot Hvalöarne och Kragerön samt anfallet mot Fredrikstads fästning, och blef, på grund af att han vid detta tillfälle utmärkte sig, benådad med guldmed. för tapperhet i fält. Häri kommenderades samma år till adjutant hos gen. löjtnanten frih. v. Vegesack och blef ¹⁰/₇ 1818 beordrad som inspektionsadjutant vid Norra inspektionen.

Var från ²⁵/_{i2} 1823—¹⁰/₇ 1830 kompaniofficer vid K. Krigsakademien å Karlberg.

Död ⁿ/_i 1876 i Stockholm.

VON PLÅTEN, GUSTAF REINHOLD (G. M. enl. 1816 års rulla). Född $^{24}/_1$ 1795. Föräldrar: Generalmajoren Fredric Christian von Plåten och frih:n Beata Charlotta Cedercreutz. Gift 1) $^{29}/_5$ 1823 med Christina von Stockenström, 2) $^s/r$ 1833 med Sophia von Slockenström.

Kadett vid Krigs-Akad. $^{29}/_9$ 1809, off.-ex. juni 1813. Underlöjtnant (placerad) vid Värml. fältj.reg. $^7/_8$ 1813, stabsunderlöjtnants lön $^u/c$ 1816, underlöjtnants lön $^{22}/_{10}$ 1816, stabs- 2. löjtnant $^{22}/_4$ 1817, 2. löjtnant $^{17}/_2$ 1818, stabs- 1. löjtnant $^8/_5$ 1821, erh. kaptens n. h. o. v. $^6/_5$ 1823, 1. löjtnants lön $^{23}/_t$ 1825, kapten i reg:t $^M/4$ 1828, komp.-chef $^4/r>$ 1833, major i regementet $^6/_4$ 1842 och afsked med pension $^{25}/_s$ s. å.

R. S. O. $^4/_7$ 1836.

Bevistade fr. o. m. den $^{20}/_s$ 1813 kriget i Tyskland och deltog i affären vid Dessau samt stormningen af Leipzig. Under kriget i Norge 1814 var han med om skärmytslingarna vid Idde slätt och Kjølen samt affärerna vid Rakkestad och Trögstad. Var under öfn.-lägret å Ladugårdsgärdet 1826 adjutant hos chefen för den då sammandragna jägare-brigaden (öfv. Blum).

Död $^{22}/_2$ 1850 på Mälby i Frustuna s:n, Södermani.

RUTTERSKJÖLD, RUTGER. Född: $^s/2$ 1795 i Stockholm. Föräldrar: Ryttmästaren Evert Reutersköld och Johanna Bågh.

Kadett vid Kr. Akad. $^{29}/_n$ 1809, konstit. t. officer $^{27}/_9$ 1812 enl. k.' bref Ys 1812, utex. fr. Kr.-ak. $^{16}/_7$ 1813, underlöjtnant vid Värml. fältj.-regite $^{25}/_s$ s. å., stabs- 2. löjtnant $^{17}/_2$ 1818, 2. löjtnant $^{19}/_{12}$ 1818, stabs- 1. löjtnant $^{19}/_2$ 1822, 1. löjtnant $^{14}/_7$ 1825, stabskapten $^2Y_4$ 1828, kapten m. kompani $^{14}/_7$ 1835, major i reg:t $^K/_s$ 1843, 2. major $^6/_s$ 1844, afsked med pension $^{20}/_s$ 1846.

R. S. O. 1838.

Var med regementets II. båt. beordrad till Reserv-arméns högra flygels förposter i trakten af Eda 1813—14 och bevistade därefter 1814 års fälttåg i Norge, hvar-under han deltog i affärerna vid Rakke-slåd, Oustadsund och Trögstad. Han var (enl. Cl. Adelsköld) mycket förmögen samt

»ställde alltid till kalas, när han kunde komma öfver någon riktigt vacker och fet lax». Mellan mötena vistades han mestadels i Stockholm.

Död $^{17}/_A$ 1863 i Stockholm, ogift.

LILLIEBJÖRN, HENRIK. Född $^2Y_7$ 1797 i Gillberga s:n, Värmland. Föräldrar: Fänriken och godsegaren Knut Lilliebjörn och Elisabeth Johanna (Jeanna) Troili. Gift 1843 med Hilda Charlotta Wahlström.

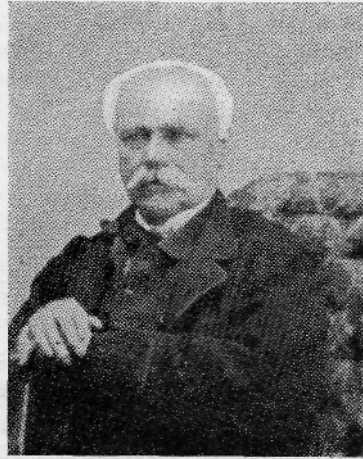
Kadett vid Kr. Akad. 1810. Utex. $\frac{7}{5}$ 1814, passerade graderna i Göteborg. Underlöjtnant vid Var ml. fältj.-reg:te $\frac{14}{5}$ 1814, 2. adjutant $\frac{8}{9}$ ¹⁸¹⁴-stabs-2. löjtnant $\frac{19}{1a}$ 1818, stabs-1. löjtnant $\frac{2a}{i}$ 1825, reg:ts-kvartermästare $\frac{25}{4}$ 1827, kapten i regit $\frac{19}{7}$ 1832, stabskapten $\frac{B1}{8}$ 1833, komp.-chef $\frac{u}{6}$ 1842, afsked med pension $\frac{6}{4}$ ¹⁸³⁰-

Guldmed. f. tapperh. i f. 1814, R. S. O. $\frac{4}{7}$ ¹⁸³⁹. Carl XIV Joh. med.

Deltog i 1814 års fälttåg i Norge och blef därunder placerad till tjänstgöring på belägr.-artilleriet samt bevistade bombarderingen af fästningen Frederikssteen den 9—10—11 aug. s. å. Tjänstgjorde vid fältmätningsskårens topografiska arbeten 1822-23 och 1825. Ledamot af arméns fullmäktige 1833 och af kommittén för reglerande af värfvade arméns ackorder s:a å. Förordnades till ledamet af Karlstads lasarets- och kurhusdirektion $\frac{15}{3}$ 1848.

Reg:ts-konimissarie $\frac{24}{s}$ 1850—1861.

Under titlarne »Hågkomster från ungdomen», »Spridda minnen från forna dagar» samt »Ett och annat, Tidsfördrif på gamla dagar» har han skildrat personer och förhållanden inom Värmland vid början af 1800-talet, på ett sätt, som gjort dessa hans minnen till en särskildt för värmländingar omtyckt lektyr. Som porträttmålare intog han en aktad ställning; bl. a. har han kopierat ett af Troili måladt porträtt af major von Matern, hvilken kopia finnes i Frim. logen i Karlstad, och som i detta arbete reproducerats. Från Karlstad, där han genom sitt fina, älskvärda och patriarkaliska väsen gjort sig omtyckt och värderad af hela samhället, af-ilyttade han i maj 1870 till Uppsala.

Död $\frac{21}{3}$ 1875 i Uppsala.

ANDERSSON, CHRISTIAN. Född V_8 ¹⁷⁹¹. Föräldrar: Handlanden i Karlstad Olof Andersson och Elisabeth Maria Wennerlöf. Gift 1826 med Brita Maria Felling.

Fältväbel vid Värml. fältjäg.-regte $\frac{9}{8}$ 1812, fanjunkare $\frac{20}{12}$ s. å., konstit. till 1. adjut. med lön $\frac{7}{io}$ ¹⁸¹⁴ > konflrm.-fullm. $\frac{8}{u}$ 1814., 2. löjtnant i reg:t $\frac{19}{12}$ 1818, kapten i armén $\frac{23}{4}$ 1827, afsked s. d. och kvarst. i armén. Inneh. af C. XIV Johans med. och G. M. för medb. förtj.

Var med II. båt. af reg:t kommenderad till Göteborg 1812 och vid Reservarmén 1813—14. Kommenderades å g. o. $\frac{10}{j}$ 1814 till officerstjänstgöring vid nämnda båt., som då var förlagd till trakten af Eda. Därefter deltog han med regementet i fälttåget i Norge 1814 och bevistade därunder affärerna vid Rakkestad, Onstadsund och Trygstad. Tjänstgjorde sedermera vid olika tillfällen 1822—25 vid fältmätningbrigadens topografiska arbeten.

År 1825 inflyttade han i egen gård, det s. k. »gule huse» i Karlstad, och lät sedermera, år 1849, uppbygga lägenheten Mariedal, öster om Prämkanalen i nämnda stad.

Död $\frac{1}{2}$ 1863 i Karlstad.

I en dödsruna i N, Wärml. Tidn. d. $\frac{21}{2}$ 1868 läses om honom: »Den aflidne tillhörde den alltmer glesnande kärntrupp af patriotiska män, som gått i spetsen för de allmänna värffven inom provinsen, och mångfaldiga äro de befattningar och uppdrag, A. innehafte, sedan han slutat sin 19-åriga militära bana. Ibland dessa senare, hvilka sammanräknade med den förstnämnda visa 43 år använda i det allmännas tjänst, tillåter oss utrymmet att endast nämna följande: Direktör i Värmlands Provinzialbank 1835—39, då han erhöll lifstidspension, stadskassör i 11 år, syssloman vid länslazarettet i 34 år, direktör och kassaförvaltare vid Karlstads gamla kanalbolag, stiftare af och förste bokhållare vid Karlstads sparbank, åt hvilken A. insamlade grundplåten till hjälpfonden 700 rdr bco, arbets- och öfveruppsyningsman vid lasarett- och länsfängelsebyggnaderna. Till folkskolehuset inköpte och donerade A. jämte landshöfding af Wingård tomten och byggnaden uppfördes enligt A:s ritning och under hans inseende. — Den gamle patrioten har nu ändtligen upphunnit gränsen för jord-lifvets mödor, sorger och bekymmer, hvile han i frid!»

LILLIEHÖÖK, JOHAN JULIUS. Född $\frac{25}{6}$ 1797 ($\frac{7}{12}$ 1797) på Hammar i Bro s:n Wärml. Föräldrar: Majoren Bengt Lilliehöök och Magdalena Justina von Echstedt (till Hammars fideikommiss). Gift $\frac{2}{5}$ 1850 på Hög i Wärml. med Hedvig Gustafva Chevallier.

Sergeant (öfver stat) vid Wärml. fältj.-reg:te, förrättande officerstjänst 1813, underlöjtnant (placerad) $\frac{7}{10}$ 1814, stabsunderlöjtnant $\frac{11}{6}$ 1816, stabs- 2. löjtnant $\frac{12}{10}$ 1819, 2. löjtnant $\frac{19}{2}$ 1822, stabs- 1. löjtnant $\frac{14}{7}$ 1825, 1. löjtnant $\frac{21}{4}$ 1828, stabskapten $\frac{13}{5}$ 1834, afsked $\frac{5}{5}$ 1841; majors n. h. o. v. s:a d.

R. S. O. .1839, inneh. af Carl XIV Joh:s med. 1855.

Var 1813—14 med reg:ts II. båt. kommenderad till Reservarmens högra frygels förposter i trakten af Eda samt deltog därefter i fälttåget i Norge 1814 samt bevistade därunder förefallande affärer vid Rakkestad, Onstad-sund och Trögstad. Fader till Bengt Julius (se nedan).

Död $\frac{4}{6}$ 1869 på Hammar.

KRUUSE, ADOLPH WILHELM, frih. Född $\frac{3}{12}$ 1797- Föräldrar: Generalmajoren frih. Karl Magnus Kruuse och Helena Sandberg (eller Löfgren enl. Anrep). Gift $\sim \frac{1}{n}$ 1818 med Anna Dahlgren.

Sergeant $\frac{17}{7}$ 1812, förrättade officerstjänst 1813, underlöjtnant (placerad) vid Wärml. fältj.-reg:te $\frac{7}{10}$ 1814, stabsunderlöjtnant $\frac{11}{6}$ 1816, afsked $\frac{12}{10}$ 1819.

Var med reg:tets II. båt. kommenderad till Eda 1813—14 på gränsbevakning samt bevistade därefter 1814 års fälttåg i Norge.

Död $\frac{2}{9}$ 1852.

VON ECHSTEDT, CAKL. Född $\frac{15}{5}$ 1796 (1798). Föräldrar: Landshöfdingen m. m. Elias von Echstedt och Johanna Maria Löwenhielm,

Underlöjtnant (placerad) vid Wärml. fältj.-reg:te $\frac{15}{4}$ 1815, stabsund.-lojt-

nant ^{20/10} 1816, underlöjtn. lön ^{22/4} 1817, stabs-2. löjtnant ^{8/5} 1821, 2. löjtnant ^{*/g} 1823, stabs- 1. löjtnant ^{2:/4} 1827, afsked ^{1:/G} 1835 -
 Död ^{3/T} 1847, ogift.

MONTGOMERY-CEDERHJELM, JOSIÄS. Född / 1785. Föräldrar: Öfversten Robert Montgomery och Märta Ulrika Cederhjelm. Gift med Matilda Valeria Beatrix d'Orozco från Italien.

Kornett vid Nylands dragonreg:te ^{21/<} 1789 (1786), adjutant vid Lifreg:ts-brig:ns kyrassiär-kår ^{31/1} 1801, stabskornett ^{9/12} 1802, löjtnant vid Lifreg:ts-brig:ns husar-kår (utan lön) ^{8/12} 1807, löjtnant på stat ^{22/,,} 1808, ryttmästare ^{20/2} 1810, major i Lifreg:ts-brig:ns husar-kår ^{7/10} 1814, öfverstelöjtnant och chef för Värml. ialtjäg.-regite ^{18/ä} 1816, öfverste vid s:a reg:le ^{n/ä} 1818.

R. S. O. 1814. G. M. f. t. i f.

Var 1808 i mars kommenderad med Lifreg:ls-brig:ns husar-kår i Karlstad och den ^{8/4} s. å. detacherad med en skvadron under eget befäl till norska gränsen; kommenderades i maj s. å. att exercera husar-kårens vargering och fick i nov. s. å. öfvertaga befålet öfver nämnda kårs vargerings-bataljon; återgick 1810 till tjänstgöring vid kåren. Var 1812 kommenderad med densamma till Västervik samt 1813 detacherad med egen skvadron först till Lidköping, sedan till Göteborg, hvarifrån skvadronen i juli 1814 fick afmarschera till Norge, där M. gjorde fälttåget under generallöjtnanten frih. v. Vegesacks befäl. Hos denne tjänstgjorde M. såsom generaladjutant under affärerna vid Rakkestad, Onstad-sund och Trögstad.

Hans personlighet skildras af H. Lilliebjörn sålunda: »Oaktadt en något öfverdrifven fetma var hans yltre behagligt och tilldragande. Ett utmärkt vackert och ädelt hufvud med ett blandadt ansiktsuttryck af stolthet och

godmodighet. Den feta kroppen uttryckte ingen flegma och rörde sig med ledighet och ett visst förnämt behag. Hela personen tog sig förträffligt ut i den tidens mellangröna uniform med silfverprydnader. Några utmärkta militäriska kunskaper eller talanger ägde Montgomery icke; men hans kärlek för sitt yrke, hans stränga grundsatser i militäranda, disciplin och subordination och slutligen hans redbara karaktär, goda hjärta och kamratkärlek gjorde honom till en lika duglig som angenäm chef ----- Mot fattiga kamrater var han mycket hjälpsam, och oaktadt han flere gånger under mötet höll eget bord, dit kamraterna turvis bjödos, var det alltid några af de yngre, för hvilka han betalade möteskostnaderna.» Montgomery hade utverkat sig tillstånd att vistas på sitt fideikommiss Sengersjö i Nerike och där hafva regementsexpedition.

Död $^{20}/_s$ 1825 i Uddevalla och begrafven i Cederhielmska familje-grafven i Clara kyrka i Stockholm.

BARCK, SAMUEL DAVID, grefve. Född $^{21}/_s$ 1797 (1798 enl. 1816 års rulla). Föräldrar: Presidenten och guvernören i Wismar, grefve Nils Anton Augustin Barck och Catharina Charlotta Travenfeldt.

Underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te $^{19}/_8$ 1816, stabsunderlöjtnant $^{22}/_4$ 1817, und.-löjtnants lön $^{17}/_2$ 1818, stabs- 2. löjtnant $^{19}/_2$ 1822, 2. löjtnant $^{18}/_8$ 1825, stabs- 1. löjtnant $^{21}/_4$ 1828, afsked $^4/_s$ 1830 med tillst. att ss. löjtnant i armen kvarstå. Kammarherre 1830.

Död $^{21}/_i$ 1832 i Stockholm, ogift.

HEDIN, SVKX HENRIK. Född $^{24}/_6$ 1792 i Strengnäs. Föräldrar: Tit. professorn, lektorn i Strengnäs Sven Gabriel Hedin och Eva Juliana Warg.

Student i Upsala febr. 1812, sergeant vid Värml. fältjäg.-reg:te $^{25}/_n$ s. å., fält-väbel $^{13}/_is$ s- å., fanjunkare $^{11}/_u$ 1813, enl. g. o. $^{10}/_4$ 1814 förordnad att förrätta officerstjänst, befordrad till underlöjtnant (utan lön) $^u/_6$ 1816, stabsunderlöjtnant $^{17}/_2$ 1818, underlöjtnant på stat $^{12}/_{10}$ 1819, stabs- 2. löjtnant $^8/_5$ 1821, 2. löjtnant på stat $^{23}/_i$ 1825, stabs- 1. löjtnant $^{25}/_4$ 1827, 1. löjtnant på stat $^{26}/_5$ 1832, kapten i reg:t $^{18}/_{10}$ 1836, reg:tskvartermästare $^{17}/_8$ 1840. Afsked 2% 1843.

Silfvermed. f. tapperh. i fält.

Tillhörde 2. grenen af släkten Hedin (från Hidingsta), särskildt bekant genom den till 3. grenen hörande d:r Sven Hedin. Var med regementets II. båt. 1813—14 kommenderad till högra flygelns förposter vid Eda och bevistade där-efter 1814 kriget mot Norge samt deltog därunder i affärerna vid Rakkestad d. $^6/_s$ Onstadsund d. $^1/_g$ och vid Trögstad d. $^u/_8$ 1814. För sitt välförhållande i affären vid Rakkestad erhöill han silfvermed. för tapperh. i fält med åtföljande årlig pension af fyra rdr b:co enl. pensionsbref af d. $^{21}/_6$ 1816.

Död $^u/_6$ el. $^{14}/_7$ 1844 i Strengnäs, ogift.

KYHLBERG, LARS WILHELM. Född $^{15}/_3$ 1798 på Sätanäs, Skarab. 1. Föräldrar: Hofförgyllaren och skulptören, sedermera landtbrukaren Lars Kuhlberg och Regina Christina Örn. Gift 1822 med Maria Elisabeth Dorothea Ahlberg.

Kadett, utex. fr. Kr.-ak. 1816. Underlöjtnant (ulan lön) vid Värml. fältj.-regle V₁₀ 1816, t. f. adjutant ^s/₁ 1818, 2. adjutant ¹⁹/_i 1818, stabs- 2. löjtnant ⁴/₃ 1823. Afsked ²²/_ä 1823 med kaptens n. h. o. v."

Framstående jordbrukare, patriot och konstnär. Ordf. i Skarab. 1. hush. sällsk. Led. Landtbr. o. Yetensk.-akad.

R. V. O. 1852, R. N. O. 1862.

Död Vu 1865.

RAMSAY, OTTO JOHAN HENRIK. Född ²⁹/₄ 1800 på Stensholm i Rackeby s:n, Skarab. 1. Föräldrar: Öfverstelöjtnanten Carl Henric Ramsay och Maria Catharina Ström. Gift: 1) ²⁵/_s 1828 med Sara Henrietta Carlström; 2) Vs 1836 med Christina Charlotta Wästfelt.

Kadett, utex. fr. Kr.-Akad. ²¹/₉ 1816, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältjäg. regle Y₁₀ 1816, stabsunderlöjtnant ¹⁹/₁₂ 1818, på stat ³/₅ 1821, 2. adjut. ⁴/₂ 1823 2. löjtnant i reg:tet ⁸⁰/₇ s. å., stabs- 2. löjtnant ¹⁴/₇ 1825, 2. löjtnant på stat ²⁵/₄ 1827, stabs- 1. löjtnant ³⁰/_u 1830, 1. löjtnant på stat % 1833. Afsked ^u/₆ 1830

R. V. O. 1858.

Bebodde med sin första hustru den gamla Posseska egendomen Hellekis i Medelplana s:n, Skarab. 1. och blef sedermera materialförvaltare vid Statens järnvägsbyggnader 1858.

Död ²¹/_i 1862 i Stockholm.

LAGERFELDT, MELKER OTTO, frih. Född ⁴/₇ 1799. Föräldrar Öfverstelöjtnanten frih. Israel Lagerfeldt och grefvinnan Magdalena Sophia Falkenberg. Gift ²⁷/₈ 1824 på Skönnarbo bruk med Wilhelmina Sophia Carolina Wassrin.

Kadett, utex. fr. K. Kr.-Akad. ²¹/₉ 1816, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältjäg.-reg:te ¹/_{io} s- å., stabsunderlöjtnant ¹²/₁₀ 1819, underlöjtnants lön ^s/₅ 1821, stabs- 2. löjtnant ⁴/₇ 1823, kapten i armén och afsked 1824 (före den ⁷/₉). Ägde på sin tid egendomen Ön i Tjellmo s:n, Östergötland.

Död ²⁵/₄ 1871 på Eklunda i Tjellmo s:n.

LINROTH, CARL JOHAN GUSTAF. Född ²/₉ 1799. Föräldrar: Hofjun-karen Hans Gustaf Linroth och Catharina Maria Löwenhielm.

Student i Upsala ¹⁵/_{io} 1813. Passerade graderna v. Göta art.-reg:te 1817, underlöjtnant (utan lön) vid Värml. fältjäg.-reg:te ¹¹/₂ 1817, stabsunderlöjtnant ¹⁵/_ä 1820, underlöjtnant på stat ¹⁹/₂ 1822, stabs- 2. löjtnant ⁷/₉ 1824, 1. adjutant ^u/₇ 1827, stabskapten ²²/_e 1841, komp.-chef % 1844. Afsked Yii 1859.

R. S. O. ⁶/₂ 1843.

Var ledamot af det krigsbefäl, som 1844 samlades med anledning af D.D. M.M.

Konungens och Drottningens kröning samt var 1854 ss. kompani-chef beordrad till Vaxholms fästning, och förde som t. f. bataljons-chef befälet öfver regementets fältbataljon vid hemmarschen till Trossnäs fält.

Död Va 1877 i Köping.

AMINOFF, TÖNNES. Född V₃ 1800 (yngre bror till Axel Mauritz A.) Föräldrar: Majoren Axel Henrik Aminoff och Catharina Margareta von Nackreij. Gift ⁿ/₄ 1837 med Ulrika Sophia Loffman.

Aflagt studentex. i Uppsala 1813, underlöjtnant (utan lön) vid Värml. fält-jäg.-reg:te ¹¹/₂ 1817, stabsunderlöjtnant ⁸/₅ 1821, underlöjtnant på stat ⁴/_s 1823, stabs- 2. löjtnant ²⁵/_i 1825, 2. löjtnant ²⁵/₄ 1827, stabs- 1. löjtnant ²/_o 1832, 1. löjtnant 18. . , stabskapten ²⁶/₆ 1841, regementskommissarie ²⁷/_« 1845, kapten och komp.-ch. ²⁵/₄ 1846. Afsked ²ⁿ/₄ 1853.

R. S. O. ⁴/₆ 1843.

Kommenderad ¹⁰/₃ 1820—¹⁰/₇ 1830 att tj.g. som komp.off. vid K. Krigs-akad., postmästare i Lindsberg ²⁹/_i 1853, tullkammarförest, därst. ²⁸/_s s. å. Skildras af Cl. Adelsköld såsom ständigt »full af godmodiga anekdoter».

Död ⁹/₆ 1863 i Strengnäs.

BRAUNER, JOHAN ROBERT ULRIK, frih. Född ¹⁶/_i₀ 1799 på Lindholmen i Uppland (Stockh. län). Föräldrar: Kaptenen frih. Nils Bränner och Eva Lovisa Montgomery. Gift ¹⁵/₃ 1827 med Hedvig Maria Charlotta Montgomery.

Kadett ^s/_o 1812, ulex. från Krigs-Akad. ²⁸/₉ 1817, underlöjtnant (utan lön) vid Värml. fältjäg.-reg:te ³/_o 1817, stabsunderlöjtnant ^s/₋ 1821, 2. löjtnant i reg:t och 2. adjutant ¹⁴/₇ 1825, stabs- 2. löjtnant ³⁵/₄ 1827. Afsked V? 1828. Ägde en tid Falkenä i Nerike.

Död ¹⁶/₇ 1862 i Stockholm.

RAPPE, AXEL LUDVIG, frih. Född ²²/_o 1800 på Tagel i Mistelås s:n, Kronob. 1. Föräldrar: Ryttmästaren frih. Gustaf Johan Rappe och Hedvig Hammar-sköld. Gift ²/_o 1833 med Lisette Emilia Augusta Björnstjerna.

Kadett vid K. Krigsakad. ²⁸/₉ 1814, un-derg. off.ex. ²²/₉ 1818, underlöjtnant vid Värml. fältjäg.-reg:te ¹³/₁₀ 1818, stabsunderlöjtnant Vs 1823, underlöjtnants lön ⁷/_{.,} 1824, stabs- 2. löjtnant ²⁷/₄ 1827, 2. löjtnant ²¹/₄ 1828, stabs- 1. löjtnant ⁴/_s 1833. kapten i reg:tet ¹¹/_r 1841, stabskapten ⁿ/_r; 1842, 2. major ⁴/_s 1848, öfverstelöjtnant och 1. major vid Kronobergs reg:te ⁵/₆ 1849. öfverste och chef för Uplands reg:te ¹⁸/_. 1854. Afsked ¹³/_i 1860. R. S. O.

²⁸/₄ 1848, K. N. O. ²⁸/_i 1862.

Var 1821 beordrad till adjutantstj. gör. hos mililärbefälhafvaren på Gott-

land, kammarherre 1833, landshöfding i Christianstads län ¹³/_x 1860, afsked fr. landsh. emb. ²⁴/₈ 1866. Fader till f. d. chefen för Generalstaben, numera aflidne generalen frih. Axel Rappe.

Död ⁹/_i 1875 På Kristinelund i Arby s:n, Kalmar 1.

iMANDORFF, CARL THKODOR. Född 1802. Föräldrar: Kammarrådet Conrad Maiidorff och h. h.

Kadett ²⁸/₉ 1816, utexamin. fr. K. Kr. Akad. ²²/₉ 1818, underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te ¹³/_{io} s. å., und.-löjtnants lön ⁸⁰/₇ 1823, stabs- 2. löjtnant ⁿ/₇ 1827, 2. löjtnant ³⁰/_{io} ¹⁸³⁰, 1. löjtnant ¹⁴/₇ 1835, ingick löne- och tjänstebyte d. ⁷/₉ 1836 med löjtnanten vid Lif-beväringsregementet Fredr. Daniel Freidenfelt. Kapten vid Lif.-bev.-reg:t ¹⁰/_s 1837, majors n. h. o. v. 1850, afsked s. å., öfverstelöjtnant i armén 1853.

R. S. O.

Död ^u/_u 1881 i Stockholm.

VON BAHR, ADOLF FREDRIK LUDVIG. Född ²/_% 1800 (yngre broder till J. O. v. Bahr). Föräldrar: Ryttmästaren Johan Gustaf von Bahr och Henrica Elenora Montgomery. Gift ¹⁴/₄ 1829 med Gustafva Paikull (änka efter löjtnant N. C. Braunerhielm).

Kadett vid Krigsakad. 1813, underlöjtnant (utan lön) vid Värml. fällj.-reg:te ¹⁸/₁₀ 1818, underlöjtnant på stat ¹⁴/₇ 1825, löjtnant i armén ^G/_i ² 1826, löjtnant vid regi ²¹/₄ 1828, afsked ⁸/₇ 1829.

R. V. O. ⁸/_s 1865.

Erhöll öfverjägmästares n. h. o. v. 1826 samt ägde och bebodde Johan-nesberg i Gottröra s:n, i Uppland.

Död ²⁴/₃ 1872 å Gottröra. Begrafd å därvarande kyrkogård.

WALLERIUS, BENGT ADOLF. Född ⁴/₇ 1800.

Student, underlöjtnant (utan lön) vid Värml. fältjäg. regie ¹⁹/₁₃ 1818, stabs- underlöjtnant med lön ⁷/₉ 1824, und.-ljt på stat ²⁵/₄ 1827, stabs- 2. löjtnant ²¹/₄ 1828, 2. löjtnant på stat ³/₅ 1832, 1. löjtnant ²¹/_n 1835, kapten i reg:t ³/₁₂ 1842, stabskapten % 1844.

Död ³/_% 1851.

HAZELIUS, GUSTAF ANTON. Född 1801. Föräldrar: Lärftskram-handlaren i Stockh. Johannes Hazelius och Lovisa Dorotea Keijser. Gift 1826 med Birgitta Charlotta Fogelberg.

Underlöjtnant (utan lön) vid Värml. fältjäg.-reg:te ³⁰/₁₁ 1820, (afgången i 1828 års rulla.)

Död 1833. Farbror till Nordiska museels grundläggare.

15. *Värmlands fältjägare.* IL

SKÖLDEBRAND, FREDRIK WILHELM. Född $\frac{4}{2}$ 1803. Föräldrar: Generalkonsuln i Algier Mathias Archiboldus Sköldebrand och Maria Gustafva Westerberg. Gift: 1) 1835 med Catharina Liedbeck, 2) 1843 med frihrn Johanna Lovisa Wrangel af Lindeberg.

Kadett vid K. Krigs Akad. $\frac{18}{0}$ 1821, underlöjtnant (utan lön) vid Yärml. fältj.-reg:te $\frac{5}{u}$ 1821, stabsunderlöjtnant $\frac{25}{i}$ 1825, und.-löjtnants lön $\frac{25}{4}$ 1827, stabs- 2. löjtnant $\frac{29}{10}$ 1828, 2. löjtnant $\frac{4}{5}$ 1833, stabs- 1. löjtnant $\frac{28}{4}$ 1836, 1. löjtnant 1839, stabskapten $\frac{29}{4}$ 1846, majors n. h. o. v. $\frac{2}{5}$ 1849; afsked s. d.

Tjänstgjorde 1839 en tid i V. mil. distnsts stab, förde under en följd af år befälet öfver regementets beväringkontingent. Var (enl. Cl. Adelsköld) en stor, kraftigt byggd man, mycket mörklagd, med utmärkt vackert och sympatiskt utseende, som för alltid fängslade vid honom alla, som hade lyckan att göra hans närmare personliga bekantskap. I synnerhet voro hans djupa, hjärtegodas, strålande ögon rent af bedårande. Han var stark som en jätte, och för honom var det en leksak att lyfta upp en beväring på sträckta armar i hvar hand eller att med två fingrar instuckna

i de grofva piporna på Ivenne jägare-karbiner hålla dessa utsträckta på rak arm.

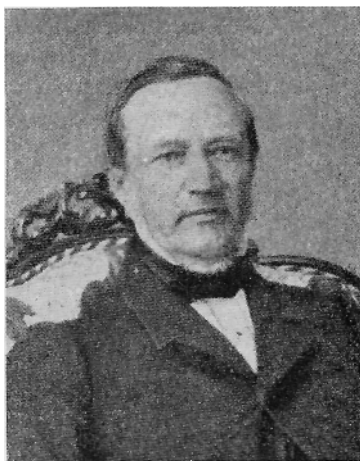
Död $\frac{28}{10}$ 1860 på T}nnelsö i Mälaren, hvilken egendom han innehade på arrende.

TERSMEDEN, CARL HERMAN. Född $\frac{24}{7}$ 1803. Föräldrar: Kaptenen Lars Gustaf Tersmeden och Hedvig Elisabeth Schön. Gift $\frac{8}{10}$ 1845 på Wahlsta med Hedvig Maria Kristina Lorichs.

Förare vid Västmanl. reg:te $\frac{28}{9}$ 1820, afsked $\frac{29}{10}$ 1821, underlöjtnant (utan lön) vid Yärml. fältj.-reg:te $\frac{18}{12}$ s. å., stabsunderlöjtnant $\frac{14}{7}$ 1825, und.-löjtnants lön $\frac{u}{7}$ 1827, stabs- 2. löjtnant $\frac{80}{10}$ 1830; afsked 1839.

Egde Solberga i Odensvi s:n, Västmanl. 1845—48, samt arrenderade och bebodde därefter 1848—60 sin svärfars egendom Wahlsta i Västmanl.

Död $\frac{3}{/}$, 1870 i Arboga.

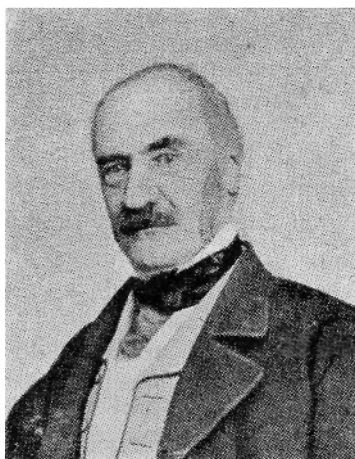

VON ECHSTEDT, JOHAN FREDRIK.
Född $^{17}/_{10}$ 1804. Föräldrar:
Lands-höfdingen m. m. Elias von
Echstedt och Johanna Maria
Löwenhielm.

Kadett vid Krigs Akad. "I 1819. afl.
off.-ex. $^{28}/_9$ 1823, underlöjtnant (utan lön) vid
Yärml. fältj.-reg:te $^4/_{ii}$ 18'A stabsund, löjtnant
 $^{20}/_4$ 1827, und.-löjtnant på stat $^{21}/_4$ 1828,
stabs- 2. löjtnant $^{2C}/_5$ 1832, stabskapten $^{14}/_8$ 1848,
2. major $^{15}/_n$ 1849, af-sked $^{24}/_!$ 1860, kvarst.
i armén t. 1869.

R. S. O. 1850.

Var $^{27}/_5$ 1846—V $_8$ 1 ^{849} förordnad till
reg:ts-kommissarie vid reg:t. Under en
följd af år bosatt i Karlstad, där han
ägde en gård.

Död där $^{16}/_{12}$ 1882, ogift, då ätten utgick på manssidan.

WAHROLIN, CARL ADOLF. Född $^6/_9$ 1803.

Sergeant vid Göta art.-reg:te $^{10}/_3$ 1820, underlöjtnant vid Jämtlands
fält-jäg.reg:te $^{20}/_{12}$ 1822, undergått officersexamen $^{17}/_8$ 1823, trptd som under-
löjtnant (utan lön) vid Yärml. fältjäg.-regite $^{19}/_{i0}$ 1824, 2. adjutant $^{25}/_4$ $^{1827}>$
löjtnant i reg:t $^{29}/_7$ 1832, 2. löjtnant $^{16}/_8$ 1836, 1. löjtnant $^{22}/_e$ 1841, stabskapten
 $^3/_6$ 1849, kompani-chef $^{15}/_5$ 1850, afsked med pension $^{21}/_7$ 1854 med tillst. att
kvarstå i armén.

R. S. O. $^{10}/_{lt}$ 1851.

Död $^{21}/_8$ 1881.

WACHTMEISTER, CLAES ADAM,
grefve (till Johannishus). Född $^{28}/_3$ 1795
på Bålby i Skagershults s:n, Örebro län.
Föräldrar: En af Rikets Herrar,
generalen grefve Gustaf Wacht-
meister och grefvinnan Henrietta
Elisabeth Falkenberg af Bålby. Gift
 $^{29}/_5$ 1835 med grefvinnan
Amalia Regina Wrangel af
Sausis.

Fanjunkare vid Svea lifgarde $^{18}/_2$ 1812,
fänrik $^{2T}/_{10}$ s. å., löjtnant $^{15}/_4$ 1817, kapten $^o/_{ii}$
1821, 1. major vid Yärml.fältjäg.-reg:tc $^{16}/_{io}$
1823, öfverstelöjtnant $^{14}/_6$ 1832. Afsked $^2/_8$ 1833.
R. S. Ö. "I-, 1826.

Ledarn, av den reglera.-kommitté, som 1829 lorordnades att utarbete
ett fullständigt jägare-reglemente.

Ägde Tista och Näs i Bärko s:n i Södermanland samt Knutstorp och Kongaö i Skåne.

Död ²⁸/u 1873.

SEGERDAHL, GUSTAF ERIKSSON. Född ²³/₅ 1803 i Hassle s: n, Skarab. 1. Föräldrar: Hofrättskommisarien och godsegaren Erik Gustaf Segerdahl och Sophia Magdalena Dahlbom. Gift ²⁵/₈ 1831 med Anna Catharina Billberg.

Blef efter avslutade studier v. Skara h. triv.-skola student 'i Uppsala ¹⁰/io 1821.

Sergeant vid arméns flotta Vi2 ¹⁸²³> art.-ex. ³⁰/₁₇ 1824, afsked ³⁷/₈ s. å. Underlöjtnant (utan lön) vid Yärml. fältjäg.-regte ²⁷/₄ 1824, stabsund.-löjtnant ²³/₄ 1827, afsked ⁷/₅ 1828 och kvarstående i armén.

Tjg. v. fältmätningsskårens topogr. arbeten i Stockh. 1. sommaren 1825; blef efter afskedet extra jägare (underjägare) å kronoparkerna inom Skarab. 1. [^]/-L 1829, elev v. Skogsinstitutet ¹⁸/₄ s. å., afl. landtmät. ex. ¹²/₆ s. å.; utex. fr. Skogsinst. ³⁰/₇ s. å., öfverjägare i Älfsb. 1. samt revirförvaltare å kronoparkerna Halle- och Hunneberg ²⁹/₉ 1830, vice kommiss. landtm. i Skarab. 1. ²⁵/_i 1833, kommiss. landtm. ²/₇ 1839, öfverjägmästare i Älfsborgs. Göteborg. o. Bohus län ²¹/₉ s. å. Lärare i skogshushålln. vid Filipstads bergsskola och landtbruksinstitutet å Degeberg under olika perioder 1840—54 och i teckning vid Vänersborgs h. apologistskola 1844. Han undervisade äfven i skogshushållning vid Mustiala landtbr. inst. i Finland samt biträdde vid finska skogsväsendets ordnande. T. f. chef och direktör för Skogsinstitutet ²⁹/_i 1855—²¹/_i 1859; erhöi afsked med pension som komm.-landtmät. Vio ¹⁸⁶⁴ och (från direktörsbefattn.) ¹⁰/₉ 1869.

Beorganiserade Skogsinstitutet 1856—1860, då det ombyggdes. Företog med statsunderstöd skogsvetenskapliga studier i Danmark och Tyskland 1860. Af konung Oscar I erbjuden adelskap, förde han i sigillet en sköld med initialerna »G. S.», där ofvan en plymagerad hjälm och nedanför en sabel, gevär och jägarhorn.

»Koorganisationen af Skogsinstitutet, ordnandet af Norrlands skogsvård och upprättandet af skogsskolor, är bl. a. hans verk».

Har från trycket publicerat att stort antal skogsvetenskapliga arbeten (se utförl. »Jägeristaten» af Hugo Samzelius, Stockh. 1915.)

R. W. O. ²⁰/₄ 1859, L. Landtbr. Ak. och af Finska Hush. sällsk. y_n 1849.

Död ²⁵/! 1891 i Uppsala.

NISBETH, PEHR FREDRIC. Född ⁷/₄ 1803 i Linköping. Föräldrar: Majoren Fredrik Adolph Nisbeth ock Anna Sophia Hulthin. Gift ¹⁸/_{i2} 1829 på Aspsäter, Värml: med Anna Charlotta Bratt af Hög-lunda (i hennes 2. gifte).

Student i Uppsala 1821, fanjunkare vid Värml. fältj.-reg:te ¹⁷/₅ 1824, afl. off.-ex. s. å., underlöjtnant ²⁵/₁ 1825, stabsund.-löjtnant ⁿ/₇ 1827, und. löjtn. på stat ²⁹/_{io} 1828, stabs- 2. löjtnant ⁴/₅ ¹⁸³³; reg:tskvartermästare ¹⁸/_i 1834, kaptens n. h. o. v. ⁷/₁₂ 1839, afsked ²⁸/₁₂ s. å.

R. V. O. 1854, R. N. O. ⁸/₇ 1866, K. W. O. I kl. ²¹/! 1882.

Kommenderad att mottaga karantänsbefälet vid Magnor bro mot Norge $^{20}/_{10}$ 1832, utn. till kustchef i Helsingborgs tullkammars norra bevakn. distrikt $^{13}/_{u}$ 1839, tjänstgjorde vid södra tulldistriktet 1840—42, vid västra d:o 1842—57, tullförvaltare i Hernösand 1848, tillf. chef för sydöstra tull-distriktet $^{17}/_{t}$ 1852, afsked fr. nämnda chefsämbete $^{20}/_{12}$ 1889.

Död $^{24}/_{7}$ 1897 i Kalmar.

HACKSELL, ADOLF OTTO. Född $^{13}/_{2}$ 1800 i Fogdö s:n, Söderm.

Underlöjtnant utan lön vid Värml. fältjäg. reg:te $^{25}/_{1}$ 1825, stabsunderlöjtnant $^{21}/_{4}$ 1828, underlöjtnant på stat $^{30}/_{10}$ 1830, stabs- 2. löjtnant $^{18}/_{i}$ 1834, afsked $^{26}/_{s}$ 1836 med kaptens n. h. o. v.

Dödsår obekant.

BLUM, MICHAEL ADOLF. Född $^3/_5$ 1785 på kaptensbostället We-hax i Töfsala s:n Åbo län, Finland. Föräldrar: Kaptenen och gods-egaren Johan Blume och Catharina Christina Lehul. Gift 1819 med grefvinnan Sophia Charlotta Ulrika Mörner af Morlanda.

Student vid Åbo akademi $^8/_i$, 1798, sergeant vid Björneborgs regies rust-hålls-bataljon, kadett vid Haapaniemi krigsskola $^{20}/_{6}$ 1801, utexamin. därifrån $^{31}/_{s}$ 1804, fänrik vid Björneborgs reg:te $^{20}/_{13}$ 1804, löjtnant i armén $^a/_8$ 1808, placerad som löjtnant utan lön vid Lifgrenadjärreg:t $^{19}/_{6}$ 1810, stabskapten $^{29}/_{10}$ 1811, majors n. h. o. v. $^{17}/_{10}$ 1815, major i Generalstaben $^{18}/_{3}$ 1817, erhöill kaptens lön vid 2. lif.-gren.-reg:tet $^{20}/_{i3}$ 1822, öfverstelöjtnant vid Generalstaben $^4/_7$ 1823, öfverste och chef för Värml. fältj.-regite $^{10}/_{i}$ 1826, afsked med pension $^{12}/_{5}$ 1841.

Guldmed. f. t. i f. $^{14}/_{7}$ 1808, R. S. O. $^4/_6$ 1817.

Led. K. Kr. Vet. Akad. $^{14}/_{n}$ 1822.

Var 1807 kommenderad med de linska trupperna till Pommern samt be-
vistade affärerna vid Stralsund å Knieper-fronten den $^</_s$ och under natten
mellan den $^{15}/_{8}$ och $^{19}/_{s}$ s. å. Med Björneborgs regite deltog han därefter i
kriget 1808—09 mot Ryssland samt bevistade därunder affärerna vid M
uttöm $^{22}/_{2}$, Tammerfors, $^{14}/_{8}$, Sikajoki $^{18}/_{4}$, Ny Carleby $^{24}/_{6}$, Lappo $^u/_7$. Kauhajoki
 $^{10}/_{g}$, Lappfjärd $^{29}/_{s}$, Kauhajoki $^1/_9$, Paljakka mosse $^2/_9$ — $^4/_9$, *3uias* $^{13}/_{9}$,
Sandabacka $^6/_n$ samt reträtten från Kalajoki $^8/_n$ och Pyhäjoki $^{14}/_{1:t}$, allt 1808.
Under detta krigsår omnämndes han flere gånger med beröm i rapporterna
och erhöill som fänrik på slagfältet vid Lappo den $^{14}/_{7}$ 1808 medaljen i guld
för tapperhet i fält. Det är om honom Runeberg skrifvit

»Allt var ordiadt det blef natt, man sof i fred,
Endast unge fänrik Blume¹ sof ej med, Eld och
ifvcr brände i hans tappra sinne, Stugan blef för
kvaf, han fick ej ro därinne.»

Vid kapitulationen i Seivis den $^{25}/_{s}$ 1809 kommen i rysk krigsfångens-
skap, blef han efter freden i Fredrikshamn (d. $^{17}/_{9}$ 1809) frigifven och kom-

¹ Namnet skrifves i den äldsta rullan, i li vilken hans namn förekommer vid rege-
mentet (näml. 1826 års rulla), »Blume», hvilket sedermera ändrades till Bliim eller
Blum, som hans afkomlingar nu skrifva sig.

menderad till garnisonstjänst i Gäfle och Västerås s. å. Förordnads d. $16/4$ 1826 till chef för den vid öfn.-lägret å Ladugårdsgärdet sammandragna i ägare-brigaden.

Efter afskedet från chefsbefattningen vid Värmlands fältj.-reg:te utnämnd till postinspektör i Linköping, framlefde han där sina återstående dagar.

Död $8/-$ 1864.

BECKMAN, EDCARD. Född $25/3$ 1805 i Göteborg.

Började tjänstgöra som officer 1823; synes hava vunnit trpt till Värml. fältjäg.-reg:te ss. stabsunderlöjtnant $22/i$ 1829, underlöjtnants lön $26/s$ 1832, 2. löjtnant $14/7$ 1835, afsked $28/6$ 1839 m. tillst. att kvarstå i armén.

Dödsår och vidare öden obekanta.

WEINBERG, FILIP WILHELM. Född $12/2$ 1808. Föräldrar: Öfver-stelöjtnanten Guslaf Wilhelm Weinberg och Anna Birgitta Schiitz. Gift 1844 med Julia Euphrosyne Weinberg (hans kusin).

Kadett vid Krigs Akad. $28/7$ 1823, utex. $3/6$ 1829 ($29/5$), underlöjtnant utan lön vid Värml/ fältjäg. regite $8/7$ 1829, stabsunderlöjtnant $21/8$ 1829, underlöjtnant på stat $4/ä$ 1833, löjtnant i reg:t $21/n$ 1835, 2. adjutant $-ie/s$ 1836, 2. löjtnant $n/.$, 1838, 1. löjtnant $n/6$ 1[^]42, afsked $6/B$ 1847.

Tjänstgjorde somrarna 1831—35 vid topografiska kårens rekognosceringar, samt förde maj—juli 1839 befälet vid skottställandet af 400 st. reg:ts, med nya sikten försedda fältgevär.

Efter att hafva varit ägare till Vidön inköpte han en under namnet »Schatullet» känd gård i Karlstad, där han, »ett stort original på mångahanda sätt, men med ett rikt och varmt hjärta, som alltid stod öppet för nöden i alla dess former», städse var att påräkna, då det gällde en välgörenhetsbasar eller något allmännyttigt företag. Med största glädje och beredvillighet deltog han i Karlstad i de öfningar, som en på 1870-talet af skolpojkar sammansatt orkester utförde. År 1881 aflyttade han till Göteborg, där han som litteratör och medarb. i »Göteborgsposten» samt som novellförfattare tillbragte sina sista lefnadsår.

Blev mot slutet nästan blind.

Död 1894 i Göteborg.

GEORGII, CARL AUGUST. Född $21/10$ 1808. Föräldrar: Majoren Carl Fredrik Georgii och h. h. Gift med Emma Liedbeck.

Kadett vid K. Krigsakad. $3s/9$ 1822, off.-ex. $6/8$ 1829, underlöjtnant utan lön vid $\sqrt{7}$ ärml. fältj.-reg.-te $1s/7$ 1829, stabsunderlöjtnant $80/m$ 1830, underlöjtnants lön $18/i$ 1834, 2, löjtnant $1B/8$ 1836, 1. löjtnant 1844, afsked $6/10$ 1848.

R. V. O., R. N. O.

G. G. I.

Anställd ss. underlärare vid Gymn. Central-inst. 1829, aflade han efter slutad lärokurs $11/5$ 1835 examen samt förordnades $14/5$ 1836 till lärare på stat och till öfverlärare och professor 1839 vid institutet.

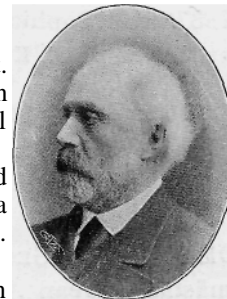
Tjänstgjorde 1835—37 och 1839 som instruktör vid de instruktions-bataljoner som från arméns samtliga regementen då voro sammandragna vid Kungl. lustslottet Drottningholm.

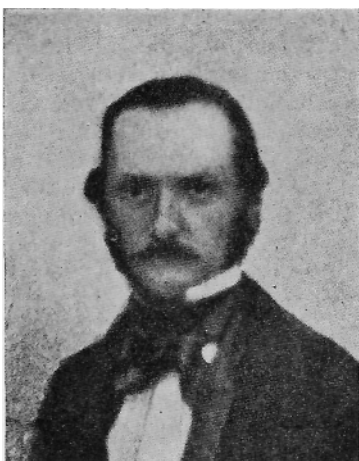
Efter erhållet afsked från öfverlärarebefattningen 1849 afreste han till Frankrike och England samt grundade ett gymnastikinstitut i London, hvarilrån han återvände till Sverige 1877.

Näst Ling och Branting har Georgii vunnit anseende såsom Sveriges förnämste gymnast och har såsom sådan förvärfvat ett äradt och aktadt namn, ej minst såsom utgifvare af flere arbeten, berörande gymnastiska ämnen. Särskildt genom sina på engelska utgifna skrifter fäste han som ingen annan uppmärksamheten på den svenska sjukgymnastikens betydelse. Af Branting kallades han, då denne låg på det yttersta, att ordna och utgifva dennes vetenskapliga arbeten, en uppgift som efter Georgiis följande år timade frånSalle måste öfvertagas af andra. I d:r T. Hartelius minnes-teckningar öfver svenska gymnaster ägnas honom en oväldig och rättvis minnesruna.

Död $25/-$ 1881 i Stockholm.

BEXELL, CAHL ALFHED OSCAR SYLVESTER. Född $4/8$ 1811 i Halland. Föräldrar: Teol. doktorn, professorn Sven Peter Bexell och

Sara Lovisa Wolffradt. Gift 1) 1843 med Hanna Elisabeth Åkerholm, 2) 1863 med Clara Augusta Schmidt.

Student i Uppsala ²⁵/_u 1828, sergeant vid Värml. fältj.-reg:te ^{2<}/₃ 1830, underlöjtnant utan lön ⁿ/₆ 1830, stabsunderlöjtnant ⁴/₆ 1833, 2. löjtnant ²¹/₁₁, 1839, 1. löjtnant ²⁹/_d 1846, stabskapten ¹⁷/₄ 1850, afsked ¹⁸/₄ 1856.

R. S. O. ⁸/₁₂ 1854.

Ägnade sig efter afskedet åt skötseln af sin egendom, säteriet Hofgården, hvilken han ägde från 1843 intill sin död.

ADELSKÖLD, ERIC SEBASTIAN. Född: ¹⁹/₁ 1810. Föräldrar: Ryttmästaren Jean Anders Adelsköld och Soia Ulrika Tham. Gift: ²¹/₉ 1837 med Sophia Maria von Proschwitz.

Utex. kadett fr. K. Krigsakad. ²⁷/₁₀ 1830, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te ⁿ/_{lä} 1830, stabsunderlöjtnant ²⁶/₅ 1832, und.-löjtnants lön ¹⁴/₇ 1835, 2. löjtnant ¹⁷/₈ 1840, afsked ¹²/_e 1844. Innehade Öjareds fideikommiss i Västergötland.

Död ³/₂ 1888 på Öjared.

7s

Sergeant vid Värml. fältj.-reg:te ¹⁴/₆ 1828, afl. art. off.-ex. vid Göta art. reg:te ⁷/₁₃ 1831, underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te ³¹/₃ 1832, 2. adjut. ^u/₉ 1838, 1. löjtnant ¹⁷/₈ 1840, 1. adjut. ²²/₆ 1841, 1. löjtnant ⁶/₁₂ 1848, stabskapten ¹⁵/₅ 1850, kompanichef ⁷/₇ 1853, major i armén ⁸/₆ 1869. Afsked med tillst. att kvarstå i armén ³/₅ 1878, afsked ur armén

R. S. O. ^{as}/₄ 1858.

Var 1837 och 1839 kommenderad vid topogr.-kårens sommar-rekognosceringar och 1837—38 elev vid Gymn. Centr.-inst.; tjänstgjorde under öfningslägret i Axvall i juli 1849 vid en af bevaringsmanskap bildad tiraljör-bataljon. Under tiden ⁴/_s 1849 — ²⁴/₆ 1850 förordnad som t. f. regementskommissarie, tjänstgjorde han under 4 månaders garnisonstjänst i Vaxholm 1854 vid

en bataljon af reg:t särat var $\frac{3}{2}$ 1863— $\frac{4}{s}$ 1864 öfverbefälhafvare för Jösse härads skarpskytte-kår.

Död $\frac{18}{5}$ 1888 i Arvika.

ADLERSPARRE, CARL AUGUST, grefve vid faderns död 1835. Född $\frac{1}{6}$ 1810 i Kristinehamn. Föräldrar: En af Rikets Herrar, lands-höfd. och gen.-maj. grefve Georg Adlersparre (som med Värml. för-deln- 1809 marscherade till Stockholm) och Lovisa Magdalena Linroth. Gift $\frac{28}{\gg}$ 1848 med Charlotte Aurore Jeanette von Plåten.

Udreg. officersex. vid Svea lifgarde $\frac{25}{j_2}$ 1825, fänrik vid s:a reg:te $\frac{18}{is}$ 1828, trptd till underlöjtnant utan lön vid Värml. fältjäg.-reg:te $\frac{3}{\%}$ 1833, stabsunderlöjtnant $\frac{18}{i}$ 1834, 2. löjtnant $\frac{32}{6}$ 1841, afsked ur krigstjänsten »/U 1845.

Kammarherre y_{ia} 1838. På sin tid mj⁷cket känd som skriftställare under sign. »Albano». Redan som tjuguarig framträdde han som lyrisk författare med »Ungdomsdikter» (1830), hvilka efterföljdes af »Poemer i Vinterblommor» (1833) och det af Svenska Akad. prisbelönte poemet »Hämnden eller Bröllopet i Schweiz» (1839) samt »Smärre samlade Dikter» (1841) äfvensom några noveller och skisser Hans vittra alster mottogos med mj⁷cket bifall för det vackra språket och den fulländade versbyggnaden i skaldestyckena samt för den lifiiga och varma känslan i prosadikterna. Framför allt gäller detta i fråga om hans skildring af fadern i »1809 års Revolution och dess män».

Död $\frac{5}{5}$ 1862 i Stockholm.

SETTERBERG, CARL ANTON. Född 1813. Föräldrar: Handlanden Ad. Fredr. Setterberg och Clara Fröberg.

Kom i tjänst som rustmästare vid Värml. fältjäg.-reg:te $\frac{8}{g}$ 1832, fanjunkare $\frac{11}{s}$ 1833, underlöjtnant utan lön $\frac{31}{8}$ 1833, und. -löjtnants lön $\frac{21}{n}$ 1835, afsked $\frac{3}{n}$ 1838.

Sedan han erhållit afsked, tog han anställning i franska främlingslegionen och tjänstgjorde där i sex års tid, därunder med tapperhet deltagande i många strider. Efter återkomsten till Karlstad väckte han där stort uppseende, när han visade sig på gatorna iförd främlingslegionens färgrika uniform med den röda mössan och de röda byxorna. Han öfvervar som tolk Bomarsunds belägring.

Död 1858 i Stockholm, ogift.

NERNST, CARL VICTOR. Född Vi 1810 i Stockholm. Föräldrar: Rektorn vid Tyska skolan Carl Nernsl och Johanna Julius. Gift $\frac{1s}{3}$ 1841 med Maria Stjernsvärd.

Sergeant vid Svea artillerireg:te $\frac{28}{3}$ 1832, underlöjtnant $\frac{u}{s}$ 1833, trptd ss. underlöjtnant utan lön vid Värmlands fältjäg.-reg:te $\frac{14}{7}$ 1835, underlöjtnants lön $\frac{1u}{s}$ 1836, 2. löjtnant $\frac{n}{6}$ 1842, 1. löjtnant $\frac{25}{7}$ 1847, stabskapten $\frac{1i}{4}$ 1852, komp.-chef $\frac{10}{10}$ 1854, major i armén $\frac{18}{3}$ 1862, afsked med pen-

sion $\frac{27}{tj}$ s. å.

R. S. O. $\frac{5}{5}$ 1⁸⁶⁰.

Kallas af Cl. Adelsköld »den trygge Nernst».

Han tillhörde en ursprungligen från Miihlheim a. Rhein härstammande tysk släkt, hvars stamfader var lifmedicus hos Fredrik den store. Huf-vudgrenen af denna släkt flyttade till dåvarande svenska Pommern och blef svensk samt begaf sig sedermera öfver till Sverige.

Död Vi 1863 i Skara.

STRÖM, CLAES HENRIK (HINDRICH). Född «/i 1807 i Säby förs. Jönk. 1. Föräldrar: Direktören Börje Ström i Bredkärr och Brita Catharina Palmgren.

Student i Uppsala ¹⁵/_u 1826, underlöjtnant vid Jämtlands f al tj äg.-reg; te ³⁰/_{ij}, 1880, passerade graderna vid 2. lifgardet 1831, 2. löjtnant ^M/_i 1832, trptd till 2. löjtnansbeställn. vid Värmlands fältjäg.-reg;te ^{a3}/_s 1836, regils-kvartermästare ¹⁸/₃ 1843, kaptan ¹⁷/_{«t} 1850, afsked ¹²/₂ 1861 med pension.

R. S. O ²⁸/₄ 1853.

Beskrifves af Cl. Adelsköld såsom »den glade och oförarglige, tjocke Ström, föreståndare för musiken och anförare för sången», — — — med »ett humör värdt mer än guld».

Död ³⁰/₁₂ 1865 å Bleckenstad af Ekeby förs., Österg. 1.

FREIDENFELT, FREDRIK DANIEL. Född ¹²/_{i2} 1804. Föräldrar: Majoren Carl Christoffer Freidenfelt och Lovisa Gustafva Lilljenheim. Gift ¹⁶/_i 1848 i Stockholm med Maria Charlotta Bergquist.

Sergeant vid Jämtlands fältjäg.-reg;te ^{1x}/_{i2} 1821, underg. off.exam. (efter slutad gradpassering vid 2. lifgardet) ¹⁸/₇ 1822, fanjunkare okt. s. å. Fanjunkare vid Lifbeväringens-reg;t ¹⁵/₂ 1823, fänrik vid s:a reg;te ⁴/₇ s. år, löjtnant ⁴/₂ 1829, 1. reg. adj. ⁸/₃ 1832, 1. löjtnant vid Värm). fältjäg.-reg;te (genom löne- och tjänstebyte med C. Th. Mandorff) ⁷/₉ 1836, afsked ⁹/_{ii} 1850 med pension.

Tjänstgjorde såsom adjutant i K. Krigs-Kolleg. ¹⁶/₄ 1824—nov. 1826. Förordnad till kammarpage hos H. M. Kon. Carl XIV Johan ^s/₄ 1826, och vid regleringen af hofstaten öfverflyttad till tjänstgörande kammarpage hos H. M. Konung Oscar I ¹⁵/_{ia} 1844; kommenderad till adjutansstj.-gör. vid Öfverkommendantsexp:n i Stockh. ¹⁷/₁₀ 1838—1850. Var vid 1843 års större öfningsläger å Ladugårdsgärdet tjänstgörande som adjutant hos högste befälhafvaren för den sammandragna armékåren, gen.-löjtnanten m. m. Lo-richs. Hans giftermål (— hustrun var dotter till trädgårdsmästareåldermannen i Stockholm Sven Bergquist och Johanna Christina Holmgren — gaf på sin tid anledning till en vidlyftig rättegång. Efter erhållet afsked afreste han till Amerika.

Död ^{fi}/₆ 1857 i New-York.

vox GEGERFELT, CARL FREDRIK VICTOR. Född «/5 1817 i Jönköping. Föräldrar: Majoren Georg Fredrik von Gegerfelt och Gustafva Cecilia Ankarsvärd. Gift ⁹/₁₀ 1843 med Harriet Johanna Damm.

Konstapelskadett vid Göta art.-reg;te ¹⁷/_u 1832, 1. konstapel ^s/₄ 1833, sergent ²⁹/₇ 1833, underg. offic.-ex. ^{1s}/_n 1834, underlöjtnant ⁵/_s ¹⁸³⁵; trptd

som underlöjtnant utan lön till Värml. fältjäg.-reg:te $^{18}/_{10}$ 1836, underlöjtnants lön $^{n}/_{9}$ 1838, 2. löjtnant $^{12}/_{6}$ 1843, afsked $^3/_{6}$ 1844, kvarstående i armén, afsked ur armén $^{17}/_{8}$ 1845.

R. V. O. $^{22}/_{6}$ 1869, R. S:t O. O. $^2/_{8}$ 1871.

Efter under 1839—41 i Berlin bedrifna arkitekturstudier och sedan han tagit afsked från krigstjänsten, ägnade han sig åt arkitektverksamhet samt blef ombudsman vid Göteborgs museum 1850, lärare i husbyggnadskonst vid Chalmerska slöjdskolan i s:a stad 1868—1876 och stadsarkitekt i Göteborg 1872. Bland märkligare af honom utförda byggnader märkas Sahlrenska sjukhuset 1852 samt Chalmers tekn. läroanst. 1869.

Död $^{13}/_{3}$ 1915.

IN DE BETOU, JOHAN GOVEIVT. Född $^{10}/_{10}$ 1810 i Göteborg. Föräldrar: Majoren Thomas In de Betou och Polyxona Creutz. Gift 1838 med Hilda Concordia Theresia Grip (i hennes 2. gifte).

Kadett vid Krigsakad. 1825, underlöjtnant vid Svea art.-reg:te 1833 samt utan lön vid Värml. fältj.-regte $^{16}/_{12}$ 1836, underlöjtnants lön 1839; afsked $^3/_{5}$ 1841.

Inrättade 1838 i London det första sjukgymnastiska institutet därstädes efter Lings metod. Återinflyttade till Sverige 1851 och köpte Edesta i Wårdinge, hvilken egendom han dock 1854 åter sålde. Tillhandlade sig s. ä. huset n:r 14 vid Norrtullsgatan i Stockholm.

Död $^5/_{ia}$ 1854 i Stockholm, å hvars Nya kyrkogård han är be-grafven.

BLUM, GUSTAF JOHAN ADOLF. Född $^2/_{2}$ 1820 i Linköping. Föräldrar: Öfversten Michael Adolf Blum och grefvinnan Sophia Charlotta Ulrica Mörner af Morlanda. Gift $^{23}/_{8}$ 1865 på Sjönebol med Jacqueline Josefina Lilliehöök af Gälaled och Kolbäck.

Rustmästare vid Värml. fältj.-reg-.te $^{25}/_{7}$ 1836, afslutade gradpassering och undergick exam. i reglementen vid Andra lifgardet $^{31}/_{7}$ 1838, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te $^8/_{8}$ 1839, und.-löjtnants lön $^{21}/_{s}$, s. å., 2. löjtnant $^f/_{B}$ 1844, 1. löjtnant $^8/_{s}$ 1848, stabskapten $^7/_{7}$ 1853, major i armén $^2/_{12}$ 1856, komp.-chef (Lif-komp.) $^{13}/_{6}$ 1858, 2. major $^{21}/_{8}$ 1860, sec.-major vid Västgöta reg:tc $^3/_{8}$ 1871, öfverstelöjtnant i armén $^{10}/_{6}$ 1876, afsked med pension $^{50}/_{12}$ 1878.

R. S. O. $^{28}/_{i}$ 1862, R. N. S:t O. O. $^{25}/_{8}$ 1865.

Tjänstgjorde som reg:tskvartermästare Y_t —Vi o 1840, genomgick senare hälften af kursen vid Gymn. Ccntr. inst. $^1/_{1}$ — $^1/_{4}$ 1845, var stabssadjut. vid III. milit.-befä-lets stab $^{10}/_{e}$ var å regitets vägnar närvarande vid

1850— $^{15}/_{ii}$ 1856 och

D. D. M. M. Konung Carl XV:s och Drottning Lovisas kröning i Stockholm $\frac{8}{5}$ 1860, tjänstgjorde som brigad-stabschef under öfningslägret ä Ladug.-gärdet 1861 samt som chef för sammanslagna svenska och norska kadett-bataljonen under öfningslägret å Axvall i juni 1865.

Han tjänstgjorde såsom öfverkontrollör vid brännvinstillverkningen inom Örebro och Värmlands län 1865, inom Örebro och Skaraborgs län 1866 och inom Blekinge län 1867.

Död $\frac{3}{ö}$ 1902 i Linköping.

REOTERCRONA, CAKL AXEL. Född 1% 1820. Föräldrar: Generalmajoren Georg Fredrik Rentercrona och Christina Elisabeth Con-radi. Gift $\frac{24}{7}$ 1847 i Köping med Augusta Margaretha Elisabeth von Post.

Rustmästare vid Värml. fältj.-regte $\frac{10}{6}$ 1836, furir $\frac{3}{10}$ 1838, sergeant $\frac{23}{i}$ 1838, underg. offlcersex. vid d. v. V. mil. distnts ex.-komm. i

Örebro $\frac{2}{i}$,
1839, underlöjtnant utan lön ^ 1840, underlöjtnants lön $\frac{22}{6}$ ¹⁸⁴¹ $\frac{2}{i}$,
nant $\frac{26}{6}$ 1844. Afsked $\frac{6}{7}$ 1848.

Ägde Strö i Köpings landsförsaml. samt del i Skaltmansö bruk i Öster-sunda s:n Västmanl. län.

Död % 1893 på Strö.

TROILI, GUSTAF Uxo. Född $\frac{li}{i}$ 1815 på Ramsbergs bruk i Värml. Föräldrar: Brukspatronen Samuel Troili och Jeanne Maria Geijer. Gift 1855 med Maria Charlotta Geijer.

Student i Uppsala 1835. Furir vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{28}{10}$ 1837, underg. officersexam. vid mil. skolan i Örebro $\frac{20}{12}$ 1839, underlöjtnant utan lön $\frac{5}{i}$ 1840, underlöjtnant på stat $\frac{22}{6}$ 1841, 2. löjtnant $\frac{1(i)}{9}$ 1844. Afsked $\frac{8}{s}$ 1848.

I ungdomen en flitig och uppmärksam elev vid Konstakademien, fortsatte han sina studier för Södermark, hvilken han 1845 åtföljde till Italien, och arbetade där så, att han efter tvennc år kunde hemsända till konstföreningens utställning flere taflor, hvilkas antal än ytterligare ökades vid expositionen 1848. Efter att på 1850-talet ha gjort en ny studieresa, denna gång till Paris, kallades han efter hemkomsten 1854 till led. af Akad. f. de fria konsterna, blef vice professor i teckning 1860 samt ordinarie professor 1866. »Efter att i början ha försökt sig som genremålare fann T. snart sitt rätta fält i porträttmålningen, hvilken med honom nått en ståndpunkt, som den icke på länge, om någonsin innehaft i Sverige.» Bland af honom utförda porträtt märkas landtmarskalkarne Gyllenhaals och La-gerbielkes porträtt på Riddarhuset, ärkebiskop Sundbergs portr. som talman m. fl. Till hans rika begåfning hörde äfven en stor musikalisk färdighet, synnerligas! på piano.

R. N. O.

Död $\frac{19}{s}$ 1875 i Stockholm.

CARLSTEN, MAGNUS. Född % 1794 i Grafva s:n, Värml.

Antagen under namnet Echo som niTmmerkarl vid Värml.

fältjäg.-reg:te

1812, rustmästare $\frac{1}{2}$ 1814, sergeant $\frac{37}{2}$ 1816, fanjunkare $\frac{3}{10}$ 1823, underlöjtnant $\frac{17}{8}$ 1840. Afsked $\frac{M}{6}$ 1844 med pension.

S. M. (1814).

Var kommanderad vid II. bat:n till Göteborg 1812 samt till gränsbevakning vid Eda 1813—14, och deltog därefter i fälttåget mot Norge, där han bevistade avantgardesaffären vid Idde-slätten samt belägringen af Fredriks-steen (och Fredr.hald) äfvensom träffningarna vid Rakkestad, Onstasund och Trygstad.

Efter slutadt fälttåg tilldelad med. i silfver för tapperhet i fält med åtföljande pension.

Död $\frac{23}{u}$ 1849 å lasarettet i Karlstad.

PALMCRANTZ, BBOR KNUT. Född $\frac{31}{ä}$ 1818 på Alebäcken i Sventorps s:n, Skarab. län. Föräldrar: Kaptenen Per Niklas Palmcrantz och Johanna Sofia Treffenberg. Gift $\frac{22}{2}$ 1846 i Åmål med Hedvig Julia Poignant.

Furir vid Skaraborgs reg:te $\frac{7}{8}$ 1835, sergeant vid Smålands grenadjär-bat:n $\frac{12}{3}$ 1838, afl. offlcersex. $\frac{4}{5}$ 1848, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{15}{2}$ 1840, 2. adjutant $\frac{32}{6}$ 1841, 2. löjtnant i reg:t $\frac{19}{2}$ 1846, 2. löjtnant $\frac{10}{10}$ 1848, 1. löjtnant $\frac{5}{6}$ 1849, stabskapten $\frac{10}{10}$ 1854, kompani-chef $\frac{10}{B}$ 1858, afsked med tillst. att som kapten i armén kvarstå $\frac{17}{5}$ 1864.

U. S. O. $\frac{3}{5}$ 1863.

Död $\frac{12}{6}$ 1867 på Säter i Eskilsäters s:n i Värml.

EHINGER, OSKAK BERNHARD. Född $\frac{5}{s}$ 1814. Föräldrar: Handlanden i Visby, konsuln Johannes Ehinger och Magdalena Catharina (Löna) Eneqvist. Gift 1856 med Emelie Löf-venberg.

Efter 1834 i Uppsala aftagd studentexamen och 1836 i Stockholm genomgången landt-mäteriexamen furir utan lön vid Södermanlands regemente. Offlcersex. $\frac{27}{4}$ 1839, underlöjtnant utan lön vid Värml¹ fältjäg.-reg:te $\frac{17}{3}$ 1840, und.-löjtnant på stat $\frac{11}{Ct}$ 1842, 2. löjtnant $\frac{19}{2}$ 1846, 1. löjtnant $\frac{17}{4}$ 1850, stabskapten $\frac{x}{7}$ 1856, kompanichef (3. komp.) $\frac{15}{6}$ 1858, hvilken befattning han innehade till sitt frånfälle.

R. S. O. $\frac{28}{!}$ 1864.

Blcf $\frac{20}{f}$ 1844 vice kommissionslandt-

mätare i Kronobergs län och $^{24}/_4$ 1854 d:o i Gottlands län samt erhöill $^4/_s$ 1856 afsked från landmäteribeställningen. År 1867 blef han (26 april) öf-verbefälhafvare för Karlstads friv. skarpskytteförening.

Den $^M/_ä$ 1848 kommenderad på egen begäran att tjänstgöra vid de trupper, som den $^*/_6$ s-å. för embarkring till Danmark samlades i Göteborg, och fr. o. m. $^5/_6$ t. o. m. $^{21}/_9$ s. å. placerad vid Yästg.-dals reg:te under dess förläggning till Fyen. Tjänstgjorde $^{11}/_7$ — $^{23}/_{10}$ 1854 som komp.-befälh. vid den å Vaxholms fästning förlagda bataljonen af reg:tet.

$^{2}/_x$ 1855—56 kommenderad till tj.-gör. vid kronoarbets-kåren dels å Karlsborg, dels vid Borghamn, vid senare stället som kommandant. Var dessutom 1856—58 kontrollör vid brännvinstillverkningen i Östergötland.

Död $^5/_4$ 1873.

STIGELL, LORENTZ MAURITZ. Född 1817.

Furir vid Elfsborgs reg:te VT 1835, underg. off.-ex. inför I. mil. distr:ts ex.-komm. i Christanstad 1839, underlöjtnant vid Värml. fältjäg.-reg:te $^{2*}/_3$ 1840, 2. löjtnant $^{29}/_4$ 1846, afsked $^{15}/_4$ 1848.

Vidare öden och dödsdag obekanta.

WETTERSTRÖM, HENRIC MELCHER. Född Vi o ^{1820} i Tuna i Nykils s:n, Östergötl. Föräldrar: Majoren Adam Fredrik Wetterström och Christina Margareta Curman. Gift $^{17}/_9$ 1847 med Hilda Christina Gustafva Könsberg.

Student $^9/_x$ 1840, furir vid 1. Lifgrenad-järreg:tet $^8/_g$ 1840, underg. officersexam. $^{26}/_2$ 1841, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältjäg.-reg:te $^{11}/_s$ 1841, underlöjtnant på stat $^G/3$ ¹⁸⁴⁴ 2. löjtnant $^{23}/_7$ 1847, 1. löjtnant $^{11}/_5$ 1850, afsked $^9/_8$ 1855. Regementskommissarie $^{80}/_4$ 1859 och sedermera, från $^{24}/_9$ 1878 reg:tsskrifvare samt från $^{24}/_9$ 1880 regisintendent vid 1. Lifgre-nadjärreg:t, afsked med pension $^{13}/_4$ 1883. R. W. O.

Landmätariauskultant i Österg. län 1844—69. Ordförande i Nykils förs:s kommunalstämma från 1863 till 1873 samt ordf.

i komm.-nämnden därsammastädes fr. 1862 till 1866. Tjänstgjorde äfven under sagda tid i flere kommittéer inom kommunen, bl. a. i taxeringskommittén. Var en af stiftarne samt styrelseledamot i Valkebo härads sparbank. »Plikttrogen, redbar, pålitlig och vänfast» lyder hans eftermäle.

Död $^{18}/_{10}$ 1884 i Stockholm.

SCHEFFER, CARL FREDRIK. Född $^3/_s$ 1812. Föräldrar: Under-stallmästaren Pehr Scheffer och grefvinnan Christina Maria von Hermanson.

Konstapelskadett vid Göta art.-reg:te $14/8$ 1838, sergeant Yto 1839 > un-derg. off. exam. $2^{fl}/4$ 1841 > underlöjtnant utan lön vid Värml. fältjäg.-reg:te $25/ä$ 1842, und.-löjtnant på stat $3G/6$ 1844, 2. löjtnant $19/-$ 1848, 1. löjtnant $10/1$ 1851, trptd genom tjänste- och lönebyte med löjtnant W. E. Armfelt, som löjtnant till Värmlands regemente $x/7$ 1856, kapten $17/7$ 1858, chef för Lifkomp. $9/7$ 1862 och för Kils komp. $5/4$ 1864; 2. kapten $10/9$ 1870, afsked $18/9$ 1872.

R. S. O. s/s 1866 -

Undergick landtmäterexamen $22/3$ 1845 och blef landtmäteriauskultant s. å., aflade skeppsmäterexamen $8/5$ s. å. Var år 1848 på egen begäran kommenderad att tjänstgöra vid de trupper, som för embarkering till Danmark samlades i Göteborg, och placerades på Västgötadals regite, hvilket han medföljde till Fyen och åter därifrån. Var 1855 kommenderad till den i Stockholm förlagda skjutskolan. Arrenderade Fårdala fideikommiss i Åsele s:n i Skarab. län 1871—79. Bodde en tid på Tierp, Backgården i Västergötl.

Död $7/7$ 1881 i Norrköping; ogift.

PALMSTIERNA, CARL FREDRIK HERMAN, frih. Född $18/5$ 1823 i Stockholm ($18/6$ 1823 enl. Wrangel o. Bergstr.) Föräldrar: F. d. Statsrådet m. m. frih. Carl Otto Palmstierna (se sid. 35) och frih:n Lovisa Eleonora Rudbeck. Gift $21/e$ 1869 med Hanna Maria Edla von Holst.

Kadett vid K. Krigsakad. $18/6$ 1836, underg. off.exam. $18/8$ 1842 med rätt att som elitkadett kvarstanna vid Krigsakad., underlöjtnant utan lön vid Värmlands fältjäg.-regie $2%$ 1842, studentex. $8/u$ 1843, und.löjtn. på stat $1(i)/o$ 1844, 2. löjtnant u/s 1848, afsked $80/12$ 1850 och kvarst. i armén, kapten i armén $15/7$ 1856.

Afsked ur krigstjänsten $2/6$ 1863.

R. Neap. S:t Ferd. Förtj. o. $20/i$ 1857 > R. D. D. o. $8/s$ s. å., arkivarie vid K. M. O. och R. N. O. $28/4$ 1859, K. D. D. O. $8%$ 1860, R. N. S:t O. O. $(i)/8$ s. å., R. R. S:t A. O. 2. kl. med krona $13/9$ s. å., inneh. Tun. Nich. Ift. O. 1. kl. $21/9$ 1861, afsked fr. arkivariebef:n vid K. M. O. $25/u$ s. å., K. H. Guelf. O «/! 1862, St. Off. It. S:t M. och L. O. $5/12$ s. å., inneh. Turk. Medj. O. 2. kl. $28/6$ s. å., K. Pr. Kr. O. VT 1864. K. N/O. $28/t$ 1865, K. N. Lej. O. $28/10$ s. å., K. N. S:t O. O. $2/ia$ 1868, St. K. D. D. O. $17/12$ 1868, inneh. Turk. Medj. O. 1. kl. maj 1869, K. M. St. k. N. O. $21/$, 1890.

Efter $9/12$ undergången kansliexamen blef han $2/ia$ 1848 anbefalld att tjänstgöra i Kungl. Kabinettet tor Utrikes brefvexlingen samt andre sekreterare i Utrikesdepit $80/12$ 1850, förste sekreterare $20/6$ 1855, exped. sekr. och chef för. politiska afd. i s:a dep:t $19/e$ 1858, kabinettssekreterare $n/3$ 1859. ministerpresident i Haag. $2/9$ 1864, envoyé e. o. och ministre pleni-potentiaire i Konstantinopel $/10$ 1865, återkallad och försatt i disponibili-

tet $1/12$ 1868, ledamot af Riddarhusdirektionen samt af stadsfullmäktige i Stockholm 1880^1894, afsked från utrikesdepart:t $26/4$ 1883, öfverceremonimästare i K. M:ts hof $27/4$ s. å., introduktör för främmande sändebud s. d. Fader till nuvarande (1919) statsrådet och chefen för sjöförsvarsdep:t. Död «% 1896 i Stockholm.

BEHRENCREUTZ, CLAES WILHELM. Född $2/7$ 1822 P^å B^oS^{et} i

Grenna landsförs. Föräldrar: Kaptenen Karl Erik Behrencreutz och Lovisa Charlotta Arell. Gift med Hilda Henrietta Lundberg.

Sergeant vid Jönköpings reg:te 1841, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te $23/1$ 1843, genom tjänstebyte med und:-löjtnant C. F. L. Kindstrand, trptd till underlöjtnant vid Jämtlands fältjägar-reg:te $3/10$ 1844, löjtnant $24/4$ 1850, kaptan $4/4$ 1865, afsked s. å., major i armén 1872.

R. S. O. 1866.

Tillförordnad direktör vid Stockholms läns cellfängelse $14/5$ 1865 och utn. t. direktör vid straffängelset i Malmö $27/2$ 1880.

Död $13/1$ 1884 i Lund.

SPARRE, ERIK ADOLF WILHELM. Född $5/10$ 1821 på Arno i Ni-colai s:n, Södermani. Föräldrar: Löjtnanten Bengt Erik Ludvig Sparre till Rossvik och Fredrika Elisabet Hornung.

Kadett vid Krigsakad. $3/9$ 1836, utex. $1/3$ 1843, underlöjtnant utan lön vid. Yärml. fältj.-regte $8/4$ 1843, underlöjtnant på stat $11/2$ 1846, 2. löjtnant $22/8$ 1848, 1. adjut. $9/12$ s. å., 1. löjtnant $9/4$ 1852, kaptan och komp.-chef $7/2$ 1860, major i armén $29/4$ 1878, afsked med pension och kvarst. i armén s. d., afsked ur armén $17/10$ 1879.

R. S. O. $8/5$ 1865.

Ailade landtmäteri- och skeppsmäteriex. 1845; var 1848 kommenderad vid Västgötadals och s. å. vid Skaraborgs regions bev. möten samt tjänstgjorde 1849 under öfnings-lägrt å Axvall vid sistnämnda regem:te. 1854 tjänstgjorde han vid den bataljon ur Yärml. fältj.-reg:te, som den $29/6$ afgick till Vaxholms fästning. Förordnades 1862 till öfverbefälhafvare för Karlstads frivilliga skarpskyttefören. Som ombud för reg:tet bevestigade han 1865 krigsbefälets sammanträde i Stockholm och deltog s. å. i öfnings-lägrt å Axvall.

Om honom anføres „af C. E. Nygren): »Der^ rakryggade, något korpulente gamle ogifte knekten var en välkänd personlighet äfven för det yngre släktet i Karlstad, på hvars gator han syntes skrida fram med värdiga af-mätla steg, ständigt ensam och till synes otillgänglig för allt sällskap. Bodde i många år i »Haakens villa» som hyresgäst hos doktor Haak, äfven han ungarl och af originell läggning».

Död $\frac{8}{6}$ 1909 i Karlstad.

ZETTERVALL, LARS GUSTAF. Född V₉ 1825 i Karlstad. Gift med Gustafva Johannisdotter.

Furir vid Värmlands fältjäg.-regem:te $\frac{9}{12}$ 1840, underg. officersex. $\frac{26}{4}$ 1843, underlöjtnant utan lön vid reg:t $\frac{1}{1}$; 1844, und. löjtnant på stat $\frac{29}{4}$ 1846, 2. löjtnant $\frac{1}{12}$ 1848; 1. löjtnant $\frac{1}{4}$ 1852; genom löne- och tjänstebyte med löjtnant J. F. Kjellsson trptd till Bohusläns reg:te $\frac{11}{5}$ 1852.

Afsked med pension å expektans $\frac{5}{10}$ 1869.

Kommenderad d. $\frac{15}{9}$ 1847 att genomgå kursen vid h. art.lärov. å Marieberg.

Död $\frac{23}{8}$ 1885 i Kungsh. förs., Stockh.

KINDSTRAND, CARL FREDRIK LEONARD. Född $\frac{8}{10}$ 1817 å Görs-harfva, V:a Harg, Ostergötl. Föräldrar: Löjtnanten Samuel Leonard Kindstrand och Rrita Catharina (Karin) Pfeiff, f. Wallman (i dess 2. gifte). Gift $\frac{1}{10}$ 1856 med Amalia Maria Charlotta Cnattangius.

Furir vid Vestgöta reg:te $\frac{15}{1}$ 1840, underg. offlcersexam. inf. III. mil.-distr:ts exam.-kommiss. $\frac{29}{4}$ 1841, underlöjtnant vid Jämtlands fältjäg.-reg:te $\frac{14}{5}$ 1842, genom tjänstebyte med und. -löjtnant C. V. Behrencreutz trpt till Yärml. fältjäg.regte $\frac{3}{10}$ 1844, underlöjtnant på stat s. å. Afsked $\frac{9}{1}$, 1848.

Ägde Duseborg och Smedsta m. m. i Ostergötl. samt Skoftesta i Nerike. Var bosatt i Duseborg.

Död $\frac{2}{10}$ 1898 å Duseborg.

REIHER, ARNDT HKNRIK CARL. Född $\frac{27}{11}$ 1826 i Finland. Föräldrar: Majoren Carl Johan Reiher och Charlotta Jägerhorn af Spurila.

Kadett vid K. Krigsakad., underg. off.ex. $\frac{22}{8}$ 1844, underlöjtnant vid Vendes art.-reg:te $\frac{5}{7}$ 1844, trptd till und. -löjtnant utan lön vid Värml. fält-jäg.-reg:te $\frac{19}{12}$ 1844, und.-löjtnants lön $\frac{28}{7}$ 1847, 2. löjtnant $\frac{3}{11}$ 1849, 1. löjtnant $\frac{10}{10}$ 1854.

Var kommenderad vid Gymnast. Centr. inst. $\frac{2}{12}$ 1848— V* 1849 och vid

1B. Värmlandsfältjägar.- II.

topogr. kåren i flere omgångar under åren 1849—1853, samt till garnisons-tjänstgöring i Vaxholm ^{29/e} 1854—^{3/ii} s. å.

Död ^{27/5} 1857 i Stockholm och slöt på svärdssidan sin adliga ätt, hvars vapen vid jordfästningen krossades.

ADELSKÖLD, CLAKS ADOLF. Född ^{7/9} 1824 på Nohaga i Alingsås landsförs. Föräldrar: Ryttnästaren Jean Anders Adelsköld och Sofia Ulrika Tham. Gift: 1) ^{26/9} 1852 med Amalia Josefina Florman, 2) ^{8/10} 1861 med Sara Gustafva Brolin.

Tog 1840 värfning på 3 år vid Göta artilleri-regemente, student i Lund 1842, elev vid Chalm. slöjdskolan 1841—44, sergeant vid Göta art.-reg:te 1844, serg. utan lön vid Värml. fältj.-reg:te ^{21/a} 1844, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-regite ^{1n/12} 1844 > underlöjtnants lön ^{19/5} 1848, 2. löjtnant ^{17/1}

1850, trptd ss. löjtnant vid Väg- och Vattenbyggnadskåren ^{13/3} 1852 (vid denna kårs uppsättande), kapten därst. ^{13/1} 1855, major därst. ^{25/4} 1862; afsked ^{11/1} 1875.

R. V. O. ^{19/10} 1859, R. N. O. ^{80/7} 1863, R. D. O. ^{2/g} 1865, R. I. S. M. o. L. O. 1866, off. Relg. Leop. O. 1867, K. V. O. 1 kl. ^{18/8} 1875, R. R. S:t St. O. 2 kl. 1886, Led. Vet. Ak. 1870 och dess prseses 1892, led. Väg.- o. Vattenb.-styr. 1879, Led. af Riksd. 1:a kam m. 1875—1893. Järnvägsbyggare, skriftställare, kompositör, arkitekt, landskapsmålare, konstvarfware.

Då på förslag af förste landtmät. i Värmlän, Örn, e.tt bolag bildades för anläggande af en järnväg emellan sjön Fryken och Klarälven, anställdes A. som bolagets ingenjör och tog i denna egenskap det första spadtaget på den första svenska järnvägen d. ^{3/5} 1849. Därefter verkställde han under årens lopp undersökningar samt uppgjorde planer och ritningar till 280 mil järnvägar, af hvilka han b3¹ggde omkr. 50 mil. Bland hans många ingenjörsarbeten må här erinras om den omkr. 41 m. långa stålbron öfver Rånnumsfällen i Göta älf samt den omkr. 336 m. långa brobyggnaden öfver Ume-älf och de tre broarna öfver Ule-älfven i Finland, äfvensom flyttningen af det omkr. 1,600 kg. tunga järnfyrtoonet i Ystad. Under titeln »Utdrag ur mitt Dagsverks- och Pro Diverse-Konto» har han utgifvit sina lefnadsminnen, i hvilka äfven personer och förhållanden vid Värml. fältjäg.-reg:te skildrats på ett sätt som i flere afseenden dock vittna om, att minnet svikit honom på äldre dagar. Hebdode egen villa i Stockholm.

Död Vio !907 i Stockholm.

LEWENHAUPT, AXEL EMIL, grefve. Född ^{5/12} 1826 på Friggesby i Kyrkefalla s:n, Skarab. län. Föräldrar: Majoren, grefve Gustaf

Lewenhaupt och friherrinnan Ottiliana Henrietta Cronstedt. Gift $\frac{12}{6}$ 1855 med frih:nan Ida Anna Maria Henrietta Karolina Taube till Odenkat.

Student i Uppsala 1844. Furir vid Skaraborgs regie $\frac{8}{s}$ 1844, underg. officersexam. vid milit. skolan i Örebro $\frac{17}{12}$ 1844, furir vid Värml. fältjäg.-reg:te $\frac{12}{2}$ 1845, underlöjtnant utan lön $\frac{19}{2}$ 1846, underlöjtnant på stat *% 1848, 2. löjtnant $\frac{15}{5}$ 1850; afsked $\frac{11}{8}$ 1854.

Studerade vid bergsskolan i Falun $\frac{2}{10}$ 1847— $\frac{15}{a}$ 1848.

Ägde del i Ymsjöholm 1835—1849, ägde Skye i Uråsa s:n i Kronob. län 1854—1874 och gård i Uppsala 1877—1881, samt Gullaskruf i Helleborgs s:n sedan 1883, Höneskruf och Silvereke i Elghults s:n, alla i Kronobergs län samt vidare Monte Cavallo vid Kalmar sedan 1890.

Död $\frac{28}{s}$ 1900.

GEIJER, HJALMAR WILHELM. Född $\frac{10}{10}$ 1821. Föräldrar: Bergsrådet Jacob Gustaf Geijer och Carolina Elisabeth Westfelt. Gift 1847 med Eva Augusta Charlotta Charpentier.

Kadett v. Krigsakad. $\frac{4}{4}$ 1835, utex. $\frac{38}{s}$ 1844, und.löjtnant vid Smålands gren.-bat. s. å., trptd som underlöjtnant vid Värml. fältj.-regte $\frac{8}{6}$ 1846, afsked $\frac{25}{5}$ 1847.

Var efter afskedet bosatt i Vänersborg, där han ägnade sig åt affärsverksamhet (ss. spannmålshandlande).

Död $\frac{23}{2}$ 1898 i Bolstads prästgård.

POIGNANT, ANTON FABIAN THEODOR. Född $\frac{27}{5}$ 1822 å Öfre Kolsäter. Föräldrar: Kaptenen Daniel Poignant och Sara Regina Bergensköld. Gift $\frac{8}{10}$ 1861 med Emilie Lovisa Charlotta Kuylenstierna.

Furir vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{24}{9}$ 1842 afl. officersex. inför 5. mil.-distriktets examenskommiss. $\frac{30}{4}$ 1845 och passerade i jan. 1846 graderna vid Göta art.-reg:te.

Underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj. reg:te $\frac{8}{6}$ 1846, und. löjtnants lön $\frac{14}{8}$ 1848 2. löjtnant $\frac{10}{6}$ 1851, 1. löjtnant $\frac{9}{6}$ 1855 kapten och komp.-chef $\frac{21}{8}$ 1860, afsked Y₂ 1878 med pension.

R. S. O. $\frac{29}{7}$ 1869.

Tjänstgjorde 1848 vid Bohusläns och Västgötadals regementens beväringmöten samt 1854—55 som adjutant hos kommandanten på Nya Elfsborgs fästning äfvensom från $\frac{18}{4}$ 1855 vid kronoarbeta-kåren å Karlsborgs fästning t. o. m. $\frac{16}{i_0}$ 1860. Bevistade 1865 med regementet öfningslägret å Axvall.

Död $\frac{1}{u}$ 1905 i Karlstad.

BELFRAGE, GEORG FREDRIK. Född $^{12}/_{12}$ 1820 på Dyne i Bohuslän. Föräldrar: Kaptenen Johan Gustaf Belfrage och Amalia Cecilia Tegnér.

Kadett vid K. Krigsakad. $^{6}/_{10}$ 1836 > underg. off.ex- $^{15}/_{7}$ 1846, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te $^{3}/_{5}$ 1846, und.löjtnant på stat $^{22}/_{8}$ 1848, löjtnant $^{18}/_{3}$ 1851, afsked $^{16}/_{5}$ 1855.

Ägare till Dyne i Bohuslän.

Död $^{26}/_{12}$ 1873 på Dyne.

GODENIUS, KNUT FREDRIK. Född $^{11}/_{1}$ 1826 i Mora skolgård på Mora Strand i Dalarne. Föräldrar: Prosten Gustaf Godenius och Ulrica Eleonora Godenius. Gift $^{18}/_{1}$ med Susanna Albertina Boije.

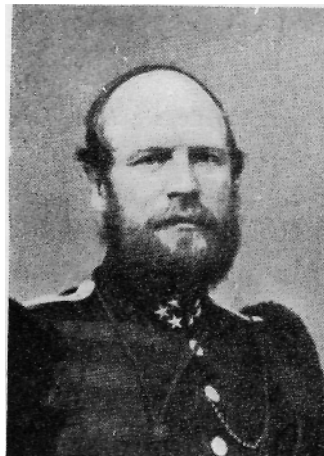
Furir vid Dalreg:t $^{8n}/_{12}$ 1843, afl. studentex. i Upsala $^{1}/_{5}$ 1845, off.examen inför IV. mil. distr:ts ex.-kommiss. $^{28}/_{2}$ 1846, furir utan lön vid Värml.

fältj.-reg:te $^{37}/_{8}$ 1846 och passerade s. å. sept.—dec. graderna vid Svea lifgarde.

Underlöjtnant utan lön $^{10}/_{12}$ 1847; und.löjtnant på stat $^{6}/_{12}$ 1848", 2. löjtnant $^{9}/_{6}$ 1852, 1. löjtnant $^{9}/_{6}$ 1855, kapten och komp.-chef $^{18}/_{n}$ 1862; afsked med pension $^{15}/_{2}$ 1878. R. S. O. 1870.

Aflade 1847 landtmät.ex. i Stockholm samt var 1849—55 landtmätare vid storskiftesverket i Dalarne.

Tjänstgjorde 1848 vid Västgöta reg:tes bev.-möte och 1849 vid den under öfningslägret å Axvall sammanslagna beväring-bataljonen; var Yio 1852— $^{x}/_{4}$ 1853 kommenderad vid Gymn. Centr. inst. och 1854 med den båt. ur reg:t, som då var garnisonsförstärkning i Vaxholm. Tjänstgjorde sedermera 1855 och 1860 vid Bohusläns reg:tes bevär.möte samt bevistade 1865 öfningslägret å Axvall.

Arrenderade och bebodde först Staf i Bro s:n, sedan Lökene i Kils s:n, båda i Värml. Bodde sedermera på Edshammar i Lena s:n, Uppl. Hade 1856—60 anställn. som ingenjör vid Gefle—Dala järnv. byggnad; biträdde 1861—62 major Cl. Adelsköld med åtskilliga arbeten och var fr. 1872 stationsingenjör vid byggandet af Uppsala—Margrettehill-banan.

Död $^{8}/_{9}$ 1884.

FRÖDING, GUSTAF FERDINAND. Född $^{12}/_{8}$ 1826. Föräldrar: Brukspatronen, egaren af Alster, Gunnerud, Tollerud m. m. i Värml. Jan Fröding och Christina Gustava Branzell. Gift 1852 med Anna Eliane Emilia Agardh.

Student $^{18}/_{6}$ 1845, underoff. vid Göta art.-reg:te $^{8}/_{12}$ 1845, underg. full-ständ. art.off.exam. $^{38}/_{j}$ 1846, underlöjtnant vid s:a reg:te $^{9}/_{2}$ 1847, afsked

ur krigstjänsten ²⁸/₇ 1847, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältjäg.-regte ¹⁷/₃ 1848, 2. adjutant ²⁸/₁₂ 1848, 2. löjtnant ²/_? 1852, afsked ⁸/_% 1854.

Var. enl. Cl. Adelsköld »damernas tjusare, den bildsköne sångaren». Romantiskt och idealistiskt anlagd samt synnerligen känslig, improviserade han gärna, men oftast i djupaste molltoner, röjande förtvivlan om allt i världen. Fader till den 1911 aflidne skalden Gustaf Fröding.

Död 1881 i sinnessjukdom.

VON VEGESACK, KAUL HENNING IVAR. Född ²⁴/₈ 1822. Föräldrar: kaptenen frih. Diedr. Ulr. Roderich v. Vegesack och Anna Helena Bris-man. Gift ²⁶/_s 1⁸⁵⁷ i Långserud, Värml. med Wilhelmina Westmark.

Sergeant vid Jämtl. fältj. reg:te ¹⁸/_{iö} 1839, afl. off.-ex. Yio 1844, underlöjtnant vid Gottlands nationalbeväring ²⁴/₂ 1845, trptd som underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-regte ²³/₂ 1849, und.-löjtnant på stat ¹⁰/_% 1849, 1. adjutant ⁷/₇ 1853, 2. löjtnant ¹¹/₉ 1854, 1. löjtnant 1856, kapten och komp.-chef ⁹/₈ 1864, afsked från reg:t med tillstånd att såsom kapten i armén kvarstå ¹⁴/₆ 1872, majors n. h. o. v. s:a dag.

R. S. O. ¹⁷/₅ 1871, D. F. M. 1876.

SS, GCI, UK 2.

Kommenderad vid Gymn. Centr. Inst. Vi o 1846—Y₄ 1847; var under åren 1847—1848 lärare i gymnastik och fäktning vid Mariestads högre skola; anställdes 1849 som secundlöjtnant vid 12. lätta bataljonen i Danmark och åtföljde norra jutska armékåren under dess krigsoperationer sommaren s:a år. Subalternoff. v. krono-arb.kåren ²⁸/_i 1850. Blef därefter lärare vid

gymnastisk-ortopediska institutet i Stockholm 1852—1853, extra lärare vid Gymn. Centr. inst. 1861, gymnastiklärare vid Kristinehamns lägre elem. lärov. 1866. Han har från trycket utgifvit »Instruktion för skjutning m. m.» (1860) och »Några ord om den fysiska uppfostran samt skolgymnastikens ordnande med afseende därpå» (1861).

Död ²²/₃ 1878 i Köpenhamn.

LILLIEHÖÖK, GUSTAF ARVID. Född ¹⁸/₃ 1829 i Göteborg. Föräldrar: Majoren Fredrik Gustaf Lilliehöök och frih:nan Augusta Fredrika Charlotta Joh:a von Nolcken. Gift ¹⁵/₉ 1862 med Gunilla Wsern.

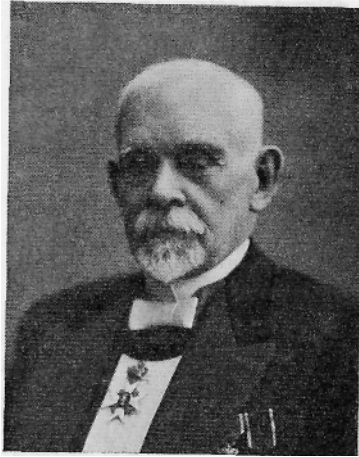
Furir vid Värml. reg:te ²ⁿ/₄ 1845—²²/₉ 1847. Studentexamen ⁸/₆ 1847. Furir vid Värml. fältj.-regite ⁴/₇ 1848, passerade graderna vid 2. lifgardet 1848, offlcersex. ^{2e}/₂ 1849, underlöjtnant ²/_% 1849, löjtnant ¹⁹/₉ 1854, kapten och regementskvartermästare ¹⁵/_t 1868, 2. major ¹⁹/₅ 1871. Afsked med pension ¹¹/₄ 1874.

R. W. O. 3% 1871, R. S. O. $2\frac{1}{2}\%$ 1872. K. W. O. 2. kl. Via 1900, Gefleborgs läns hush. sällskis guldmedalj 1900.

Ingenjör och baningenjör vid Gefle—Dala järnväg (c:a 7 år), byggnadschef för Krylbo—Norbergs järnväg (c:a 2 år), disponent för Hofors bruks aktiebolag (c:a 18 år).

Led. af styrelsen för Gefle—Dala järnv. a.-bol., af styrelsen för Krylbo—Norbergs a.-bol., i Gefleborgs läns hushålln. sällskis förvaltn. utskott (c:a 25 år), af Gefleborgs landsting (c:a 25 år) samt af Gefle Dala hypoteksförenings styrelse (c:a 25 år).

Var 1854 kommenderad med den bataljon af regementet, som då beordrats till Vaxholms fästn., 1855 vid skjutskolan i Stockholm och 1865 vid öfningslägret å Axvall med regementet.

Då minnesstenen å Trossnäs den $80/8$ 1918 aftäcktes, var han den äldste närvarande och hyllades varmt af kamraterna, som med vördnad och glädje sågo honom i sin

krets, rask, liflig och med ungdomskänslorna oförminskade för den gamla kära kåren.

LILLIEHÖÖK, MALCOLM JULIUS- Född $7/10$ 1828. Föräldrar: Kaptenen Gustaf Malcolm Lillehöök och frih:n Sophia Margareta von Nolcken.

Kadett vid Krigs-Akad., underg. off.-ex. $1\frac{1}{4}$ 1849, underlöjtnant vid Värm fältjäg.-reg:te $24/i$ 1849, afsked $27/4$ 1854.

Efter afskedet bosatt på fideikommisset Skönnebol i Värml.

Död $6/6$ 1906 på Skönnebol. Ogift.

UGGLA, PAUL DIDRIK AXEL. Född: $25/2$ 1831. Föräldrar: Majoren Karl Fredrik Ugglå och Maria Elisabeth Bruckman. Gift $27/12$ 1862 i Sala med Hilda Johanna Margareta Skröder.

Furir vid Värml. fältj.reg:te 2% 1848, student i Upsala $13/a$ 1849, passerade graderna vid 2. lifgardet maj 1849, afl. off.ex. i Göteborg $15/6$ 1850.

Underlöjtnant utan lön vid regi $18/,,$ 1850, 2. adjutant $18/3$ 1851, löjtnant $10/i0$ 1854 1. löjtnant $7/2$ 1860, kapten och re-gem:tskvartermäst. $12/6$ 1873, kapten af 1. kl. $4/7$ 1878.

R. S. O. $a/13$ 1874.

Var $^{20}/_{12}$ 1851— Y_{10} 1853 kommenderad ss. adjut. hos kommandanten å Ny Elfsborgs fästn. och 1854 till garnisonstjänstgöring å Vaxholms fästning.

Död $^s/u$ 1879 i Karlstad.

WALDENSTRÖM, GUSTAF FRITHIOF. Född $^{1G}/_9$ 1828 i Karlstad.

Student $^2/_6$ 1846, underkonduktör vid Ingeniör-kåren $^{18}/_8$ 1846, underg. officersexam. $^{13}/_5$ 1849, afsked från Ingeniör-kåren $^{14}/_{12}$ 1849, furir vid Värml. fältjäg.-reg:te $^{10}/_2$ 1850, underlöjtnant utan lön $^{25}/_9$ ^{1850} und.-löjtn. på stat $^{18}/_3$ 1851, afsked $^{18}/_4$ 1854 m. tillst. att kvarstå i armén.

Vidare öden och dödsdag obekanta.

KJELLSON, JOHAN FREDRIK. Född $^{2U}/_7$ 1822. Föräldrar: Underlöjtnanten Gustaf Adolf Kjellson och Regina Kristina Tollstorp. Gift: 1) 1849 med Hilma Sahlin 2) $^7/_11$ 1854 med Augusta Maria Theresia Landergren.

Furir vid Kronobergs reg:te Yio 1837, underg. officersexam. $^{13}/_{12}$ 1840, underlöjtnant vid Bohusläns reg:te $^6/_10$ 1842, 2. löjtnant $^{23}/_r$ 1847, trptd som löjtnant till Värmlands fältjäg.-reg:te $^{19}/_5$ 1852 (genom tjänste- och lönebyte med löjtnant L. G. Zettervall). Afsked % 1855.

R. W. O.

Ägde Stenfors bruk och Hofmantorps säteri, båda i Kronobergs län Ledarn, af Riksdagens 2. kammare 1869—72.

Död »s/» ^{1894} .

HUTTLING, JOSEF ANTON. Född $^{80}/_{10}$ 1828 i Stockholm. Gift med Emilia Wilhelmina Kristina Hedman.

Afl. studentex. i Lund $^{21}/_3$ 1850; blef »anvärfd artillerist» vid Göta ar-tillerireg:te $^9/_5$ s. å.; afl. officersexamen $^6/_5$ 1851, underlöjtnant vid samma art.reg:te $^{13}/_{11}$ s. å., trptd till underlöjtnant vid Värml. fältj.reg:te $^2/_7$ 1852, 2. löjtnant $^{21}/_u$ 1854; 1. löjtnant $^{21}/_8$ 1860, kapten i reg:t $^{12}/_6$ 1873; kapten af 1. kl. $^w/s$ 1878 (5. komp.), afsked $^{17}/_9$ 1880 och inträdd i reserven.

R. S. O. S. S.

Tjänstgjorde Y_{12} 1851— $^u/i$ 1852, samt Y_5 — $^{10}/_6$ 1852 ss. t. f. platsmajor samt salut- och prej-officer på Ny Elfsborgs fästn.; kommenderad vid Gymn. Centr. inst. Yio 1856— Y_4 1857.

Död $^2\%$ 1892 i Öfver Jerna, Stockh. 1.

OXEHUFWUD, CHRISTER GUSTAF. Född $^9/_5$ 1831 på Risberga i Edsberga s:n, Örebro l. Föräldrar: Lagmannen Olof Filip Oxe-hufwud och Johanna Katarina Melin. Gift $^{19}/_8$ 1855 på Sikfors i Örebro län med Elisabeth Sofle Uggla.

Kadett vid Krigs-Akad. $^5/_5$ 1848, officersex. $^{27}/_{1:L}$ 1852 konstit., och för-ordn. att t. v. bestrida en underlöjtnantstjänst vid Värml. fältjäg.-reg:te med

åtnjutande af de på stat med s:a tj. förenade löneförmåner o. med lurberäkning fr. ⁿ/;L2 1852, passerade graderna vid 2. lifgardet 1853, 2. löjtnant ¹⁸/_e 1855, 1. löjtnant ¹/_{io} 1861, regementskvartermästare ¹/_s 1871, kapten och komp.-chef ⁴/_{io} 1872, 2. major ³/₅ 1874.

Öfverstelöjtnant och chef för Norrbottens fältjägare-kår ²²/_A 1881, öfverste i armén ¹/₁₀ 1888, t. f. generalintendent och chef för Arméförvaltningens intendentsdep:t ¹⁵/₃ 1889—1892, öfverste och chef för Bohusläns reg:te ¹⁸/₄ 1890, öfverste och chef för Elfsborgs reg:te ²⁵/₆ 1892. Af-sked ⁴/₄ 1894

R. S. O. ⁿ/₋ 1873, K. S. O. 2. kl. ¹/₁, 1892, K. V. O. 1. kl. ¹/₁₃ 1890.

Öfverintendent vid H. M. Konungens hof ⁸/₆ 1897.

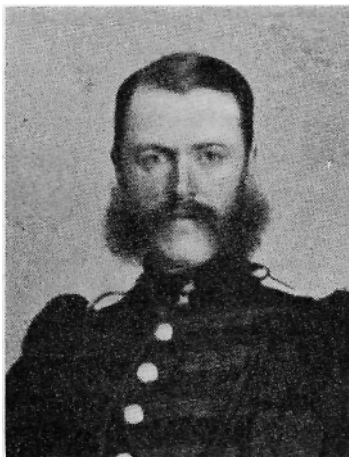
Var 1854 kommenderad till garnisonstjänst på Vaxholms fästning, bevistade 1865 öfningslägret å Axvall; var öfverbefälh. för Karlskoga frivilliga skarpskytte-kår ¹⁷/₇ 1863 —¹⁴/₇ 1869, landstingsman i Elfsborgs län 1863 och i Örebro län 1865; led. af drätselkammaren i Karlstad 1875—76 och af stadsfullmäktige i s:a stad 1877—78. Blef efter afskedet ur krigstjänsten t. f. styresman vid

Loka bad och brunnsanstalt ²⁷/₃ 1896. Död ¹⁵/₃ 1917 i Karlskoga förs., Örebro l.

LILLIESTRÅLE, AXKL HJALMAR. Född ⁵/_{i2} 1831 på Säby i Järfälla s:n, Stockh. län. Föräldrar: F. d. ryttmästaren Olto Lillie-stråle och Maria Augusta Swinhufvud.

Furir vid Söderman!, reg:te ¹⁸/₃ 1850, student i Uppsala ^N/_{ia} 1831, grad-passering vid Svea lifgarde mars—maj s. å.; afsked i r. Södermani. reg:te ⁸/₅ 1852, offl-cers. i Stockh. ¹²/_s s- å.; konstit. o. för-ordn. att t. v. förrätta underlöjtnants tjänst vid Värml. fältj.-regte ¹¹/₁₂ 1852, underlöjtnant på stat ⁿ/₇ 1854, 2. löjtnant ¹⁸/₉ 1855, 1. löjtnant ¹⁸/₉ 1862, kapten i reg:t ¹²/₆ 1873.

Tjänstgjorde 1854 vid regementets garnisonsförstärkning å Vaxholms fästning, bevistade 1865 öfningslägret å Axvall samt tjänstgjorde vid kronoarbetskompaniet i Borgholm ⁿ/₇ 1865—³⁸/₁₀ 1866 samt å Vaxholms fästn. ²⁸/₁₀ 1866—

Död under pågående möten på Trossnäs Fält den ³/₆ 1876 och jordfäst därst. med militärbegrafning. Med anledning af dödsfallet anlades 4 dagars sorg af officers-kåren.

HEDBERG, JOHAN ADOLF FREDRIK. Född * $\frac{1}{2}$ 1830 i V:a Vingåkers prostgård. Föräldrar: Fältprosten och assessorn Johan Adolf Hedberg och Märta Catarina Charlotta Stael von Holstein. Gift $\frac{10}{7}$ 1858 med Hedvig Sofia Gustafva Bruce.

Furir vid Västgöta reg:te $\frac{28}{4}$ 1849, afsked $\frac{12}{5}$ 1851, student i Uppsala $\frac{5}{6}$ 1851, sergeant vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{2}{6}$ 1855; off.-ex. inf. 2. mil. distrts ex. kommiss. $\frac{8}{5}$ 1852, gradpassering vid 2. lifgardet i sept. s. å. konstit. och förordnad att t. v. förrätta underlöjtnants tjänst Y₂ 1853, 2. adjut. $\frac{7}{7}$ s. å. 2. löjtnant Yv 1856, 1. löjtnant $\frac{1}{5}$ 1864; kapten och komp.ch. (3. komp.) $\frac{12}{6}$ 1873. Afsked $\frac{10}{12}$ 1881.

R. S. Ö. Yi₂ 1877.

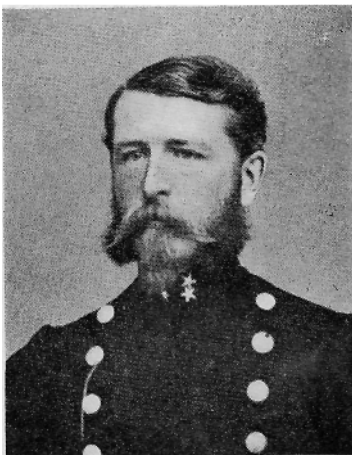
Bevistade 1849 öfningslägret å Axvall, var 1854 i garnisonstjänst å Vaxh. fästn. samt tjänstgjorde $\frac{15}{i}$ — $\frac{20}{s}$ 1857 vid kronoarbets-bataljonen å Rindö.

Förordnad till reg:tskommissarie ²Ys 1862 1887.

Var en för sin arbetsamhet allmänt aktad man. Vid sidan af sin militära tjänst hade han en mångfald af olika uppdrag. Under 13 års tid förvaltade han det Löwenhielska fideikommisset Long i Grums s:n, Värml., hvilket då innehades af generallöjtnanten m. m.,

.1. H. Rosensvärd (genom gifte med den sista grefvinnan Löfvenhielm af äldre ättens gren). Under dessa år var han en mycket anlitad kommunalman, såsom ordförande i socknens kommunalstämma och nämnd, i brandstodsbolaget m. m. Därefter flyttade han till Karlstad och blef där intendent vid ständiga utställningen, revisor i Värml. ensk. bank, ledamot af Värml. hush. sällsk. m. m.

Död $\frac{28}{8}$ 1887.

BERGQVIST, PKR GUSTAF. Född $\frac{7}{10}$ 1831.

Föräldrar: Prosten Nikolaus Ulrik Bergqvist o. h. h.

Kadett vid K. Krigs-Akad. $\frac{1}{1}$ 1849, afl. off.-ex. $\frac{13}{12}$ 1854, underlöjtnant vid Värml. fältj. reg:te $\frac{4}{i}$ 1855; 2. löjtnant $\frac{4}{s}$ 1857, afsked $\frac{6}{5}$ 1864 med tillst. alt ss. löjtnant i armén kvarstå.

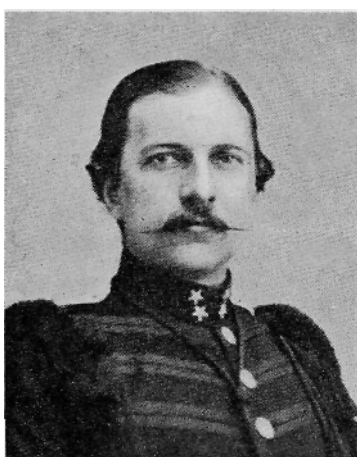
Erhöll den $\frac{4}{5}$ 1863 af K. Maj:tt ett års tjänstledighet för att söka anställning i Nordamerikansk krigstjänst. Efter samma år vunnet inträde i Nordamerikanska hären förlorade han ena benet i början af juni 1864 under striderna i närheten af Richmond samt afled sedermera af sin bles-syr på lassarettet i Annapolis, Maryland.

Det är om honom, som Hugo Falk erinrade vid minnesfesten å Trossnäs Fält den $\frac{3}{6}$ 1918 i den stämningsfulla dikten »Jägarnes signal», där det säges:

i'En jägare med kinden hvit
ber om en sista tröst: 'Räck
gröna jägartröjan hit och
bred den på mitt bröst.»

FLORMAN, JOHAN GUSTAF MAURITZ (GÖSTA). Född: $\frac{1}{9}$ 1831. Föräldrar: Med. Doktorn, stadsläkaren i Söderhamn Gustaf Mauritz Florman och Eva Charlotta Åhman. Gift $\frac{17}{10}$ 1857 med Hulda Sofia Christina Munck.

Kadett vid Krigs-Akad. $\wedge$ 1849, off.-ex. $\frac{17}{12}$ 1852; konstit:d t. underlöjtnant vid Göta art. reg. $\frac{23}{12}$ 1852; fullmakt $\frac{13}{4}$ 1853; trptd t. underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{1}{s}$ 1855, 1. adjutant $\frac{1}{a}$ s. å., 2. löjtnant Vr 1856; regitskvartermästare $\frac{10}{5}$ 1861; 2. löjtnant $\frac{1}{8}$ ¹⁸⁶⁴ $\bullet$ löjtnant $\frac{15}{s}$.)

1868, kapten i armén $\frac{1}{6}$ 1872. Afsked s. d. och kvarst. i armén.

Tjänstgjorde 1854 sqm platsmajor, prejn. och salutofficer å Ny Elfsborgs fästning och som brigadadjutant å öfningslägret 1858 å Axvalls hed. Förordnades $\frac{10}{1}$ 1865 till öfverbefälhafvare för Kristinehamns och Varnums frivilliga skarpskytte-kår.

Flormans ståtliga, eleganta person torde nog ännu lefva i friskt minne hos äldre Karlstadsbor, och hans skicklighet som fotograf förskaffade honom inom kort stort anseende samt gjorde hans atelier efter af-flyttningen till Stockholm till en af landets förnämsta. Hof-fotograf.

Död 1900.

SANDELS, SAMUEL AUGUST, grefve. Född $\frac{25}{s}$., 1810. Föräldrar: En af Rikets Herrar, förutv. befälh. för 5. brig. af armén i Finland 1808, Riksslåthållaren i Norge, fältmarskalken frih. o. grefve Johan August Sandels och frih:n Ulrika Elisabeth Hermelin. Gift $\frac{16}{10}$ 1850 med Hedvig Henrietta Emilia Augusta Tersmeden.

Fanjunkare vid Svea lifgarde $\frac{24}{i}$ - 1816, aflade off.-ex. vid Kr. Akad. $\frac{22}{12}$ 1828, fänrik vid Svea lifgarde $\wedge$ 1829, löjtnant $\frac{28}{4}$ 1836, 1. adjut. $\frac{8}{2}$ 1844, kapten $\frac{21}{i}$ 1848, 2. major vid Nerikes reg:te $\frac{32}{5}$ 1849, öfverstelöjtnant i armén $\frac{u}{g}$ 1854, öfverste och chef för Värml. fältjäg.-reg:te $\frac{20}{e}$ 1855— $\frac{6}{9}$ 1859, då han blef öfverste och chef för Södermanlands reg:te. Generalmajor och gen.-befälh. i I. milit. distr. $\frac{32}{12}$ 1863, gen. befälh. i IV. mil. distr. $\frac{14}{7}$ 1871, t. f. öfverkommendant i Stockholm $\frac{25}{9}$ s. å., chef för Lif-gardesbrigaden $\frac{17}{10}$ 1872, generallöjtnant $\frac{14}{8}$ 1874, afsked fr. generalbefälet och chefskapet öfv. Lifg. brig:n $\frac{30}{2}$ 1880, afsk. fr. öfverkommend.-be-fattn. $\frac{26}{i}$ 1882.

R. D. D. O. 1846, R. S. O. $\frac{2(i)}{n}$ 1849, K. m. stjärna af Nass. Ad. O. 1858, R. N. S:t O. O. s. å. Banerförare vid K. M:ts O. och K. N. O. 1860, K. S. O. $\frac{8}{5}$ 1863, St. K. Sachs. Ern. O. $\frac{16}{4}$ 1864, Stk. Bay. S:t Mik. O. $\frac{24}{i}$ s. å., Stk. N. O. $\frac{26}{n}$ 1865, Stk. Belg. Leop. O. $\frac{18}{12}$ 1865, Stk. S. O. $\frac{29}{i}$., 1872, Stk. N. S:t O. O. $\frac{1}{7}$ 1878, R. o. K. af K. M:ts O. $\frac{80}{n}$ 1878.

Kammarherre hos Drottningen $\frac{11}{6}$ 1846, kommenderad som reg:tskvar-termästare vid den båt. af Svea lifgarde som 1848 afgick till Skåne och Fyen, förste hofmarskalk hos Konungen $\frac{21}{6}$ 1849, kommenderad å Vaxholms fästn. under den tid II. båt. af Nerikes reg:te bestred garnisonstjänst därst. $\frac{7}{4}$ —"A 1854, chef för 4. brig. under lägret å Axvalla 1858, bevistade som utomordentligt sändebud Hertigens af Dalarnes förmälning i Altenburg

$\frac{16}{4}$ 1864, afgick i utomordentlig beskickning till hofvet i Munchen $\frac{M}{4}$ s. å., bevistade krigsbefälets sammantr. i Stockh. 1865, afgick i utomordentl. beskickn. till hofvet i Brussel $\frac{15}{12}$ s. å.

Död $\frac{18}{6}$ 1892 vid Starnberg i Bayern.

LILLIEHÖÖK, AXEL FREDRIK. Född $\frac{25}{ia}$ 1830. Föräldrar: Majoren Fred. Gust. Lilliehöök och frih:n Augusta Fredrika Charlotta Joh:a von Nolcken. Gift $\frac{22}{4}$ i ^{1857} med Hilda Kristina Evers-

Kadett vid K. Krigs-Akad.; officersexamen $\frac{9}{ä}$ 1853; konstituerad till underlöjtnant vid Göta art.-reg:te $\frac{15}{o}$ s. å., konfirmationsfullm. $\frac{12}{4}$ s. å. • trptd till underlöjtnant vid Värml. fältj.reg:te $\frac{1}{3}$ 1855, 2. adjutant $\frac{9}{e}$ s. å.; konstituerad t. löjtnant $\frac{4}{s}$ 1857, konfirmationsfullm. $\frac{39}{/}$, s. å.; 2. löjtnant på stat $\frac{9}{10}$ 1860, 1. löjtnant $\frac{13}{8}$ 18/1, reg:tskvartermästare $\frac{4}{io}$ ^{1872} , 1. löjtnant $\frac{12}{/}$; 1873, kapten af 1. kl. och komp.-chef $\frac{1}{6}$ 1874 (2. komp.) major i kåren $\frac{20}{13}$ 1878, major vid kåren $\frac{7}{7}$ 1881, öfverstelöjtnant och 1. major

vid Elfsborgs reg:te $\frac{3}{7}$ 1885, öfverstelöjtnant och chef för Värml. fältjäg.-kår $\frac{4}{10}$ 1887, öfverste i armén $\frac{22}{4}$ 1892, afsked $\frac{26}{i}$ 1894 -

R. S. O. Yia $\frac{1877}{>}$ K. S. O. 2. kl.

Var 1854 och 1855 kommenderad som platsmajor, prej- och salutoff. å Nya Elfsborgs fästning samt 1886—87 som chef för Infanteri-Volont.-sko-lan å Karlsborg.

Under sin långa tjänstetid vid regementet-kåren varmt fästad vid kam-

ratkretsen, sökte lian städse alt ådagalägga ett ridderligt och chevalereskt sätt i sitt uppträdande. Särskildt bland den äldre generationen af officers-kåren, som med honom hade ungdomsminnena gemensamma, var han högt värderad och förstod äfven att vinna de yngre.

Då han förflyttades såsom öfverstelöjtnant till Elfsborgs regemente, blef saken stor, och därför gladdes hans vänner så mycket mer, då han såsom chef återbördades till kåren. Han var passionerad jaktvän och visste på ett oefterhärmligt humoristiskt sätt berätta de märkvärdigaste »jägare-historier». Äfven var han ej främmande för konsten; gärna sysslade han på lediga stunder med palett och pensel.

Han afled $\frac{15}{5}$ 1904 i Karlstad.

GOLLIAN DER, NILS JOHAN OSCAR. Född $\frac{7}{2}$ 1885 på Dera gård i Kronobergs län. Föräldrar: Öfverste Alexis Erland Colliander och Justina Charlotta von Echstedt.

Furir vid Värml. fältj.-reg:te $14/7$ 1851, student i Upsala -"/. 1854, sergeant $4/i$ 1855, afl. off.-ex. inf. IV. mil.-distr:ts ex.-komm. $5/5$ ¹⁸⁵²> underlöjtnant $13/9$ 1855, 2. löjtnant $7/2$ 1860, 2. adjutant $9/10$ s. å., 1. adj. $10/5$ 1861, reg:tskvartermästare $25/10$ 1864—67 1. löjtnant $4/10$ ¹⁸⁷²> kapten i kåren $22/9$ 1876, kapt. af 1. kl. o. komp.-chef (Lifkomp.) $3/5$ 1878, major i armén $21/4$ 1886, afsked s. d.

R. S. O. Via 1879. S. S.

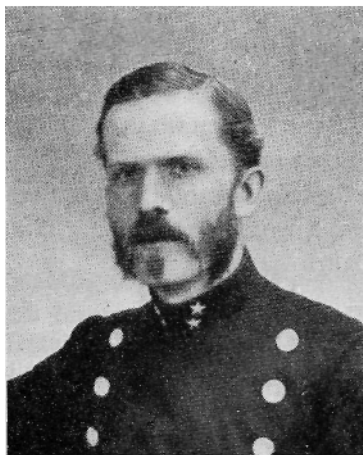
Var 1860 kommenderad till Bohusläns reg:tes 2. bev.möte och genomgick 1862 skjutskolan å Drottningholm samt var kompaniofficer vid krigsskolan 1870—1874.

Död $23/1$ 1886 i Alsters förs. Värml. Ogift.

BECKMAN, BROR ADOLF. Född $5/9$ 1832 i Stockholm. Föräldrar: Komministern i S:t Clara förs. i Stockholm Johan Wilhelm Beckman och Betty Fährnström. Gift 1) 1856 med Anna Augusta Holm; 2)

Student i Upsala -/e 1852, furir vid Värml. fältj.-reg:te $24/2$ 1854, ofilcersex. i Stockholm $7/3$ 1855, underlöjtnant vid regit $18/9$ 1855, 2. löjtnant $21/s$ 1860, afsked $34/8$ 1868, med tillst. att ss. löjtnant i armén kvarstå. Kapten i armén 18. ..

Lifförs.bol. Nordstjärnans silfvermed. 1882 och samma bolags guldmed. 1896.

Tjänstgjorde 1854 vid den till Vaxholms fästning ur reg:t beordrade bat:n samt 1855—56 såsom adjutant vid Kronoarb.kåren å Karlsborg. Genomgick Musikal. Akademien 1849 och 1858, samt var åren 1858 och 1859 elev vid Fria Konsternas Akademi, samt aflade $17/5$ 1859 landtmäteri-examen. $1/10$ 1861— $x/4$ 1862 var han kommenderad som elev vid Gymn. Centr.inst. Förordnades den $8i/4$ 1862 till lärare i teckning och gymnastik vid Folkskoleseminariet i Karlstad samt den $30/7$ 1862 till lärare i teckning och gymnastik vid

Karlstads h. Elem.-lärov. där han den $30/ii$ samma år utnämndes till gymn.-lärare.

Under sin vistelse i Karlstad spelade han i många afseenden en betydande roll. Så var han bl. a. brandchef till 1870 samt deltog med lif och lust i skarpskytterörelsen. Synnerligen musikaliskt intresserad — han var

musikbefälhafvare vid fältjägare-regementet 1858—75 — blef han den ledande själen inom stadens musikvärld och på grund af sitt vinnande, glada väsen äfven inom nöjeslifvet.

Efter att alltifrån Lifförs. bol. Nordstjärnans stiftelse hafva varit bolagets agent i Karlstad, blef han nämnda bolags ende rese-inspektör den tiden år 1873, och lämnade då Karlstad. Sedan han 1883 blifvit bolagets generalagent i Norge, flyttade han till Kristiania, som han lämnade 1903 för att såsom bolagets öfverinspektör för Småland bosätta sig i Jönköping. I mars 1907 erhöi han afsked med pension och flyttade då till Vexjö.

Det berättas om honom, att han varit den, som introducerat Arvid Ödman inom musikvärlden i Stockholm och lyckats intressera Konungen för den då okände unge värmländske sångaren. En anekdot om honom är, att han — på grund af de många sysslor, han innehade i Karlstad — då tornväktarebefattningen var anslagen ledig, af en aspirant till denna befattning uppsöktes och tillfrågades, om han ämnade söka densamma, i hvilket fall inga utsikter kunde finnas för någon annan.

Död ¹⁴/u 1911 i Vernamo, dit han då nyligen flyttat från Vexjö.

.FISCHERSTRÖM, JOHAN CIMON. Född ²/₄ 1831 i Fjerrestads s:n, Malmöh. L Föräldrar: Ryttmästaren Philip Olto Fischerström och Karin Pettersson.

Furir vid Södra skånska inf.-reg:te^t ^{1s}/r, 1849, student i Lund ⁴/s 1850, afl. off.-exam. inf. I. mil.-disti\ ex.-komm. ⁵/5 1851, afsked från S:a sk. inf. reg:t ²¹/_B 1851; furir vid Jönköpings reg:te ⁸/₁₂ 1853, underg. off:s tj.gör.ex. ¹²/₆ 1854, afsked fr. Jönk. reg:te ¹⁵/_B 1855, underlöjtnant vid Värml. fältjäg.-reg:te ²/_{ii} 1855, afsked ²²/₆ 1⁸⁵⁹-

Egde tills, med syskonen Osberg i Ljungby.

Död ^ä/9 1901 i Lund.

PONTIN, SVEN ZACHARIAS. Född ³/_% 1833 (å Stjernarp i Österg.?). Föräldrar: Landtbruk. Daniel Samuel Pontin och Maria Aurora Dahlström. Gift 1868 med Charlotta Hollertz.

Student i Upsala ⁹/₆ 1852, sergeant i 2. Lifgrenadjärreg:te^t ⁵/₄ 1854, afl. off.-ex. inf. II. mil. distr:ts ex. komm. ^{"/}^ 1854, underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te ⁵/_{ii} 1855; 2. löjtnant ²⁴/₉ 1861. Afsked ⁹/_ö 1865.

Efter afskedet bosatt i Stockholm.

Död.

VON HENNIGS, ALBERT RUDOLF PREDIK. Född ¹⁰/_r 1832. Föräldrar: Majoren Gustaf von Hennigs och Fredrika Sophia Lindencrona

Kadett vid K. Krigs-Akad. $27/4$ 18*, off.-ex. $5/12$ 1855, underlöjtnant (utan lön) vid Värml. fältj.-reg:te $11/12$ 1855, passerade graderna vid Vendes art.-reg:te $1/B-30/4$ 1856; und.-ljt på stat $x/7$ 1856; 2. löjtnant $15/9$ 1862, afsked $81/18$ 1867 med tillst. att kvarst. s. löjtnant i armén. Afsked ur armén 1873 med kaptens n. h. o. v.

Blef $7/9$ 1856 anställd ss. komp.-off. på stat vid kronoarbetaškåren å Karlsborg och kommenderades $x/4$ 1861 till tjänstgöring vid kronoarbetaškårens disciplinkomp, i Borghamn. Förordnades $23/g$ 1866 af Fångv.-styr. till chef för Inre bevakn. vid straff-och arb.-fängelset i Landskrona; sedermera bevakn. befälh. i Varberg.

Död 1884 i Upsala.

MÖRNER, GEORG STELLAN, grefve. Född $8/5$ 1832 på Sofielund i Ludgo s:n, Södermani, län. Föräldrar: Kammarjunkaren, grefve Bror Wilh. Mörner och Laura Groen.

Volontär vid Södermani. reg:te $8/7$ 1848, und.off. $n/8$ 1850. Student $s\%$ 1853, afsked fr. Söderm. reg:te 8% 1854, underg. officersexam. $19/5$ 1855, fanjunk. vid Värml. fältjäg.reg:te $10/9$ 1855, underlöjtnant $19/12$ s. å., trptd som underlöjtnant till Värml. reg:te $28/10$ 1856, afsked med tillst. att kvarstå i armén $29/4$ 1859, afsked ur armén 2% 1862.

R. D. D. O $6/10$ $1864 > D-F-M$. 1876.

Kammarjunkare 1860, under dansk-tyska kriget 1864 secundlöjtnant vid 18. danska inf.-reg:t; sedermera stationsinspektör vid Mönbo station $14/9$ 1866. Öfverflyttad till Nordamerika, bosatte han sig där i Mitchen, Södra Dakota.

Död 1903.

ÅBERG, FREDRIK EUGÉNE. Född $28/9$ 1836 i Svea lifgardes förs., Stockholm. (Möjligen son till en fanjunkare vid Svea lifgarde Sven Gabriel Åberg.)

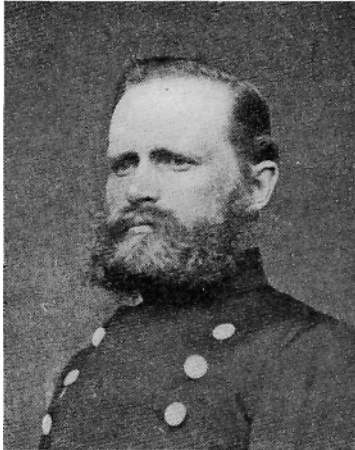
Student i Upsala $29/3$ 1854, furir vid Svea lifgarde $u/10$ 1854, afl. off.-exam. $ä/5$ 1855, underlöjtnant öfver stat vid Värml fältjäg.-reg:te $12/1$ 1856, und.-löjtnant på stat $4/s$ 1857, löjtnant på stat vid Topografiska kåren $30/9$ 1862. Kapten i nämnda kår 1870 (eller 1871) kapten vid s:a kår n 1872, kapten vid Generalstaben fr. o. m. $1/1$ 1874, major därst. $7/12$ 1877, öfverste-löjtnant $2/2$ 1886.

R. S. O. y_{12} 1877, R. V. O. $13/5$ 1879, L. K. K. V. A. 1880.

Var $9/10$ $23/5-31/5$ 1860 elev vid H. art.-lärov. samt $1/i$ 1860- 3% 1862 kommenderad vid Topografiska kåren.

Död $29/9$ 1888 i Hedvig Eleon. i Stockh. Ogift.

GULLSTROM, ANDEKS NATHANAEL. Född $10/\text{ä}$ 1885. Föräldrar: Bruksegaren och riksdagsmannen i borgarståndet Anders Gullström och Julia Eleonora Wallroth. Gift 1861 med Anna Christina Charlotta Geijer.

Kadett vid Krigs-Akad. $19/\text{i}$ 1852, utex. $15/\text{s}$ 1856, underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te $27/\text{8}$ s. å., 2. löjtnant $9/\text{s}$ 1864, 1. löjtnant $4/\text{io}$ 1872 > afsked $18/4$ 1873.

Tjänstgjorde 1858 — 59 vid Statens järnvägars undersökning, förordnades $9/\text{s}$ 1864 till öfverbefälhafvare för Öfre Fryksdals friv. skarpsk.-fören. Blef sedermera bruks-egare å Berga i Fryksdalen, Värml.

Död Vi 1917.

COLLIANDER, CARL GUSTAF ALEXIS. Född $19/12$ 1836 på Dera gård i Elghults s:n, Kronob. 1. Föräldrar: Öfversten Alexis Erland Colliander och Justina Charlotta von Echstedt.

Student i Upsala 1856, furir vid Värml. fältj.-reg:te $14/5$ 1856, underlöjtnant $15/6$ 1858, trpld till Värml. reg:te $1/8$ s:a å.

Död å garnisonssjukhuset i Stockholm $n/3$ 1864 under kommandering till Gymn. Centr.-inst. Ogift.

ARMFELDT, WILHELM EVERT, frih. Född $38/7$ 1817 - Föräldrar: Öfverstelöjtnanten frih. Axel Wilhelm Armfeldt och Helena Sandström.

Konstapelkadett vid Vendes art.-reg:te 1835, furir vid Kalmar reg:te $14/3$ 1837, passerade graderna vid Vendes art.-reg:te $15/\text{i}2$ 1837, undergick off.ex. $19/\text{i}2$ 1839, underlöjtnant vid Värml. reg:te $3/8$ 1841, löjtnant vid samma regite $3/\text{i}2$ 1847, genom tjänste- och lönebyte med löjtnant C. F. Scheffer trptd som löjtnant vid Värml. laltjäg.-reg:te $1/7$ 1856, kapten i reg:t $7/0$ 1860, afsked ur krigstjänsten $10/7$ 1861.

Död $6/8$ 1900, ogift.

ULFSPARRE, GEORG WILHELM. Född $3/8$ 1835 på Gräfsnäs i Mellby s:n, Elfsb. 1. Föräldrar: Öfverste Otto Ulfsparre och Sophia Maria Dorothea Adelsköld. Gift $27/\text{a}$ 1880 i Visby med Maria Amalia Lundin.

Furir vid Värml. fältj.-regite $14/7$ 1851, aflade studentex. $14/9$ 1854, sergeant $4/\text{i}$ 1855 > an - offlcersex. $u/-a$ 1856, underlöjtnant vid reg:t Yr $s:a$ år. trpt som underlöjtnant vid Västerbottens fältjägare-kår $24/1$ > 1858, afsked 1862.

Blef efter erhållet afsked chef öfver kustbevakningen i Kalmar lullkam-
mardistrikt $^{12}/_n$ 1862 samt kontrollör i Visby tullkammare $^{23}/_5$ 1876.

Död $^2/i$ 1884 i Visby.

TRAGARDH, JOHAN SAMUEL. Född 1828.

Sergeant vid Lifbevärsreg:!, fanjunkare utan lön vid Värml. fältj.-reg:te
 $^{23}/_4$ 1855, underlöjtnant $^{1}/_i$ 1856, afsked $^m/_s$ 1858 med rätt att kvarstå i
armén; afsked ur armén $^{12}/_u$ 1861.

Dödsår och vidare öden obekanta.

CAMITZ, ALEXANDER OTTO. Född $^{18}/_6$ 1832. Föräldrar: Bruks-
patronen Conrad Camitz och Maria Sophia Persdlr Camitz. Gift
 $^{27}/_9$ 1859 med Börgina Charlotta Dra-
kenberg.

Student i Lund $^{28}/_5$ 1853; furir i Värml-fältj.-
reg:te $^{27}/_s$ 1853; sergeant $^{21}/_9$ 1855; all-off.-examen
 $^{2}/_r$ 1856, underlöjtnant $^{1}/_~$ 1856, und.-ljtnnts lön
 $^{7}/_2$ 1860, 2. löjtnant $^{15}/_8$ 1865, 1. löjtnant $^{12}/_6$
1873, kapten af 1. kl. och komp.-ch. (6. komp.) $^{8}/_5$
1878, afsked $^{22}/_2$ 1884 och inträdd i reserven.
Afsked fr. reserven $^{31}/_7$ 1888.

R. S. O.

Tjänstgjorde 1854 vid den till Vaxholm
kommenderade bataljonen ur reg:t. Var
längre tid kamrer i Värmlands läns brand-
stodsbolag och lasarettssyssloman i Karlstad.

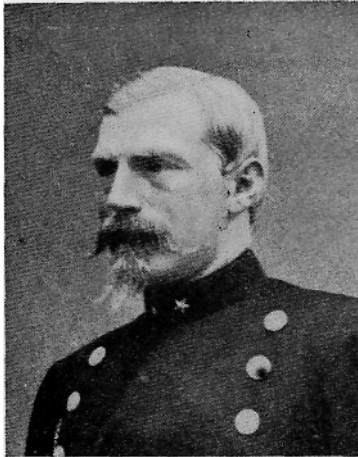
Död Vii 1912 i Karlstad.

UGARPH, OSCAR AMBROSIUS HJAL-
MAR. Född $^{13}/_ä$ 1835.

Student i Upsala $^{sl}/_6$ 1854, furir i Värml.
fältj.-reg:te $^{23}/_9$ 1855, passerade graderna
vid Svea lifgarde $^4/_6$ 1856, afl. off.-examen
inf. IV. mil.-distr:ts ex.-komm. $^u/_6$ 1857,
underlöjtnant (utan lön) $^6/_6$ 1857, und.ljts
lön $^{21}/_s$ 1860- 2- löjtnant $^%/_6$ 1868, 1. löjtnant
 $^{12}/_6$ 1873, kapten i kåren $^8/_5$ 1878,
reg:lskvartermäst. $^4/_7$ 1878, kapten af 1. kl.
 $^{20}/_ä$ 1880, komp.chef (4. kompl $^4/_8$ s. å.,
afsked med pension $^{21}/_4$ 1886.

Efter afskedet bosatt i Seffle. Död
 $^{10}/_A$ 1888 därstädes; ogift.

POIGNANT. EMANUEL. Född $^{20}/_{12}$ 1834.
Föräldrar: Landtränstmästaren Emanuel
Poignant och Karin Ifvarsson.

Student i Upsala $^{2G}/_5$ 1855 < furir J Värml-fältj.-
reg:te $^{20}/_{12}$ 1855, afl. off.-ex. inf. IV. mil.-distr:s
ex. kommiss. $^4/_8$ 1857, passerat graderna $^{26}/_5$ s-
å. vid 2. lifgardet; konstituerad und.ljt utan lön
 $^{*}/_8$ 1857, erh. konfirma-tionsfullmakt därå
 $^{29}/_9$ s. å.; 2. adjutant $^{10}/_3$ 1861, und.ljt på stat
Yio 1861, 2. löjtnant $^{15}/_9$ 1868, 1. löjtnant $^{\wedge}/_$
1874, kapten i kåren och löjtnant af 1. kl.
 $^4/_7$ 1878, kapten af 1. kl. och komp.chef $^3/_ia$
1880, afsked med pension $^{21}/_4$ 1886 och
inträdd i reserven.

R. S. O.

Via l⁸⁸¹ s- S. Var $^{10}/_7$ — $^{1u}/_9$ 1864 kommenderad till skjutskolan å
Drottningholm. Tjänstgjorde fr. $^{18}/_7$ 1881— $^3Y_4$ 1886 ss. befälh. för
musikkomp:t.

Död $^{28}/_6$!890 i Stockholm. Ogift.

SILFVERSTOLPE, DAVID AUGUST LEONARD. Född $^{37}/_4$ 1822.
Föräldrar: Kyrkoherden Gustaf Abraham Silfverstolpe och Ulrika
Charlotta Alm. Gifl $^{36}/_A$ 1851 med Augusta Wilhelmina Björkman.

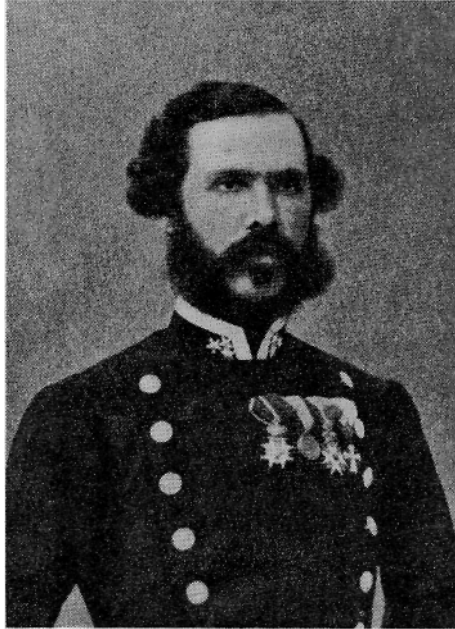
Volontär vid 1. Lifgren.reg:tet $^{1s}/_4$ 1838, sergeant vid Svea art.-reg:le $^{11}/_{12}$
1839, afl. off.-ex. apr. 1840, underlöjtnant vid Svea art.-reg:te $^{21}/_{i2}$ 1840, trptd
t. underlöjtnant vid Dalreg:t $^9/_u$ 1841, löjtnant $^{14}/_9$ 1842, kapten Y? 1856,
3. major vid Kronobergs reg:te $^{*}/_6$ 1858, öfverste och chef för Värmlands fältj.-
reg:te Yu $^{1859}>$ öfverste och chef för Västmanlands reg:te $^{10}/_5$ 1870, generalmajor
i armén Yis 1874, afsked från chefsbefattningen, kvarst. i armén $^2Y_3$ 1884,
afsked ur "armén" ^2Ys 1884.

R. D. D. O. $^{18}/_9$ 1848, G. M. f. tapperh. i f. $^{1}/_2$ 1849, R. N. S:t O. O.
 $^{5}/_7$ 1859, R. S. O. $^{*}/_s$ 1860, K. S. O. $^{29}/_7$ 1869, K. N. S:t O. O. $^7/_9$ 1875.

Aflade $^{2}/_4$ 1843 landtmäterexamen och bevistade s. å. öfningslägret å
Ladug.-gärdet i Stockholm. Kommenderades på gränspostering till Grissle-
hamn maj—sept. 1846 och blef i maj 1847 vice kommissions- och afvit-
ringslandtmätare i Dalarne. Beviljad permission af K. M:t att gå i ut-
ländsk tjänst $^8/_5$ 1848, anställdes han $^8/_5$ s- å. som premierlöjtnant vid
2. bat:n af danska armén, med hvilken han bevistade det årets fälttåg i
Schleswig och Jutland till stilleståndets afslutande. Under nämnda tid
bestred angifna bataljon oafbrutet förposttjänst, och bevistade Silfverstolpe
med densamma affäerna vid Dyppel och Sundewitt den 16. och 28. maj
samt 5. juni s. å., förutom alla skärmytslingar, i hvilka bataljonen under
S:s tjänstetid vid densamma var engagerad. Efter hemkomsten utnämnd
till kavaljer hos D. D. K. K. H. H. arffurstarne $^{18}/_t$ 1849, erhöill han af-
sked från denna befattning $^{13}/_i$ 1856, och utnämndes då till kammarherre
i K. M:ts hof. Under lägret å Ladugårdsgärdet 1859 beordrad som stabs-

chef, kommenderade han under 1862 års läger å samma plats såsom träffenchef vid 2. Lifgrenadjär-reg:t och var vid lägret å Axvall 1865 brigadchef.

År 1860 var han ledarn, i kommittén för ändringar och tillägg i 1848

års exercisregi; tjänstgjorde såsom t. f. generalbefälhafvare i IV. militär-distriktet tidtals 1876, 1878 och 1879.

Död ⁸⁰/₇ 1898 och begravnen å Solna kyrkogård.

HELIN, JOHAN FRIDOLF. Född */* 1816. Föräldrar: Kammar rådet Jonas Helin och Johanna Jseger. . Gift ²¹/₉ 1854 med Maria Lovisa Löwenhielm.

Furir (utan lön) vid Värml. reg:te ⁷/₅ 1835, fanjunkare ³¹/₅ s- å., underlöjtnant ²/₀ 1836, offlcersex, inför IV. mil.-distr:tets ex.-kommiss. ¹⁹/₁₂ o. ²⁰/_{i2} s. å., 2. löjtnant ¹²/₇ 1839, 1. löjtnant ³/_B 1841, 2. kapten ¹¹/_{>12} 1848, komp.-ch. (Gillbergs komp.) ²⁰/_{i2} 1853 och (Grums komp.) ¹⁸/₆ 1855, 2. major vid Värml. fältjäg.-reg:te ^s/₄ 1860, överstelöjtnant och 1. major ²¹/₈ 1860; förordnad att med chefs makt och myndighet tills vidare föra befälet öfver regementet ¹⁰/₈ 1870, öfverste i armén ²⁴/_s 1871, afsked ¹²/₄ 1873. R. S. O. ⁸/₅ 1861, R. N. S:t O. O. ¹/₉ 1862.

Aflade landtmäterieexam. ¹⁷/₄1840. Var kommenderad till Norra Schleswig såsom chef för Värml. reg:tes I. fältbataljon 1849—50. Bevistade storlägret å Gardemon i Norge 1862 och tjänstgjorde 1865 vid öfningslägret å Axvall som chef för Värml. fältj.-reg:tes då ditbeordrade bataljon. Sedan han 1870 blifvit t. f. regements-chef, förde han under tiderna emellan de år-

liga vapenöfningarna regementsbefälet från Riis i N⁷ors s:n till afskedstaggandet i april 1873. Sedermera afflyttade han till Stockholm.

Död 1/n 1886 i Stockholm.

EDBORG, CARL KONKAD KNUT. Född 1s/4 1840. Föräldrar: Guldsmeden Abraham Edborg och h. h.

Kadett vid K. Krigs-Akad 12/n 1855, off.-ex. 81/8 1860, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-regte 17/4 1860; 2. adjut. y_{io} 1861, und.ljt på stat 18/9 1862, 2. löjtnant 13/s 1871, löjtnant af 1. kl. 22/0 1876, kapten i kåren 24/s 1878, kapten af 1 kl. 7/7 1881, chef f. 2. komp. 18/7 s. å. Afsked 9/s 1890 och inträdd i reserven. R. S. O., G. C. I.

Kommenderad 1862—Y₄ 1863 vid Gytnn. Centr.-inst. Förordnades 18/g 1863 till vikar, gymnastiklärare vid Jönköpings h. elem. läroverk, där han % 1864 blef ordinarie gymnastiklärare samt under en följd af år tjänstgjorde som brandchef. Efter afskedet bosatt å Svartsjölandet.

Var under sin tjänstetid en af förgrundsfigurerna inom officerskåren genom sitt lifliga, ständigt på skämt och upptåg inriktade temperament. Vare sig han uppträdde såsom den store »trolleri-professorn

eller »menageri-direktören», förstod han att — ostörd af högre förmäns närvaro — hålla målron och munterheten vid makt.

Död $^{21}/_7$ 1912 i Kung Carls förs., Västmanland.

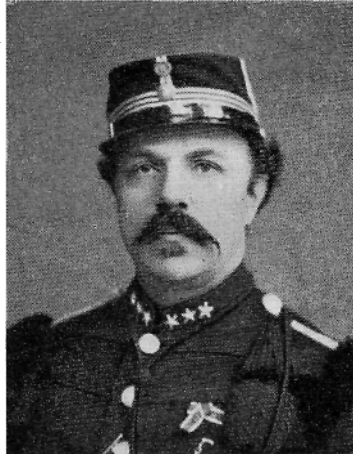
BRÄNDER, OTTOMAR JOHAN. Född $^{3}/_2$ 1838 i Stockholm. Föräldrar: Revisionskommissarien i Kammarrätten Johan Bränder och Eva Charlotta Frunck. Gift $^{12}/_{10}$ 1887 med Anna Margaretha Isabella d'Ailly.

Student i Upsala $^{18}/_3$ 1858, fanjunkare vid Topografiska kåren $^{25}/_{ii}$ ^{1858} och vid Värml. fältj.-reg:lc $^{7}/_n$ 1859, aflade off. ex. inför IV. mil.-distnts ex.-kommiss. $^{3}/_8$ 1860, underlöjtnant utan

lön $^{u}/_7$ 1860, på stat $^{3}/_{12}$ 1862, 2. löjtnant $^{4}/_{io}$ ^{1872} < löjtnant af 1. kl. $^{8}/_a$ 1878, kapten i kåren $^{s}/_{12}$ 1880, kapten af 1. kl. $^{4}/_e$ ^{1884} > komp.-chef $^{28}/_8$ 1886 (6. komp.), afsked $^{25}/_i$ 1889 och inträdd i reserven.

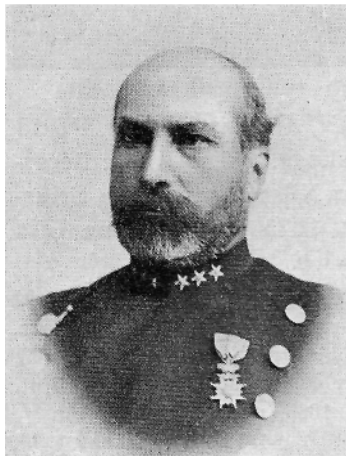
R. S. O.

Var 1864— $^{1}/_i$ 1865 elev vid Gymn. Centr.-inst. och blef 1863 elev vid Fria konsternas akademi samt teckningslärare vid Västerås högre all m. läroverk 1878. Som genremålare, tecknare och akvarellist har han gjort sig ett aktadt namn bland våra konstnärer och var ledarn, af Konstnärsklubben. Därjämte i hög grad musikalisk, var han framstående pianist och sångare. Han var äfven mycket litterärt intresserad.

Död $^{16}/_!$ 1914 i Stockholm.

BRATT, CHRISTIAN. Född Vs 1838. Föräldrar: Kaptenen Christian Bratt och Eva Maria Carolina Dahlgren. Gift $^{24}/_9$ 1871 med Amelie Augusta Johanna Geijer.

Student i Upsala $^{1}/_{lä}$ 1858, furir i Värml. fältj.-reg:te $^{17}/_i$ 1859, fanjunkare $^{5}/_9$ s-å.; all. off. ex. inf. IV. mil.-dist:ts ex.-kotnm. $^{2}/_8$ 1860, underlöjtnant utan lön $^{9}/_7$ 1860, undl:ts lön % 1864, 1. adjutant $^{13}/_8$ 1865; löjtnant i reg:t och 1. adj. $^{4}/_{10}$ 1872; kapten och reg:ts-kvartermästare $^{3}/_{12}$ 1880, kapten af 1. kl. $^{17}/_3$ 1882, chef f. o. komp. s:a dag. Major i armén $^{35}/_4$ 1889. Afsked med pension s:a dag.

R. S. O. Vis 1883, K. W. O. 2. kl.

Framstående landtbrukare och kommunalman samt god hästkännare, särskildt af bruks-hästar. Mångårig ordf. i Värml. häst- och nötkreaturspremieringsnämnd samt i Hush.-sällskapets förvaltn.-utsk., Slutligen sällskapets vice ordförande samt dess hedersledamot.

Död $^{n}/_{10}$ 1916 i Seffle, Värmland.

HAHR, CARL JOHAN FREDRIK. Född $26/2$ 1843.

Student i Upsala $1/ig$ 1859, furir i Värml. fältjäg.reg:te % 1860, off. ex. inf. IV. mil.-distr:ts ex.-komm. $2/8$ 1861 undlöjtnant ut. lön $15/6$ 1861, 2. adjut. $31/10$ 1862, 1. adjutant $25/10$ 1864, und.löjts lön $15/8$ 1865, af regementschefen afförd ur regementets rullor $2%$ 1868, »på grund af Kr. Art. 10 kap. 8 §, enär han icke efter permissionstidens slut sig vid regementet inställt inom ofvan-nämnda dag».

Musikprofessor i Amerika.

LAURENIUS, JOHAN MARTIN PHILIP. Född $7/6$ 1837 i Linköping. Föräldrar: Domprosten i Linköping Lars Laurenus o. Eva Wilhelmina Fredrika Bergenstråle. Gift 1883 med Ruth Leonard fr. Baltimore.

Student i Upsala $21/5$ 1857, furir i 1. Lifgrenadjär-reg:tet, afl. officersexam. $20/12$ 1862, inf. II. mil.-distr:ts ex.-komm., underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.regite $27/1$ 1863, und.löjtnants lön $15/8$ 1865, afsked $19/5$ 1871.

Genomgick skjutskolan å Drottningholm 1867. Vistades ständigt på resor i Amerika, Frankrike och Italien.

Död Yöl 1887 i R^{om} ocn är begravnen på protestantiska kyrkogården därstädes.

ANDERSSON, ANDERS LUDVIG. Född Y! 1840 i Karlskoga. Föräldrar: Bergsmannen Anders Nilsson och Maria Eriksson. Gift $11/1$ 1875 med Krislina Lisa Jansson.

Student i Upsala $13/12$ 1860, furir vid Värml. fältjäg.-regite $12/9$ 1861, afl. off.-ex. inf. IV. mil.-distr:s ex.-komm. $29/1$ 1863, underlöjtnant vid reg:t $8/a$ 1863, 2. adjut. $22/10$ 1864— $15/8$ 1865, underlöjtnants lön $6/a$ 1868, 2. löjtnant $4/10$ 1872, löjtnant af 1. kl. $3/5$ 1878, kapten i kåren $7/7$ 1881, kapten af 1. kl. och komp.-chef (Lif.-komp.) $18/8$ 1886. afsked $29/4$ 1892 och inträdd i reserven.

R. S. O. Y₁₂ 1890.

Öfverbefälhafvare för Grythyttedens och Hellefors friv. skarpskytteförening $14/6$ 1864— $22/8$ 1865. Var under ett trettiotal år gymnastiklärare vid Filipstads 1. läroverk, från hvilken befattning han 1903 afgick med pension. Har till läroverket donerat »kapten Ludvig Anderssons gymnastik-premier för gossar». Hans porträtt finnes uppsatt i gymnastiksalen för samskolan.

Död $24/10$ 1906 och begrafven å Filipstads nya kyrkogård.

BRATT, CLAES KRISTIAN AUGUST. Född $25/10$ 1844 på Sjönebols fideikommiss i Värmland. Föräldrar: Kaptenen vid Värml. reg:te godsäg. Carl Mauritz Bratt och Sophia Magdalena Lilliehöök af Galared o. Kolbäck. Gift 1) $27/9$ 1875 med Olga Catharina Ekelund, 2) $21/8$ 1880 med Agnes Lilliehöök af Galared och Kolbäck.

Kadett $1/6$ 1859, utex. $18/6$ 1864. Underlöjtnant utan lön vid Värml. fält-jäg.-reg:te $27/7$ 1864, 2. reg:tsadj. $15/8$ 1865— $15/9$ 1868; 2. löjtnant $12/6$ 1873, löjtnant af 1. kl. $4/7$ 1878; 1. reg:tsadj. $2/6$ 1880, kapten i kåren och reg:tskvartermästare $17/3$ 1882, kapten af 1. kl. och chef f. 4. komp. $18/8$ 1886, major i armén $19/1$ 1893, major vid Elfsborgs reg:te $4/8$ 1894, öfverstelöjtnant i armén $3/8$ 1897, öfverstelöjtnant vid Skaraborgs regie $5/1$ 1897, öfverste i armén $26/4$ 1901.

Afsked från beställn. på stat med tillstånd att kvarstå i armén såsom öfverste 1901 $26/4$.

R. S. O. Vis 1886 . Tilldelad K. Kr. V. Ak:s prisma i silfver $12/11$ 1878. G. C. I. S. S., L. K. K. V. Ak. $13/4$ 1887, L. K. Skr. S. 1887.

Var 1867—68, 1869—70 kommenderad vid HMBMBBHH'.....-. Gymnastiska Centr.-inst., genomgick 1870

skjutskolan; var 1883—84 ledare af Inf.-volontär- och Inf.-korpralsskolornas å Karlsborg gymnastik- och fäktöfningar, 1885 komp.-chef vid Inf.-korpralsskolan å Karlsborg, 1886—94 befälh. för Värml. fältjäg.-kårs musik-komp., 1886—89, 1892—94 befälhafvare för Karlstads komp.-område N:r 106 resp. 107. Vistades 1887 juli—okt. för studium af franska språket och militärförhållandena i Frankrike och var därunder $10/9$ — $22/9$ 1887 kommenderad att delta i IX. och XI. franska armékårernas stora manöver i Touraine, Anjou och Poitou, kommenderad 1893 som major och bataljons-chef vid Skaraborgs regemente, 1894 till artilleriets skjutskola å Marma skjutfält; 1894—1901 som inspektör för de h. allm. läroverkens inom III. arméförd.-området militäröfningar.

Deltagit i *fälttjänstöfningar* 1874 i Småland och Västergötland, 1886 i Västergötland, 1894 i Älfsborgs län, 1895 (såsom bat.-chef vid Elfsborgs reg:te) i Nerike, 1897 (såsom befälh. öfver Skarab. regie) i Västergötland, 1900 i samma landskap samt i *fältöfningar* 1880 i Västergötland. 1889 i Nerike och Södermanland samt 1900 i Halland.

Var 1905 ordförande för inskrifningsnämnden inom Falu västra rullför.-omr. N:r 57.

Åren 1912—1913 var han af regeringen tillkallad såsom sakkunnig föredragande för den 1911—1914 tillsatta försvarsberedningen med uppdrag att utarbeta och framlägga dels svar å en hel del af regeringen till beredningen ställda frågor, dels en fullständig plan för vårt försvarsväsendes omläggning enligt de principer, B. i föredragsform framlagt, hvilket allt fullgjordes och till beredningen inlämnades i början af år 1913.

Förutom den militära verksamheten har B. äfven medhunnit att ägna sig åt civila intressen. Så var han gymnastiklärare 1871—72 vid Åmåls lägre allm. läroverk, 1873—86 vid Karlstads högre allm. lärov. och 1873—83 vid Karlstads folkskollär.-seminarium. År 1875 tog han initiativ till införande af handslöjd i statens folkskolor och seminarier dels genom därom till dåvarande chefen för ecklesiastikdep:t, statsrådet F. F. Carlsson ingifna förslag dels genom att 1876 vid Karlstads folkskollär.-seminarium införa och undervisa i handslöjd, hvilket var första uppslaget härtill i vårt land.

1906—1910 var han ledamot i By sockens pastoralstämma och taxeringsnämnd samt i Näs härads vägstämma. 1907—1910 nämndeman inom Näs härad och 1909—12 landstingsman i Värmlands län.

En mängd från tycket utgifna skrifter och uppsatser vittna värtaligt om hans intresse och nitälskan för det militära. Här må anföras följande:

I. Uppsatser i K. Krigs Yetensk. Akad:s handlingar och tidskrift:

1876: Infanteritaktiken efter 1870 (hedersomnämmande), »§ 46 i inf:ts exercisreglemente», 1878: »Om användande af skidlöpare i fält» (ett första uppslag i vårt land i fråga om arméns vinteröfningar), »§§ 20, 21 i Inf:s exercisregi.», »Om krigshistoriska studier», 1879: »Ringa öfvade härars krigsduglighet, krigshistorisk undersökning» ^belönad med K. Kr. Vet. Ak:s medalj i silfver och intagen i Ak:s handlingar samt sedermera äfven ulgifven på Fören. YärnpLns Vänners förlag, äfvensom öfversatt till norska och ryska, 1883: »Infanteriets utbildning i fälttjänst», 1884: »Dybergs distansinstrument», 1888: »Indelta arméns vapenöfningar» (3:ne uppsatser signerade »kompanichef»; första uppslag i vårt land till rationell indelning af öfningstiden, 1889: »Arméns skolor och städernas brandväsen», m. 11. uppsatser 1880—1890 rörande befäls- och skjututbildningen inom armén samt krigshistoriska studier, signerade »C. B.—t» och »Kompanichef».

II. Från tryckerier i Karlstad och andra orter utgifna uppsatser och arbeten:

1874: en artikelserie om »Fälttjänstöfningarna i Småland och Västergötland», 1878: »Den eviga freden» (på Fören. Värnpl:s Vänners förlag, sign. C.), 1879: »Hvar bör Sveriges hufvudetablissemnt för vapentillverkning vara beläget?», 1882: »Skolungdomens vapenöfningar» (prisbelönt och tryckt på Fören:s för Skolungdomens vapenöfn:r bekostnad", »Krigshistoriska berättelser», »Tio frågor ang. Wicanders och Brändströms taktiska exempel», 1886: AVaterloo, en krigshistorisk studie» ^prisbelönt af 3. mil.-distr:ts milit.-förening och på föreningens bekostnad till trycket befordrad; antagen till lärobok vid K. H. S.\ 1890: »Gustaf II. Adolf som Fältherre» ^prisbelönt och tryckt på Mil.-litt.-före:s förlag; antagen som lärobok vid K. H. S., >Om gymnastikutbildningen inom armén» (i Tidskr. f. gymnastik), 1901 — 1902 »Militära Spörsmål» (2:ne broschyrer ang. härorganisation och trnpp-

utbildn. å Bonniers och Göteb. Hand. tidn:s förlag, 1905: Sveriges och Norges maktmedel (4 uppsatser, Stockh. o. Karlstad).

III. En mängd smärre uppsatser i tidningar och tidskrifter. Härtill komma ett 50-tal föredrag (ang. taktiska, strategiska och krigshistoriska ämnen samt med afseende på utbildningen) inom de regementen, B. tillhört samt vederbör. arméfördeln:s (mil.-distrikts) militärföreningar.

Dessutom har öfverste B:s tid och intresse räckt till äfven för en del, skolan och allmänna lifvct berörande skrifter och uppsatser såsom:

1876: »Kan slöjdskolan med folkskolan förenas?» (prisbelönt och öfversatt till tyska, engelska och italienska), 1878—79: »I slöjdfrågan» (12 artiklar och flere smärre uppsatser i »Veckoblad för folkundervisning»), 1878—80: 4 berättelser (i »Läsebok för folkskolan»), 1883: »Överanstängningen i våra skolor och kroppsöfningar såsom medel däremot» (i »Skolan och hemmet» , 1884: »Inteckningar och Grundskatter» (sign. Jaroslaw, Stockh.), 1904: »Egna hem på statens mark» (i tidskr. »I vår tid lifsfrågor»); 1875 —1915: »I egna hems och handaslöjdsfrågorna» (*en* broschyr och flere uppsatser i skilda organ).

År 1906 erhöll han fideikommissrätten till Sjönebols fideikommiss i Värmland. År nu (1919) bosatt i Stockholm, där han 1917 tog initiativet till åtgärder för dessa anteckningars utgivande och till resandet af minnesstenen å Trossnäs fält i Värmland.

CEDERSTRÖM, GUSTAF OLOF, friherre. Född $12/4$ 1845 i S:ta Clara förs., Stockholm. Föräldrar: Godsegaren, kaptenlöjtnanten i K. M:ts flotta fri h. Carl Emanuel Cederström och frih:n Carolina Fredrika Theresia af Ugglas. Gift 1878 med Amalia Katharina (Amy) Jäder.

Student i Upsala $6/5$ 1863, furir vid Värml. fältjäg.-regte $3/6$ 1863, off.-ex. inf. IV. mil.-distr. ex.-kom. $27/10$ 1864, underlöjtnant $22/11$ 1864, underlöjtnant på stat $6/n$ 1868, afsked $26/4$ 1870.

K. W. O. 1. kl., K. N. S:t O. O. 1. kl., K. D. D. O. 2. gr., K. B. S:t M. O. 2. kl., m. kr., R. Fr. H. L.

Efter studier i Diisseldorf 1867—68 och i Paris 1869—70 var frih. C. 1872—1887 bosatt i Paris och Italien med periodisk vistelse i hemlandet.

Utnämnd till professor i figurteckning vid Kungl. Akademiens för de fria konsterna läroverk d. $5/5$ 1887, blef han ledamot af samma akademi och kungl. målare 1878.

Af Danska konstakademien blef han ledamot 1897.

Direktör för Ak:s för Fr. K. läroverk, sedermera Konsthögskolan Y_{10} 1899, afsked från båda befattningarna $10/5$ 1911 fr. o. m. utgången af maj s:a år.

Var Sveriges kommissarie vid konstutställningen i Köpenhamn 1888, vid internat. konstutst. i Berlin 1896 och 1901 samt i Munchen 19... Ledamot

af styrelsen för konstafdelningen vid Allm. Konst- och Industriutst. i Stockh. 1897."

Utsändes 1911 af svenska regeringen som en af dess representanter vid 1,000-årsfesten i Rouen; var 1912 Sveriges delegerade vid internat. kongressen i Paris om konstnärliga äganderätten; af svenska regeringen sänd till diplomatiska konferensen 1912 i Berlin rörande internationella utställningar samt en af Sveriges delegerade vid internat. kongressen i Gent om konstnärliga ägorätten.

Historie- och genremålare samt tecknare (särskildt af ämnen från Carl XII:s tid). Bland hans många arbeten må här blott erinras om de kända oljemålningarna »Epilog» (1874), »Carl XII:s likfärd» (1878), »Magnus Stenbock i Malmö d. 27/9 1709», (1892), »Regementets kalk» (1900), »Erik Dahlberg, visande Carl X väg öfver Balt» m. m. samt teckningarna till verket »Den indelte soldaten» af A. Quennerstedt (1887).

Har dessutom under boktitlarne »Minnen», »Ströftåg och funderingar» samt »Nya funderingar» lämnat synnerligen intressanta och väl framställda bilder ur samtiden.

BJÖRCK, RUDOLF LEONARD. Född 8/ia 1844 i Bro församl., Värml. län. Föräldrar: Kommissionslandtmätaren och godsegaren Carl

Emanuel Björck och Anna Charlotta Roman. Gift 2S/» 1875 med Edla Johansson Frösén.

Kadett vid Krigsakademien Yia 1859, aflade offlcersex. 80/12 1864, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-regie "i 1865, 2. adjut. 15/11, 1868, erh. lön på stat som underlöjtnant 5/7 1870, 2. löjtnant 12/6 1873, löjtnant af 1. kl. 2Ys 1878, kapten i Värml. fältj.-kår 4/11, 1884, kapten af 1. kl. och komp.-chef (5. komp.) 18/8 1886, major i armén 21/10 1897. Afsked s:a dag och inträdd i kårens reserv. Befälh. för Karlstads kompaniömråde N:r 106 Yi 1889 och efter afskedstagandet för Ängelholms rullföringsomr. N:r 7, och för Tomelilla r. o. N:r 4 till Yio 1910> samt då beviljad afsked ur armén. R. S. O. Yia 1888. S. S.

Af K. Landtmäteristyrelsen förordnad till landtmäterielev 2S/5 1865; förordnad som gymnastiklärare (en månad) vid Kristinehamns läroverk 1887 och (en månad) vid Karlstads h. allm. läroverk samt som ledare af seminaristernas vapenöfningar.

Af landstinget i Kristianstads län förordnad att vara dess ledamot i styrelsen för Ängelholms spritbolag 15/g 1905, samt af Kon:s Befalln.-h. i Kristianstads Jan förordnad såsom maltdryckskontrollör i Ängelholm likson: tillsyningsman vid Ängelholms sockerfabrik (1906—09).

Tillhör en från Värmland (sedan Carl XTI:s tid) härstammande familj och är nu bosatt i Stockholm.

KOLLBERG, ROBERT FHEDKIK. Född $8/7$ 1844. Föräldrar: Handlanden Carl Kollberg och h. h.

Kadett vid K. Krigs-Akad. $3/10$ 1859, afl. off.-exam. $35/2$ 1865, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te $14/g$ s:a år. Afsked $5/7$ 1870.

Godsägare i Halland.

Död 1881 på Vattsgård.

GEIJER, CARL AXEL. Född $11/10$ 1846 på Ölserud i Värmland. Föräldrar: Löjtnanten v. Värml. reg. Ax. Reinh. Geijer och Virginia Lovisa Emilia von Heland. Gift $5/8$ 1877 med Ida Malvina Petré.

Kadett vid Krigs-Akad. $1a/i$ 1862, afl. off.-ex. $22/12$ 1865. Underlöjtnant utan lön vid 9 Värml. "fältjäg.-reg:te" $M/i2$ 1865² adjutant $5/7$ 1870, löjtnant i kåren Y₅ 1874, löjtnant af 2. kl. $4/Y$ 1878, löjtnant af 1. kl. $2/0$ 1880, kapten i kåren $18/8$ 1886, kapten af 1. kl. och komp.-chef (6. komp.) YG 1889. Major v. Västg.-Dals reg. $4/5$ 1894. Öfverstelöjtnant och 1. maj. vid Värml. reg. $3/5$ 1897.

R. S. O., G. C. L., R. S.

Gymn.-lär. i Åmål 1869—70, i Kristinehamn 1870—72. Anst. v. järnv.-byggn. 1872. Ledarn, af Landtbr.-akad. $14/2$ 1898. Chef för volont.-skolan å Carlsborg 1898—99.

Död $13/7$ 1901 ä Brunsberg i Brunskog, Värml.

VON DÖBELN, ERNST JAKOB JOHAN. Född $9/10$ 1843. Föräldrar: Godsegaren Johan Henrik von Döbeln och Marie Sofle Holmen. Gift $1a/10$ 1879 med Antonia Carolina Elisabet Peterson.

Furir vid Värml. fältjäg.-reg:te $11/ii$ 1862, sergeant $30/9$ 1864, underlöjtnant utan lön $2/Yi$ 1868, underlöjtnant på stat $15/8$ 1871, 2. löjtnant Ys 1874, löjtnant af 1. kl. $8/ia$ 1880, kapten i kåren $1*/8$ 1886, kapten af 1. kl. och komp.-chef $5/8$ 1889, samt befälh. för komp.-omr. Nr: 107 (till Y1 1^{892}); af sked med pension $2/Yi_0$ 1893.

R. S. O. Y₁₂ 1889. S. S.

Var en hedersman af gamla stammen, som lefde sitt lif oberörd af all äflan efter utmärkelser; originell och godmodig, ägde han allmän sympati inom kamratkretsen. Mycket beläst inom litteratur och krigshistoria, ansåg han dock nyttkommande reglementen och instruktioner mer eller mindre onödiga. Belysande härför är, huru-

som han under ett befälsmöte, då den nya bevakningsinstruktionen skulle tillämpas, efter erhållen order att utsätta en »formell fältvakt», på sitt lugna, trygga sätt svarade: »En formell fältvakt! Hva' f—n är det? Jag tror, jag sätter ut en vanligen en!» Efter afskedet bodde han en följd af år i Linköping.

Död $2\frac{2}{10}$ 1907 i V. Tollstad, Österg.

LARSSON, MAURITZ EMANUEL LEOPOLD GREGORIUS. Född $13\frac{3}{3}$ 1845 i Ad. Fredr. förs., Stockholm. Föräldrar: Vaktmästaren och gårdsegaren Larsson och h. h. Gift $13\frac{11}{7}$ 1891 med Marie Daniéle Gröning.

Kadett vid Krigs-Akad., utex. $31\frac{3}{3}$ 1868, underlöjtnant vid Värml. fältj.-regite $17\frac{4}{4}$ 1868, underlöjtnant på stat $10\frac{1}{5}$ 1871, löjtnant i kåren $23\frac{4}{4}$ 1875, löjtnant af 2. kl. -/, 18⁶, löjtnant af 1. kl. $7\frac{7}{7}$ 1881, kapten i armén $15\frac{8}{8}$ 1886, kapten i kåren YJ 1889; afsked med tillst. att kvarstå i kårens reserv $2\frac{4}{4}$ 1891; afsked ur kårens reserv $7\frac{10}{10}$ 1892; major i armén $1\frac{1}{5}$ 1893, intendent af 1. kl. vid Intendentur-kåren och fällintendent af 2. gr. i s:a kår $22\frac{1}{1}$ 1893, fältintendent af 2. gr. vid s:a kår $13\frac{12}{12}$ 1895, ialtintendent af 1. gr. $31\frac{1}{1}$ - 1904-R. S. O, R. V. O.

Extra i adjut. Militärkontoret i Arméförvaltningens intendentsdep:t 1870, adjutant därst. 1874, intendent vid Stockholms utredn.-förråd $4\frac{2}{2}$ 1885.

Förordn. t.

öfverbefälh. f. Stockh. f riv.

skarpskytteförening $3\frac{10}{10}$ 1890.

Död "Vi., 1905 i Hedv. Eleon. förs., Stockholm.

LUNDQVIST, CARL JOHAN. Född $^{\wedge}/^{\wedge}$ 1819.

Kom i tjänst som underoff. vid Värml. fältj.-regte $9\frac{-}{-}$ 1836, fanjunkare 3% 1858, afsked med pens. $12\frac{3}{3}$ 1869, underlöjtnants n. h. o. v. $23\frac{3}{3}$ 1869. Sv. man. $5\frac{5}{5}$ 1⁸⁶⁰-Efter afskedet bosatt i Sköfde.

Död $12\frac{10}{10}$ 1898 i Loppis förs. af Åbo län, Finland.

RIDDERBJELKE, FREDRIK GUSTAF MAGNUS. Född $25\frac{3}{3}$ 1848. Föräldrar: Jägmästaren Carl Fredrik Åke Ridderbjelke och Hedvig Forssenius. Gift $13\frac{1}{1}$ 1878 med Eva Charlotta Nordensson.

Kadett vid Krigs-Akad., utex. $15\frac{1}{1}$ 1869, underlöjtnant utan lön vid Värml. laltjäg.-reg:te $25\frac{5}{5}$ 1869, underlöjtnant på stat $1\frac{10}{10}$ 1872, löjtnant af 2. kl. " '-.

1878, löjtnant af 1. kl. $\frac{4}{c}$ 1884, afskcd $\frac{1B}{4}$ 1888 och inträdd i reserven; kapten i reserven $\frac{17}{r}$, 1889.

R. N. O., K. W. O. 2. kl. G. M. Led. Landtbr. Akad.

Af naturen begåfvad med ett gladt och hurtigt sätt, förstod han alt vinna stora sympatier inom såväl officers-kåren som bland underbefäl och manskap. Var ordf. i skogsvårdsstyrelsen inom Upsala län samt ledamot af styrelsen för landt-bruksinstittct vid Ultuna och af Riksdagens 1. kammare.

Ägde och bebodde de senare åren Vidablick vid Stadsvall å Yärmdö

Död $\frac{1}{1}$, 1913 i Stockholm.

MOR N ER, ADOLF STELLAN THEODOR, grefve. Född VB 1849 på Stjernfors i Kopparberg, Västman!, län. Föräldrar: Godsegaren, grefve Hampus Mörner och Maria Matilda Strokirk. Gift $\frac{15}{7}$ 1882 med Anna Charlotta Rundgren.

Kadett vid K. Krigs-Akad., furir vid Yärml. lältjäg.-regite $\frac{x}{+}$ 1869, utex. fr. Kr.-Akad. och underlöjtnant i reg:tet $\frac{27}{8}$ 1869, på stat $\frac{*}{10}$ 1872, löjtnant af 2. kl.

$\frac{3}{5}$ 1878, 2. reg:ts adjut. $\frac{4}{7}$ 1878, 1. regisadj. $\frac{17}{8}$ 1882, regementskvartermästare $\frac{18}{s}$ 1886, kapten i kåren $\frac{5}{6}$ 1889, kapten af 1. kl. och kompani-chef (2. komp.) $\frac{5}{u}$ 1890. R. S. O. Vt, 1891.

Vid sitt arbete inom kåren synnerligen duglig och plikttrogen, fördes han af förhållandena in på aftärlifvets område, där han nedlade sitt förnämsta lifsarbete. Han blef förvaltare på sin aflidne farbrors egendom Rjurfors 1875—76 och biträdde därefter sin fader vid Stjernfors med byggande och ordnande af »NyaWerket» intill hösten 1879, då han blef disponent för aktiebolaget Mölnbacka - Trysil. Som sådan utvecklade han en storartad verksamhet, hvarom de under lians tid gjorda nya anläggningarna vid Mölnbacka bära vittnesbörd. För arbetarne var han en ovanligt god husbonde, och vid hans

frånfälle framkallades hos alla Mölnbacka-bolagets underlydande djup förstämning och sorg. »En riddersman i hvarje tum väckte för öfrigt grefve Mörner aktning och förtroende hos en hvar, med hvilken han trädde i närmare beröring» och vid hans, mänskligt att döma, förtidiga bortgång ur tiden förlorade provinsen i honom en af sina mest arbetsdugliga och framstående män.

Död $\frac{18}{s}$ 1894 i Mölnbacka.

OTERDAHL, AXKL CHRISTOFFER. Född $7/5$ 1848 i Glafva s:n, Värml. 1. Föräldrar: Bruksegaren Carl Alexander Oterdahl och Anna Charlotta Rhodin.

Kadett, utex. från Krigs-Akad. $16/3$ 1870, underlöjtnant vid Värml. fältj.-reg:te $16/3$ 1870, afsked $36/7$ 1878.

Död $5/a$ 1913.

GYLLING, BIJKGER GUSTAF. Född $5/6$ 1848 i Stockholm Föräldrar: Landtbrukaren P. R. Gylling och h. h.

Kadett vid Krigs-Akad. $22/5$ 1865, utex. $1/2$ 1872, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te $8/3$ 1872, underlöjtnant på stat $12/6$ 1873, trptd till Svea art.-reg:te (genom löne- och tjänstebyte m. grefve G. O. Cronhielm $10/u$ 1877 och därefter till Hallands bataljon. Afsked $7/12$ s. å.

Var efter afskedet anställd vid posten.

VOX SCHEWEN, LUDVIG. Född Ve 1848. Föräldrar: Brukspatronen Johan von Schewen och Maria Theresia Berg. Gift $10/3$

1877 med Julia Theodora Christina Juringius.

Kadett vid Krigs-Akad. $6/5$ 1869, ulex. $17/4$ 1872, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te $17/4$ 1872, på stat $12/6$ 1873 , löjtnant af 2. kl. $24/8$ 1878, kapten i kåren $1/8$ 1891, trpt som kapten af 2. kl. t. Väs-ternorr. reg:te $17/8$ 1893, kapten af 1. kl. $10/4$ 1895, afsked med pension 8% 1902 och inträdd i reserven.

R. S. O. Via 1894 -

Blef e. o. postexpeditör $19/u$ 1874, extra bitr. å Stockh. postkontor $9/s$ 1875, assistent v. Gymn. Centr.-inst. s. å. Ägde en tid Lauters på Fårön vid Gotl. till 1890 och Anneberg i Eda s:n, Värml. till 1894.

Död $12/4$ 1913 -

BAGGE, AUGUST GEORG. Född $17/9$ 1847 i Linköpings Domkyrko-förs., Österg. 1. Föräldrar: Kaptenen Jacob Pontus Bagge och Sophie Margareta Constanlia Westfelt. Gift $19/10$ 1882 med Anna Elin Fanny Heyman.

Kadett vid K. Krigs-Akademien, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te $29/10$ 1872, underljts lön $1/5$ 1874, löjtnant af 2. kl. $6/3$ 1880, 2. regem:tsadjutant $17/8$ 1882, 1. reg:tsadj. $18/8$ 1886, regementskvartermästare $6/9$ 1890, kapten i kåren $6/8$ 1891, kapten af 1. kl. och komp.-chef (4. komp.) 1894 , befälh. för Karlstads komp.-omr. N:r 106 1900—1902, kapten vid

Vaxh. gren.-reg:te (enl. nåd. bref $\frac{9}{12}$ 1901) $\frac{1}{i}$ 1902, afsked $\frac{12}{12}$ 1902 och inträdd i reserven.

Befälh. f. Kungelfs landst.-omr. 1906, major i armén $\frac{31}{s}$ 1910, befälh. för Göteborgs landst.-omr. N:r 28 a 1910—1915.

R. B, Z. L. O. 2. kl., R. S. O. Vi2 1893, R. W. O., R. N. O. $\frac{6}{6}$ 1918. G. C. L, S. S.

Var instruktionsofficer vid K. Krigsskolans topografiska öfningar 1879—1880.

En af initiativtagarne till bildande af Göteborgs landstormsförening i juni 1908, valdes han d. $\frac{15}{e}$ 1910 till föreningens vice ordförande. Sedan föreningens öfningar under hans ledning bedrifvits planmässigt och energiskt, kunde han i mars 1914 anordna en större utrustningsöfning, i hvilken 216 landstormsmän under två dagar frivilligt deltog. Då landstormen 1914 mobiliserades, visade det sig, att det af B. nedlagda arbetet hade varit af stor nytta och att mobiliseringen af Göteborgs landstorm jämförelsevis väl genomfördes. Under 1914 steg föreningens medlemsantal också betydligt och var vid årets utgång 434. Under jan.—mars 1915 var B. ledare af den kurs, som då med biträde af kommenderade instruktionsofficerare pågick i Göteborg för utbildning af befäl, adjutanter och intenden-turpersonal för landstormen. Sedan 1912 ledamot i verkställande utskottet af den samma år stiftade Föreningen för Göteborgs försvar samt vice ordförande i den i maj 1916 konstituerade styrelsen för Göteborgs lokalafdelning af H. K. H. Kronprinsessans förening för det frivilliga arbetet för landstormens beklädnad m. m., i hvilken lokalafdelning de båda 1914 bildade föreningarna för Göteborgs frivilliga landstormsförråd och Syföreningen för Göteborgs landstorm då uppgingo. Nämnda frivilliga landstormsförråd, till hvilket B. lade grunden, har enligt militära myndigheters utlåtande utvecklats i den grad, som icke äger någon motsvarighet i vårt land. Han har äfven varit en af initiativtagarne till och styrelsemedlem i den i maj 1913 konstituerade Göteborgs Frivillige Motorbåtsflottilj.

Från H. K. H. Kronprinsessan har B. i början af mars 1918 fått motaga en personligt affattad adress, i hvilken H. K. H. betygar sin varma tacksamhet för det stora intresse och resultatrika arbete, major B. nedlagt på beklädnadsföreningen för landstormens utrustning.

B. har äfven sysselsatt sig med nationalekonomiskt författarskap och 1885 utgifvit »Populär statistisk Handbok öfver Europas stater», samt författat den 1880 i Paris utgifna »L'armée Suédoise». Han har dels som gymnastiklärare, dels i tal och skrift ifrigt verkat för skytterörelsens och idrottens utbredning bland ungdomen. Är för närvarande kassakontrollant i Göteborgs bank i Göteborg samt Riksförsäkringens ombud i Göteborg och revisor i flere aktiebolag.

LAFTMAN, GUSTAF EDVARD HENRIK AXEL. Född $^{17}/_t$ 1849 i Gåsborns församl., Värml. län. Föräldrar: Bruksförvaltaren John Laftman och Augusta Matilda Landby. Gift den $^{21}/_{10}$ 1880 med Ellen Kihlstedt.

Aflade studentexamen $^{20}/_5$ 1868. Underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-kår $^{25}/_{12}$ 1872, på stat $^{22}/_9$ 1876, löjtnant af 2. kl. $^3/_{12}$ 1880, löjtnant af 1. kl. $^{29}/_8$ 1888, regements-intendent vid kåren $^{20}/_{12}$ 1889 och (enl. nåd. bref $^5/_i2$ 1901) vid Vaxholms grenadjärrege-mente $^x/_i$ 1902. Afsked 1907.

R. S. O. 1894, R. V. O. 1900. Inneh. Värml. Hush. Sällsk:s förtj.-med. i guld. Sekreterare i Värml. läns hushålln.-sällskap 1892—1916. Ombudsman i Venerns seglationsstivelse 1901—fortf. Bosatt i Nora.

FALK, CARL HELMER, Född $^{17}/_a$ 1829 på Risäter i N:a Råda s:n, Värml. Föräldrar: Hofjägmästaren Herman Adolf Falk och Brita Christina Geijer. Gift 1) $^{17}/_T$ 1860 med Regina Amalia Laurell (f 1907), 2) $^3/_0$ 1908 med Anna Elisabeth Julin.

Furir vid Nerikes reg:te $^9/_7$ 1845, underlöjtnant vid s:a reg:te $^{14}/_s$ 1848, löjtnant $^n/_7$ 1854, kapten Y_{12} 1863, kompanichef $^{25}/_{10}$ 1868, major och chef för Hallands inf.-bataljon $^a/_5$ 1871, öfverstelöjtnant och 1. major samt befälhafvare med chefs makt och myndighet för Värml. fältj.-reg:te $^{12}/_4$ 1873, chef för Värml. fältjäg.-kår (fr. o. m. Vi ^{1876}) $^3/_i2$ ^{1875} . öfverste och chef för Värml. reg:te $^{13}/_4$ 1881.

Afsked $^8/_4$ 1892.

R. N. S:t O. O. 1870, R. S. O. 1871, R. I. M. o. L. O. 1881. K. S. O. 1. kl. 1886. Led. Krigsvet.-Akad. 1874.

Genomgick G. C. I. 1850 — 51, tjänstgjorde vid topogr. kårens sommararbeten 1851, 1852 och 1855 och biträdde vid rekognosceringsarbeten för Stockholms befästande 1865. Kallades af dåvarande statsrådet Abelin till biträde vid utarbetande af förslag till omdanande af armén på indelningsverkets grund och blef, då detta förslag 1869 skulle behandlas af ett särskildt utskott inom riksdagen, detta utskotts sekreterare.

Ledamot af vapen- och befästningskommittén 1868 — 71, sekreterare i kommittén för utarbetande af nytt inf.-exercisreglemente 1869 — 71 och i kommittén för uppgörande af förslag till gymnastik- och bajonettfäktningsreglemente till 1872.

Jämte sin tjänstgöring under flere kommenderingar var han ordförande i svensk-norska eldhandvapenkommittén 1880 och bevisade italienska arméns stora manövrer 1881.

Vice ordförande i Värml. läns hushålln.-sällskap 1880 — 91, därefter hedersledamot af samma sällskap. Ledamot af Riksdagens 1. kammare 1884 — 1901, af Värmlands läns landsting 1887 — 92, stadsfullmäktig i Karlstad

och stadsfullmäktiges ordförande 1891 samt ordförande i styrelsen för Riksbankens afdelningskontor i Karlstad 1889—91.

Efter erhållet afsked var han under flere år bosatt i Stockholm och var ledamot af Krigshofrätten 1892 —1903. Han har dessutom varit statsrevisor och ordförande i flere bolag och försäkringsanstalter.

»Genom sitt blida, vänliga väsen, sina historiska kunskaper, särskildt från den Napoleonska tiden, sin förtänksam het och sin sträfvan att lämpa

öfningarna efter tidens fordringar tillvann Falk sig snart allas förtroende.» Sina senaste dagar tillbragte han vid Huskvarna, dit han flyttade från Stockholm, och där han slutade sin verksamma lefnad. i aktadt och vördadt minne bevarad af forna kamrater och underlydande.

Död ¹⁹/₁₀ 1917.

AF WINKLERFELT, KNUT ARVID HENNING. Född ²⁵/₉ 1852. Föräldrar: Överstelöjtnanten Carl Johan Svante af Winklerfelt och Ewa Charlotta Hafström. Gift ³/₀ 1889 med Fredrika Emilie Adéle Julia (Bibbi) Rosenquist af Åkershult.

Kadett vid Krigs-Akad., underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te ⁴/_n 1874, trptd ss. underlöjtnant (utan lön) t. Jämtl. fältj.-kår ²⁸/₄ 1875; underlöjtnants lön ²¹/₅ 1875, löjtnant ⁸¹/₁₀ 1881 (löjtnant af 2. kl. fr. o. m. 1884) löjtnant af 1. kl. ^{*}/₇ 1887, kapten af 2. kl. % 1894, kapten af 1. kl. V₄ 1896, afsked med pension och inträdd i reserven ³¹/₄ 1905.

R. S. O.

18, *Värmlands fältjägare*, II.

Var efter afskedet bosatt å Birka vid Sundbyberg.

Död ⁿ/u 1913 i Stockholm (Jakobs förs.).

LEFRÉN, JOHAN EDVARD. Född ⁸/₅ 1852 i Kola förs., Värml. 1. Föräldrar: Klockaren Johan August Lefrén och Louise Segerblom. Gift ²⁵/₃ 1882 med Hulda Widén.

Volontär vid Värml. fältj.-regte, utex. fr. K. Kr.-skolan ⁵/io 1874, underlöjtnant ¹⁶/io ^s- å., trptd ss. underlöjtnant (utan lön) till Göta art.-reg:te ⁴/₁₂ 1874; underlöjtnants lön ²¹/₅ 1875, afsked ¹²/₄ 1878.

Afflyttade efter afskedet till Nordamerika, där han var anställd vid Kansas Topeka järnväg för uppmätning och kartläggning av järnvägens mark.

Död ¹⁶/₂ 1894 i Nordamerika.

DE VERDIER, BROR ANDREAS. Född ⁴/₇ 1853 i Annerstads förs., Kronobergs län. Föräldrar: Bruksegaren och häradsskrifvaren Olof de Verdier och Anna Maria Sandberg. Gift ²¹/_{i2} 1881 med Maria Charlotta Hedvig Ulrika Ekelund.

Aflagt studentexamen i Vexjö ³⁴/₅ 1874. Volontär vid Smålands grenadjärbat. ⁸/₃ 1873, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-reg:te ^o/_{1:1} 1875, underlöjtnant på stat ⁸/₅ 1878, löjtnant af 2. kl. ⁷/₇ 1881, kapten i kåren ^o/_s 1891, komp.-chef (2. komp. ¹⁸/₉ 1894, afsked från beställn. på stat med tillst. att såsom lönlös kvarstå i kåren ²⁸/₄ 1888—²⁸/₄ 91, ¹⁸/_o 1891—²³/₄ 1894, ⁿ/₅ 1894 —²³/₄ 1897. Afsked ²⁸/₄ 1899.

R. S. O. Via ¹⁸⁹⁵> R- v. O. ²⁹/ii 1907. Passerade graderna i Karlskrona vid garnisonskommenderingen ur indelta armén ¹⁷/_i—^u/₃ 1876, deltagit i Fortifikationens fältöfningar å Carlsborg 1881, i fälttjänst-öfningarna i Västergötland 1886 och i Nerike 1895 samt i III. arméfördelningens fältöfningar i Värmland och Dalsland 1894.

Landtmäterexamen ¹²/₅ 1879 och konstituerad till landtmäteriauskultant. Tjänstgjort som landtm.-auskult. 1879—1888 och som brännvinskontrollör i Blekinge 1877, 1878, 1880 och 1881. Skogschef för A.-Bol. Mölnbacka—Trysils till 5 kv.-mil uppgående skogar i Norge under åren 1888—1898. Disponent för A.-Bol. Mölnbacka—Trysil 1898—1908. Hufvuddelägare i Gustafsfors Fabriksaktiebol. från 1906 och sedan 1914 disponent för detta bolag.

Ordförande i kommittén för utredning af frågan, hvilka åtgärder borde med hänsyn till transport af timmer sjöledes vidtagas för sjöfartens betryggande mot de i följd af dylik transport uppkommande faror och olägenheter, ²⁰/ii 1907. Tillkallad att som sakkunnig biträda inom jordbruksdepartementet med utredning för åstadkommande af en rätt förvaltning och skötsel af kronans och andra allmänna skogar i mellersta och södra delarna af riket ²⁹/_{ft} 1911. Tillkallad af styrelsen för Skogshögskolan :

statens skogsförsöksanstalt såsom sakkunnig på skogsförsöksväsendels område enl. § 15 i instr. för statens skogsförsöksanstalt ²⁷/₃ 1915. Sedan 1903 ordförande i taxeringsnämnd och sedan 1914 vice ordf. i Värmlands läns hush.-sällskap samt sedan 1916 vice ordf. i Yärml. läns krigskonjunktur-skatlenämnd. Är sedan 1898 led. af styr. för A.-Bol. Mölnbacka—Trysil, var 1899—1908 led. af styr. för Klarälvens flottningsförening, 1900—1908 i styrelsen för Svenska Trämasseföreningen, 1900—1913 i styrelsen för Deje-fors—Forshaga järnvägs- och slussverks A.-Bol. Är sedan 1906 led. af styrelsen för Gustafsfors Fabr. A.-Bol., sedan 1908 utsedd till ledamot i den af Skogsvårdsstyrelsernas kongress tillsatta kommittén för uppgörande af förslag till taxering af rikets skogar och sedan 1909 led. af nämftden för Värml. ensk. banks 75-årsfond, i styrelsen för Forshaga A.-Bol. och styr. för Frykfors A.-Bol. samt är sedan 1917 äfven led. af styrelsen för Dalslands kanal A.-Bol.

MELANDER, EMIL. Född ¹⁸/₅ 1856 i Karlskrona amiralitetsförsaml., Blekinge län. Föräldrar: Majoren vid K. Marin-regem:t J. A. Helander och Sophie Ågren. Gift ⁸/₁₀ 1880 med Anna Lovisa Wilhelmina Söderhielm.

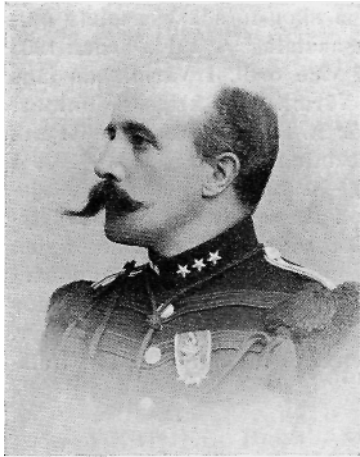
Aflade studentexamen ²/₆ 1875. Volontär vid Kalmar regemente ²/₂ 1873, underlöjtnant (öfver stat) vid Värml. fältj.-kår ⁸⁰/_u 1876, underlöjtnant på stat ⁸/₅ 1878, löjtnant af 2. kl. ¹⁷/₃ 1882, löjtnant vid Generalstaben ²⁷/₈ 1885, kapten vid Generalstaben ⁵/₉ 1888, kapten i Värml. fältj.-kår % 1891, kapten vid Norrbottens reg:te ²⁰/₄ 1894, major vid Generalstaben ¹⁶/₁₀ 1896, major vid Norrbottens reg:te ³³/₄ 1897, öfverste-löjtnant vid Generalstaben ¹²/₉ 1900, chef för Rikets allm. kartverk ⁸/₆ 1903, öfverste vid Generalstaben ¹⁰/₇ 1903.

Afsked (med pension) den ¹⁹/₃ 1916 och inträdd i Generalstabens reserv.

K. S. O. 1. kl. ⁶/₆ ¹⁹¹⁰ > Storoff. Rum. Kr. O. ¹⁴/_i 1908, R. R. S:t A. O. 2. kl. m. brilj. ⁶/_s ¹⁹¹⁴ > K. D. D. o. 2. gr. ¹⁶/_u ¹⁹⁰⁶ > K. P. S:t Bento d'Aviz O. ¹⁵/₆ 1905, R. Pr. Kr. O. 2. kl. ¹/₅ 1902, R. R. S:t St. O. 2. kl. ¹⁵/_i 1904, R. N. S:t O. O. ²¹/_i 1897. Ordförande i Stockholms K. F. U. M., v. Ordf. i Förbundet af Sveriges K. F. U. M., ledamot af Styrelsen för Svenska sällskapet för nykterhet och folkuppföstran. Författare. Ledamot af Nacka sockens kommunalfullmäktige. L. K. Kr. Vet. Akad.

CRONHIELM, GUSTAF OTTO, grefve. Född ¹⁸/₂ 1847. Föräldrar: Landshöfdingen grefve Polykarpus Erik Cronhielm af Hakunge och Emilie von Nieroth. Gift ²⁹/_n 1884 med Christina Fredrika Charlotta (Lotten) Gahn af Colquhoun.

Kadett vid Krigs-Akad. $\frac{1}{6}$ 1864, utex. $\frac{30}{4}$ 1869, underlöjtnant vid Svea artilleri-reg:le $\frac{7}{5}$ 1869, trptd till underlöjtnant vid Värml. fältj.-kår $\frac{9}{u}$ 1877, genom tjänste- o. lönebyte med underlöjtnant Gylling, löjtnant af 2. kl. $\frac{4}{7}$ 1878, löjtnant af 1. kl. $\frac{18}{8}$ 1886, kapten i kåren $\frac{5}{g}$ 1889, kapten af 1. kl. $\frac{5}{8}$ 1892 (chef f. Lifkomp:t), afsked $\frac{29}{9}$ 1899 och inträdd i reserven. Kapten i Vaxholms gre-nadjärreg:tes reserv $\frac{x}{i}$ 1902 (enl. K. Br. $\frac{5}{12}$ 1901). Afsked ur reserven 1912.

R. S. O. $\frac{1}{12}$ 1892. G. C. I.

E. o. postexpeditör $\frac{3}{12}$ 1877, extra bitr. v. postverket i Stockholm $\frac{28}{6}$ 1883, gymnastiklärare vid Östermalms förbered, elementarskola i Stockh. 1888.

LILLEHÖÖK, BENGT CARL JULIUS.

Född $\frac{6}{10}$ 1855 på Hammar i Bro s:n, Värml. Föräldrar: Majoren Johan Julius Lilliehöök och Hedv. Gustava Chevalier. Gift $\frac{22}{2}$ 1887 med Jacquette Sofia Charlotta Blum.

Volontär vid Yärml. fältjäg.-reg:te $\frac{2}{-}$ 1873, afsked $\frac{16}{e}$ 1875. Volontär vid Värml. reg. $\frac{24}{4}$ 1875, afl. mogenhetsex. $\frac{10}{6}$ 1876, elev v. Krigssk. $\frac{14}{7}$ s. å., utex. $\frac{27}{10}$ 1877, underlöjtnant vid samma reg. $\frac{9}{n}$ 1877, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj. kår $\frac{21}{13}$ 1877, underlöjtnants lön $\frac{4}{7}$ 1878, löjtnant af 2. kl. $\frac{4}{e}$ ¹⁸⁸⁴, löjtnant af 1. kl. $\frac{1}{12}$ 1889, kapten i kåren $\frac{5}{8}$ 1892, kapten af 1. kl. och komp.-chef (3. komp.) $\frac{4}{2}$ 1898. Enl. nåd. br. $\frac{2}{12}$ 1901 fr. o. m. den $\frac{1}{1}$ 1902 kapten vid Vaxholms grenadjärreg:te (och chef för 5. komp. $\frac{16}{i}$ s. å.).

Afsked $\frac{23}{7}$ 1908 och inträdd i reserven, trpt till Värml. reg:tes reserv $\frac{13}{n}$ 1908.

Befälhafvare för Filipstads rull-föringsområde N:r 51 $\frac{x1}{9}$ 1912.

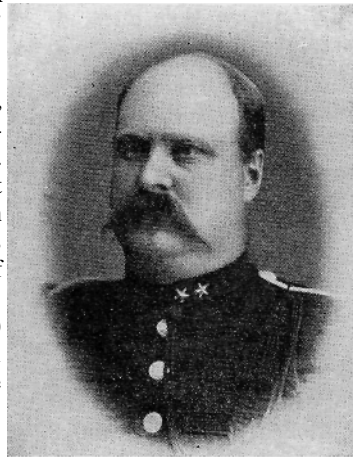
R. S. O. V-., 1898. S.' S.

Tjänstgjorde vid volonlärskolan å Carlsborg 1880—81, vid fortifikationsöfningar å Carlsborg 1883 samt vid mobilis.-öfn. 1900 äfvensom vid IV. armé-fördeln:s icke garnisonerade inf:reg:tens volontärskola i Stockholm 1903—04.

Innehade fideikommissegendomen Hammar i Bro s:n, där han var ordförande i kommunalnämnden m. m.

Död "!" 1915 i Filipstad.

SERGEL, GUSTAF JONATHAN. Född $\frac{2}{10}$ 1855 i Bollnäs, Gefleborgs län. Föräldrar: Brukspatron Henrik Gustaf Sergel och Edla Ulrika Östling. Gift $\frac{12}{s}$ ¹⁸⁹⁹ med Alva Wilhelmina Bohlin.

Afl. studentexamen i Visby 1875. Volontär vid Hälsinge reg:le $\frac{x}{5}$ 1872, underlöjtnant $\frac{16}{ii}$ 1877, trptd till underlöjtnant vid Värml. fältj.-kår % 1878, löjtnant af 2. kl. $\frac{19}{5}$ 1885, trpt som löjtnant af 1. kl. till Västernorrlands reg:te $\frac{17}{8}$ 1893, kapten af 2. kl. $\frac{10}{4}$ 1895, kapten af 1. kl. $\frac{x}{4}$ 1896. Afsked $\frac{20}{9}$ 1907 och inträdd i reserven.

Befälh. för Sundsvalls östra rullför.-omr. n:r 66 $\frac{1}{w}$ 1907. Major i armén $\frac{22}{ii}$ 1912. Afsked från rullför.-befälh.-befattningen 1917.

R. S. O. $\frac{15}{3}$ 1899.

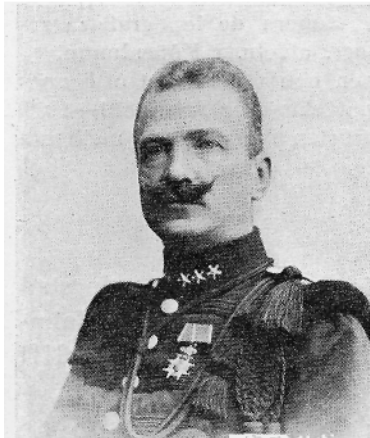
Konstituerad att vara »justerare af mått och vigt» för Västernorrlands län samt IV. distriktet af Statens järnvägar 1903, ombud i Sundsvall för städernas Allmänna brandstodsbolag.

Nu bosatt i Sundsvall.

LING-VANNERUS, CARL GUSTAF. Född $\frac{2}{0}$ 1858 å Fröslunda säteri i Sunnersborgs förs., Skarab. län. Föräldrar: Godsegaren, f. löjtnanten vid Nerikes reg:te Esaias Vannerus och Amelie Kristina Fredrika Ahlin. Gift Vi 1899 med Ellen Kärrbergh.

Aflagt studentex. i Stockholm $\frac{16}{12}$ 1875. Volontär vid Värml. fältjäg.-reg:te $\frac{a}{r}$, 1^{8n5} , underlöjtnant öfver stat i kåren $\frac{15}{u}$ 1878, underlöjtnants lön $\frac{20}{2}$ 1880, löjtnant af 2. kl. $\frac{18}{s}$ 1886, löjtnant af 1. kl. $\frac{21}{i}$ 1^{890} , kapten i kåren $\frac{2}{9}$ 1898, kapten af 1. kl. och komp.-chef $\frac{4}{s}$ 1899, kapten och komp -chef vid Vaxh. gren.-reg:te (enl. nåd. bref $\frac{3}{12}$ 1901) $\frac{1}{i}$ 1902, afsked $\frac{10}{i2}$ 1910 och intiädd i Södermanlands reg:tes reserv. Befälhafvare för Eskilstuna rullföringsområde N:r 44 Yio 1910, major i armén $\frac{2d}{7}$ 1916.

R. S. O. Via 1^{8n} . R-Pr-Kr-o-3-kl- $\frac{3}{s}$ 1908.

Anställd vid »Association Internationale du Congo» $\frac{7}{u}$ 1883— $\frac{26}{i2}$ 1885, kommenderad vid Generalstabens topogr. afd:s sommararbeten $\frac{4}{5}$ 1889— $\frac{5}{9}$ s. å., deltagit bl. a. i fälttjänstlöfningarna i Västergötland 1886, i Nerike 1895, i Stockholmstrakten 1903 och 1904 samt i Östergötland

1906; äfvensom i mobilise-

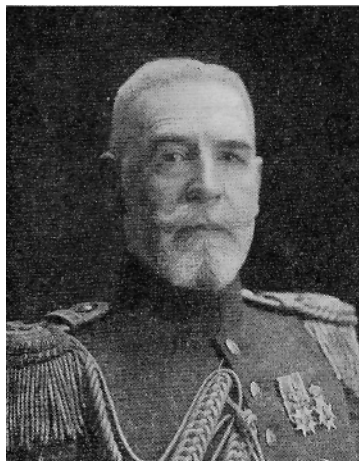
ringsöfningen 1900 och i krigsöfningarna i

Vaxholmstrakten 1903 och 1908. Afl. ex. ss. kontrollör vid brännvinstillverkningen i riket $\frac{11}{12}$ 1886 och innehaft förordnanden ss. kontrollör under olika perioder 1887—1899 inom Skaraborgs och Blekinge län. Afl. ex. ss. sockerkontrollör $\frac{n}{2}$ 191° och ss. maltdryckskontrollör $\frac{28}{8}$ 1912 samt innehaft förordnanden ss, maltkontrollör 1913—17.

BYSTRÖM, AXEL HERMAN. Född $25/3$ 1858 i Karlskrona. Föräldrar: Öfverstelöjtnanten vid Flottans mek. kår Johan Thomas Byström och Sofie Julie Wallenström. Gift $7/9$ 1888 med Ellen Elisabeth Söderberg.

Volontär vid Yärml. fältj.-kår $7/10$ 1877, underlöjtnant i kåren $14/n$ 1879, underlöjtnant på stat $8/12$ 1880, löjtnant $18/8$ 1886, 2. reg:tsadj. $29/8$ 1888, 1. reg:tsadj. $5/o$ 1890, kapten i kåren $27/10$ 1899, kapten af 1. kl. $w/\pm$ 1900, kapten af 1. kl. vid Vaxholms grenadjärregemente (enl. nåd. bref $5/12$ 1901) Vi 1902, major vid Generalstaben $19/2$ 1904, öfverstelöjtnant vid Generalstaben $2/10$ 1908, öfverste i armén $20/3$ 1914, t. f. chef för rikets allmänna

kartverk $19/5$ — $81/i_2$ 1916. Öfverste i Gen.-st. $19/5$ 1916, afsked s:a dag och inträdd i reserven. R. S. O. Vis 1900, R. V. O. % 1910. L. K. V. A. $19/i$ 1911, sekreterare i kommissionen för de allmänna kartarbetena sedan $18/!$ 1904.

Var från 1884 till 1903 kartredaktör vid Generalstabens lithografiska anstalt, samt Va 1913 utsedd till representant för kommissionen för de allm. kartarbetena vid 10. internationella geograf kongressen i Rom $27/8$ — $8/4$ ocn beordrades $22/s$ s. å. att studera de topografiska byråarbetena vid kartverken i Florenz, Wien och Berlin. Den $81/10$ 1913 beordrad som Sveriges ombud i den internationella världskartekonferensen i Paris den $10/12$ s. å. samt den $18/11$ s. å. beordrad att studera de topografiska re-

produktionsmetoderna vid Generalstabens topogr. afdeln. i Köpenhamn.

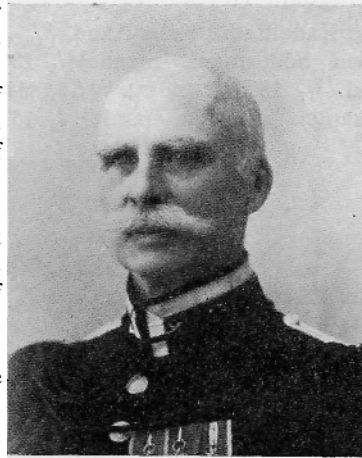
Dr Sven Hedins medarbetare vid redaktionen och utgifvandet af dennes kartografiska arbeten från samtliga hans upptäcktsresor från 1894—1908. Ledare vid Generalstabens topografiska fältarbeten i norra och mellersta Sverige under åren 1904—1915. Bebor egen villa å Lidingön.

VON MALMBORG, OTTO AUGUST. Född $8/o$ 1859 i Furingstad församl., Östergötl. län. Föräldrar: Majoren Carl Fredrik Malmberg och Margaretha Charlotta Wilhelmina (Mina) af Ekenstam. Gift $15/9$ 1894 med Ingeborg Eva Maria (Inga) Schoug.

Student 1879. Volontär vid Värml. fältj.-kår $19/3$ 1877, elev vid Krigsskolan 1879 — 80, underlöjtnant utan lön $8/12$ 1880, underlöjtnant på stat $17/8$ 1882, löjtnant af 2. kl. $29/s$ 1888, trpt till Västernorrlands reg:te $17/s$ 1893, genom löne- och tjänstebyte trptd till Hälsinge reg:te s. å., löjtnant af 1. kl. $3/4$ 1898, 2. reg:tsadj. 1893—98, 1. reg:tsadj. 1898—1900, kapten af 2. kl. $9/ii$ 1900, komp.-chef $2/o$ 1902, kapten af 1. kl. $20/i_0$ 1902, major i armén $13/7$ 1909 och afsked s. d. samt inträdd i reserven.

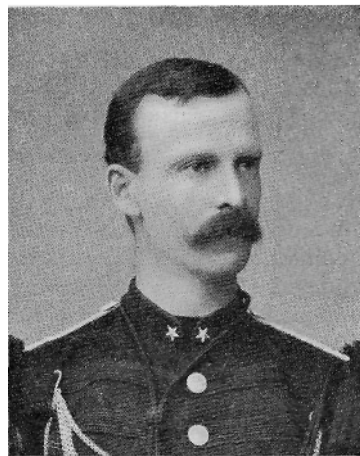
R. S. O. 1901, R. V. O. 1902, inneh. af Gäfle friv. skarpsk.-förenings förtj.-

med. i guld samt 6 andra svenska guldmed. (brand-) och 1 kejs. ryskt brandkårshederstecken. K. S. Pro Patrias stora G. M. 1919, S. S., T. K. Efter utbildning i Stockholm och Berlin såsom brandkårsbefäl förordnad till brandchef i Gäfle 1890, hvilken befattning han innehade till den 3° 1919 ss. senior bland rikets brandchefer. Anordnade brandchefsmötet i Gäfle 1901 samt var en af initiativtagarne till bildandet af svenska brandchefsföreningen, hvars förste v. ordförande han var, samt till startandet af Tidskrift för brandväsendet. Var enl. Kungl. Maj:ts uppdrag 1912 Sveriges ombud vid VI. internat. eldsläckningskongressen i S:t Petersburg och Moskwa. Ordf. i Gäfle drätselkammars ena afd., led. af byggn.-nämnden m. m. Ordf. o. verkst. direktör i Gäfle spritför-säljn.-bolag. Styrelsemedlem i Gäfleborgs läns sparb., Gäfle in-teckn.-gar. A.-Bol. m. m. Ordf. M. i S:t Andr. frim.-logen Gevalia i Gäfle.

OXEHUFWUD, OLOF AXEL. Född 2° 1856 i Karlskoga, Örebro l. Föräldrar: Öfverintendenten Christer Gustaf Oxehufwud och Sophie Elisabeth Uggla. Gift den 2° 7/7 1892 med Catharina Elisabeth von Heidenstam.

Aflade studentexamen 12/12 1878. Volontär vid Värml. fältj.-reg. 5/5 1875. Underlöjtnant utan lön vid kåren 10/12 1880; löjtnant 3° 9/12 1888, intendent af 2. kl.

vid Intend.-kåren 31/12 1894, intendent af 1. kl. 30/12 1898. Afsked med pension och inträdd i Intendenturkårens reserv 2/7 1911. Kapten i Intendenturkårens reserv Vi 1915. Genomgått S. S. å Rosersberg 1884, kommenderad vid G.-stab. 1886—89; som extra adjut. v. arméförv:s intend. dep:t 1891—92, som tj.-f. regitsintend. v. Västgöta-Dals reg:te 1891, vid Andra lifgren.-reg:t 1891 och vid N:a Skånska inf.-reg:t 1892—96. Reg:tsintendent vid sistnämnda reg:te 1896—99 och 1904—1911 samt vid Boden-Karlsborgs art-reg:te 1899—1901. Assistent vid arméförv:ns sjukv.-byrå 1902—04. Afsked 1911.

Landtmateriauskultant d. 1/1 1889, revisor i Skånes Ensk. bank 1910, revisor i Hälsingborg—Råa—Ramlösa järnväg 1913—fortf. R. V. O. 8/13 1904.

»Efter afskedet lefver han sitt lif efter eget godtfinnande och hoppas därmed få fortfara, sommartiden såsom bilist och vintertiden i ide» å sin ägande villa Björkborn, Ramlösa.

KUYLENSTIERNA, OTTO ADOLF EDVARD. P"ödd $^{17}/_7$ 1827. Föräldrar: Generalmajoren Karl Ulrik Kuylenstierna ocli Sofia Lovisa Sparre till Rossvik. Gift % 1^58 på Arno vid Nyköping med Ebba Augusta Hermanda Sparre till Rossvik.

Kadett vid Krigs-Akad. $^9/_9$ 1841 utex. $^8/_6$ 1847. Underlöjtnant (utan lön) vid Södermani. reg:te $^{14}/_6$ 1847, und.-löjtnants lön $^{14}/_8$ 1848, löjtnant af 2. kl. $^{7}/_7$ 1853, 2. adjut. $^{11}/_8$ 1854, 1. adjut. $^{17}/_9$ 1856, kapten af 2 kl. $^8/_8$ 1867, kapten med kompani $^{10}/_3$ 1870, 2. major $^{10}/_5$ 1878, öfverstelöjtnant och 1.

major $^2/_3$ 1879, öfverstelöjtnant och chef för Värml. fältjäg.-kår $^{18}/_4$ 1881—1887, öfverste och chef för Södermanlands reg:te $^4/_10$ 1887, afsked med pension $^2/_5$ 1893.

H. S. O.

Genom sitt urbana, fryntliga och vänliga sätt gjorde han sig inom fältjägare-kåren allmänt omtyckt och värderad. Med goda kunskaper och ett godt militärt omdöme förstod han att väcka och vidmakthålla intresset för tjänsten, ej minst hos de unga. Den mörkgröna, med silfver prydda uniformen var som särskildt afpassad för honom med hans silfverhvita hår och skägg. Då han lämnade kåren för att öfvertaga chefskapet öfver det regemente, han ursprungligen tillhört, följdes han af allas saknad och välönskningar.

Död $^{80}/_i$ 1893.

WAHLBERG, RICHARD DETLOF ENGELBREKT. Född $^3/_%$ 1856. Föräldrar: Landtbrukaren C. . Wahlberg och h. h. Gift 1884 med Augusta Lovisa Fries.

Volontär vid Värml. fältjäg.-kår $^{25}/_{ii}$ 1877, student 1878. Elev vid K. Krigssk. 1878, utex. 1880, underlöjtnant utan lön $^{8}/_{12}$ 1880, underlöjtnant på stat V? 1881, löjtnant af 2. kl. $^{18}/_{8}$ 1886, löjtnant af 1. kl. $^{5}/_{8}$ 1892, kapten i kåren $^{7}/_{12}$ 1900 och i Vaxholms gren.-reg:te Vi ^{1902} (enl. n. br. $^{5}/_{32}$ 1901), komp.-chef (2. komp.) $^{4}/_{!}$ 1902, kapten af 2. kl. $^{31}/_{i2}$ 1902, kapten af 1. kl. $^{17}/_{4}$ 1903, på ansökan entledigad från komp.-chefskapet 1907, afsked med pension och inträdd i reserven $^{5}/_{5}$ 1808, major i armén $^{1}/_{!}$, s. å.

R. S. O. Vi» 1901» S. S, T. K.

Tjänstgjorde 1885 under beväringmötena vid Hallands båt. och 1905 under reg:ts-öfningarna vid Svea artilleriregemente. Utom tjänsten ägnade han sig åt landtbruk, först å Lenshult nära Norrköping, sedan å Kårtorp i närheten af Söderköping samt där-efter å Täby invid Norrköping.

Död Vi 1915 efter operation för gallsten å Norrköpings lasarett.

UGGLA, EVALD JOHAN GREGORIUS, friherre. Född $^{11}/_{7}$ 1861 i Marstrand. Föräldrar: Öfverinspektoren frih. Evald Julius Ebbe

Uggla och Emilia Fredrika Elisabeth Aminoff. Gift $^{26}/_{ii}$ 1885 med Elisabeth Lovisa Bång.

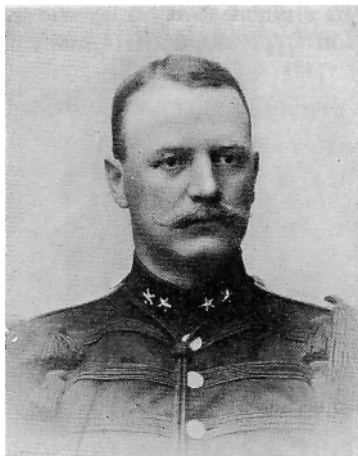
Volontär vid Värml. reg:te $^{22}/_{10}$ 1877, afi. mogenhetsex. $^{11}/_{i}$ 1880, elev vid Krigsskolan $^{7}/_{7}$ 1880, utex. $^{29}/_{io}$ 1881, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-kår $^{20}/_{u}$ s. å., löjtnant af 2. kl. $^{1}/_{5}$ 1889, trpt till Jämtlands fältj.-reg:te $^{30}/_{6}$ 1894, kapten af 2. kl. $^{23}/_{i}$ 1897, afsked $^{25}/_{4}$ 1902 och inträdd i reserven. Afsked ur krigstjänsten $^{7}/_{u}$ 1903.

K. H. S., S. S., G. c. i.

Repetitör vid K. H. S. 1888—91, aspirant vid Generalstaben 1891; lärare i topografi vid Krigsskolan $^{15}/_{c}$, 1894 — 1898; styrelseledamot i Försäkr.-A.-Bol. »Thule».

VON BAHR, CARL GUSTAF OSCAR. Född $^{25}/_{i0}$ 1858. Föräldrar: Öfversten Samuel Gustaf Robert von Bahr och friherrinnan Ebba Catharina Wilhelmina Albertina Åkerhielm af Blombacka.

Aflade studentexamen $^{4}/_{12}$ 1879. Volontär vid Upplands regem:te $^{29}/_{6}$ 1878, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältj.-kår $^{25}/_{u}$ 1881, på stat $^{19}/_{s}$

1885, löjtnant af 2. kl. $\frac{3}{s}$ ¹⁸⁸⁹ > l- reg.-adjut. $\frac{6}{8}$ 1891, regem:tskvartermästare, kapten $\frac{19}{1}$ 1901, enl. nåd. br. $\frac{5}{i2}$ ¹⁹⁰¹ förflyttad till Vaxholms grenadjärreg:te som kapten, fr. o. m. Yi 1902 och reg:tskvartermästare vid nämnda reg:te, kompanichef (4. komp.) $\frac{1}{6}$ 1903, major vid Jämtlands fältjägarreg:te Y₂ 1909, öfverstelöjtnant vid Västgöta reg:te $\frac{12}{8}$ 1912; afsked $\frac{4}{8}$ 1915 och inträdd i reserven. Befälh. för Göteborgs södra rullf.-omr. n:r 32 Yio ¹⁹¹⁵ > befälh. för Stockh. landtrullf.-omr. n:r 46 fr. o. m. $\frac{x}{12}$ 1917— R. S. O., T. K. G, C. I., S. S. Deltagit bl. a. i fälttjänstövningarna i Västergötland 1886, i Uppland 1888, i Nerike 1895, i Stockholmstrakten 1903 och 1904, i Östergötland 1906 samt i 1900 års mobiliseringsövning. Fullgjorde 1894 tj.-gör. för vinnande af kompetens för transport till trängen. Deltog äfven 1903 och 1908 i krigsövningarna i Vaxholmstrakten. Var 1908 chef för fältsignaleringskurs i Karlskrona.

Aflagt justerare-examen 1899. Sedan 1918 bosatt å Djursholm.

KINDBERG, JOHAN AXEL. Född $\frac{2}{\ll 8}$ 1862 i Linköping. Föräldrar: Lektorn Fil. jubeldoktorn Nils Conrad Kindberg och Ansgaria Christina-(Stina) Hardin. Gift $\frac{31}{i}$ 1891 i Stockholm med Hilma Henrika Margareta Strandberg.

Volontär vid l. Lifgrenadjär-reg:t $\frac{26}{2}$ ¹⁸⁸⁰ > sergeant $\frac{2}{e}$ ¹⁸⁸² > elev vid Krigsskolan $\frac{26}{7}$ s. å., utex. $\frac{81}{io}$ ¹⁸⁸³, underlöjtnant utan lön vid Värml. fältjäg.-kår $\frac{16}{ii}$ 1883, underlöjtnants lön $\frac{18}{8}$ 1886, löjtnant af 2. kl. $\frac{21}{1}$ 1890, löjtnant af 1. kl. $\frac{4}{2}$ 1898, kapten i kåren $\frac{5}{12}$ 1901 och i Vaxholms grenadjärreg:te (enl. n. br. $\frac{5}{ia}$ 1901) Yi 1902, kapten af 2. kl. $\frac{17}{4}$ 1903, re-gementskvartermästare Ys 1903 — Vs 1908; kapten af 1. kl. $\frac{22}{4}$ 1904, kompanichef (2. komp.) Yö 1908, major i armén $\frac{u}{io}$ 1912, afsked med pension s. d. och inträdd i reserven. Rullföringsofficer i Stockh. stads rullför.-omr. n:r 45 fr. o. m. $\frac{u}{a}$ 1913—

R. S. O. Yi2 1904, G. V:s 01. med. $\frac{27}{7}$ 1912, Ö. J. Kr. O. 3. kl. $\frac{7}{/}$ > 1912, S. S., G. c. i. T. K.

Var 1886—87 kompaniofficer och lärare vid Infanterivolontärskolans å Karlsborg samt därunder kommanderad ss. ledare af officersvolontärernas topografiska öfningar.

Extra adjutant i Armeövervaltningens intendantsdep:t Yio 1⁸⁹⁰— till vapen-övningarnas början 1891.

Deltagit i fälttjänstövningarna i Västergötland 1886, i Nerike 1895, i Södermani, och Nerike 1902, i Stockholmstrakten 1903 (som 1. adj. hos chefen

för styrkan A) och 1904, i Östergötland 1906, i Uppland 1910 och i Roslagen 1911 (som bataljonsbefälhafvare). Fullgjorde 1893 tjänstgöring för vinnande af kompetens för transport till trängen, var 1899 kommenderad till Alfsborgs regementes beväringsskolor, deltagit i 1900 års mobiliseringsöfning, var 1903 kommenderad ss. kompanichef vid IV. arméfördeln:s icke garnisonerade inf.-reg:ts volontärskola i Stockholm, deltog i krigsöfning-arna i Vaxholmstrakten 1903 för delar af kustartilleriet och kusteskadern samt 1908 med Kusteskadern och Vaxholms och Oscar Fredr. borgs fästning. Tjänstgjorde med särskildt uppdrag sommaren 1904 vid kejsarl. och kungl. österrikisk-ungerska hären och därunder tilldelad k. och k. österrikiska inf. reg:t »Erzherzog Rainer» n:r 59 samt mottogs därunder i särskild audiens hos numera framlidne kejsaren och konungen Frans Josef. Varit beordrad att deltaga i Svea art.-reg:ts officersöfningar 1909 och regementsöfningar 1910. Tjänstgjorde under Vaxholms gren.-reg:ts mobilisering 1914 ss. chef för reg:ts depåbataljon. Har förut från trycket utgifvit: »Generalen frih. Armfelts operation mot Kongsvinger år 1808» (prisbelönt af III. arméfördelnings militärförening och 1896 tryckt på föreningens bekostnad) samt »Taktiska öfningsuppgifter» af v. Stöger Steiner, af förf. bemyndigad öfversättning samt hänvisningar till svenska förhållanden (1908).

Var 1890—1895 medarbetare i Post- och Inrikes Tidningar samt 1906—08 ledamot af k}rko- och skolrådet i Vaxholm samt i taxeringsnämnden i Värmdö.

HUSS, REINHOLD. Född vt 1858 i Grafva förs., Värmland, Föräldrar: Bruksegaren J. H. Huss och Wilhelmina Hage. Gift $\frac{8}{i}$ 1888 med Elisabeth Zickerman.

Student 1883. Volontär vid Värml. fältj.-kår $\frac{25}{6}$ 1880> sergeant i kåren 1882, underlöjtnant utan lön $\frac{21}{n}$ 1884, underlöjtnants lön $\frac{18}{8}$ 1886, löjtnant i kåren och 2. adjutant $\frac{5}{9}$ 1890, löjtnant vid Vaxholms grenadjärregemente $\frac{1}{i}$ 1902 (enl. nåd. br. $\frac{5}{12}$ 1901), kapten $\frac{1}{\&}$ 1903, afsked från be-ställn. på stat och inträdd i reserven $\frac{19}{9}$ 1910, befälh. för Karlstads östra rullf.-omr n:r 50 $\frac{24}{4}$ 1912, major i armén $\frac{8}{ia}$ 1915

R. S. O., S. S.

Är verkst. direktör för Färjestads Bryg-. geri A.-B. sedan 1885 samt styrelseledamot af Svenska Bryggareföreningen samt Bryggareförbundet. Stadsfullmäktig i Karlstad under 8 år samt led. i gas-, vatten-och elektricitetsstyrelsen och i beredningsutskottet.

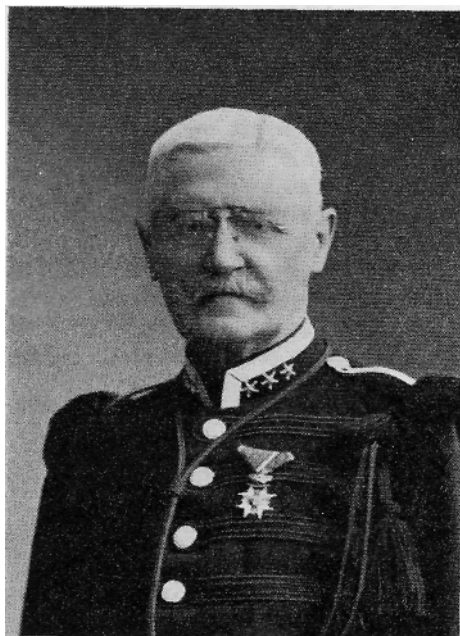
STJERNSTEDT, WILHELM CARL, friherre. Född % 1838 på Strömsborg i Breds s:n, Uppl. Föräldrar: Kaptenen frih. Johan Wilhelm Stjernstedt och Sofia Kristina Uggla. Gift $\frac{5}{4}$ 1879 på Sikfors med Maria (Ammy) Uggla.

Furir vid Värml. fältjäg.-regite $\frac{22}{5}$ 1855, afsked $\frac{2}{6}$ 1856, fanjunkare vid Värmlands reg:te $\frac{x}{7}$ s. å., underlöjtnant $\frac{2}{/}$, s. å., löjtnant $\frac{5}{4}$ 1864, kapten

och chef[^] för Näs komp. $\frac{5}{13}$ 1872, major vid Värml. fältj.-kår $\frac{8}{s}$ 1885, kårchef $\frac{3}{2}$ 1894, öfverstelöjtnant i armén % 1894, öfverste i armén $\frac{26}{4}$ 1901, afsked $\frac{14}{6}$ s. å., med kvarst. i armén

R. S. O. 1879. K. H. S.

Genomgick högre artilleriläroverket å Marieberg 1861—63. Gjorde vidsträckta resor äfven i främmande världsdelar 1859—97. Egde Lökene i Kils s:n, Värml. 1881—93. Led. af styrelsen för Värml. ensk. bank 1885.

Från 1900 disponent å Frykforsen i Värmland och där bosatt till sitt från-fälle. Den siste chefen för Värmlands fältjägare, efterlämnar han minnet af en fin och urban personlighet, som städse med synnerlig välvilja intresserade sig för sina underlydande och, i hvad på honom berodde, sökte befrämja deras bästa. Han var ock af såväl befäl som trupp afhållen och aktad samt bevaras af dem, som nu kvarleva, i tacksam hågkomst. Död den $\frac{25}{8}$ 1918.

HAMMARSKJÖLD, CARL-GUSTAF WALDEMAR. Född $\frac{23}{4}$ 1865 på Wäderura i Småland. Föräldrar: Löjtnanten Knut Wilhelm Hammarskjöld och Maria Lovisa Cecilia Wilhelmina Cöster. Gift $\frac{25}{n}$ 1903 med Dora Albertina Almgren.

Volontär vid Värml. fältj.-kår $\frac{18}{s}$ 1882, afl. mogenhetsexamen i Uppsala $\frac{28}{s}$ 1883, sergeant $\frac{21}{p}$ 1884, elev vid Krigsskolan $\frac{17}{7}$ 1884, utex. $\frac{6}{10}$ 1885. underlöjtnant utan lön vid kåren $\frac{80}{10}$ s. å., på stat $\frac{29}{8}$ 1888, löjtnant af 2. kl. $\frac{6}{s}$ 1891, stabsadjutant och löjtnant vid Generalstaben $\frac{81}{12}$ 1895, kapten i armén $\frac{7}{4}$ 1899, kapten vid Generalstaben $\frac{7}{7}$ 1899, kapten i Vaxholms grenadjär-regemente $\frac{1}{-}$ 1903, major vid Generalstaben $\frac{1B}{0}$ 1906, öfverste-

löjtnant i armén $^{12}/_6$ 1909 och vid 1. Lifgrenadjär-reg:tet $^s_{33}$ 1910, öfverste i armén $^{14}/_2$ 1913, öfverste och chef för 1. Lifgrenadjär-reg:tet $^{17}/_4$ 1914, chef för 3. inf.-brigaden 1917. Generalmajor och chef för VI. arméfördelningen $^{14}/_7$ 1919.

R. S. O. 1905, R. D. D. O. 1906, R. Pr. R. Ö. O. 3. kl. 1908, R. R. S:t A. O. 2. kl. 1909, R. N. O. 1912, K. V. O. 2. kl. 1914, K. S. O. 2. kl. 1916. Led. Kr. V. Ak. 1907.

Var extra repetitör vid Krigshögskolan 1892—93, kompaniofficer vid Krigsskolan $^{25}/_9$ 1895, biiråd. lärare vid K. H. S. 1897—1898, biträdde inom Generalstaben jämte tillkallade personer med utarbetande af mobiliser.-föreskrifter for

länsstyrelserna äfvensom af ny indelning i inskrifningsområden s. å., lärare vid K. H. S. 1899—1903, kompani-chef vid infan-terivolontärskolan å Karlsborg 1900 — 1901, generalstabsofficer vid II. arméfördelningens stab 1903—1905, sekreterare i kommittén ang. icke vapenföre s. å., stabschef vid I. arméfördelningen 1905—1906, souschef i Landtförsvarsdep:ts kommandoexp:ii 1906—1910, ledamot och sekreterare i vo-lontär-kommissionen 1907, sekreterare i 1907—1908 års generalskommission; utarbetade inom Landtf.-dep:t förslag ang. vo-lontärrekrytering och civilianställning s. å., biträdde inom Generalpoststyrelsen med utredning ang. civilanslälln. af volontärer vid postverket 1911, bitr. inom Generalstaben

med utarbetande af förslag till ny värnpliktslag s. å., utarbetade jämte tillkallade officerare inom Generalstaben förslag till försöksmobilisering jämte rapporter 1912, förelag med understöd af allmänna medel en studieresa till Tyskland och Österrike s. å., var föredragande i krigskonst inom Kr. V. Ak. 1912 och 1913, utarbetade inom Landsförsv.-dep:t ss. ordförande jämte tillkallade officerare förslag till ny värnpliktslag och till ny härordning jämte kostnadsberäkningar 1913—14, biträdde inom Landtf.-dep:t med utredningar ang. landstormens intendenturtrustning och angående land-stormsförråd 1915—16; ledamot af milit. sjukhuskommittén 1918; verkst. inom Landtf. dep:t utredning ang. anställn. af volontärer s. å., biträdde (ss. ordför.) inom samma dep:t jämte tillkallade personer med utarbetande af förslag till nya bestämmelser för volontärers anställning, utbildning och aflöning.

Stadsfullmäktig i Linköping 1917, ledarn, af Riksdagens Andra kammare 1918.

WESTIN, GERHARD REINHOLD. Född $^{22}/_8$ 1864 i Halmstad. Föräldrar: Landlbr.-ingenjören Gustaf Leonard Westiii och Anna Beata Odelmark. Gift $^{22}/_{12}$ 1893 med Agnes Andersson.

Student $^1/_6$ 1883. Volontär vid Värml. fältj.-kår $^7/_6$ 1883, sergeant $^{21}/_{11}$ 1884, elev v. Krigsskolan $^{17}/_7$ 1884, utex. $^B/_io$ 1885, underlöjtnant $^{30}/_{10}$ 1885, på stat $^{28}/_8$ 1888, löjtnant af 2. kl. $^5/_s$ 1892, trptd till löjtnant vid Väster-norrlands regemente $^{17}/_s$ 1893, löjtnant af 1. kl. $^6/_s$ ^{18}H kapten af 2. kl.

$2/_{10}$ 1896, kapten af 1. kl. $13/8$ 1903, major $15/_{12}$ 1911, öfverstelöjtnant i armén $29/_{s}$ 1919; afsked s. d. och inträdd i reserven.

R. S. O. Vi2 1905.

Aflade Landtmäteriexam. $29/_{ä}$ 1890. Landtmäteriauskultant 1890—1898, var han vice kommiss.-landtmät. i Västernorrlands län 1899—1911. Har därjämte varit förordnad af länsstyrelsen som bankrevisor samt af råd-stufvurätt såsom ledamot af tryckfrihetsnämnd.

REUTERCRONA, CARL GERHARD. Född $3/4$ 1865 i Ljusdals förs., Gäfleborgs län. Föräldrar: Häradshöf-dingen i Finspongs läns domsaga Carl Erik Miles Gustaf Axel Reuter-crona och Hilda Lindstedt. Gift $^1/_{i}$ 1891 med Henny Amalia Johanna Wallberg.

Afl. studentexamen. Volontär vid Värml-fältj.-kår $9/_{e}$ 1884, sergeant $3/_{%}$ 1885, utex-fr. krigsskolan $16/_{10}$ 1886, underlöjtnant öfver stat $3/_{n}$ ¹⁸⁸⁶ På stat Vi2 1889, löjtnant i armén $3/8$ 1893, afsked från kåren s:a dag med kvarstående i armén, kapten i armén $%$ 1904, afsked ur armén $8/_{%}$ 1908.

R. V. O. $^1/_{e}$ ¹⁹¹².

Direktör vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö sedan 1903.

DANIELSON, DANIEL ALBERT. Född $31/8$ 1864 i Karlstad. Föräldrar: Filos-doktor D. Danielson och Alberlina Charlotta Löwenhielm.

Aflade studentexamen den $1/_{e}$ 1883 i Karlstad. Volontär vid Värml. fältj.-kår $23/_{iä}$ ¹⁸⁸³, sergeant $3/_{%}$ 1885, elev vid Krigsskolan s. å., utex. $16/_{10}$ 1886, underlöjtnant $3/_{11}$ 1886, löjtnant $13/9$ 1894, löjtnant vid Vaxholms gren.-reg:te Vi ¹⁹⁰² (enl. nåd. br. $3/_{i2}$ ¹⁹⁰¹ X kapten $22/4$ 1904, afsked $27/5$ 1910 och inträdd i reserven. R. S. O. Vi2 1906. S. S. Deltagit i fältjänstövningarna i Nerike 1895 m. m.

Efter afskedet bosatt på föräldragården Riis i Värmland, har kapten D. med varmaste intresse vårdat och hägnat minnena från den värmländska fältjägare-kårens dagar. Då planerna på utgifvande af jägarehistorien framlades, och utsikterna till företagets genomförande syntes ovissa, var det han, som med vänligt uppmuntrande bref och löfte att ikläda sig alla kostnader, som utöfver teckningen af bidrag kunde erfordras, gaf författaren mod att söka slutföra arbetet, och har detta löfte äfven frikostigt infriats

Därjämte är han en af initiativtagarne till resande af minnesstenen å Trossnäs, för hvilken han ådagalagt ett det varmaste intresse. En sann och trofast jägare!

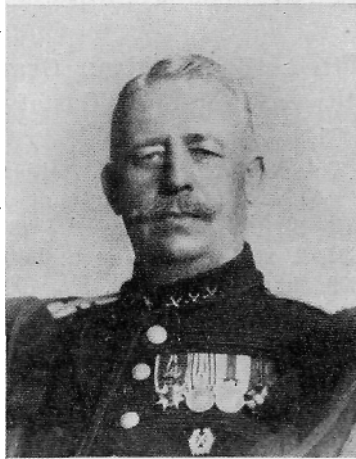
BÄCKLIN, WILHELM ALEXIS. Född 8% 1863 i Nyköpings västra församl., Södermani, län. Föräldrar: Rådmanen och handlanden Johan Erik Bäcklin och Charlotta Finell. Gift 1) $6/4$ 1889—1897 med Julia Maria Ulrika Henrietta Klingenstierna, 2) $8/10$ 1898 med Emma Helena Elbe.

Afiade mogenhetsexamen i Nyköping. Volontär vid Pontonier-bataljonen $1/e$ 1883, sergeant öfver stat i Fortifikationen $30/4$ 1884, sergeant öfver stat i Värml. fältjäg.-kår $10/7$ 1885, utex. fr. Krigsskolan $16/10$ 1886, underlöjtnant öfver stat $5/11$ 1886, på stat $21/1$ 1890, löjtnant af 2. kl. $16/1$ 1896, afsked $19/8$ 1898, och inträdd i kårens reserv. Löjtnant i Vaxholms grenadjärregementes reserv (enl. nåd. br. $5/12$ 1901) $1/1$ 1902, kapten i nämnda reserv $13/12$ 1907.

R. S. O. $6/6$ 1912, G. V:s Öl. med. $28/9$ 1912, R. R. S:t A. O. 3. kl. 2% 1909.

Innehade den af honom grundade Bäcklins Möbelslakterbyrå i Stockholm. Har enligt anvisningar af afl. öfverfältläkaren Dahlheim konstruerat en fältsjukbår m./ 14 för Svenska armén och Svenska Röda korset.

Död $13/15$ 1918 i Stockholm.

ERICHSEN, HANS CHRISTIAN FOLTMAR. Född 3% 1864 i Bergs s:n Smaalsenenes amt, Norge. Föräldrar: Landtbrukaren Josef Erichsen och Fredrique Foltmar. Gift n/n 1893 med Henrietta Sofia Mariana Sundström.

Afl. studentexamen i Karlstad $11/6$ 1885. Volontär vid Värml. fältj.-kår $18/6$ 1885, sergeant $2/6$ 1886, underlöjtnant öfver stat $18/11$ 1887, på stat $3/9$ 1890, trptd till Bohusläns reg:te $17/8$ 1893, löjtnant af 2. kl. $7/4$ 1893, löjtnant af 1. kl. $6/9$ 1895, kapten i reg:t $5/11$ 1901, kapten af 2. kl. $23/1$ 1903, kapten af 1. kl. $8/4$ 1904, major i armén $8/5$ 1915, afsked $18/6$ s. å. och inträdd i reserven. Befälhafvare för Strömstads sj orullföringsområde $6/1$ 1917. R. S. O. $Y/2$ 1907.

Brandchef i Strömstad från 1897 till 1912, då han på begäran erhöill afsked från befattningen. Stadsfullmäktig 1904—1912, leda-

mot af skolrådet sedan 1916, en af hufvudmännen i Strömstads sparbank m. m. och sedan $\frac{1}{1}$ 1918 ledamot af styrelsen för länslasarettet.

År sedan 1911 kontrollör å maltdryckstillverkningen och sedan $\frac{1}{1}$ 1916 verkställande direktör för Strömstads brännvinsbolag.

Innehär agentur för lif- och olycksfall m. m. Ledamot af styrelsen för Bohus-Dals Turisttrafikförening, ordförande i Strömstads skytteförening 1901—06 och 1910 -15, befälhafvare för Strömstads skyttekrets sedan 1915 samt för Strömstads frivilliga landstormsförening från 1912.

HOLMBERG, CARL GUSTAF. Född $\frac{31}{5}$ 1866 i Karlstad. Föräldrar: Fabrikören Gustaf Holmberg och Emma Theodora Rönnow. Gift.

Volontär vid Yärml. fältjäg.-kår $\frac{39}{a}$ 1885, student $\frac{21}{5}$ 1884, sergeant i kåren $\frac{2}{6}$ ¹⁸⁸⁶ underlöjtnant utan lön vid kåren $\frac{18}{n}$ 1887, på stat % 1891, trpt till Yärml. reg:te $\frac{17}{3}$ 1893, 3. reg:ts-adj. $\frac{1}{n}$ 1894, löjtnant i reg:t $\frac{8}{-}$ 1895, 2. reg.-adj. $\frac{4}{u}$ s. å.; löjtnant af 2. kl. $\frac{10}{4}$ 1896, löjtnant af 1. kl. $\frac{2}{0}$ 1899, kapten af 2. kl. $\frac{21}{8}$ 1904, kapten af 1. kl. % 1907, major vid Väst-raanl. reg:te $\frac{18}{4}$ 1914.

R. S. O., G. D. I.

Har varit t. f. gymnastiklärare i Falun 1895 samt tjänstgjort vid vol.-skolan i Härnösand 1899—1900, och på Karlsborg 1903—04. Var 1913 ledamot af K. Krigsbefälet.

MYRIN, CARL ANTON FREDRIK. Född 'y^ 1865 i Eksjö. Föräldrar: Landtbruksingenjören C. A. Myrin och Emilia Hernlund.

Gift $\frac{24}{io}$ 1912 med Gudrun Jordan, född Dreyer.

All. mogenhetsex. $\frac{12}{6}$ 1886.

Volontär vid Kronobergs regem:te $\frac{28}{3}$ 1885 och vid Yärml. fältj.-kår $\frac{n}{e}$ 1886, sergeant $\frac{27}{5}$ 1887, utex. fr. Krigsskolan $\frac{10}{io}$ 1888, underlöjtnant öfver stat $\frac{16}{n}$ 1888, på stat $\frac{1}{s}$ 1892, trptd till Norra Skånska inf-reg:t $\frac{17}{3}$ 1893, löjtnant af 2. kl. vid s:a reg:te $\frac{10}{4}$ 1895, löjtnant af 1. kl. $\frac{21}{4}$ 1898, kapten af 2. kl. $\frac{2}{i2}$ ¹⁹⁰⁴ - kapten af 1. kl. $\frac{2}{io}$ ¹⁹⁰⁸, major i armén $\frac{c}{ii}$ ¹⁹¹⁵ afsked s:a dag och inträdd i reserven.

R. S. O.

Nu bosatt i Växjö och är där disponent för en del industriella verk.

KLINGENSTIERNA, SVEN ANDERS SAMUEL. Född $\frac{21}{io}$ 1866 i Kila förs., Södermanlands län. Föräldrar: Kaptenen Carl Samuel Klingensterina och Julia Charlotta Callerström. Gift $\frac{22}{5}$ 1907 med Anna Hildur Augusta Tamm.

Aflagt studentexamen 1886. Volontär vid Värml. fältj.-kår $9/6$ 1886 - Sergeant i kåren $27/8$ 1887, underlöjtnant i kåren $23/4$ 1889, på stat $5/8$ 1892, löjtnant i kåren $7/11$, 1897 löjtnant af 2. kl. vid kåren $4/2$ 1898, löjtnant af 1. kl. $8/11$ 1900, löjtnant vid Yaxh. gren.-reg:te (enl. nåd. bref $5/12$ 1901) $^{\wedge}$ 1902, 2. reg:tsadjutant 1902, 1. reg:tsadj. 190 . , kapten af 2. kl. $14/10$ 1904, reg:tskvarter-mästare $1/-a$ 1908, kapten af 1. kl. n/n 1910, afsked $21/10$ 1916 och inträdd i reserven.

R. S. O. $6/11$ 1909.

Har varit ledamot af Kungl. Krigsbefälet åren 1905 och 1913 samt af Vaxholms stadsfullmäktige, fattigvårdsstyrelse, löne-nämnd och taxeringsnämnd.

Nu bosatt i Stockholm.

LILLIEHÖÖK, CARL. Född $24/10$ 1868 på Rosenborg, Värml. Föräldrar: Öfversten Axel Fredrik Lilliehöök och Hilda Kristina Evers.

Afl. mogenhetsexamen i Karlstad s/c 1887, volontär vid Värml. fältj.-kår $8/6$ 1887, sergeant $31/5$ 1888, elev vid Krigsskolan $18/7$ s. å., utex. $24/10$ 1889, underlöjtnant utan lön $8/n$ s. å., på stat $17/11$ 1893; löjtnant i kåren $5/u$

1897, löjtnant af 2. kl. $16/8$ 1899, lönefyllnad till löjtnants af 1. kl. lön $2/10$ 1900, löjtnant vid Vaxholms grenadjärreg:te $1/j-i$ 1902 (enl. n. br. $5/12$ 1901), afsked fr. lön med tillst. att kvarstå i reg:t med rätt till tur och befodr. och anställd vid Statens järnv. (se nedan). K. H. S., S. S.

Var 1892—94 elev vid Krigshögskolan, 1894—95 kompaniofficer och lärare vid Infanterivolontärskolan å Karlsborg $20/4$ 1895 — $20/10$ 1897, aspirant vid Generalstaben, instruktör vid Krigsskolans topogr. tilläpn.-öfn:r $3/5$ — $30/5$ 1896, kommand. t. Gener.-st:ns topogr. sommararbeten i Hälsingland $3/5$ 1897 och vid samma stabs fältöfningar i Dalarna $9/e$ — $21/e$ s. å., tjänstgjorde vid Svea lifgarde $1/11$ 1897—y. 1898 samt y: 10 — $31/12$ s. å. vid Gen.-stabens kommunik.-afd., 1898—1900 repetitör vid Krigshögskolan. Sedan 1899 kommand. att tjänstgöra vid statens järnvägar, blef han där Yi 1901 e. o. kontorsskrifvare och Yi 1902 förordnad till notarie hos Kungl. Järnv.-styrelsen. Deltog 1906 i fälttjänstöfningarna i Östergötland.

Död. $4/5$ 1913 i Sundbyberg, Stockh. l.

19. Värmlands fältjägare. II.

HÖGMAN, JOHAN (JANNE). Född ^{22/7} 1839 i Stafnäs, Värml. 1. Föräldrar: Timmermannen (korpralen) vid Värml. fältjäg.-reg:te Anders Högman och Kajsa Jansdotter. Gift ^{29/12} 1873 med Anna Lisa Persson.

Volontär vid Yärml. fältjäg.-regite ^{17/5} 1857, furir ^{17/6} 1860, sergeant ^{22/B} 1864, fanjunkare ^{27/3} 1869, afsked med pension ^{2/9} 1889 och inträdd i reserven, underlöjtnant i kårens reserv ^{8/ii} 1890.

Svärdsman.

Var efter afskedet bosatt å Vegesbol, Värmskogs s:n, Värml. Ordförande i nämnda s:ns taxeringsnämnd äfvensom i brandstods-kommittén.

Död % 1908.

CRONEBORG, RUDOLF ULRİK HERMAN. Född ^{14/i} 1866 i Älfsn backa s:n, Värml. 1. Föräldrar: Kammarherren Johan Ulrik Wilhelm Croneborg och friherrinnan Henrielte von Berg (från Österrike). Gift % 1896 med Helena Katarina Widmark.

Volontär vid Skaraborgs reg:te 18 . . ., sergeant öfver stat 1887, afl. mo-genh.-ex. 1888, afl. officersex. ^{27/10} 1890, underlöjtnant öfver stat vid Värml. fältjäg.-kår ^{7/u} 1890; afsked ^{18/4} 1894 m. tillst. att kvarstå i kårens reserv.

Var efter afskedet grufingenjör vid Gellivare malmfält samt teknisk ledare för ett svenskt företag i Norge 1903. Återvänd till Sverige 1906 sys-selsatte han sig med grufföretag först två år i Ludvika och sedan i Lindesberg.

Död ^{2%} 1910 i Lindesberg.

SODENSTIERNA, GEORG ARTHUR. Född ^{5/12} 1864 i Hietaniemi församl., Norrbottens län. Föräldrar: Jägmästaren P. H. V. L. Sodenstierna och Anna Beata Nesta Thavenius. Gift ^{1G/6} 1904 med Harriet Katarina Bergström.

Afl. mogenhetsexamen i Karlstad 1885. Volontär vid Värml. fältj.-kår ^{9/<}; ¹⁸⁸⁶ sergeant öfver stat ^{27/5} 1887; afsked ^{15/7} 1888, sergeant öfver stat i kåren ^{10/8} 1892, underlöjtnant i kårens reserv ^{35/11} 1892; reservlöjtnant i kårens reserv ^{8/s} 1900 och i Vaxholms grenadjärregementes reserv (enl. nåd. br. ^{3/i2} 1901) Vi ¹⁹⁰² löjtnant i nämndn regementes reserv ^{28/a} 1906.

Befälhafvare för Marma landstormsområde n:r 55 C.
Tullstationsföreståndare i Skutskär, Härnäs. Kontrollör vid
sulfltsprit-fabriken i Skutskär.

BLUM, GUSTAF ALFRED ADOLF. Född $^{15}/_4$ 1870 i Karlstad. För-
äldrar: Öfverstelöjtnanten Johan Gustaf Adolf Blum och Jacquette
Josefina Lilliehöök af Gälared och Kol-
bäck. Gift $^8/_0$ 1902 med Anna Maria
Amalia Carlmark.

Afl. mogenhetsex. $^{13}/_{12}$ 1890, volontär vid
Värml. fältjäg.-kår $^{15}/_x$ 1891, sergeant öfver stat
 $^{1B}/_e$ 1892, officersex. $^{81}/_{10}$ 1893, underlöjtnant
utan lön $^{17}/_u$ s. å., underlöjtnants lön $^{15}/_8$
1894, löjtnant af 2. kl. $^{\wedge}$ 1900, öfverflyttad t.
Vaxh. gren.-reg:te $^{\wedge}$ 1902 (enl. n. br. $^{5}/_{12}$
 ^{1901}) > löjtnant af 1. kl. $^{1}/_r$ 1903, kapten af 2.
kl. $^{8}/_s$ 1909, kapten af 1. kl. $^{\%}$ 1911.

R. S. O. 1914, R. S. A. O. 1. kl. 1913,
G. c. i.

1894—1895 kommand. till Gymn.
Centr.-inst, deltog 1895 i
fälttjänstövningarna i Nerike samt 1900 i
mobiliseringsövningen vid kåren och färttjänstlöfningarna i Östergötland m.
m.

Var i okt. 1913 en af svenska arméns representanter vid invigningen af
»Völkerschlachtdenkmal» i Leipzig.

WIDMARK, EINAR OLOF. Född $^{17}/_7$ 1872 i Luleå. Föräldrar:
Landshöfdingen Henrik Adolf Widmark och Karin Åkerberg.
Gift $^M/_H$ 1900 med Signe Ulrika Widmark.

Afl. studentexamen 1891. Volontär vid
Värml. fältj.-kår $^{1c}/_5$ 1891, underlöjtnant $^{28}/_u$
1894, löjtnant i kåren $^{\wedge}$ 1900, löjtnant vid
kåren $^s/_8$ 1900, löjtnant vid Vaxh. gren.-reg:te
(enligt nåd. bref $^{3}/_{12}$ 1901) $^{1}/_i$ 1902, kapten af 2.
kl. $^{18}/_7$ 1909, komp.-chef (6. komp.), kapten af
1. kl. Vi ^{1916} , major vid Vesternorrlands
reg:te $^{24}/_5$ 1918.

R. S. O. $^{\%}$ 1915.

Deltagit i fälttjänstövningarna i Nerike
1895 m. m.

Platsmajor och kommandantsadjutant å
Vaxholms-Oscar-Fredriksborgs fästning
1907—09.

Justerare af mått, mål och vikt i 14.
distr. $^{4}/_a$ 1889— $^{81}/_{12}$ 1911.

COLLIANDER, CARL OSCAR. Född $^{12}/_4$ 1869 i Göteborg. Föräldrar: Polismästaren och rådmannen i Göteborg Fredrik Mauritz Colliander och Emma Augusta Wilhelmina Lindhult. Gift $^{4}/_6$ 1911 med Alma Koch.

Underlöjtnant i Värml. fältj.-kårs reserv $^{1}/_{j_v}$ 189-1, löjtnant i samma reserv $^{s}/_s$ 1900 och enl. nåd. br. $^{5}/_{12}$ 1901 i Vaxholms gren.-regites reserv fr. o. m. Vi 19^o2.

Kammarskrifvare i tullverket i Göteborg.

Död $^{7}/_{12}$ 1918 i Göteborg i lunginflammation som följd af »Spanska sjukan».

FALK, WENZEL HJALMAR. Född $^{22}/_8$

1875 i Karlstads landsförs.

Föräldrar: Majoren vid Värml. reg:te Wenzel Falk och Anna Lisa Geijer.

Afl. studentexamen 1892. Volontär vid Värml. fältj.-kår $^{13}/_s$ 1893, underlöjtnant $^{o}/_{12}$ 1895, trptd till underlöjtnant vid Vesternorr-lands reg:te $^{s}/_{io}$ ^{1896} löjtnant / 1897, kapten af 2. kl. $^{25}/_6$ 1909, komp.-chef (3. komp.), kapten af 1. kl. / 191 ., afsked från be-ställn. på stat med tillstånd att under 2 år kvarstå som lönlös vid regementet / 1918.

R. S. O. 1916, T. K., G. D., S. S.

Gymnastiklärare och sjukgymnast i Karlstad 1914—17, gymnastikinspektör för fackskolorna inom Västernorrlands län, gymnastiklärare vid folkskoleseminariet i Lund sedan maj 1917.

FALK, HJALMAR. Född $^{8}/_4$ 1877 i

Karlstad. Föräldrar: v. Hä-radshöfdingen Bror Hjalmar Falk och Sophie Geijer. Gift $^{8}/_4$ 1912 med Alma Victoria Månsson.

Afl. studentex. i Upsala $^{31}/_5$ 1895. Volontär vid Värml. fältj.-kår $^{7}/_6$ 1895, sergeant (öfver stat) $^{2}/_6$ ^{1896} fanjunkare (öfv. st.) $^{12}/_8$ 1897, underlöjtnant i kåren $^{9}/_{12}$ 1897, vid kåren $^{11}/_B$ 1898, löjtnant i kåren $^{8}/_s$ 1900, löjtnant i Vaxh. gren.-reg:te (enl. nåd. br. $^{5}/_{12}$ 1901) $^{y}_t$ 1902, löjtnant vid reg:tet $^{2}/_5$ 1903, 2. reg:tsadjutant $^{8}/_{10}$ 1904, trptd till löjtnant vid Karlskrona gren.-reg:te $^{2}/_{12}$ 1905, 1. reg:tsadj. $^{15}/_5$ 1908, adjut. hos befälh. amiralen och platsmajor å Karlskrona fästning $^{25}/_u$ 1911— $^{7}/_s$ ^{1915} kapten i regem:t $^{31}/_{iä}$ 1913, kapten af 2. kl. $^{1}/_i$ 1915.

Redaktör af Illustrerad landstormstidskrift, sekreterare i Blekinge kul-sprute-förening sedan dess bildande 1913, sekreterare i II. distriktet af Svenska Röda korset sedan 1916, sekreterare i Blekinge moderata valmans-förening 1910—13, medarbetare i tidningar och tidskrifter.

Ledamot af Karlskrona byggnadsnämnd och af Karlskrona taxerings-nämnd.

Har af trycket utgifvit Handbok för landstormsbefälet.

PALM, ANDERS AXEL ENGLBERT. Född $21/3$ 1871 i Kristinehamn. Föräldrar: Majoren Theodor Palm och Ida Holmgren. Gift $6/10$ 1900 med Ebba Nordenfelt.

Studentex. i Karlstad 1894. Volontär vid Värml. fältj.-kår $12/6$ 1894, reserv- underlöjtnant i kårens reserv $9/12$ 1896, intendent vid Intendenturkåren $8/8$ 1900, kapten vid samma kår x/i 1915-

R. V. O. $6/6$ 1917.

Har varit ledarn, af Sollefteå köpings kommunalnämnd och dess sekre- terare, ordf. i köpingens byggnadsnämnd och i Sala stads drätselkammare. Ledarn, af Matheus förs:s kyrko- och diakonråd. Assistent vid Améför-valtningens sjukv.-styrelse $14/10$ 1915.

LEFFLER, CHARLES AXEL. Född $8/6$ 1877. Föräldrar: Gross-handl. och godsägaren Charles Albert Leffler och Hilda Augusta Lithman. Gift $21/10$ 1903 med Elin Erikson.

Afl. mogenhetsex. $21/5$ 1896. Volontär vid Värml. fältj.-kår $28/5$ 1896, sergeant i kåren $31/8$ 1897, fanjunkare i kåren $21/8$ 1897, afl. off.-ex. $80/11$ 1898, underlöjtnant öfver stat $9/13$ 1898, underlöjtnant på stat $4/s$ 1899 um ~ derlöjtnant vid Vaxholms gren.-reg:te $1/1$ 1902 (enl. n. br. $5/1a$ 1901), löjtnant af 2. kl. $36/6$ 1903, 2. reg:tsadjutant $7/12$ 1905 $*$ reg:tsadj. $8/1a$ 1908, löjtnant af 1. kl. $7/5$ 1909 P^a ansökan entledigad fr. bef. som reg:tsadj.

R. S. O. 1919.

Var $31/g$ — $1E/8$ 1900 ledare af mililäröf-ningarna vid Göteborgs högre realläroverk, samt deltog 1900 i försöksmobiliseringen vid kåren och fälttjänstöfningarna i Östergötland, äfvensom 1906 i fältj.-öfn. i Östergötl. samt 1903 och 1908 i krigsöfn. vid Vaxholms och Oscar Fredriksborgs fästning.

SETTERBERG, CARL LEONARD. Född $10/10$ 1875 i Göteborg. För- äldrar: Stationsföreståndaren Johan Edvard Setterberg och Martina Eriksson.

Aflade studentexamen 1895. Volontär vid Värml. fältj.-kår $^{1B}/_4$ 1895, sergent i kåren $^2/_8$ 1896, fanj. i kåren $^{15}/_8$ 1898, underlöjtnant $^n/_12$ 1898, underlöjtnant vid Vaxh. gren.-reg:te (enl. nåd. bref $^a/_12$ 1901) Y: 1902, löjtnant $^1/_4$ 1904, regementsadjutant, kapten af 2. kl. Vi 1915.

Har fullständigt genomgått G. C. I. 1899—1902 och Krigshögskolan 1909—11, varit extra lärare vid G. C. I. 1907—09, elev vid franska arméns gymnastik- och fäktskola i Joinville-le-pont 1906, följt öfningarna vid belgiska arméns gymnastik- och fäktskola 1909—1911, genomgått K. H. S. samt flygspanarskola och tjänstgjort som flygspanare. Har dessutom tjänstgjort som gymnastiklärare vid Djursholms samskola och vid Palmgrenska samskolan i Stockholm samt varit föreståndare för Stockholms gymnastik- och fäktklubb (1904—06).

Äfven idkat sjukgymnastisk verksamhet i utlandet och organiserat svensk gymnastik vid Ecole normale technique i Brussel samt varit ledare af öfningarna i gymnastik därstädes.

G. V:s Olymp. med. 1912, R. I. Kr. O. $^1/_7$ 1913, K. H. S., G. D., S. S.

På grund af en svårare flygolycka vid Karlstad i sept. 1916 för lång tid oförmögen till tjänst; dock nu tjänstgörande i IV. armétord:s stabsexp:n

STRÖMHOLM, FREDRIK. Född $^{21}/_{10}$ 1877 i Rägunda förs., Jämtl. 1. Föräldrar: Apotekaren C. O. Strömholm och Christina Hallgren. Gift V.-, 1909 med Lizzie Ström-beck.

Volontär vid Värml. fältj.-kår $^{80}/_6$ 1897, sergent i kåren $^{38}/_8$ 1898, fanjunkare i kåren / 1899, underlöjtnant öfver stat $^8/_12$ 1899, på stat $^8/_8$ 1900, underlöjtnant vid Vaxholms grenadjär-reg:te $^1/_1$ 1902 (enl. nåd. br. $^5/_12$ 1901), löjtnant $^1/_1$ 1906, kapten af 2. kl. $^{15}/_7$ 1915.

K. H. S. (1911—1913), S. S., M. f. v. k.

Adjutant vid Kungl. Krigshögskolan.

Genomgick $^{22}/_8$ — $^{30}/_4$ 1900 ridkurs för inf.-off. vid ridskolan i Örebro och deltog s:a år i försöksmobiliseringen vid kåren. Tjänstgjorde Va— $^n/_8$ 1901 vid 2. Svea art.-reg:te, ^SA — $^3/_8$ 1902 och $^1/_8$ — $^9/_8$ 1903 vid Generalstabens topogr. afd. samt deltog i fältj.-öfningarna 1902 i Södermani, och Nerike. Har bl a. tjänstgjort vid Göta lifgarde Yu 1902—Y ^{5} 1903, som instr. vid Krigsskolans topogr. tilläpn.-öfn:r $^{25}/_6$ — $^9/_7$ 1904, samt vid Iritendenturkåren $^6/_10$ 1905— $^{10}/_{10}$ 1908 och därefter genomgått militärförvaltn.-kurs.

TAMM, CHRISTIAN THEODOR. Född $^{13}/_6$ 1851 på Tvetaberg i Tveta s:n, Stockh. 1. Föräldrar: Brukspatronen Klas Anton Taram och Kristina Karolina Östberg. Gift $^{5}/_s$ 1875 i Lausanne i Schweiz med Louise Anna Chevallier.

Afl. mogenhetsex. $^{1}Y_6$ 1870, kadett v. Kr.-Ak. $^{30}/_i$ 1871 > utex. $^{21}/_ia$ 1872 underlöjtnant vid Lifregits gren.-kår $^{25}/_{12}$ 1872, löjtnant af 2. kl. $^{K}/_g$ 1880, löjtnant af 1. kl. $^{5}/_u$ 1889, kapten i kåren % 1891, kapten af 2. kl. $^{6}/_o$ 1895 (vid Lifreg:t till fot), kapten af 1. kl. $^{3fi}/_3$ 1897, chef f. Södermanlands

kompani $^{sl}/_3$ s. å., major i armén $^{14}/_6$ 1901, t. f. chef för Värml. fältjäg.-kår $^{18}/_7$ 1901, major vid Vaxh. grn.-reg:te $^{5}/_{12}$ 1901, öfverstelöjtnant i armén Ys 1906, afsked s. d. och inträdd i reserven.

R. S. O. Vi2 1893, G. C. I.

Genomgick 1874—76 Gymn. Centr.-inst; tj.-giorde $^{13}/_7$ 1878— $^{15}/_1$ 1879 vid bevakn.-kommend. å Långholmen, var 1884—85 komp.-off. och lärare vid tnf.-vol.-skolan å Karlsborg, 1902—03 chef för IV. arméförd:s icke garnisonerade inf.-reg:tens volontärskola samt deltog i fälttjänstövningar 1878 i Stockholms län, 1882 i Uppland, 1884 i Skåne, 1888 och 1894 i Uppland, 1895 i Nerike, 1902 i Södermanland och Nerike, 1903 i Södertörn och 1904 i Bromma, Spånga och Järfälla, hvarjämte han 1903 deltog i krigsövningar vid Vaxholms- och Oscar Fredriksborgs fästning.

Egde 1877—81 Saltskog i Västertälje s:n, samt 1877—1890 Marieberg vid Södertälje. Var efter afskedet bosatt i Stockholm men tillbragte somrarne å det af honom egda landstället Drakudden i Bro s:n.

Död $^{7}/_s$ 1917 i Stockholm.

HEDBERG, ERIK GUSTAF. Född % 1879.

Afl. moglehetsex. $\frac{9}{6}$ 1899, volontär vid Värml. fältj.-kår $\frac{5}{e}$ 1899, sergeant öfver stat $\frac{22}{8}$ 1900, fanjunkarie i kåren $\frac{24}{8}$ 1901; afl. off.-ex. $\frac{27}{u}$ 1901, underlöjtnant utan lön i kåren $\frac{5}{ig}$ 1901 samt i Vaxh. gren.-reg:te Y $\pm$ 1902 (enl. n. br. $\frac{5}{i-2}$ 1901) X underlöjtnants lön $\frac{1}{\&}$ 1903

Död % 1906 i Stockholm.

CARLBERG, GUSTAF WILHELM. Född $\frac{5}{4}$ 1880 i Karlskrona. Föräldrar: Länsveterinären J. G. Carlberg och h. h., född Rydell.

Student, volontär vid Värml. fältjäg.-kår

$\frac{6}{6}$ 1899, sergeant i kåren $\frac{22}{s}$ 1900, underlöjtnant $\frac{5}{i2}$ 1901, underlöjtnant vid Vaxholms grenadjärreg:te $\frac{1}{j}$ 1902 (enl. nåd. bref $\frac{5}{12}$ 1901), löjtnant $\frac{21}{ia}$ 1907 > kapten -af 2. kl. Yi $\frac{1917}{}$ > chef för reg:ts kulspr.-komp., kapten af 1. kl. $\frac{18}{cl}$ 1918.

G. V:s 01. med. $\frac{27}{7}$ 1912, R. I. Kr. O. 3. kl. $\frac{14}{7}$ 1913, Inneh. statens skyttmärke i guld sedan 1903 och Riks-skyttmedalj 1910. G. D, S. S., V. O. K.

En af våra mest kända och framstående idrottsmän, pristagare i skjutning vid Olympiska spelen i Athen 1906, London 1908 och Stockholm 1912. Eröfrade världsmästerskap i pistolskjutning vid internationella täflingarna i Camp Perry, Ohio, U. S. A. 1913.

BRATT, ÅKE GÖSTA. Född $\frac{2}{4}$ 1877. Föräldrar: Grosshandlaren Ernst Morris Bratt och Emma Mathilda Wedberg. Gift $\frac{2}{\%}$ 1904 med Amy Sigrid Andersson.

Afl. mogenh.-ex. $\frac{13}{6}$ 1898, volontär vid Värml. fältjäg. kår $\frac{15}{6}$ 1898 > sergeant i kåren $\frac{32}{8}$ 1900, reservofficersexamen $\frac{11}{0}$ 1901, fanjunkare i kåren s. d., reservunderlöjtnant i Vaxholms grenadjär-reg:tes reserv $\frac{11}{1s}$ 1901, afl. off.-examen vid krigsskolan $\frac{2}{12}$ 1903, underlöjtnant utan lön vid Vaxh. gren.-reg:te $\frac{19}{i2}$ 1903, afsked fr. best. som underlöjtnant utan lön $\frac{28}{.}$, 1906. Kapten i Värml. reg:tes reserv $\frac{1y}{5}$ 1917.

•Bosatt i Stockholm.

BLOCK, EMIL WILHELM GEORG LARSSON. Född $\frac{5}{s}$ 1879. Föräldrar: Bruksägaren Emil Larsson på Glafva i Värmland och Louise Westerdahl. Gift $\frac{3}{\%}$ 1907 med Elsa Msechel.

Afl. mogenh.-ex. $^{22}/_3$ 1900; volontär vid Värml. fältj.-kår $^7/_6$ 1900, sergeant i kåreri $^{24}/_8$ 1901 och i Vaxholms gren.-reg:te $^1/_1$ 1902, fanjunkare i reg:t $^{11}/_6$ 1902, off.-ex. $^{28}/_11$ 1902, underlöjtnant öfver stat $^5/_12$ 1902, på stat $^8/_7$ 1906, löjtnant af 2. kl. $^{18}/_12$ 1908, löjtnant af 1. kl. / 19 . . . , löjtnant på reservstat / 1917, kapten på reservstat $^5/_4$ 1918.

Deltog i kustartilleriets och kusteskaderns krigsöfn. vid Vaxholms och Oscar Fredriksborgs fästning 1903, i fälttjänstöfn. i Östergötland 1906 samt tjänstgjorde $^{22}/_6$ — $^{81}/_{15}$ ^{1906} vid Vaxh. kustart.-reg:te (med undant. af tiden f. reg:tsöfn. vid eget reg:te).

CERVIN, OLOF MAGNUS. Född % 1858 i Hamnas, St. Kils s:n, Värml. l. Föräldrar: Hemmansega-ren Anders Olsson och Inga Maria Magnusson. Gift 1906 med Sofia Carolina Lindqvist.

Volontär vid Värml. fältj.-kår $^5/_5$ 1876, und.-off.-ex. vid und.-bef.-skolan å Karlsborg $^4/_9$ 1878, högre kursen vid vol-skolan å Karlsborg $^{12}/_9$ 1879, vol. vice korpr. $^8/_{ii}$ s. å., korpr. $^8/_{%}$ 1880, sergeant af 2. kl. $^8/_7$ 1883, bataljonsadjutant $^{27}/_6$ 1889, sergeant af 1. kl. $^{12}/_6$ 1881, fanjunkare i kåren $^B/_1$ 1901, fanjunkare på stat vid Vaxholms grenadjärreg:te $^1/_1$ 1902 (enl. n. br. $^5/_12$ 1901), afsked $^4/_s$ 1908, underlöjtnant i armén $^4/_6$ 1908.

Svärdsmän $^{21}/_1$ 1903, erh. Städernas Allm. Brandst. bolags st. silfvermed. $^8/_{-}$ 1911.

Ar sedan afskedstagandet förvaltare i Värmländska Provinciallogen af Frim. Orden och bosatt i Karlstad.

WIRÉN, OLOF. Född $^{27}/_{io}$ ^{1867} i Skillingmark, Vännl. Föräldrar: Landtbrukar'en August Nilsson och Ma-thilda Nilsson. Gift $^{23}/_{12}$ 1894 med Karin Nilsson (död $^{21}/_{io}$ 1915).

Volontär vid Värml. fältjäg.-kår $^{11}/_1$ 1885, und.-off.-skolans h. kurs $^3/_{%}$ 1887, volontär vice korpral $^{1a}/_7$ 1887, sergeant af 2. kl. $^{23}/_6$ 1888, sergeant af 1. kl. $^1/_7$ 1901, sergeant vid Vaxholms gren.-reg:te Vi 1902 (enl. nåd. bref $^5/_{i_2}$ ^{1901}) fanjunkare $^{19}/_{12}$ 1902, afsked $^2/_{is}$ 1917, underlöjtnant i armén $^{11}/_{12}$ 1917.

Svin. $\sqrt{g}$ 1907, Bysk G. M. i S:t Anna O:s band.

BÅGENHOLM, WILHELM TEODOR. Född ^{G/a} 1869 i Rölönda förs., Dalsland. Föräldrar: P. Erik Andersson (af den s. k. Håbols- el.

Högkils-slåkten) i Rölönda och Anna Kristina Andersson. Gift 1) ^{28/4} 1896 med Emma Elisabeth Eliasson, 2) ^{8/ii} 1908 med Märta Eriksson.

Volontär vid Värml. fältj.-kår ^{8/3} 1887, vice-korpr. ^{6/ö} 1890 > korpral Yio ¹⁸⁹²; sergeant af 2. kl. ^{6/10} 1892 > öfverflyttad till Vaxh. gren.-reg:te ^{i/1} 1902, serg. af 1. kl. ^{s/i} 1903, fanjunkare i reg:t ^{"/g} 1906, fanj. vid reg:t ^{12/5} 1908, underlöjtnant i armén ^{28/9} 1919; afsked s:a d. och inträdd i reserven. Svärdsman ^{12/8} 1912.

Tjänstgjorde 1903—04 vid IV. arméfördelningens icke garnis.-inf.-reg:rens volon-tärskola i Stockholm. Har deltagit i fält-tjänstöfningarna i Uppland 1888, Nerike och Södermanland 1902, Östergötland 1906, Uppland 1910, Jämtland 1913, Uppland 1916, äfvensom försöksmobiliseringen 1900 och mobiliseringen 1914 samt krigsöfningarna i Vaxholmstrakten 1908 och 1912. Är efter afskedet köksföreståndare vid K. Krigsskolan.

2. Officerare vid andra truppförband och i armén.

SCHRÖDERHEIM, GÖRAN. Född ^{21/7} 1778- Föräldrar: Biskopen i Karlstads stift Herman Schröder, adlad Schröderheim, och Johanna Ullmark. Gift 1) ^{35/5} 1812 med Hedvig Johanna von Numers, 2) ^{19/5} 1816 med hennes syster Gustafva Sofia von Numers.

Fänrik vid Ner. och Värml. reg:te, enl. båt. o. ^{2/j} 1797 tjänstgörande å Värml. fotjäg.-bat. och placerad å major Nisbeths kompani; enl. båt. o. ^{8/3} 1797, beordrad att göra tjänst som underofficer; löjtnant vid Ner. och Värml. reg:le ^{30/12} 1804 > kapten ^{2"/e} 1809, afsked ^{20/12} 1811.

Kommenderad till Karlskrona 1801 och till Pommern 1807; deltog i 1808—09 års fälttåg mot Norge.

Död Vi 1822 på Hultsberg.

FALKENSTEDT, FREDRIK WILHELM. Född ^{13/i} 1797 i Kihls s:n. Örebro 1. Föräldrar: Kanslirådet Adolf Fredrik Falk, nobilis. Falken-stedt, och Maria Lovisa Svedenstierna.

Furir 1813, sergeant i Värml. fältj.-regite ^{8/4} 1812, befordrad till fänrik i Södermanlands reg:te ^{14/n} 1815, stabsfänrik ^{36/s} 1816 > afsked ^{8/s} 1819-
Inneh. af Carl XIV. Johis med.

Var med II. bat:n af regit beordrad till reservarméns högra flygels för poster i trakten af Eda 1813 och bevistade därefter med reg:t fälttåget i Norge 1814. Var efter förflyttningen till Södermani. reg:te på arbetskom-mending vid Södertelje kanal 1817 samt kommenderad att bevista konung

Carl XIV. Johans kröning 1818. Bosatte sig efter afskedstagandet i Lindesberg, där han var handlande.

Död $2/4$ 1868.

HEDBORG, ERIC JOHAN. Född $22/u$ 1801 i Falun. Gift med Eva Ulrika Charlotta Holmstedt.

Underofficerskorpral vid Andra lifgardet $22/n$ 1821, afsked $''/ID$ 1823 -Förare vid Värml. fältjäg.-reg:te $29/10$ s. år; fanjunkare $13/6$ 1825, befordrad till fänrik vid Nerikes regemente $23/u$ 1825, 2. löjtnant $''/7$ 1831, 1. löjtnant $9/3$ 1838, 2. kapten $12/s$ 1845, afsked med pension å exspektans % 1848, tillträdde pension Yig 1851.

Död $5/10$ 1855 i Kungsholms förs., Stockholm.

STUART, CARL EDVARD. Född $n/12$ 1839 (sonsons son till Värml. fältjägis förste chef). Föräldrar: Kammarrådet Fredrik Christoffer Stuart och Märta Charlotta Wallenstråle.

Furir vid Värml. fältjäg.-reg:te, afl. off.-ex. 1862, underlöjtnant vid Gottlands nationalbeväring $13/5$ 1862 , löjtnant $8/9$ 1868, afsked $81/i2$ s. å.

Egde på sin tid Glasberga och Talby i Stockh. län.

Död $11/8$ 1911.

CHARPENTIER, OSCAR WILHELM AUGUST. Född «/? 1812 i Finland. Föräldrar: Öfversten Robert Karl Charpentier och Sophia Lovisa Silfversvan. Gift 1) $16/i$ 1854 med Sophia Wilhelmina Åberg, 2) Ys 1859 med Johanna Maria Björkman.

Fanjunkare vid Värml. fältjäg.-reg:te, sergeants lön $31/i$ 1#33, fänrik i armén med skyldighet att tjänstgöra vid Gottlands nationalbeväring $2Yi$ 1833; löjtnant vid nämnda nat.-bev. $5/5$ 1841, kapten $18/r$ 1850, afsked (kvarst. i armén) $21/10$ 1862.

Blef efter afskedet stationsinspektör vid Huddinge järnv.-st:n s. å.

Död $2Y2$ 1888 i Stockholm.

KOLTHOFF, ERIK GUSTAF. Född $2i/12$ 1814. Föräldrar: Majoren Johan Kolthoff och Hedda Löna Styffe.

Förare vid Värml. fältjäg.-reg:te 1831, fänrik vid Värml. reg:te u/n 1834, löjtnant $2Y2$ 1839, afsked $n/6$ 1842.

Violinvirtuos.

Död $34/10$ 1864 i Stockholm.

SILFVERSKIÖLD, PER FERDINAND. Född $17/n$ 1817 på Thorns-torp i Trehörnä s:n, Skarab. I. Föräldrar: Häradshöfdingen Berndt Johan Silfverskiöld och Aurora Wilhelmina Ramsay. Gift $16/8$ 1849 på Björkboda bruk i Åbo län med Isabella Sofia Matilda Ramsay.

Rustmästare vid Värml. fältjäg.-regie $18/3$ 1833, furir $24/3$ 1834, fanjunkare $24/a$ 1836, aff. off.-ex. $28/2$ 1838, underlöjtnant vid Västgötadals reg:te

¹⁰/_s 1838 > löjtnant ²/₂ 1844, kapten ⁿ/₈ 1854, major ⁷/₈ 1863, öfverstelöjtnant i armén ¹⁰/₅ 1878, afsked med kvarst. i armén ¹⁷/_t 1879.

R. S. O. ²⁸/₁ 1864.

Var under åtskilliga år inspektor för Alingsås läroverk; ägde vid olika tider dels Björksäter i Råda s:n, Skarab. L, dels Bryngelnäs i Alingsås landsförs. i Älfsb. 1.

Död ¹⁷/₃ 1890 i Alingsås.

BLOM, ALFRED AXEL ADOLF. Född ¹⁰/₁₀ 1825 i Linköping. Föräldrar: Öfversten Michael Adolf Blum och grefvinnan Sophia Charlotta Ulrica Mörner af Morlanda. Gift ³/₃ 1856 på Odenstad, Gill-berga s:n, Värml. med Johanna Maria Sofia Lilliehöök.

Fnrir vid Värml. fältjäg.-reg:te ⁸/₅ 1843, underlöjtnant vid Värml. reg:te ¹⁵/₄ 1846, löjtnant ⁹/_{ia} 1855, kapten ¹²/₄ 1864, chef för Älfdals komp. ⁵/₄ s. å. och för Jösse komp. ⁵/_r s- å. samt för Nordmarks komp. ¹¹/_s 1865, 2. kapten ²⁸/_{io} 1866, 2. major ²⁰/₀ 1868, överstelöjtnant i armén ²⁰/₁₀ 1877.

R. S. O. 1862.

Ordförande i Värml. läns hush.-sällsk. fr. 1878 och i styrelsen för länets då nybildade andra folkhögskola från 1879 samt ledamot af stadsfullmäktige i Karlstad, där han under flera år var bosatt.

Död i Paris ^{2ä}/₃ 1880.

WENDT, JOHAN PETER. Född ¹⁸/₉ 1852 i Karlstad. Föräldrar: Fabrikören Carl M. Wendt och h. h.

Aflagt mogenhelsex. ²⁹/₅ 1872. Volontär vid Värml. fältjäg.-reg:te ²/₅ 1873, utex. fr. K. Kr.-skolan ⁵/₁₀ 1874, underlöjtnant vid Dalreg:t ¹⁰/₁₀ 1874, löjtnant af 2. kl. ²⁴/₈ 1878, löjtnant af 1. kl. ⁶/₅ 1887, kapten i reg:t ²⁵/_i 1895, kapten af 2. kl. ⁶/₉ 1893: kapten af 1. kl. ²/₃ 1900, afsked och inträdd i reserven ¹⁵/₅ 1903, major i armén ¹²/₄ 1907.

R. S. O. ¹⁸/₉ 1897, R. V. O., G. M. br. 1893, G. C. L., S. S.

Bevistade fälttjänstföningarna 1878 i Stockholms och Södermani, län, 1888 i Uppland och Västmanland, samt 1894 i Uppland. Var ¹/_w 1879—Va 1880 befälhafvare för garnisonsförstärknings-kommenderingen å Vaxholms fästning samt ²⁴/_g 1882—¹⁵/₄ 1887 öfverbefälhafvare för Kristinehamns och Varnums frivilliga skarpskytteförening.

Genomgick sept. 1877—apr. 1879 Gymn. Centr.-inst. och blef lärare i gymnastik och militäröfningar vid Kristinehamns allmänna läroverk ⁰/₂ 1880 och vid Strängnäs högre allm. läroverk ¹⁰/_i 1885 samt transporterades till s:a befattn. vid Karlstads h. allm. lärov. ²³/₁₂ 1886; åtgick därifrån 1914. Förordnad till brandchef i Karlstad ²¹/₈ 1888—Vn 1913 samt polisintendent Vi 1903—Yio 1908.

Eger och förestår Karlstads medico-mekaniska gymnastikinstitut från 1910 och är därefter inspektor vid Värmlands Brandstodsbolag från 1914.

GEIJER, GUSTAF REINHOLD. Född ³/₁₀ 1872 i Sunnemo förs., Värml. 1. Föräldrar: Brukspatronen Herman August Geijer och Sofia Emilia Wilhelmia Mitander. Gift ²⁸/₉ 1901 med Emilia Julia Charlotta Högberg.

Aflagt studentexamen 1892. Volontär vid Värmlands reg:te ¹⁶/₁₁ 1892, trpt volontär vid Värml. fältj.-kår ⁸/₉ s. å.; sergeant i kåren ¹⁹/₆ 1893, underlöjtnant vid Värml. reg:te ²²/₁₁ 1894, löjtnant ²⁷/₈ 1898, kapten ⁶/₉ ¹⁹⁰⁷> adjut. hos H. M. Konungen ²/_x 1913, major i armén ³¹/₁₂ 1915, major vid Upplands inf.-reg:te ⁸¹/₃ 1916.

K. H. S. (1898—1900), S. S. Värml. skytteförb. förtj.-med. i guld 1908, R. Fr. H.-Leg. ²¹/₇ 1914, R. S. O. ⁶/_c 1915, K. Bulg. Mil. förtj. O. ²/₃ 1918, K. Turk. Medj. O. 3. kl. m. svärd ⁸/₃ 1918.

Varit ordf. i Värml. skytteförbunds verkst. utsk. 1903—07, kontrollör vid maltdryckstillverkningen i Karlstad 1903—07, revisor i Uddeholms aktiebol. sedan 1917.

Ordonnansofficer vid III. arméfördelningens stab ⁸¹/₁₀ 1900—⁸¹/₁₂ 1901, adjutant vid III. arméförd:s fördeln.-intendentur ¹⁶/₈ 1900—³¹/₅ 1902 repetitör vid skjutskolan 1902, reg:tsadj. ¹²/₃₀ 1903—⁴/₈ 1905, regiskvarter-mästare ⁴/₃ 1905—⁹/₁₀ 1907, sub.-off. vid res.-off.-kurs vid krigsskolan 1906, lärare i krigskonst vid krigsskolan ¹⁴/₁₀ 1907—²⁰/₁₂ 1914, tjänstgjort vid 84. preussiska infanteri-reg:t ³¹/₅ 1911—²⁸/₇ 1911.

Kungl. Maj:ts ombud i Värml. skytteför-bund 1903—05. Såsom medlem i den under ledning af öfverste Åkerman utsända kommissionen företagit studieresa i Tyskland, Bulgarien och Turkiet, hvarvid stridsfronterna Macedonien besökts ⁷/_x—²⁷/₂ 1918,

Utgifvit »Lärobok i härordningslära för K. Krigsskolan» 1913 och svarsreformen 1914».

ÖRNBERG, GUSTAF. Född ¹⁰/_{i2} 1881 i Göteborg. Föräldrar: Grosshandlaren Gustaf Axel Örnberg och Anna Lundberg. Gift ⁹/₄ 1912 med Nanna Hedvig Charlotta Helmstein.

Student ⁶/₁₁ 1900. Volontär vid Värml. fältj.-kår ¹¹/₆ 1900, korpral ³¹/₇ 1901, sergeant öfver stat ²⁴/₂ 1901 och å Vaxholms gren.-reg:te ¹/₁ 1902, fanjunkare i reg:t ³⁰/₈ 1902, underlöjtnant öfver stat ⁵/_{i2} 1902, trpt till Kalmar regie ⁵/₁ 1903, underlöjtnant på stat ²⁴/₄ 1903, löjtnant af 2. kl. ⁷/₄ 1905, löjtnant af 1. kl. ⁹/₆ 1911, 3. reg:tsadjut. ¹²/₁₀ 1912, 1. reg:tsadjut. ¹⁸/₁₀ 1913—¹²/₁, 1916, regementskvartermäst. ⁸/_n 1917, kapten af 2. kl. ²¹/₆ 1918.

S. S., Ridkurs f. inf.-off.

Var assistent vid Göteborgs Zanderska sjukgymn.-inst. 1906—1909 och är sedan maj 1915 sekreterare i Eksjö Stads hälsovårdsnämnd.

GUSTAFSSON, GUSTAF. Född ¹¹/₂ 1850 i Kristinehamn. Föräldrar: Järndragaren Karl Gustafsson och Karolina Nyländer. Gift 1873 med Anna Pettersson.

Hornblåsare vid Värml. fältjäg.-reg:te ¹/₁ 1866, furir ⁸/₇ 1873, fanjunkare

och reg:tsstrumslagare $\frac{9}{9}$ 1881, afsked med pension och inträdd i kårens reserv $\frac{17}{4}$ 1900, öfvergången till Vaxh. gren.-reg:tes reserv $\frac{x}{i}$ 1902 (enl. n. d. br. $\frac{5}{i2}$ 1901), afsked ur sistnämnda reserv $\frac{31}{12}$ 1902 och inträdd i Värml. reg:tes reserv s. d., underlöjtnant i reg:ts reserv $\frac{2}{s}$ 1905; afsked (på grund af uppnådd åldersgräns $\frac{3}{V, a}$ 1915.

Svärdsman.

Har under åren 1887—1912 tjänstgjort såsom rull fö ringsbiträde dels i kompani-områdena n:ris 102, 106 och 107, dels i rull-föringsområdena n:ris 35 och 50.

Nu bosatt i Karlstad.

BODIN, JAN WILHELM. Född $\frac{15}{t}$ 1870 i Segerstad, Värml. Föräldrar: Hemmansegaren Nils Gustaf Bodin och Anna Andersson. Gift $\frac{27}{12}$ 1908 med Ruth Ingeborg Erikson.

Volontär vid Värml. fältjäg-kår $\frac{2}{o}$ 1889-und.-off.-skolans h. kurs $\frac{16}{7}$ 1893, volontär vice-korpr. $\frac{21}{7}$ s. å., volontärkorpral $\frac{12}{s}$ 1894, sergeant i kåren $\frac{8}{10}$ 1897, serg. af 2. kl. $\frac{2}{i}$ 1899 och vid Vaxh. gren.-reg:te Vi 1902 (enl. n. br. $\frac{5}{is}$ 1901), bat.-adj. $\frac{17}{4}$ 1906, serg. af 1. kl. $\frac{1}{s}$, 1906, afsked från reg:tet $\frac{31}{io}$ 1909. Fanjunkare på stat och kompaniadjutant vid officerskursen vid Krigsskolan Yu 1909, underlöjtnant i armén $\frac{81}{5}$ 1918.

Svärdsman $\frac{12}{8}$ 1917.

3. Bataljons- och regementspastorer.

LINDERHOLM, OLOF. Född $\frac{18}{10}$ 1762 i Vasserud, Fryksände, Värml. Föräldrar: Förvaltaren vid Olsby Jonas Linderholm och C. S. Sundell. Gift 1808 med Elisabeth Wilhelmina Bratt.

Student i Uppsala 1781, magister 1788, ail. pastorex. $\frac{14}{12}$ 1790 och blef prästvigd dagen därefter. Båt.-predikant (regementsprest, konstituerad) $\frac{10}{3}$ 1790 vid Värml. Fot.-jäg.-bat, vice notarie vid hofkonsistorium o. därj. tj.-g. predikant vid Kungl. hofvet $\frac{7}{6}$ 1792, konsistorienotarie i Karlstad 1792, bat-predikant vid Ner. och Värml. reg:te s. å., reg:tspastor vid samma reg:te- $\frac{20}{i2}$ 1795, led. o. sekr. i Samfundet »pro flde et Christianismo» s. å., konungens ordin, hofpredikant $\frac{12}{5}$ 1805, fältprest och prseses i fältkonsistorium vid svenska armén i Pommern s. å., kyrkoherde i Mariestad $\frac{21}{s}$.

1806, historiegraf vid Kungl. Maj:ts orden $^{19}/_{11}$ 1806, kontraktsprost $^s/9$ 1807, teol. doctor 1809.

L. V. O. 1812.

Utgaf från trycket ett stort antal arbeten, såväl i religiösa som andra ämnen, äfvensom öfversättningar på vers och prosa från italienska och grekiska (exempelvis Anacreons sånger) samt en lärobok i naturlära och ett »praktiskt handlexikon för hushållare och konstnärer» (1802 —03).

Död $^{16}/_8$ 1834.

EDGREN, JOHAN. Född $^{15}/_4$ 1761 ($^{11}/_2$ 1761) på Läppetan i Ny s:n, Värml.-Näs. Föräldrar: Dåvarande arrendatorn af Läppetan, sedermera egaren af Smedsgården i Eskilssätters s:n, Värml. Johan Edgren och Christina Kjellquist. Gift $^{18}/_9$ 1807 i Karlstad med Sara Christina Svantesson.

Student i Lund 1784, fil. mag:r därst. 1790, prästvigd i Karlstad s. å. Sockenadjunkt i Nor och Segerstad i Yärml. 1791. Bataljonspräst (konstit.) vid Värml. Föjtjäg.-bat. $^1/_7$ 1793, erhöll korfirm.-fullm. $^{21}/_{10}$ 1796, afsked $^{16}/_6$ 1801.

Adjunkt hos biskopen i Karlstad, d:r H. Schröderheim 1799, nådårspre-dikant i Högsäter 1800, vik. lärare vid Apologistklassen i Karlstads skola o. domkyrkosyssloman i Karlstad 1801; skolkollega därst. 1804, rector Schplce därst. 1807, kyrkoherde i Köln, Järnskog och Skillingmark (i Värml.) 1810.

»Var en man af det allvarliga slaget, sträng men rättvis lärare samt hederlig och älsklig och fördenskull aktad och afhållen af sina lärjungar och pastoratsboar.»

Död $^8/9$ 1814 i Kölns prästgård och begrafven å därv. kyrkogård.

IS.EUS, PEHH ULRIK. Född $^{23}/_8$ 1775 i Ofvanåker. Föräldrar: Komministern i Ofvanåker Pehr Isaeus och Christina Spiegel.

Student i Uppsala 1795, prästvigd 1800, huspredikant först hos lands-höfd. frih. Carl Bunge på Finstaholm, sedan hos en baron Fock. Stabspredikant vid Värml. fältjäg.-bat. 1800, bataljonspräst $^{16}/_6$ 1801, (huspredikant, befordrad till bataljonspredikant utan lön vid Värml. fältj.-bat. $^{19}/_a$ 1802), trptd till bat.-predik. vid Ner. o. Värml. reg:tc $^{22}/_6$ 1805.

Död $^{12}/_6$ 1806 i Kristinehamn under pågående regementsmöte.

ATTERBERG, NILS LORENTZ. Född $^3/9$ 1780. Föräldrar: Mön-sterskrifvaren och brukspatronen Atterberg och h. h. Gift y_{ri} 1838 ined Maria Augusta Warberg.

Intogs i Karlstads skola 1794 och vid Uppsala akademi 1801. Ordinerad till präst $^{23}/_n$ 1805. Kom i tjänst $^{22}/_3$ 1808 med konstitutorial som bataljonspredikant vid Värml. fältj.-bat., erhöll fullmakt $^{14}/_5$ 1809 med de för-måner, som nåd. br. $^{21}/_e$ 1786 tillade regementspastorer vid garnisonsrege-mentena; regementspastor $^{21}/_{fi}$ 1809, fältprost $^1/_{10}$ 1816.

Kommenderad i fält $^{23}/_s$ 1808 — $^1/_{io}$ 1809 under fälttåget mot Norge, spe-

ciminerade för pastorexamen $\frac{9}{10}$ 1811, förestod pastorsembetet i Kihla (Köhla) okt. 1810—maj 1812; kommenderad till garnisonstjänst i Karlstad och Jönköping $\frac{24}{8}$ — $\frac{23}{10}$ 1812 samt bevistade kriget i Tyskland 1813—14. Aflade pastorexamen $\frac{29}{u}$ 1814. Kyrkoherde i Holmedal $\frac{21}{10}$ 1820, prost öfver Nordmarks kontrakt $\frac{20}{ö}$ 1826. »Var en af stiftets skickligare pastorer och kände nog mycket själf sitt värde. Till utseendet var han förvånande lik Carl XIV Johan.»

Död $\frac{21}{i}$ 1848.

GAGNER, LARS PETER. Född $\frac{5}{ii}$ 1791 i Karlstad. Föräldrar: Handsmakaren Erik Nyquist och h. h., född Gagner. Gift 1826 med Maria Jacobina Blomner.

Student i Uppsala 1811, magister 1818, pastorex. $\frac{15}{2}$ 1820. Lärare vid Svea lifgardes reg:ts-skola $\frac{10}{9}$ 1819. Slottspastor å Rosersberg $\frac{5}{s}$ 1820, regementspastor vid Värml. fältjäg.-regite $\frac{18}{4}$ 1821, tj.-g. e. o. hofpredikant $\frac{2}{\%}$ 1823; reg:ts-pastor vid 2. lifgardet 1825, kyrkoherde i Ölmestads reg. pastorat af Vexjö stift $\frac{28}{i}$ 1827; honor, prost 1834, kyrkoherde i Arvika (efter långvarig rättegång, sedan det först hållna valet blifvit upphäfdt och nytt val hållet) $\frac{11}{8}$ 1841, kontraktsprost $\frac{6}{4}$ 1844.

Har från trycket utgifvit predikningar, religiösa läroböcker, andliga betraktelser och bönböcker m. m. samt svenska Psalmboken med alla psalmers melodier jämte svenska Mässan i siffror fyrstämmigt tecknade (1846).

Död $\frac{n}{5}$ 1869 i Arvika.

NORDEN, ANDERS. Född $\frac{2B}{i}$ 1795 i Brattfors, Värml. Föräldrar: Komministern Henrik Norden och Brita Lisa Låstbom.

Student i Uppsala 1813, magister 1818, prestvigd $\frac{13}{i_2}$ 1819, teol. kand. 1823, vice kommin. i Jakobs och Johannes förs:r i Stockh. $\frac{6}{9}$ s. å., kon-sistorie-adj. $\frac{80}{5}$ 1824; lärare vid Svea art.-reg:te $\frac{24}{ii}$ s. å.; pastorex. $\frac{1}{6}$ s. å., regementspastor vid Värml. fältjäg.-reg:tc $\frac{11}{12}$ 1825, trptd till regementspastor vid Svea artill.-reg:te $\frac{29}{5}$ 1829.

Död $\frac{28}{7}$ 1831.

WAHLUND, CLAES. Född $\frac{18}{n}$ 1799. Föräldrar: Brukspatron Johan (Janne) Wahlund och Elsa Sophia Wennerman. Gift 1839 med Hilda Tegnér.

Student i Uppsala 1818, magister därst. 1824, prästvigd $\frac{25}{i_1L}$ s. å. (på kallelse till huspredikant af exc. Georg Adlersparre), speciminerade för gym-nasii-adjunkturen $\frac{18}{io}$ 1825, vikarie vid lärdomsskolan i Karlstad $\frac{x}{5}$ 1826, andre lärare vid Apologistskolan därst. $\frac{2B}{9}$ 1826, vikar, konrektor $\frac{2}{u}$ 1828. afl. pastorex. $\frac{19}{12}$ 1829, kollega i lärdomsskolan $\frac{8}{3}$ 1830, regementspastor vid Värml. fältjägare-reg:te $\frac{29}{4}$ 1830. Conrektor Scholse $\frac{u}{4}$ 1832, rector scholse $\frac{16}{4}$ 1834. Vald revisor öfver Rikets Elem.-läroverk 1843, men af-sade sig detta uppdrag. Kyrkoherde i Karlskoga $\frac{28}{u}$ 1844 och då afgången från regementspastorsbeställningen. Honor, prost $\frac{17}{i}$ 1847.

L. N. O.

Död 1866.

MELLQUIST, LARS FREDRIK. Född V₈ 1807 i Sunnersbergs
s:n, Västergötl., där fadern var trädgårdsmästare.

Student i Lund 1827, prästvigdes han ⁸% 1830 och blef vice pastor i
Karlstad ⁴/₄ 1838 samt afl. pastorex. ⁴/ii
1844. Reg:tpastor vid Värml. fältj.-reg:te
¹²/₇ 1845, utn. t. kyrkoherde i Toresund,
Strengnäs stift ⁸/₁₂ 1861 (tillträdde 1862),
afsked från reg:tpastorsbeställningen 1862.

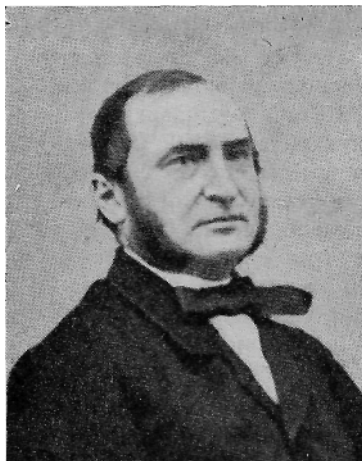
L. W. O. 1858.

Han var en af Karlstads mest afhållna
prästmän och skildras af C. E. Nygren
sålunda: »Redan den högväxta gestalten,
den allvarliga, värdiga hållningen, den
bestämda taktfasta gången förutom de
markerade prästerliga dragen gjorde, att
man väl förstod, hvarför han blef så all-
mänt och aktningsfullt hälsad af alla.
Hans största förtjänst låg däri, att han
gjorde så mycket godt i det tysta! -----
Inom alla kretsar utöfvade M. ett
betydande inflytande». När han höll

sin af-

skedspredikan ²⁰/₄ 1862 var, skrifves i Värml.-tidn. »kyrkan proppfull af
folk, som för sista gången ville höra den älskade och vördade läraren,
som i 24 år förkunnat salighetens väg i ord och gärningar». Af sin täm-
ligen stora förmögenhet testamenterade han 20,000 kr. till stipendier för
studerande värmlänningar vid Uppsala och Lunds universiteter. Redan ett
par år efter sin aflytt. från Karlstad afled han, ²²/₄ 1864, till följd af
blodförgiftning, och hans stoft återbördades till samhället för att å dess
kyrkogård få sitt sista hvilorum.

HAMMARGREN, ERIC TULLIUS.
Född 1814 i Karlstad. Föräldrar:
Dåv. lektorn, sedermera kyrkoherden
Anders Hammargren och Sara Johanna
Piscator.

Filos. mag:r 1838, lärare vid Åmåls lägre
lärdomsskola ¹⁷/₁₂ 1842, kollega vid läroverket i
Karlstad ¹/₁ 1852, reg:tpastor vid Värml.
fältj.-reg:te ²¹/₁₀ 1862, kyrkoherde i Karlskoga
och afsked från reg:tpastorsbe-ställningen
1869.

»En högre gestalt med en mäktigt
ljudande stämma, som gjorde honom till en
omtyckt andlig talare, ehuru han var född
till naturvetenskapsman. Utgaf skrifter i
geologi, kerni och metereologi, men
hans älsklingsämne var och förblef ornitologi. Han älskade
fåglar, och som bevis på denna hans kärlek må nämnas, att han i
arrendekontraktet

20, Värmlands fältjägare. II.

insatt den bestämmelsen, att ingen katt fick finnas på gården.» I det kväde, Gellerstedt vid hans frånfalle ägnade hans minne, gaf han honom den vackra benämningen »Vår- och solskensvännen i Carlskoga».

Död 1899.

UNGER, ERIC ALFRED. Född 8% 1824 i Gillberga. Föräldrar: Kontraktsposten Jonas Unger och Ulrika Christina Edgren. Gift 1857 med Maria Mathilda Åberg.

Student i Uppsala v. t. 1848, prästvid $\frac{9}{5}$ 1850. Sockenadjunkt i V:a Emtervik $\frac{2}{6}$ 1853; af Domkapitlet förordn. $\frac{28}{4}$ 1869 att tills vidare förestå regementspastorsbeställningen vid Värml. fältjäg.-reg:te och af Kungl. maj:t utnämnd till regementspastor vid reg:t $\frac{15}{10}$ 1869.

Kyrkoherde i Holmedal i Värml. 1873, tilltr. $\wedge$ 1874 och därefter af gången från reg:tpastorsbeställningen. Landstingsman 1869—70. Kontraktspost.

Död 1903.

SCHRÖDER, BENGT GUSTAF. Född $\frac{9}{4}$ 1842 i Wissnumns förs., Värml. Föräldrar: Prosten Öl. Hildebrand Schröder och Eva Lovisa Godholm.

Student i Uppsala 1862, prästvigd $\frac{21}{1}$ 1869. Andre pastoratsadjunkt i Bolstad $\frac{2}{7}$ s. å., tilltr. $\frac{1}{5}$ 1872, afl. pastoralex. $\frac{16}{4}$ 1874, regementspastor vid Värml. fältjäg.-regte $\frac{9}{10}$ 1874, kyrkoherde i Glafva $\frac{14}{1a}$ 1874, tilltr. VB 1875 och samtidigt afgången från regementspastorsbeställningen. Kyrkoherde i Filipstad och Fernebo 1885.

L. V. O. 1895.

FREDRIKSSON, FREDRIK. Född $\frac{7}{6}$ 1844 i Lungsunds förs., Värml. 1. Föräldrar: Hemmansbrukaren Fredrik Fredriksson och Britta Andersdotter. Gift $\frac{7}{6}$ 1876 med Paulina Matilda Najström.

Aflagt prästexamen $\frac{29}{10}$ 1870, prästvigd $\frac{G}{u}$ s. å. Pastoralexamen $\frac{1a}{e}$

1875. Tillf. regementspastor vid Värml. fältj.-regemente $\frac{1}{5}$ 1875, ord. regem:tpastor vid kåren $\frac{5}{5}$ 1876, kyrkoherde i Kila pastorat $\frac{11}{1}$ 1890, tillträdde pastoratet $\frac{1}{Fj}$ s. å. och afgick samtidigt från regementspastorstjänsten. Led. i andl. ståndet af K. V. O. $\frac{6}{6}$ 1917. Tjänstgjorde som extra lärare vid Kristinehamns allm. läroverk höstterminen 1867, var vice pastor i Karlstad $\frac{15}{1}$ 1874— $\frac{3}{6}$ 1875, komminister i Ölme $\%$ 1875— $\frac{30}{4}$ 1881 och i Frykerud $\frac{1}{a}$ 1881— $\frac{80}{4}$ 1890.

Varit ordf. i bevillningsberedning och taxeringsnämnd i Kila socken under en lång följd af år t. o. m. 1917, samt ledamot af pröfningsnämnden för Värmlands län åren 1903—05 och landstingsmans suppleant 1914—1917.

RANDEL, ADOLF NIKOLAUS ANDREAS. Född $^{28}/_6$ 1843. Föräldrar: Musikern professor Andreas Randel och Matilda Laurent. Gift $^{28}/_6$ 1869 med Zelma Augusta Molin.

Domkyrkokomminister i Karlstad 1884. Regementspastor vid Värml. fältj.-kår $^{18}/_4$ 1890, och (enl. nåd. br. $^{5}/_{12}$ 1901) vid Vaxholms grenadjarreg:te $^{1}/_1$ 1902.

Vikarierade vid läroverket i Karlstad ss. musiklärare och adjunkt.

»En begåfvad man, särskildt i matematiskt hänseende samt af utpräglad musikalisk läggning. Utmärkt skicklig i expeditionsgöromål.»

Död $^{51}/_1$ 1908 i Karlstad.

4. Auditörer och viceauditörer.

LÖWENHJELM, GUDMUND ERIK. Född $^{18}/_{12}$ 1735. Föräldrar: Ryttmästaren (i hessisk tjänst) Crispin Löwenhielm och Maria Margareta Gjök. Gift 1) med Maria Lennartsson (från Elfvik), 2) med Anna Christina Svinhufvud.

Student i Uppsala 1752, auskultant i Göta hofrätt 1756, vice häradshöfd. inom Värml. 1759, erhöi $^{15}/_s$ 1790 konstitutorial af öfverstekammarjunkaren, generalen m. m. frih. Armfelt såsom vice auditör vid Värml. Fotjäg.-bat.

Död $^{30}/_{13}$ 1816 på Skäggebol i Gillberga s:n, Värml.

EDGREN, ERIK. Född 1767 på Afverstad i Ölseruds s:n, Värml.-Näs. Föräldrar: Dåvar. egaren af Afverstad, sedermera egaren af Smedsgården i Eskilssätters s:n Johan Edgren och Christina Kjell-quist. Gift 1) $^{*}/_7$ 1800 i Sunne prostgård med Ulrika Kjellin, 2) $^{8}/_2$ 1817 på Malma i Nors s:n med Maria Gustafva Löwenhjelm.

Kom till Karlstads skola 1780 samt tjänstgjorde därefter en tid å Karlstads landskansli. Mönsterskrifvare vid Värml. Fotjäg.-bat. 1790, vice auditör 1794, afsked $^{81}/_{io}$ 1794.

Tjänstgjorde från 1796 å Vestersysslets kronofogdekontor, kronofogde i Vestersysslets fögderi af Karlst. län 1799, assessors titel 1804, afsked fr. kronof.-sysslan 1812. Egare sedan 1810 af Sälboda bruk i Gunnarskogs s:n, Värml.

Död $^{11}/_{11}$ 1818 å Sälboda, begrafven å Gunnarskogs kyrkogård.

BILLING, JAN (HANS) NICLAS. Född $^{\wedge}$ 1771.

Student 1792, ex. i teologi $^{15}/_3$ s. å., ex. iuridicum $^{15}/_s$ 1793, konstituerad t. vice-auditör vid Värml. fältj.-bat. $^{31}/_{10}$ 1794, konflrm.-fullm. $^{26}/_{10}$ 1796 (med mönsterskrifvares lön), auditör, öfverauditör. Afsked $^{27}/_3$ 1810.

Var 1801 kommenderad med bat:n vid arméns västra fördelning vid Göteborg under neutralitetsvakten mot England samt bevistade fälttåget i Pommern 1807 och mot Norge 1808—09.

Död 2% 1815 i Karlstad.

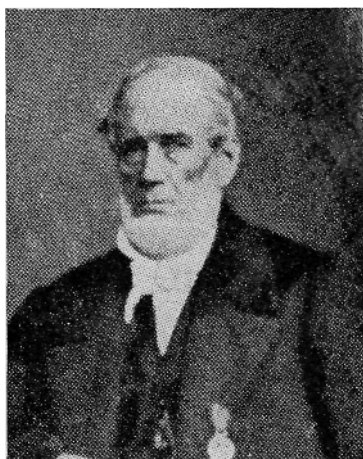
SALMENIUS, GUSTAF ANDERS. Född $18/i_0$ 1780 i Fågelås förs., Skarab. 1. Föräldrar: Komministern Sven Salmenius och Barbro Christina Roos.

Student i Uppsala $10/10$ 1799, underg. ex. teol. 1800 och ex. j ur. 1806, ex. t. konungens kansli $12/6$ 1808, auskultant i Göta hofrätt $27/6$ 1809, audi-tör vid Värml. fältjäg.-bat. $3/4$ 1810 samt förordnad att äfven förrätta regis-skrifvarejänsten, transporterad ss. auditor till Värml. reg:te $9/2$ 1817.

Deltog i fälttåget i Tyskland 1813—14 och i Norge 1814.

Var medlem af styrelsen för Värml. provinsialbank samt sekreterare i Värml. läns hush.-sällskap 1832—33.

Död $8/o$ 1833 å Alster i Karlstads landsförs.

LARSSON, JOHAN GUSTAF. Född 1791.

Auditor i Västgöta regem:te, auditor vid Värml. fältjäg.-regite $18/s$ 1817 och enl. kungl. stat där förrättande regements-skrifvarejänsten. Öfverauditors n. h. o. v. 2% 1821, trptd till regemittsskrifvare vid Nerikes reg:te $1/10$ 1821, fältsekreterare 18. . ., afsked 18. . .

Inneh. af C. XIV Joh. med.

Enl. C. E. Nygren: »en lång, allvarlig man, som åtnjöt allmänt och stort förtroende». Han bevistade fälttåget i Tyskland 1813—14.

Död 1864.

KRUSKOPF, S. . . G. . .

Af reg:tschefen förordnad t. vice auditor vid Värml. fältjäg.-reg:te $9/7$ 1821, auditor vid regi $26/2$ ¹⁸²²; i afsked $7/9$ 1824.

HÖÖK, CARL MAGNUS. Född 1798.

Vice auditor vid Värml. fältjäg.-reg:te 18. . ., auditor och reg:tsskrifvare vid reg:t $2/u$ 1824, afgången 1843 (före 2%).

Var under riksmötena 1840— ombud för Karlstads stad.

Dödsår obekant.

GEIJER, CARL WILHELM. Född $\%$ 1809 på Lindfors i Värml. Föräldrar: Disponenten Bengt Eberhard Geijer och Märta Lennartsson. Gift $18/i_0$ 1834 i Rockesholms kyrka i Örebro 1. med Sofia Holmgren.

Student i Uppsala 1828, afl. hofrättsex. 1830, vice auditör vid Värml. fältj.-reg:te $\frac{1}{a}$ 1834— $\frac{14}{6}$ 1835, innehade kommissionskontor i Karlstad 1845—58; direktör i Värml. Ensk. bank.

Egde del i Lindfors och Hedenskog 1827—33, säteriet Berg i Vase s:n 1834—38 samt Kärn och Näshammars bruk, båda i Nyeds s:n, 1838—45, gård i Karlstad, $\frac{1}{a}$ i Rockesholms bruk 1834—1857.

Död $\frac{6}{4}$ 1865 i Karlstad, å h vars kyrkogård han är begravnen.

ANDERSSON, AXEL. Född V? 1811
i Öfver Selö. Föräldrar:
Domkyrko-sysslomannen i Strängnäs
A. G. Andersson of. h Märg. Elis.
Wallenius.

^{iv-uv}
Gift med A*eline Hagander.

Vice häradshöfding, förordn. t. v. ss.
vice auditör och redogörare vid Värml.
fältjäg.-reg:te $\frac{30}{8}$ 1843, auditör och re-
gera :tsskrifvare $\frac{31}{7}$ 1843; afsked 1850.

Landskamrer' i Värmlands län.

R. N. O., G. M. af 12. storl. för »Nit
och redlighet i rikets tjänst.»

Död $\frac{15}{9}$ 1889.

JÖNSSON, JOHAN MARTIN. Född 1811.

Vice häradshöfding. Auditör och regementsskrifvare vid Värml.
fältjäg.-reg:te $\frac{8}{9}$ 1850.

Borgmästare i Åmål och i sammanhang därmed afsked fr. reg:t $\frac{18}{g}$ 1851.

Dödsdag obekant.

WIKSTRÖM, BENGT JOHAN CARL.
Född 1821. Gift $\frac{5}{\%}$ 1852 med frih:n
Emilie Karolina Cederström.

Hofrätts e. o. notarie, förordnad till vice
auditör och reg:tsskrifvare vid Värml.
fält-jäg.-reg:te $\frac{y}{4}$ 1850, vice häradshöfding
utn. t. auditör v. reg:t $\frac{28}{s}$ 1851, afsked
 $\frac{18}{4}$ 1873.

R. V. O. Död

1885.

RUDEBECK, GUSTAF MAURITZ ULRIK. Född Y₄ 1842. Föräldrar: Generalmajoren Edvard Ulrik Rudebeck och Karolina Lovisa Meurk. Gift ²⁹/₄ 1871 med Louise Kristina Wilhelmina Lagerbring.

Student ⁷/₁₂ 1861, ex. t. rätteg.-verken ²⁶/₅ 1866 - vice häradshöfding ⁵/₁₀ 1868, länsnotarie i Värml. län ²⁷/₉ 1870, af reg:tschefen förordnad till vice auditör vid Värml. fältjäg.-reg:te ²⁸/₁₂ 1870, auditör och reg:tsskrifvare vid reg:t ²/₉ 1873, häradshöfding i Fryksdals domsaga (Värml.) ⁴/₂ 1881 och i sammanhang därmed afgången från auditörs- och reg:tsskrifv.-befattningen.

Förordnades ²²/_n 1901 till landshöfding i Västernorrlands län, från hvil-ken befattning han ²²/₅ 1909 erhöll afsked.

Var bl. a. statsrevisor och ordf. i statsrevisionen 1894, ledamot af flere kommittéer samt ordförande i Västernorr. läns hushållningssällskap äfven-som egare till Svanås i Kronob. 1. och Älfkullen i Värml.

K. N. O. 1. kl., K. W. O. 2. kl., G. M.

Död ²¹/_s 1913.

DAHLIN. JAKOB EFRAIM. Född ⁵/₂ 1848 i Lits församl., Jämtlands län. Föräldrar: Fanjunkaren och svärdsmanen Olof Dahlin

Mm-mn ^.— ^ oc^n Anna Laura Elisabet Stridsberg.

Gift ¹⁸/_u 1881 med Gertrud Helena Lidman.

Volontär vid Jämtlands fältjäg.-kår ⁹/_s 1864, afl. underoff.-ex. 1865, kommenderad ss. underofficer 1866—68 vid Västernorrlands bevärbataljon, afl. studentexamen ⁸/₆ 1868, erh. på begäran afsked den ¹⁸/₅ 1869, afl. juris utriusque kand.-ex. ²⁹/₅ 1875, vice häradshöfding ¹⁸/_t 1878.

Vice auditör vid Värml. fältjäg.-kår ⁷/₂ 1881, auditör och redogörare ²²/₄ 1881, trptd till audit. vid Värml. reg:te ¹⁷/_u 1882, förordnad till extra länsnotarie i Värml. län ⁸¹/_{i0} 1882, utn. t. länsnotarie därst. ^u/₁₂ 1884, förordnad att uppehålla amiralitetsrådsäm-betet ²²/₁₂ 1886 och ²⁵/₂ 1887, utn. t. amiralitetsråd ²²/₁₂ 1887, förordnad att vara marinöfverintendent och chef f. marinintendenturkåren ⁶/_{ii} 1903, sedan nyssnämnda ämbete uppförts å ordinarie stat förordnad d. ²¹/_{i2} 1907 att jämväl fr. o. m. ingången af 1908 uppehålla detsamma; utnämnd och förordnad d. ²¹/₁₂ 1908 till marinöfver-kommissarie i marinförvaltningen.

Afsked från sistnämnda ämbete ¹²/₂ 1915.

R. N. O. Vi₂ 1889, K. ' N. O. 2. kl. V₁₂ 1902 och K. N. O. 1. kl. ⁶/_e 1908.

Förrättade en del ting och förvaltade domareämbetet under åren 1878—84, uppehöll längre och kortare tider 1882—86 landssekreterareämbetet i

Värml. län, sekreterare i Värml. läns landsting 1878—86 och hos stadsfullmäktige i Karlstad 1878—1885. Sekreterare hos 1886 års riksdags särskilda utskott för behandling af den s. k. lapplagen; samma år biträdt i Landtförsvarsdepit med utarbetande af förslag till inskrifningsförordning; ledarn, af leveranskommittén 1887—89; ledarn, och tidtals ordf. i kommissionen för omarbetning af regi. f. flottan 1893—99, ordf. i kom. f. omarb. af reglem. f. flottans pens.-kassa 1895—98, led. i 1900 års kom. för granskn. af försl. t. ny värnpl.-lag samt i kom. för omorganisation af flottans civilstat 1902—1903.

Var under ett antal år före 1896 ledamot af drättselkammaren i Karlstad . samt suppleant för lekmannaombud i 1917 års kyrkomöte och ledarn, af Kungsholms förs:s kyrkoråd 1916—1917.

Är sedan 1889 ledamot af Krigsvetenskapsakademien samt har dessutom varit ledamot af styrelsen för Sophiahemmet 1898—1907; är sedan 1895 ledarn, och har tidtals varit ordförande för styrelsen för K. F. U. M. i Stockholm m. fl. stiftelser och sällskap.

SÖDERHIELM, JOHAN LUDVIG AUGUST. Född $\frac{2}{8}$ 1854 på Marie-lund i Gagnefs s:n, Kopparb. 1. Föräldrar: Öfversten Johan Fredrik Söderhielm och Johanna Maria Schul. Gift $\frac{26}{i}$ 1886 med Maria Amalia Torell.

Afl. mogenhetsex. $\frac{23}{5}$ 1873, student i Uppsala s. å., förb. ex. till rätteg.-verken $\frac{30}{5}$ 1874, ex. till rättegångsverken $\frac{27}{5}$ 1878, e. o. not. i Svea hof-rätt $\frac{8}{6}$ s. å.

Vice häradshöfding $\frac{20}{i2}$ 1880, förordnad t. vice auditör vid Värml. fält-jäg.-kår $\frac{18}{ii}$ 1882; auditör vid kåren $\frac{26}{i}$ ¹⁸⁸³ e- länsnot, i Värml. län $\frac{11}{io}$ 1884, rådmän och stadsnot, vid rådhusrätten i Karlstad $\frac{27}{x}$ 1887, afsked från auditörsbefattningen $\frac{6}{4}$ s- å. med tillst. att kvarstå i kårens reserv.

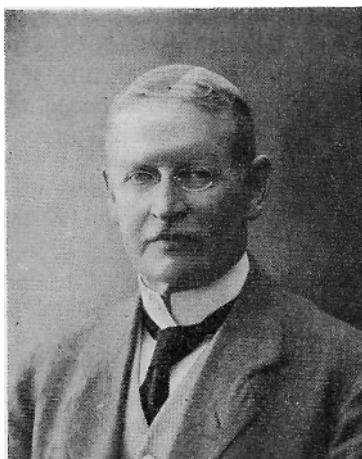
Död $\frac{10}{2}$ 1897 å Serafimerlasarettet i Stockholm.

AF GEIJERSTAM, AMANDUS ERNST HELMUTH VICTOR FREDRIK. Född $\frac{0}{i}$ 1852 på Storfors. Föräldrar: Kammarherren Klas Erik af Geijerstam och Johanna Herlenius.

Aflade mogenhetsex. i jan. 1871, student i Uppsala s. å., filos.-kand. $\frac{26}{5}$ 1880, afl. ex. t. rättegångsverken $\frac{29}{i}$ 1883, e. o. notarie i Svea hofrätt $\frac{18}{2}$ s. å., vice häradshöfding $\frac{1}{w}$ 1884, t. f. länsnotarie i Värml. län $\frac{8}{j}$ 1887, vice auditör vid Värml. fältjäg.-kår $\frac{14}{s}$ 1887, auditör $\frac{u}{s}$ s. å.; länsnotarie i nyssnämnda län febr. 1888, afsked från auditörsbefattningen $\frac{28}{4}$ 1888, t. f. ombudsman vid Riksbankens afdeln.-kontor i Karlstad 1889, t. f. landskamrer i omnämnda län s. å.

Död $\frac{18}{10}$ 1890 i Karlstad. (B*)

LINDHOLM, KARL JOSEF. Född $\frac{22}{12}$ 1860 i Karlstad. Föräldrar: Fabrikören Per Lindholm och Christina Augusta Stenström,

Gift $17/u$ 1887 med frih:n Clementine Munta) Hedvig Sofia Lilliecreutz.

Student. Examen till rättegångsverken $18/9$ 1883, auditör vid Värml. fältj.-kår $5/o$ 1888, afsked $31/12$ 1890 i sammanhang med befordran till länsnotarie i Värmlands län $31/ia$ 1890.

Magistratssekreterare i Karlstad $10/9$ 1891 och borgmästare därstädes $5/10$ 1906. Ordförande i Värmlands läns landsting 1909—19 (och fortfarande).

R. V. O., R. N. O.

RUNDGREN, JOHAN (JOHN) HENRIK. Född $31/3$ 1855 i Norrköping. Föräldrar: Biskopen öfver Karlstads stift, En af de Aderton i Svenska Akademien m. m. teol. och fil. d:r C. H. Rundgren och Christina Elisabet Charlotta Maule.

Aflagt preliminärexamen och ex. till rättegångsverken. Auditör vid Värml. fältj.kår $2/4$ 1891 och vid Vaxh. gren.-reg:te (enl. nåd. br. $5/is$ $11/01$) Vi 1902 - Afsked $8Vi_2$ 1916.

R. V. O. $16/6$ 1908.

Praktiserande jurist; varit anställd vid svensk-norska konsulatet i Liverpool samt gen.-kons. i Alexandria och Cairo 1880—90.

Utgifvit div. tillfällighetstryck samt har med titeln »Under halfmånen» skildrat en del af sina minnen från Egypten och Turkiet och däri visat sig som en stilist af hög rang. Därjämte har han öfversatt arbeten af H. G. Wells m. fl.

Begåfvad med en präktig sångröst har han genom sitt genom-musikaliska föredrag, särskildt af Bellmanssånger, mycket bidragit till trefnaden inom kamratkretsen.

5. Läkare.

HÖGBERG, ERIK. Född $13/3$ 1755 på Mariedal i Västergötland. Föräldrar: Trädgårdsmästaren på Mariedal Carl Gustaf Högberg och Brita Lyman.

Student i Uppsala 1775, kirurgie studiosus 1786. Regementsfältskär (konstituerad) y_{12} 1788 vid Värml. landtvärn samt 1790 vid Värml. Fotjäg.-bat., afsked 1792.

Praktiserade som läkare i Karlstad och förestod en tid (1800—01) provin-

sialmedicisysslan därstädes; hade fältläkarebefattning vid Arméns sjukhus i Karlstad 1808—09.

Led. af Värml. hush.-sällskap 1802 och af Sv. läkaresällskapet 1813. R. N. O.

»Älskad och särdeles högaktad i orten för hans värme för det vetenskapliga, hans verksamma utöfvande af sin konst, vänfasthet, oegennyttighet, frikostighet och hjälpsamhet mot behöfvande samt för hans poetiska talang.»

Hans yttre skildras (af Lilljebjörn): »pudradt, tillbakakammadt hår med liten stångpiska bak i nacken och en höghvälfd panna, hvarunder ett par små grå, plirande, djupliggande ögon framblixtrade. Man såg föga af dessa ögon mer än en hjärt ljusstrimma. Klumpig, något böjd näsa, framstående kindknotor, indragen mun och en bred, framstående haka. Han hade breda axlar, något framåtlutande öfverdel, korta ben med alltid böjda knän, stora händer och fötter. — Det öfvervägande intrycket i hela figuren var satiriskt, men däruti framskymtade mycken godlyntet.» Hans förnämsta nöjen voro jakt samt botaniska och zoologiska studier.

Död ²⁰/i 1837, ogift.

BARKHAUSEN, C. W.

Omtalas i 1790 års handlingar såsom fältskärsgesäll vid Värmlands Fotjäg.-bat.

SMITH, JOHAN. Född 1767 i London, Engl.

Efter inhemtade insikter i kirurgien tjänstgjorde han på ett hospital i Portsmouth 1781—83, blef bitr. hos förste stadskirurgen i London 1787—88, då han af d. v. svenske ministern därst, baron v. Nolcken antogs och konstituerades till fältkirurg vid svenska armén i Finland. Innan han af-reste dit, förordnades han af frih. Armfelt till båt.-fältskär vid Värml. landt-värn 1788. Sedan förhållandena å västra gränsen inträdt i ett lugnare skede, synes han 1790 hafva fått afresa till Finland, där han under reträtten från Wiborg ⁸/₆ 1790 föll i rysk fångenskap. Därifrån frigifven blef han bat:nsfältskär vid Värml. Fotjägare-bat. ¹⁰/_s 1792 (enl. sv. läk.-hist. nåd. fullm. s. regitsläk. ¹⁶/₅ 1791 och resol. å lön ⁸/_% 1792).

Död ¹⁵/₆ 1794.

BIESERT, JOHAN CHRISTIAN. Född ¹/_i 1734 (enl. annan uppg. 1732). Af sachsisk el. böhmisk släkt. Gift 1) omkr. 1757 med Stina Maria Plantin (i hennes 2. gifte), 2) omkr. 1762 med Anna Lisa Ekman.

Skall såsom krigsfånge hafva blifvit förd till Danmark och uppgifves hafva efter sin frigifning begifvit sig till Sverige.

Anställd 1762 ss. bataljonsfältskär vid Ner. och Värml. regite, med hvilket han från 1764 under tre år var i garnison i Marstrand samt sedan deltog i fyra arbetskommenderingar i Göteborg och Karlskrona. Förestod reg:ts-fältskärsbefattningen vid nämnda reg:te under kriget i Finland 1788—90.

Reg:tsfältskär vid Värml. fältj.-bat. ²⁹/₉ 1794. Var såsom stadskirurg bosatt i Karlstad.

Död ¹⁵/₄ 1799 på Björneborgs bruk i Värmland.

TRAPP, JOHAN CHRISTIAN. Född $^{30}/_{10}$ 1766 (el. 1788) i Rendsburg i Preussen. Gift 1) 1799 med Elisabeth Catharina Ryberg, 2) $^{30}/_{12}$ 1814 med Hedda Johanna Wennberg.

Enligt fullmakt läkare vid svenska armén $^{19}/_{8}$ 1788 (antagen af kammarherren, grefve Fredr. Löwenhielm i Hamburg), komp.-kirurg vid Ner. och Värml. reg:te $^{20}/_{10}$ 1788, undergick förhör i Colleg. Medic. 1799, båt. fältskär vid Värml. fältj.-bat. $^{1}/_{1}$ 1800, reg:tsläkare $^{29}/_{7}$ ¹⁸⁰⁹-S. M. f. t. i f. $^{28}/_{9}$ 1808.

Bevistade fälttåget på gränsen till Norge 1788—89, kriget mot Ryssland 1789—90 och öfvervar affärerna vid Elgö, Pardakoski och Savitaipal. Var med Ner. och Värml. reg:te kommanderad vid arbetskommendering i Karlskrona 1798 samt med Värml. fältj.-bat. till arméns västra fördelning i Göteborg under neutralitetsvakten mot England 1801. Han deltog äfven i fälttåget i Pommern 1807 och bevistade därunder affärerna under marschen från Grimmen till Stralsund samt utanför Francken- och Knieperfronterna. Åren 1808—09 var han med om fälttåget mot Norge och bevistade därunder aöärerna vid Lier och Mobsek samt erhöll för sitt välförhållande vid sistnämnda tillfälle medaljen i silfver för tapperh. i fält. Deltog äfven i Värmländska fördelningens marsch till Stockholm 1809. Med Värml. fältj.-reg:tes I. båt. var han med om fälttåget i Tyskland 1813—14 och bevistade därunder bataljerna vid Gross Beeren och Dennewitz, affärerna vid Dessau och stormningen af Leipzig samt var äfven med om fälttåget i Norge 1814 och därunder förefallande affärer. Han blef 1816 stads- och bergsläkare i Lindesberg, där han 12 år därefter afled.

Hans frånfälle kungjordes å reg:tsorder den $^{14}/_{2}$ 1838 sålunda:

»Enligt till mig ankommen notifikation har regementsläkaren Johan Christian Trapp vid regementet aflidit den 29. sistl. månad, hvilket härmed inom regementet tillkännagifves, dels af skäl att Trapp numera från regementets rullor kommer att afföras, dels för att uttrycka den saknad, jag enskildt och otvifvelaktigt hela regementet känner vid dennes, troligen svenska arméns senior af krigsläkarekåren, frånfälle, som i 50 år med utmärkt nit och omvårdnad för sitt kall har uppfyllt sina plikter mot Konung, Fädernesland och sina Regementskamrater och lika omsorgsfullt, samvetsgrann! och behjärtadt under stridens största faror, — hvarföre också konungens nåd medelst tilldelande åt honom att bära tapperhetsmedalj utmärkte honom — som under fridens lugn, då allvar i bemödanden, glädthet och jämnhet i lynnet utgiorde hufvuddragen af hans karaktär, och hvilka äfven några och 70 år icke förmådde afsvalna eller rubba.

Frid och välsignelse vare med hans stoft, minne och ande!

Denna önskan är den enda gärd af hugkomst och välvilja, som vi gemensamt numera kunna nedlägga på den bortgångne kamratens grift.

Kristinehamn den 9. februari 1838.

ADOLF BLUM,
Regementschef. »

Död $^{29}/_{3}$ 1838.

HERTZBERG, JOHAN (F.?). Född 1784.

Underläkare vid Kronobergs reg:te 1808 och i s:a befatta, vid Svea lif-garde 1809. Uppbördsläkare å korvetten »Freja» 1810. Garnisonsläkare

vid Eda skans 1812; entledigad 1816. Uppgifves ss. båt.-läkare vid II. båt. af Värml. fältj.-reg:te 1813—1814.

Död $^{24}/_4$ 1867 i Gunnarskogs s:n, Värml.

GAGGE, CARL. Född 1795.

Chirurgie studiosus, omtalas i 1813 års handlingar såsom extra underläkare vid Värml. fältjäg.-reg:te.

RÅBERT (el. Kebert).

Underläkare, bataljonsläkare vid Värml. fältj.-regite 1814.

GRIBERG, CARL WILHELM. Födelseår obekant.

Chirurgie studiosus. Af Sundhets Colleg. tillförordnad underläkare vid Värml. fältj.-reg:te $^{6}/_s$ 1816— $^{29}/_{12}$ 1831; underläk. vid Allm. Garnis.:sjukh. $^{11}/_2$ 1827 - $^{81}/_i$ 1828.

Blef efter afskedet bruksläkare vid Wesslands bruk.

Död 1849.

LUNDEBLUM, JOHAN FREDRIK. Född $^{21}/_7$ 1790 i Stockholm. Föräldrar: Sockerbruksmästaren A. Lundebloom och E. Lindholm. Gift.

Efter dels i hemmet, dels i Clara allm. skola och dels enskildt erhållen undervisning inskrefs han 1808 såsom extra elev vid då organiserad un-dervisn.-anst. i Stockh. för blifv. fältläkare.

Kommenderades i slutet af 1808 till Karlskrona för att biträda vid sjukhusen, men insjuknade i början af vintern i fältfebern och kunde först i april månad börja tjänstgöra samt inmönstrades då ss. underläkare på fregatten Bellona. Då denne fregatt $^{13}/_9$ s. å. på återfärd från Västerbotten strandade och förläste utanför Öregrund, blef han räddad och medföljde linjeskeppet Forsigtigheten till Karlskrona. Därifrån återvände han till Stockholm och idkade där medicinska studier, så att han den $^{8}/_4$ 1810 undergick chirurgise studiosi-ex. Placerad som underläkare vid f. d. Drottningens Lifreg:te medföljde han s. å. detta till Karlskrona och våren 1811 till Stralsund. Då regementet vid franska invasionen i Pommern 1812 desermerades och befälet med vederlikar förklarades som krigsfångar, begaf han sig till Greifswald, där han »studerade uti vetenskapens olika grenar», till dess han anträdde hemfärden och efter många svårigheter i början af augusli s. å. anlände till Karlskrona. Han blef nu underläkare vid Flottan, dels å stationen dels å flere sjöexpeditioner, tills kriget 1814 slutade, då han återvände till studierna. Efter att hafva undergått badaremäster-examen, men ej begagnat sig af därmed förenade privilegier, blef han $^{5}/_b$ 1816 af Sundhetscolleg. förordnad till underläkare vid Värml. fältjäg.-reg:te samt i sept. s:a år därjämte medhjälpare vid sjukvården af Strömsholms slott- och stuteristallstater. Ar 1819 började han tjänstgöra å K. Seraf. Ordens lasarett och fullföljde öfningar i anatomi, kemi m. m. T. f. stadsläkare i Arboga. Under somrarna 1820—21 studerade han emellanåt i Stockholm, understödd af regementschefen, öfverste Montgomery-Ceder-hiellm och blef d. $^{31}/_i$ 1823 Chirurgie mag;r.

Ordin, bat.-läk. vid Värml. fältj.-reg:te $^{22}/_4$ 1823 (med tur- o. befordr.-rätt fr. $^{8}/_2$), ^{trptd} bat.-läk. vid Göta artill.-reg:te $^{81}/_x$ 1825, med därvid åtföljande stads- och garnisonsläk.-tjänst på Karlstens fästn. trptd till bat.-läk. vid Upplands reg:te % 1833; reg:tsläkares n. h. o. v. $^{29}/_{.5}$ 1843 och därjämte läkare vid Invalidinrättningen å Ulriksdal 1846.

Var därjämte lasaretsläk. i Uppsala 1835—1840, då han antogs till stadskirurg i Enköping.

Död $^{26}/_i$ 1849 på Serafim-lasarettet i Stockh.

FORSBERGSSON, SVEN.

Chir. studiosus, underläkare vid Nerikes reg:te, af Sundh. Coll. förordnad till ordin, underläkare vid Värml. fältjäg.-regie $^{17}/_3$ 1825, afsked $^{80}/_4$ 1829. Vidare öden obekanta.

ENGHOLM, JONAS JOHAN. Född $^9/_{12}$ 1799 på säteriet Nordsjö i Värml. Föräldrar: Brukspatron Jonas Engholm och h. h.

Student i Uppsala 1819, med. fil. kand. 1822, med. kand. 1825, med. lic. 1827, prom. med. d:r s. å., chir. mag:r 1831.

Stipendiat i Fältläk.-kåren 1823, pensionär i s:a kår 1826, underläk. v. Allm. garnis.-sjukh. i Stockh. s. år, bat.-läk. v. Skarab. reg:te under öfnings-lägren 1824 i Skåne och 1825 i Stockh. Pensionär i Fältläk.-kåren $^{24}/_4$ 1826 och sjukhusläk. vid öfn.-lägret i Stockh. s. å., bataljonsläkare vid Värml. reg:te $^8/_{12}$ 1831, trpt t. bat.-läkare vid Värml. fältjäg.-regie $^{20}/_{10}$ 1832, reg:tsläkare vid s:a reg:te $^{14}/_5$ 1838, trptd t. s:a bef. vid Värml. reg:te $^{21}/_9$ 1855; förordnad till fältläk. i III. mil.-distr. $^7/_{10}$ 1857. Afsked fr. reg:tsläk.-tj. $^{26}/_6$ 1866.

R. W. O. $^{27}/_3$ 1848, R. N. S:t O. O. 1858, R. C. XIII:s O. $^{28}/_i$ 1860, R. N. O. $^n/_{12}$ 1866.

T. f. lasaretsläkare i Karlstad $^{29}/_6$ 1827 samt därjämte t. f. provi-läkare i s:a stads distr. 1829—1831, led. af Sv. Läkarsällsk. $^5/_7$ 1835. Företog 1836 en vetenskaplig resa till Danmark, Tyskland, Holland, Frankrike och England. Kommenderad ss. öfverfältläkare under öfningslägret å Axvall 1865. Afsked fr. lasaretsläk.-tjänsten $^8/_{12}$ 1866.

Var i 13 år vice ordf. i Värml. läns hush.-sällsk. och erhöll, då han 1867 nedlade befattningen, hush.-sällsk:s medalj i guld.

Död $^{28}/_3$ 1867 i Karlstad, ogift.

HVASSER, ADOLF LEONARD. Född $^{23}/_2$ 1803 i Uppland. Föräldrar: Kyrkoherden Lars Adolf Hvasser och Eva Catharina Björling.

Åtföljde 1817 sin broder, prof. Israel Hv. till Finland, där han blef student 1818. Fil. kand. (i Upps.) 1827, prom. fil. mag:r 1830, med. kand. (i Lund) 1831, med. lic. 1833, chir. mag:r $^{18}/_3$ 1834, med. d:r $^2/_0$ s. å.; fullgj. ämb.-profvet $^{28}/_7$ 1838.

Var stadsläk. i Hedemora $^y^$ 1834— $^{26}/_{10}$ 1835, docent i Lund 1836, stads-läk. i Karlskrona $^8/_0$ 1836 och $^{22}/_{10}$ s. å., lasar.-läk. i Blekinge (till 1838). bat.-läk. vid Värml. fältjäg.-reg:te $^{17}/_8$ 1838, afsked $^6/_7$ 1848 (i anseende till sjuklighet).

Bosatt fr. o. m. 1838 i Kristinehamn, utöfvade han där verksamhet ss. praktiserande läkare.

Har utgifvit en del medicinska uppsatser, bl. a. »Om mjeltens function och bestämmelse» (Hygisea III: 272).

Död $^{25}/_2$ 1850 i Kristinehamn, ogift.

HELANDER, ADOLF FREDRIK, Född $^{26}/_7$ 1816 i Karlstad. Föräldrar: Löjtnanten Carl Fredrik Melander och Christina Helander.

Student i Upps. 1835, med. fil. kand. $^{11}/_<$; 1838, med. kand. $^{14}/_6$ 1842, med. lic. $^{12}/_6$ 1845, kir. mag:r $^{17}/_{12}$ 1845, afl. emb.-profvet $^{29}/_{12}$ s. å. med. d:r 1846.

Stip. i fältläk.-kåren $^{17}/_t$ 1839, stip. i Flottan $^{3}/_2$ 1846, underläk. v. Allm. Garnis.-sjukh. $^{1}/_{10}$ 1838—Ve 1839, bruksläk. på Riddarhyttan fr. juni 1843 och därj. distr.-läk. i Skinnskattebergs bergsl. 1845, uppb. läk. på korvetten »Jarramas» somm. 1846, ånyo distr.-läk. i s:a bergsl. fr. s. år till $^{50}/_1$ 1847, sjukhusläk. på Allm. Garnis.-sj.-h. fr. $^{23}/_2$ 1847— $^{27}/_3$ 1848, t. f. reg:ts-läk. vid Lif-reg:ts dragon-kår $^{21}/_3$ — $^{27}/_5$ s. å. och gen.-mönstr.-läk. v. Flottan $^{12}/_a/e$ $^{12}/_t$ $^{11}/_a$.

Bat.-läkare vid Värml. fältjäg.-reg:te $^{32}/_9$ 1848, afsked $^{5}/_5$ 1852.

Läkare på Diakonissanstaltens sjukhus i Stockh. fr. V₇ 1851— $^{31}/_1$ 1862. Bestred sommartiden sedan 1868 läkarebefattningen vid Visby badinrättning och antogs $^{15}/_e$ 1891 till föreståndare för badhuset i Åhus, men var öfriga delen af året bosatt i Stockholm.

Företog 1864—67 flere utländska resor för att studera vattenkuranstal-ter och vattenbehandlingsmetoder samt elektroterapi.

Utgifvit från trycket bl. a. »Naturmedicin» (1867—71), »Helsolära» (1869), »Ungdomsvännen» (1889) m. m.

Död 1902.

WESTER, PER WILHELM. Född $^{50}/_{12}$ 1808 på Haddebo bruk, Nerike. Föräldrar: Brukspatron Arvid Wester och Eva Lovisa Holmstedt. Gift $^{5}/_s$ 1848 på Strand i Värml. med Emilia Berg.

Student i Upsala 1830, med. fil. kand. 1833, med. kand. $^{19}/_6$ 1840, med. lic. $^{2}/_6$ 1841, med. d:r $^{14}/_6$ 1841, chir. mag:r $^{17}/_{12}$ 1842, fullgj. emb.-profvet $^{22}/_t$ « $^{11}/_a$ »

/it $^{s-a}$

Underläk. v. Upps. centr. hospit. o. länslasit fr. okt. 1839—apr. 1840, t. f. las.-läk. i Kalmar $^{28}/_6$ 1841— $^{3}/_2$ 1842, bat.-läk. vid Lifreg:tets hus.-kår $^{18}/_3$ 1843— $^{25}/_2$ 1848. Lasarets- o. bergslagsläk. i Filipstad $^{23}/_{12}$ 1847; stads-läk. därst. $^{31}/_i$ 1851— $^{4}/_5$ 1854. Bat.-läk. vid Värml. fältj.-regite $^{19}/_4$ 1853, afsked $^{21}/_7$ 1854.

Andre stadsläk. i Västervik $^{22}/_4$ 1854 och därjämte fr. aug. 1858 läk. vid stadens ensk. sjukhus.

Död $^{10}/_i$ 1866 i Västervik.

EKELUND, DANIEL. Född $^{31}/_5$ 1811 på V:a Ed i Dalsland. Föräldrar: Löjtnanten Gustaf Ekelund och Elsa Catharina Strandberg. Gift $^{2}/_{10}$ 1849 med Anna Hedvig Frisell.

Student i Uppsala $^{18/13}$ 1831, och studerade i början teologi men ändrade lefnadsbana och blef med. fil. kand. $^{10/6}$ 1835, med. kand. $^{6/e}$ ^{1839} med-lic. $^{13/12}$ 1840, kir. mag:r $^{3/6}$ 1841 och med. d:r

s:a år. Jubeldoktor i Uppsala $^{1/6}$ 1867. Stip. i fältläk.-kåren $^{1/r}$ 1839, pensionär i s:a kår $^{24/8}$ 1840— $^{4/n}$ 1842. Efter att hafva innehaft flere förordnanden utnämndes han $^{ai/i}$ 1843 till båt-läk. vid Bohusl. reg:te och trpt:s $^{6/ii}$ 1845 till enah:a be-fattn. vid Västg.-dals reg:te, där han under mötena 1845—48 var t. f. regisläkare, i hvilken egenskap han 1848 åtföljde reg:t till Fyen, där han därjämte tjänstgjorde ss. öfverläkare vid fältlasarettet i Nyborg. Afsked fr. bat:s-läk.-tj. vid Yästg.-dals reg:te $^{4/9}$ 1848, praktiserande läkare i Åmål, batins-läkare vid Värml. reg:te $^{9/7}$ 1850, förste bat:ns-läkare vid s:a reg:te $^{21/i}$ 1852, tillika bestridande reg:tsläkaretjänsten under ordin, innhis sjukdom 1852—55. Reg:ts-läk. vid Värml. fältjäg.-reg:te $^{27/12}$ 1855.

Afsked $^{19/4}$ 1877 med pension.

R. W. O. $^{3/6}$ 1868.

T. f. stadsläkare i Åmål $^{3/5}$ 1863— $^{21/i}$ 1867.

Död $^{26/9}$ 1882 på Fredriksberg vid Åmål.

BOHM, GUSTAF HENRIK. Född $^{7/2}$ 1820 i Stockholm.

Föräldrar: Kanslirådet Gustaf Fredrik Bohm och Eleonora Lovisa Lundberg. Gift $^{27/<}$ 1855 med Hilda Augusta Ed-gren.

Student i Uppsala $^{12/6}$ 1837, afl. ex. f. intr. i räkenskapsverken $^{11/6}$ 1838 och t.j.-g. någon tid därefter i kammarkolleg. och öfverintend.-emb.; fortsatte därefter studierna i Uppsala och blef med. fil. kand. $^{10/6}$ 1840, med. kand. $^{28/4}$ 1847, med. lic. $^{14/12}$ 1850, med. d:r ^{V_6} 1854, kir. magir $^{2/2}$ s. å. samt afl. emb.-profvet $^{10/6}$ 1858.

Efter att hafva innehaft en del förordnanden 1840—44, blef han stip. i fältläk.-kåren 1844—47, därefter t. f. bruks- och stadsläkare på skilda platser (bl. a. äfven som t. f. båt.-läk. vid Jämtl. fältj.-kår under juni 1851). Af Sundh. Colleg. förordn. att t. v. bestrida befattn. som andre bat.-läk. vid Värml. fältj.-reg:te $^{21/12}$ 1854, ordinarie $^{28/5}$ 1856 och därjämte förordn. dels som extra prov.-läk. i Vis-nums distr. med station i Åtorp, fr. o. m. 1870 i Kristinehamn, dels som t. f. stadskirurg i Kristinehamn $^{n/9}$ 1871, samt var fr. s:a tid till Y_{kl}

1886 läkare vid järnvägslinjen Laxå—Kristinehamn. Afsked fr. 2. bat.-läk.-befattningen $^{14}/_6$ 1872 med pension fr. arméns pensionskassa, utn. t. prov.-läkare i Kristinehamns distr. $^{27}/_i$ 1873, afsked därifrån $^{11}/_8$ 1881 med pens. å allm. indr.-staten.

R. W. O. $^{80}/_ii$ 1878; Jubelmag:r i Stockh. simsällsk. $^3\%$ 1884.

Var i sin krafts dagar en nitisk och omtyckt läkare samt ifrig idrottsman. Afflyttade $^{7}/_{10}$ 1886 från Kristinehamn till Uppsala.

Död $^{14}/_{i2}$ 1898 i Uppsala.

HOLMQVIST, HANS PETER FREDRIK. Född $^s/_{10}$ 1835 i Helsingborg. Föräldrar: Målaremästaren Lars Olof Holmqvist och Christina Elisabeth Brygger. Gift $^{21}/_2$ 1866 i Åhs, Värml. med Andrietta Maria Fredrika Holmqvist.

Student i Lund $^2/_{io}$ 1852, ex-f. intr. i K. M:ts kansli 1855, med. fil. kand. i Uppsala $^{30}/_i$ 1858, med. kand. $^{18}/_{i2}$ 1862, med. lic. $^{14}/_{12}$ 1865 samt afl. legit.-ed $^{18}/_{12}$ s. å.

Stip. i fältläk.-kåren $^"/_>$ 1858, underläk. v. Allm. Garnis.-sj.-h. Yio ^{1858} —V* ^{1859} , extra läk. v. Värtal. reg:te $^2/_{6}$ —VT ^{1863} , läk. vid Statens järnv.-byggnader å nordv. stambanan $^{\wedge}$ 1866— $^{81}/_8$ 1872, koleraläkare i Eda i sept. 1866, distr.-läk. i Arvika distr. $^{18}/_{ix}$ 1867, läk. v. statens järnv.-trafik 4. distr. s:a mån. och 2. bat.-läk. vid Värml. fältj.-reg:te $^{11}/_{io}$ 1872.

Död Vio ^{1873} i Arvika.

ANDRÉEN, CARL. Född $^{24}/_9$ 1835 i Aratorp, Fritsle s:n, Älfsborgs län. Föräldrar: Hemmansegaren Andreas Johansson och Petronella Carlsdotter. Gift $^2/2$ 1868 i Norrköping med Hildegard Hagberg.

Student i Uppsala 1854, med. fil. kand. 1859, med. kand. $^{28}/_5$ 1863, med. lic. $^{25}/_5$ 1867.

Amanuens vid laborat. f. med. o. fysiolog. kemi i Upps. 1860—1862, läk. v. statens järnv.-byggn. å östra stamb. mars—juli 1866, tj.-f. e. prov.-läkare i Kisa distr. $^1/6$ — $^{15}/_7$ 1867, stadsläkare i Åmål $^{21}/_{10}$ 1867 och tillika t. f. prov.-läk. i Åmåls distr. $^{15}/_8$ — $^{81}/_{12}$ 1870 och $^8\%$ — $^u/7$ 1871.

2. bat.-läk. vid Värml. fältj.-kår $^e/8$ 1874, stadsläk. i Borås $^{12}/_{10}$ s. å., trptd till 2. bat.-läk. vid Älfsborgs reg:te $^{10}/_{i2}$ 1875, utn. t. 1. bat.-läk. vid Skaraborgs regite $^{20}/_2$ 1880, men sökte och erhöill trpt till sin förut inne-hafda 2. bat.-läk.-tjänst vid Älfsborgs reg:te $^{14}/_5$ s. å., 1. bat.-läk. vid Västgöta reg:te $^{36}/_i$ 1883, reg:ts-läk. vid s:a reg:te $^8/6$ 1888, fördelningsläkare vid III. arméfördeln. $^{18}/_8$ 1897, afsked med pension $^{21}/_{10}$ 1898.

Förestod läkarebefattn. vid länssjukhuset i Borås under olika perioder 1875, 1877—78, 1880 och 1883 samt prov.-läk.-tjänsten i Borås distr. kortare tider 1877 och 1881. Företog 1883 under juli—sept. på egen bekostnad en resa i vetenskapl. ändamål till Tyskland, Schweiz och Österrike.

Död $^4/4$ 1916 i Borås.

NILSSON, JÖNS. Född $^{27}/_u$ 1839 i Färlöf, Kristianst. 1. Föräldrar: Hemmansegaren Nils Persson och Bengta Jönsdotter. Gift $^{14}/_n$ 1879 i Göteborg med Selma Louise Boije.

Student i Lund $\frac{1}{2}$, 1859, med. fil. kand. V₁₀ 1862, med kand. $\frac{18}{r}$, 1866, med. lic. $\frac{22}{3}$ 1872.

Stipendiat i Fältläk.-kåren $\frac{10}{12}$ 1868, extra läk. vid olika tillfällen 1870—72 vid Skånska husar- och dragon-reg:tena, Smålands grenadjär-bat. och Kronobergs regite samt artilleribefälets skjutöfningar å Tångä hed; pensionär i Fältläk.-kåren $\frac{25}{9}$ 1871— $\frac{1}{\&}$ 1874, extra läk. v. Skånska husar- o. dragonreg:tena $\frac{22}{u}$ 1873— $\frac{24}{3}$ 1874, 2. båt.-läk. vid Värml. fältjäg.-kår $\frac{10}{s}$ 1876; afsked $\frac{17}{u}$ 1876.

Innehade åren 1872—76 förordnande ss. läkare i Kongelf, Alingsås och å Karlsborg; utnämndes $\frac{1r}{11}$ 1876 t. prov.-läk. i Jörlanda distr., hvarifrån han trptds till. prov.-läkare i Göteborgs distr. $\frac{30}{12}$ 1878. Vaccin-depotföre-ståndare i Göteborg $\frac{30}{n}$ 1881 och inspektör öfver Göteborgs tandläkareinstitut $\frac{18}{i}$ 1889. Förestod dessutom vid flere tillfällen andre stadsläkare-tjänsten i Göteborg.

Företog flere utländska studieresor ss. 1883, 1884, 1885 och 1887 till Berlin, Hamburg och Wien m. m.

Död $\frac{u}{8}$ 1900 i Göteborg.

GUILLEMOT, OTTO ALBERT. Född $\frac{12}{12}$ 1836 i Stockholm. Föräldrar: Ljusfabrikören Fredrik Louis Guillemot och Beata Petronella Wilhelmina Jansson. Gift $\frac{23}{3}$ 1872 i Uppsala med Ida Reinholdina Selma Sofia Rudbeck.

Student i Uppsala $\frac{2}{\%}$ 1856, med- fil. kand. $\frac{2}{\%}$ 1858, med. kand. $\frac{2}{\%}$ 1864, med. lic. $\frac{81}{b}$ 1869, mil.-läk.-kurs 1880.

Stipendiat i Fältläkare-kåren $\frac{8}{\%}$ 1863, stipendiat i K. Flottan $\frac{5}{8}$ $\frac{1866}{>}$ extra läk. vid 1. Lifgrenadjär-reg:t $\frac{n}{6} \sim \frac{8}{7}$ $\frac{1873}{>}$ $\frac{2}{-}$ bat.-läk. vid Värml. fältjäg.-kår $\frac{26}{2}$ 1877, trptd till enahanda befattn. vid 1. Lifgrenadjär-reg:t $\frac{2}{9}$ 1881, 1. bat.-läk. vid s:a regite $\frac{3}{2}$ 1886, regementsläkare vid Helsingereg:te $\frac{20}{i_2}$ 1894 och vid 1. Lifgren.-reg:t $\frac{8}{3}$ 1895; afsked $\frac{30}{12}$ 1899 och inträdd i reserven.

Innehade från 1859 förordnande kortare tider ss. läkare vid Allm. garnisonssjukhuset i Stockholm, på linjeskeppet ^Stockholm» (1864), korvetten »Orvar Ödd» (1865), korv. »af Chapman» (1866), Konradsbergs hospital (1868) och vid Skärgårdsartilleriet (1869). Var $\frac{10}{5}$ 1871—årets slut 1872 läkare vid Statens järnvägars byggn. å Ö. stambanan och lasarettet i Norrköping samt å järnv.-linjen Norrköping-Gistad $\frac{1c}{10}$ 1872— $\frac{i}{i}$ 1873, äfvensom å linjen Katrineholm—Norrköping från sistn. d. t. o. m. 1880. Läk. å järnv.-linjen Katrineholm—Ekolsund $\frac{1}{i}$ 1881— $\frac{i}{w}$ s. å. och därefter vid linjen Katrineholm—Norrköping.

Vid olika tillfällen äfven t. f. dels ss. 1. stadsläkare dels ss. prov.-läkare i Norrköping.

R. W. O. $\frac{x}{i_2}$ $\frac{1890}{-}$.

Död $\frac{29}{8}$ 1914 i Norrköping.

WESTERGREN, GEORG EVALD. Född $\frac{8}{io}$ 1833 i Lund. Föräldrar: Handlanden Fredrik Westergren och Hedvig Charlotta Win-qvist. Gift $\frac{17}{8}$ 1872 å Dejefors bruk i Värml. med Ottonie Leontine Geijer.

Student i Lund $\frac{8}{10}$ 1851, fil. kand. $\frac{51}{1}$ 1856, prom. fil. mag. $\frac{3}{1}$ 1856, med. kand. $\frac{38}{8}$ 1861, med. lic. v. Karol. inst. $\frac{3}{10}$ 1865, aff. le. S. ed. $\frac{1}{5}$ s. å.

Stip. i fältläk.-kåren $\frac{29}{10}$ 1862, pensionär i s:a kår $\frac{3}{10}$ 1863. Underläk. v. Allra. Garnis.-sj.-h. $\frac{1}{1}$ — $\frac{10}{10}$ 1863 och därj. extra läk. vid Svea lifgardejuni—juli s. å., t. f. bat.-läk. v. Vendes art.-regte o. t. f. läk. å Landskrona iästn. $\frac{11}{5}$ — $\frac{10}{10}$ 1864, extra bat.-läk. v. Västernorr. bev.-bat. juni—juli 1865, uppbördsläk. å korvetten Gefle under dess exp. t. England, Brasilien, Chile och Portugal fr. sept. 1865—aug. 1866; 2. bat.-läk. vid Yärml. reg:te $\frac{15}{12}$ 1866, 1. bat.-läk. v. s:a regie $\frac{1}{4}$ 1867 (fullm. $\frac{20}{7}$ 1868, regem:tsläk. vid Värmi. fältj.-kår $\frac{10}{8}$ 1877; afsked.

R. N. S:t O. O. $\frac{31}{1}$ 1875, K. V. O. 1880.

Var t. f. läkare vid lasarettet och kurhuset i Varberg $\frac{57}{5}$ 1866— $\frac{11}{1}$ 1867 samt under nio år (1867—76) bosatt på Risäter i Nedre Ulleruds s:n såsom privatläkare för flere järnbruk och sågverk. Distr.-läk. i Arvika distr. Y-i l $\frac{8}{1}$, och i l $\frac{1}{1}$ statens järnv.-trafik, 4. distr., 1876.

Företog med militärläkare-stipendium juli 1869—apr. 1870 en studieresa till Preussen och Österrike. Idkade juli 1871

militär-hygieniska studier i utland samt studerade efter ånyo erhållet mil.-läk.-stip. mars—aug. 1876 militär hälsovård i Bayern, Holland, Belgien, och Schweiz. Författare till flera uppsatser i Sv. Mil.-läk. fören:s tidskr. i mil. hälsovård (1876,; Kr. V. Ak:s tidskr. (1871, 1874, 1875 och 1876) sam i Norskt, mil. Tidskr. (1875).

Död $\frac{35}{1}$ 1890 i Arvika.

NETTELBLAD, PKR ANTON VIKTOR. Född $\frac{15}{1}$, 1852 i Stockholm.

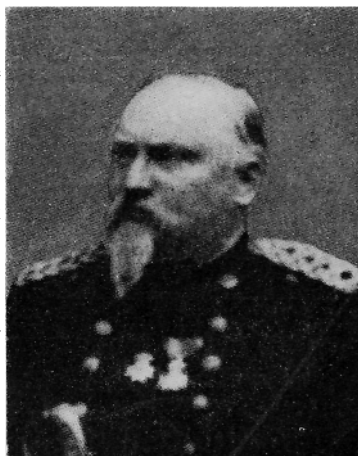
Föräldrar: Sjökaptenen Per Fredrik Nettelblad och Hedvig Charlotta Holmström. Gift $\frac{3}{10}$ 1882 med Anna Sofia Wilhelmina Lundgren.

Student 1870, med. fil. kand. 1871, med. kand. 1875, med. lic. 1880, med. hedersdoktor 1910.

Amanuens och underläkare vid Sera-flmerlasarettet 1879—80, sjukhusläkare vid Allm. garnis.-sjukh. i Stockh. 1880—82. Stipendiat i fältläk.-kåren $\frac{1}{1}$ 1873. 2. bat.-läkare vid Husarreg:t konung Carl XV $\frac{11}{5}$ 1880 och vid Värml. fältjäg.-kår $\frac{25}{1}$ 1881 samt vid Svea lifgarde $\frac{21}{4}$ 1883, regem:ts-läk. vid Söderman], regie 1897—1900 och vid Lifregits dragoner 1900—1907. fördel-ningsläk. vid V. arméfördeln. 1900—1907, 21. Värmlands

fältjägare. IT.

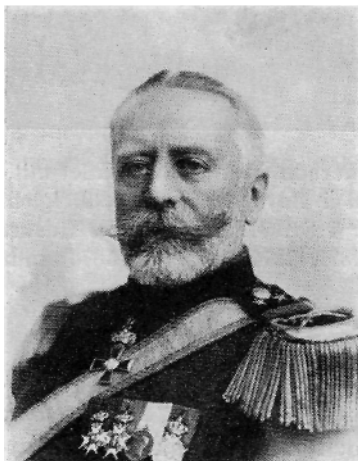
öfverfältläkare i Fältläk.-kåren -/., 1906; ledarn, i medicinalstyrelsen 1906—07; öfverfältläkare och chef för arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse med generalmajors rang $^{18}/_{12}$ 1907, generalfältläkare $^{33}/_{12}$ 1914, generallöjtnants tjänsteställning $^{10}/_{<}$, 1917, afsked $^{10}/_{<}$, '917.

K. N. O. 1. kl. % 1916, K. W. O. 1. kl. '>/,; 1«12, G. M. sjv. Led. K-Kr. V. Å.

Har idkat medicinsk praktik i Stockholm 1«S80—1906 och därunder blifvit högt värderad och afhållen af sina patienter, som i honom funnit såväl den skicklige läkaren som den varmhjärtade människovännen.

NORDLUND, JOHN BÖRJK. Född $^{-<8}/_7$ 1853 i Maria Magd. förs., Stockholm. Föräldrar: K. Hofpredikanten och kyrkoherden, teol. d:r Joseph Nordlund och Jeanette Berg. Gift '-Vy 1884 med Anna Theresia Bergman.

Studentex. vid Stockh. Gymn. $^3/s$ 1^71, med. fil. ex. i Uppsala $^{1i}/_u$ 1872,,

med. kand.-ex. i Stockh. $^{10}/_{!}$ 1878, med. lic.-ex. i Stockh. $^{17}/_5$ 1882.

Stipendiat i Fältläk.-kåren $^{-*/}_{it}$ 1873, pensionär i kåren $^{28}/_4$ 1879, 2. bat.-läkare vid Värml. fältj.-kår $^{20}/_{}$ 1883, 2. bat.-läk. vid Svea art.-reg:te $^{24}/_4$ 1885, 2. bat.-läk. v. Göta lifgarde $^{1(S)}/_8$ 1886, 1. bat.-läk. i fältläk.-kåren $^{10}/_7$ 1893, bat.-läk. v. Svea ing.-kår $^{15}/_n$ 1895, regementsläk. i fältläk.-kåren $^4/_3$ 1900, reg:tsläk. v. Svea art.-reg:te $^2/_7$ 1902, för-deln.-läk. i fältläk.-kåren $^1/_w$ 1913, afsked från reg:tsläk.-beställn. med tillst. att kvarstå som fältläkare i Fältläkarekårens reserv V_s 1916.

R. V. O. .Vi* 1895, H. P. K. O. $^1/_%$ 1902, R. N. O. % 1909, G. M. $^{28}/_{i2}$ ^{1909} ; P-^{Kon}-C. XIILs O. $^8/_3$ 1917.

Har varit amanuens i fältläkarekontoret och Medicinalstyrelsen, t. f. ombudsman och adjung. led. i sistnämnda styrelse i ilere repriser 1882—1900. Järnvägsläkare i Stockholm $^{16}/_s$ 1894 samt i öfrigt praktiserande läkare i Stockholm. Var tilldelad det från Riksstatsens IV. hufvudtitel för år 1883 utgående resestipendium för militärläkare och studerade på den grund i Danmark, Tyskland och Österrike samt genomgick militärläkarekurs i Dresden).

Synnerligen framstående sångare, lemnade han vid afgangen från fältjägare-kåren ett stort tomrum efter sig bland kamratkretsen, som han vid så många tillfällen beredt högtidsstunder af musikalisk njutning.

SELLBKRG, ISIDOR LUDVIG. Född $^3/s$ 1850 i Norrtelge. Föräldrar: Handlanden J. Leonard Sellberg och Josefine Fredrika Jansson. Gift V., 1880 i Göteborg med Elin Maria Almén.

Med kand. i Uppsala $^{16}/_5$ 1874, med. lic. $^{29}/_5$ 1878. Underläk. v. Garnis.-sjukh. i Stockh. $^1/_t$ 1871, extra läk. v. Hallands inf.-bat. $^{25}/_3$ — $^{27}/_6$ 1874 och $^{31}/_5$ — ^8A ^{1873} samt vid Göta art.-reg:te $^{21}/_8$ — $^2\%$ 1880.

2. stadsläkare i Göteborg $^{23}/_s$ 1882, 2. båt.-läkare vid Värml. fältjäg.-reg:te $^s/_7$ 1885, trptd t. 2. bat.-läk. vid Göta art.-reg:te $^{17}/_5$ 1889, tilldelad äldre bat:läkares lön och kaptens värdighet $^{15}/_i2$ 1893, regementsläkare vid Hallands bat:n $^{81}/_{10}$ 1896 och vid Elfsborgs reg:te $^1/_B$ 1901.

R. V. O. $^{18}/_3$ 1897, Inneh. Turk. Medj. O. 4 kl. 1896.

Utöfvade vid sidan af de militära tjänsterna praktiserande läkareverksamhet samt hade flere civila förordnanden, exempelvis ss. t. f. fängelseläkare i Göteborg $^{16}/_9$ — $^{15}/_{12}$ 1898 m. m.

Död $^{1s}/_3$ 1903 i Göteborg.

- FLENSBURG, CARL AXEL WILHELM. Född $^{29}/_{tl}$ 1856 i Lund. Föräldrar Biskopen V. Flensburg och Constance Carolina Nyström. Gift $^8\%$ 1888 med Anna Charlotta Bredberg.

Med. kand. 1881, med. lic. 1886, med. d:r 1894.

Sjukhusläkare vid Allm. Garnis.-sjukh. i Stockh. 1888, 2. bat.-läk. vid Värml. fältjäg.-kår $^{28}/_8$ 1889, 1. bat.-läk. vid Södermani. reg:te $^{16}/_2$ 1890, och vid Göta lifgarde därefter regem:tsläkare i Fältläk.-kåren 1903 och vid Svea lifgarde 1908; fältläkare i Fällläk.-kåren $^4/_r$ ^{1913} oc:ri inträdd i reserven.

Lifmedikus hos H. M. Konung Oscar II 1898 och hos konungen tjänstgörande till dennes död. Förste lifmedikus 1904 samt läkare hos H. M. Konung Gustaf V. sedan 1914.

O. H. S. G. bmt, O. II: Jmt, K. N. O. 1. kl., K. V. O. 1. kl., K. Fr. H. L., K. L. E. kr. O., K. S. W. V. F. O., K. Sp. I. C. O. 1. kl, st. off. I. Kr. O., R. Rad. R. I:s Z. O., R. N. S:t O. O., L. K. Kr. V. A.

Han var känd som en af de skickligaste medlemmarne af hufvudstadens läkare-kår och har publicerat åtskilliga förtjänstfulla vetenskapliga uppsatser, bl. a. i militärmedicinska ämnen.

På de resor, konung Oscar II. om vårarne företog till Södern, brukade F. nästan alltid medfölja ss. t. Azur-kusten, Pyrenéerna, Pau o. s. v., hvart färden ställdes.

Död $^{24}/_s$ 1919 i Stockholm, där vid hans jordfästning den 29. s. m. såväl H. M. Konungen som flere andra medlemmar af konungafamiljen voro närvarande, hvarförutom en talrik krets vänner infunnit sig. Den rika blomsterhyllning från såväl korporationer som enskilde, hvilken egnats hans bår, vittnade värtaligt om de stora sympatier, han förvärfvat och om den saknad, hans bortgång väckt.

WALDENSTRÖM, HERMAN OLOF. Född $^{25}/_2$ 1837 i Råggårds s:n, Dalsl. Föräldrar: Komministern Fredrik Kristoffer Waldenström och Erika Sofia Ekelund. Gift 1) $^{20}/_7$ 1879 i Åmål med Lovisa Petronella Larsson; 2) $^8/_4$ 1900 i Åmål med änkefru Elli Hedvig Elisabeth Lindgren, född Björlin.

Student i Uppsala 1855, med.-fil. kand. ³/_% 1859, med. kand. V-, 1864, med. lic. ⁸/_% 1869.

Stip. i Fält-läk.-kåren ¹⁸/₃ 1863, pensionär i s:a kår ²⁹/_., 1866, distrikts-läkare i Edsberg 1870—75, 2. bat.-läk. vid Värml. reg:te ²⁹/_{ii} 1872, stads-läkare i Åmål ⁿ/₄ 1875, 1. bat.-läk. vid nyssnämnda reg:te ²⁶/_{io} 1877, läkare vid Bergslagens järnvägar fr. o. m. 1879, reg:tsläk. vid "Värml. fältjäg.-kår ²⁴/₄ 1890, afsked ^M/_s ¹⁸⁹⁹-

R. V. O. Vis 1887, R. N. O. ¹⁸/₉ 1897.

Var bosatt i Åmål, där han var kontrollant vid Värml. ensk. bank samt, sedan 1879, stadsfullmäktig. Från stadsläkare-tjänsten därstädes erhöll be-gärdt afsked ²⁷/₅ 1907.

Död ⁸¹/_s 1908.

ÖRN, ELIS LEONARD Född ²²/₈ 1855 på Utanfors i St. Tuna s:n, Kopparb. 1. Föräldrar: Öfversten och chefen för 1. Lii'gren.-reg:t Anders Gustaf Örn och Sofia Charlotta Svedelius. Gift ¹⁷/₁₀ 1893 i Karlstad med Therese Adéle Ugglå.

Med. kand. ¹⁴/₉ 1881, med. licentiat ⁿ/_å 1889, stipendiat i Fältläk.-kåren ³/_{Yi} 1883, underläkare vid Garnis.-sjukh. i Stockh. 1884—85, läkare vid kav.-skolan i Stockh. 1885—87, pensionär i Fällläk.-kåren ^{s1}/₃ 1886, kommanderad vid Lifreg:ts dragon-kår ¹⁴/₃—²/_J-, 1887, 2. bat.-läk. i Fält-läk.-kårens reserv ¹⁴/₂ 1890, 2. bat.-läk. vid Värml. fältjäg.-kår ¹⁶/₅ s. å., transp. till Värml. reg:te ¹⁹/₉ s. å., tillagd kaptens rang ¹³/₇ 1895, reg:tsläkare vid sistnämnda reg:te ⁶/_{ii} 1903, afsked ¹⁷/₉ 1915 och inträdd i reserven.

R. V. O. Yis 1904.

Har innehaft flere förordnanden ss. extra läkare, bitr. provinsial-läkare och t. f. stadsläkare i Karlstad m. m. samt ss. järnvägsläkare sedan Y] 1904.

ROSENGREN, CARL ERIK IDOLF HERMAN. Född ^{yi}/_{-a} 1855 i Vester Åker och Dalby förs. Uppsala län. Föräldrar: Bruksdisponenten Oscar Adolf K. Rosengren och Ida Cecilia Charlotta Ålander. Gift ¹⁸/₄ 1891 med Bertha Fransiska Pylhsson.

Afl. studentexamen 1874, med. fil.-ex. 1876, med. kand.-ex. 1884, med. li-centiatex. 1889.

Stipendiat i fältläk.-kåren ³¹/_s 1886, bataljonsläkare vid Värml. fältjäg.-kår ^u/₁₂ 1890, bat.-läk. vid Uplands regem:te ²⁷/₂ 1895, läkare vid K. Krigsskolan ²⁹/₇ 1895, regementsläkare vid Norrlands art.-reg:te ⁴/₄ 1903, reg:ts-läk. vid Bohusläns reg:te ¹⁸/_u 1908. Afsked ²⁷/₅ 1918.

Turk. Osm. O. ¹⁰/₁₂ 1889, R. V. O. ¹/₁₂ 1904, K. Montenegr. Danilo O. Y₅ 1913. Statens skyttemärke i guld 1905, Jämtl. skyttförbunds guldmed. 1908.

Badläkare under en följd af år vid Gustafsbergs badanstalt.

Var underläkare vid Allm. garnisonssjukhuset i Stockh. ¹/₄—¹/₁₀ 1880 och genomgick militärläkarekursen i Stockholm 1890 samt militärläkare-

kurserna för stabs- och assistentläkare vid Kaiser Wilhelm-akademien i Berlin 1893.

Studerade i Wilhelmshaven, Tyskland, tyska marinens sjukhus och den marina sjukvården 1889, militära sjukhus och militär sjukvård i Wien 1894, samt företagit studieresor till Tyskland, Österrike, Italien, Frankrike. England, Belgien och Danmark för att studera krigskirurgi m. m. 1897, å 1870—71 års slagfält kring Metz för studium af sanitetstaktik 1900 och 1907, till Tyskland, Österrike och Danmark för studium af den militära tandvården m. m. 1905, till Sedan och öfriga slagfält i östra Frankrike för fortsatta studier i sanitetstaktik 1907, till Tyskland för att lära känna moderna kasern- och sjukhusbyggnader 1910 samt till Tyskland 1917.

Var under Balkankriget 1912—13 såsom läkare vid Röda korset stationerad i Podgoritza, Montenegro. Har under den tid, han var läkare vid krigsskolan, författat ett

arbete i militärhygien, hvilket af Krigsundervisningskommissionen antogs som lärobok.

PFANNENSTILL, STEN ALGOT. Född $\frac{1}{n}$ 1859 i Seglora, Elfsborgs l. Föräldrar: Kaptenen Johan Henrik Pfannenstill och Thekla Theresia Thomseus. Gift $\frac{i}{i}$ 1898 med Vendela Charlotta Sebenius.

Med. kand. i Lund $\frac{14}{u}$ 1884, med. lic. $\frac{10}{3}$ 1888, legitim. $\frac{12}{3}$ s. å.

Tjänstgjorde i flere repriser 1885—87 ss. extra läkare i Drottningholms distr., stipendiat i Flottan $\frac{8}{\%}$ 1887— $\frac{3}{\%}$ 1890, underläk. v. Seraf.-lasar. Ve 1890— $\frac{81}{5}$ 1891, docent i medicin vid Karolinska instit. $\frac{8}{u}$ 1892— $\frac{31}{3}$ 1898.

Bataljonsläkare vid Yärml. fältjäg.-kår $\frac{24}{5}$ 1895 och med kvarstående ss. sådan sjukhusläkare vid Allm. garnisonssjukh. i Stockh. $\frac{1}{65}$ s. å., hvadan i hans ställe stipendiaten i Fältläkare-kåren med. lic. A. I. Larsson Dahlheim förordnades att uppehålla bat.-läkarebefattningen. Aftked fr. bat.-läk.-befattn. $\frac{21}{ä}$ 1897 och från sjukhusläkarebefattningen $\frac{81}{6}$ s. å. samt kvarstående ss. bat.-läk. i Fältläk.-kårens reserv t. o. m. $\frac{17}{12}$ s. å.

R. N. O. $\frac{3}{\%}$ 1914.

Öfverläkare vid med. afd. å Falu lasarett $\frac{s}{u}$ 1897, lasarettsläkare vid Malmö allm. sjukh. $\frac{4}{s}$ 1906. Förestod $\frac{8}{s}$ 1897— $\frac{31}{3}$ 1898 »med utmärkt nit och skicklighet» e. o. professuren i medicin vid Karolinska, inst.

DAHLHEIM, AXEL IVAR LARSSON. Född $\frac{15}{9}$ 1864. Föräldrar: Landbrukaren Wilhelm Dahlheim och Lovisa Christina Jonsson. Gift $\frac{15}{A}$, 1897 med Elin Christina Eleonora Larsson.

Med. lic. $^{31}/_8$ 1895.

Extra bat.-läk. vid Kalmar reg:te $^{26}/_7$ — $^{14}/_9$ 1893, underläkare vid Garnisonssjukhuset i Stockh. Yio ^{1893} —U 1894, stipendiat af 2. kl. i Fält-läk.-kåren $^3\%$ 1894 och af 1. kl vid s:a kår $^{1}/_7$ 1895. Tillf. bat.-läkare vid

Värml. fältjäg.-kår $^{6}/_e$ 1895— $^{10}/_2$ 1897, bataljonsläkare vid Kalmar reg:te $^{25}/_9$ 1897—Vn 1900, och vid Hälsinge reg:te $^{9}/_u$ 1900.

T. f. assistent i sjukv.-byrån under flere repriser $^{18}/_5$ 1898— $^{1}/_5$ ^{1902} : assistent i s:a byrå $^{2}/_5$ 1902 och i Arméföv:s sjukvårdsstyrelse $^{3}/_i$ 1908. Regementsläk. i Fältläk.-kåren $^{31}/_s$ 1910, fältläkare i sjukv.-styr. $^{4}/_7$ 1913, öfverfältläkare $^{1}/_i$ 1915, erh. öfverstes tjänsteställning $^{19}/_8$ 1915.

R. V. O., R. N. O., R. D. D. O., Sp. M. M., G. M. sjv. M. L. K., L. K. Kr. V. A.

Tjänstgjort bl. a. ss. t. f. lasarettsläkare i Finspong $^{21}/_7$ — $^{8}/_n$ 1894, genomg. mil.-läk.-kurs 1895 och var e. läk. vid Krigsskolan $^{10}/_2$ — $^{10}/_io$ 1897. Förordnades flere omgångar ss. t. f. chef för sjukvårdsbyrån $^{17}/_7$ 1902— $^{17}/_6$ 1904 och ss. t. f. byråchef i sjukv.-byrån $^{13}/_6$ — $^8\%$ ^{2} ^{1005}

och Ve—Vs 1906.

Deltog i fälttjänstöfningarna i Östergötland 1906 och i Bohuslän (ss. chefsläkare) 1907 och i Västernorrland 1909 m. m. samt företog studieresa (med statsmedel) till Frankrike $^{27}/_2$ — $^{26}/_4$ 1906 och till Dresden 1911.

Död Vu 1916.

GULLSTRÖM, ARVID. Född $^{2(j)}/_8$ 1864 i Filipstad. Föräldrar: Grufdisponenten Christian Julius Gullström och Nanna Helena Af-zelius. Gift $^{23}/_x$ 1894 med Ada Maria Floren.

Med. kand. $^{2G}/_n$ 1887, med. licentiat $^{15}/_8$ 1893.

Extra prov.-läkare i Elfdalens dislr. af Kopparb. län $^{1}/_i$ 1894— $^{31}/_7$ 1907, t. f. lasarettsläkare i Filipstad, Eksjö, Falun, Helsingborg och Jönköping under längre el. kortare tider.

Underläkare vid Allm. Garnisonssjukhuset i Stockh. $^{i/i}$ 1889— $^x/4$ 1890, fältläkestipendiat $^3\%$ 1889— $^{31}/_3$ 1891, läkestipendiat i Flottan $^{V\&}$ 1891— $^{V}_6$ 1893.

Bataljonsläkare vid Värml. fältj.-kår $^{1s}/_s$ 1897, samt vid Vaxholms gren.-reg:te (enl. nåd. bref $^{5}/_{12}$ 1901) Vi 1902. Tilldelad kap-

tens värdighet $^{13}/_g$ 1903, transp. till bat.-läk. vid Dalregementet $^8/_o$ ¹⁰OG> regementsläkare vid Östgöta trängkår fr. o. m. $^x/_s$ 1907.

Fältläkare i fältläkarekåren och fördeln.-läkare vid II. arméfördelningen $^9/_7$ 1915. Fältläkare vid II. arméfördelningen fr. o. m. $^1/_1$ 1917.

R. W. O. % 1910, Sv. friv. sjukv. väsendets förtj. med. af silfver 1914, Officer af grekiska Frälsar. O. 1914, minnesmed, för deltagande i Greklands fälttåg 1914.

Ordförande i sjuktransportkommittén 1917.

Företagit flere studieresor till Tyskland med eller utan statsbidrag. Chef för en Svenska Röda korsets ambulans i Grekland under kriget 1913.

Nu bosatt i Linköping.

LIGNER, ANDERS JOHAN. Född "A., 1843 i Husaby, Skarab. 1. Föräldrar: Landtbrukaren Johan Andersson och Maria Krislina Jakobsson. Gift $^{11}/_7$ 1880 på Blombacka i Vinkäls s:n, Skarab. 1. med Anna Fredrika Marie-Louise Hoffman.

Med. kand. 1873, med. lic. $^3/_o$ 1877.

Stip. i Fältläk.-kåren $^{24}/_s$ 1870, pensionär i s:a kår $^{27}/_2$ 1874, e. o. prov.-läk. i Gillberga distr. $^{10}/_7$ 1878, 2. bat.-läk. vid Värml. reg:te $^{11}/_3$ 1881, 1. bat.-läk. vid s:a regie $^{18}/_6$ 1890, regitsläk. vid Värml. fält-jäg.-kår $^{11}/_.$ 1899 och Vi ^{1902} (enl. n. br. $^5/_12$ 1901) vid Vaxholms grenadjärreg:te.

R. V. O. Via 1894.

Bosatt i Högsätersby i Gillberga s:n, Värml.

Död $^{17}/_i$ 1905 i Heljebol (Hagan-fall).

6. Musikdirektörer.

SIPPELIUS, JOHAN AUGUST. Född $^4/_8$ 1780.

Kom i tjänst vid Värml. fältj -båt. $^{27}/_s$ 1806, rustmästare $^1/_n$ 1809, musikdirektör 1810.

Deltog med regem:ts I. båt. i fälttåget i Tyskland 1813—14 och bevistade därefter med regementet fälttåget i Norge 1814.

Död $^M/_.$ 1815 i Karlstad.

PISCATOR (Möjligen en son till Anders Piscator, hvilken, född 1736, afled i Karlstad 1807, och var lektor i Karlstad o. direktor musices et cantus samt organist vid Domkyrkan därst., led. af Musikal, akad.

och prost i Hammarö samt dennes hustru Eva Fredrika Gärtner, hvars fader äfvenledes var direktor musices.)

Omtalas å reg:order $^{17}/_5$ 1818 såsom musikdirektör vid Värml. fältjäg.-reg:te.

ÅSTRÖM, CAHL HINURIK WILHKLM. Född $^{22}/_8$ 1840. . Spel i n:r vid N. Skånska inf.-reg:t $^{1}/_:$, $^{1852}>$ afsked $^{w}/_u$ 1860, spel i n:r och extra fältmusikant vid Kronobergs regemente $^{80}/_u$ 1860, fällmusikant därst. $^{10}/_i$ 1865, fanjunkare i reg:t $^{13}/_1$ 1867, afsked % 1874. Fältmusikant vid Upplands reg:te 1875, vice musikdirektör vid Kalmar reg:te $^{1}/_4$ 1878. Hornblåsare och fanjunkare vid Värml. fältjäg.-reg:te $^{1}/_4$ 1878, af K. M:t tillagd musikdirektörs n. h. o. v. $^{21}/_{10}$ 1880, afsked från hornblåsarebefattningen $^{20}/_5$ 1881, afsked fr. musikdirektörstjänsten $^{11}/_n$ ^{s1} ** . Musikdirektör vid Kronobergs reg:te $^{11}/_{32}$ ^{s} - ä., reg:tstrumslagare vid s:a regite $^8/-$ 1888, afsked från sistnämnda befätn. $^{31}/_n$ ^{1893} -

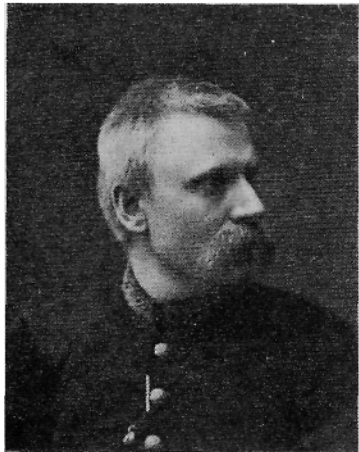
R. V. O. $^{18}/_7$ 1893.

AU. musikdirektörs-, skolkantors- och kyrkosångareex. vid K. Musik. Akad. $^{u}/_{12}$ 1866, förordnades till lärare i musik vid Vexjö h. allm. läroverk $^{<*/_8}$ 1873."

Död $^{s}/_4$ 1<9<S i Vexjö.

BLOMQVIST, OSCAR BERNHARD. Född $^{1fi}/_i$ 1851.

Antagen t. underkanonier och hornblåsare vid Flottan $^9/_u$ 1863, förordnad till kanonier $^8/_2$ 1867, underofficer (hautboist) $^1/_7$ 1871, afsked från Flottan $^G/_4$ 1877, fältmusikant med fanjunkares rang vid Gotlands Nationalbeväring $^{12}/_{12}$ 1878, afsked därifrån $^{81}/_3$ 1882.

Antagen till hornblåsare och musikinstruktör vid Yärml. fältj.-kår med fanjunkares n. h. o. v. $^{21}/_5$ 1882, musikdirektörs n. h. o. v. $^{21}/_g$ 1884, på ansökan entledigad $^{27}/_{i2}$ 1889 och antagen till musikdirektör vid Nerikes reg:te $^{10}/_i$ 1890, reg:tstrumslagare $^{28}/_5$ 1892, musikfanjunkare $^x/_j$ 1901 och, vid regementets uppgående i Lifregementet till fot, tillhörande sistnämnda regite fr. Vi 1902.

Antogs därjämte till musikdirektör vid Flottans station i Stockholm $^{16}/_2$ 1891 och dirigerade i denna egenskap musiken å Skansen vid Stockholm samt

vann därvid stor popularitet.

R. V. O. Y.-2 1902.

Aflade vid Musik. Akad:s konservatorium examen för behörighet till musikdirektörstjänst vid militärkår $^{38}/_4$ 1883.

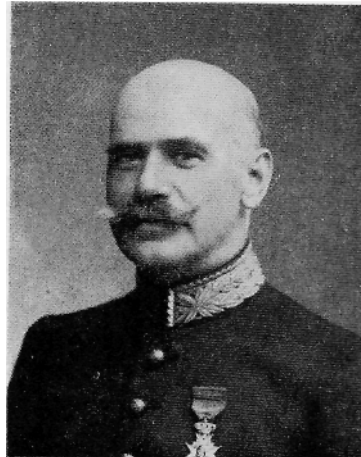
Död $^{<}/_$, 1909 i Stockholm (Skeppsholms förs.)

ROSÉN, CARL OSCAR. Född $2/12$ 1858 i Vexjö. Föräldrar: Johan Molander Rosén och Johanna Sjögren. Gift 1) $2/n$ 1881 med Ida Ahlström, 2) $22/4$ 1889 med Kjersti Kronquist.

Kom i tjänst vid Kronobergs reg:te $-/i$ 1877, sergeant $*/-_>$ 1881, fanjunkare $21/5$ 1889, antagen till muskföreståndare vid Yärml. fältjäg.-kår $11/1$ 1890; musikdirektors n. h. o. v. $115/4$ 1890, öfverflyttad till Vaxholms grenadjär-regemente $1/1$ 1902, af-sked Vi 1918.

R. V. O. % 1909.

Genomgick Musik. Akadis konservato-rium 1885—1887.

FÖRTECKNING Å CHEFER FÖR VÄRMLANDS FÄLTJÄGARE.

1. Chefer för Kungl. Värmlands Fot(fält-)jägare-bataljon.

	Sid.
STUART, FREDRIK MAGNUS, t. f. Vs ¹⁷⁸⁹ — ^{8%} ¹⁷⁹²	1
konfirm. ^{3%} ¹⁷⁹² — ^{13/j} ¹⁷⁹⁴	1 sfi
VON MORIAN, CARL AXEL ^{13/±} 1794—V ₂ 1808	189
VON ECHSTEDT, ELIAS ^{16/o} 1808— ^(27/s) "U. ^{181o}	188
VOX MATKRN, JOHAN ANTON (^{27/3} el.) ^{3/4} 1810— ^{15/i} 1811	191
HOLMSTEDT, JOHAN JAKOB (se nedan) ^{15/j} 1811— ^{2~1/2} 1812	204

2. Chefer för Kungl. Värmlands fältjägar-regemente.

HOLMSTEDT, JOHAN JAKOB (ja ni f. ofvan) ^{25/2} 1812— ^{1#} /, 1816	204
MONTGOMERY-CEDERHJELM, JOSIAS ^{18/2} 1816— ^{20/s} 1825	221
BLUJI, MICHAEL ADOLF ^{w/1} 1826— ^{12/ä} 1841	229
FLEETWOOD, CARL GUST. FREDH. ^{-Ä/-t} 1841— ^{7/8} 1843	208
ULFSPARRE, OTTO ^{"/i} 1844— ^{13/fi} 1855	209
SANDELS, SAMUEL AUGUST ^{2%} 1855— ^{i/.,} 1859	250
SILFVERSTOLPE, DAVID AUG. LEONARD ^{1/11} 1859— ^{10/-,} 1870	258
HELIN, Jon. FHIDOLF, Regementsbefälh. m. ch. m. o. m. ^{10/5} 1870— ^{12/4} 1873	259
FALK, CARL HELMER (se nedan) d:o d:o ^{12/4} 1873— ^{iVj.,} 1875	272

3. Chefer för Kungl. Värmlands fältjägar-kår.

FALK, CARL HELMER (jämf. ofvan) ^{3/12} 1875— ^{18/4} 1881	272
KUYLENSTIerna, OTTO ADOLF EDVARD ^{18/!} 1881 ^{1/10} 1887	280
LILLIEHÖÖK, AXEL FREDRIK ^{4/10} 1887— ^{21i/1} 1894	251
STJERNSTEDT, WILHELM CARL ^{2/.,} 1894— ^{M/6} 1901	283
TAMM, CHRISTIAN TEODOU t. f. chef ^{18/7} 1901— ^{31/12} 1901	295

ALFABETISKT REGISTER.

	Sid.		Sid.
Adelsköld, C. A.....	242	Bohm, G. H.....	318
E. S.....	232	Brandberg, G. J.....	187
G. Teod.....		Bränder, O. J.....	261
232		Bratt, Chr.....	261
Adlersparre, C. A.....		» Cl. K. A.....	263
233		» Hindr.....	189
Ahlbom, L. G.....		» O.....	183
187		» Å. G.....	296
Aminoff, A. M.....	211	Brauner, J. R. U.....	224
» Tönnas.....		Brisman, S.....	206
224		Byström, A. H.....	278
Andersin, G. A.....		Bågenholm, W. F.....	298
203		Bäcklin, W. A.....	287
Andersson, A. L.....		Camilz, A. O.....	257
262		Carlberg, G. W.....	296
Ax.....		Carlsten, M.....	236
309		Cederström, G. O.....	265
» Chr.....		» J. G.....	196
219		Cervin, O. M.....	297
Andréen, C.....		Charpentier, O. W. A.....	299
319		Clairfeldt, M.....	206
Armfeldt W. E.....	256	Colliander, A. E.....	216
Atterberg, N. L.....	303	» C. G. A.....	256
Bagge, A. G.....	270	» C. O.....	292
von Bahr, A. F. L.....	225	N. J. O.....	252
» C. G. O.....	281	Crazius. J. H.....	190
» J. O.....	214	Croneborg, R. U. H.....	290
Barck, S. D.....	222	Cronhielm, G. O.....	275
Barkhausen, C. W.....	313	Dahlheim, A. I. L.....	325
Bauman, J. D.....		Dahlin, J. E.....	310
182		Danielsson, D. Alb.....	286
Beckman, B. A.....	253	von Döbeln, E. J. ,1.....	267
» E.....		von Echstedt, C.....	220
230		» E.....	188
Behrencrentz, G. W.....	240	» J. F.....	227
Belfrage, E. M.....	198	Edborg, C. C. K.....	260
G. F.....		Edgren, E.....	307
244		J.....	303
H. C.....	193	Egerström, G. F.....	199
Bergqvist, P. G.....	249	Ehinger, O. B.....	237
Bexell, C. A. O. S.....	231		
Biesert, J. C.....	313		
Billing, J. N ⁷	307		
Björck, R. L.....	266		
Block, E. W. G. L.....	296		
Blomqvist, O.....	328		
Bliim, A. A. A.....	300		
G. A. A.....	291		
» G. J. A.....	235		
M. A.....	229		
Blåfjeld.....	204		
Bodin, J. W.....	302		

Ekman, C.....	194	Hedblad, J. I.....	186
» S.....	185	Hedborg, E. J.....	299
Ekelund, D.....	317	Hedin, S. II.....	222
Engholm, .I. J.....	316	Helin, J. F.....	259
Erichsén, H. Ch. F.....	287	Kellgren, C. F.....	182
Falk, C. H.....	272	von Hennigs, A. R. F.....	254
» Hj.....	292	Hertzberg, J. (F.?).....	314
W. Hj.....	292	Hertzman.....	214
Falkenstedt, J.....	298	Holmberg, C. G.....	288
Fischerström, J. G.....	254	Holmstedt, J. J.....	204
Flétewood, C. G.....	208	Holmqvist, H. P. F.....	319
Flemming, O. N.....	211	Huss, R.....	283
Flensburg, C. A. W.....	323	Hiittling, J. S.....	247
Florman, J. G. M.....	250	Hvasser, A. L.....	316
Forsbergsson, Sv.....	316	Högberg, E.....	312
Fredriksson, F.....	306	Högman, J.....	290
Freidenfelt, F. D.....	234	Höke, H.....	189
Friberg, C.....	187	Höök, G. M.....	308
Frisell, H.....	182	In de Betou, J. G.....	235
Fröding, G. F.....	244	Isseus, P. U.....	303
Gagge, C.....	315	Jönsson, .I. M.....	309
Gagner, L. P.....	304	Kindberg, J. A.....	282
von Gegerfelt, C. F. V.....	234	Kindstrand, C. F. L.....	241
Geijer, C. A.....	267	Kjellson, J. F.....	247
C. W.....	308	Klingenstierna, S. A. S.....	288
G. E.....	204	Kollberg, R. F.....	267
G. R.....	300	Kolthoff, E. G.....	299
Hj. W.....	243	Koskull, G. G.....	207
af Geijerstam, A. E. H. V. T. ...	311	von Kothen, S. G.....	194
Georgii, C. A.....	231	Kruskopf, S. G.....	308
von Gerdtén, A. E.....	188	Kruise, A. W.....	220
Godenius, K. F.....	244	» II. F.....	214
Griberg, C. W.....	315	Kylenstierna, O. A. F.].....	280
Guillemot, O. A.....	320	Kyhlberg, L. W.....	222
Gnllström, And. N.....	256	Lagerfeldt, M. O.....	223
Arv.....	326	von Lagerlöf. C. O.....	195
Gustafsson, G.....	301	X. F.....	185
Gyllenhaal, C. H.....	212	Lannerstierna, P. A.....	184
Gyllenspetz, J. Ch.....	181	Larsson, J. G.....	308
» O. M.....	184	» M. E. L. G.....	268
Gylling, B. G.....	270	Laurell, B. A.....	190
Hacksell, A. O.....	229	Laurenius, J. M. Ph.....	262
Hahr, C. J. F.....	262	Leffler, Ch. A.....	293
Hammargren, E. F.....	305	Lefrén, J. F.....	274
Hammarskjöld, C. G. V.....	284	Leijonstedt, C. J. ...	189
Hazelius, G. A.....	225	Lewenhaupt, A. F.....	242
Hedberg, J. A. F.....	249	Ligner, A. J.....	327
E. G.....	296	Lilliebjörn, JL H.....	218

	Sid.	Sid.
Lilliehöök, A. F.....	251	Oterdahl, A. Chr 270
» - B. C. J.....	276	Oxehufwud, Chr. G 247
Carl	289	O. A..... 279
» Gust. Alex.....	2141	Oxenstierna, E. J. G.....
» Gust. Arv.....	245	200
» J. J.....	2201	Palm, A. A. E..... 293
» M. J.....	246	Palmcrantz, B. K 237
Lilliestråhle, A. Hj.....	248	Palmstierna, C. F. H..... 239
Lillieströra, C. H. Danckwardt...	192	C. O..... 215
Linderholm, O.....	302	Peter, C. F..... 182
Lindholm, K. J.....	311	Pfannenstill, S. A..... 325
Ling-Vannerus, C. G.....	277	Piscator 327
Linroth, C. J. G.....	223	von Pläten, G. R..... 218
Lundberg, N. G.....	208	Poignant, A. T. Th..... 243
Lundblom, J. F.....	315	» D.....
Lundqvist, C. J.	268	193
Lundstedt, C. F.....	194	» E..... 258
Låftman, G. E. H. A.....	272	» J..... 187
Löwenborg, E. G.....	196	Pontin, S. Z..... 254
Löwenhielm, Crisp	191	von Proschwitz .....
G. E.....	307	189
Magnell, .1., ...	185	Ramsay, G. A..... 211
von Malmborg, O. A.....	278	» " O. J. H.....
Mandorff, C. Th.....	225	223
von Matern, C. F.....	196	Randel, A. N. A..... 307
» Jac.....	200	Rappe, A. L..... 224
» Joh. Ant.....	191	von Rappolt, Th..... 181
Melander, A. F.....	317	Reiher, A. H. C..... 241
Emil	275	Reutercrona, C. A..... 236
Mellquist, L. F.....	305	» C. G..... 286
Moberg, H. H.....	201	Ridderbielke, F. G. M.....
Montgomery, G. A.....	201	268
-Cederhielm, J.....	221	Roos, H. C..... 201
von Morian, C. A.	189	Rosén, C. O.....
Myrin, C. A. F.....	288	329
Mörner, A. St. Th.....	269	Rosengren, C. E. I. II 324
G. St.....	255	Rudebeck, G. M. U..... 310
Xernst, C. V.....	233	Rundgren, J. H.....
Nettelblad, P. A. V.....	321	312
Nilsson, J.....	319	Rutterskjöld, R.....
Xisbeth, J. F.....	181	218
» P. F.....;	228	Råbert .....
Norden, A.....,	304	315
Nordenskiöld, A. F.'.....	209	Sabelfelt, C. Ä.....
Nordlund, J. B.....	322	198
Noréen, S. G.....	199	Salmenius, G. A..... 308
Norrman, C.....	188	Sandels, S. A..... 250
von Oldenskiöld, Ax.....	183	Schröder, B. G.....
		306
		Schröderheim, G..... 298
		Scheffer, C. F..... 238
		von Schewen, L..... 270
		Segerdahl, G..... 228
		Sellberg, I. L.....
		322
		Sergel, G. J..... 276
		Setterberg, C. A..... 233
		» C. L..... 293
		Silfverskiöld, P. F..... 299
		Silfverstolpe, D. A. 1..... 258

	Sid.		Sid.
Silfversvärd, C.....	195	Unger, E. A.....	
Sippelius, A.....	327	306	
Sköldebrand, F. W.....	226	von Vegesack, K. H. 1.....	245
Smith, J.....	313	D. U. R.....	
Sodenstierna, G. A.....	290	212	
Sparre, E. A. W.....	240	O. E. G.....	
Sten, D. A.....	183	217	
Stigell, L. M.....	238	de Verdier, B. A.....	
Stjernschantz, J. A.....	207	274	
Stjernstedt, W. C.....	283	von Vicken, G. W.....	
Ström, Cl. H.....	234	195	
Strömholm, Fr.....	294	Wachtmeister, C. A.....	227
Stuart, C. E.....	299	Wahlberg, R. D. E.....	
» F. M.....	186	280	
Söderhielm, .1. L. A.....	361	Wahlund, Cl.....	304
Tamm, Chr. Th.....	295	Wahrolin, C. A.....	
Tavaststierna, C. G.....	203	227	
Tersmeden, C. H.....	226	Wallencrona, G.....	
J. A.....	211	184	
Trapp, J. Chr.....	314	Wallerius, B. A.....	
Troili, G. U.....	236	225	
Trägårdh, J. S.....	257	Waldenström, G. F.....	
Ugarph. O. A. Hj.....	257	246	
V Uggla, C. W.....	198	H. O.....	
» E. J. G.....	281	323	
» G. G.....	197	Wappengren, A. M.....	
» J. G.....	209	201	
» R. 1). A.....	246	Weinberg, F. W.....	
Ulfsparre, G. W.....	256	230	
O.....	209	Wendt, J. P.....	
		300	
		Wester, P. W.....	317
		Westergren, G. E.....	
		320	
		Westin, G. R.....	
		285	
		Wetterström, H. Al.....	
		238	
		Widmark, E. O.....	291
		Wikström, R. 1. C.....	
		309	
		af Winklerfelt, K. A. H.....	
		273	
		Wirén, O.....	
		297	
		Zettervall, L. G.....	241
		Åberg, F. E.....	
		255	
		Åström, C. H. W.....	328
		Örn, E. 1.....	
		324	
		Örnberg, G.....	
		301	

Summa 332.

FÖRTECKNING Å KÄLLOR.

- K. Värmlands fältjägare-regementets och -kårs arkivhandlingar dels i K. Krigsarkivet dels vid K. Vaxholms grenadjär-regemente.
 Generalstaben: Berättelser om fälttjänstföningarna i Västergötland 1886 och i Nerike 1895.
- K. Kr. Vet. Ak:s Handl. o. Tidskr. 1815—1901, Sv. Arméns rullor 1816—1919.
 KNÖT LILHEBJÖRN: Hågkomster.
 HENRIK LILLIEB.TÖRN: Hågkomster från ungdomen, Spridda minnen samt Ett och annat.
- E. LEJONHDFVUD : Befäl och lärare vid infanteriets underbefälsskolor å Karlsborg 1870—1903 jämte en kort historik öfver nämnda skolor.
- C. E. NYGREN: Carlstads historia (Carlstad före och efter branden.)
 CLAES ADELSKÖLD: Utdrag ur mitt Dagsverks- och Pro Diverse Conto.
 Olika årgångar från 1788—1901 af Allm. Tidn., Carlst. Veckobl., Falu Veckobl., Post- och Inr. Tidn. samt Nya Värml. Tidn. m. m.
- Biografica i K. Riksarkivet och K. Biblioteket: ss. Anrep: Sv. Adelsn ättartal, Wrangel och Bergström: Tillägg till d:o, Adelskalendrar, Örnberg: Svenska ättartal, Svensk slägtkalender, Svensk läkarehistoria, flere stifts Herdeminnen o. s. v.
- Upplysningar från Biddarhusets genealogica samt från Arméns Pensionskassa, välvilligt lemnade, de förra af kaptenen m. m. A. Pålman
 >
 de senare af frih. Gust. Ridderstolpe, äfvensom
 Uppgifter, benäget lemnade af forna medlemmar af regementet-kåren och många andra, enskilda personer samt inhemtade i K. Landtförsvars-dep:ts kommandoexpedition, K. Arméförvaltningens fortifikationsdep:t och Sjukvårdsstyrelse, Medicinalstyrelsen m. m.

Bilaga 1.

Aflöningar och anslag vid Värmlands fältjägare-regemente enligt fr.
o. m. 1861 tillämpad stat.

	Riksmünt	
	Rdr	Öre
<i>Staben:</i>		
1 regementschef och öfverste	lön	4,500 —
1 förste major	»	3,000 —
1 andre »	»	2,500 —
1 regementskvartermästare	»	1,200 —
1 förste adjutant	»	800 —
1 andre »	»	600 —
1 regementspastor	»	600 —
1 regementsauditör	lön 525, —	—
för förrättande af reg:tsskrifv.-tj:n arfvode 275, —	»	800 —
1 regementsläkare	lön	2,000 —
1 andre bataljonsläkare	»	800 —
1 mönsterskrifvare	»	300 —
1 bataljonsadjutant	»	300 —
1 regementsväbel	»	240 —
1 » -trumslagare	»	360 —
1 stockmakare	»	129 —
1 pistolsmed	»	129 —
1 (profoss) öfvertimmerman	»	75 —
<i>Kompani-stalen:</i>		
1 kapten och kompani-chef	lön	1,200 —
1 förste löjtnant	»	800 —
1 andre »	»	600 —
1 underlöjtnant	»	500 —
1 fanjunkare	»	360 —
1 sergeant	»	240 —
1 furir	»	180 —
1 distinktionskorpral	»	100 —
1 korpral	»	70 —
1 vice korpral	»	45 —
1 trumslagare eller hornblåsare	»	45 —
1 jägare	»	31 —
<i>Passevolansmedel:</i>		
Rekryteringspenningar för 600 man 5 Rdr 62 ¹ / ₂ öre		3,375 —
Medikamentspenningar » 600 » under exercistiden		37 50
Inkvarteringspenningar » 600 » à 5 Rdr		3,000 —
Till musikens underhåll vid regementet		750 —
<i>Särskilda anslag:</i>		
Till 96 skarpskyttar à 4 Rdr.		384 —
Marschpenningar åt manskapet enl. K. br. 31/1 1856		900 —
Manskapets underhåll vid regementsmöten jäml. K. brefven 9/1 1855 och 3/8 1858		4,200 —
<i>Tillkom:</i>		
Af de å anslaget uppkomna besparingar eller, i den mån dessa icke lämnade tillgång, af å 4. hufvudtiteln befintliga allmänna besparingar, utgingo tills vidare kostnaderna för regementets befäls- och rekryt- möten i enlighet med K. brefven 20/1 1822, 22/10 1823 och 4/1 1859.		

Afföningar och anslag vid Värmlands fältjägare-kår enligt fr. o. m. 1877 tillämpad stat (i enlighet med k. bref ^{26/11} 1875 och sedermera meddelade föreskrifter.

	Lön Kr	Tjänstgöringspenningar Kr	Dagaf-löning förslagsvis i 60 dagar kr	Löne-tillägg för tjänstehästar Kr	Furage-ersättning Kr	Summa Kr
<i>Staben:</i>						
1 öfverstelöjn. o. kår-chef ...	5,000	1,200	240	800	730	7,970
1 major	3,500	500	240	400	365	5,005
1 reg:tskvartermästare	1,800	400	180	400	365	3,145
1 förste adjutant	1,200	200	120	400	365	2,285
1 andre »	900	200	120	400	365	1,985
1 regementspastor	800	—	180	—	—	980
1 auditör (tillika förrättande reg:tsskrifv.-göromål)	900	400	120	—	—	1,420
1 regementsläkare	2,800	—	240	—	—	3,040
1 andre bataljonläkare	900	—	120	—	—	1,020
1 mönsterskrifvare (att indragas)	—	—	—	—	—	300
				Beklädn. anslag	Arvode	
1 bat.-adjutant (jämte portion under vap.-öfn.)	360	200	24	120	200	904
1 regementsväbel (jämte portion under vap.-öfn.)	360	200	24	120	200	904
1 regementstrumslagare (jämte portion under vap.-öfn.)	360	—	60	150	—	570
1 gevärshandverkare (jämte portion under vap.-öfn.)	200	—	24	—	—	224
<i>Kompani-stalen:</i>						
1 kapten af 1. klassen	2,800	400	180	—	—	3,380
1 löjtnant af 1. klassen	1,200	120	120	—	—	1,440
1 » » 2. »	900	120	120	—	—	1,140
1 underlöjtnant	600	120	120	—	—	840
1 fanjunkare (jämte portion under vap.-öfn.)	720	300	60	150	—	1,230
1 sergeant af 1. klassen (jämte portion under vap.-öfn.)	360	200	24	120	—	704
1 sergeant af 2. klassen (jämte portion under vap. öfn.)	240	120	24	120	—	504
1 korpral (jämte portion under vap.-öfn.)	185	—	15	In natura	—	200 ¹
1 vice korpral (jämte portion under vap.öfn.)	125	—	6	d:o	—	131 ¹
1 fältjägare (jämte portion under vap.-öfn.)	65	—	—	d:o	—	65 ¹
1 spel (jämte portion under vap.-öfn.)	65	—	—	d:o	—	65 ¹
<i>Särskilda anslag:</i>						
Inkvarteringspenningar för 500 man à 10, —						5,000
Rekryteringspenningar						3,375
Medikamentspenningar under mötestiden						37 50
Till musikens underhåll						1,750

¹ Dessutom af särskilda anslag 10 kr. i inkv.ersättning.